SLUŽBENI GLASNIK BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на хрватском, српском и босанском језику

Godina XVIII
Utorak, 20. svibnja/maja 2014. godine

Broj/Број
40

Година XVIII
Уторак, 20. маја 2014. године

ISSN 1512-7494 - hrvatski jezik
ISSN 1512-7508 - srpski jezik
ISSN 1512-7486 - bosanski jezik

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

634

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), članka 19., stavak (1), točka b), alineje 3), 4) i 5) Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za potporu policijskoj strukturi BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 36/08), članka 3a. Zakona o administrativnim taksama ("Službeni glasnik BiH", br. 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06 i 76/07), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 91. sjednici održanoj 16. travnja 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O UTVRĐIVANJU VISINE TROŠKOVA ŠKOLOVANJA I BORAVKA U AGENCIJI ZA ŠKOLOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE KADROVA ZA INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE KOJE SE NE FINANCIRAJU IZ PRORAČUNA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom utvrđuju se visina troškova školovanja i boravka u Agenciji za školovanje i stručno usavršavanje kadrova (u daljnjem tekstu: Agencija) za institucije i organizacije koje se ne financiraju iz proračuna Bosne i Hercegovine.

Članak 2.
(Visina troškova)

VRSTA USLUGE

- Doručak	7,00 KM
- Ručak	9,00 KM
- Večera	7,00 KM
- Prenoćište	30,00 KM
- Obuka (dnevno)	30,00 KM

a) Visina troškova osnovne policijske obuke kadeta sa visokom i višom stručnom spremom za stjecanje čina mlađi inspektor, za šest mjeseci obuke u Agenciji za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, iznosi 4.100,00 KM.

b) Visina troškova osnovne policijske obuke kadeta sa srednjom stručnom spremom za stjecanje čina policajac, za dvanaest mjeseci obuke u Agenciji za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, iznosi 7.200,00 KM.

c) Naknada za usluge iznajmljivanja opreme i dvorane za simultano prevođenje utvrđuje se u iznosu od 300,00 KM po danu.

d) Naknada za pružanje obuke na laser shoot sustavu utvrđuje se u iznosu od 30,00 KM po satu, a naknada za korištenje laser shoot sustava 20,00 KM po satu.

e) Cijena obuke rukovanja vatrenim oružjem utvrđuje se po sljedećim vrstama usluge:

- Municija za pištolje i automate (po komadu)	1,50 KM
- Upotreba pištolja i automata (po satu)	35,00 KM
- Obuka za sigurno rukovanje oružjem	200,00 KM

f) Naknada za pohađanje tečaja engleskog jezika iznosi 20,00 KM po satu.

g) Naknada za polaganje završnog ispita i izdavanje certifikata iznosi 200,00 KM po osobi.

Članak 3.
(Prihodovna sredstva)

Uplate troškova školovanja i boravka, definirane ovom Odlukom, čine prihod proračuna institucija BiH i uplaćuju se na Jedinstveni račun trezora BiH u skladu s Naredbom o uplatnom računu Ministarstva financija i trezora BiH.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 76/14
16. travnja 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, v. r.

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 19., став (1), тачка б), алинеје 3), 4) и 5) Закона о Дирекцији за координацију полицијских тијела и о агенцијама за подршку полицијској структури БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 36/08), члана 3а. Закона о административним таксама ("Службени гласник БиХ", бр. 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06 и 76/07), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 91. сједници одржаној 16. априла 2014. године, донио је

ОДЛУКУ
О УТВРЂИВАЊУ ВИСИНЕ ТРОШКОВА ШКОЛОВАЊА И БОРАВКА У АГЕНЦИЈИ ЗА ШКОЛОВАЊЕ И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ КАДРОВА ЗА ИНСТИТУЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИЈЕ КОЈЕ СЕ НЕ ФИНАНСИРАЈУ ИЗ БУЏЕТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком утврђују се висина трошкова школовања и боравка у Агенцији за школовање и стручно усавршавање кадрова (у даљем тексту: Агенција) за институције и организације које се не финансирају из буџета Босне и Херцеговине.

Члан 2.
(Висина трошкова)

ВРСТА УСЛУГЕ

- Доручак	7,00 КМ
- Ручак	9,00 КМ
- Вечера	7,00 КМ
- Преноћиште	30,00 КМ
- Обука (дневно)	30,00 КМ

а) Висина трошкова основне полицијске обуке кадета са високом и вишом стручном спремом за стицање чина млађи инспектор, за шест мјесеци обуке у Агенцији за школовање и стручно усавршавање кадрова, износи 4.100,00 КМ.

б) Висина трошкова основне полицијске обуке кадета са средњом стручном спремом за стицање чина полицајац, за 12 мјесеци обуке у Агенцији за школовање и стручно усавршавање кадрова, износи 7.200,00 КМ.

ц) Накнада за услуге изнајмљивања опреме и дворане за симултано превођење утврђује се у износу од 300,00 КМ по дану.

д) Накнада за пружање обуке на ласер схоот систему утврђује се у износу од 30,00 КМ по сату, а накнада за коришћење ласер схоот система 20,00 КМ по сату.

е) Цијена обуке руковања ватреним оружјем утврђује се по сљедећим врстама услуге:

- Муниција за пиштоље и аутомате (по комаду)	1,50 КМ
- Употреба пиштоља и аутомата (по сату)	35,00 КМ
- Обука за безбједно руковање оружјем	200,00 КМ

ф) Накнада за похађање курса енглеског језика износи 20,00 КМ по сату.

г) Накнада за полагање завршног испита и издавање сертификата износи 200,00 КМ по особи.

Члан 3.
(Приходовна средства)

Уплате трошкова школовања и боравка, дефинисане овом Одлуком, чине приход буџета институција БиХ и уплаћују се на Јединствени рачун трезора БиХ у складу са Наредбом о уплатном рачуну Министарства финансија и трезора БиХ.

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 76/14
16. априла 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Вјекослав Беванда, с. р.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), člana 19., st (1), tačka b), alineje 3), 4) i 5) Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 36/08), člana 3a. Zakona o administrativnim taksama ("Službeni glasnik BiH", br. 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06 i 76/07), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 91. sjednici održanoj 16. aprila 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O UTVRĐIVANJU VISINE TROŠKOVA ŠKOLOVANJA I BORAVKA U AGENCIJI ZA ŠKOLOVANJE I STRUČNO USAVRŠAVANJE KADROVA ZA INSTITUCIJE I ORGANIZACIJE KOJE SE NE FINANCIRAJU IZ BUDŽETA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom utvrđuju se visina troškova školovanja i boravka u Agenciji za školovanje i stručno usavršavanje kadrova (u daljnjem tekstu: Agencija) za institucije i organizacije koje se ne finansiraju iz budžeta Bosne i Hercegovine.

Član 2.
(Visina troškova)

VRSTA USLUGE

- Doručak	7,00 KM
- Ručak	9,00 KM
- Večera	7,00 KM
- Prenoćište	30,00 KM
- Obuka (dnevno)	30,00 KM

a) Visina troškova osnovne policijske obuke kadeta sa visokom i višom stručnom spremom za stjecanje čina mlađi inspektor, za šest mjeseci obuke u Agenciji za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, iznosi 4.100,00 KM.

b) Visina troškova osnovne policijske obuke kadeta sa srednjom stručnom spremom za stjecanje čina policajac, za dvanaest mjeseci obuke u Agenciji za školovanje i stručno usavršavanje kadrova, iznosi 7.200,00 KM.

c) Naknada za usluge iznajmljivanja opreme i dvorane za simultano prevođenje utvrđuje se u iznosu od 300,00 KM po danu.

d) Naknada za pružanje obuke na laser shoot sustavu utvrđuje se u iznosu od 30,00 KM po satu, a

naknada za korištenje laser shoot sustava 20,00 KM po satu.

e) Cijena obuke rukovanja vatrenim oružjem utvrđuje se po sljedećim vrstama usluge:

- Municija za pištolje i automate (po komadu)	1,50 KM
- Upotreba pištolja i automata (po satu)	35,00 KM
- Obuka za sigurno rukovanje oružjem	200,00 KM

f) Naknada za pohađanje tečaja engleskog jezika iznosi 20,00 KM po satu.

g) Naknada za polaganje završnog ispita i izdavanje certifikata iznosi 200,00 KM po osobi.

Član 3.
(Prihodovna sredstva)

Uplate troškova školovanja i boravka, definisane ovom Odlukom, čine prihod budžeta institucija BiH i uplaćuju se na Jedinstveni račun trezora BiH u skladu sa Naredbom o uplatnom računu Ministarstva finansija i trezora BiH.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 76/14
16. aprila 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, s. r.

635

Temeljem članka 17. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), članka 14. stavka (1) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2014. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 104/13) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na izvanrednoj sjednici održanoj 15. svibnja 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O ODOBRAVANJU SREDSTAVA IZ TEKUĆE PRIČUVE PRORAČUNA INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE I MEĐUNARODNIH OBVEZA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2014. GODINU

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom odobravaju se sredstva iz tekuće pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2014. godinu Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine u iznosu od 200.000,00 KM u svrhu financiranja izdataka koji proisteknu od međunarodne potpore angažiranjem helikoptera za pomoć civilnom stanovništvu na teritoriji pogođenoj poplavama.

Članak 2.
(Namjena sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove Odluke koristit će se za nabavu goriva za helikoptere, smještaj i ishranu pilota i aerodromske pristojbe.

Članak 3.
(Mjerodavnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine i Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine.

Članak 4.
(Obveza izvješćivanja)

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine dužno je podnijeti izvješće o utrošku sredstava Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 78/14
15. svibnja 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, v. r.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), члана 14. став (1) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2014. годину ("Службени гласник БиХ", број 104/13) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на ванредној сједници одржаној 15. маја 2014. године, донио је

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ БУЏЕТА ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И МЕЂУНАРОДНИХ ОБАВЕЗА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2014. ГОДИНУ

Члан 1.
(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком одобравају се средства из текуће резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2014. годину Министарству безбједности Босне и Херцеговине у износу од 200.000,00 КМ у сврху финансирања издатака који проистекну од међународне помоћи ангажовањем хеликоптера за помоћ цивилном становништву на територији погођеној поплавама.

Члан 2.
(Намјена средстава)

Средства из члана 1. ове Одлуке користиће се за набавку горива за хеликоптере, смјештај и исхрану пилота и аеродромске таксе.

Члан 3.
(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове Одлуке задужују се Министарство безбједности Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Члан 4.
(Обавеза извјештавања)

Министарство безбједности Босне и Херцеговине дужно је поднијети извјештај о утрошку средстава Савјету министара Босне и Херцеговине.

Члан 5.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 78/14
15. маја 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Вјекослав Беванда, с. р.

Na osnovu člana 17. Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13), člana 14. stav (1) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2014. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 104/13) i člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na vanrednoj sjednici održanoj 15. maja 2014. godine, donijelo je

ODLUKU
O ODOBRAVANJU SREDSTAVA IZ TEKUĆE REZERVE BUDŽETA INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE I MEĐUNARODNIH OBAVEZA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2014. GODINU

Član 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom odobravaju se sredstva iz tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2014. godinu Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine u iznosu od 200.000,00 KM u svrhu finansiranja izdataka koji proisteknu od međunarodne pomoći angažovanjem helikoptera za pomoć civilnom stanovništvu na teritoriji pogođenoj poplavama.

Član 2.
(Namjena sredstava)

Sredstva iz člana 1. ove Odluke koristit će se za nabavku goriva za helikoptere, smještaj i ishranu pilota i aerodromske takse.

Član 3.
(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Član 4.
(Obaveza izvještavanja)

Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine dužno je podnijeti izvještaj o utrošku sredstava Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Član 5.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 78/14
15. maja 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, s. r.

636

Na temelju članka 14. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), predsjedatelj Vijeća ministara Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE
O PRIHVAĆANJU OSTAVKE EDITE ĐAPO NA FUNKCIJU ZAMJENIKA MINISTRA FINANCIJA I TREZORA U VIJEĆU MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

1. Prihvaća se ostavka EDITE ĐAPO na funkciju zamjenika ministra financija i trezora u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine sa danom 07.05.2014. godine.
2. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-34-3-1287/14
07. svibnja 2014. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, v. r.

На основу члана 14. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), предсједавајући Савјета министара Босне и Херцеговине доноси

РЈЕШЕЊЕ
О ПРИХВАТАЊУ ОСТАВКЕ ЕДИТЕ ЂАПО НА ФУНКЦИЈУ ЗАМЈЕНИКА МИНИСТРА ФИНАНСИЈА И ТРЕЗОРА У САВЈЕТУ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1. Прихвата се оставка ЕДИТЕ ЂАПО на функцију замјеника министра финансија и трезора у Савјету министара Босне и Херцеговине са даном 07.05.2014. године.
2. Ово Рјешење ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-34-3-1287/14
07. маја 2014. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Вјекослав Беванда, с. р.

Na osnovu člana 14. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), predsjedavajući Vijeća ministara Bosne i Hercegovine donosi

RJEŠENJE
O PRIHVATANJU OSTAVKE EDITE ĐAPO NA FUNKCIJU ZAMJENIKA MINISTRA FINANSIJA I TREZORA U VIJEĆU MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

1. Prihvata se ostavka EDITE ĐAPO na funkciju zamjenika ministra finansija i trezora u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine sa danom 07.05.2014. godine.
2. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-34-3-1287/14
07. maja 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, s. r.

KONKURENCIJSKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

637

Na temelju članka 25. stavak (1) točka f), članka 42. stavak (1) točka d), a u svezi s čl. 12., 14., 15., 16. i 18., člankom 48. stavak (1) točka e) i člankom 49. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a rješavajući u postupku pokrenutom po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti, broj: 01-26-1-037-26-II/13 od dana 16. prosinca 2013. godine, radi ocjene koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo i gospodarskog subjekta "ART NET" d.o.o. Kiseljak, Administrativni poslovni centar bb, 71250 Kiseljak, i po Zahtjevu za proširenje postupka po službenoj dužnosti, broj: 01-26-1-037-136-II/13 od dana 10. travnja 2014. godine, radi

ocjene koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo i gospodarskog subjekta "VI-NET" d.o.o. Visoko Društvo za instalitranje distributivnih sistema, Burića 5, 71300 Visoko, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na 89. (osamdesetdevetoj) sjednici održanoj dana 7. svibnja 2014. godine, donijelo je

RJEŠENJE

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija, na mjerodavnom tržištu distribucije televizijskog programa/signala i pružanja internet usluga, nastala stjecanjem kontrole gospodarskog subjekta "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo nad gospodarskim subjektom "ART NET" d.o.o. Kiseljak, Administrativni poslovni centar bb, 71250 Kiseljak, kupovinom većinskog paketa dionica.
2. Utvrđuje se da gospodarski subjekt "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, nije podnio Prijavu koncentracije u zakonom predviđenom roku, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona o konkurenciji, i da je proveo koncentraciju bez rješenja Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, u smislu članka 18. stavak (9) Zakona o konkurenciji.
3. Radi nepodnošenja prijave koncentracije, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona o konkurenciji i provođenja koncentracije bez rješenja, u smislu članka 18. stavak (9) Zakona o konkurenciji, utvrđeno u stavku 2. izreke ovoga Rješenja, izriče se novčana kazna gospodarskom subjektu "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, u iznosu od 26.500,00 (dvadesetšesttisućaipetsto) KM, koju je dužan platiti u roku od 8 dana od primitka ovoga Rješenja.
4. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija, na mjerdavnom tržištu distribucije televizijskog programa /signala i pružanja internet usluga, nastala stjecanjem kontrole gospodarskog subjekta "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, nad gospodarskim subjektom "VI-NET" d.o.o. Visoko Društvo za instalitranje distributivnih sistema, Burića 5, 71300 Visoko, kupovinom većinskog paketa dionica.
5. Utvrđuje se da gospodarski subjekt "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, nije podnio prijavu koncentracije u zakonom predviđenom roku, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona o konkurenciji, i da je proveo koncentraciju bez rješenja Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, u smislu članka 18. stavak (9) istoga Zakona.
6. Radi nepodnošenja prijave koncentracije, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona o konkurenciji, i radi provođenja koncentracije bez rješenja, u smislu članka 18. stavak (9) Zakona o konkurenciji, utvrđeno u točki 5. izreke ovoga Rješenja, izriče se novčana kazna gospodarskom subjektu "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, u iznosu od 26.500,00 (dvadesetšesttisućaipetsto) KM, koju je dužan platiti u roku od 8 dana od primitka ovoga Rješenja.
7. U slučaju da se izrečene novčane kazne u točkama 3. i 6. izreke ovoga Rješenja ne uplate u navedenom roku iste će biti naplaćene prinudnim putem uz obračunatu zateznu kamatu za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
8. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
9. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) iz dnevnog tiska je dobilo informacije da je u 2013. godini provedena koncentracija gospodarskog subjekta "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: "Telemach") i gospodarskog subjekta "ART NET" d.o.o. Kiseljak, Administrativni poslovni centar bb, 71250 Kiseljak (u daljnjem tekstu: "ART NET").

Predhodnom analizom podataka iz Mišljenja, broj: 01-26-7-15-3-I/12 od dana 20. prosinca 2012. godine, donesenog po Zahtjevu za davanje mišljenja o obvezi prijavi koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART NET, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da dostavljeni podaci o tržišnim udjelima sudionika koncentracije, odnosno gospodarskog subjekta "Telemach" (i njegovih povezanih društava) za Srednjo-bosansku županiju, za Zeničko-dobojsku županiju i Hercegovačko-neretvansku županiju, odstupaju od stvarnih podataka nadležnih institucija i tržišnih konkurenata.

U cilju provjere navednih informacija Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatake i dokumentaciju o predmetnoj koncentraciji (npr. ukupne godišnje prihode sudionika koncentracije, izvode iz sudskih registra, broja pretplatnika po kabelskim operatorima televizijskog signala /programa i internet usluga itd.) od nadležnih institucija /tijela:

- Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, aktom broj: 01-26-10-158-I/13 dana 31. svibnja 2013. godine, aktom broj: 01-26-10-158-13-I/13 dana 15. srpnja 2013. godine - podaci dostavljeni podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-158-8-I/13 dana 17. lipnja 2013. godine i brojem: 01-26-10-158-15-I/13 dana 23. srpnja 2013. godine;
- Agencije za posredničke, informatičke i financijske usluge Banja Luka, Vuka Karadžića 6, 78000 Banja Luka, aktom broj: 01-26-10-158-1-I/13 dana 31. svibnja 2013. godine – dokumentacija dostavljena podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-158-5-I/13 dana 4. lipnja 2013. godine;
- Agencije za financijske informatičke i posredničke usluge d.d. Sarajevo, Ložionička 3, 71000 Sarajevo, aktom broj: 01-26-10-158-2-I/13 dana 31. svibnja 2013. godine – dokumentacija dostavljena podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-158-6-I/13 dana 4. lipnja 2013. godine;
- Općinskog suda Sarajevo, Šenoina 1., 71000 Sarajevo, aktom broj: 01-26-10-158-3-I/13 dana 31. svibnja 2013. godine - dokumentacija dostavljena podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-158-7-I/13 dana 17. lipnja 2013. godine;
- Općinskog suda Travnik, Vezirska 213,72270 Travnik, aktom broj: 01-26-10-158-3-I/13 dana 21. lipnja 2013. godine i aktom broj: 01-26-10-158-10-I/13 dana 9. srpnja 2013. godine – dokumentacija dostavljena podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-158-14-I/13 dana 16. srpnja 2013. godine;

- Okružnog privrednog suda Banja Luka, Gundulićeva 108, 78000 Banja Luka, aktom broj: 01-06-10-037-4-II/13 dana 31. svibnja 2013. godine – dokumentacija dostavljena podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-037-9-II/13 dana 19. lipnja 2013. godine.

Konkurencijsko vijeće na temelju analize prikupljenih podataka i dokumentacije je ocijenilo da je gospodarski subjekt "Telemach" kupovinom većine dionica gospodarskog subjekta "ART-NET" stekao kontrolu nad istim, u smislu članka 12. stavak (1) točka b) pod 1) Zakona o konkurenciji, i da postoji osnovana sumnja da iako su sudionici koncentracije imali preko 40,0% na mjerodavnom tržištu u 2011. godini, u smislu članka 14. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, nisu istu prijavili Konkurencijskom vijeću, sukladno članku 16. Zakona o konkurenciji.

Također, Konkurencijsko vijeće je analizom izvoda sudionika koncentracije nadležnih sudskih registra ocijenilo da postoji osnovana sumnja da je koncentracija gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART NET" provedena bez rješenja Konkurencijskog vijeća, što možda predstavlja povredu članka 18. stavak (9) Zakona o koncentracija.

Slijedom iznesenoga, Konkurencijsko vijeće, sukladno odredbama Zakona o konkurenciji, je donijelo po službenoj dužnosti Zaključak o pokretanju postupka ocjene koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART NET", broj: 01-26-1-037-26-II/13 dana 16. prosinca 2013. godine (u daljnjem tekstu: Zaključak).

U smislu članka 33. Zakona o konkurenciji Konkurencijsko vijeće je dostavilo na izjašnjenje predmetni Zaključak gospodarskom subjektu "Telemach", aktom broj: 01-26-1-037-30-II/13 dana 17. prosinca 2013. godine, sa zahtjevom za dostavljanje dokumentacije, u smislu članka 33. stavak (2) Zakona o konkurenciji, a gospodarski subjekt "Telemach" je dostavio dio tražene dokumentacije podneskom broj: 01-26-1-037-31-II/13 od dana 30. prosinca 2013. godine.

Konkurencijsko vijeće je ponovilo zahtjev za dostavom dokumentacije aktom broj: 01-26-1-037-32-II/13 dana 31. prosinca 2013. godine, broj: 01-26-1-037-34-II/13 dana 9. siječnja 2014. godine, aktom broj: 01-26-1-037-97-II/13 dana 11. veljače 2014. godine, aktom broj: 01-26-1-037-109-II/13 dana 20. veljače 2014. godine, broj: 01-26-1-037-118-II/13 od dana 11. ožujka 2014. godine.

Gospodarski subjekt "Telemach" je dostavio dio tražene dokumentacije, podneskom broj: 01-26-1-037-33-II/13 dana 7. siječnja 2013. godine, broj: 01-26-1-037-35-II/13 dana 16. siječnja 2014. godine, broj: 01-26-1-037-44-II/13 dana 22. siječnja 2014. godine broj: 01-26-1-037-45-II/13 dana 22. siječnja 2014. godine, broj: 01-26-1-037-86-II/13 dana 6. veljače 2014. godine, broj: 01-26-1-037-108-II/13 dana 19. veljače 2014. godine broj: 01-26-1-037-114-II/13 dana 21. veljače 2014. godine, broj: 01-26-1-037-115-II/13 dana 25. veljače 2014. godine. Gospodarski subjekt "Telemach" tek podneskom broj: 01-26-1-037-121-II/13 dana 18. ožujka 2014. godine je dostavio svu traženu dokumentaciju i podatke (uključujući i broj televizijskih i internet pretplatnika po općinama).

Radi dodatne analize mjerodavnog tržišta (npr. broj televizijskih i internet pretplatnika, tržišni udjeli itd.) Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak o produljenju roka za donošenje konačne odluke, broj: 01-26-1-037-119-II/13 dana 17. ožujka 2014. godine, za dodatna 3 (tri) mjeseca, u smislu članka 41. stavak (2) Zakona o konkurenciji.

Zaključak o produljenju roka Konkurencijsko vijeće je sukladno proceduri dostavilo gospodarskom subjektu "Telemach", aktom broj: 01-26-1-037-120-II/13 od dana 17. ožujka 2014. godine.

Gospodarski subjekt "Telemach" je podnio zahtjev za održavanje usmene rasprave, koji je Konkurencijsko vijeće prihvatilo, u smislu članka 39. Zakona o konkurenciji, te dostavilo poziv za usmenu raspravu gospodarskom subjektu "Telemach", aktom broj: 01-26-1-037-118-II/13 dana 11. ožujka 2014. godine. Usmena rasprava je održana dana 19. ožujka 2014. godine u Konkurencijskom vijeću, na kojoj su bili prisutni zakonski zastupnik i opunomoćenik gospodarskog subjekta "Telemach". Gospodrski subjekt "Telemach" na usmenoj raspravi je iznio stav da nisu trebali prijaviti koncentraciju, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona o konkurenciji jer ne ispunjavaju uvjete iz članka 14. stavak (1) Zakona o konkurenciji, navodeći da je to Konkurencijsko vijeće potvrdilo u svom Mišljenju broj: 01-26-7-15-3-I/12 od dana 20. prosinca 2012. godine (Zapisnik sa usmene rasprave broj: 01-26-1-037-123-II/13).

U postupku Konkurencijsko vijeće je analiziralo podatke iz Mišljenja (broj: 01-26-7-15-3-I/12 od dana 20. prosinca 2012. godine) donesenog po Zahtjevu za davanje mišljenja o obvezi prijave koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART NET, od dana 15. studenoga 2012. godine, te utvrdilo da dostavljeni podaci o tržišnim udjelima sudionika koncentracije, odnosno gospodarskog subjekta "Telemach" (i njegovih povezanih društava) za Srednjo-bosansku županiju od 35,80% udjela, za Zeničko-dobojsku županiju od 38,80% udjela i Hercegovačko-neretvansku županije od 39,2% udjela na mjerodavnom tržištu, nisu točni i da su stvarni podaci o tržišnim udjelima sudionika koncentracije, odnosno gospodarskog subjekta "Telemach" (i njegovih povezanih društava) u 2011. godini (Tablica 3.) znatno veći – u Zeničko-dobojskoj županiji je imao (..)*[1]% udjela, u Srednjo-bosanskoj županiji je imao (..)*% udjela i u Hercegovačko-neretvanskoj županije je imao (..)*% udjela na mjerodavnom tržištu.

Također, gospodarski subjekt "Telemach" u podnesku, zaprimljenom pod brojem: 01-26-1-037-121-II/13 dana 16. ožujka 2014. godine, i sam je naveo "*da je u Zahtjevu za mišljenje, od dana 15. studenoga 2012. godine, dostavio pogrešne podatke o broju televizijskih pretplatnika za Srednjo-bosansku županiju i Zeničko-dobojsku županiju*". Navedeno potvrđuju da je predmetno Mišljenje dano na temelju netočnih podataka (dostavljenih od gospodarskog subjekta "Telemach").

Gospodarski subjekt "Telemach" je sukladno zaključku sa usmene rasprave dostavio dokumentaciju o povezanim društvima gospodarskog subjekta "Telemach", zaprimljenu podneskom broj: 01-26-1-037-139-II/13 dana 10. travnja 2014. godine i podneskom broj: 01-26-1-037-141-II/13 dana 15. travnja 2014. godine.

U nastavku postupka, analizom prikupljenih podataka i dokumentacije o koncentraciji gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART-NET", Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da postoji osnovana sumnja da gospodarski subjekt "Telemach" nije prijavio koncentraciju sa gospodarskim subjektom VI-NET d.o.o. Visoko, Društvo za instaliranje distributivnih sistema, Burića 5, 71300 Visoko (u daljnjem tekstu: "VI-NET"), u smislu članka 16. Zakona o konkurenciji, iako je ista ispunila uvjete, u smislu članka 12. stavak (1) točka b) pod 1) Zakona o konkurenciji (stjecanje kontrole nad gospodarskim subjektom "VI-NET" kupovinom većine dionica - temeljnog kapitala) i ispunila uvjete, u smislu članka 14. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, jer imaju

[1](..)* - podaci predstavljaju poslovnu tajnu, u smislu članka 38. Zakona o konkurenciji

zajedničke udjele na mjerodavnom tržištu u 2011. godini preko 40,0%.

Analizom Izvoda iz registra Općinskog suda u Sarajevu gospodarskog subjekta "Telemach" (broj: 065-0-Reg-13-002101 od dana 10. rujna 2013. godine - dostavljen od gospodarskog subjekta "Telemach" podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-1-037-33-II/13 od dana 7. siječnja 2014. godine), posebice dijela - Pravni temelj upisa: *Odluka o pripajanju društva VI-NET d.o.o. Visoko društvu Telemach d.o.o. Sarajevo broj: OPU-IP:409/13 od dana 8. srpnja 2013. godine i Odluka o pripajanju društva VI-NET d.o.o. Visoko broj: OPU-IP:410/13 od 8. srpnja 2013. godine*, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da postoji osnovana sumnja da je koncentracija gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "VI-NET" provedena u 2013. godini i bez rješenja Konkurencijskog vijeća, što može predstavljati kršenje članka 18. stavak (9) Zakona o konkurenciji.

U cilju ocjene predmetne koncentracije Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak o proširenju Zaključka o pokretanju postupka po službenoj dužnosti (broj: 01-26-1-037-26-II/13 od dana 16. prosinca 2013. godine) dana 10. travnja 2014. godine akt broj: 01-26-1-037-137-II/13.

Tijekom postupka Konkurencijsko vijeće će ocijeniti pojedinačne i zajedničke učinke koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "VI-NET", kao i koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART-NET" na temelju kriterija utvrđenih člankom 17. Zakona o konkurenciji, te analizirati utjecaje istih na strukturu mjerodavnog tržišta, kao i da li će predmetne koncentracije stvoriti ili ojačati vladajući položaj na mjerodavnom tržištu gospodarskog subjekta "Telemach" (i njegovih povezanih društava), koji za posljedicu može imati značajno narušavanje učinkovite tržišne konkurencije, u smislu članka 13. Zakona o konkurenciji, odnosno da li će iste proizvesti pozitivne učinke koji se ogledaju u jačanju postojeće konkurencije na mjerodavnim tržištima.

U smislu članka 33. Zakona o konkurenciji Konkurencijsko vijeće je dostavilo na izjašnjenje Zaključak o proširenju Zaključka o pokretanju postupka gospodarskom subjektu "Telemach", aktom broj: 01-26-1-037-138-II/13 dana 10. travnja 2014. godine, sa zahtjevom za dostavljanjem dokumentacije, u smislu članka 33. stavak (2) Zakona o konkurenciji, a gospodarski subjekt "Telemach", je dostavio traženu dokumentaciju podneskom broj: 01-26-1-037-142-II/13 dana 18. travnja 2014. godine, podneskom broj: 01-26-1-037-144-II/13 dana 28. travnja 2014. godine.

U postupku ocjene predmetne koncentracije Konkurencijsko vijeće je analiziralo i podatke iz Mišljenja Konkurencijskog vijeća, broj: 01-26-7-025-3-I/11 od dana 19. siječnja 2012. godine (doneseno po Zahtjevu za davanje mišljenja gospodarskog subjekta "Telemach") o obvezi prijave koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "VI-NET", te je utvdilo da je isto dano na temelju podataka iz 2010. godine, te slijedom toga predmetno Mišljenje nije mjerodavno za ovaj postupak, jer su za ovu koncentraciju mjerodavni podaci iz 2011. godine.

1. Sudionici koncentracije

Sudionici koncentracije su:

- gospodarski subjekt "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo i gospodarski subjekt "ART NET" d.o.o. Kiseljak, Administrativni poslovni centar bb, 71250 Kiseljak;
- gospodarski subjekt "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo i gospodarski subjekt VI-NET d.o.o. Visoko, Društvo za instaliranje distributivnih sistema, Burića 5, 71300 Visoko.

1.1. Gospodarski subjekt "Mid Europa Partners LLP"

Gospodarski subjekt "Mid Europa Partners LLP" 161 Brompton Road, SW3 1EX London, Ujedinjeno kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske (u daljnjem tekstu: "Mid Europa Partners LLP"), je partnerstvo ograničene odgovornosti, registrirano dana 22. prosinca 2004. godine pod brojem: OC310725.

Vlasnička struktura gospodarskog subjekta "Mid Europa Partners LLP":

Tablica 1.

R.b.	Naziv /ime vlasnika	Vlasnički udjeli (%)
1.	(..)*	(..)*
2.	(..)*	(..)*
3.	(..)*	(..)*
4.	(..)*	(..)*

Izvor: podaci Konkurencijskog vijeća

Napomena - prema dostavljenoj dokumentaciji gospodarskog subjekta "Telemach", podnesak broj: 01-26-1-037-130-II/13 od dana 10. travnja 2014. godine i podnesak broj: 01-26-1-037-141-II/13 od dana 15. travnja 2014. godine, gospodarski subjekt "Mid Europa Partners LLP" od dana 3. prosinca 2012. godine kontrolira "Investicioni fond Emerging Europe Convergence Fund II LP" (u daljnjem tekstu: Fond II - uključuje gospodarske subjekte "Adria Cable" Sarl Luksemburg, "Adria Cable" B.V. Kraljevina Nizozemska, "Adria Media" B.V. Kraljevina Nizozemska, "Srebia Broadband – Srpske kablovske mreže" d.o.o. Beograd, "Total TV BH d.o.o. za telekomunikacije Banja Luka", i "Investicioni fond Mid Europe Fund III LP" (u daljnjem tekstu: Fond III - uključuje gospodarske subjekte "Slovenia Broadband" S.á.r.l. Vojvodstvo Luksemburg, "Broadband Cable" d.o.o. Ljubljana, Republika Slovenija, "Bosnia Broadband" Sarl Vojvodstvo Luksemburg, "Telemach").

Napomena - Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak o odbacivanju prijave koncentracije (radi nepostojanja obveze prijave koncentracije, u smislu članka 14. stavak (1) Zakona o konkurenciji), broj: 06-26-1-031-12-II/13 dana 27. prosinca 2013. godine, gospodarskog subjekata "Adria Bidco B.V.", Fred. Roeskestraat 123, 1076EE Amsterdam, Kraljevina Nizozemska i gospodarskog subjekta "Adria Bidco d.o.o.", Cincar Jankova 3, 11000 Beograd, Republika Srbija (podnositelji prijave i povezana društva gospodarskog subjekta "KKR & Co. L.P.", 9 West 57th Street, Suite 4200, Njujork 10019, Sjedinjene Američke Države, gospodarski subjekt "Slovenia Broadband" S.á.r.l., 5, rue Guillaume Kroll, L-1882 Luksemburg, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže" d.o.o., Bulevar Zorana Đinđića 8a, 11000 Beograd, Republika Srbija, kao ciljna društva predmetne koncentracije i povezana društva pod kontrolom gospodarskog subjekta "Mid Europa Partners LLP".

1.1.1. Gospodarski subjekt "Slovenia Broadband"

Gospodarski subjekt "Slovenia Broadband" S.á.r.l., 67 rue Ermesinde L - 1469 Luksemburg, Veliko Vojvodstvo Luksemburg (u daljnjem tekstu: "Slovenia Broadband" S.á.r.l.), je upisan u Trgovački registar poduzeća Luksemburga pod brojem: B 145882 (sa prvom registracijom od dana 30. travnja 2009. godine), sa upisanim temeljnim kapitalom od (..)* KM (EUR (..)*) sa većinskim vlasničkim udjelom gospodarskog subjekta "Broadband Investments II" S.á.r.l. Rue 67 Rue Ermesinde L - 1469 Luksemburg, Veliko Vojvodstvo Luksemburg (u daljnjem tekstu: "Broadband Investments" II

S.á.r.l.) (registarski broj: B 146370) (sa ukupno (..)*dionica), koji je pod krajnjom kontrolom gospodarskog subjekta "Mid Europa Partners LLP".

Pretežite registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta "Slovenia Broadband" S.á.r.l. su administracija, upravljanje, kontrola i razvoj gospodarskih subjekta.

1.1.1.1. Gospodarski subjekt "Bosnia Broadband"

Gospodarski subjekt "Bosnia Broadband" S.a r.l Luxembourg 5, rue Guillaume Kroll L-1882 Veliko Vojvodstvo Luksemburg (u daljnjem tekstu: "Bosnia Broadband"), je upisan u Trgovački i registari poduzeća Luksemburga pod brojem: B 153262, sa (..)*% vlasničkih udjela gospodarskog subjekta "Slovenia Broadband" S.á.r.l., 5 rue Guillaume kroll, L -1882 Luksemburg, Veliko Vojvodstvo Luksemburg.

1.1.1.1.1. Gospodarski subjekt "Telemach" d.o.o. Sarajevo

Gospodarski subjekt "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, je upisan u Registar gospodarskih subjekta Općinskog suda u Sarajevu pod brojem: 065-01-0620-08 (JIB42000209890007), sa upisanim kapitalom od (..)*KM, sa (..)*% vlasničkih udjela gospodarskog subjekta "Bosnia Broadband".

Pretežite registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta "Telemach" su pružanje usluge distribucije televiziskog programa /signala, pružanje internet i usluge fiksne telefonije.

1.1.1.1.1.1. Gospodarski subjekt "Telekabel" d.o.o. Zenica

Gospodarski subjekt "Telekabel" Društvo za projektiranje, izgradnju i održavanje telekomunikacijskih sistema d.o.o. Zenica, Štrosmajerova 14, 72000 Zenica (u daljnjem tekstu: "Telekabel"), je upisan u Registar gospodarskih subjekata Općinskog suda u Zenici pod brojem: 43-01-0037-10, u kojem gospodarski subjekt "Telemach'" posjeduje (..)*% vlasničkih udjela.

Pretežite registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta "Telekabel" su distribucija televizijskog programa /signala i pružanje internet usluga.

1.1.2. Gospodarski subjekt "Adria Cable" B.V

Gospodarski subjekt Adria Cable B.V. Naritaweg 165, 1043 BW Amsterdam, Kraljevina Nizozemska (u daljnjem tekstu: "Adria Cable" B.V.) je upisan u Gospodarskoj komori za oblast Amsterdam (datum utemeljenja - dana 12. svibnja 2005.godine), sa upisanim temeljnim kapitalom od (..)*KM (EUR (..)*), sa (..)*% vlasničkih udjela "Slovenia Broadband".

Pretežite registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta "Adria Cable" B.V. su financijski holding, udruživanje, administracija, upravljanje, kontrolu i razvoj gospodarskih subjekta.

1.1.2.1. Gospodarski subjekt "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže"

Gospodarski subjekt "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže" d.o.o. je društvo sa ograničenom odgovornošću, Bulevar Zorana Đinđića 8a, 11000 Beograd, Republika Srbija (u daljnjem tekstu: "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže" d.o.o.) je upisan kod Agencije za gospodarske registre Republike Srbije pod matičnim brojem: 17280554, dana 1. rujna 2000. godine, sa (..)*% vlasničkih udjela gospodarskog subjekta "Adria Cable" B.V.

Pretežita registrirana djelatnost gospodarskog subjekta "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže" je distribucija televizijskog programa /signala.

1.1.2.1.1. Gospodarski subjekt "TOTAL TV BH" d.o.o. Banja Luka

Gospodarski subjekt "TOTAL TV BH" d.o.o. za telekomunikacije, Ive Andrića 14.,78000 Banja Luka (u daljnjem tekstu: "TOTAL TV BH") je upisan u Registar poslovnih subjekta Okružnog privrednog suda Banja Luka pod brojem: 1-17068-00, sa (..)*% vlasničkih udjela gospodarskog subjekta "Serbia Broadband - Srpske kablovske mreže" (napomena - gospodarski subjekt "Mid Europa Partners LLP" od dana 3. prosinca 2012. godine kontrolira Fond II i Fond III, što znači da su gospodarski subjekt "TOTAL TV BH" i gospodarski subjekt "Telemach" povezana društva).

Pretežite registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta "TOTAL TV BH" su emitiranje televizijskog programa, djelatnost žičane i bežične telekomunikacije.

1.2. Gospodarski subjekt "ART-NET"

Gospodarski subjekt "ART - NET" je upisan u Registar gospodarskih subjekta Općinskog suda u Travniku pod brojem: 51-01-0108-08 (Rješenje broj: 051-0-RegZ-13-000772 od dana 9. srpnja 2013. godine) (JIB: 4236455720000), sa upisanim kapitalom od (..)*KM, i sa (..)*% vlasničkih udjela gospodarskog subjekta "Telemach".

Pretežite registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta "ART–NET" su distribucija televizijskog programa /signala i pružanje internet usluge.

1.3. Gospodarski subjekt "VI-NET"

Gospodarski subjekt VI-NET d.o.o. Visoko, Društvo za instaliranje distributivnih sistema, Burića 5, 71300 Visoko je registriran u Općinskom sudu Zenica pod brojem: 43-01-0387-11 (JIB: 4218214540002) sa (..)*% vlasničkih udjela gospodarskog subjekta "Telemach".

Pretežite registrirane djelatnosti gospodarskog subjekta "VI-NET" su distribucija televizijskog signala /programa i pružanje internet usluge.

2. Obveza prijave koncentracije

Obveza prijave koncentracije gospodarskih subjekata, u smislu odredbe članka 14. stavak (1) Zakona o konkurenciji, postoji ako ukupni godišnji prihodi svih sudionika koncentracije ostvareni prodajom roba i/ili usluga na svjetskom tržištu iznose preko 100.000.000,00 KM, po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji i da ukupan godišnji prihod svakog od najmanje dva gospodarska subjekta sudionika koncentracije ostvaren prodajom roba i/ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznosi najmanje 8.000.000,00 KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji ili je njihov zajednički udjel na mjerodavnom tržištu veći od 40,0%.

Ukupni godišnji prihodi gospodarskih subjekata sudionika koncentracije (i njihovih povezanih društava), na dan 31. prosinaca 2011. godine:

Tablica 2.

R.b.	Gospodarski subjekt	Bosna i Hercegovina (KM)
1.	"Telemach"*	(..)**
3.	"ART-NET"	(..)*
4.	"VI-NET"	(..)*

Izvor: Podaci gospodarskog subjekta "Telemach"; *uključeni ukupni prihodi povezanih društava "Telekabel" d.o.o. Zenica i MoNet d.o.o. Mostar (Zaključak o odbacivanju prijave koncentracije broj: 01-05-26-014-5-II/10 od dana 30. lipnja 2010. godine)

Godišnji prihodi sudionika koncentracije (Tablica 2.) predstavljaju ukupne prihode (bez poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji se izravno odnose na sudionike koncentracije na tržištu Bosne i Hercegovine), u smislu članka 9. točka h) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekta.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su sudionici koncentracija (prva koncentracija - gospodarski subjekt "Telemach" i gospodarski subjekt "ART-NET"; druga koncentracije - gospodarski subjekt "Telemach" i gospodarski subjekt "VI-NET") ispunili uvjete iz članka 12. stavak (1) točka b) pod 1) Zakona o konkurenciji.

Također, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da sudionici koncentracije nisu ispunili uvjet ukupnog godišnjeg prihoda (Tablica 2.), u smislu članka 14. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji (u 2011. godini, kao godini koja je prethodila koncentraciji), ali su ispunili uvjet zajedničkog udjela na tržištu jer imaju preko 40,0% na mjerodavnom tržištu, u smislu članka 14. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji (Tablice 3.- 6., 12. i 13.), te slijedom toga su bili u obvezi prijaviti koncentraciju - gospodarskog subjekta "Telemach i gospodarskog subjekta "ART-NET", kao i koncentraciju gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "VI-NET", sukladno članku 16. stavak (1) Zakona o konkurenciji.

3. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće u provedbi postupka ocjene predmetnih koncentracija je primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanja mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekta ("Službeni glasnik BiH", broj 34/10), Zakon o upravnom postupku, u smislu članka 26. Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je koristilo, na temelju članka 43. stavak (7) Zakona o konkurenciji, sudsku praksu Europskog suda i odluke Europske komisije, kao i kriterije i standarde iz Obavijesti Europske komisije o izračunu ukupnog prihoda sukladno Uredbi Vijeća (EEZ) broj: 4064/89 o kontroli koncentracije gospodarskih subjekta.

4. Pravni temelj i oblik koncentracije

4.1. Pravni temelj koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART-NET"

Kao pravni temelj koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART-NET" je dostavljen Ugovor o prijenosu udjela (u daljnjem tekstu: Ugovor) sklopljen dana 24. prosinca 2012. godine i dana 27. prosinca 2012. godine, između gospodarskog subjekta "Telemach" (Stjecatelj) (kojeg zastupa Željko Batistić(..)*, Republika Hrvatska) i gospodarskog subjekta "ART–COMPANY" d.o.o. za distribuciju, prikazivanje, zastupstvo, trgovinu i usluge Kiseljak, Administrativni poslovni centar bb, 71250 Kiseljak (u daljnjem tekstu: "ART–COMPANY" - Prenositelj) (upisan u registar Općinskog suda Travnik pod MBS: 51-01-1951-09) (kojeg zastupa Vesna Tomičić, (..)*).

Ovim Ugovorom gospodarski subjekt "Telemach" je preuzeo (..)*% vlasničkih udjela koje posjeduje gospodarski subjekt "ART–COMPANY" u gospodarskom subjektu "ART–NET".

Odredba članka 3. stavak (1) predmetnoga Ugovora navodi da će kupoprodajna cijena za udjel koji Stjecatelj (gospodarski subjekt "Telemach") isplaćuje biti definirana najkasnije do dana 28. veljače 2013. godine, a člankom 4. stavak (3) Ugovora Stjecatelj i Prenositelj su se sporazumjeli da otpravak ovoga Ugovora prije isplate kupoprodajne cijene neće biti izdan Stjecatelju, radi provođenja postupka registracije prijenosa udjela pred nadležnim sudom.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da koncentracija, u smislu članka 12. stavak (1) točka b) pod 1) Zakona o konkurenciji predstavlja stjecanje kontrole ili prevladavajućeg utjecaja jednog (gospodarskog subjekta "Telemach") nad drugim gospodarskim subjektom (gospodarskim subjektom "ART–NET")

4.2. Pravni temelj koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "VI-NET"

Kao pravni temelj koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "VI-NET" je dostavljen Ugovor o kupoprodaji udjela (u daljnjem tekstu: Ugovor) sklopljen dana 1. studenoga 2012. godine između Prenositelja udjela - fizičkih osoba - Adnan Zečević, (..)* (osobna iskaznica broj: (..)*), Anesa Zečević, (..)* (osobna iskaznica broj: (..)*) i Dragić Krajišnik, (..)* (osobna iskaznica broj: (..)*) i Stjecatelja gospodarskog subjekta "Telemach", koga zastupa direktor Željko Batistić, (..)*, Republika Hrvatska. Predmetnim Ugovorom su definirane cijene i način plaćanja za kupovinu 100,0% vlasničkih udjela u gospodarskom subjektu "VI-NET".

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da koncentracija, u smislu članka 12. stavak (1) tačka b) pod 1) Zakona o konkurenciji predstavlja stjecanje kontrole ili prevladavajućeg utjecaja jednog (gospodarskog subjekta "Telemach") nad drugim (gospodarskim subjektom "VI-NET").

5. Prikupljanje podataka od trećih osoba

Konkurencijsko vijeće u svrhu prikupljanja podataka o predmetnoj koncentraciji je zatražilo podatke i dokumentaciju:

- Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: RAK), akt broj: 01-26-10-037-36-II/13 dana 16. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-49-II/13 dana 24. siječnja 2014.godine;
- gospodarskog subjekta "TOTAL TV BH", akt broj: 01-26-10-037-76-II/13 dana 31. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-037-87-II/13 dana 6. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta Dioničko društvo BH Telekom Sarajevo, Obala Kulina bana 8, 71000 Sarajevo, akt broj: 01-26-10-037-38-II/13 dana 17. siječnja 2014. godine i broj: 01-26-10-037-54-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-47-II/13 dana 22. siječnja 2014. godine, broj: 01-26-10-037-81-II/13 dana 3. veljače 2014. godine i broj: 01-26-10-037-117-II/13 dana 27. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta Global Internet d.o.o. Ivana Meštrovića 21, 72290 Novi Travnik, akt broj: 01-26-10-037-39-II/13 dana 17. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-50-II/13 dana 27. siječnja 2014. godine;
- gospodarskog subjekta M&H Company d.o.o. Sarajevo Terezija bb, 71000 Sarajevo, aktom broj: 01-26-10-037-40-II/13 dana 17. siječnja 2014. godine, akt broj: 01-26-10-037-61-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podnekom broj: 01-26-10-037-70-II/13 dana 29. siječnja 2014. godine i broj: 01-26-10-037-71-II/13 dana 29. siječnja 2014. godine;
- gospodarskog subjekta BHB CABLE TV d.o.o. Lukavac, Dom Kulture Lukavac, 75300 Lukavac, akt broj: 01-26-10-037-42-II/13 dana 17. siječnja 2014. godine i broj: 01-26-10-037-55-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-46-II/13 dana 22. siječnja 2014. godine i broj: 01-26-10-037-74-II/13 dana 31. siječnja 2014. godine;
- gospodarskog subjekta VKT Net d.o.o. Bugojno, Nugle – Poslovni centar, 70230 Bugojno, akt broj:

01-26-10-037-43-II/13 dana 17 siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-48-II/13 dana 23. siječnja 2014. godine;
- Registar vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine, Maršala Tita, 71000 Sarajevo, akt broj: 01-26-10-037-51-II/13 dana 27. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-73-II/13 dana 30. siječnja 2014. godine;
- gospodarskog subjekta JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, Kneza Branimira bb, 88000 Mostar akt broj: 01-26-10-037-41-II/13 dana 17. siječnja 2014. godine, broj: 01-26-10-037-53-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine i akt broj: 01-26-10-037-63-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-52-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, broj: 01-26-10-037-94-II/13 dana 10. veljače 2014. godine i broj: 01-26-10-037-95-II/13 dana 10. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta JU Dom kulture Žepče CATV Kabelska televizija, Prva bb, 72230 Žepče akt broj: 01-26-10-037-56-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-89-II/13 dana 6. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo, Igmanska 9, 71000 Sarajevo akt broj: 01-26-10-037-57-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-72-II/13 dana 30. siječnja 2014. godine;
- gospodarskog subjekta Eling KDS d.o.o. Teslić, Branka Radičeviće 74240 Teslić, akt broj: 01-26-10-037-58-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, akt broj: 01-26-10-037-99-II/13 dana 10. veljače 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-102-II/13 dana 11. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta JU Dom Kulture Edhem Mulabdić, Sulejmana Omerovića 2, 74250 Maglaj akt broj: 01-26-10-037-59-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-68-II/13 dana 29. siječnja 2014. godine;
- gospodarskog subjekta KTV E-G-E d.o.o. Matuzići bb, 74203 Doboj –Jug akt broj: 01-26-10-037-60-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, broj: 01-26-10-037-100-II/13 dana 11. veljače 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-104-II/13 dana 12. veljače 2014. godine;
- gospodaskog subjekta Marić Žepče, Donje Ravne bb, 72230 Žepče, akt broj: 01-26-10-037-62-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, broj: 01-26-10-037-98-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-101-II/13 dana 11. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta Velnet d.o.o. Mostar, Trg Ivana Krndelja 1, 88000 Mostar, akt broj: 01-26-10-037-64-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 26-10-037-84-II/13 dana 5. veljače 2014. godine i broj: 01-26-10-037-90-II/13 dana 6. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta Star –Tel d.o.o. Stolac, Hrvatskih branitelja bb, 88360 Stolac, akt broj: 01-26-10-037-65-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-80-II/13 dana 3. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta Kablovska televizija KTV d.o.o. Zavidovići, Prvomajska 2 72220 72220 Zavidovići, akt broj: 01-26-10-037-66-II/13 dana 28. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-83-II/13 dana 4. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta TEING d.o.o. Prozor – Rama, Selo Dobroša 66, 88440 Rama – Prozor, akt broj: 01-26-10-037-67-II/13 dana 31. siječnja 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-82-II/13 dana 4. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta Ćutuk d.o.o. Anke Tomić 20, 72230 Žepče akt broj: 01-26-10-037-91-II/13 dana 6. veljače 2014. godine i broj: 01-26-10-037111-II/13 dana 20. veljače 2014. odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-105-II/13 dana 13. veljače 2014. godine i broj: 01-26-10-037-113-II/13 dana 20. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta SATTRAKT d.o.o. Ramiza Salčina 87, 71000 Sarajevo akt broj: 01-26-10-037-92-II/13 dana 6. veljače 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-107-II/13 dana 14. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta TV TX d.o.o. za telekomunikacije Tuzla, Fočanska 1N, 75000 Tuzla, akt broj: 01-26-10-037-93-II/13 dana 6. veljače 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-106-II/13 dana 13. veljače 2014. godine;
- gospodarskog subjekta HKB Net d.o.o., Radnička broja 18., 71000 Sarajevo, akt broj: 01-26-10-037-110-II/13 dana 20. veljače 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-112-II/13 dana 20. veljače 2014. godine;
- Općinskog suda u Visokom, Alije Izetbegovića, 1, 71300 Visoko, aktom broj: 01-26-10-037-122-II/13 dana 18. ožujka 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-128-II/13 dana 27. ožujka 2014. godine;
- Općinskog suda u Zenici, Trg BiH 2, 72000 Zenica, aktom broj: 01-26-10-037-129-II/13 dana 28. ožujka 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-132-II/13 dana 2. travnja 2014. godine;
- gospodarskog subjekta HS kablovska televizija, Radnička 18, 71000 Sarajevo aktom broj: 01-26-10-037-126-II/13 dana 21. ožujka 2014. godine i broj: 01-26-10-037-131-II/13 dana 31. ožujka 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-132-II/13 dana 31. ožujka 2014. godine;
- gospodarskog subjekta "ELTA-MT" d.o.o. Tuzla, Fočanska 1N, 75000 Tuzla aktom broj: 01-26-10-037-127-II/13 dana 21. ožujka 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-130-II/13 dana 28. ožujka 2014. godine.

6. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište koncentracije, u smislu članka 3. Zakona o konkurenciji, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda /usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu osobito njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Nadalje, prema članku 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća cjelokupan ili dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuje od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

6.1. Analiza mjerodavnog tržišta koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART – NET"

Prema registriranim djelatnostima (u kojima se sudionici koncentracije preklapaju) Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je mjerodavno tržište usluge predmetne koncentracije - tržište distribucije televizijskog programa /signala i pružanje internet usluga.

Mjerodavno tržište predmetne koncentracije u zemljopisnom smislu je utvrđeno (na temelju djelovanja sudionika koncentracije) Srednjo-bosanska županija (Općina Busovača, Općina Fojnica, Općina Kiseljak, Općina Kreševo, Općina Travnik i Općina Vitez), Zeničko-dobojska županija (Općina Vareš) i Hercegovačko-neretvanska županija (Općina Jablanica i Općina Prozor – Rama).

Slijedom iznesenoga, mjerodavno tržište predmetne koncentracije je tržište distribucije televizijskog programa /signala i pružanje internet usluga na području Srednjo-bosanske županije (Općina Busovača, Općina Fojnica, Općina Kiseljak, Općina Kreševo, Općina Travnik i Općina Vitez), Zeničko-dobojske županije (Općina Vareš) i Hercegovačko-neretvanske županije (Općina Jablanica i Općina Prozor – Rama - za 2011. godinu).

6.2. Mjerodavno tržište koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART – NET" – tržište distribucije televizijskog programa / signala, za 2011. godinu

Broj pretplatnika /tržišni udjel distribucije televizijskog programa / signala gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Srednjo-bosansku županiju, Zeničko-dobojsku županiju i Hercegovačko-neretvansku županiju), sa danom 31. prosincem 2011. godine:

Tablica 3.

R.b.	Gospodarski subjekt	Srednjo-bosanska županija		Zeničko-dobojska županija		Hercegovačko-neretvanska županija	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"Monet"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"VI-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	"TOTAL TV BH"	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	BHB Cable TV d.o.o. Lukavac	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
9.	VKT Net d.o.o. Bugojno	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
10.	Global Internet d.o.o. N. Travnik	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
11.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
12.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
13.	Dom kulture Edhem Mulabdić Maglaj	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
14.	Star-Tel d.o.o. Stolac	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
15.	Velnet d.o.o. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
16.	Teing d.o.o. Prozor Rama	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	212	0,77
17.	Dom kulture Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
18.	Marić d.o.o. Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
19.	KTV d.o.o. Zavidovići	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
20.	KTV E-G-E d.o.o. Doboj - Jug	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
21.	Ćutuk d.o.o. Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	UKUPNO	27.871	100,00	43.660	100,00	27.422	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tablica 3.) gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao (..)** televizijskih pretplatnika u Srednjo-bosanskoj županiji, odnosno (..)**% udjela, u Zeničko-dobojskog županiji je imao (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, i u Hercegovačko-neretvanskoj županiji je imao (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

Broj pretplatnika /tržišni udjel distribucije televizijskog programa /signala gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Travnik, Općinu Vitez i Općinu Kiseljak), sa danom 31. prosincem 2011. godine:

Tablica 4.

R.b.	Gospodarski subjekt	Travnik		Vitez		Kiseljak	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"Monet"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"VI-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	"TOTAL TV BH"	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*

8.	BHB Cable TV d.o.o. Lukavac	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
9.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
10.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
11.	Čutuk d.o.o. Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	UKUPNO	5.272	100,00	4.563	100,00	2.704	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udjel distribucije televizijskog programa /signala gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kreševo, Općinu Busovača i Općinu Vareš), sa danom 31. prosincem 2011. godine:

Tablica 5.

R.b.	Gospodarski subjekt	Kreševo		Busovača		Vareš	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"Monet"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"VI-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	"TOTAL TV BH"	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	Čutuk d.o.o. Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
9.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno	1.178	100,00	2.371	100,00	1.290	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udjel distribucije televizijskog programa /signala gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Fojnica, Općinu Jablanica i Općinu Prozor - Rama), sa danom 31. prosincem 2011. godine;

Tablica 6.

R.b.	Gospodarski subjekt	Fojnica		Jablanica		Prozor - Rama	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"Monet"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"Vi-Net"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	"TOTAL TV BH"	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	TEING d.o.o. Prozor Rama	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
9.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
10.	Čutuk d.o.o. Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno	1.531	100,0	1.281	100,0	417	100,0

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tablice 4., 5. i 6.) gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Općini Travnik (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vitez (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kiseljak (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kreševo (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Busovača (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vareš (..)** televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Fojnica (..)** televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Jablanica (..)** televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela i Općini Prozor–Rama (..)** televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela.

6.2.1. Mjerodavno tržište koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART-NET" – tržište pružanja internet usluga, za 2011. godinu

Broj pretplatnika /tržišni udjel internet usluga gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Zeničko-dobojsku županiju, Hercegovačko-neretvansku županiju i Srednjo-bosanska županiju), sa danom 31. prosincem 2011. godine:

Tablica 7.

R.b.	Gospodarski subjekt	Zeničko-dobojska županija		Hercegovačko-neretvanska županija		Srednjobosanska županija	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"Monet"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"VI-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	BHB CABLE TV d.o.o. Lukava	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
9.	VKT-Net d.o.o. Bugojno	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
10.	Global Internet d.o.o. N. Travnik	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*

11.	KTV E-G-E d.o.o. Doboj-Jug	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
12.	VELNET d.o.o. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
13.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
14.	MH company d.o.o. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
15.	Mreža d.o.o. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
16,	Pincom d.o.o. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
17.	Formea d.o.o. Visoko	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
18.	Vision d.o.o. Zenica	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
19.	Hesel d.o.o. Kakanj	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	UKUPNO	38.516	100,00	34.691	100,00	24.244	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tablica 7.) gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao (..)**interenet pretplatnika u Srednjo-bosanskoj županiji, odnosno (..)**% udjela, u Zeničko-dobojskog županiji je imao (..)**interenet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, i Hercegovačko-neretvanskoj županiji je imao (..)**internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

Broj pretplatnika /tržišni udjel internet usluga gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Travnik, Općinu Vitez i Općinu Kiseljak), sa danom 31. prosincem 2011. godine:

Tablica 8.

R.b.	Gospodarski subjekt	Travnik		Vitez		Kiseljak	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"Monet"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"VI-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	Global Internet d.o.o. N. Travnik	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	BHB CABLE TV d.o.o. Lukava	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
9.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	UKUPNO	5.246	100,00	3.835	100,00	2.315	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udjel internet usluga gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kreševo, Općinu Busovača i Općinu Vareš), sa danom 31. prosincem 2011. godine:

Tablica 9.

R.b.	Gospodarski subjekt	Kreševo		Busovača		Vareš	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"Monet"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"VI-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	UKUPNO	600	100,00	1.296	100,00	538	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udjel internet usluga gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Fojnicu, Općinu Jablanica i Općinu Prozor -Rama), sa danom 31. prosincem 2011. godine:

Tablica 10.

R.b.	Gospodarski subjekt	Fojnica		Jablanica		Prozor - Rama	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"Monet"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"VI-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	UKUPNO	843	100,00	1.263	100,00	924	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tablice 8., 9. i 10.) gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Općini Travnik (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vitez (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini

Kiseljak (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kreševo (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Busovača (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vareš nije imao internet pretplatnike, u Općini Fojnica je imao (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Jablanica i Općini Prozor –Rama nije imao internet pretplatnika.

6.3. Mjerodavno tržište koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "VI-NET"

Prema registriranim djelatnostima (u kojima se preklapaju sudionici koncentracije) Konkurencijsko vijeće je utvrdilo mjerodavno tržište usluge predmetne koncentracije - tržište distribucije televizijskog programa /signala i pružanje internet usluga

Mjerodavno tržište predmetne koncentracije u zemljopisnom smislu utvrđeno je (na temelju djelovanja sudionika koncentracije) područje Zeničko-dobojske županije (Općina Kakanj i Općina Visoko).

Slijedom iznesenoga, mjerodavno tržište predmetne koncentracije je tržište distribucije televizijskog programa /signala i pružanje internet usluga na području Zeničko-dobojske županije (Općina Kakanj i Općina Visoko - za 2011. godinu).

6.3.1. Mjerodavno tržište koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "VI-NET" – tržište pružanja usluga distribucije televizijskog signala /programa, za 2011. godinu

Prema podacima (Tablica 3.) gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) u Zeničko-dobojskog županiji je imao (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

Broj pretplatnika /tržišni udjel distribucije televizijskog programa / signala gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kakanj i Općinu Visoko) sa danom 31. prosincem 2011. godine:

Tablica 11.

R.b.	Gospodarski subjekt	Kakanj		Visoko	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"Monet"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"VI–NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	"TOTAL TV BH"	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2-3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	UKUPNO	3.962	100,00	3.241	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tablica 11.) gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Općini Kakanj (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Visoko (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

6.3.2. Mjerodavno tržište koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "VI-NET"– pružanja internet usluga za 2011. godinu

Prema podacima (Tablica 7.) gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je ima u Zeničko-dobojskoj županiji (..)**interenet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

Broj pretplatnika /tržišni udjel u pružanja internet usluga gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kakanj i Općinu Visoko), sa danom 31. prosincem 2011. godine:

Tablica 12.

R.b.	Gospodarski subjekt	Kakanj		Visoko	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"Monet"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"VI-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	Formea d.o.o. Visoko	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	Hesel d.o.o. Kakanj	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
9.	MH company d.o.o. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	UKUPNO	3.067	100,00	3.528	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tablica 12.) gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Općini Kakanj (..)**internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, a u Općini Visoko (..)**internet pretplatnika, odnosno (..)**% na tom tržištu.

6.4. Mjerodavno tržište koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach", gospodarskog subjekta "ART-NET" i gospodarskog subjekta "VI-NET", za 2012. godinu

6.4.1. Mjerodavno tržište koncentracije gospodarskog subjekta "Telemach", gospodarskog subjekta "ART-NET" i gospodarskog subjekta "VI-NET - distribucije televizijskog signala /programa, za 2012. godinu

Broj pretplatnika /tržišni udjel distribucije televizijskog signala /programa gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Srednjo-bosansku županiju, Zeničko-dobojsku županiju i Hercegovačko-neretvansku županiju), sa danom 31. prosincem 2012. godine:

Tablica 13.

R.b.	Gospodarski subjekt	Srednjo-bosanska županija		Zeničko-dobojska županija		Hercegovačko-neretvanska županija	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"VI-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"TOTAL TV BH"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	BH Telekom d.d. Sarajevi	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	BHB Cable TV d.o.o. Lukavac	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	VKT Net d.o.o. Bugojno	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
9.	Global Internet d.o.o. N. Travnik	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
10.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
11.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
12.	Dom kulture Edhem Mulabdić Maglaj	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
13.	Star-Tel d.o.o. Stolac	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
14.	Velnet d.o.o. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
15.	Teing d.o.o. Prozor Rama	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
16.	Dom kulture Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
17.	Marić d.o.o. Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
18.	KTV d.o.o. Zavidovići	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
19.	KTV E-G-E d.o.o. Doboj - Jug	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
20.	Ćutuk d.o.o. Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	UKUPNO	34.344	100,00	53.751	100,00	36.568	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tablica 13.) gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao (..)**televizijskih pretplatnika u Srednjo-bosanskoj županiji, odnosno (..)**% udjela, u Zeničko-dobojskog županiji je imao (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, i u Hercegovačko-neretvanskoj županiji je imao (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

Broj pretplatnika /tržišni udjel distribucije televizijskog signala /programa gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Travnik, Općinu Vitez i Općinu Kiseljak), sa danom 31. prosincem 2012. godine:

Tablica 14.

R.b.	Gospodarski subjekt	Travnik		Vitez		Kiseljak	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"TOTAL TV BH"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"Vi-Net"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	BHB Cable TV d.o.o. Lukavac	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
9.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
10.	Čutuk d.o.o. Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	UKUPNO	6.793	100,00	4.930	100,00	3.178	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udjel distribucije televizijskog signala /programa gospodarskog subjekta "Telemach"(s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kreševo, Općinu Busovača i Općinu Vareš), sa danom 31. prosincem 2012. godine:

Tablica 15.

R.b.	Gospodarski subjekt	Kreševo		Busovača		Vareš	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel	Broj pretplatnika	Tržišni udjel	Broj pretplatnika	Tržišni udjel
1.	**"Telemach "**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"TOTAL TV BH"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"Vi-Net"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	Ćutuk d.o.o. Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno	1.275	100,00	3.177	100,00	1.931	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udjel distribucije televizijskog signala /programa gospodarskog subjekta "Telemach"(s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Fojnica, Općinu Jablanica i Općinu Prozor - Rama), sa danom 31. prosincom 2012. godine:

Tablica 16.

R.b.	Gospodarski subjekt	Fojnica		Jablanica		Prozor - Rama	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"TOTAL TV BH"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"VI-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	TEING d.o.o. Prozor Rama	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
8.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
9.	Čutuk d.o.o. Žepče	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno	1.948	100,00	2.534	100,00	1.082	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udjel distribucije televizijskog signala /programa gospodarskog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kakanj i Općinu Visoko), sa danom 31. prosincom 2012. godine:

Tablica 17.

R.b.	Gospodarski subjekt	Kakanj		Visoko	
		Broj pretplatnika	Tržišni udjel%	Broj pretplatnika	Tržišni udjel%
1.	**"Telemach"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
2.	**"Vi–Net"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
3.	**"TOTAL TV BH"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
4.	**"Telekabel"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
5.	**"ART-NET"**	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
6.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
7.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno 1+2-3+4+5	(..)*	(..)*	(..)*	(..)*
	Ukupno	6.174	100,00	4.806	100,00

Izvor: podaci gospodarskog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tablice 14., 15., 16. i i 17.) gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Općini Travnik (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vitez (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kiseljak (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kreševo (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Busovača (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vareš (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Fojnica (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Jablanica (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Prozor –Rama (..)** televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kakanj (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela i Općini Visoko (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% na tom tržištu.

7. Ocjena koncentracije

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo, analizom podataka na mjerodavnom tržištu po županijama (u 2011. godini), da će nakon provođenja koncentracija doći do povećanja udjela (Tablica 3.) gospodarskog subjekta "Telemach" (i povezanih društava) na mjerodavnom tržištu Srednjo-bosanske županije za (..)**% (i ukupan tržišni udjel gospodarskog subjekta "Telemach" na tom tržištu će iznositi (..)**%), na mjerodavnom tržištu Zeničko-dobojske županije doći će do povećanja za (..)**% (i ukupan tržišni udjel gospodarskog subjekta "Telemach" će iznositi (..)**%), na mjerodavnom tržištu Hercegovačko-neretvanske županije će doći do povećanja za (..)**% (i ukupan tržišni udjel gospodarskog subjekta "Telemach" će iznositi (..)**%).

Nadalje, analizom podataka na mjerodavnom tržištu po općinama (u 2011. godini) je utvrđeno da će nakon provođenja koncentracija gospodarski subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) npr. u Općini Kiseljak povećati udjel na (..)**%, a u Općini Vitez će povećati udjel na (..)**% (Tablica 4.), dok će u Općini Busovača, Općini Fojnica, Općini Jablanica, Općini Kreševo, Općini Prozor - Rama, Općini Travnik, Općini Vareš, Općini Vitez, Općini Kakanj i Općini Visoko imati udjele u rasponu od (..)**% do (..)**% na mjerodavnom tržištu (Tablice 5., 6., 12. i 13).

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da će doći do određenog povećanja udjela na mjerodavnim tržištu (nakon provođenja koncentracija) gospodarskog subjekta "Telemach" ali smatra da neće doći do ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije na tim tržištima, jer su na tim mjerodavnim tržištima prisutni i drugi kabelski operatori, uključujući i javne operatore.

Gospodarski subjekt "Telemach" je naveo da realizacijom predmetnih koncentracija provodi dugoročnu strategiju proširenja svoje djelatnosti na nova tržišta u Bosni i Hercegovini, prije svega kupovinom kabelskih operatera koji imaju odgovarajuću infrastrukturu i tehničke kapacitete, što će im treba osigurati smanjenje zavisnosti od nesigurnog / skupog iznajmljivanja infrastrukture od drugih tržišnih konkurenata, posebice od gospodarskog subjekta BH Telekom d.d. Sarajevo.

Slijedom iznesenoga, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo predmetne koncentracije dopuštenim, u smislu članka 18. stavak (2) Zakona o konkurenciji, i odlučilo kao u izreci ovoga Rješenja.

Također, Konkurencijsko vijeće radi analize trenda rasta / kretanja udjela na mjerodavnom tržištu je analiziralo i podatke za 2012. godinu (Tablice 13.-17.).

8. Novčana kazna

Konkurencijsko vijeće, u smislu članka 49. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, može izreći novčanu kaznu do

1,0% od ukupnog prihoda u prethodnoj godini poslovanja radi neprijavljivanja koncentracije, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona o konkurenciji. Također, u smislu članka 48. stavak (1) točka e) Zakona o konkurenciji radi provođenja koncentracije bez rješenja Konkurencijskog vijeća, u smislu članka 18. stavak (9) Zakona o konkurenciji, izriče novčanu kaznu gospodarskom subjektu do 10,0% od ukupnog prihoda u prethodnoj godini poslovanja.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da gospodarski subjekt "Telemach" nije prijavio koncentracije, u smislu članka 16. stavak (1) Zakona o konkurenciji, budući da je isti stekao kontrolu nad gospodarskim subjektom "ART-NET" i gospodarskim subjektom "VI-NET", u smislu članka 12. stavak 1) točka b) pod 1) a ispunio je uvjete utvrđene u članku 14. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je gospodarski subjekt "Telemach" proveo i registrirao koncentraciju, bez rješenja o ocjeni koncentracije, u smislu članka 18. stavak (9) Zakona o konkurenciji, što potvrđuje:

- izvod iz registra Općinskog suda u Sarajevu (Rješenje broj: 065-0-Reg-13-002101 od dana 10. rujna 2013. godine (pravni temelj upisa - Odluka o pripajanju društva "ART-NET" d.o.o. Kiseljak društvu "Telemach" d.o.o. Sarajevo broj: OPU-IP-408/13 od dana 8. srpnja 2013. godine).
- izvod iz registra Općinskog suda u Sarajevu (Rješenje broj: 065-0-Reg-13-002101 od dana 10. rujna 2013. godine: Odluka o pripajanju društva "VI-NET" d.o.o. Visoko društvu "Telemach" d.o.o. Sarajevo broj: OPU-IP:409/13 od dana 8. srpnja 2013. godine i Odluka o pripajanju društva "VI-NET" d.o.o. Visoko broj: OPU-IP:410/13 od 8. srpnja 2013. godine.

Prilikom određivanja visine novčane kazne Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir vremensko razdoblje trajanja kršenja odredbi Zakona o konkurenciji, odnosno kada je prošao vremenski rok za obvezu prijave koncentracije (članak 52. Zakona o konkurenciji):

- Ugovor o prijenosu udjela između gospodarskog subjekta "Telemach" i gospodarskog subjekta "ART Company" d.o.o. Kiseljak, je sklopljen dana 27. prosinca 2012. godine - obveza podnošenja prijave koncentracije je istekla dana 11. siječnja 2013. godine;
- Ugovor o kupovini udjela između gospodarskog subjekta "Telemach" d.o.o. Sarajevo i gospodarskog subjekta "VI-NET" d.o.o. Visoko, je sklopljen dana 1. studenoga 2012. godine - obveza podnošenja prijave koncentracije je istekla dana 16. studenoga 2012. godine.

U točki 3. izreke ovoga Rješenja, Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu gospodarskom subjektu "Telemach" od 26.500,00 KM, što iznosi (..)**% ukupnog prihoda ostvarenog u 2011. godini radi nepodnošenja prijave koncentracije sa gospodarskim subjektom "ART-NET" i provođenja iste bez rješenja Konkurencijskog vijeća.

U točki 6. izreke ovoga Rješenja, Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu gospodarskom subjektu "Telemach" od 26.500,00 KM, što iznosi (..)**% ukupnog prihoda ostvarenog u 2011. godini radi nepodnošenja prijave koncentracije sa gospodarskim subjektom "VI-NET" i provođenja iste bez rješenja Konkurencijskog vijeća.

Ukupna kazna za gospodarski subjekt "Telemach" iznosi 53.000,00 KM.

U slučaju da gospodarski subjekt "Telemach" ne izvrši uplatu izrečene novčane kazne u utvrđenom roku Konkurencijsko vijeće će zatražiti od mjerodavnih tijela prinudno izvršenje iste, te obračunati zateznu kamatu za vrijeme prekoračenja roka uplate novčane kazne, sukladno propisima Bosne i Hercegovine.

9. Pouka o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno i protiv istoga nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objave ovoga Rješenja.

Broj 01-26-1-037-145-II/13
7. svibnja 2014. godine
Sarajevo

Predsjednik
Gordan Raspudić, v. r.

На основу члана 25. став (1) тачка ф), члана 42. став (1) тачка д), а у вези с чл. 12., 14., 15., 16. и 18., чланом 48. став (1) тачка е) и чланом 49. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а рјешавајући у поступку покренутом по Закључку о покретању поступка по службеној дужности, број: 01-26-1-037-26-II/13 од дана 16. децембра 2013. године, ради оцјене концентрације привредног субјекта "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево и привредног субјекта "АРТ НЕТ" д.о.о. Кисељак, Административни пословни центар бб, 71250 Кисељак, и по Захтјеву за проширење поступка по службеној дужности, број: 01-26-1-037-136-II/13 од дана 10. априла 2014. године, ради оцјене концентрације привредног субјекта "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево и привредног субјекта "ВИ-НЕТ" д.о.о. Високо Друштво за инсталитрање дистрибутивних система, Бурића 5, 71300 Високо, Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине, на 89. (осамдесетдеветој) сједници одржаној дана 7. маја 2014. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

1. Оцјењује се допуштеном концентрација, на релевантном тржишту дистрибуције телевизијског програма/сигнала и пружања интернет услуга, настала стицањем контроле привредног субјекта "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево над привредним субјектом "АРТ НЕТ" д.о.о. Кисељак, Административни пословни центар бб, 71250 Кисељак, куповином већинског пакета дионица.
2. Утврђује се да привредни субјекат "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево, није поднио Пријаву концентрације у законом предвиђеном року, у смислу члана 16. став (1) Закона о конкуренцији, и да је провео концентрацију без рјешења Конкуренцијског савјета Босне и Херцеговине, у смислу члана 18. став (9) Закона о конкуренцији.
3. Ради неподношења пријаве концентрације, у смислу члана 16. став (1) Закона о конкуренцији и провођења концентрације без рјешења, у смислу члана 18. став (9) Закона о конкуренцији, утврђено у ставу 2. диспозитива овог Рјешења, изриче се новчана казна привредном субјекту "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево, у износу од

26.500,00 (двадесетшестхиљадаипетсто) КМ, коју је дужан платити у року од 8 дана од пријема овог Рјешења.

4. Оцјењује се допуштеном концентрација, на релевантном тржишту дистрибуције телевизијског програма /сигнала и пружања интернет услуга, настала стицањем контроле привредног субјекта "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д..о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево, над привредним субјектом "ВИ-НЕТ" д.о.о. Високо Друштво за инсталирање дистрибутивних система, Бурића 5, 71300 Високо, куповином већинског пакета дионица.
5. Утврђује се да привредни субјекат "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево, није поднио пријаву концентрације у законом предвиђеном року, у смислу члана 16. став (1) Закона о конкуренцији, и да је провео концентрацију без рјешења Конкуренцијског савјета Босне и Херцеговине, у смислу члана 18. став (9) истог Закона.
6. Ради неподношења пријаве концентрације, у смислу члана 16. став (1) Закона о конкуренцији, и ради провођења концентрације без рјешења, у смислу члана 18. став (9) Закона о конкуренцији, утврђено у тачки 5. диспозитива овога Рјешења, изриче се новчана казна привредном субјекту "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево, у износу од 26.500,00 (двадесетшестхиљадаипетсто) КМ, коју је дужан платити у року од 8 дана од пријема овога Рјешења.
7. У случају да се изречене новчане казне у тачкама 3. и 6. диспозитива овог Рјешења не уплате у наведеном року исте ће бити наплаћене принудним путем уз обрачунату затезну камату за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима Босне и Херцеговине.
8. Ово Рјешење о концентрацији се уписује у Регистар концентрација.
9. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренцијски савјет) из дневне штампе је добио информације да је у 2013. години проведена концентрација привредног субјекта "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево (у даљем тексту: "Telemach") и привредног субјекта "АРТ НЕТ" д.о.о. Киселјак, Административни пословни центар бб, 71250 Киселјак (у даљем тексту: "АРТ НЕТ").

Претходном анализом података из Мишљења, број: 01-26-7-15-3-I/12 од дана 20. децембра 2012. године, донесеног по Захтјеву за давање мишљења о обавези пријаве концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ НЕТ, Конкуренцијски савјет је оцијенио да достављени подаци о тржишним учешћима учесника концентрације, односно привредног субјекта "Telemach" (и његових повезаних друштава) за Средњобосански кантон, за Зеничко-добојски кантон и Херцеговачко-неретвански кантон, одступају од стварних података надлежних институција и тржишних конкурената.

У циљу провјере наведних информација Конкуренцијски савјет је затражио податке и документацију о предметној концентрацији (нпр. укупне годишње приходе учесника концентрације, изводе из судских регистара, броја претплатника по кабловским операторима телевизијског сигнала /програма и интернет услуга итд.) од надлежних институција /тијела:

- Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине, актом број: 01-26-10-158-I/13 дана 31. маја 2013. године, актом број: 01-26-10-158-13-I/13 дана 15. јула 2013. године - подаци достављени поднеском запримљеним под бројем: 01-26-10-158-8-I/13 дана 17. јуна 2013. године и бројем: 01-26-10-158-15-I/13 дана 23. јула 2013. године;
- Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге Бања Лука, Вука Караџића 6, 78000 Бања Лука, актом број: 01-26-10-158-1-I/13 дана 31. маја 2013. године – документација достављена поднеском запримљеним под бројем: 01-26-10-158-5-I/13 дана 4. јуна 2013. године;
- Агенције за финансијске информатичке и посредничке услуге д.д. Сарајево, Ложионичка 3, 71000 Сарајево, актом број: 01-26-10-158-2-I/13 дана 31. маја 2013. године – документација достављена поднеском запримљеним под бројем: 01-26-10-158-6-I/13 дана 4. јуна 2013. године;
- Општинског суда Сарајево, Шеноина 1., 71000 Сарајево, актом број: 01-26-10-158-3-I/13 дана 31. маја 2013. године - документација достављена поднеском запримљеним под бројем: 01-26-10-158-7-I/13 дана 17. јуна 2013. године;
- Општинског суда Травник, Везирска 213,72270 Травник, актом број: 01-26-10-158-3-I/13 дана 21. јуна 2013. године и актом број: 01-26-10-158-10-I/13 дана 9. јула 2013. године – документација достављена поднеском запримљеним под бројем: 01-26-10-158-14-I/13 дана 16. јула 2013. године;
- Окружног привредног суда Бања Лука, Гундулићева 108, 78000 Бања Лука, актом број: 01-06-10-037-4-II/13 дана 31. маја 2013. године – документација достављена поднеском запримљеним под бројем: 01-26-10-037-9-II/13 дана 19. јуна 2013. године.

Конкуренцијски савјет на основу анализе прикупљених података и документације је оцијенио да је привредни субјекат "Telemach" куповином већине дионица привредног субјекта "АРТ-НЕТ" стекао контролу над истим, у смислу члана 12. став (1) тачка б) под 1) Закона о конкуренцији, и да постоји основана сумња да иако су учесници концентрације имали преко 40,0% на релевантном тржишту у 2011. години, у смислу члана 14. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, нису исту пријавили Конкуренцијском савјету, у складу са чланом 16. Закона о конкуренцији.

Такође, Конкуренцијски савјет је анализом извода учесника концентрације надлежних судских регистара оцијенио да постоји основана сумња да је концентрација привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ НЕТ" проведена без рјешења Конкуренцијског савјета, што можда представља повреду члана 18. став (9) Закона о конкуренцији.

Слиједом изнесеног, Конкуренцијски савјет, у складу са одредбама Закона о конкуренцији, је донио по службеној дужности Закључак о покретању поступка оцјене концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта

"АРТ НЕТ", број: 01-26-1-037-26-II/13 дана 16. децембра 2013. године (у даљем тексту: Закључак).

У смислу члана 33. Закона о конкуренцији Конкуренцијски савјет је доставио на изјашњење предметни Закључак привредном субјекту "Telemach", актом број: 01-26-1-037-30-II/13 дана 17. децембра 2013. године, са захтјевом за достављање документације, у смислу члана 33. став (2) Закона о конкуренцији, а привредни субјекат "Telemach" је доставио дио тражене документације поднеском број: 01-26-1-037-31-II/13 од дана 30. децембра 2013. године.

Конкуренцијски савјет је поновио захтјев за доставом документације актом број: 01-26-1-037-32-II/13 дана 31. децембра 2013. године, број: 01-26-1-037-34-II/13 дана 9. јануара 2014. године, актом број: 01-26-1-037-97-II/13 дана 11. фебруара 2014. године, актом број: 01-26-1-037-109-II/13 дана 20. фебруара 2014. године, број: 01-26-1-037-118-II/13 од дана 11. марта 2014. године.

Привредни субјекат "Telemach" је доставио дио тражене документације, поднеском број: 01-26-1-037-33-II/13 дана 7. јануара 2013. године, број: 01-26-1-037-35-II/13 дана 16. јануара 2014. године, број: 01-26-1-037-44-II/13 дана 22. јануара 2014. године број: 01-26-1-037-45-II/13 дана 22. јануара 2014. године, број: 01-26-1-037-86-II/13 дана 6. фебруара 2014. године, број: 01-26-1-037-108-II/13 дана 19. фебруара 2014. године број: 01-26-1-037-114-II/13 дана 21. фебруара 2014. године, број: 01-26-1-037-115-II/13 дана 25. фебруара 2014. године. Привредни субјекат "Telemach" тек поднеском број: 01-26-1-037-121-II/13 дана 18. марта 2014. године је доставио сву тражену документацију и податке (укључујући и број телевизијских и интернет претплатника по општинама).

Ради додатне анализе релевантног тржишта (нпр. број телевизијских и интернет претплатника, тржишна учешћа итд.) Конкуренцијски савјет је донио Закључак о продужењу рока за доношење коначне одлуке, број: 01-26-1-037-119-II/13 дана 17. марта 2014. године, за додатна 3 (три) мјесеца, у смислу члана 41. став (2) Закона о конкуренцији.

Закључак о продужењу рока Конкуренцијски савјет је у складу са процедуром доставио привредном субјекту "Telemach", актом број: 01-26-1-037-120-II/13 од дана 17. марта 2014. године.

Привредни субјекат "Telemach" је поднио захтјев за одржавање усмене расправе, који је Конкуренцијски савјет прихватио, у смислу члана 39. Закона о конкуренцији, те доставио позив за усмену расправу привредном субјекту "Telemach", актом број: 01-26-1-037-118-II/13 дана 11. марта 2014. године. Усмена расправа је одржана дана 19. марта 2014. године у Конкуренцијском савјету, на којој су били присутни законски заступник и опуномоћеник привредног субјекта "Telemach". Привредни субјекат "Telemach" на усменој расправи је изнио став да нису требали пријавити концентрацију, у смислу члана 16. став (1) Закона о конкуренцији јер не испуњавају услове из члана 14. став (1) Закона о конкуренцији, наводећи да је то Конкуренцијски савјет потврдио у свом Мишљењу број: 01-26-7-15-3-I/12 од дана 20. децембра 2012. године (Записник са усмене расправе број: 01-26-1-037-123-II/13).

У поступку Конкуренцијски савјет је анализирао податке из Мишљења (број: 01-26-7-15-3-I/12 од дана 20. децембра 2012. године) донесеног по Захтјеву за давање мишљења о обавези пријаве концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ НЕТ, од дана 15. новембра 2012. године, те утврдио да достављени подаци о тржишним учешћима учесника концентрације, односно привредног субјекта "Telemach" (и његових повезаних друштава) за Средњо-босански кантон од 35,80% учешћа, за Зеничко-добојски кантон од 38,80% учешћа и Херцеговачко-неретвански кантон од 39,2% учешћа на релевантном тржишту, нису тачни и да су стварни подаци о тржишним учешћима учесника концентрације, односно привредног субјекта "Telemach" (и његових повезаних друштава) у 2011. години (Табела 3.) знатно већи – у Зеничко-добојском кантону је имао (..)**[1]% учешћа, у Средњо-босанском кантону је имао (..)**% учешћа и у Херцеговачко-неретванском кантону је имао (..)**% учешћа на релевантном тржишту.

Такође, привредни субјекат "Telemach" у поднеску, запримљеном под бројем: 01-26-1-037-121-II/13 дана 16. марта 2014. године, и сам је навео "*да је у Захтјеву за мишљење, од дана 15. новембра 2012. године, доставио погрешне податке о броју телевизијских претплатника за Средњо-босански кантон и Зеничко-добојски кантон*". Наведено потврђује да је предметно Мишљење дато на основу нетачних података (достављених од привредног субјекта "Telemach").

Привредни субјекат "Telemach" је у складу са закључком са усмене расправе доставио документацију о повезаним друштвима привредног субјекта "Telemach", запримљену поднеском број: 01-26-1-037-139-II/13 дана 10. априла 2014. године и поднеском број: 01-26-1-037-141-II/13 дана 15. априла 2014. године.

У наставку поступка, анализом прикупљених података и документације о концентрацији привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ-НЕТ", Конкуренцијски савјет је оцијенио да постоји основана сумња да привредни субјекат "Telemach" није пријавио концентрацију са привредним субјектом ВИ-НЕТ д.о.о. Високо, Друштво за инсталирање дистрибутивних система, Бурића 5, 71300 Високо (у даљем тексту: "ВИ-НЕТ"), у смислу члана 16. Закона о конкуренцији, иако је иста испунила услове, у смислу члана 12. став (1) тачка б) под 1) Закона о конкуренцији (стицање контроле над привредним субјектом "ВИ-НЕТ" куповином већине дионица – основног капитала) и испунила услове, у смислу члана 14. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, јер имају заједничка учешћа на релевантном тржишту у 2011. години преко 40,0%.

Анализом Извода из регистра Општинског суда у Сарајеву привредног субјекта "Telemach" (број: 065-0-Рег-13-002101 од дана 10. септембра 2013. године - достављен од привредног субјекта "Telemach" поднеском запримљеним под бројем: 01-26-1-037-33-II/13 од дана 7. јануара 2014. године), посебно дијела - Правни основ уписа: *Одлука о припајању друштва ВИ-НЕТ д.о.о. Високо друштву Telemach д.о.о. Сарајево број: ОПУ-ИП:409/13 од дана 8. јула 2013. године и Одлука о припајању друштва ВИ-НЕТ д.о.о. Високо број: ОПУ-ИП:410/13 од 8. јула 2013. године*, Конкуренцијски савјет је оцијенио да постоји основана сумња да је концентрација привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ" проведена у 2013. години и без рјешења Конкуренцијског савјета, што може представљати кршење члана 18. став (9) Закона о конкуренцији.

У циљу оцјене предметне концентрације Конкуренцијски савјет је донио Закључак о проширењу Закључка о покретању поступка по службеној дужности (број: 01-26-1-037-26-II/13 од дана 16. децембра 2013.

[1](..)** - Подаци представљају пословну тајну, у смислу члана 38. Закона о конкуренцији

године) дана 10. априла 2014. године акт број: 01-26-1-037-137-II/13.

Током поступка Конкуренцијски савјет ће оцијенити појединачне и заједничке ефекте концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ", као и концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ-НЕТ" на основу критеријума утврђених чланом 17. Закона о конкуренцији, те анализирати утицаје истих на структуру релевантног тржишта, као и да ли ће предметне концентрације створити или ојачати доминантан положај на релевантном тржишту привредног субјекта "Telemach" (и његових повезаних друштава), који за посљедицу може имати значајно нарушавање ефикасне тржишне конкуренције, у смислу члана 13. Закона о конкуренцији, односно да ли ће исте произвести позитивне ефекте који се огледају у јачању постојеће конкуренције на релевантним тржиштима.

У смислу члана 33. Закона о конкуренцији Конкуренцијски савјет је доставио на изјашњење Закључак о проширењу Закључка о покретању поступка привредном субјекту "Telemach", актом број: 01-26-1-037-138-II/13 дана 10. априла 2014. године, са захтјевом за достављањем документације, у смислу члана 33. став (2) Закона о конкуренцији, а привредни субјекат "Telemach", је доставио тражену документацију поднеском број: 01-26-1-037-142-II/13 дана 18. априла 2014. године, поднеском број: 01-26-1-037-144-II/13 дана 28. априла 2014. године.

У поступку оцјене предметне концентрације Конкуренцијски савјет је анализирао и податке из Мишљења Конкуренцијског савјета, број: 01-26-7-025-3-I/11 од дана 19. јануара 2012. године (донесено по Захтјеву за давање мишљења привредног субјекта "Telemach") о обавези пријаве концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ", те је утврдио да је исто дато на основу података из 2010. године, те слиједом тога предметно Мишљење није релевантно за овај поступак, јер су за ову концентрацију релевантни подаци из 2011. године.

1. Учесници концентрације

Учесници концентрације су:

- привредни субјекат "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево и привредни субјекат "АРТ НЕТ" д.о.о. Кисељак, Административни пословни центар бб, 71250 Кисељак;
- привредни субјекат "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево и привредни субјекат ВИ-НЕТ д.о.о. Високо, Друштво за инсталирање дистрибутивних система, Бурића 5, 71300 Високо.

1.1. Привредни субјекат "Mid Europa Partners LLP"

Привредни субјекат "Mid Europa Partners LLP" 161 Brompton Road, SW3 1EX Лондон, Уједињено краљевство Велике Британије и Сјеверне Ирске (у даљем тексту: "Mid Europa Partners LLP"), је партнерство ограничене одговорности, регистровано дана 22. децембра 2004. године под бројем: ОЦ310725.

Власничка структура привредног субјекта "Mid Europa Partners LLP":

Табела 1.

Р.б.	Назив /име власника	Власничка учешћа (%)
1.	(..)**	(..)**
2.	(..)**	(..)**
3.	(..)**	(..)**
4.	(..)**	(..)**

Извор: подаци Конкуренцијског савјета

Напомена - према достављеној документацији привредног субјекта "Telemach", поднесак број: 01-26-1-037-130-II/13 од дана 10. априла 2014. године и поднесак број: 01-26-1-037-141-II/13 од дана 15. априла 2014. године, привредни субјекат "Mid Europa Partners LLP" од дана 3. децембра 2012. године контролише "Инвестициони фонд Emerging Europe Convergence Fund II LP" (у даљем тексту: Фонд II - укључује привредне субјекте "Adria Cable" Сарл Луксембург, "Adria Cable" B.V. Краљевина Низоземска, "Adria Media" Б.В. Краљевина Низоземска, "Serbia Broadband – Српске кабловске мреже" д.о.о. Београд, "Тотал ТВ БХ д.о.о. за телекомуникације Бања Лука", и "Инвестициони фонд Mid Europe Fund III LP" (у даљем тексту: Фонд III - укључује привредне субјекте "Slovenia Broadband" S.á.r.l. Војводство Луксембург, "Broadband Cable" д.о.о. Љубљана, Република Словенија, "Bosnia Broadband" Сарл Војводство Луксембург, "Telemach").

Напомена – Конкуренцијски савјет је донио Закључак о одбацивању пријаве концентрације (ради непостојања обавезе пријаве концентрације, у смислу члана 14. став (1) Закона о конкуренцији), број: 06-26-1-031-12-II/13 дана 27. децембра 2013. године, привредног субјекта "Adria Bidco B.V.", Fred. Roeskestraat 123, 1076EE Амстердам, Краљевина Низоземска и привредног субјекта "Адриа Бидцо д.о.о.", Цинцар Јанкова 3, 11000 Београд, Република Србија (подносиоци пријаве и повезана друштва привредног субјекта "KKR & Co. L.P.", 9 West 57th Street, Suite 4200, Њујорк 10019, Сједињене Америчке Државе, привредни субјекат "Slovenia Broadband" S.á.r.l., 5, rue Guillaume Kroll, L-1882 Луксембург, Велико Војводство Луксембург, "Serbia Broadband – Српске кабловске мреже" д.о.о., Булевар Зорана Ђинђића 8а, 11000 Београд, Република Србија, као циљна друштва предметне концентрације и повезана друштва под контролом привредног субјекта "Mid Europa Partners LLP".

1.1.1. Привредни субјекат "Slovenia Broadband"

Привредни субјекат "Slovenia Broadband" S.á.r.l., 67 rue Ermesinde L - 1469 Луксембург, Велико Војводство Луксембург (у даљем тексту: "Slovenia Broadband" S.á.r.l.), је уписан у Трговачки регистар предузећа Луксембурга под бројем: Б 145882 (са првом регистрацијом од дана 30. априла 2009. године), са уписаним основним капиталом од (..)** КМ (ЕВРО (..)**) са већинским власничким учешћем привредног субјекта "Broadband Investments II" S.á.r.l. Rue 67 Rue Ermesinde L - 1469 Луксембург, Велико Војводство Луксембург (у даљем тексту: "Broadband Investments" II S.á.r.l.) (регистарски број: Б 146370) (са укупно 1.250.000 дионица), који је под крајњом контролом привредног субјекта "Mid Europa Partners LLP".

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта "Slovenia Broadband" S.á.r.l. су администрација, управљање, контрола и развој привредних субјеката.

1.1.1.1. Привредни субјекат "Bosnia Broadband"

Привредни субјекат "Bosnia Broadband" S.a r.l Luxembourg 5, rue Guillaume Kroll L-1882 Велико Војводство Луксембург (у даљем тексту: "Bosnia Broadband"), је уписан у Трговачки и регистар предузећа Луксембурга под бројем: Б 153262, са (..)**% власничких учешћа привредног субјекта "Slovenia Broadband" S.á.r.l., 5 rue Guillaume kroll, L -1882 Луксембург, Велико Војводство Луксембург.

1.1.1.1.1. Привредни субјекат "Telemach" д.о.о. Сарајево

Привредни субјекат "Telemach" Друштво за пружање услуга у области телекомуникација д.о.о. Сарајево, Џемала Биједића 216, 71000 Сарајево, је уписан у Регистар привредних субјеката Општинског суда у Сарајеву под бројем: 065-01-0620-08 (ЈИБ42000209890007), са уписаним капиталом од (..)**КМ, са (..)**% власничких учешћа привредног субјекта "Bosnia Broadband".

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта "Telemach" су пружање услуге дистрибуције телевизиског програма /сигнала, пружање интернет и услуге фиксне телефоније.

1.1.1.1.1.1. Привредни субјекат "Телекабел" д.о.о. Зеница

Привредни субјекат "Телекабел" Друштво за пројектирање, изградњу и одржавање телекомуникацијских система д.о.о. Зеница, Штросмајерова 14, 72000 Зеница (у даљем тексту: "Телекабел"), је уписан у Регистар привредних субјеката Општинског суда у Зеници под бројем: 43-01-0037-10, у којем привредни субјекат "Telemach'" посједује (..)**% власничких учешћа.

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта "Телекабел" су дистрибуција телевизијског програма /сигнала и пружање интернет услуга.

1.1.2. Привредни субјекат "Adria Cable" B.V

Привредни субјекат Adria Cable B.V. Naritaweg 165, 1043 BW Амстердам, Краљевина Низоземска (у даљем тексту: "Adria Cable" B.V.) је уписан у Привредној комори за област Амстердам (датум оснивања - дана 12. мај 2005. године), са уписаним основним капиталом од (..)**КМ (ЕВРО (..)**), са (..)**% власничких учешћа "Slovenia Broadband".

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта "Adria Cable" B.V. су финансијски холдинг, удруживање, администрација, управљање, контрола и развој привредних субјеката.

1.1.2.1. Привредни субјекат "Serbia Broadband – Српске кабловске мреже"

Привредни субјекат "Serbia Broadband – Српске кабловске мреже" д.о.о. је друштво са ограниченом одговорношћу, Булевар Зорана Ђинђића 8а, 11000 Београд, Република Србија (у даљем тексту: "Serbia Broadband – Српске кабловске мреже" д.о.о.) је уписан код Агенције за привредне регистре Републике Србије под матичним бројем: 17280554, дана 1. септембра 2000. године, са (..)**% власничких учешћа привредног субјекта "Adria Cable" B.V.

Претежна регистрована дјелатност привредног субјекта "Serbia Broadband – Српске кабловске мреже" је дистрибуција телевизијског програма /сигнала.

1.1.2.1.1. Привредни субјекат "ТОТАЛ ТВ БХ" д.о.о. Бања Лука

Привредни субјекат "ТОТАЛ ТВ БХ" д.о.о. за телекомуникације, Иве Андрића 14.,78000 Бања Лука (у даљем тексту: "ТОТАЛ ТВ БХ") је уписан у Регистар пословних субјеката Окружног привредног суда Бања Лука под бројем: 1-17068-00, са (..)**% власничких учешћа привредног субјекта "Serbia Broadband - Српске кабловске мреже" (напомена - привредни субјекат "Mid Europa Partners LLP" од дана 3. децембра 2012. године контролише Фонд II и Фонд III, што значи да су привредни субјекат "ТОТАЛ ТВ БХ" и привредни субјекат "Telemach" повезана друштва).

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта "ТОТАЛ ТВ БХ" су емитовање телевизијског програма, дјелатност жичане и бежичне телекомуникације.

1.2. Привредни субјекат "АРТ-НЕТ"

Привредни субјекат "АРТ - НЕТ" је уписан у Регистар привредних субјеката Општинског суда у Травнику под бројем: 51-01-0108-08 (Рјешење број: 051-0-Рег3-13-000772 од дана 9. јула 2013. године) (ЈИБ: 4236455720000), са уписаним капиталом од (..)**КМ, и са (..)**% власничких учешћа привредног субјекта "Telemach".

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта "АРТ–НЕТ" су дистрибуција телевизијског програма /сигнала и пружање интернет услуге.

1.3. Привредни субјекат "ВИ-НЕТ"

Привредни субјекат ВИ-НЕТ д.о.о. Високо, Друштво за инсталирање дистрибутивних система, Бурића 5, 71300 Високо је регистрован у Општинском суду Зеница под бројем: 43-01-0387-11 (ЈИБ: 4218214540002) са (..)**% власничких учешћа привредног субјекта "Telemach".

Претежне регистроване дјелатности привредног субјекта "ВИ-НЕТ" су дистрибуција телевизијског сигнала /програма и пружање интернет услуге.

2. Обавеза пријаве концентрације

Обавеза пријаве концентрације привредних субјеката, у смислу одредбе члана 14. став (1) Закона о конкуренцији, постоји ако укупни годишњи приходи свих учесника концентрације остварени продајом роба и/или услуга на свјетском тржишту износе преко 100.000.000,00 КМ, по завршном рачуну у години која је претходила концентрацији и да укупан годишњи приход сваког од најмање два привредна субјекта учесника концентрације остварен продајом роба и/или услуга на тржишту Босне и Херцеговине износи најмање 8.000.000,00 КМ по завршном рачуну у години која је претходила концентрацији или је њихово заједничко учешће на релевантном тржишту веће од 40,0%.

Укупни годишњи приходи привредних субјеката учесника концентрације (и њихових повезаних друштава), на дан 31. децембра 2011. године:

Табела 2.

Р.б.	Привредни субјекат	Босна и Херцеговина (КМ)
1.	"Telemach"*	(..)***
3.	"АРТ-НЕТ"	(..)**
4.	"ВИ-НЕТ"	(..)**

Извор: Подаци привредног субјекта "Telemach"; *укључени укупни приходи повезаних друштава "Телекабел" д.о.о. Зеница и МоНет д.о.о. Мостар (Закључак о одбацивању пријаве концентрације број: 01-05-26-014-5-II/10 од дана 30. јуни 2010. године)

Годишњи приходи учесника концентрације (Табела 2.) представљају укупне приходе (без пореза на додану вриједност и других пореза који се директно односе на учеснике концентрације на тржишту Босне и Херцеговине), у смислу члана 9. тачка х) Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката.

Конкуренцијски савјет је утврдио да су учесници концентрација (прва концентрација - привредни субјекат "Telemach" и привредни субјекат "АРТ-НЕТ"; друга концентрације - привредни субјекат "Telemach" и привредни субјекат "ВИ-НЕТ") испунили услове из члана 12. став (1) тачка б) под 1) Закона о конкуренцији.

Такође, Конкуренцијски савјет је утврдио да учесници концентрације нису испунили услов укупног годишњег прихода (Табела 2.), у смислу члана 14. став (1) тачка б)

Закона о конкуренцији (у 2011. години, као години која је претходила концентрацији), али су испунили услов заједничког учешћа на тржишту јер имају преко 40,0% на релевантном тржишту, у смислу члана 14. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији (Табеле 3.- 6., 12. и 13.), те слиједом тога су били у обавези пријавити концентрацију - привредног субјекта "Telemach и привредног субјекта "АРТ-НЕТ", као и концентрацију привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ", у складу са чланом 16. став (1) Закона о конкуренцији.

3. Правни оквир оцјене концентрације

Конкуренцијски савјет у проведби поступка оцјене предметних концентрација је примијенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10), те Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката ("Службени гласник БиХ", број 34/10), Закон о управном поступку, у смислу члана 26. Закона о конкуренцији.

Конкуренцијски савјет је користио, на основу члана 43. став (7) Закона о конкуренцији, судску праксу Европског суда и одлуке Европске комисије, као и критеријуме и стандарде из Обавјештења Европске комисије о израчуну укупног прихода у складу са Уредбом Савјета (ЕЕЗ) број: 4064/89 о контроли концентрације привредних субјеката.

4. Правни основ и облик концентрације

4.1. Правни основ концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ-НЕТ"

Као правни основ концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ-НЕТ" је достављен Уговор о преносу учешћа (у даљем тексту: Уговор) закључен дана 24. децембра 2012. године и дана 27. децембра 2012. године, између привредног субјекта "Telemach" (Стицалац) (којег заступа Жељко Батистић, (..)**, Република Хрватска) и привредног субјекта "ART–COMPANY" д.о.о. за дистрибуцију, приказивање, заступство, трговину и услуге Кисељак, Административни пословни центар бб, 71250 Кисељак (у даљем тексту: "ART–COMPANY" - Преносилац) (уписан у регистар Општинског суда Травник под МБС: 51-01-1951-09) (којег заступа Весна Томичић, Ј(..)**).

Овим Уговором привредни субјекат "Telemach" је преузео (..)**% власничких учешћа које посједује привредни субјекат "ART–COMPANY" у привредном субјекту "АРТ–НЕТ".

Одредба члана 3. став (1) предметног Уговора наводи да ће купопродајна цијена за учешће које Стицалац (привредни субјекат "Telemach") исплаћује бити дефинисана најкасније до дана 28. фебруара 2013. године, а чланом 4. став (3) Уговора Стицалац и Преносилац су се споразумјели да отправак овога Уговора прије исплате купопродајне цијене неће бити издат Стицаоцs, ради провођења поступка регистрације преноса учешћа пред надлежним судом.

Конкуренцијски савјет је утврдио да концентрација, у смислу члана 12. став (1) тачка б) под 1) Закона о конкуренцији представља стицање контроле или превладавајућег утицаја једног (привредног субјекта "Telemach") над другим привредним субјектом (привредним субјектом "АРТ–НЕТ")

4.2. Правни основ концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ"

Као правни основ концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ" је достављен Уговор о купопродаји удјела (у даљем тексту: Уговор) склопљен дана 1. новембра 2012. године између Преносиииоца удјела - физичких лица - Аднан Зечевић, (..)** (лична карта број: (..)**), Анеса Зечевић, (..)** (лична карта број: (..)**) и Драгић Крајишник, (..)** (лична карта број: (..)**) и Стицалац привредног субјекта "Telemach", кога заступа директор Жељко Батистић, (..)**, Република Хрватска. Предметним Уговором су дефинисане цијене и начин плаћања за куповину (..)**% власничких удјела у привредном субјекту "ВИ-НЕТ".

Конкуренцијски савјет је утврдио да концентрација, у смислу члана 12. став (1) тачка б) под 1) Закона о конкуренцији представља стицање контроле или превладавајућег утицаја једног (привредног субјекта "Telemach") над другим (привредним субјектом "ВИ-НЕТ").

5. Прикупљање података од трећих лица

Конкуренцијски савјет у сврху прикупљања података о предметној концентрацији је затражио податке и документацију:

- Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: РАК), акт број: 01-26-10-037-36-II/13 дана 16. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-49-II/13 дана 24. јануара 2014.године;
- привредног субјекта "ТОТАЛ ТВ БХ", акт број: 01-26-10-037-76-II/13 дана 31. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском запримљеним под бројем: 01-26-10-037-87-II/13 дана 6. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта Дионичко друштво БХ Телеком Сарајево, Обала Кулина бана 8, 71000 Сарајево, акт број: 01-26-10-037-38-II/13 дана 17. јануара 2014. године и број: 01-26-10-037-54-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-47-II/13 дана 22. јануара 2014. године, број: 01-26-10-037-81-II/13 дана 3. фебруара 2014. године и број: 01-26-10-037-117-II/13 дана 27. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта Глобал Интернет д.о.о. Ивана Мештровића 21, 72290 Нови Травник, акт број: 01-26-10-037-39-II/13 дана 17. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-50-II/13 дана 27. јануара 2014. године;
- привредног субјекта М&Х Цомпану д.о.о. Сарајево Терезија бб, 71000 Сарајево, актом број: 01-26-10-037-40-II/13 дана 17. јануара 2014. године, акт број: 01-26-10-037-61-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеком број: 01-26-10-037-70-II/13 дана 29. јануара 2014. године и број: 01-26-10-037-71-II/13 дана 29. јануара 2014. године;
- привредног субјекта БХБ ЦАБЛЕ ТВ д.о.о. Лукавац, Дом Културе Лукавац, 75300 Лукавац, акт број: 01-26-10-037-42-II/13 дана 17. јануара 2014. године и број: 01-26-10-037-55-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-46-II/13 дана 22. јануара 2014. године и број: 01-26-10-037-74-II/13 дана 31. јануара 2014. године;

- привредног субјекта ВКТ Нет д.о.о. Бугојно, Нугле – Пословни центар, 70230 Бугојно, акт број: 01-26-10-037-43-II/13 дана 17 јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-48-II/13 дана 23. јануара 2014. године;
- Регистар вриједносних папира у Федерацији Босне и Херцеговине, Маршала Тита, 71000 Сарајево, акт број: 01-26-10-037-51-II/13 дана 27. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-73-II/13 дана 30. јануара 2014. године;
- привредног субјекта ЈП Хрватске телекомуникације д.д. Мостар, Кнеза Бранимира бб, 88000 Мостар акт број: 01-26-10-037-41-II/13 дана 17. јануара 2014. године, број: 01-26-10-037-53-II/13 дана 28. јануара 2014. године и акт број: 01-26-10-037-63-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-52-II/13 дана 28. јануара 2014. године, број: 01-26-10-037-94-II/13 дана 10. фебруара 2014. године и број: 01-26-10-037-95-II/13 дана 10. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта ЈУ Дом културе Жепче ЦАТВ Кабелска телевизија, Прва бб, 72230 Жепче акт број: 01-26-10-037-56-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-89-II/13 дана 6. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта Логософт д.о.о. Сарајево, Игманска 9, 71000 Сарајево акт број: 01-26-10-037-57-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-72-II/13 дана 30. јануара 2014. године;
- привредног субјекта Елинг КДС д.о.о. Теслић, Бранка Радичевиће 74240 Теслић, акт број: 01-26-10-037-58-II/13 дана 28. јануара 2014. године, акт број: 01-26-10-037-99-II/13 дана 10. фебруара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-102-II/13 дана 11. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта ЈУ Дом Културе Едхем Мулабдић, Сулејмана Омеровића 2, 74250 Маглај акт број: 01-26-10-037-59-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-68-II/13 дана 29. јануара 2014. године;
- привредног субјекта КТВ Е-Г-Е д.о.о. Матузићи бб, 74203 Добој –Југ акт број: 01-26-10-037-60-II/13 дана 28. јануара 2014. године, број: 01-26-10-037-100-II/13 дана 11. фебруара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-104-II/13 дана 12. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта Марић Жепче, Доње Равне бб, 72230 Жепче, акт број: 01-26-10-037-62-II/13 дана 28. јануара 2014. године, број: 01-26-10-037-98-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-101-II/13 дана 11. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта Велнет д.о.о. Мостар, Трг Ивана Крндеља 1, 88000 Мостар, акт број: 01-26-10-037-64-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 26-10-037-84-II/13 дана 5. фебруара 2014. године и број: 01-26-10-037-90-II/13 дана 6. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта Стар –Тел д.о.о. Столац, Хрватских бранитеља бб, 88360 Столац, акт број: 01-26-10-037-65-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-80-II/13 дана 3. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта Кабловска телевизија КТВ д.о.о. Завидовићи, Првомајска 2 72220 72220 Завидовићи, акт број: 01-26-10-037-66-II/13 дана 28. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-83-II/13 дана 4. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта ТЕИНГ д.о.о. Прозор – Рама, Село Доброша 66, 88440 Рама – Прозор, акт број: 01-26-10-037-67-II/13 дана 31. јануара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-82-II/13 дана 4. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта Ћутук д.о.о. Анке Томић 20, 72230 Жепче акт број: 01-26-10-037-91-II/13 дана 6. фебруара 2014. године и број: 01-26-10-037111-II/13 дана 20. фебруара 2014. одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-105-II/13 дана 13. фебруара 2014. године и број: 01-26-10-037-113-II/13 дана 20. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта САТТРАКТ д.о.о. Рамиза Салчина 87, 71000 Сарајево акт број: 01-26-10-037-92-II/13 дана 6. фебруара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-107-II/13 дана 14. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта ТВ ТХ д.о.о. за телекомуникације Тузла, Фочанска 1Н, 75000 Тузла, акт број: 01-26-10-037-93-II/13 дана 6. фебруара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-106-II/13 дана 13. фебруара 2014. године;
- привредног субјекта ХКБ Нет д.о.о., Радничка броја 18., 71000 Сарајево, акт број: 01-26-10-037-110-II/13 дана 20. фебруара 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-112-II/13 дана 20. фебруара 2014. године;
- Општинског суда у Високом, Алије Изетбеговића, 1, 71300 Високо, актом број: 01-26-10-037-122-II/13 дана 18. марта 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-128-II/13 дана 27. марта 2014. године;
- Општинског суда у Зеници, Трг БиХ 2, 72000 Зеница, актом број: 01-26-10-037-129-II/13 дана 28. марта 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-132-II/13 дана 2. априла 2014. године;
- привредног субјекта ХС кабловска телевизија, Радничка 18, 71000 Сарајево актом број: 01-26-10-037-126-II/13 дана 21. марта 2014. године и број: 01-26-10-037-131-II/13 дана 31. марта 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-132-II/13 дана 31. марта 2014. године;
- привредног субјекта "ЕЛТА-МТ" д.о.о. Тузла, Фочанска 1Н, 75000 Тузла актом број: 01-26-10-037-127-II/13 дана 21. марта 2014. године, одговор достављен поднеском број: 01-26-10-037-130-II/13 дана 28. марта 2014. године.

6. Релевантно тржиште

Релевантно тржиште концентрације, у смислу члана 3. Закона о конкуренцији, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, чини тржиште одређених производа /услуга које су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у производном смислу обухваћа све производе и/или услуге које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Надаље, према члану 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухваћа цјелокупну или дио територије Босне и Херцеговине на којем привредни субјекат дјелује у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликује од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

6.1. Анализа релевантног тржишта концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ – НЕТ"

Према регистрованим дјелатностима (у којима се учесници концентрације преклапају) Конкуренцијски савјет је утврдио да је релевантно тржиште услуге предметне концентрације - тржиште дистрибуције телевизијског програма /сигнала и пружање интернет услуга.

Релевантно тржиште предметне концентрације у географском смислу је утврђено (на основу дјеловања учесника концентрације) Средњо-босански кантон (Општина Бусовача, Општина Фојница, Општина Киселјак, Општина Крешево, Општина Травник и Општина Витез), Зеничко-добојски кантон (Општина Вареш) и Херцеговачко-неретвански кантон (Општина Јабланица и Општина Прозор – Рама).

Слиједом изнесеног, релевантно тржиште предметне концентрације је тржиште дистрибуције телевизијског програма /сигнала и пружање интернет услуга на подручју Средњо-босанског кантона (Општина Бусовача, Општина Фојница, Општина Киселјак, Општина Крешево, Општина Травник и Општина Витез), Зеничко-добојског кантона (Општина Вареш) и Херцеговачко-неретванског кантона (Општина Јабланица и Општина Прозор – Рама - за 2011. годину).

6.2. Релевантно тржиште концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ – НЕТ" – тржиште дистрибуције телевизијског програма / сигнала, за 2011. годину

Број претплатника /тржишно учешће дистрибуције телевизијског програма / сигнала привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштавима) и тржишних конкурената (за Средњо-босански кантон, Зеничко-добојски кантон и Херцеговачко-неретвански кантон), са даном 31. децембром 2011. године:

Табела 3.

Р.б.	Привредни субјекат	Средњо-босански кантон		Зеничко- добојски кантон		Херцеговачко-неретвански кантон	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Монет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ВИ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	"ТОТАЛ ТВ БХ"	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	БХ Телеком д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	БХБ Цабле ТВ д.о.о. Лукавац	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	ВКТ Нет д.о.о. Бугојно	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Глобал Интернет д.о.о. Н. Травник	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
12.	МХ Цомпану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Дом културе Едхем Мулабдић Маглај	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
14.	Стар-Тел д.о.о. Столац	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
15.	Велнет д.о.о. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
16.	Теинг д.о.о. Прозор Рама	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
17.	Дом културе Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Марић д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
19.	КТВ д.о.о. Завидовићи	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
20.	КТВ Е-Г-Е д.о.о. Добој - Југ	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
21.	Ћутук д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	27.871	100,00	43.660	100,00	27.422	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Према подацима (Табела 3.) привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) је имао (..)** телевизијских претплатника у Средњо-босанском кантону, односно (..)**% учешћа, у Зеничко-добојском кантону је имао (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, и у Херцеговачко-неретванском кантону је имао (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа на том тржишту.

Број претплатника /тржишно учешће дистрибуције телевизијског програма /сигнала привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Травник, Општину Витез и Општину Киселјак), са даном 31. децембром 2011. године:

Табела 4.

Р.б.	Привредни субјекат	Травник		Витез		Кисељак	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Монет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ВИ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	"ТОТАЛ ТВ БХ"	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	БХ Телеком д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	БХБ Цабле ТВ д.о.о. Лукавац	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	МХ Цомпану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
11.	Чутук д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	5.272	100,00	4.563	100,00	2.704	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Број претплатника /тржишно учешће дистрибуције телевизијског програма /сигнала привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Крешево, Општину Бусовача и Општину Вареш), са даном 31. децембром 2011. године:

Табела 5.

Р.б.	Привредни субјекат	Крешево		Бусовача		Вареш	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Монет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ВИ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	"ТОТАЛ ТВ БХ"	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Ћутук д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	БХ ТЕЛЕКОМ д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно	1.178	100,00	2.371	100,00	1.290	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Број претплатника /тржишно учешће дистрибуције телевизијског програма /сигнала привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Фојница, Општину Јабланица и Општину Прозор - Рама), са даном 31. децембром 2011. године:

Табела 6.

Р.б.	Привредни субјекат	Фојница		Јабланица		Прозор - Рама	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Монет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"Ви-Нет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	"ТОТАЛ ТВ БХ"	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	ТЕИНГ д.о.о. Прозор Рама	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	БХ ТЕЛЕКОМ д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Чутук д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно	1.531	100,0	1.281	100,0	417	100,0

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Према подацима (Табеле 4., 5. и 6.) привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) је имао у Општини Травник (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Витез (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Кисељак (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Крешево (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Бусовача (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Вареш (..)** телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Фојница (..)** телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Јабланица (..)** телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа и Општини Прозор–Рама (..)** телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа.

6.2.1.1. Релевантно тржиште концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ-НЕТ" – тржиште пружања интернет услуга, за 2011. годину

Број претплатника /тржишно учешће интернет услуга привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Зеничко-добојски кантон, Херцеговачко-неретвански кантон и Средњо-босански кантон), са даном 31. децембром 2011. године:

Табела 7.

Р.б.	Привредни субјекат	Зеничко-добојски кантон		Херцеговачко-неретвански кантон		Средњобосански кантон	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Монет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ВИ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	БХ Телеком д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	БХБ ЦАБЛЕ ТВ д.о.о. Лукава	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	ВКТ-Нет д.о.о. Бугојно	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Глобал Интернет д.о.о. Н. Травник	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
11.	КТВ Е-Г-Е д.о.о. Добој-Југ	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
12.	ВЕЛНЕТ д.о.о. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Логософт д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
14.	МХ цомпану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
15.	Мрежа д.о.о. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
16,	Пинцом д.о.о. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
17.	Формеа д.о.о. Високо	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Висион д.о.о. Зеница	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
19.	Хесел д.о.о. Какањ	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	38.516	100,00	34.691	100,00	24.244	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Према подацима (Табела 7.) привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) је имао (..)**интеренет претплатника у Средњо-босанском кантону, односно (..)**% учешћа, у Зеничко-добојском кантону је имао (..)**интеренет претплатника, односно (..)**% учешћа, и Херцеговачко-неретванском кантону је имао (..)**интернет претплатника, односно (..)**% учешћа на том тржишту.

Број претплатника /тржишно учешће интернет услуга привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Травник, Општину Витез и Општину Кисељак), са даном 31. децембром 2011. године:

Табела 8.

Р.б.	Привредни субјекат	Травник		Витез		Кисељак	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Монет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ВИ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	БХ Телеком д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Глобал Интернет д.о.о. Н. Травник	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	БХБ ЦАБЛЕ ТВ д.о.о. Лукава	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	5.246	100,00	3.835	100,00	2.315	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Број претплатника /тржишно учешће интернет услуга привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Крешево, Општину Бусовача и Општину Вареш), са даном 31. децембром 2011. године:

Табела 9.

Р.б.	Привредни субјекат	Крешево		Бусовача		Вареш	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Монет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ВИ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	БХ Телеком д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	600	100,00	1.296	100,00	538	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Број претплатника /тржишно учешће интернет услуга привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Фојницу, Општину Јабланица и Општину Прозор -Рама), са даном 31. децембром 2011. године:

Табела 10.

Р. б.	Привредни субјекат	Фојница		Јабланица		Прозор - Рама	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Монет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ВИ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	БХ Телеком д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	843	100,00	1.263	100,00	924	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Према подацима (Табеле 8., 9. и 10.) привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) је имао у Општини Травник (..)** интернет претплатника, односно (..)**% удјела, у Општини Витез (..)** интернет претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Киселјак (..)** интернет претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Крешево (..)** интернет претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Бусовача (..)** интернет претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Вареш није имао интернет претплатнике, у Општини Фојница је имао (..)** интернет претплатника, односно (..)**% удјела, у Општини Јабланица и Општини Прозор –Рама није имао интернет претплатника.

6.3. Релевантно тржиште концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ"

Према регистрованим дјелатностима (у којима се преклапају учесници концентрације) Конкуренцијски савјет је утврдио релевантно тржиште услуге предметне концентрације - тржиште дистрибуције телевизијског програма /сигнала и пружање интернет услуга.

Релевантно тржиште предметне концентрације у географском смислу утврђено је (на основу дјеловања учесника концентрације) подручје Зеничко-добојског кантона (Општина Какањ и Општина Високо).

Слиједом изнесеног, релевантно тржиште предметне концентрације је тржиште дистрибуције телевизијског програма /сигнала и пружање интернет услуга на подручју Зеничко-добојског кантона (Општина Какањ и Општина Високо - за 2011. годину).

6.3.1. Релевантно тржиште концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ" – тржиште пружања услуга дистрибуције телевизијског сигнала /програма, за 2011. годину

Према подацима (Табела 3.) привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) у Зеничко-добојском кантону је имао (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа на том тржишту.

Број претплатника /тржишно учешће дистрибуције телевизијског програма / сигнала привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Какањ и Општину Високо) са даном 31. децембром 2011. године:

Табела 11.

Р. б.	Привредни субјекат	Какањ		Високо	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Монет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ВИ–НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	"ТОТАЛ ТВ БХ"	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	МХ Цомпану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	БХ ТЕЛЕКОМ д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2-3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	3.962	100,00	3.241	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Према подацима (Табела 11.) привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) је имао у Општини Какањ (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Високо (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа на том тржишту.

6.3.2. Релевантно тржиште концентрације привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ"– пружања интернет услуга за 2011. годину

Према подацима (Табела 7.) привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) је имао у Зеничко-добојском кантону (..)**интеренет претплатника, односно (..)**% учешћа на том тржишту.

Број претплатника /тржишно учешће у пружању интернет услуга привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Какањ и Општину Високо), са даном 31. децембром 2011. године:

Табела 12.

Р. б.	Привредни субјекат	Какањ		Високо	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Монет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ВИ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	БХ Телеком д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Формеа д.о.о. Високо	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Хесел д.о.о. Какањ	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	МХ цомпану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	**1.613**	**52,59**	**1.400**	**39,68**
	УКУПНО	3.067	100,00	3.528	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Према подацима (Табела 12.) привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) је имао у Општини Какањ (..)**интернет претплатника, односно (..)**% учешћа, а у Општини (..)**интернет претплатника, односно (..)**% на том тржишту.

6.4. Релевантно тржиште концентрације привредног субјекта "Telemach", привредног субјекта "АРТ-НЕТ" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ", за 2012. годину

6.4.1. Релевантно тржиште концентрације привредног субјекта "Telemach", привредног субјекта "АРТ-НЕТ" и привредног субјекта "ВИ-НЕТ - дистрибуције телевизијског сигнала /програма, за 2012. годину

Број претплатника /тржишно учешће дистрибуције телевизијског сигнала /програма привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Средњо-босански кантон, Зеничко-добојски кантон и Херцеговачко-неретвански кантон), са даном 31. децембром 2012. године:

Табела 13.

Р.б.	Привредни субјекат	Средњо-босански кантон		Зеничко-добојски кантон		Херцеговачко-неретвански кантон	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"ВИ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ТОТАЛ ТВ БХ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	БХ Телеком д.д. Сарајеви	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	БХБ Цабле ТВ д.о.о. Лукавац	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	ВКТ Нет д.о.о. Бугојно	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	Глобал Интернет д.о.о. Н. Травник	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
11.	МХ Цомпану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
12.	Дом културе Едхем Мулабдић Маглај	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Стар-Тел д.о.о. Столац	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
14.	Велнет д.о.о. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
15.	Теинг д.о.о. Прозор Рама	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
16.	Дом културе Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
17.	Марић д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
18.	КТВ д.о.о. Завидовићи	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
19.	КТВ Е-Г-Е д.о.о. Добој -Југ	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
20.	Ћутук д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	34.344	100,00	53.751	100,00	36.568	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Према подацима (Табела 13.) привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) је имао (..)**телевизијских претплатника у Средњо-босанском кантону, односно (..)**% учешћа, у Зеничко-добојском кантону је имао (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, и у Херцеговачко-неретванском кантону је имао (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа на том тржишту.

Број претплатника /тржишно учешће дистрибуције телевизијског сигнала /програма привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Травник, Општину Витез и Општину Киселјак), са даном 31. децембром 2012. године:

Табела 14.

Р.б.	Привредни субјекат	Травник		Витез		Киселјак	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"ТОТАЛ ТВ БХ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"Ви-Нет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**

6.	БХ Телеком д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	БХБ Цабле ТВ д.о.о. Лукавац	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	МХ Цомпану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Чутук д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	6.793	100,00	4.930	100,00	3.178	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Број претплатника /тржишно учешће дистрибуције телевизијског сигнала /програма привредног субјекта "Telemach"(с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Крешево, Општину Бусовача и Општину Вареш), са даном 31. децембром 2012. године:

Табела 15.

Р.б.	Привредни субјекат	Крешево		Бусовача		Вареш	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach "**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"ТОТАЛ ТВ БХ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"Ви-Нет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	Ћутук д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	БХ ТЕЛЕКОМ д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно	1.275	100,00	3.177	100,00	1.931	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Број претплатника /тржишно учешће дистрибуције телевизијског сигнала /програма привредног субјекта "Telemach"(с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Фојница, Општину Јабланица и Општину Прозор - Рама), са даном 31. децембром 2012. године:

Табела 16.

Р. б.	Привредни субјекат	Фојница		Јабланица		Прозор - Рама	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"ТОТАЛ ТВ БХ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ВИ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	ХТ Мостар д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	ТЕИНГ д.о.о. Прозор Рама	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	БХ ТЕЛЕКОМ д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	Чутук д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно	1.948	100,00	2.534	100,00	1.082	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Број претплатника /тржишно учешће дистрибуције телевизијског сигнала /програма привредног субјекта "Telemach" (с повезаним друштвима) и тржишних конкурената (за Општину Какањ и Општину Високо), са даном 31. децембром 2012. године:

Табела 17.

Р. б.	Привредни субјекат	Какањ		Високо	
		Број претплатника	Тржишно учешће%	Број претплатника	Тржишно учешће%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Ви–Нет"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"ТОТАЛ ТВ БХ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"Телекабел"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"АРТ-НЕТ"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	МХ Цомпану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	БХ ТЕЛЕКОМ д.д. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно 1+2-3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Укупно	6.174	100,00	4.806	100,00

Извор: подаци привредног субјекта "Telemach", Конкуренцијског савјета, РАК-а, тржишних конкурената

Према подацима (Табеле 14., 15., 16. и и 17.) привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) је имао у Општини Травник (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Витез (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Кисељак (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Крешево (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Бусовача (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Вареш (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Фојница (..)**телевизијских претплатника,

односно (..)**% учешћа, у Општини Јабланица (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Прозор –Рама (..)** телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа, у Општини Какањ (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% учешћа и Општини Високо (..)**телевизијских претплатника, односно (..)**% на том тржишту.

7. Оцјена концентрације

Конкуренцијски савјет је утврдио, анализом података на релевантном тржишту по кантонима (у 2011. години), да ће након провођења концентрација доћи до повећања учешћа (Табела 3.) привредног субјекта "Telemach" (и повезаних друштава) на релевантном тржишту Средњобосанског кантона за (..)**% (и укупно тржишно учешће привредног субјекта "Telemach" на том тржишту ће износити (..)**%), на релевантном тржишту Зеничко-добојског кантона доћи ће до повећања за (..)**% (и укупно тржишно учешће привредног субјекта "Telemach" ће износити (..)**%), на релевантном тржишту Херцеговачко-неретванског кантона ће доћи до повећања за (..)**% (и укупно тржишно учешће привредног субјекта "Telemach" ће износити (..)**%).

Надаље, анализом података на релевантном тржишту по општинама (у 2011. години) је утврђено да ће након провођења концентрација привредни субјекат "Telemach" (с повезаним друштвима) нпр. у Општини Киселјак повећати учешће на (..)**%, а у Општини Витез ће повећати учешће на (..)**% (Табела 4.), док ће у Општини Бусовача, Општини Фојница, Општини Јабланица, Општини Крешево, Општини Прозор - Рама, Општини Травник, Општини Вареш, Општини Витез, Општини Какањ и Општини Високо имати учешћа у распону од (..)**% до (..)**% на релевантном тржишту (Табеле 5., 6., 12. и 13).

Конкуренцијски савјет је утврдио да ће доћи до одређеног повећања учешћа на релевантнома тржишту (након провођења концентрација) привредног субјекта "Telemach" али сматра да неће доћи до ограничавања или нарушавања тржишне конкуренције на тим тржиштима, јер су на тим релевантним тржиштима присутни и други кабловски оператори, укључујући и јавне операторе.

Привредни субјекат "Telemach" је навео да реализацијом предметних концентрација проводи дугорочну стратегију проширења своје дјелатности на нова тржишта у Босни и Херцеговини, прије свега куповином кабловских оператера који имају одговарајућу инфраструктуру и техничке капацитете, што им треба осигурати смањење зависности од несигурног / скупог изнајмљивања инфраструктуре од других тржишних конкурената, посебно од привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево.

Слиједом изнесеног, Конкуренцијски савјет је оцијенио предметне концентрације допуштеним, у смислу члана 18. став (2) Закона о конкуренцији, и одлучио као у диспозитиву овог Рјешења.

Такође, Конкуренцијски савјет ради анализе тренда раста / кретања учешћа на релевантном тржишту је анализирао и податке за 2012. годину (Табеле 13.-17.).

8. Новчана казна

Конкуренцијски савјет, у смислу члана 49. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, може изрећи новчану казну до 1,0% од укупног прихода у претходној години пословања ради непријављивања концентрације, у смислу члана 16. став (1) Закона о конкуренцији. Такође, у смислу члана 48. став (1) тачка е) Закона о конкуренцији ради провођења концентрације без рјешења Конкуренцијског савјета, у смислу члана 18. став (9) Закона о конкуренцији, изриче новчану казну привредном субјекту до 10,0% од укупног прихода у претходној години пословања.

Конкуренцијски савјет је утврдио да привредни субјекат "Telemach" није пријавио концентрације, у смислу члана 16. став (1) Закона о конкуренцији, будући да је исти стекао контролу над привредним субјектом "АРТ-НЕТ" и привредним субјектом "ВИ-НЕТ", у смислу члана 12. став 1) тачка б) под 1) а испунио је услове утврђене у члану 14. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији.

Конкуренцијски савјет је утврдио да је привредни субјекат "Telemach" провео и регистровао концентрацију, без рјешења о оцјени концентрације, у смислу члана 18. став (9) Закона о конкуренцији, што потврђује:

- извод из регистра Општинског суда у Сарајеву (Рјешење број: 065-0-Рег-13-002101 од дана 10. септембра 2013. године (правни основ уписа - Одлука о припајању друштва "АРТ-НЕТ" д.о.о. Киселјак друштву "Telemach" д.о.о. Сарајево број: ОПУ-ИП-408/13 од дана 8. јула 2013. године).
- извод из регистра Општинског суда у Сарајеву (Рјешење број: 065-0-Рег-13-002101 од дана 10. септембра 2013. године: Одлука о припајању друштва "ВИ-НЕТ" д.о.о. Високо друштву "Telemach" д.о.о. Сарајево број: ОПУ-ИП:409/13 од дана 8. јула 2013. године и Одлука о припајању друштва "ВИ-НЕТ" д.о.о. Високо број: ОПУ-ИП:410/13 од 8. јула 2013. године.

Приликом одређивања висине новчане казне Конкуренцијски савјет је узео у обзир временски период трајања кршења одредби Закона о конкуренцији, односно када је прошао временски рок за обавезу пријаве концентрације (члан 52. Закона о конкуренцији):

- Уговор о преносу учешћа између привредног субјекта "Telemach" и привредног субјекта "АРТ Цомпану" д.о.о. Киселјак, је закључен дана 27. децембра 2012. године - обавеза подношења пријаве концентрације је истекла дана 11. јануара 2013. године;
- Уговор о куповини учешћа између привредног субјекта "Telemach" д.о.о. Сарајево и привредног субјекта "ВИ-НЕТ" д.о.о. Високо, је закључен дана 1. новембра 2012. године - обавеза подношења пријаве концентрације је истекла дана 16. новембра 2012. године.

У тачки 3. диспозитива овог Рјешења, Конкуренцијски савјет је изрекао новчану казну привредном субјекту "Telemach" од 26.500,00 КМ, што износи (..)**% укупног прихода оствареног у 2011. години ради неподношења пријаве концентрације са привредним субјектом "АРТ-НЕТ" и провођења исте без рјешења Конкуренцијског савјета.

У тачки 6. диспозитива овог Рјешења, Конкуренцијски савјет је изрекао новчану казну привредном субјекту "Telemach" од 26.500,00 КМ, што износи (..)**% укупног прихода оствареног у 2011. години ради неподношења пријаве концентрације са привредним субјектом "ВИ-НЕТ" и провођења исте без рјешења Конкуренцијског савјета.

Укупна казна за привредни субјекат "Telemach" износи 53.000,00 КМ.

У случају да привредни субјекат "Telemach" не изврши уплату изречене новчане казне у утврђеном року Конкуренцијски савјет ће затражити од релевантних тијела

принудно извршење исте, те обрачунати затезну камату за вријеме прекорачења рока уплате новчане казне, у складу са прописима Босне и Херцеговине.

9. Поука о правном лијеку

Ово Рјешење је коначно и против истог није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објаве овог Рјешења.

Број 01-26-1-037-145-II/13
7. маја 2014. године Предсједник
Сарајево **Гордан Распудић**, с. р.

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka f), člana 42. stav (1) tačka d), a u vezi s čl. 12., 14., 15., 16. i 18., članom 48. stav (1) tačka e) i članom 49. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a rješavajući u postupku pokrenutom po Zaključku o pokretanju postupka po službenoj dužnosti, broj: 01-26-1-037-26-II/13 od dana 16. decembra 2013. godine, radi ocjene koncentracije privrednog subjekta "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo i privrednog subjekta "ART NET" d.o.o. Kiseljak, Administrativni poslovni centar bb, 71250 Kiseljak, i po Zahtjevu za proširenje postupka po službenoj dužnosti, broj: 01-26-1-037-136-II/13 od dana 10. aprila 2014. godine, radi ocjene koncentracije privrednog subjekta "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo i privrednog subjekta "VI-NET" d.o.o. Visoko Društvo za instalitranje distributivnih sistema, Burića 5, 71300 Visoko, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na 89. (osamdesetdevetoj) sjednici održanoj dana 7. maja 2014. godine, donijelo je

RJEŠENJE

1. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija, na relevantnom tržištu distribucije televizijskog programa/signala i pružanja internet usluga, nastala sticanjem kontrole privrednog subjekta "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo nad privrednim subjektom "ART NET" d.o.o. Kiseljak, Administrativni poslovni centar bb, 71250 Kiseljak, kupovinom većinskog paketa dionica.
2. Utvrđuje se da privredni subjekt "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, nije podnio Prijavu koncentracije u zakonom predviđenom roku, u smislu člana 16. stav (1) Zakona o konkurenciji, i da je proveo koncentraciju bez rješenja Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, u smislu člana 18. stav (9) Zakona o konkurenciji.
3. Radi nepodnošenja prijave koncentracije, u smislu člana 16. stav (1) Zakona o konkurenciji i provođenja koncentracije bez rješenja, u smislu člana 18. stav (9) Zakona o konkurenciji, utvrđeno u stavu 2. dispozitiva ovoga Rješenja, izriče se novčana kazna privrednom subjektu "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, u iznosu od 26.500,00 (dvadesetšesthiljadaipetsto) KM, koju je dužan platiti u roku od 8 dana od prijema ovog Rješenja.
4. Ocjenjuje se dopuštenom koncentracija, na relevantnom tržištu distribucije televizijskog programa /signala i pružanja internet usluga, nastala sticanjem kontrole privrednog subjekta "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, nad privrednim subjektom "VI-NET" d.o.o. Visoko Društvo za instaliranje distributivnih sistema, Burića 5, 71300 Visoko, kupovinom većinskog paketa dionica.
5. Utvrđuje se da privredni subjekt "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, nije podnio prijavu koncentracije u zakonom predviđenom roku, u smislu člana 16. stav (1) Zakona o konkurenciji, i da je proveo koncentraciju bez rješenja Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, u smislu člana 18. stav (9) istog Zakona.
6. Radi nepodnošenja prijave koncentracije, u smislu člana 16. stav (1) Zakona o konkurenciji, i radi provođenja koncentracije bez rješenja, u smislu člana 18. stav (9) Zakona o konkurenciji, utvrđeno u tački 5. dispozitiva ovoga Rješenja, izriče se novčana kazna privrednom subjektu "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, u iznosu od 26.500,00 (dvadesetšesthiljadaipetsto) KM, koju je dužan platiti u roku od 8 dana od prijema ovoga Rješenja.
7. U slučaju da se izrečene novčane kazne u tačkama 3. i 6. dispozitiva ovog Rješenja ne uplate u navedenom roku iste će biti naplaćene prinudnim putem uz obračunatu zateznu kamatu za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
8. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
9. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) iz dnevne štampe je dobilo informacije da je u 2013. godini provedena koncentracija privrednog subjekta "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: "Telemach") i privrednog subjekta "ART NET" d.o.o. Kiseljak, Administrativni poslovni centar bb, 71250 Kiseljak (u daljem tekstu: "ART NET").

Prethodnom analizom podataka iz Mišljenja, broj: 01-26-7-15-3-I/12 od dana 20. decembra 2012. godine, donesenog po Zahtjevu za davanje mišljenja o obavezi prijavi koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART NET, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da dostavljeni podaci o tržišnim udjelima učesnika koncentracije, odnosno privrednog subjekta "Telemach" (i njegovih povezanih društava) za Srednjo-bosanski kanton, za Zeničko-dobojski kanton i Hercegovačko-neretvanski kanton, odstupaju od stvarnih podataka nadležnih institucija i tržišnih konkurenata.

U cilju provjere navednih informacija Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke i dokumentaciju o predmetnoj koncentraciji (npr. ukupne godišnje prihode učesnika koncentracije, izvode iz sudskih registara, broja pretplatnika po kablovskim operatorima televizijskog signala /programa i internet usluga itd.) od nadležnih institucija /tijela:

- Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, aktom broj: 01-26-10-158-I/13 dana 31. maja 2013. godine, aktom broj: 01-26-10-158-13-I/13 dana 15. jula 2013. godine - podaci

dostavljeni podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-158-8-I/13 dana 17. juna 2013. godine i brojem: 01-26-10-158-15-I/13 dana 23. jula 2013. godine;

- Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge Banja Luka, Vuka Karadžića 6, 78000 Banja Luka, aktom broj: 01-26-10-158-1-I/13 dana 31. maja 2013. godine – dokumentacija dostavljena podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-158-5-I/13 dana 4. juna 2013. godine;
- Agencije za finansijske informatičke i posredničke usluge d.d. Sarajevo, Ložionička 3, 71000 Sarajevo, aktom broj: 01-26-10-158-2-I/13 dana 31. maja 2013. godine – dokumentacija dostavljena podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-158-6-I/13 dana 4. juna 2013. godine;
- Općinskog suda Sarajevo, Šenoina 1., 71000 Sarajevo, aktom broj: 01-26-10-158-3-I/13 dana 31. maja 2013. godine - dokumentacija dostavljena podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-158-7-I/13 dana 17. juna 2013. godine;
- Općinskog suda Travnik, Vezirska 213,72270 Travnik, aktom broj: 01-26-10-158-3-I/13 dana 21. juna 2013. godine i aktom broj: 01-26-10-158-10-I/13 dana 9. jula 2013. godine – dokumentacija dostavljena podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-158-14-I/13 dana 16. jula 2013. godine;
- Okružnog privrednog suda Banja Luka, Gundulićeva 108, 78000 Banja Luka, aktom broj: 01-06-10-037-4-II/13 dana 31. maja 2013. godine – dokumentacija dostavljena podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-037-9-II/13 dana 19. juna 2013. godine.

Konkurencijsko vijeće na osnovu analize prikupljenih podataka i dokumentacije je ocijenilo da je privredni subjekt "Telemach" kupovinom većine dionica privrednog subjekta "ART-NET" stekao kontrolu nad istim, u smislu člana 12. stav (1) tačka b) pod 1) Zakona o konkurenciji, i da postoji osnovana sumnja da iako su učesnici koncentracije imali preko 40,0% na relevantnom tržištu u 2011. godini, u smislu člana 14. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, nisu istu prijavili Konkurencijskom vijeću, u skladu sa članom 16. Zakona o konkurenciji.

Također, Konkurencijsko vijeće je analizom izvoda učesnika koncentracije nadležnih sudskih registara ocijenilo da postoji osnovana sumnja da je koncentracija privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART NET" provedena bez rješenja Konkurencijskog vijeća, što možda predstavlja povredu člana 18. stav (9) Zakona o konkurenciji.

Slijedom iznesenoga, Konkurencijsko vijeće, u skladu sa odredbama Zakona o konkurenciji, je donijelo po službenoj dužnosti Zaključak o pokretanju postupka ocjene koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART NET", broj: 01-26-1-037-26-II/13 dana 16. decembra 2013. godine (u daljem tekstu: Zaključak).

U smislu člana 33. Zakona o konkurenciji Konkurencijsko vijeće je dostavilo na izjašnjenje predmetni Zaključak privrednom subjektu "Telemach", aktom broj: 01-26-1-037-30-II/13 dana 17. decembra 2013. godine, sa zahtjevom za dostavljanje dokumentacije, u smislu člana 33. stav (2) Zakona o konkurenciji, a privredni subjekt "Telemach" je dostavio dio tražene dokumentacije podneskom broj: 01-26-1-037-31-II/13 od dana 30. decembra 2013. godine.

Konkurencijsko vijeće je ponovilo zahtjev za dostavom dokumentacije aktom broj: 01-26-1-037-32-II/13 dana 31. decembra 2013. godine, broj: 01-26-1-037-34-II/13 dana 9. januara 2014. godine, aktom broj: 01-26-1-037-97-II/13 dana 11. februara 2014. godine, aktom broj: 01-26-1-037-109-II/13 dana 20. februara 2014. godine, broj: 01-26-1-037-118-II/13 od dana 11. marta 2014. godine.

Privredni subjekt "Telemach" je dostavio dio tražene dokumentacije, podneskom broj: 01-26-1-037-33-II/13 dana 7. januara 2013. godine, broj: 01-26-1-037-35-II/13 dana 16. januara 2014. godine, broj: 01-26-1-037-44-II/13 dana 22. januara 2014. godine broj: 01-26-1-037-45-II/13 dana 22. januara 2014. godine, broj: 01-26-1-037-86-II/13 dana 6. februara 2014. godine, broj: 01-26-1-037-108-II/13 dana 19. februara 2014. godine broj: 01-26-1-037-114-II/13 dana 21. februara 2014. godine, broj: 01-26-1-037-115-II/13 dana 25. februara 2014. godine. Privredni subjekt "Telemach" tek podneskom broj: 01-26-1-037-121-II/13 dana 18. marta 2014. godine je dostavio svu traženu dokumentaciju i podatke (uključujući i broj televizijskih i internet pretplatnika po općinama).

Radi dodatne analize relevantnog tržišta (npr. broj televizijskih i internet pretplatnika, tržišni udjeli itd.) Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak o produženju roka za donošenje konačne odluke, broj: 01-26-1-037-119-II/13 dana 17. marta 2014. godine, za dodatna 3 (tri) mjeseca, u smislu člana 41. stav (2) Zakona o konkurenciji.

Zaključak o produženju roka Konkurencijsko vijeće je u skladu sa procedurom dostavilo privrednom subjektu "Telemach", aktom broj: 01-26-1-037-120-II/13 od dana 17. marta 2014. godine.

Privredni subjekt "Telemach" je podnio zahtjev za održavanje usmene rasprave, koji je Konkurencijsko vijeće prihvatilo, u smislu člana 39. Zakona o konkurenciji, te dostavilo poziv za usmenu raspravu privrednom subjektu "Telemach", aktom broj: 01-26-1-037-118-II/13 dana 11. marta 2014. godine. Usmena rasprava je održana dana 19. marta 2014. godine u Konkurencijskom vijeću, na kojoj su bili prisutni zakonski zastupnik i opunomoćenik privrednog subjekta "Telemach". Privredni subjekt "Telemach" na usmenoj raspravi je iznio stav da nisu trebali prijaviti koncentraciju, u smislu člana 16. stav (1) Zakona o konkurenciji jer ne ispunjavaju uslove iz člana 14. stav (1) Zakona o konkurenciji, navodeći da je to Konkurencijsko vijeće potvrdilo u svom Mišljenju broj: 01-26-7-15-3-I/12 od dana 20. decembra 2012. godine (Zapisnik sa usmene rasprave broj: 01-26-1-037-123-II/13).

U postupku Konkurencijsko vijeće je analiziralo podatke iz Mišljenja (broj: 01-26-7-15-3-I/12 od dana 20. decembra 2012. godine) donesenog po Zahtjevu za davanje mišljenja o obavezi prijave koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART NET, od dana 15. novembra 2012. godine, te utvrdilo da dostavljeni podaci o tržišnim udjelima učesnika koncentracije, odnosno privrednog subjekta "Telemach" (i njegovih povezanih društava) za Srednjo-bosanski kanton od 35,80% udjela, za Zeničko-dobojski kanton od 38,80% udjela i Hercegovačko-neretvanski kanton od 39,2% udjela na relevantnom tržištu, nisu tačni i da su stvarni podaci o tržišnim udjelima učesnika koncentracije, odnosno privrednog subjekta "Telemach" (i njegovih povezanih društava) u 2011. godini (Tabela 3.) znatno veći – u Zeničko-dobojskom kantonu je imao (..)**% udjela, u Srednjo-bosanskom kantonu je imao (..)**% udjela i u Hercegovačko-neretvanskom kantonu je imao (..)**% udjela na relevantnom tržištu.

Također, privredni subjekt "Telemach" u podnesku, zaprimljenom pod brojem: 01-26-1-037-121-II/13 dana 16. marta 2014. godine, i sam je naveo "*da je u Zahtjevu za mišljenje, od dana 15. novembra 2012. godine, dostavio pogrešne podatke o broju televizijskih pretplatnika za Srednjo-bosanski kanton i Zeničko-dobojski kanton*". Navedeno

potvrđuje da je predmetno Mišljenje dato na osnovu netačnih podataka (dostavljenih od privrednog subjekta "Telemach").

Privredni subjekt "Telemach" je u skladu sa zaključkom sa usmene rasprave dostavio dokumentaciju o povezanim društvima privrednog subjekta "Telemach", zaprimljenu podneskom broj: 01-26-1-037-139-II/13 dana 10. aprila 2014. godine i podneskom broj: 01-26-1-037-141-II/13 dana 15. aprila 2014. godine.

U nastavku postupka, analizom prikupljenih podataka i dokumentacije o koncentraciji privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART-NET", Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da postoji osnovana sumnja da privredni subjekt "Telemach" nije prijavio koncentraciju sa privrednim subjektom VI-NET d.o.o. Visoko, Društvo za instaliranje distributivnih sistema, Burića 5, 71300 Visoko (u daljem tekstu: "VI-NET"), u smislu člana 16. Zakona o konkurenciji, iako je ista ispunila uslove, u smislu člana 12. stav (1) tačka b) pod 1) Zakona o konkurenciji (sticanje kontrole nad privrednim subjektom "VI-NET" kupovinom većine dionica – osnovnog kapitala) i ispunila uslove, u smislu člana 14. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, jer imaju zajedničke udjele na relevantnom tržištu u 2011. godini preko 40,0%.

Analizom Izvoda iz registra Općinskog suda u Sarajevu privrednog subjekta "Telemach" (broj: 065-0-Reg-13-002101 od dana 10. septembra 2013. godine - dostavljen od privrednog subjekta "Telemach" podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-1-037-33-II/13 od dana 7. januara 2014. godine), posebno dijela - Pravni osnov upisa: *Odluka o pripajanju društva VI-NET d.o.o. Visoko društvu Telemach d.o.o. Sarajevo broj: OPU-IP:409/13 od dana 8. jula 2013. godine i Odluka o pripajanju društva VI-NET d.o.o. Visoko broj: OPU-IP:410/13 od 8. jula 2013. godine*, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da postoji osnovana sumnja da je koncentracija privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "VI-NET" provedena u 2013. godini i bez rješenja Konkurencijskog vijeća, što može predstavljati kršenje člana 18. stav (9) Zakona o konkurenciji.

U cilju ocjene predmetne koncentracije Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak o proširenju Zaključka o pokretanju postupka po službenoj dužnosti (broj: 01-26-1-037-26-II/13 od dana 16. decembra 2013. godine) dana 10. aprila 2014. godine akt broj: 01-26-1-037-137-II/13.

Tokom postupka Konkurencijsko vijeće će ocijeniti pojedinačne i zajedničke efekte koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "VI-NET", kao i koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART-NET" na osnovu kriterija utvrđenih članom 17. Zakona o konkurenciji, te analizirati uticaje istih na strukturu relevantnog tržišta, kao i da li će predmetne koncentracije stvoriti ili ojačati dominantan položaj na relevantnom tržištu privrednog subjekta "Telemach" (i njegovih povezanih društava), koji za posljedicu može imati značajno narušavanje efikasne tržišne konkurencije, u smislu člana 13. Zakona o konkurenciji, odnosno da li će iste proizvesti pozitivne efekte koji se ogledaju u jačanju postojeće konkurencije na relevantnim tržištima.

U smislu člana 33. Zakona o konkurenciji Konkurencijsko vijeće je dostavilo na izjašnjenje Zaključak o proširenju Zaključka o pokretanju postupka privrednom subjektu "Telemach", aktom broj: 01-26-1-037-138-II/13 dana 10. aprila 2014. godine, sa zahtjevom za dostavljanjem dokumentacije, u smislu člana 33. stav (2) Zakona o konkurenciji, a privredni subjekt "Telemach", je dostavio traženu dokumentaciju podneskom broj: 01-26-1-037-142-II/13 dana 18. aprila 2014. godine, podneskom broj: 01-26-1-037-144-II/13 dana 28. aprila 2014. godine.

U postupku ocjene predmetne koncentracije Konkurencijsko vijeće je analiziralo i podatke iz Mišljenja Konkurencijskog vijeća, broj: 01-26-7-025-3-I/11 od dana 19. januara 2012. godine (doneseno po Zahtjevu za davanje mišljenja privrednog subjekta "Telemach") o obavezi prijave koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "VI-NET", te je utvdilo da je isto dato na osnovu podataka iz 2010. godine, te slijedom toga predmetno Mišljenje nije relevantno za ovaj postupak, jer su za ovu koncentraciju relevantni podaci iz 2011. godine.

1. Učesnici koncentracije

Učesnici koncentracije su:

- privredni subjekt "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo i privredni subjekt "ART NET" d.o.o. Kiseljak, Administrativni poslovni centar bb, 71250 Kiseljak;
- privredni subjekt "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo i privredni subjekt VI-NET d.o.o. Visoko, Društvo za instaliranje distributivnih sistema, Burića 5, 71300 Visoko.

1.1. Privredni subjekt "Mid Europa Partners LLP"

Privredni subjekt "Mid Europa Partners LLP" 161 Brompton Road, SW3 1EX London, Ujedinjeno kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske (u daljem tekstu: "Mid Europa Partners LLP"), je partnerstvo ograničene odgovornosti, registrovano dana 22. decembra 2004. godine pod brojem: OC310725.

Vlasnička struktura privrednog subjekta "Mid Europa Partners LLP":

Tabela 1.

R.b.	Naziv /ime vlasnika	Vlasnički udjeli (%)
1.	(..)**	(..)**
2.	(..)**	(..)**
3.	(..)**	(..)**
4.	(..)**	(..)**

Izvor: podaci Konkurencijskog vijeća

Napomena - prema dostavljenoj dokumentaciji privrednog subjekta "Telemach", podnesak broj: 01-26-1-037-130-II/13 od dana 10. aprila 2014. godine i podnesak broj: 01-26-1-037-141-II/13 od dana 15. aprila 2014. godine, privredni subjekt "Mid Europa Partners LLP" od dana 3. decembra 2012. godine kontrolira "Investicioni fond Emerging Europe Convergence Fund II LP" (u daljem tekstu: Fond II - uključuje privredne subjekte "Adria Cable" Sarl Luksemburg, "Adria Cable" B.V. Kraljevina Nizozemska, "Adria Media" B.V. Kraljevima Nizozemska, "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže" d.o.o. Beograd, "Total TV BH d.o.o. za telekomunikacije Banja Luka", i "Investicioni fond Mid Europe Fund III LP" (u daljem tekstu: Fond III - uključuje privredne subjekte "Slovenia Broadband" S.á.r.l. Vojvodstvo Luksemburg, "Broadband Cable" d.o.o. Ljubljana, Republika Slovenija, "Bosnia Broadband" Sarl Vojvodstvo Luksemburg, "Telemach").

Napomena - Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak o odbacivanju prijave koncentracije (radi nepostojanja obaveze prijave koncentracije, u smislu člana 14. stav (1) Zakona o konkurenciji), broj: 06-26-1-031-12-II/13 dana 27. decembra 2013. godine, privrednog subjekta "Adria Bidco B.V.", Fred. Roeskestraat 123, 1076EE Amsterdam, Kraljevina Nizozemska i privrednog subjekta "Adria Bidco d.o.o.", Cincar Jankova 3, 11000 Beograd, Republika Srbija (podnosioci prijave i povezana društva privrednog subjekta "KKR & Co. L.P.", 9 West 57th Street, Suite 4200, Njujork 10019, Sjedinjene

Američke Države, privredni subjekt "Slovenia Broadband" S.á.r.l., 5, rue Guillaume Kroll, L-1882 Luksemburg, Veliko Vojvodstvo Luksemburg, "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže" d.o.o., Bulevar Zorana Đinđića 8a, 11000 Beograd, Republika Srbija, kao ciljna društva predmetne koncentracije i povezana društva pod kontrolom privrednog subjekta "Mid Europa Partners LLP".

1.1.1. Privredni subjekt "Slovenia Broadband"

Privredni subjekt "Slovenia Broadband" S.á.r.l., 67 rue Ermesinde L - 1469 Luksemburg, Veliko Vojvodstvo Luksemburg (u daljem tekstu: "Slovenia Broadband" S.á.r.l.), je upisan u Trgovački registar preduzeća Luksemburga pod brojem: B 145882 (sa prvom registracijom od dana 30. aprila 2009. godine), sa upisanim osnovnim kapitalom od (..)** KM (EUR (..)**) sa većinskim vlasničkim udjelom privrednog subjekta "Broadband Investments II" S.á.r.l. Rue 67 Rue Ermesinde L - 1469 Luksemburg, Veliko Vojvodstvo Luksemburg (u daljem tekstu: "Broadband Investments" II S.á.r.l.) (registarski broj: B 146370) (sa ukupno 1(..)**dionica), koji je pod krajnjom kontrolom privrednog subjekta "Mid Europa Partners LLP".

Pretežne registrovane djelatnosti privrednog subjekta "Slovenia Broadband" S.á.r.l. su administracija, upravljanje, kontrola i razvoj privrednih subjekata.

1.1.1.1. Privredni subjekt "Bosnia Broadband"

Privredni subjekt "Bosnia Broadband" S.a r.l Luxembourg 5, rue Guillaume Kroll L-1882 Veliko Vojvodstvo Luksemburg (u daljem tekstu: "Bosnia Broadband"), je upisan u Trgovački i registar preduzeća Luksemburga pod brojem: B 153262, sa (..)**% vlasničkih udjela privrednog subjekta "Slovenia Broadband" S.á.r.l., 5 rue Guillaume kroll, L -1882 Luksemburg, Veliko Vojvodstvo Luksemburg.

1.1.1.1.1. Privredni subjekt "Telemach" d.o.o. Sarajevo

Privredni subjekt "Telemach" Društvo za pružanje usluga u oblasti telekomunikacija d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića 216, 71000 Sarajevo, je upisan u Registar privrednih subjekata Općinskog suda u Sarajevu pod brojem: 065-01-0620-08 (JIB42000209890007), sa upisanim kapitalom od (..)** KM, sa (..)**% vlasničkih udjela privrednog subjekta "Bosnia Broadband".

Pretežne registrovane djelatnosti privrednog subjekta "Telemach" su pružanje usluge distribucije televiziskog programa /signala, pružanje internet i usluge fiksne telefonije.

1.1.1.1.1.1. Privredni subjekt "Telekabel" d.o.o. Zenica

Privredni subjekt "Telekabel" Društvo za projektiranje, izgradnju i održavanje telekomunikacijskih sistema d.o.o. Zenica, Štrosmajerova 14, 72000 Zenica (u daljem tekstu: "Telekabel"), je upisan u Registar privrednih subjekata Općinskog suda u Zenici pod brojem: 43-01-0037-10, u kojem privredni subjekt "Telemach"' posjeduje (..)**% vlasničkih udjela.

Pretežne registrovane djelatnosti privrednog subjekta "Telekabel" su distribucija televizijskog programa /signala i pružanje internet usluga.

1.1.2. Privredni subjekt "Adria Cable" B.V

Privredni subjekt Adria Cable B.V. Naritaweg 165, 1043 BW Amsterdam, Kraljevina Nizozemska (u daljem tekstu: "Adria Cable" B.V.) je upisan u Privrednoj komori za oblast Amsterdam (datum osnivanja - dana 12. maj 2005. godine), sa upisanim osnovnim kapitalom od (..)**KM (EUR (..)**), sa (..)**% vlasničkih udjela "Slovenia Broadband".

Pretežne registrovane djelatnosti privrednog subjekta "Adria Cable" B.V. su finansijski holding, udruživanje, administracija, upravljanje, kontrola i razvoj privrednih subjekata.

1.1.2.1. Privredni subjekt "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže"

Privredni subjekt "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže" d.o.o. je društvo sa ograničenom odgovornošću, Bulevar Zorana Đinđića 8a, 11000 Beograd, Republika Srbija (u daljem tekstu: "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže" d.o.o.) je upisan kod Agencije za privredne registre Republike Srbije pod matičnim brojem: 17280554, dana 1. septembra 2000. godine, sa (..)**% vlasničkih udjela privrednog subjekta "Adria Cable" B.V.

Pretežna registrovana djelatnost privrednog subjekta "Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže" je distribucija televizijskog programa /signala.

1.1.2.1.1. Privredni subjekt "TOTAL TV BH" d.o.o. Banja Luka

Privredni subjekt "TOTAL TV BH" d.o.o. za telekomunikacije, Ive Andrića 14.,78000 Banja Luka (u daljem tekstu: "TOTAL TV BH") je upisan u Registar poslovnih subjekata Okružnog privrednog suda Banja Luka pod brojem: 1-17068-00, sa (..)**% vlasničkih udjela privrednog subjekta "Serbia Broadband - Srpske kablovske mreže" (napomena - privredni subjekt "Mid Europa Partners LLP" od dana 3. decembra 2012. godine kontrolira Fond II i Fond III, što znači da su privredni subjekt "TOTAL TV BH" i privredni subjekt "Telemach" povezana društva).

Pretežne registrovane djelatnosti privrednog subjekta "TOTAL TV BH" su emitovanje televizijskog programa, djelatnost žičane i bežične telekomunikacije.

1.2. Privredni subjekt "ART-NET"

Privredni subjekt "ART - NET" je upisan u Registar privrednih subjekata Općinskog suda u Travniku pod brojem: 51-01-0108-08 (Rješenje broj: 051-0-RegZ-13-000772 od dana 9. jula 2013. godine) (JIB: 4236455720000), sa upisanim kapitalom od (..)**KM, i sa (..)**% vlasničkih udjela privrednog subjekta "Telemach".

Pretežne registrovane djelatnosti privrednog subjekta "ART–NET" su distribucija televizijskog programa /signala i pružanje internet usluge.

1.3. Privredni subjekt "VI-NET"

Privredni subjekt VI-NET d.o.o. Visoko, Društvo za instaliranje distributivnih sistema, Burića 5, 71300 Visoko je registrovan u Općinskom sudu Zenica pod brojem: 43-01-0387-11 (JIB: 4218214540002) sa (..)**% vlasničkih udjela privrednog subjekta "Telemach".

Pretežne registrovane djelatnosti privrednog subjekta "VI-NET" su distribucija televizijskog signala /programa i pružanje internet usluge.

2. Obaveza prijave koncentracije

Obaveza prijave koncentracije privrednih subjekata, u smislu odredbe člana 14. stav (1) Zakona o konkurenciji, postoji ako ukupni godišnji prihodi svih učesnika koncentracije ostvareni prodajom roba i/ili usluga na svjetskom tržištu iznose preko 100.000.000,00 KM, po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji i da ukupan godišnji prihod svakog od najmanje dva privredna subjekta učesnika koncentracije ostvaren prodajom roba i/ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznosi najmanje 8.000.000,00 KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji ili je njihov zajednički udio na relevantnom tržištu veći od 40,0%.

Ukupni godišnji prihodi privrednih subjekata učesnika koncentracije (i njihovih povezanih društava), na dan 31. decembra 2011. godine:

Tabela 2.

R.b.	Privredni subjekt	Bosna i Hercegovina (KM)
1.	"Telemach"*	(..)***
3.	"ART-NET"	(..)**
4.	"VI-NET"	(..)**

Izvor: Podaci privrednog subjekta "Telemach"; *uključeni ukupni prihodi povezanih društava "Telekabel" d.o.o. Zenica i MoNet d.o.o. Mostar (Zaključak o odbacivanju prijave koncentracije broj: 01-05-26-014-5-II/10 od dana 30. juni 2010. godine)

Godišnji prihodi učesnika koncentracije (Tabela 2.) predstavljaju ukupne prihode (bez poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji se direktno odnose na učesnike koncentracije na tržištu Bosne i Hercegovine), u smislu člana 9. tačka h) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija privrednih subjekata.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da su učesnici koncentracija (prva koncentracija - privredni subjekt "Telemach" i privredni subjekt "ART-NET"; druga koncentracije - privredni subjekt "Telemach" i privredni subjekt "VI-NET") ispunili uslove iz člana 12. stav (1) tačka b) pod 1) Zakona o konkurenciji.

Također, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da učesnici koncentracije nisu ispunili uslov ukupnog godišnjeg prihoda (Tabela 2.), u smislu člana 14. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji (u 2011. godini, kao godini koja je prethodila koncentraciji), ali su ispunili uslov zajedničkog udjela na tržištu jer imaju preko 40,0% na relevantnom tržištu, u smislu člana 14. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji (Tabele 3.- 6., 12. i 13.), te slijedom toga su bili u obavezi prijaviti koncentraciju - privrednog subjekta "Telemach i privrednog subjekta "ART-NET", kao i koncentraciju privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "VI-NET", u skladu sa članom 16. stav (1) Zakona o konkurenciji.

3. Pravni okvir ocjene koncentracije

Konkurencijsko vijeće u provedbi postupka ocjene predmetnih koncentracija je primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanja relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10), te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija privrednih subjekata ("Službeni glasnik BiH", broj 34/10), Zakon o upravnom postupku, u smislu člana 26. Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je koristilo, na osnovu člana 43. stav (7) Zakona o konkurenciji, sudsku praksu Evropskog suda i odluke Evropske komisije, kao i kriterije i standarde iz Obavijesti Evropske komisije o izračunu ukupnog prihoda u skladu sa Uredbom Vijeća (EEZ) broj: 4064/89 o kontroli koncentracije privrednih subjektaa.

4. Pravni osnov i oblik koncentracije

4.1. Pravni osnov koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART-NET"

Kao pravni osnov koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART-NET" je dostavljen Ugovor o prenosu udjela (u daljem tekstu: Ugovor) sklopljen dana 24. decembra 2012. godine i dana 27. decembra 2012. godine, između privrednog subjekta "Telemach" (Sticalac) (kojeg zastupa Željko Batistić, (..)**, Republika Hrvatska) i privrednog subjekta "ART–COMPANY" d.o.o. za distribuciju, prikazivanje, zastupstvo, trgovinu i usluge Kiseljak, Administrativni poslovni centar bb, 71250 Kiseljak (u daljem tekstu: "ART–COMPANY" - Prenosilac) (upisan u registar Općinskog suda Travnik pod MBS: 51-01-1951-09) (kojeg zastupa Vesna Tomičić, (..)**).

Ovim Ugovorom privredni subjekt "Telemach" je preuzeo (..)**% vlasničkih udjela koje posjeduje privredni subjekt "ART–COMPANY" u privrednom subjektu "ART–NET".

Odredba člana 3. stav (1) predmetnog Ugovora navodi da će kupoprodajna cijena za udio koji Sticalac (privredni subjekt "Telemach") isplaćuje biti definisana najkasnije do dana 28. februara 2013. godine, a članom 4. stav (3) Ugovora Sticalac i Prenosilac su se sporazumjeli da otpravak ovoga Ugovora prije isplate kupoprodajne cijene neće biti izdat Sticatelju, radi provođenja postupka registracije prenosa udjela pred nadležnim sudom.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da koncentracija, u smislu člana 12. stav (1) tačka b) pod 1) Zakona o konkurenciji predstavlja sticanje kontrole ili prevladavajućeg uticaja jednog (privrednog subjekta "Telemach") nad drugim privrednim subjektom (privrednim subjektom "ART–NET")

4.2. Pravni osnov koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "VI-NET"

Kao pravni osnov koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "VI-NET" je dostavljen Ugovor o kupoprodaji udjela (u daljem tekstu: Ugovor) sklopljen dana 1. novembra 2012. godine između Prenosioca udjela - fizičkih lica - Adnan Zečević, (..)** (lična karta broj: (..)**), Anesa Zečević, (..)** (lična karta broj(..)**) i Dragić Krajišnik, (..)** (lična karta broj: (..)**) i Sticalac privrednog subjekta "Telemach", koga zastupa direktor Željko Batistić, (..)**, Republika Hrvatska. Predmetnim Ugovorom su definisane cijene i način plaćanja za kupovinu (..)**% vlasničkih udjela u privrednom subjektu "VI-NET".

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da koncentracija, u smislu člana 12. stav (1) točka b) pod 1) Zakona o konkurenciji predstavlja sticanje kontrole ili prevladavajućeg uticaja jednog (privrednog subjekta "Telemach") nad drugim (privrednim subjektom "VI-NET").

5. Prikupljanje podataka od trećih lica

Konkurencijsko vijeće u svrhu prikupljanja podataka o predmetnoj koncentraciji je zatražilo podatke i dokumentaciju:

- Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: RAK), akt broj: 01-26-10-037-36-II/13 dana 16. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-49-II/13 dana 24. januara 2014.godine;
- privrednog subjekta "TOTAL TV BH", akt broj: 01-26-10-037-76-II/13 dana 31. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom zaprimljenim pod brojem: 01-26-10-037-87-II/13 dana 6. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta Dioničko društvo BH Telekom Sarajevo, Obala Kulina bana 8, 71000 Sarajevo, akt broj: 01-26-10-037-38-II/13 dana 17. januara 2014. godine i broj: 01-26-10-037-54-II/13 dana 28. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-47-II/13 dana 22. januara 2014. godine, broj: 01-26-10-037-81-II/13 dana 3. februara 2014. godine i broj: 01-26-10-037-117-II/13 dana 27. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta Global Internet d.o.o. Ivana Meštrovića 21, 72290 Novi Travnik, akt broj: 01-26-10-037-39-II/13 dana 17. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-50-II/13 dana 27. januara 2014. godine;
- privrednog subjekta M&H Company d.o.o. Sarajevo Terezija bb, 71000 Sarajevo, aktom broj: 01-26-10-037-40-II/13 dana 17. januara 2014. godine, akt broj: 01-26-10-037-61-II/13 dana 28. januara 2014.

godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-70-II/13 dana 29. januara 2014. godine i broj: 01-26-10-037-71-II/13 dana 29. januara 2014. godine;

- privrednog subjekta BHB CABLE TV d.o.o. Lukavac, Dom Kulture Lukavac, 75300 Lukavac, akt broj: 01-26-10-037-42-II/13 dana 17. januara 2014. godine i broj: 01-26-10-037-55-II/13 dana 28. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-46-II/13 dana 22. januara 2014. godine i broj: 01-26-10-037-74-II/13 dana 31. januara 2014. godine;
- privrednog subjekta VKT Net d.o.o. Bugojno, Nugle – Poslovni centar, 70230 Bugojno, akt broj: 01-26-10-037-43-II/13 dana 17 januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-48-II/13 dana 23. januara 2014. godine;
- Registar vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine, Maršala Tita, 71000 Sarajevo, akt broj: 01-26-10-037-51-II/13 dana 27. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-73-II/13 dana 30. januara 2014. godine;
- privrednog subjekta JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, Kneza Branimira bb, 88000 Mostar akt broj: 01-26-10-037-41-II/13 dana 17. januara 2014. godine, broj: 01-26-10-037-53-II/13 dana 28. januara 2014. godine i akt broj: 01-26-10-037-63-II/13 dana 28. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-52-II/13 dana 28. januara 2014. godine, broj: 01-26-10-037-94-II/13 dana 10. februara 2014. godine i broj: 01-26-10-037-95-II/13 dana 10. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta JU Dom kulture Žepče CATV Kabelska televizija, Prva bb, 72230 Žepče akt broj: 01-26-10-037-56-II/13 dana 28. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-89-II/13 dana 6. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta Logosoft d.o.o. Sarajevo, Igmanska 9, 71000 Sarajevo akt broj: 01-26-10-037-57-II/13 dana 28. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-72-II/13 dana 30. januara 2014. godine;
- privrednog subjekta Eling KDS d.o.o. Teslić, Branka Radičeviće 74240 Teslić, akt broj: 01-26-10-037-58-II/13 dana 28. januara 2014. godine, akt broj: 01-26-10-037-99-II/13 dana 10. februara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-102-II/13 dana 11. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta JU Dom Kulture Edhem Mulabdić, Sulejmana Omerovića 2, 74250 Maglaj akt broj: 01-26-10-037-59-II/13 dana 28. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-68-II/13 dana 29. januara 2014. godine;
- privrednog subjekta KTV E-G-E d.o.o. Matuzići bb, 74203 Doboj –Jug akt broj: 01-26-10-037-60-II/13 dana 28. januara 2014. godine, broj: 01-26-10-037-100-II/13 dana 11. februara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-104-II/13 dana 12. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta Marić Žepče, Donje Ravne bb, 72230 Žepče, akt broj: 01-26-10-037-62-II/13 dana 28. januara 2014. godine, broj: 01-26-10-037-98-II/13 dana 28. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-101-II/13 dana 11. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta Velnet d.o.o. Mostar, Trg Ivana Krndelja 1, 88000 Mostar, akt broj: 01-26-10-037-64-II/13 dana 28. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 26-10-037-84-II/13 dana 5. februara 2014. godine i broj: 01-26-10-037-90-II/13 dana 6. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta Star –Tel d.o.o. Stolac, Hrvatskih branitelja bb, 88360 Stolac, akt broj: 01-26-10-037-65-II/13 dana 28. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-80-II/13 dana 3. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta Kablovska televizija KTV d.o.o. Zavidovići, Prvomajska 2 72220 72220 Zavidovići, akt broj: 01-26-10-037-66-II/13 dana 28. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-83-II/13 dana 4. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta TEING d.o.o. Prozor – Rama, Selo Dobroša 66, 88440 Rama – Prozor, akt broj: 01-26-10-037-67-II/13 dana 31. januara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-82-II/13 dana 4. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta Ćutuk d.o.o. Anke Tomić 20, 72230 Žepče akt broj: 01-26-10-037-91-II/13 dana 6. februara 2014. godine i broj: 01-26-10-037111-II/13 dana 20. februara 2014. odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-105-II/13 dana 13. februara 2014. godine i broj: 01-26-10-037-113-II/13 dana 20. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta SATTRAKT d.o.o. Ramiza Salčina 87, 71000 Sarajevo akt broj: 01-26-10-037-92-II/13 dana 6. februara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-107-II/13 dana 14. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta TV TX d.o.o. za telekomunikacije Tuzla, Fočanska 1N, 75000 Tuzla, akt broj: 01-26-10-037-93-II/13 dana 6. februara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-106-II/13 dana 13. februara 2014. godine;
- privrednog subjekta HKB Net d.o.o., Radnička broja 18., 71000 Sarajevo, akt broj: 01-26-10-037-110-II/13 dana 20. februara 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-112-II/13 dana 20. februara 2014. godine;
- Općinskog suda u Visokom, Alije Izetbegovića, 1, 71300 Visoko, aktom broj: 01-26-10-037-122-II/13 dana 18. marta 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-128-II/13 dana 27. marta 2014. godine;
- Općinskog suda u Zenici, Trg BiH 2, 72000 Zenica, aktom broj: 01-26-10-037-129-II/13 dana 28. marta 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-132-II/13 dana 2. aprila 2014. godine;
- privrednog subjekta HS kablovska televizija, Radnička 18, 71000 Sarajevo aktom broj: 01-26-10-037-126-II/13 dana 21. marta 2014. godine i broj: 01-26-10-037-131-II/13 dana 31. marta 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-132-II/13 dana 31. marta 2014. godine;
- privrednog subjekta "ELTA-MT" d.o.o. Tuzla, Fočanska 1N, 75000 Tuzla aktom broj: 01-26-10-037-127-II/13 dana 21. marta 2014. godine, odgovor dostavljen podneskom broj: 01-26-10-037-130-II/13 dana 28. marta 2014. godine.

6. Relevantno tržište

Relevantno tržište koncentracije, u smislu člana 3. Zakona o konkurenciji, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda /usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Nadalje, prema članu 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u geografskom smislu obuhvaća cjelokupnu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojem privredni subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuje od uslova tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

6.1. Analiza relevantnog tržišta koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART – NET"

Prema registrovanim djelatnostima (u kojima se učesnici koncentracije preklapaju) Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je relevantno tržište usluge predmetne koncentracije - tržište distribucije televizijskog programa /signala i pružanje internet usluga.

Relevantno tržište predmetne koncentracije u geografskom smislu je utvrđeno (na osnovu djelovanja učesnika koncentracije) Srednjo-bosanski kanton (Općina Busovača, Općina Fojnica, Općina Kiseljak, Općina Kreševo, Općina Travnik i Općina Vitez), Zeničko-dobojski kanton (Općina Vareš) i Hercegovačko-neretvanski kanton (Općina Jablanica i Općina Prozor – Rama).

Slijedom iznesenog, relevantno tržište predmetne koncentracije je tržište distribucije televizijskog programa /signala i pružanje internet usluga na području Srednjo-bosanskog kantona (Općina Busovača, Općina Fojnica, Općina Kiseljak, Općina Kreševo, Općina Travnik i Općina Vitez), Zeničko-dobojskog kantona (Općina Vareš) i Hercegovačko-neretvanskog kantona (Općina Jablanica i Općina Prozor – Rama - za 2011. godinu).

6.2. Relevantno tržište koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART - NET" - tržište distribucije televizijskog programa / signala, za 2011. godinu

Broj pretplatnika /tržišni udio distribucije televizijskog programa/signala privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društavima) i tržišnih konkurenata (za Srednjo-bosanski kanton, Zeničko-dobojski kanton i Hercegovačko-neretvanski kanton), sa danom 31. decembrom 2011. godine:

Tabela 3.

R.b.	Privredni subjekt	Srednjo-bosanski kanton		Zeničko-dobojski kanton		Hercegovačko-neretvanski kanton	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Monet"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"VI-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	"TOTAL TV BH"	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	BHB Cable TV d.o.o. Lukavac	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	VKT Net d.o.o. Bugojno	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Global Internet d.o.o. N. Travnik	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
11.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
12.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Dom kulture Edhem Mulabdić Maglaj	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
14.	Star-Tel d.o.o. Stolac	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
15.	Velnet d.o.o. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
16.	Teing d.o.o. Prozor Rama	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
17.	Dom kulture Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Marić d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
19.	KTV d.o.o. Zavidovići	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
20.	KTV E-G-E d.o.o. Doboj - Jug	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
21.	Ćutuk d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	27.871	100,00	43.660	100,00	27.422	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tabela 3.) privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao (..)** televizijskih pretplatnika u Srednjo-bosanskom kantonu, odnosno (..)**% udjela, u Zeničko-dobojskom kantonu je imao (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, i u Hercegovačko-neretvanskom kantonu je imao (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

Broj pretplatnika /tržišni udio distribucije televizijskog programa /signala privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Travnik, Općinu Vitez i Općinu Kiseljak), sa danom 31. decembrom 2011. godine:

Tabela 4.

R.b.	Privredni subjekt	Travnik		Vitez		Kiseljak	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Monet"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"VI-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**

6.	"TOTAL TV BH"	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	BHB Cable TV d.o.o. Lukavac	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
11.	Čutuk d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	5.272	100,00	4.563	100,00	2.704	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udio distribucije televizijskog programa /signala privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kreševo, Općinu Busovača i Općinu Vareš), sa danom 31. decembrom 2011. godine:

Tabela 5.

R.b.	Privredni subjekt	Kreševo		Busovača		Vareš	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Monet"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"VI-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	"TOTAL TV BH"	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Čutuk d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno	1.178	100,00	2.371	100,00	1.290	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udio distribucije televizijskog programa /signala privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Fojnica, Općinu Jablanica i Općinu Prozor - Rama), sa danom 31. decembrom 2011. godine;

Tabela 6.

R.b.	Privredni subjekt	Fojnica		Jablanica		Prozor - Rama	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Monet"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"Vi-Net"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	"TOTAL TV BH"	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	TEING d.o.o. Prozor Rama	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Čutuk d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno	1.531	100,0	1.281	100,0	417	100,0

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tabele 4., 5. i 6.) privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Općini Travnik (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vitez (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kiseljak (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kreševo (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Busovača (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vareš (..)** televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Fojnica (..)** televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Jablanica (..)** televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela i Općini Prozor–Rama (..)** televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela.

6.2.1.1. Relevantno tržište koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART-NET" – tržište pružanja internet usluga, za 2011. godinu

Broj pretplatnika /tržišni udio internet usluga privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Zeničko-dobojski kanton, Hercegovačko-neretvanski kanton i Srednjo-bosanski kanton), sa danom 31. decembrom 2011. godine:

Tabela 7.

R.b.	Privredni subjekt	Zeničko-dobojski kanton		Hercegovačko-neretvanski kanton		Srednjobosanski kanton	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Monet"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"VI-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	BHB CABLE TV d.o.o. Lukava	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**

8.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	VKT-Net d.o.o. Bugojno	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Global Internet d.o.o. N. Travnik	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
11.	KTV E-G-E d.o.o. Doboj-Jug	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
12.	VELNET d.o.o. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
14.	MH company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
15.	Mreža d.o.o. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
16,	Pincom d.o.o. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
17.	Formea d.o.o. Visoko	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Vision d.o.o. Zenica	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
19.	Hesel d.o.o. Kakanj	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	38.516	100,00	34.691	100,00	24.244	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tabela 7.) privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao (..)**interenet pretplatnika u Srednjo-bosanskom kantonu, odnosno (..)**% udjela, u Zeničko-dobojskom kantonu je imao (..)**interenet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, i Hercegovačko-neretvanskom kantonu je imao (..)**internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

Broj pretplatnika /tržišni udio internet usluga privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Travnik, Općinu Vitez i Općinu Kiseljak), sa danom 31. decembrom 2011. godine:

Tabela 8.

R. b.	Privredni subjekt	Travnik		Vitez		Kiseljak	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Monet"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"VI-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Global Internet d.o.o. N. Travnik	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	BHB CABLE TV d.o.o. Lukava	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	5.246	100,00	3.835	100,00	2.315	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udio internet usluga privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kreševo, Općinu Busovača i Općinu Vareš), sa danom 31. decembrom 2011. godine:

Tabela 9.

R. b.	Privredni subjekt	Kreševo		Busovača		Vareš	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Monet"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"VI-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	600	100,00	1.296	100,00	538	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udio internet usluga privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Fojnicu, Općinu Jablanica i Općinu Prozor -Rama), sa danom 31. decembrom 2011. godine:

Tabela 10.

R. b.	Privredni subjekt	Fojnica		Jablanica		Prozor - Rama	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Monet"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"VI-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	843	100,00	1.263	100,00	924	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tabele 8., 9. i 10.) privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Općini Travnik (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vitez (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kiseljak (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kreševo (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Busovača (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vareš nije imao internet pretplatnike, u Općini Fojnica je imao (..)** internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Jablanica i Općini Prozor –Rama nije imao internet pretplatnika.

6.3. Relevantno tržište koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "VI-NET"

Prema registrovanim djelatnostima (u kojima se preklapaju učesnici koncentracije) Konkurencijsko vijeće je utvrdilo relevantno tržište usluge predmetne koncentracije - tržište distribucije televizijskog programa /signala i pružanje internet usluga

Relevantno tržište predmetne koncentracije u geografskom smislu utvrđeno je (na osnovu djelovanja učesnika koncentracije) područje Zeničko-dobojskog kantona (Općina Kakanj i Općina Visoko).

Slijedom iznesenog, relevantno tržište predmetne koncentracije je tržište distribucije televizijskog programa /signala i pružanje internet usluga na području Zeničko-dobojskog kantona (Općina Kakanj i Općina Visoko - za 2011. godinu).

6.3.1. Relevantno tržište koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "VI-NET" – tržište pružanja usluga distribucije televizijskog signala /programa, za 2011. godinu

Prema podacima (Tabela 3.) privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) u Zeničko-dobojskom kantonu je imao (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

Broj pretplatnika /tržišni udio distribucije televizijskog programa / signala privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kakanj i Općinu Visoko) sa danom 31. decembrom 2011. godine:

Tabela 11.

R.b.	Privredni subjekt	Kakanj		Visoko	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Monet"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"VI–NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	"TOTAL TV BH"	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2-3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	3.962	100,00	3.241	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tabela 11.) privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Općini Kakanj (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Visoko (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

6.3.2. Relevantno tržište koncentracije privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "VI-NET"– pružanja internet usluga za 2011. godinu

Prema podacima (Tabela 7.) privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Zeničko-dobojskom kantonu (..)**interenet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

Broj pretplatnika /tržišni udio u pružanja internet usluga privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kakanj i Općinu Visoko), sa danom 31. decembrom 2011. godine:

Tabela 12.

R.b.	Privredni subjekt	Kakanj		Visoko	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"Monet"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"VI-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Formea d.o.o. Visoko	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Hesel d.o.o. Kakanj	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	MH company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	3.067	100,00	3.528	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tabela 12.) privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Općini Kakanj (..)**internet pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, a u Općini Visoko (..)**internet pretplatnika, odnosno (..)**% na tom tržištu.

6.4. Relevantno tržište koncentracije privrednog subjekta "Telemach", privrednog subjekta "ART-NET" i privrednog subjekta "VI-NET", za 2012. godinu

6.4.1. Relevantno tržište koncentracije privrednog subjekta "Telemach", privrednog subjekta "ART-NET" i privrednog subjekta "VI-NET - distribucije televizijskog signala /programa, za 2012. godinu

Broj pretplatnika /tržišni udio distribucije televizijskog signala /programa privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Srednjo-bosanski kanton, Zeničko-dobojski kanton i Hercegovačko-neretvanski kanton), sa danom 31. decembrom 2012. godine:

Tabela 13.

R.b.	Privredni subjekt	Srednjo-bosanski kanton		Zeničko-dobojski kanton		Hercegovačko-neretvanski kanton	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"VI-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"TOTAL TV BH"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	BH Telekom d.d. Sarajevi	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	BHB Cable TV d.o.o. Lukavac	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	VKT Net d.o.o. Bugojno	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	Global Internet d.o.o. N. Travnik	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
11.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
12.	Dom kulture Edhem Mulabdić Maglaj	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Star-Tel d.o.o. Stolac	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
14.	Velnet d.o.o. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
15.	Teing d.o.o. Prozor Rama	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
16.	Dom kulture Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
17.	Marić d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
18.	KTV d.o.o. Zavidovići	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
19.	KTV E-G-E d.o.o. Doboj - Jug	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
20.	Ćutuk d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	34.344	100,00	53.751	100,00	36.568	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tabela 13.) privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao (..)**televizijskih pretplatnika u Srednjo-bosanskom kantonu, odnosno (..)**% udjela, u Zeničko-dobojskom kantonu je imao (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, i u Hercegovačko-neretvanskom kantonu je imao (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela na tom tržištu.

Broj pretplatnika /tržišni udio distribucije televizijskog signala /programa privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Travnik, Općinu Vitez i Općinu Kiseljak), sa danom 31. decembrom 2012. godine:

Tabela 14.

R.b.	Privredni subjekt	Travnik		Vitez		Kiseljak	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"TOTAL TV BH"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"Vi-Net"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	BH Telekom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	BHB Cable TV d.o.o. Lukavac	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Ćutuk d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	6.793	100,00	4.930	100,00	3.178	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udio distribucije televizijskog signala /programa privrednog subjekta "Telemach"(s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kreševo, Općinu Busovača i Općinu Vareš), sa danom 31. decembrom 2012. godine:

Tabela 15.

R.b.	Privredni subjekt	Kreševo		Busovača		Vareš	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio	Broj pretplatnika	Tržišni udio	Broj pretplatnika	Tržišni udio
1.	**"Telemach "**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"TOTAL TV BH"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"Vi-Net"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	Ćutuk d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno	1.275	100,00	3.177	100,00	1.931	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udio distribucije televizijskog signala /programa privrednog subjekta "Telemach"(s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Fojnica, Općinu Jablanica i Općinu Prozor - Rama), sa danom 31. decembrom 2012. godine:

Tabela 16.

R.b.	Privredni subjekt	Fojnica		Jablanica		Prozor - Rama	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"TOTAL TV BH"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"VI-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	HT Mostar d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	TEING d.o.o. Prozor Rama	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
8.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
9.	Čutuk d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2+3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno	1.948	100,00	2.534	100,00	1.082	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Broj pretplatnika /tržišni udio distribucije televizijskog signala /programa privrednog subjekta "Telemach" (s povezanim društvima) i tržišnih konkurenata (za Općinu Kakanj i Općinu Visoko), sa danom 31. decembrom 2012. godine:

Tabela 17.

R.b.	Privredni subjekt	Kakanj		Visoko	
		Broj pretplatnika	Tržišni udio%	Broj pretplatnika	Tržišni udio%
1.	**"Telemach"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
2.	**"Vi–Net"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
3.	**"TOTAL TV BH"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
4.	**"Telekabel"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
5.	**"ART-NET"**	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
6.	MH Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
7.	BH TELEKOM d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno 1+2-3+4+5	(..)**	(..)**	(..)**	(..)**
	Ukupno	6.174	100,00	4.806	100,00

Izvor: podaci privrednog subjekta "Telemach", Konkurencijskog vijeća, RAK-a, tržišnih konkurenata

Prema podacima (Tabele 14., 15., 16. i i 17.) privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) je imao u Općini Travnik (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vitez (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kiseljak (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kreševo (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Busovača (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Vareš (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Fojnica (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Jablanica (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Prozor –Rama (..)** televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela, u Općini Kakanj (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% udjela i Općini (..)**televizijskih pretplatnika, odnosno (..)**% na tom tržištu.

7. Ocjena koncentracije

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo, analizom podataka na relevantnom tržištu po kantonima (u 2011. godini), da će nakon provođenja koncentracija doći do povećanja udjela (Tabela 3.) privrednog subjekta "Telemach" (i povezanih društava) na relevantnom tržištu Srednjo-bosanskog kantona za (..)**% (i ukupan tržišni udio privrednog subjekta "Telemach" na tom tržištu će iznositi (..)**%), na relevantnom tržištu Zeničko-dobojskog kantona doći će do povećanja za (..)**% (i ukupan tržišni udio privrednog subjekta "Telemach" će iznositi (..)**%), na relevantnom tržištu Hercegovačko-neretvanskog kantona će doći do povećanja za (..)**% (i ukupan tržišni udio privrednog subjekta "Telemach" će iznositi (..)**%).

Nadalje, analizom podataka na relevantnom tržištu po općinama (u 2011. godini) je utvrđeno da će nakon provođenja koncentracija privredni subjekt "Telemach" (s povezanim društvima) npr. u Općini Kiseljak povećati udjel na (..)**%, a u Općini Vitez će povećati udjel na (..)**% (Tabela 4.), dok će u Općini Busovača, Općini Fojnica, Općini Jablanica, Općini Kreševo, Općini Prozor - Rama, Općini Travnik, Općini Vareš, Općini Vitez, Općini Kakanj i Općini Visoko imati udjele u rasponu od (..)**% do (..)**% na relevantnom tržištu (Tabele 5., 6., 12. i 13).

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da će doći do određenog povećanja udjela na relevantnoma tržištu (nakon provođenja koncentracija) privrednog subjekta "Telemach" ali smatra da neće doći do ograničavanja ili narušavanja tržišne konkurencije na tim tržištima, jer su na tim relevantnim tržištima prisutni i drugi kablovski operatori, uključujući i javne operatore.

Privredni subjekt "Telemach" je naveo da realizacijom predmetnih koncentracija provodi dugoročnu strategiju proširenja svoje djelatnosti na nova tržišta u Bosni i Hercegovini, prije svega kupovinom kablovskih operatera koji imaju odgovarajuću infrastrukturu i tehničke kapacitete, što im treba osigurati smanjenje zavisnosti od nesigurnog / skupog iznajmljivanja infrastrukture od drugih tržišnih konkurenata, posebno od privrednog subjekta BH Telekom d.d. Sarajevo.

Slijedom iznesenoga, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo predmetne koncentracije dopuštenim, u smislu člana 18. stav (2) Zakona o konkurenciji, i odlučilo kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Također, Konkurencijsko vijeće radi analize trenda rasta / kretanja udjela na relevantnom tržištu je analiziralo i podatke za 2012. godinu (Tabele 13.-17.).

8. Novčana kazna

Konkurencijsko vijeće, u smislu člana 49. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, može izreći novčanu kaznu do 1,0% od ukupnog prihoda u prethodnoj godini poslovanja radi neprijavljivanja koncentracije, u smislu člana 16. stav (1) Zakona o konkurenciji. Također, u smislu člana 48. stav (1) tačka e) Zakona o konkurenciji radi provođenja koncentracije bez rješenja Konkurencijskog vijeća, u smislu člana 18. stav (9) Zakona o konkurenciji, izriče novčanu kaznu privrednom subjektu do 10,0% od ukupnog prihoda u prethodnoj godini poslovanja.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da privredni subjekt "Telemach" nije prijavio koncentracije, u smislu člana 16. stav (1) Zakona o konkurenciji, budući da je isti stekao kontrolu nad privrednim subjektom "ART-NET" i privrednim subjektom "VI-NET", u smislu člana 12. stav 1) tačka b) pod 1) a ispunio je uslove utvrđene u članu 14. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekt "Telemach" proveo i registrovao koncentraciju, bez rješenja o ocjeni koncentracije, u smislu člana 18. stav (9) Zakona o konkurenciji, što potvrđuje:

- izvod iz registra Općinskog suda u Sarajevu (Rješenje broj: 065-0-Reg-13-002101 od dana 10. septembra 2013. godine (pravni osnov upisa - Odluka o pripajanju društva "ART-NET" d.o.o. Kiseljak društvu "Telemach" d.o.o. Sarajevo broj: OPU-IP-408/13 od dana 8. jula 2013. godine).
- izvod iz registra Općinskog suda u Sarajevu (Rješenje broj: 065-0-Reg-13-002101 od dana 10. septembra 2013. godine: Odluka o pripajanju društva "VI-NET" d.o.o. Visoko društvu "Telemach" d.o.o. Sarajevo broj: OPU-IP:409/13 od dana 8. jula 2013. godine i Odluka o pripajanju društva "VI-NET" d.o.o. Visoko broj: OPU-IP:410/13 od 8. jula 2013. godine.

Prilikom određivanja visine novčane kazne Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir vremenski period trajanja kršenja odredbi Zakona o konkurenciji, odnosno kada je prošao vremenski rok za obavezu prijave koncentracije (član 52. Zakona o konkurenciji):

- Ugovor o prenosu udjela između privrednog subjekta "Telemach" i privrednog subjekta "ART Company" d.o.o. Kiseljak, je zaključen dana 27. decembra 2012. godine - obaveza podnošenja prijave koncentracije je istekla dana 11. januara 2013. godine;
- Ugovor o kupovini udjela između privrednog subjekta "Telemach" d.o.o. Sarajevo i privrednog subjekta "VI-NET" d.o.o. Visoko, je zaključen dana 1. novembra 2012. godine - obaveza podnošenja prijave koncentracije je istekla dana 16. novembra 2012. godine.

U tački 3. dispozitiva ovog Rješenja, Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu privrednom subjektu "Telemach" od 26.500,00 KM, što iznosi (..)**% ukupnog prihoda ostvarenog u 2011. godini radi nepodnošenja prijave koncentracije sa privrednim subjektom "ART-NET" i provođenja iste bez rješenja Konkurencijskog vijeća.

U tački 6. dispozitiva ovog Rješenja, Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu privrednom subjektu "Telemach" od 26.500,00 KM, što iznosi (..)**% ukupnog prihoda ostvarenog u 2011. godini radi nepodnošenja prijave koncentracije sa privrednim subjektom "VI-NET" i provođenja iste bez rješenja Konkurencijskog vijeća.

Ukupna kazna za privredni subjekt "Telemach" iznosi 53.000,00 KM.

U slučaju da privredni subjekt "Telemach" ne izvrši uplatu izrečene novčane kazne u utvrđenom roku Konkurencijsko vijeće će zatražiti od relevantnih tijela prinudno izvršenje iste, te obračunati zateznu kamatu za vrijeme prekoračenja roka uplate novčane kazne, u skladu sa propisima Bosne i Hercegovine.

9. Pouka o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno i protiv istog nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objave ovoga Rješenja.

Broj 01-26-1-037-145-II/13
7. maja 2014. godine — Predsjednik
Sarajevo — **Gordan Raspudić**, s. r.

AGENCIJA ZA DRŽAVNU SLUŽBU BOSNE I HERCEGOVINE

638

Na temelju članka 28. stavak (3) Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/06, 43/09, 8/10 i 40/12), Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

1. BORISLAV KRALJEVIĆ, imenuje se za zamjenika direktora Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine - rukovodeći državni službenik na položaju sekretara sa posebnim zadatkom, počev od 01.06.2014. godine.
2. Imenovanom pripada plaća iz B7 platnog razreda državnih službenika.
3. Ovo rješenje objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 03-34-2-847-8/13
09. svibnja 2014. godine — Direktor
Sarajevo — **Neven Akšamija**, v. r.

На основу члана 28. став (3) Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 12/02, 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/06, 43/09, 8/10 и 40/12), Агенција за државну службу Босне и Херцеговине, по службеној дужности, доноси

РЈЕШЕЊЕ

1. БОРИСЛАВ КРАЉЕВИЋ, именује се за замјеника директора Института за стандардизацију Босне и Херцеговине - руководећи државни службеник на положају секретара са посебним задатком, почев од 01.06.2014. године.
2. Именованом припада плата из Б7 платног разреда државних службеника.
3. Ово рјешење објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 03-34-2-847-8/13
09. маја 2014. године — Директор
Сарајево — **Невен Акшамија**, с. р.

Na osnovu člana 28. stav (3) Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/06, 43/09, 8/10 i 40/12), Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine, po službenoj dužnosti, donosi

RJEŠENJE

1. BORISLAV KRALJEVIĆ, imenuje se za zamjenika direktora Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine - rukovodeći državni službenik na položaju sekretara sa posebnim zadatkom, počev od 01.06.2014. godine.
2. Imenovanom pripada plata iz B7 platnog razreda državnih službenika.
3. Ovo rješenje objaviće se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 03-34-2-847-8/13
09. maja 2014. godine
Sarajevo

Direktor
Neven Akšamija, s. r.

VISOKO SUDBENO I TUŽITELJSKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

639

Sukladno članku 88. stavak 1. točka a) i stavak 4. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), a u svezi sa člankom 48. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 28/10, 58/10 i 57/12), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRESTANKU MANDATA

Draginji Đukić, sutkinji Osnovnog suda u Banja Luci, prestaje mandat suca tog suda sa danom 16.4.2014. godine, zbog odlaska u mirovinu.

Ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Obrazloženje

Na osnovu službene evidencije Vijeća, konstantirano je da Draginja Đukić, sutkinja Osnovnog suda u Banja Luci, dana 16.4.2014. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Člankom 88. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je *kada navrše starosnu dob propisanu za obavezan odlazak u mirovinu*. Prema članku 90. istog Zakona, propisana starosna dob za obavezan odlazak u mirovinu je navršenih sedamdeset (70) godina života.

Na temelju navedenog, utvrđeno je da su ispunjeni uvjeti za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u mirovinu, a što je u konkretnom slučaju dan 16.4.2014. godine, pa je, na temelju odredaba članka 88. stavak 1. točka a) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH, kao i članka 48. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH, donesena Odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-02-1542-1/2014
16. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

У складу са чланом 88. став 1. тачка а) и став 4. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени галсник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), а у вези са чланом 48. Пословника Високог судског и тужилачког савјета БиХ ("Службени гласник БиХ" бр. 28/10, 58/10 и 57/12), Савјет је, на сједници одржаној 16.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Драгиња Ђукић, судији Основног суда у Бања Луци, престаје мандат судије тог суда са даном 16.4.2014. године, због одласка у пензију.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

Образложење

На основу службене евиденције Савјета, констатовано је да Драгиња Ђукић, судија Основног суда у Бања Луци, дана 16.4.2014. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је *када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију*. Према члану 90. истог Закона, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

На основу наведеног, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају дан 16.4.2014. године, па је, на основу одредаба члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, као и члана 48. Пословника Високог судског и тужилачког савјета БиХ, донесена Одлука као у диспозитиву.

Број 04-02-1542-1/2014
16. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

U skladu sa članom 88. stav 1. tačka a) i stav 4. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), a u vezi sa članom 48. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 28/10, 58/10 i 57/12), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRESTANKU MANDATA

Draginji Đukić, sudiji Osnovnog suda u Banja Luci, prestaje mandat sudije tog suda sa danom 16.4.2014. godine, zbog odlaska u penziju.

Ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Obrazloženje

Na osnovu službene evidencije Vijeća, konstatovano je da Draginja Đukić, sudija Osnovnog suda u Banja Luci, dana 16.4.2014. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Članom 88. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužioca, a jedan od razloga je *kada navrše starosnu dob propisanu za obavezan odlazak u penziju*. Prema članu 90. istog Zakona, propisana starosna dob za obavezan odlazak u penziju je navršenih sedamdeset (70) godina života.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da su ispunjeni uslovi za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u penziju, a što je u konkretnom slučaju dan 16.4.2014. godine, pa je, na osnovu odredaba člana 88. stav 1. tačka a) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, kao i člana 48. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, donesena Odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-02-1542-1/2014
16. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

640

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 16.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U VRHOVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I

Za suca u Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, imenuje se **Fatima Imamović.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 21.4.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-1/2014
16. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 16.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У ВРХОВНИ СУД ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

За судију у Врховни суд Федерације Босне и Херцеговине, именује се **Фатима Имамовић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 21.4.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-1/2014
16. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 16.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U VRHOVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I

Za sudiju u Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, imenuje se **Fatima Imamović.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 21.4.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-1/2014
16. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

641

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽITELJA KANTONALNOG TUŽITELJSTVA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

I

Za zamjenika glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Hercegovačko-neretvanskog kantona, imenuje se **Sabina Beganović**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužitelja i rukovoditelja, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-2/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ЗАМЈЕНИКА ГЛАВНОГ ТУЖИОЦА КАНТОНАЛНОГ ТУЖИЛАШТВА ХЕРЦЕГОВАЧКО-НЕРЕТВАНСКОГ КАНТОНА

I

За замјеника главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Херцеговачко-неретванског кантона, именује се **Сабина Бегановић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и руководиоца, могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-2/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽIOCA KANTONALNOG TUŽILAŠTVA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

I

Za zamjenika glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Hercegovačko-neretvanskog kantona, imenuje se **Sabina Beganović**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i rukovodioca, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-2/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

642

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA OSNOVNOG SUDA U FOČI

I

Za predsjednika Osnovnog suda u Foči, imenuje se **Čedo Škipina**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i rukovoditelja, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani će preuzeti dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Ova odluka bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-3/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ПРЕДСЈЕДНИКА ОСНОВНОГ СУДА У ФОЧИ

I

За предсједника Основног суда у Фочи, именује се **Чедо Шкипина**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и руководиоца, могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-3/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

На osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA OSNOVNOG SUDA U FOČI

I

Za predsjednika Osnovnog suda u Foči, imenuje se **Čedo Škipina**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i rukovodioca, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-3/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

643

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj dana 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI

I

Za suca u Okružni sud u Banjoj Luci, imenuje se **Nevenka Mitrić.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-4/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У ОКРУЖНИ СУД У БАЊОЈ ЛУЦИ

I

За судију у Окружни суд у Бањој Луци, именује се **Невенка Митрић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-4/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI

I

Za sudiju u Okružni sud u Banjoj Luci, imenuju se **Nevenka Mitrić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-4/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

644

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI

I

Za suca u Okružni sud u Banjoj Luci, imenuje se **Sadeta Veladžić.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-5/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У ОКРУЖНИ СУД У БАЊОЈ ЛУЦИ

I

За судију у Окружни суд у Бањој Луци, именује се **Садета Велаџић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-5/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI

I

Za sudiju u Okružni sud u Banjoj Luci, imenuju se **Sadeta Veladžić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-5/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

645

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI

I

Za suca u Okružni sud u Banjoj Luci, imenuje se **Amir Kapetanović**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-6/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У ОКРУЖНИ СУД У БАЊОЈ ЛУЦИ

I

За судију у Окружни суд у Бањој Луци, именује се **Амир Капетановић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-6/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U OKRUŽNI SUD U BANJOJ LUCI

I

Za sudiju u Okružni sud u Banjoj Luci, imenuje se **Amir Kapetanović.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-6/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

646

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U OKRUŽNI SUD U TREBINJU

I

Za suca u Okružni sud u Trebinju, imenuje se **Haris Hakalović**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-7/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У ОКРУЖНИ СУД У ТРЕБИЊУ

I

За судију у Окружни суд у Требињу, именује се **Харис Хакаловић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-7/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U OKRUŽNI SUD U TREBINJU

I

Za sudiju u Okružni sud u Trebinju, imenuje se **Haris Hakalović**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-7/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

647

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU GLAVNOG TUŽITELJA U OKRUŽNO TUŽITELJSTVO U DOBOJU

I

Za glavnog tužitelja u Okružno tužiteljstvo u Doboju, imenuje se **Željka Radović**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova tužitelja i rukovoditelja, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-9/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је на сједници одржаној 18.4.2014. године донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ГЛАВНОГ ТУЖИОЦА У ОКРУЖНО ТУЖИЛАШТВО У ДОБОЈУ

I

За главног тужиоца у Окружно тужилаштво у Добоју, именује се **Жељка Радовић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и руководиоца, могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком вијећу Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-9/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU GLAVNOG TUŽIOCA U OKRUŽNO TUŽILAŠTVO U DOBOJU

I

Za glavnog tužioca u Okružno tužilaštvo u Doboju, imenuje se **Željka Radović**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i rukovodioca, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-9/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

648

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽITELJA U OKRUŽNO TUŽILAŠTVO U BIJELJINI

I

Za zamjenika glavnog tužitelja u Okružno tužilaštvo u Bijeljini, imenuje se **Muhamed Gruhonjić.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužitelja i rukovoditelja, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 18.4.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-10/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ЗАМЈЕНИКА ГЛАВНОГ ТУЖИОЦА У ОКРУЖНО ТУЖИЛАШТВО У БИЈЕЉИНИ

I

За замјеника главног тужиоца у Окружно тужилаштво у Бијељини, именује се **Мухамед Грухоњић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и руководиоца, могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 18.4.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-10/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽIOCA U OKRUŽNO TUŽILAŠTVO U BIJELJINI

I

Za zamjenika glavnog tužioca u Okružno tužilaštvo u Bijeljini, imenuje se **Muhamed Gruhonjić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i rukovodioca, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 18.4.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-10/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

649

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽITELJA U OKRUŽNO TUŽITELJSTVO U ISTOČNOM SARAJEVU

I

Za tužitelja u Okružno tužiteljstvo u Istočnom Sarajevu, imenuje se **Milka Vaselić.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova tužitelja i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-11/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ТУЖИОЦА У ОКРУЖНО ТУЖИЛАШТВО У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

I

За тужиоца у Окружно тужилаштво у Источном Сарајеву, именује се **Милка Васелић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-11/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽIOCA U OKRUŽNO TUŽILAŠTVO U ISTOČNOM SARAJEVU

I

Za tužioca u Okružno tužilaštvo u Istočnom Sarajevu, imenuje se **Milka Vaselić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-11/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

650

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽITELJA U OKRUŽNO TUŽITELJSTVO U DOBOJU

I

Za tužitelja u Okružno tužiteljstvo u Doboju, imenuje se **Nataša Krstić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova tužitelja i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-12/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ТУЖИОЦА У ОКРУЖНО ТУЖИЛАШТВО У ДОБОЈУ

I

За тужиоца у Окружно тужилаштво у Добоју, именује се **Наташа Крстић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-12/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽIOCA U OKRUŽNO TUŽILAŠTVO U DOBOJU

I

Za tužioca u Okružno tužilaštvo u Doboju, imenuje se **Nataša Krstić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-12/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

651

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽITELJA U OKRUŽNO TUŽITELJSTVO U ISTOČNOM SARAJEVU

I

Za tužitelja u Okružno tužiteljstvo u Istočnom Sarajevu, imenuje se **Mirza Đozo.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova tužitelja i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-13/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ТУЖИОЦА У ОКРУЖНО ТУЖИЛАШТВО У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

I

За тужиоца у Окружно тужилаштво и Источном Сарајеву, именује се **Мирза Ђозо**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-13/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽIOCA U OKRUŽNO TUŽILAŠTVO U ISTOČNOM SARAJEVU

I

Za tužioca u Okružno tužilaštvo u Istočnom Sarajevu, imenuje se **Mirza Đozo.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-13/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

652

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽITELJA KANTONALNOG TUŽITELJSTVA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

I

Za zamjenika glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Hercegovačko-neretvanskog kantona, imenuje se **Mirjana Đerić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužitelja i rukovoditelja, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 18.4.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-14/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ЗАМЈЕНИКА ГЛАВНОГ ТУЖИОЦА КАНТОНАЛНОГ ТУЖИЛАШТВА ХЕРЦЕГОВАЧКО-НЕРЕТВАНСКОГ КАНТОНА

I

За замјеника главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Херцеговачко-неретванског кантона, именује се **Мирјана Ћерић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и руководиоца, могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 18.4.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-14/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽIOCA KANTONALNOG TUŽILAŠTVA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

I

Za zamjenika glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Hercegovačko-neretvanskog kantona, imenuje se **Mirjana Đerić**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i rukovodioca, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 18.4.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-14/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

653

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽITELJA KANTONALNOG TUŽITELJSTVA KANTONA 10

I

Za zamjenika glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Kantona 10, imenuje se **Nevenka Čorić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužitelja i rukovoditelja, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 18.4.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-15/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ЗАМЈЕНИКА ГЛАВНОГ ТУЖИОЦА КАНТОНАЛНОГ ТУЖИЛАШТВА КАНТОНА 10

I

За замјеника главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Кантона 10, именује се **Невенка Чорић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и руководиоца, могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 18.4.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-15/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽIOCA KANTONALNOG TUŽILAŠTVA KANTONA 10

I

Za zamjenika glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Kantona 10, imenuje se **Nevenka Čorić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i rukovodioca, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 18.4.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-15/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

654

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽITELJA KANTONALNOG TUŽITELJSTVA TUZLANSKOG KANTONA

I

Za zamjenika glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona, imenuje se **Dragan Radovanović**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužitelja i rukovoditelja, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje

propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-16/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ЗАМЈЕНИКА ГЛАВНОГ ТУЖИОЦА КАНТОНАЛНОГ ТУЖИЛАШТВА ТУЗЛАНСКОГ КАНТОНА

I

За замјеника главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Тузланског кантона, именује се **Драган Радовановић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и руководиоца, могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-16/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽIOCA KANTONALNOG TUŽILAŠTVA TUZLANSKOG KANTONA

I

Za zamjenika glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona, imenuje se **Dragan Radovanović**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i rukovodioca, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-16/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

655

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU GLAVNOG TUŽITELJA KANTONALNOG TUŽITELJSTVA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

I

Za glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Hercegovačko-neretvanskog kantona, imenuje se **Mladen Jurišić.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova tužitelja i rukovoditelja, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-17/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 18.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ГЛАВНОГ ТУЖИОЦА КАНТОНАЛНОГ ТУЖИЛАШТВА ХЕРЦЕГОВАЧКО-НЕРЕТВАНСКОГ КАНТОНА

I

За главног тужиоца Катоналног тужилаштва Херцеговачко-неретванског кантона, именује се **Младен Јуришић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и руководиоца, могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.5.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-17/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU GLAVNOG TUŽIOCA KANTONALNOG TUŽILAŠTVA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

I

Za glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Hercegovačko-neretvanskog kantona, imenuje se **Mladen Jurišić**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i rukovodioca, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.5.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-17/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

656

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1., a u vezi sa člankom 33. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU DODATNOG SUCA U KANTONALNI SUD U TUZLI

I

Za dodatnog suca u Kantonalni sud u Tuzli, na period od dvije (2) godine, imenuje se **Mersida Sušić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana će preuzeti dužnost 15.05.2014. godine i istu će obavljati do 15.05.2016. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-18/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1., а у вези са чланом 33. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ДОДАТНОГ СУДИЈЕ У КАНТОНАЛНИ СУД У ТУЗЛИ

I

За додатног судију у Кантонални суд у Тузли, на период од двије (2) године, именује се **Мерсида Сушић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована ће преузети дужност 15.05.2014. године и исту ће обављати до 15.05.2016. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-18/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1., a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU DODATNOG SUDIJE U KANTONALNI SUD U TUZLI

I

Za dodatnog sudiju u Kantonalni sud u Tuzli, na period od dvije (2) godine, imenuje se **Mersida Sušić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana će preuzeti dužnost 15.05.2014. godine i istu će obavljati do 15.05.2016. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-18/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

657

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1., a u vezi sa člankom 33. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU DODATNOG SUCA U OPĆINSKI SUD U TUZLI

I

Za dodatnog suca u Općinski sud u Tuzli, na period od dvije (2) godine, imenuje se **Alma Mujčinović.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana će preuzeti dužnost 15.05.2014. godine i istu će obavljati do 15.05.2016. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-19/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1., а у вези са чланом 33. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ДОДАТНОГ СУДИЈЕ У ОПЋИНСКИ СУД У ТУЗЛИ

I

За додатног судију у Опћински суд у Тузли, на период од двије (2) године, именује се **Алма Мујчиновић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована ће преузети дужност 15.05.2014. године и исту ће обављати до 15.05.2016. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-19/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1., a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU DODATNOG SUDIJE U OPĆINSKI SUD U TUZLI

I

Za dodatnog sudiju u Općinski sud u Tuzli, na period od dvije (2) godine, imenuje se **Alma Mujčinović.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana će preuzeti dužnost 15.05.2014. godine i istu će obavljati do 15.05.2016. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-19/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

658

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U KANTONALNI SUD U BIHAĆU

I

Za suca u Kantonalni sud u Bihaću, imenuje se **Fikreta Hadžić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-20/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У КАНТОНАЛНИ СУД У БИХАЋУ

I

За судију у Кантонални суд у Бихаћу, именује се **Фикрета Хаџић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу

анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-20/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH, br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U KANTONALNI SUD U BIHAĆU

I

Za sudiju u Kantonalni sud u Bihaću, imenuje se **Fikreta Hadžić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj: 04-02-1562-20/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

659

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U KANTONALNI SUD U SARAJEVU

I

Za suca u Kantonalni sud u Sarajevu, imenuje se **Rada Bjeljac**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-21/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У КАНТОНАЛНИ СУД У САРАЈЕВУ

I

За судију у Кантонални суд у Сарајеву, именује се **Рада Бјељац.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-21/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U KANTONALNI SUD U SARAJEVU

I

Za sudiju u Kantonalni sud u Sarajevu, imenuje se **Rada Bjeljac**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-21/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

660

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U KANTONALNI SUD U SARAJEVU

I

Za suca u Kantonalni sud u Sarajevu, imenuje se **Sanela Kovač-Grabonjić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-22/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У КАНТОНАЛНИ СУД У САРАЈЕВУ

I

За судију у Кантонални суд у Сарајеву, именује се **Санела Ковач-Грабоњић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-22/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U KANTONALNI SUD U SARAJEVU

I

Za sudiju u Kantonalni sud u Sarajevu, imenuje se **Sanela Kovač-Grabonjić**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-22/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

661

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U OPĆINSKI SUD U BIHAĆU

I

Za suca u Općinski sud u Bihaću, imenuje se **Amra Dedić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-23/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У ОПЋИНСКИ СУД У БИХАЋУ

I

За судију у Опћински суд у Бихаћу, именује се **Амра Дедић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-23/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U OPĆINSKI SUD U BIHAĆU

I

Za sudiju u Općinski sud u Bihaću, imenuje se **Amra Dedić**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje

poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-23/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

662

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U OPĆINSKI SUD U TUZLI

I

Za suca u Općinski sud u Tuzli, imenuje se **Amela Durić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-24/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У ОПЋИНСКИ СУД У ТУЗЛИ

I

За судију у Општински суд у Тузли, именује се **Амела Дурић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-24/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U OPĆINSKI SUD U TUZLI

I

Za sudiju u Općinski sud u Tuzli, imenuje se **Amela Durić**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-24/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

663

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U OPĆINSKI SUD U SARAJEVU

I

Za suca u Općinski sud u Sarajevu, imenuje se **Nives Abdagić.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-25/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У ОПЋИНСКИ СУД У САРАЈЕВУ

I

За судију у Општински суд у Сарајеву, именује се **Нивес Абдагић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-25/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U OPĆINSKI SUD U SARAJEVU

I

Za sudiju u Općinski sud u Sarajevu, imenuje se **Nives Abdagić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-25/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

664

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08),

Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽITELJA U KANTONALNO TUŽITELJSTVO SARAJEVSKOG KANTONA

I

Za tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Sarajevskog kantona, imenuje se **Meris Ćato.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova tužitelja i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-26/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ТУЖИОЦА У КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО САРАЈЕВСКОГ КАНТОНА

I

За тужиоца у Кантонално тужилаштво Сарајевског кантона, именује се **Мерис Ћато.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-26/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽIOCA U KANTONALNO TUŽILAŠTVO SARAJEVSKOG KANTONA

I

Za tužioca u Kantonalno tužilaštvo Sarajevskog kantona, imenuje se **Meris Ćato.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-26/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

665

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽITELJA U KANTONALNO TUŽITELJSTVO SARAJEVSKOG KANTONA

I

Za tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Sarajevskog kantona, imenuje se **Mladen Furtula.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao,

između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova tužitelja i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-27/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ТУЖИОЦА У КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО САРАЈЕВСКОГ КАНТОНА

I

За тужиоца у Кантонално тужилаштво Сарајевског кантона, именује се **Младен Фуртула.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-27/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽIOCA U KANTONALNO TUŽILAŠTVO SARAJEVSKOG KANTONA

I

Za tužioca u Kantonalno tužilaštvo Sarajevskog kantona, imenuje se **Mladen Furtula.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-27/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

666

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽITELJA U KANTONALNO TUŽITELJSTVO SARAJEVSKOG KANTONA

I

Za tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Sarajevskog kantona, imenuje se **Senad Osmić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova tužitelja i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-28/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ТУЖИОЦА У КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО САРАЈЕВСКОГ КАНТОНА

I

За тужиоца у Кантонално тужилаштво Сарајевског кантона, именује се **Сенад Осмић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-28/2014
18. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽIOCA U KANTONALNO TUŽILAŠTVO SARAJEVSKOG KANTONA

I

Za tužioca u Kantonalno tužilaštvo Sarajevskog kantona, imenuje se **Senad Osmić**.

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-28/2014
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

667

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽITELJA U KANTONALNO TUŽITELJSTVO UNSKO-SANSKOG KANTONA

I

Za tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Unsko-sanskog kantona, imenuje se **Sanita Čaušević.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužitelja i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-29/2014
18. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ТУЖИОЦА У КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО УНСКО-САНСКОГ КАНТОНА

I

За тужиоца у Кантонално тужилаштво Унско-санског кантона, именује се **Санита Чаушевић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакала, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именована преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-29/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽIOCA U KANTONALNO TUŽILAŠTVO UNSKO-SANSKOG KANTONA

I

Za tužioca u Kantonalno tužilaštvo Unsko-sanskog kantona, imenuje se **Sanita Čaušević.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-29/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

668

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽITELJA U KANTONALNO TUŽITELJSTVO SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

I

Za tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Srednjobosanskog kantona, imenuje se **Šaćir Hadžić**.

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova tužitelja i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o isokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-30/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ТУЖИОЦА У КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО СРЕДЊОБОСАНСКОГ КАНТОНА

I

За тужиоца у Кантонално тужилаштво Средњобосанског кантона, именује се **Шаћир Хаџић**.

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима,

способношћу за обављање послова тужиоца и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-30/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽIOCA U KANTONALNO TUŽILAŠTVO SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

I

Za tužioca u Kantonalno tužilaštvo Srednjobosanskog kantona, imenuje se **Šaćir Hadžić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-30/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

669

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 2. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽITELJA U KANTONALNO TUŽITELJSTVO ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

I

Za tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Zeničko-dobojskog kantona, imenuje se **Emil Pinkas.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova tužitelja i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-31/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 2. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ТУЖИОЦА У КАНТОНАЛНО ТУЖИЛАШТВО ЗЕНИЧКО-ДОБОЈСКОГ КАНТОНА

I

За тужиоца у Кантонално тужилаштво Зеничко-добојског кантона, именује се **Емил Пинкас.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова тужиоца и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-31/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 2. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU TUŽIOCA U KANTONALNO TUŽILAŠTVO ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

I

Za tužioca u Kantonalno tužilaštvo Zeničko-dobojskog kantona, imenuje se **Emil Pinkas.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova tužioca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-31/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

670

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA OPĆINSKOG SUDA U ČAPLJINI

I

Za predsjednika Općinskog suda u Čapljini, imenuje se **Zdenka Filipović.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i rukovodioca, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 18.04.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH", sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-32/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ ПРЕДСЈЕДНИКА ОПЋИНСКОГ СУДА У ЧАПЉИНИ

I

За предсједника Опћинског суда у Чапљини, именује се **Зденка Филиповић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња се истакла, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и руководиоца, могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 18.04.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-32/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i

tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA OPĆINSKOG SUDA U ČAPLJINI

I

Za predsjednika Općinskog suda u Čapljini, imenuje se **Zdenka Filipović.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja se istakla, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova sudije i rukovodioca, mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovana preuzima dužnost 18.04.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-32/2014 Predsjednik
18. aprila 2014. godine **Milorad Novković**. s. r.

671

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj dana 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUCA U OPĆINSKI SUD U ZENICI

I

Za suca u Općinski sud u Zenici, imenuje se **Edvin Kokić.**

II

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obnašanje poslova suca i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj neovisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obnašanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-33/2014 Predsjednik
18. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној дана 18.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ У ОПЋИНСКИ СУД У ЗЕНИЦИ

I

За судију у Опћински суд у Зеници, именује се **Едвин Кокић.**

II

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именованог кандидата. Именовани кандидат се истакао, између осталих пријављених кандидата, својим претходним стручним достигнућима, способношћу за обављање послова судије и могућношћу анализирања правних проблема, по показаној независности, непристрасности, интегритету, ревности и одговорности у обављању дужности, као и комуникативности и зрелости приликом одлучивања. Савјет сматра да овај кандидат у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

III

Именовани преузима дужност 15.05.2014. године.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења.

V

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ" у складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

Број 04-02-1562-33/2014 Предсједник
18. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O IMENOVANJU SUDIJE U OPĆINSKI SUD U ZENICI

I

Za sudiju u Općinski sud u Zenici, imenuje se **Edvin Kokić.**

II

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovanog kandidata. Imenovani kandidat se istakao, između ostalih prijavljenih kandidata, svojim prethodnim stručnim dostignućima, sposobnošću za obavljanje poslova

sudije i mogućnošću analiziranja pravnih problema, po pokazanoj nezavisnosti, nepristrasnosti, integritetu, revnosti i odgovornosti u obavljanju dužnosti, kao i komunikativnosti i zrelosti prilikom odlučivanja. Vijeće smatra da ovaj kandidat u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

III

Imenovani preuzima dužnost 15.05.2014. godine.

IV

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH" u skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Broj 04-02-1562-33/2004
18. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

672

Sukladno članku 88. stavak 1. točka d) i stavak 4. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 16.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRESTANKU MANDATA

Vesni Budimir, zamjenici glavnog tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, prestaje mandat zamjenika glavnog tužitelja i mandat tužitelja navedenog tužiteljstva, sa danom 17.4.2014. godine, zbog podnošenja ostavke.

Ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Obrazloženje

Vesna Budimir, zamjenica glavnog tužitelja Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, dana 14.4.2014. godine, u pismenoj formi, uputila je ostavku Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH na dužnost zamjenika glavnog tužitelja i dužnost tužitelja navedenog tužiteljstva, sa danom 17.4.2014. godine, zbog prelaska na drugu dužnost.

Člankom 88. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je *u slučaju podnošenja ostavke*. Prilikom podnošenja ostavke, mandat suca ili tužitelja ističe na dan kada Vijeće primi njegovu pismenu ostavku ili na dan kada ostavka treba da stupi na snagu, koje od navedenog nastupa kasnije, a što je u konkretnom slučaju dan 17.4.2014. godine.

Sukladno naprijed navedenom, a na temelju odredaba članka 88. stavak 1. točka d) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH, kao i članka 48. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH, donesena je Odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-1371-3/2014
16. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

У складу са чланом 88. став 1. тачка д) и став 4. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 16.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Весни Будимир, замјеници главног тужиоца Тужилаштва Босне и Херцеговине, престаје мандат замјеника главног тужиоца и мандат тужиоца наведеног тужилаштва, са даном 17.4.2014. године, због подношења оставке.

Ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

Образложење

Весна Будимир, замјеница главног тужиоца Тужилаштва Босне и Херцеговине, дана 14.4.2014. године, у писменој форми, упутила је оставку Високом судском и тужилачком савјету БиХ на дужност замјеника главног тужиоца и дужност тужиоца наведеног тужилаштва, са даном 17.4.2014. године, због преласка на другу дужност.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је *у случају подношења оставке*. Приликом подношења оставке, мандат судије или тужиоца истиче на дан када Савјет прими његову писмену оставку или на дан када оставка треба да ступи на снагу, које од наведеног наступа касније, а што је у конкретном случају дан 17.4.2014. године.

У складу са напријед наведеним, а на основу одредаба члана 88. став 1. тачка д) Закона о Високом судском и тужилачком савјету БиХ, као и члана 48. Пословника Високог судског и тужилачког савјета БиХ, донесена је Одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-1371-3/2014
16. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

У складу са чланом 88. став 1. тачка д) и став 4. Закона о Високом судском и тужилачком вијећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08), Високо судско и тужилачко вијеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 16.4.2014. године, донијело

ОДЛУКУ
О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Vesni Budimir, zamjenici glavnog tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, prestaje mandat zamjenika glavnog tužioca i mandat tužioca navedenog tužilaštva, sa danom 17.4.2014. godine, zbog podnošenja ostavke.

Ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Obrazloženje

Vesna Budimir, zamjenica glavnog tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, dana 14.4.2014. godine, u pismenoj formi, uputila je ostavku Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH na dužnost zamjenika glavnog tužioca i dužnost tužioca navedenog tužilaštva, sa danom 17.4.2014. godine, zbog prelaska na drugu dužnost.

Članom 88. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužioca, a jedan od razloga je *u slučaju podnošenja ostavke*. Prilikom podnošenja ostavke, mandat sudije ili tužioca ističe na dan kada Vijeće primi njegovu pismenu ostavku ili na dan kada ostavka treba da stupi na snagu, koje od navedenog nastupa kasnije, a što je u konkretnom slučaju dan 17.4.2014. godine.

U skladu sa naprijed navedenim, a na osnovu odredaba člana 88. stav 1. tačka d) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, kao i člana 48. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH, donesena je Odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-1371-3/2014 Predsjednik
16. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

673

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1., a u svezi sa člankom 33. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i članka 66. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 55/13 i 96/13), Vijeće je na sjednici održanoj 16.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUCU U OPĆINSKOM SUDU U MOSTARU

I

Produžava se mandat **Jasni Markić**, dodatnom sucu u Općinskom sudu u Mostaru, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 05.05.2014. godine i dužnost će obnašati do 05.05.2016. godine.

III

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo kandidatkinje. Imenovana je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obnašanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

Sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 06-07-405-2/2014 Predsjednik
16. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1., а у вези са чланом 33. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 66. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13 и 96/13), Савјет је, на сједници одржаној 16.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У ОПЋИНСКОМ СУДУ У МОСТАРУ

I

Продужава се мандат **Јасни Маркић**, додатном судији у Опћинском суду у Мостару на период од двије године.

II

Именованој се продужава мандат са даном 05.05.2014. године и дужност ће обављати до 05.05.2016. године.

III

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство кандидаткиње. Именована је у протеклом мандату показала стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

IV

У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

V

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Број 06-07-405-2/2014 Предсједник
16. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1., a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 66. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUDIJI U OPĆINSKOM SUDU U MOSTARU

I

Produžava se mandat **Jasni Markić**, dodatnom sudiji u Općinskom sudu u Mostaru, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 05.05.2014. godine i dužnost će obavljati do 05.05.2016. godine.

III

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo kandidatkinje. Imenovana je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obavljanje dužnosti u narednom periodu.Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

U skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

V

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 06-07-405-2/2014 Predsjednik
16. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

674

Na temelju članka 17. stavak 1. točka (1), a u svezi sa člankom 33. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i članka 66. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUCU U VRHOVNOM SUDU FEDERACIJE BiH

I

Produžava se mandat **Dženani Čitaković**, dodatnom sucu u Vrhovnom sudu Federacije BiH, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 15.4.2014. godine i dužnost će obnašati do 15.4.2016. godine.

III

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obnašanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Broj 06-07-974-3/2014
16. travnja 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка (1), а у вези са чланом 33. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 66. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13 и 96/13), Савјет је, на сједници одржаној 16.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У ВРХОВНОМ СУДУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БиХ

I

Продужава се мандат **Џенани Читаковић**, додатном судији у Врховном суду Федерације БиХ, на период од двије године.

II

Именованој се продужава мандат са даном 15.4.2014. године и дужност ће обављати до 15.4.2016. године.

III

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња је у протеклом мандату показала стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

V

У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

Број 06-07-974-3/2014
16. априла 2014. године

Предсједник
Милорад Новковић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka (1), a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 66. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUDIJI U VRHOVNOM SUDU FEDERACIJE BiH

I

Produžava se mandat **Dženani Čitaković**, dodatnom sudiji u Vrhovnom sudu Federacije BiH, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 15.4.2014. godine i dužnost će obavljati do 15.4.2016. godine.

III

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obavljanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

U skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Broj 06-07-974-3/2014
16. aprila 2014. godine

Predsjednik
Milorad Novković, s. r.

675

Na temelju članka 17. stavak 1. točka (1), a u svezi sa člankom 33. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i članka 66. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUCU U VRHOVNOM SUDU FEDERACIJE BiH

I

Produžava se mandat **Ameli Ajanović-Selimović**, dodatnom sucu u Vrhovnom sudu Federacije BiH, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 28.4.2014. godine i dužnost će obnašati do 28.4.2016. godine.

III

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obnašanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

Sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Broj 06-07-974-4/2014 Predsjednik
16. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка (1), а у вези са чланом 33. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 66. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13 и 96/13), Савјет је, на сједници одржаној 16.4.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У ВРХОВНОМ СУДУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БиХ

I

Продужава се мандат **Амели Ајановић-Селимовић**, додатном судији у Врховном суду Федерације БиХ, на период од двије године.

II

Именованој се продужава мандат са даном 28.4.2014. године и дужност ће обављати до 28.4.2016. године.

III

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство именоване кандидаткиње. Именована кандидаткиња је у протеклом мандату показала стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

V

У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

Број 06-07-974-4/2014 Предсједник
16. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka (1), a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 66. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.4.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUDIJI U VRHOVNOM SUDU FEDERACIJE BiH

I

Produžava se mandat **Ameli Ajanović-Selimović**, dodatnom sudiji u Vrhovnom sudu Federacije BiH, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 28.4.2014. godine i dužnost će obavljati do 28.4.2016. godine.

III

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo imenovane kandidatkinje. Imenovana kandidatkinja je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obavljanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

V

U skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

Broj 06-07-974-4/2014 Predsjednik
16. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

676

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1., a u svezi sa člankom 33. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i članka 66. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUCU U OSNOVNOM SUDU U DOBOJU

I

Produžava se mandat **Radmili Radojčić**, dodatnom sucu u Osnovnom sudu u Doboju, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 02.05.2014. godine i dužnost će obnašati do 02.05.2016. godine.

III

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo kandidatkinje. Imenovana je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obnašanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

Sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 06-07-987-2/2014 Predsjednik
16. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1., а у вези са чланом 33. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 66. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13 и 96/13), Савјет је, на сједници одржаној 16.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У ОСНОВНОМ СУДУ У ДОБОЈУ

I

Продужава се мандат **Радмили Радојчић**, додатном судији у Основном суду у Добоју на период од двије године.

II

Именованој се продужава мандат са даном 02.05.2014. године и дужност ће обављати до 02.05.2016. године.

III

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство кандидаткиње. Именована је у протеклом мандату показала стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

IV

У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

V

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Број 06-07-987-2/2014 Предсједник
16. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1., a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 66. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUDIJI U OSNOVNOM SUDU U DOBOJU

I

Produžava se mandat **Radmili Radojčić**, dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Doboju, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 02.05.2014. godine i dužnost će obavljati do 02.05.2016. godine.

III

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo kandidatkinje. Imenovana je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obavljanje dužnosti u narednom periodu.Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

U skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

V

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 06-07-987-2/2014 Predsjednik
16. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

677

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1., a u svezi sa člankom 33. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i članka 66. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUCU U OSNOVNOM SUDU U BIJELJINI

I

Produžava se mandat **Cvijeti Sekulić**, dodatnom sucu u Osnovnom sudu u Bijeljini, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 01.05.2014. godine i dužnost će obnašati do 01.05.2016. godine.

III

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo kandidatkinje. Imenovana je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obnašanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

Sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka bit će

objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 06-07-1111-2/2014 Predsjednik
16. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1., а у вези са чланом 33. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 66. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13 и 96/13), Савјет је, на сједници одржаној 16.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У ОСНОВНОМ СУДУ У БИЈЕЉИНИ

I

Продужава се мандат Цвијети Секулић, додатном судији у Основном суду у Бијељини на период од двије године.

II

Именованој се продужава мандат са даном 01.05.2014. године и дужност ће обављати до 01.05.2016. године.

III

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство кандидаткиње. Именована је у протеклом мандату показала стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

IV

У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

V

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Број 06-07-1111-2/2014 Предсједник
16. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1., a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 66. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUDIJI U OSNOVNOM SUDU U BIJELJINI

I

Produžava se mandat **Cvijeti Sekulić**, dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Bijeljini, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 01.05.2014. godine i dužnost će obavljati do 01.05.2016. godine.

III

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo kandidatkinje. Imenovana je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obavljanje dužnosti u narednom periodu.Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

U skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

V

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 06-07-1111-2/2014 Predsjednik
16. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

678

Na temelju članka 17. stavak 1. točka 1., a u svezi sa člankom 33. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i članka 66. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUCU U OSNOVNOM SUDU U BANJOJ LUCI

I

Produžava se mandat **Violeti Mandić**, dodatnom sucu u Osnovnom sudu u Banjoj Luci, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 15.04.2014. godine i dužnost će obnašati do 15.04.2016. godine.

III

Prigodom imenovanja Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo kandidatkinje. Imenovana je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obnašanje dužnosti u narednom periodu. Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uvjete za imenovanje propisane u članku 43. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

Sukladno članku 45. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka bit će objavljena u "Službenom glasniku BiH", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

V

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 06-07-1458-4/2014 Predsjednik
16. travnja 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. став 1. тачка 1., а у вези са чланом 33. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне

и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине", бр. 25/04, 93/05, 48/07 и 15/08) и члана 66. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13 и 96/13), Савјет је, на сједници одржаној 16.04.2014. године, донио

ОДЛУКУ
О ПРОДУЖЕЊУ МАНДАТА ДОДАТНОМ СУДИЈИ У ОСНОВНОМ СУДУ У БАЊОЈ ЛУЦИ

I

Продужава се мандат **Виолети Мандић**, додатном судији у Основном суду у Бањој Луци на период од двије године.

II

Именованој се продужава мандат са даном 15.04.2014. године и дужност ће обављати до 15.04.2016. године.

III

Приликом именовања Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је узео у обзир квалификације, знање и искуство кандидаткиње. Именована је у протеклом мандату показала стручност у извршењу задатака и спремност за обављање дужности у наредном периоду. Савјет сматра да ова кандидаткиња у потпуности испуњава услове за именовање прописане у члану 43. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине.

IV

У складу са чланом 45. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине, ова Одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ", као и у просторијама Савјета доступним јавности.

V

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења.

Број 06-07-1458-4/2014 Предсједник
16. априла 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. stav 1. tačka 1., a u vezi sa članom 33. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", br. 25/04, 93/05, 48/07 i 15/08) i člana 66. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13 i 96/13), Vijeće je, na sjednici održanoj 16.04.2014. godine, donijelo

ODLUKU
O PRODUŽENJU MANDATA DODATNOM SUDIJI U OSNOVNOM SUDU U BANJOJ LUCI

I

Produžava se mandat **Violeti Mandić**, dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Banjoj Luci, na period od dvije godine.

II

Imenovanoj se produžava mandat sa danom 15.04.2014. godine i dužnost će obavljati do 15.04.2016. godine.

III

Prilikom imenovanja Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je uzelo u obzir kvalifikacije, znanje i iskustvo kandidatkinje. Imenovana je u proteklom mandatu pokazala stručnost u izvršenju zadataka i spremnost za obavljanje dužnosti u narednom periodu.Vijeće smatra da ova kandidatkinja u potpunosti ispunjava uslove za imenovanje propisane u članu 43. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

IV

U skladu sa članom 45. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, ova Odluka biće objavljena u "Službenom glasniku ", kao i u prostorijama Vijeća dostupnim javnosti.

V

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj 06-07-1458-4/2014 Predsjednik
16. aprila 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

679

Na osnovu članka 17. točka 19. i 30. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 25/04, 93/05, 48/07, 15/08), članka 37. stavak 1. Zakona o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 38/05, 22/06, 63/10, 72/10 i 7/13) i članka 33. stavak 1. Zakona o sudovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 19/07, 20/07, 39/09 i 31/11), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. i 27.03.2014. godine, donijelo je

PRAVILNIK
O DOPUNAMA PRAVILNIKA O UNUTARNJEM SUDBENOM POSLOVANJU

Članak 1.

U članku 94. Pravilnika o unutarnjem sudbenom poslovanju ("Službeni glasnik BiH" broj 66/12) dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

(3) Federalno ministarstvo pravde Federacije BiH, kantonalna ministarstva pravde te Pravosudno povjerenstvo Brčko Distrikta BiH kao korisnici pravosudnog informacionog sustava imaju pravo pristupa statističkim izvješćima o radu sudova iz svoje nadležnosti sukladno aktima VSTV kojima se regulira korištenje pravosudnog informacionog sustava.

Članak 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 06-02-202-4/2014 Predsjednik VSTV BiH
27. ožujka 2014. godine **Milorad Novković**, v. r.

На основу члана 17. тачка 19. и 30. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 25/04, 93/05, 48/07, 15/08), члана 37. став 1. Закона о судовима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 38/05, 22/06, 63/10, 72/10 и 7/13) и члана 33. став 1. Закона о судовима Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине ("Службени гласник Брчко Дистрикта БиХ", број 19/07, 20/07, 39/09 и 31/11), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 26. и 27.03.2014. године, донио је

ПРАВИЛНИК
О ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О УНУТРАШЊЕМ СУДСКОМ ПОСЛОВАЊУ

Члан 1.

У члану 94. Правилником о унутрашњем судском пословању ("Службени гласник БиХ" број 66/12) додаје се нови став 3. који гласи:

(3) Федерално министарство правде Федерације БиХ, кантонална министарства правде те Правосудна

комисија Брчко Дистрикта БиХ као корисници правосудног информационог система имају право приступа статистичким извјештајима о раду судова из своје надлежности у складу са актима ВСТС којима се регулише коришћење правосудног информационог система.

Члан 2.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 06-02-202-4/2014 Председник ВСТС БиХ
27. марта 2014. године **Милорад Новковић**, с. р.

Na osnovu člana 17. tačka 19. i 30. Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 25/04, 93/05, 48/07, 15/08), člana 37. stav 1. Zakona o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj 38/05, 22/06, 63/10, 72/10 i 7/13) i člana 33. stav 1. Zakona o sudovima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 19/07, 20/07, 39/09 i 31/11), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 26. i 27.03.2014. godine, donijelo je

PRAVILNIK
O DOPUNAMA PRAVILNIKA O UNUTRAŠNJEM SUDSKOM POSLOVANJU

Član 1.

U članu 94. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju ("Službeni glasnik BiH" broj 66/12) dodaje se novi stav 3. koji glasi:

(3) Federalno ministarstvo pravde Federacije BiH, kantonalna ministarstva pravde te Pravosudna komisija Brčko Distrikta BiH kao korisnici pravosudnog informacionog sistema imaju pravo pristupa statističkim izvještajima o radu sudova iz svoje nadležnosti u skladu sa aktima VSTV kojima se reguliše korištenje pravosudnog informacionog sistema.

Član 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 06-02-202-4/2014 Predsjednik VSTV BiH
27. marta 2014. godine **Milorad Novković**, s. r.

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

680

Ustavni sud Bosne i Hercegovine je u plenarnom sazivu, u predmetu broj **AP 2684/10**, rješavajući apelaciju **Ane Radovanović**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 59. stavak 2. alineja 2. i članka 61. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Tudor Pantiru, dopredsjednik
Miodrag Simović, dopredsjednik
Seada Palavrić, dopredsjednica
Mato Tadić, sudac
Constance Grewe, sutkinja
Mirsad Ćeman, sudac
Margarita Caca-Nikolovska, sutkinja
Zlatko M. Knežević, sudac

na sjednici održanoj 28. ožujka 2014. godine donio

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neutemeljena apelacija **Ane Radovanović**, podnesena protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj 118-0-Rev-09-001 016 od 8. travnja 2010. godine, Presude Okružnog suda u Doboju broj 84 0 P 000670 08 Gž od 25. ožujka 2009. godine i Presude Osnovnog suda u Derventi broj 13 84 P 000670 05 P od 19. lipnja 2008. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Ana Radovanović (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Bosanskog Broda, koju zastupa Novak Borojević, odvjetnik iz Bosanskog Broda, podnijela je 5. srpnja 2010. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 118-0-Rev-09-001 016 od 8. travnja 2010. godine, Presude Okružnog suda u Doboju (u daljnjem tekstu: Okružni sud) broj 84 0 P 000670 08 Gž od 25. ožujka 2009. godine i Presude Osnovnog suda u Derventi (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) broj 13 84 P 000670 05 P od 19. lipnja 2008. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda od Vrhovnog suda, Okružnog suda, Osnovnog suda, te sudionika u postupku Fonda zdravstvenog osiguranja RS (u daljnjem tekstu: tužitelj), zatraženo je 17. listopada 2011. godine da dostave odgovor na apelaciju.

3. Vrhovni sud je odgovor dostavio 27. listopada 2011. godine, Okružni sud 24. listopada 2011. godine, Osnovni sud 2. studenoga 2011. godine, a tužitelj 4. studenoga 2011. godine.

4. Na temelju članka 26. stavak 2. Pravila Ustavnog suda, odgovori na apelaciju su dostavljeni apelantici 14. studenoga 2011. godine.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantičinih navoda i dokumenata podastrtih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

6. Osnovni sud je Presudom broj 13 84 P 000670 05 P od 19. lipnja 2008. godine apelanticu obvezao tužitelju na ime isplaćenih troškova liječenja isplatiti označeni novčani iznos sa zakonskom zateznom kamatom. U obrazloženju presude je ukazano kako je među strankama bilo neprijeporno da je apelantica Presudom Osnovnog suda broj K-81/02 od 30. rujna 2002. godine proglašena krivom za kazneno djelo ugrožavanja javnoga prometa kojom prilikom je S. J., M. Č., Z. R., T. R. i sebi osobno nanijela teške tjelesne povrede. Potom, neprijeporno je bilo i da je tužitelj za njihovo liječenje isplatio označene novčane iznose.

7. Iz obrazloženja presude proizlazi kako je neutemeljenim ocijenjen apelantičin prigovor nedostatka aktivne i pasivne legitimacije. U svezi s tim je ukazao kako je člankom 154. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO) regulirano kako je onaj tko drugome prouzroči štetu dužan ju i nadoknaditi, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje, odnosno člankom 158. istoga zakona, da krivnja postoji kada je štetnik prouzročio štetu namjerno ili nepažnjom. Najzad, s tim u svezi je ukazano i na članak 69. Zakona o osiguranju imovine i osoba (u daljnjem tekstu: ZOIL) koji je bio u primjeni u vrijeme nastanka prijeporne štete, a kojim je bilo regulirano da domaće i strane pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove zdravstvenog,

invalidskog i mirovinskog osiguranja ne mogu organizaciji za osiguranje isticati regresni zahtjev na temelju osiguranja od autoodgovornosti na ime isplate naknade svojim osiguranicima.

8. Potom, s obzirom da je apelantica pravomoćnom presudom u kaznenome postupku proglašena krivom za kazneno djelo koje je počinila iz nehata, proizlazi kako je apelantica navedenu štetu prouzročila nepažnjom, a kako je građansko-pravna odgovornost za štetu koja je proizašla izvršenjem kaznenoga djela šira od kaznene odgovornosti, te s obzirom da je, sukladno članku 12. stavak 3. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) sud u parničnom postupku vezan glede postojanja kaznenoga djela i kaznene odgovornosti za pravomoćnu presudu, zaključeno je da između počinjenoga kaznenog djela i nastale štete postoji uzročna veza. Dalje je ukazano kako je apelantica svojim radnjama prouzročila prometnu nesreću u kojoj su teške tjelesne povrede zadobile navedene osobe, a za čije liječenje je tužitelj isplatio navedene novčane iznose. Sukladno navedenome, neutemeljenim je ocijenjen apelantičin prigovor kako nije utvrđeno jesu li sve liječničke usluge bile nužne. Najzad, na temelju provedenih materijalnih dokaza i uvida u račune koje su izdale zdravstvene ustanove koje su pružile uslugu liječenja, zaključeno je da je tužitelj dokazao utemeljenost i visinu tužbenoga zahtjeva. Prema navedenome, a na temelju čl. 63. i 70. Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službeni glasnik RS" broj 18/99 - u daljnjem tekstu: ZZO), članka 69. ZOIL ("Službeni glasnik RS" broj 14/00), te čl. 154. i 158. ZOO tužbeni zahtjev tužitelja je usvojen.

9. Okružni sud je Presudom broj 84 0 P 000670 08 Gž od 25. ožujka 2009. godine apelantičin priziv odbio kao neutemeljen i potvrdio presudu prvostupanjskoga suda. Iz obrazloženja presude proizlazi kako se Okružni sud u svemu složio s razlozima i obrazloženjima prvostupanjskoga suda ocjenjujući ih pravilnim, te je zaključio kako je pravilno primijenjeno materijalno pravo, tj. čl. 154. i 158. ZOO, članak 69. ZOIL, te čl. 63. i 70. ZZO. Pri tome, ukazano je da je citiranim odredbama ZZO regulirano kako tužitelj ima pravo zahtijevati naknadu štete od osobe koja je prouzročila bolest, povredu ili smrt osiguranika, odnosno da tužitelj, kada utvrdi kako mu je u provedbi zdravstvenoga osiguranja prouzročena šteta, poziva osobu koja mu je štetu prouzročila da je u određenome roku nadoknadi, pa je neutemeljenim ocijenjeno apelantičino ukazivanje na članak 68. ZZO i tvrdnja kako je tužitelj tužbeni zahtjev morao usmjeriti na zajednicu osiguranja imovine i osoba kod koje je apelantica bila osigurana.

10. Vrhovni sud je Presudom broj 118-0-Rev-09-001 016 od 8. travnja 2010. godine odbio kao neutemeljenu apelantičinu reviziju izjavljenu protiv drugostupanjske presude. U obrazloženju presude Vrhovni sud je prvo ponovio činjenično utvrđenje prvostupanjskoga suda iz kojega proizlazi da je apelantica skrivila prometnu nesreću u kojoj su povrijeđeni osiguranici tužitelja i apelantica; da je apelantica u kaznenome postupku proglašena krivom za kazneno djelo ugrožavanja javnoga prometa i za koje je osuđena presudom Osnovnog suda; da je tužitelj snosio troškove liječenja svih povrijeđenih kao svojih osiguranika u preciziranim iznosima. Ukazano je kako tužitelj ima pravo zahtijevati naknadu štete od osobe koja je prouzročila povredu osiguranika (članak 63. stavak 1. ZZO), tako da se visina naknade utvrđuje prema troškovima s tim u svezi (članak 67. ZZO), a prema pravilima ZOO (članak 69. stavak 2. ZZO) i to tako što će se pozvati osoba koja je štetu prouzročila da je nadoknadi, a ako to ne učini u ostavljenome roku, pravo se ostvaruje podnošenjem tužbe nadležnome sudu (članak 70. ZZO). Potom je ukazano kako "tužitelj ima pravo zahtijevati naknadu troškova liječenja za svoje osiguranike neposredno od zajednice osiguranja imovine i osobe koja je nastala uporabom motornoga vozila osiguranoga kod te zajednice" (članak 68. ZZO). Međutim, ovo ga ne sprečava u podnošenju tužbe protiv štetnika koji odgovara po subjektivnoj odgovornosti. Tužitelj snosi troškove liječenja svojih osiguranika koji su prouzročeni bolešću ili povredama, s tim da mogu postojati uvjeti za djelomičnu participaciju, ali ako je treća osoba, kao u konkretnom slučaju apelantica, svojim radnjama prouzročila povredu osiguranika koja je zahtijevala liječenje, tada tužitelj ima pravo od odgovorne osobe zahtijevati naknadu isplaćenih troškova liječenja. Vrhovni sud je ukazao kako je zahtjev tužitelja izravni odštetni zahtjev od apelantice kao štetnika jer traži naknadu štete koju trpe njegovi fondovi isplatom troškova liječenja osiguranika, a koja je izravno posljedično uzročno vezana za apelantičine radnje i ne bi nastupila da tih radnji nije bilo.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelantica smatra kako joj je osporenim presudama povrijeđeno pravo iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija). Apelantica smatra kako su redoviti sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo. S tim u svezi ističe kako, sukladno članku 63. stavak 1. ZZO, pored fizičkih, odgovaraju i pravne osobe, a to je, po njezinome mišljenju, osiguravajuće društvo kod kojega je automobil bio osiguran i koji odgovara do osiguranoga limita. Apelantica smatra kako je njena odgovornost mogla biti ustanovljena samo u slučaju ako je šteta prelazila osigurani limit, a što nisu okolnosti konkretnoga slučaja. Potom, apelantica navodi kako je tijekom postupka ukazivala i na neustavnost pojedinih odredbi ZZO i Zakona o osiguranju od autoodgovornosti ne navodeći o kojim odredbama se radi, ali da su redoviti sudovi propustili to pitanje proslijediti Ustavnom sudu Republike Srpske. Najzad, apelantica smatra kako je neprihvatljiv zaključak Vrhovnog suda da je presuda drugostupanjskoga suda pravilna i zakonita, jer je, po njezinome mišljenju, drugostupanjski sud propustio dati jasne i obrazložene razloge na temelju čega je zaključio da je prvostupanjska presuda pravilna i zakonita.

b) Odgovor na apelaciju

12. Vrhovni sud je u odgovoru na navode iz apelacije ukazao kako je iz činjenica koje su utvrđene tijekom postupka pred nižestupanjskim sudovima utvrđeno da je apelantica prouzročila prometnu nezgodu u kojoj su povrijeđene treće osobe. Nadalje, ukazano je kako je tužitelj snosio troškove liječenja povrijeđenih osoba, koje ne bi imao po redovitome tijeku stvari da nisu nastupile štetne posljedice prouzročene apelantičinim radnjama. Prema navedenome, ukazano je kako tužitelj ima pravo potraživati od apelantice, koja je pasivno legitimirana, naknadu štete temeljem krivnje. Pri tome, apelantičina odgovornost ne bi bila isključena samo zbog toga što ima zaključenu policu obveznoga osiguranja od autoodgovornosti jer je njezina odgovornost, kao štetnika, samostalna i može postojati i ako se ne tuži zajednica osiguranja. U svezi s tim je ukazano kako apelantica i zajednica osiguranja nisu jedinstveni nužni suparničari, već su samo u položaju formalnih suparničara. Vrhovni sud je ukazao i kako apelantica nije u pravu kada tvrdi da je eventualna odgovornost štetnika ograničena visinom osigurane sume. Osigurana suma samo daje pravo apelantici da se do toga iznosa, ako je šteta dosuđena u većem iznosu, regresira od zajednice osiguranja temeljem zaključenoga ugovora o osiguranju pod uvjetom da nije izgubila prava iz te police. Najzad, u svezi s apelantičinom tvrdnjom kako je Vrhovni sud, odlučujući o reviziji, pogrešno zaključio da je drugostupanjska presuda pravilna i zakonita

ukazano je da drugostupanjski sud nije dužan izjašnjavati se o svakom pojedinačnom podnesku ili izvedenome dokazu, već samo o onima koji su od odlučnoga značaja za pravilno rješenje spora. U situaciji kada se drugostupanjski sud izjasni kako u cijelosti prihvaća obrazloženje dato u prvostupanjskoj presudi onda prihvaća i date razloge pa nije nužno ponavljati ih u svojoj odluci.

13. Okružni sud je u odgovoru na navode iz apelacije istaknuo kako je, odlučujući o apelantičinome prizivu, zaključio da je prvostupanjski sud pravilno odbio kao neutemeljen prigovor aktivne i pasivne legitimacije koji je isticao tijekom postupka punomoćnik tužene, pozivajući se na čl. 154. i 158. ZOO, te dovodeći ih u vezu s člankom 69. ZOIL koji je bio u primjeni u vrijeme nastanka štetnoga događaja i čl. 63. i 70. ZZO, a na temelju čega su neutemeljenim ocijenjeni apelantičini navodi kako je tužitelj, prema članku 68. ZZO, morao tužbeni zahtjev usmjeriti na Zajednicu osiguranja imovine i osoba kod koje je apelantica osigurana. Potom, ukazano je kako je pravilnim ocijenjen i stav prvostupanjskoga suda u svezi s čl. 63. i 70. ZZO i člankom 69. ZOIL, te zaključak o postojanju apelantičine odgovornosti za povređivanje više osiguranika tužitelja, a čije troškove liječenja je platio tužitelj. Prema navedenome, zaključeno je kako u postupku pred ovim sudom nisu povrijeđena apelantična prava na koja u apelaciji ukazuje.

14. Osnovni sud je u odgovoru na navode iz apelacije istaknuo kako su u postupku pred ovim sudom provedeni svi predloženi dokazi, na temelju čije ocjene su primijenjene i relevantne odredbe materijalnog prava i donijeta odluka, u kojoj su dati detaljni razlozi i obrazloženja, koje su prihvatili i drugostupanjski i Vrhovni sud.

V. Relevantni propisi

15. **Zakon o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85 i 57/09, te "Službeni glasnik Republike Srpske" br. 17/93, 3/96 i 39/03) u relevantnom dijelu glasi:

Član 154. stav 1.

(1) Ko drugome prouzroči štetu dužan je nadoknaditi je, ukoliko se ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje.

Član 158.

Krivica postoji kada je štetnik prouzrokovao štetu namjerno ili nepažnjom.

Član 917. stav 1.

(1) Osiguranik je dužan izuzev u slučaju osiguranja života, obavijestiti osiguratelja o nastupanju osiguranog slučaja najdalje u roku od tri dana od kada je to saznao.

Član 940.

(1) U slučaju osiguranja od odgovornosti osiguratelj odgovara za štetu nastalu osiguranim slučajem samo ako treće oštećeno osoba zahtjeva njenu naknadu.

(2) Osiguratelj snosi, u granicama svote osiguranja, troškove spora o osiguranikovoj odgovornosti.

Član 941. stav 1.

(1) U slučaju osiguranja od odgovornosti oštećeno osoba može zahtijevati neposredno od osiguratelja naknadu štete koju je pretrpilo događajem za koji odgovara osiguranik, ali najviše do iznosa osigurateljeve obveze.

16. **Zakon o zdravstvenom osiguranju** ("Službeni glasnik RS" broj 18/99) u relevantnom dijelu glasi:

Član 63. stav 1.

Fond ima pravo da zahtjeva naknadu štete od lica koje je prouzrokovalo bolest, povredu ili smrt osiguranika.

Član 68.

Fond ima pravo da zahtjeva naknadu troškova liječenja za svoje osiguranike neposredno od zajednice osiguranja imovine i lica koja je nastala upotrebom motornog vozila osiguranog kod te zajednice.

Član 70.

Kada Fond utvrdi da mu je u sprovođenju zdravstvenog osiguranja prouzrokovana šteta, pozvaće lice koje je štetu prouzrokovalo da u određenom roku štetu nadoknadi.

17. **Zakon o osiguranju imovine i osobe** ("Službeni glasnik RS" broj 14/00) u relevantnom dijelu glasi:

Član 65.

Vlasnik odnosno korisnik motornog i priključnog vozila dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom motornog vozila pričini trećim licima zbog smrti, povrede tijela, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari, osim za štetu na stvarima koje je primio na prevoz (u daljnjem tekstu: osiguranje od autoodgovornosti).

Član 70. st. 1. i 2.

Oštećeno lice može zahtijevati naknadu štete neposredno od organizacije za osiguranje kod koje je zaključeno osiguranje autoodgovornosti za motorno vozilo kojim je šteta pričinjena i to najviše do sume osiguranja.

Organizacija za osiguranje u odgovoru na takav zahtjev ne može isticati prigovore koje bi na osnovu zakona i ugovora o osiguranju mogla istaći prema osiguraniku zbog nepridržavanja zakona i ugovora.

18. **Zakon o parničnom postupku** ("Službeni glasnik RS" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 362.

(1) Više osoba mogu jednom tužbom tužiti, odnosno biti tuženi (suparničari):

1) ako su glede predmeta spora u pravnoj zajednici ili ako njihova prava, odnosno obveze proistječu iz iste činjenične i pravne osnove (materijalni suparničari);

2) ako su predmet spora zahtjevi, odnosno obveze iste vrste koji se temelje na bitno istorodnoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, te ako postoji stvarna i mjesna nadležnost istog suda za svaki zahtjev i za svakog tuženika (formalni suparničari);

(...)

Članak 372. stavak 1.

(1) Ako tužitelj ili tuženik treba treću osobu obavijestiti o započetoj parnici, kako bi se time utemeljilo određeno građansko-pravno djelovanje, oni mogu, sve dok se parnica pravomoćno ne dovrši, to učiniti podneskom preko parničnoga suda, u kojem će navesti razlog obavjesti i u kakvom se stanju nalazi parnica.

VI. Dopustivost

19. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine Ustavni sud, također, ima prizivnu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovome ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojega suda u Bosni i Hercegovini.

20. Sukladno članku 16. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojega je koristio.

21. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Vrhovnog suda broj 118-0-Rev-09-001 016 od 8. travnja 2010. godine protiv koje nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom,

osporenu presudu apelantica je primila 8. svibnja 2010. godine a apelacija je podnesena 1. srpnja 2010. godine tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 16. stavak 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 16. st. 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očevidno (*prima facie*) neutemeljena, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

22. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, te članka 16. st. 1, 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete glede dopustivosti.

VI. Meritum

23. Apelantica pobija navedene presude tvrdeći da su tim presudama povrijeđena njena prava iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije, te iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

24. Članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode ovog članka, stavak 2., što uključuje:

(e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava vezana za krivične postupke.

25. Članak 6. stavak 1. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza ili utemeljenosti bilo kakve kaznene optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom. (...).

26. U suštini, apelantičini navodi o povredi prava na pravično suđenje svode se na tvrdnju da su proizvoljno primijenjene relevantne odredbe materijalnog prava.

27. U vezi s apelantičinim navodom da su sudovi proizvoljno primijenili materijalno pravo Ustavni sud ukazuje kako prema praksi Europskog suda i Ustavnog suda zadaća ovih sudova nije preispitivati zaključke redovitih sudova glede činjeničnoga stanja i primjene materijalnoga prava (vidi Europski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. lipnja 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije mjerodavan supstituirati redovite sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je općenito zadaća redovitih sudova ocijeniti činjenice i dokaze koje su izveli (vidi Europski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. svibnja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadaća Ustavnog suda je ispitati je li eventualno došlo do povrede ili zanemarivanja ustavnih prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na učinkovit pravni lijek i dr.), te je li primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska. Dakle, u okviru prizivne nadležnosti Ustavni sud se bavi isključivo pitanjem eventualne povrede ustavnih prava ili prava iz Europske konvencije u postupku pred redovitim sudovima.

28. Ustavni sud će se, dakle, iznimno upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise, kada je očevidno da je u određenome postupku došlo do proizvoljnog postupanja redovitoga suda, kako u postupku utvrđivanja činjenica, tako i primjene relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. travnja 2005. godine, stavak 26). U kontekstu navedenoga Ustavni sud podsjeća i kako je u više svojih odluka ukazao da očevidna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka jednom pravičnom postupku (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. rujna 2006. godine, točka 25. i dalje). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će u konkretnom slučaju, s obzirom na pitanja koja apelantica problematizira, ispitati da li su osporene odluke utemeljene na proizvoljnoj primjeni materijalnoga i procesnoga prava.

29. U konkretnom slučaju iz obrazloženja osporenih presuda proizlazi kako je apelantica pravomoćnom presudom u kaznenome postupku, kojom je sud u parničnom postupku, sukladno članku 12. stavak 3. ZPP vezan glede postojanja kaznenog djela i kaznene odgovornosti, proglašena krivom da je počinila navedeno kazneno djelo iz nehata. Dalje, u kritičnom događaju, prometnoj nesreći, više osobe je pretrpjelo povrede zbog čega su morale biti podvrgnute bolničkom tretmanu. Na taj način, za tužitelja su nastali troškovi koje je isplatio iz svojih fondova i čiju naknadu je i tražio u postupku. Na temelju navedenoga redoviti sudovi su zaključili da između apelantičinih radnji, tj. prometne nesreće koju je prouzročila iz nehata i štete koja je nastala za tužitelja, plaćanje troškova liječenja za osobe koje su u nesreći pretrpjele povrede, postoji uzročna veza. S obzirom da tužitelj, sukladno članku 63. ZZO ima pravo zahtijevati naknadu štete od osobe koja je prouzročila bolest, povredu ili smrt osiguranika, a što je u okolnostima konkretnog slučaja apelantica, te da naknadu ovako nastale štete može ostvarivati u sudskom postupku, redoviti sudovi su zaključili kako je apelantica dužna nadoknaditi štetu tužitelju na temelju čl. 154. i 158. ZOO. Navedenim odredbama ZOO je propisano da je onaj tko prouzroči štetu drugome dužan da je i nadoknadi, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje, odnosno da krivnja postoji kada je šteta prouzročena namjerno ili nepažnjom.

30. Apelantica smatra da su navedene odredbe materijalnog prava proizvoljno primijenjene jer je, po njezinome mišljenju, mogla biti obvezana samo na naknadu štete koja je prelazila iznos osiguranja od autoodgovornosti, koje je imala u vrijeme prometne nesreće, pa da je prema navedenome tužitelj svoj zahtjev trebao istaknuti zajednici osiguranja. Pri tome, apelantica i sama ne dovodi u pitanje da je tužitelj tužbeni zahtjev mogao istaknuti i prema njoj, sukladno članku 63. stavak 1. ZZO, ali tvrdi da se ova odredba ne odnosi samo na fizičku osobu koja je štetu prouzročila već i na pravnu osobu, tj. u konkretnom slučaju, zajednicu osiguranja kod koje je imala zaključeno osiguranje od autoodgovornsoti.

31. Ustavni sud ukazuje da je u konkretnom slučaju apelantica obvezana naknaditi štetu na temelju čl. 154. i 158. ZOO kojima je regulirano da je onaj tko štetu prouzroči svojom krivnjom dužan i nadoknaditi je. Apelantica ni u postupku pred redovitim sudovima, kao ni u apelaciji, ne dovodi u pitanje svoju odgovornost prema navedenim odredbama, kao ni pravo tuženoga da na temelju njih njoj istakne zahtjev za naknadu štete.

32. Ustavni sud primjećuje kako je člankom 63. stavak 1. ZZO regulirano da Fond ima pravo tražiti naknadu štete od osobe koja je prouzročila bolest, povredu ili smrt njegovoga osiguranika. Iz navedene odredbe, a oprečno apelantičinim tvrdnjama, ne može se zaključiti kako je pravo tužitelja uvjetovano prethodnim ili istodobnim isticanjem zahtjeva i zajednici osiguranja kod koje je apelantica imala zaključeno osiguranje o autoodgovornosti. U prilog navedenoga, a kako je i ukazano u osporenoj presudi Vrhovnog suda, govori i članak 68. ZZO, prema kojemu Fond ima pravo zahtijevati naknadu troškova liječenja za svoje osiguranike neposredno od zajednice osiguranja koja je nastala uporabom motornog vozila osiguranog kod te zajednice. Iz navedene odredbe proizlazi kako se konstituira pravo ali ne i obveza za Fond da naknadu ovih troškova može zahtijevati jedino ili isključivo od zajednice

kod koje je vozilo osigurano. Prema navedenome, u konkretnom je slučaju tužitelj na raspolaganju imao dvije mogućnosti, koje ne isključuju i ne uvjetuju jedna drugu, tj. da naknadu štete traži od apelantice ili da naknadu troškova liječenja traži od zajednice osiguranja kod koje je apelantica imala zaključen ugovor o autoodgovornosti. Dakle, prema ZZO pravo izbora između ovih mogućnosti je prepušteno Fondu, tj. u konkretnom slučaju, tužitelju bez obzira je li ili nije i zaključen ugovor o autoodgovornosti.

33. Potom, Ustavni sud primjećuje kako je prema članku 65. ZOIL, vlasnik odnosno korisnik motornog i priključnog vozila, dužan zaključiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu nastalu uporabom motornoga vozila trećim osobama, pored ostaloga, zbog povrede tijela i narušavanja zdravlja. Prema članku 70. ZOIL, kada je zaključen ovakav ugovor oštećena osoba može tražiti naknadu štete neposredno od osiguravajućega društva i to do visine osigurane sume, te kada takav zahtjev istakne oštećeni, zajednica osiguranja ne može isticati one prigovore koje bi inače mogla istaknuti prema osiguraniku. Dakle, navedenim odredbama se kod oštećenoga konstituira pravo ali ne i obveza da naknadu štete prouzročene motornim vozilom mora i može zahtijevati jedino od zajednice osiguranja. Istodobno, iz navedenih odredbi proizlazi kako će za osiguravajuće društvo obveza za naknadu štete temeljem ugovora o autoodgovornosti prema trećoj osobi nastati kada treća oštećena osoba zajednici osiguranja neposredno istakne zahtjev za naknadu štete.

34. Nadalje, Ustavni sud primjećuje kako osiguranje od autoodgovornosti predstavlja ugovor o osiguranju od odgovornosti. Člankom 940. ZOO je regulirano kako osiguratelj odgovara za štetu nastalu osiguranim slučajem samo ako treća oštećena osoba zahtijeva njenu naknadu, a člankom 941. ZOO da oštećeni može zahtijevati neposredno od osiguratelja naknadu štete koju je pretrpjelo događajem za koji odgovara osiguranik, ali najviše do iznosa osigurateljeve obveze. Kada se ove odredbe dovedu u vezu s citiranim odredbama ZOIL (čl. 65. i 70) proizlazi kako će obveza osiguratelja da štetu naknadi postojati kada mu oštećeni istakne takav zahtjev, s tim da oštećeni ima pravo ali ne i obvezu to učiniti kako bi mu šteta koju je osiguranik pričinio i bila nadoknađena.

35. Prema citiranim zakonskim odredbama, u slučaju ugovora o osiguranju od odgovornosti, oštećena treća osoba stiče vlastito pravo na naknadu štete iz osiguranja i pravo zahtijevati naknadu štete istaknuti neposredno osiguratelju, iako s njim nije zaključila ugovor o osiguranju. U ovome slučaju, štetu za koju je odgovoran osiguranik koji se osigurao od odgovornosti, umjesto njega, nadoknadit će osiguravajuće društvo, uz uvjet da se oštećeni zahtjevom za naknadu štete neposredno obratio osiguravajućem društvu.

36. Međutim, iz citiranih zakonskih odredbi ne proizlazi da one isključuju ili ograničavaju pravo treće oštećene osobe da zahtjev za naknadu štete može istaknuti, prema čl. 154. i 158. ZOO i osobi koja je štetu skrivila, čak i kada takva osoba ima zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti. Prema navedenome, treća oštećena osoba ima mogućnost povodom događaja u kojemu je pretrpjela štetu, zahtjev za naknadu štete istakne po dva osnova, i to: temeljem građansko-pravne odgovornosti za štetu - od odgovorne osobe, te temeljem osiguranja (ugovorne odgovornosti) - od osiguravajućeg društva. Istodobno postojanje ove dvije mogućnosti ne isključuje jedna drugu, niti obvezuju oštećenoga da se mora prethodno obratiti osiguravajućem društvu, već upravo opročno, oštećenome daje pravo izbora hoće li zahtjev za naknadu štete istaknuti bilo štetniku, bilo osiguravajućem društvu, odnosno ne postoji prepreka da takav zahtjev bude istaknut istodobno i jednom i drugom. Ovo pravo izbora oštećenoga je u funkciji svrhe naknade imovinske štete, tj. uspostavljanja u imovini oštećenog onog stanja koje je postojalo prije naknade štete i ostvarivanje njene potpune naknade, pa je na štetniku da izabere, između zakonom dozvoljenih, onu mogućnost koja mu daje najviše izgleda da ovu svrhu i ostvari. S tim u vezi Ustavni sud ukazuje i da osiguratelj, temeljem ugovorne odgovornosti, kada oštećeni od njega traži nadoknadu štete, sukladno članku 941. ZOO (odnosno člankom 70. ZOIL) odgovara samo do visine osigurane sume, pa ukoliko šteta premašuje ovaj iznos, štetnik neće biti u mogućnosti nadoknadi je od osiguratelja u dijelu koji premašuje osiguranu sumu. Međutim, štetnik u smislu čl. 154. i 158. ZOO tj. temeljem građansko-pravne (deliktne) odgovornosti, kada je pozvan da nadoknadi štetu, odgovara za nastalu štetu u cjelini i ne može se osloboditi obveze da je nadoknadi ni u onome dijelu u kojemu je ona pokrivena eventualno obveznim osiguranjem. U slučaju kada je štetnik pozvan naknaditi štetu temeljem građansko-pravne odgovornosti, na temelju obveznoga osiguranja, moći će se od osiguratelja regresira do iznosa osiguranja na ime onog što je on isplatio radi naknade štete, s obzirom da se treća osoba nije koristila svojim pravom da naknadu štete traži neposredno od osiguratelja već je takav zahtjev istaklo štetniku. Prema navedenome, a kako je Vrhovni sud i ukazao u odgovoru na apelaciju, apelantica i zajednica osiguranja nisu u poziciji materijalnih već formalnih suparničara, pa je tužitelj, koristeći se pravom izbora koje mu pripada, mogao istaknuti svoj tužbeni zahtjev bilo apelantici ili zajednici osiguranja ili istodobno i prema jednom i prema drugom. Pri tome, Ustavni sud primjećuje da u konkretnom slučaju apelantica ne navodi i u tom smislu ne nudi niti jedan dokaz da je, sukladno obvezi iz članka 917. ZOO, osiguratelja obavijestila o nastupanju osiguranog slučaja, a ta obveza je opća i vrijedi za sve vidove osiguranja, osim u slučaju osiguranja života, kao ni da je, prema navedenom, iskoristila mogućnost u smislu članka 372. ZPP i sudski obavijestila osiguravatelja o otpočinjanju parnice. Stoga, Ustavni sud smatra kako zaključak redovitih sudova da je tužitelj tužbeni zahtjev za naknadu štete mogao istaknuti i samo apelantici, i pored činjenice da je sukladno zakonskoj obvezi, zaključila ugovor o osiguranju o autoodgovornosti, ne ostavlja utisak proizvoljne i pogrešne primjene prava, kako tvrdi apelantica.

37. Potom, apelantica tvrdi kako Vrhovni sud nije mogao prihvatiti kao pravilnu i zakonitu presudu Okružnog suda čije obrazloženje ne zadovoljava standarde prava na pravično suđenje. U vezi s tim apelantica ističe kako se u osporenoj presudi Okružnog suda "jednom rečenicom samo konstatuje da se u svemu prihvata stav prvostepenog suda".

38. U vezi s ovim dijelom navoda Ustavni sud podsjeća kako članak 6. stavak 1. Europske konvencije obvezuje sudove, između ostaloga, na obrazlaganje svoje presude. Ova obveza, međutim, ne može biti shvaćena kao obveza da se u presudi iznesu svi detalji i daju odgovori na sva postavljena pitanja i iznesene argumente (vidi Ustavni sud, odluke br. *U 62/01* od 5. travnja 2002. godine i *AP 352/04* od 23. ožujka 2005. godine). Mjera u kojoj ova obveza postoji ovisi o prirodi odluke (vidi Europski sud za ljudska prava, *Ruiz Torija protiv Španjolske*, presuda od 9. prosinca 1994. godine, serija A broj 303-A, stavak 29). Kada je u pitanju odluka višega suda dovoljno je da obrazloženje odluke sadrži slaganje s utvrđenjem nižestupanjskoga ili suda koji sudi tako što će viši sud u obrazloženje svoje odluke inkorporirati ili uputiti na razloge i obrazloženja nižestupanjskog suda ili na drugi način ukazati da se slaže s njima (vidi Europski sud, *Garcia Ruiz protiv Španjolske*, 1999-I, 31 EHRR589 GC). Kada se radi o odluci višeg suda suštinski zahtjev je da viši sud ukaže kako je

razmotrio pitanja istaknuta u prizivu koja su bila od suštinskoga značaja; kako je, u slučaju neslaganja s odlukom nižestupanjskoga suda, neslaganja temeljio na njezinoj procjeni (vidi Europski sud, *Helle protiv Finske*, 1997-VIII, 26 EHRR 159) i kako priziv nije odbio a da ga prethodno nije razmotrio (vidi Europski sud, *Lindner i Hammermayer protiv Rumunjske*, HUDOC, 2002).

39. U konkretnom slučaju Ustavni sud primjećuje kako je Okružni sud u obrazloženju svoje odluke najprije ukazao na činjenično utvrđenje prvostupanjskoga suda koje je bilo relevantno za pravilno razrješenje konkretnoga spora, te sadržaj i analizu relevantnih odredbi materijalnoga prava koje se tiču prijepornog odnosa. Na temelju navedenoga, a ukazujući na dokaze provedene tijekom postupka, Okružni sud je zaključio kako je prvostupanjski sud pravilno raspravio i utvrdio činjenice relevantne za razrješenje konkretnoga spora na koje je pravilno primijenio materijalno pravo. Prema navedenome, a imajući u vidu navedena načela Europskog i Ustavnog suda glede standarda obrazložene presude, Ustavni sud nije mogao prihvatiti kao utemeljenu apelantičinu tvrdnju kako je Vrhovni sud pogrešno zaključio da je pravilna i zakonita presuda Okružnog suda i pored nedostataka koji se, kako tvrdi, tiču njezinoga obrazloženja.

40. Prema navedenome, Ustavni sud smatra kako u okolnostima konkretnog slučaja nema ništa što bi uputilo na zaključak da su redoviti sudovi u osporenim presudama relevantne odredbe materijalnog prava primijenili na način koji ostavlja utisak proizvoljnosti, kao i da su propustili obrazložiti svoje odluke na način koji dovodi u pitanje standard obrazložene presude u smislu prava na pravično suđenje.

41. Ustavni sud zaključuje kako su apelantičini navodi o povredi prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije neutemeljeni.

Ostali navodi

42. S obzirom da se apelantičini navodi o povredi prava na imovinu svode na identične tvrdnje koje su već razmotrene u odnosu na pravo na pravično suđenje i za koje je zaključeno da su neutemeljene, Ustavni sud smatra kako nema potrebe posebno ih ispitivati i u odnosu na ovo pravo.

VIII. Zaključak

43. Ustavni sud zaključuje kako ne postoji povreda prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije kada su redoviti sudovi relevantne odredbe materijalnoga prava primijenili na način koji ne ostavlja utisak proizvoljnosti, te kada u obrazloženjima osporenih presuda nisu izostali razlozi i obrazloženja koji ne dovode u pitanje standard "obrazložena presuda" u smislu prava na pravično suđenje.

44. Na temelju članka 61. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

45. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **АП 2684/10**, рјешавајући апелацију **Ане Радовановић**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 59 став 2 алинеја 2 и члана 61 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

Валерија Галић, предсједница
Tudor Pantiru, потпредсједник
Миодраг Симовић, потпредсједник
Сеада Палаврић, потпредсједница
Мато Тадић, судија
Constance Grewe, судија
Мирсад Ћеман, судија
Маргарита Цаца-Николовска, судија
Златко М. Кнежевић, судија
на сједници одржаној 28. марта 2014. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација **Ане Радовановић**, поднесена против Пресуде Врховног суда Републике Српске број 118-0-Рев-09-001 016 од 8. априла 2010. године, Пресуде Окружног суда у Добоју број 84 0 П 000670 08 Гж од 25. марта 2009. године и Пресуде Основног суда у Дервенти број 13 84 П 000670 05 П од 19. јуна 2008. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Ана Радовановић (у даљњем тексту: апеланткиња) из Босанског Брода, коју заступа Новак Боројевић, адвокат из Босанског Брода, поднијела је 5. јула 2010. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Врховног суда Републике Српске (у даљњем тексту: Врховни суд) број 118-0-Рев-09-001 016 од 8. априла 2010. године, Пресуде Окружног суда у Добоју (у даљњем тексту: Окружни суд) број 84 0 П 000670 08 Гж од 25. марта 2009. године и Пресуде Основног суда у Дервенти (у даљњем тексту: Основни суд) број 13 84 П 000670 05 П од 19. јуна 2008. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22 ст. 1 и 2 Правила Уставног суда од Врховног суда, Окружног суда, Основног суда, те учесника у поступку Фонда здравственог осигурања РС (у даљњем тексту: тужилац), затражено је 17. октобра 2011. године да доставе одговор на апелацију.

3. Врховни суд је одговор доставио 27. октобра 2011. године, Окружни суд 24. октобра 2011. године, Основни суд 2. новембра 2011. године, а тужилац 4. новембра 2011. године.

4. На основу члана 26 став 2 Правила Уставног суда, одговори на апелацију су достављени апеланткињи 14. новембра 2011. године.

III. Чињенично стање

5. Чињенице предмета које произилазе из апеланткињиних навода и докумената који су предочени Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин.

6. Основни суд је Пресудом број 13 84 П 000670 05 П од 19. јуна 2008. године апеланткињу обавезао да тужиоцу на име исплаћених трошкова лијечења исплати означени новчани износ са законском затезном каматом. У образложењу пресуде је указано да је међу странкама било неспорно да је апеланткиња Пресудом Основног суда број К-81/02 од 30. септембра 2002. године проглашена кривом за кривично дјело угрожавања јавног саобраћаја којом приликом је С. Ј., М. Ч., З. Р., Т. Р. и себи лично нанијела тешке тјелесне повреде. Затим, неспорно је било и да је

тужилац за њихово лијечење исплатио означене новчане износе.

7. Из образложења пресуде произилази да је као неоснован оцијењен апеланткињин приговор недостатка активне и пасивне легитимације. У вези с тим је указао да је чланом 154 Закона о облигационим односима (у даљњем тексту: ЗОО) регулисано да онај ко другом проузрокује штету дужан је да му је надокнади, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице, односно чланом 158 истог закона, да кривица постоји када је штетник проузроковао штету намјерно или непажњом. Најзад, с тим у вези је указано и на члан 69 Закона о осигурању имовине и лица (у даљњем тексту: ЗОИЛ) који је био у примјени у вријеме настанка спорне штете, а којим је било регулисано да домаћа и страна правна и физичка лица која обављају послове здравственог, инвалидског и пензијског осигурања не могу организацији за осигурање истицати регресни захтјев на основу осигурања од аутоодговорности на име исплате накнаде својим осигураницима.

8. Затим, с обзиром да је апеланткиња правоснажном пресудом у кривичном поступку проглашена кривом за кривично дјело које је починила из нехата, произилази да је апеланткиња наведену штету проузроковала непажњом, а како је грађанско-правна одговорност за штету која је произашла извршењем кривичног дјела шира од кривичне одговорности, те с обзиром да је, у складу с чланом 12 став 3 Закона о парничном поступку (у даљњем тексту: ЗПП) суд у парничном поступку везан у погледу постојања кривичног дјела и кривичне одговорности за правоснажну пресуду, закључено је да између почињеног кривичног дјела и настале штете постоји узрочна веза. Даље, указано је да је апеланткиња својим радњама проузроковала саобраћајну несрећу у којој су тешке тјелесне повреде задобила наведена лица, а за чије лијечење је тужилац исплатио наведене новчане износе. Сходно наведеном, неоснованим је оцијењен апеланткињин приговор да није утврђено да ли су све лијечничке услуге биле неопходне. Најзад, на основу проведених материјалних доказа и увида у рачуне које су издале здравствене установе које су пружиле услугу лијечења, закључено је да је тужилац доказао основаност и висину тужбеног захтјева. Сходно наведеном, а на основу чл. 63 и 70 Закона о здравственом осигурању ("Службени гласник РС" број 18/99 - у даљњем тексту: ЗЗО), члана 69 ЗОИЛ ("Службени гласник РС" број 14/00), те чл. 154 и 158 ЗОО тужбени захтјев тужиоца је усвојен.

9. Окружни суд је Пресудом број 84 0 П 000670 08 Гж од 25. марта 2009. године апеланткињину жалбу одбио као неосновану и потврдио пресуду првостепеног суда. Из образложења пресуде произилази да се Окружни суд у свему сложио с разлозима и образложењима првостепеног суда оцјењујући их правилним, те је закључио да је правилно примијењено материјално право, тј. чл. 154 и 158 ЗОО, члан 69 ЗОИЛ, те чл. 63 и 70 ЗЗО. При томе, указано је да је цитираним одредбама ЗЗО регулисано да тужилац има право да захтијева накнаду штете од лица које је проузроковало болест, повреду или смрт осигураника, односно да тужилац, када утврди да му је у провођењу здравственог осигурања проузрокована штета, позива лице које му је штету проузроковало да је у одређеном року надокнади, па је као неосновано оцијењено апеланткињино указивање на члан 68 ЗЗО и тврдња да је тужилац тужбени захтјев морао да усмјери на заједницу осигурања имовине и лица код које је апеланткиња била осигурана.

10. Врховни суд је Пресудом број 118-0-Рев-09-001 016 од 8. априла 2010. године одбио као неосновану апеланткињину ревизију изјављену против другостепене пресуде. У образложењу пресуде Врховни суд је прво поновио чињенично утврђење првостепеног суда из ког произилази да је апеланткиња скривила саобраћајну несрећу у којој су повријеђени осигураници тужиоца и апеланткиња; да је апеланткиња у кривичном поступку проглашена кривом за кривично дјело угрожавања јавног саобраћаја и за које је осуђена пресудом Основног суда; да је тужилац сносио трошкове лијечења свих повријеђених као својих осигураника у прецизираним износима. Указано је да тужилац има право да захтијева накнаду штете од лица које је проузроковало повреду осигураника (члан 63 став 1 ЗЗО), тако да се висина накнаде утврђује према трошковима с тим у вези (члан 67 ЗЗО), а према правилима ЗОО (члан 69 став 2 ЗЗО) и то тако да се позове лице које је штету проузроковало да је надокнади, а ако то не учини у остављеном року, право се остварује подношењем тужбе надлежном суду (члан 70 ЗЗО). Затим, указано је да "тужилац има право да захтијева накнаду трошкова лијечења за своје осигуранике непосредно од заједнице осигурања имовине и лица која је настала употребом моторног возила осигураног код те заједнице" (члан 68 ЗЗО). Међутим, ово га не спречава да поднесе тужбу против штетника који одговара по субјективној одговорности. Тужилац сноси трошкове лијечења својих осигураника који су узроковани болешћу или повредама, с тим да могу да постоје услови за дјелимичну партиципацију, али ако је треће лице, као у конкретном случају апеланткиња, својим радњама проузроковала повреду осигураника која је захтијевала лијечење, тада тужилац има право да од одговорног лица захтијева накнаду исплаћених трошкова лијечења. Врховни суд је указао да је захтјев тужиоца директни одштетни захтјев од апеланткиње као штетника јер тражи накнаду штете коју трпе његови фондови исплатом трошкова лијечења осигураника, а која је директно посљедично узрочно везана за апеланткињине радње и не би наступила да тих радњи није било.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

11. Апеланткиња сматра да јој је оспореним пресудама повријеђено право из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција). Апеланткиња сматра да су редовни судови погрешно примијенили материјално право. С тим у вези истиче да, у складу с чланом 63 став 1 ЗЗО, поред физичког, одговарају и правна лица, а то је, по њеном мишљењу, осигуравајуће друштво код ког је аутомобил био осигуран и који одговара до осигураног лимита. Апеланткиња сматра да је њена одговорност могла да буде установљена само у случају да је штета прелазила осигурани лимит, а што нису околности конкретног случаја. Затим, апеланткиња наводи да је у току поступка указивала и на неуставност појединих одредби ЗЗО и Закона о осигурању од аутоодговорности не наводећи о којим одредбама се ради, али да су редовни судови пропустили да то питање прослиједе Уставном суду Републике Српске. Најзад, апеланткиња сматра да је неприхватљив закључак Врховног суда да је пресуда другостепеног суда правилна и законита, јер је, по њеном мишљењу, другостепени суд пропустио да дā јасне и образложене разлоге на основу чега је закључио да је првостепена пресуда правилна и законита.

б) Одговор на апелацију

12. Врховни суд је у одговору на наводе из апелације указао да је из чињеница које су утврђене током поступка пред нижестепеним судовима утврђено да је апеланткиња проузроковала саобраћајну незгоду у којој су повријеђена трећа лица. Даље, указано је да је тужилац сносио трошкове лијечења повријеђених лица, које не би имао по редовном току ствари да нису наступиле штетне посљедице проузроковане апеланткињиним радњама. Сходно наведеном, указано је да тужилац има право да потражује од апеланткиње, која је пасивно легитимисана, накнаду штете по основу кривице. При томе, апеланткињина одговорност не би била искључена само због тога што има закључену полису обавезног осигурања од аутоодговорности јер је њена одговорност, као штетника, самостална и може да постоји и ако се не тужи заједница осигурања. У вези с тим је указано да апеланткиња и заједница осигурања нису јединствени нужни супарничари, већ су само у положају формалних супарничара. Врховни суд је указао и да апеланткиња није у праву када тврди да је евентуална одговорност штетника ограничена висином осигуране суме. Осигурана сума само даје право апеланткињи да се до тог износа, ако је штета досуђена у већем износу, регресира од заједнице осигурања по основу закљученог уговора о осигурању под условом да није изгубила права из те полисе. Најзад, у вези с апеланткињином тврдњом да је Врховни суд, одлучујући о ревизији, погрешно закључио да је другостепена пресуда правилна и законита указано је да другостепени суд није дужан да се изјашњава о сваком појединачном поднеску или изведеном доказу, већ само о онима који су од одлучног значаја за правилно рјешавање спора. У ситуацији када се другостепени суд изјасни да у цијелости прихвата образложење дато у првостепеној пресуди онда прихвата и дате разлоге па није неопходно да их понавља у својој одлуци.

13. Окружни суд је у одговору на наводе из апелације истакао да је, одлучујући о апеланткињиној жалби, закључио да је првостепени суд правилно одбио као неоснован приговор активне и пасивне легитимације који је истицао током поступка пуномоћник тужене, позивајући се на чл. 154 и 158 ЗОО, те доводећи их у вези с чланом 69 ЗОИЛ који је био у примјени у вријеме настанка штетног догађаја и чл. 63 и 70 ЗЗО, а на основу чега су као неосновни оцијењени апеланткињини наводи да је тужилац, према члану 68 ЗЗО, морао да тужбени захтјев усмјери на Заједницу осигурања имовине и лица код које је апеланткиња осигурана. Затим, указано је да је као правилан оцијењен и став првостепеног суда у вези с чл. 63 и 70 ЗЗО и чланом 69 ЗОИЛ, те закључак о постојању апеланткињине одговорности за повређивање више осигураника тужиоца, а чије трошкове лијечења је платио тужилац. Сходно наведеном, закључено је да у поступку пред овим судом нису повријеђена апеланткињина права на која у апелацији указује.

14. Основни суд је у одговору на наводе из апелације истакао да су у поступку пред овим судом проведени сви предложени докази, на основу чије оцјене су примијењене и релевантне одредбе материјалног права и донесена одлука, у којој су дати детаљни разлози и образложења, које су прихватили и другостепени и Врховни суд.

V. Релевантни прописи

15. **Закон о облигационим односима** ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/09, те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96 и 39/03) у релевантном дијелу гласи:

Члан 154. став 1.

(1) Ко другоме проузрокује штету дужан је надокнадити је, уколико се не докаже да је штета настала без његове кривице.

Члан 158.

Кривица постоји када је штетник проузроковао штету намјерно или непажњом.

Члан 917. став 1.

(1) Осигураник је дужан изузев у случају осигурања живота, обавијестити осигуравача о наступању осигураног случаја најдаље у року од три дана од када је то сазнао.

Члан 940.

(1) У случају осигурања од одговорности осигуравач одговара за штету насталу осигураним случајем само ако треће оштећено лице захтијева њену накнаду.

(2) Осигурач сноси, у границама своте осигурања, трошкове спора о осигураниковој одговорности.

Члан 941. став 1.

(1) У случају осигурања од одговорности оштећено лице може захтијевати непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпило догађајем за који одговара осигураник, али највише до износа осигуравачеве обавезе.

16. **Закон о здравственом осигурању** ("Службени гласник РС" број 18/99) у релевантном дијелу гласи:

Члан 63. став 1.

Фонд има право да захтјева накнаду штете од лица које је проузроковало болест, повреду или смрт осигураника.

Члан 68.

Фонд има право да захтјева накнаду трошкова лијечења за своје осигуранике непосредно од заједнице осигурања имовине и лица која је настала употребом моторног возила осигураног код те заједнице.

Члан 70.

Када Фонд утврди да му је у спровођењу здравственог осигурања проузрокована штета, позваће лице које је штету проузроковало да у одређеном року штету надокнади.

17. **Закон о осигурању имовине и лица** ("Службени гласник РС" број 14/00) у релевантном дијелу гласи:

Члан 65.

Власник односно корисник моторног и прикључног возила дужан је да закључи уговор о осигурању од одговорности за штету коју употребом моторног возила причини трећим лицима због смрти, повреде тијела, нарушавања здравља, уништења или оштећења ствари, осим за штету на стварима које је примио на превоз (у даљњем тексту: осигурање од аутоодговорности).

Члан 70. ст. 1. и 2.

Оштећено лице може захтијевати накнаду штете непосредно од организације за осигурање код које је закључено осигурање аутоодговорности за моторно возило којим је штета причињена и то највише до суме осигурања.

Организација за осигурање у одговору на такав захтјев не може истицати приговоре које би на основу закона и уговора о осигурању могла истаћи према осигуранику због непридржавања закона и уговора.

18. **Закон о парничном поступку** ("Службени гласник РС" бр. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09) у релевантном дијелу гласи:

Члан 362.

Више лица могу једном тужбом тужити, односно бити тужени (супарничари):

1) ако су у погледу предмета спора у правној заједници или ако њихова права, односно обавезе проистичу из истог чињеничног и правног основа (материјални супарничари);

2) ако су предмет спора захтјеви, односно обавезе исте врсте који се заснивају на битно истоврсном чињеничном и правном основу, и ако постоји стварна и мјесна надлежност истог суда за сваки захтјев и за сваког туженог (формални супарничари);

(...)

Члан 372. став 1.

Ако тужилац или тужени треба треће лице да обавијести о отпочето парници, да би се тиме засновало одређено грађанскоправно дјеловање, они могу, све док се парница правоснажно не доврши, то учинити поднеском преко парничног суда, у ком ће навести разлог обавјештавања и у каквом се стању налази парница.

VI. Допустивост

19. У складу с чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

20. У складу с чланом 16 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

21. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Врховног суда број 118-0-Рев-09-001 016 од 8. априла 2010. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апеланткиња је примила 8. маја 2010. године а апелација је поднесена 1. јула 2010. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 16 став 1 Правила Уставног суда. На крају, апелација испуњава и услове из члана 16 ст. 2 и 4 Правила Уставног суда, јер није очигледно (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због којег апелација није допустива.

22. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, те члана 16 ст. 1, 2 и 4 Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VI. Меритум

23. Апеланткиња побија наведене пресуде тврдећи да јој тим пресудама повријеђена њена права из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције, те из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

24. Члан II/3е) Устава Босне и Херцеговине:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и слободе из става 2. овог члана, што укључује:

е) Право на правично саслушање у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком

25. Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правично суђење и јавну расправу у разумном року пред независним и непристраним, законом установљеним судом. (...).

26. У суштини, апеланткињини наводи о повреди права на правично суђење своде се на тврдњу да су произвољно примијењене релевантне одредбе материјалног права.

27. У вези с апеланткињиним наводом да су судови произвољно примијенили материјално право Уставни суд указује да сходно пракси Европског суда и Уставног суда задатак ових судова није да преиспитују закључке редовних судова у погледу чињеничног стања и примјене материјалног права (види Европски суд, *Pronina против Русије*, одлука о допустивости од 30. јуна 2005. године, апликација број 65167/01). Наиме, Уставни суд није надлежан да супституише редовне судове у процјени чињеница и доказа, већ је генерално задатак редовних судова да оцијене чињенице и доказе које су извели (види Европски суд, *Thomas против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 10. маја 2005. године, апликација број 19354/02). Задатак Уставног суда је да испита да ли је евентуално дошло до повреде или занемаривања уставних права (право на правично суђење, право на приступ суду, право на дјелотворан правни лијек и др.), те да ли је примјена закона била, евентуално, произвољна или дискриминаторска. Дакле, у оквиру апелационе надлежности Уставни суд се бави искључиво питањем евентуалне повреде уставних права или права из Европске конвенције у поступку пред редовним судовима.

28. Уставни суд ће се, дакле, изузетно упустити у испитивање начина на који су надлежни судови утврђивали чињенице и на тако утврђене чињенице примијенили позитивноправне прописе, када је очигледно да је у одређеном поступку дошло до произвољног поступања редовног суда, како у поступку утврђивања чињеница, тако и примјене релевантних позитивноправних прописа (види Уставни суд, Одлука број *АП 311/04* од 22. априла 2005. године, став 26). У контексту наведеног Уставни суд подсјећа и да је у више својих одлука указао да очигледна произвољност у примјени релевантних прописа никада не може да води ка једном правичном поступку (види Уставни суд, Одлука број *АП 1293/05* од 12. септембра 2006. године, тачка 25 и даље). Имајући у виду наведено, Уставни суд ће у конкретном случају, с обзиром на питања која апеланткиња проблематизује, испитати да ли су оспорене одлуке засноване на произвољној примјени материјалног и процесног права.

29. У конкретном случају из образложења оспорених пресуда произилази да је апеланткиња правоснажном пресудом у кривичном поступку, којом је суд у парничном поступку, у складу с чланом 12 став 3 ЗПП везан у погледу постојања кривичног дјела и кривичне одговорности, проглашена кривом да је починила наведено кривично дјело из нехата. Даље, у критичном догађају, саобраћајној несрећи, више лица је претрпјело повреде због чега су морала да буду подвргнута болничком третману. На тај начин, за тужиоца су настали трошкови које је исплатио из својих фондова и чију накнаду је и тражио у поступку. На основу наведеног редовни судови су закључили да између

апеланткињиних радњи, тј. саобраћајне несреће коју је проузроковала из нехата и штете која је настала за тужиоца, плаћање трошкова лијечења за лица која су у несрећи претрпјела повреде, постоји узрочна веза. С обзиром да тужилац, у складу с чланом 63 ЗЗО, има право да захтијева накнаду штете од лица које је проузроковало болест, повреду или смрт осигураника, а што је у околностима конкретног случаја апеланткиња, те да накнада овако настале штете може да се остварује у судском поступку, редовни судови су закључили да је апеланткиња дужна да надокнади штету тужиоцу на основу чл. 154 и 158 ЗОО. Наведеним одредбама ЗОО је прописано да је онај ко проузрокује штету другоме дужан да је и надокнади, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице, односно да кривица постоји када је штета проузрокована намјерно или непажњом.

30. Апеланткиња сматра да су наведене одредбе материјалног права произвољно примијењене јер је, по њеном мишљењу, могла да буде обавезана само на накнаду штете која је прелазила износ осигурања од аутоодговорности, које је имала у вријеме саобраћајне несреће, па да је према наведеном тужилац свој захтјев требао истакне заједници осигурања. При томе, апеланткиња и сама не доводи у питање да је тужилац тужбени захтјев могао да истакне и према њој, сходно члану 63 став 1 ЗЗО, али тврди да се ова одредба не односи само на физичко лице које је штету проузроковало већ и на правно лице, тј. у конкретном случају, заједницу осигурања код које је имала закључено осигурање од аутоодговорнсоти.

31. Уставни суд указује да је у конкретном случају апеланткиња обвезана на накнаду штете на основу чл. 154 и 158 ЗОО којим је регулисано да је онај ко штету проузрокује својом кривицом дужан и да је надокнади. Апеланткиња ни у поступку пред редовним судовима, као ни у апелацији, не доводи у питање своју одговорност према наведеним одредбама, као ни право туженог да на основу њих њој истакне захтјев за накнаду штете.

32. Уставни суд примјећује да је чланом 63 став 1 ЗЗО регулисано да Фонд има право да тражи накнаду штете од лица које је проузроковало болест, повреду или смрт његовог осигураника. Из наведене одредбе, а супротно апеланткињиним тврдњама, не може да се закључити да је право тужиоца условљено претходним или истовременим истицањем захтјева и заједници осигурања код које је апеланткиња имала закључено осигурање о аутоодговорности. У прилог наведеног, а како је и указано у оспореној пресуди Врховног суда, говори и члан 68 ЗЗО, према ком Фонд има право да захтијева накнаду трошкова лијечења за своје осигуранике непосредно од заједнице осигурања која је настала употребом моторног возила осигураног код те заједнице. Из наведене одредбе произилази да се конституше право али не и обавеза за Фонд да накнаду ових трошкова може да захтијева једино или искључиво од заједнице код које је возило осигурано. Сходно наведеном, у конкретном случају тужилац је на располагању имао двије могућности, које не искључују и не условљавају једна другу, тј. да накнаду штете тражи од апеланткиње или да накнаду трошкова лијечења тражи од заједнице осигурања код које је апеланткиња имала закључен уговор о аутоодговорности. Дакле, према ЗЗО право избора између ових могућности је препуштено Фонду, тј. у конкретном случају тужиоцу без обзира да ли је или не и закључен уговор о аутоодговорности.

33. Затим, Уставни суд примјећује да је сходно члану 65 ЗОИЛ, власник односно корисник моторног и прикључног возила дужан да закључи уговор о осигурању од одговорности за штету насталу употребом моторног возила трећим лицима, поред осталог, због повреде тијела и нарушавања здравља. Сходно члану 70 ЗОИЛ, када је закључен овакав уговор оштећено лице може да тражи накнаду штете непосредно од осигуравајућег друштва и то до висине осигуране суме, те када такав захтјев истакне оштећени, заједница осигурања не може да истиче оне приговоре које би иначе могла да истакне према осигуранику. Дакле, наведеним одредбама се код оштећеног конституише право али не и обавеза да накнаду штете проузроковане моторним возилом мора и може да захтијева једино од заједнице осигурања. Истовремено, из наведених одредби произилази да ће за осигуравајуће друштво обавеза за накнаду штете по основу уговора о аутоодговорности према трећем лицу настати када треће оштећено лице заједници осигурања непосредно истакне захтјев за накнаду штете.

34. Затим, Уставни суд примјећује да осигурање од аутоодговорности представља уговор о осигурању од одговорности. Чланом 940 ЗОО регулисано је да осигуравач одговара за штету насталу осигураним случајем само ако треће оштећено лице захтијева њену накнаду, а чланом 941 ЗОО да оштећени може да захтијева непосредно од осигуравача накнаду штете коју је претрпјело догађајем за који одговара осигураник, али највише до износа осигуравачеве обавезе. Када се ове одредбе доведу у везу с цитираним одредбама ЗОИЛ (чл. 65. и 70) произилази да ће обавеза осигуравача да штету накнади постојати када му оштећени истакне такав захтјев, с тим да оштећени има право али не и обавезу да то учини како би му штета коју је осигураник причинио и била надокнађена.

35. Сходно цитираним законским одредбама, у случају уговора о осигурању од одговорности, оштећено треће лице стиче сопствено право на накнаду штете из осигурања и право да захтјев за накнаду штете истакне непосредно осигуравачу, иако с њим није закључило уговор о осигурању. У овом случају, штету за коју је одговоран осигураник који се осигурао од одговорности, умјесто њега, надокнадиће осигуравајуће друштво, уз услов да се оштећени захтјевом за накнаду штете непосредно обратио осигуравајућем друштву.

36. Међутим, из цитираних законских одредби не произилази да оне искључују или ограничавају право трећег оштећеног лица да захтјев за накнаду штете може да истакне, према чл. 154 и 158 ЗОО и лицу које је штету скривило, чак и када такво лице има закључен уговор о осигурању од одговорности. Сходно наведеном, треће оштећено лице има могућност да поводом догађаја у ком је претрпјело штету, захтјев за накнаду штете истакне по два основа, и то: по основу грађанско-правне одговорности за штету - од одговорног лица, те по основу осигурања (уговорне одговорности) - од осигуравајућег друштва. Истовремено постојање ове двије могућности не искључује једна другу, нити обавезују оштећеног да мора претходно да се обрати осигуравајућем друштву, већ управо супротно, оштећеном даје право избора да ли ће захтјев за накнаду штете истаћи било штетнику, било осигуравајућем друштву, односно не постоји препрека да такав захтјев буде истакнут истовремено и једном и другом. Ово право избора оштећеног је у функцији сврхе накнаде имовинске штете, тј. успостављања у имовини оштећеног оно стање које је постојало прије накнаде штете и остваривање њене потпуне накнаде, па је на штетнику да изабере, између законом дозвољених, ону могућност која му даје највише

изгледа да ову сврху и оствари. С тим у вези Уставни суд указује и да осигуравач, по основу уговорне одговорности, када оштећени од њега тражи да надокнади штету, у складу с чланом 941 ЗОО (односно чланом 70 ЗОИЛ) одговара само до висине осигуране суме, па уколико штета премашује овај износ, штетник неће бити у могућности да је надокнади од осигуравача у дијелу који премашује осигурану суму. Међутим, штетник у смислу чл. 154 и 158 ЗОО тј. по основу грађанско-правне (деликтне) одговорности, када је позван да надокнади штету, одговара за насталу штету у цјелини и не може да се ослободи обавезе да је надокнади ни у оном дијелу у ком је она покривена евентуално обавезним осигурањем. У случају кад је штетник позван да накнади штету по основу грађанско-правне одговорности, на основу обавезног осигурања, моћи ће да се од осигуравача регресира до износа осигурања на име оног што је он исплатио ради накнаде штете, с обзиром да се треће лице није користило својим правом да накнаду штете тражи непосредно од осигуравача већ је такав захтјев истакло штетнику. Сходно наведеном, а како је Врховни суд и указао у одговору на апелацију, апеланткиња и заједница осигурања нису у позицији материјалних већ формалних супарничара, па је тужилац, користећи се правом избора које му припада, могао да истакне свој тужбени захтјев било према апеланткињи или према заједници осигурања или истовремено и према једном и према другом. При том, Уставни суд примјећује да у конкретном случају апеланткиња не наводи и у том смислу не нуди нити један доказ да је, сходно обавези из члана 917 ЗОО, осигуравача обавијестила о наступању осигураног случаја, а та обавеза је општа и вриједи за све видове осигурања, осим у случају осигурања живота, као ни да је, према наведеном, искористила могућност у смислу члана 372 ЗПП и судски обавијестила осигуравача о отпочињању парнице. Стога, Уставни суд сматра да закључак редовних судова да је тужилац тужбени захтјев за накнаду штете могао да истакне и само апеланткињи, и поред чињенице да је у складу са законском обавезом, закључила уговор о осигурању о аутоодговорности, не оставља утисак произвољне и погрешне примјене права, како тврди апеланткиња.

37. Затим, апеланткиња тврди да Врховни суд није могао да прихвати као правилну и закониту пресуду Окружног суда чије образложење не задовољава стандарде права на правично суђење. У вези с тим апеланткиња истиче да се у оспореној пресуди Окружног суда "једном реченицом само констатује да се у свему прихвата став првостепеног суда".

38. У вези с овим дијелом навода Уставни суд подсјећа да члан 6 став 1 Европске конвенције обавезује судове, између осталог, да образложе своје пресуде. Ова обавеза, међутим, не може да буде схваћена као обавеза да се у пресуди изнесу сви детаљи и дају одговори на сва постављена питања и изнесене аргументе (види Уставни суд, одлуке бр. *У 62/01* од 5. априла 2002. године и *АП 352/04* од 23. марта 2005. године). Мјера у којој ова обавеза постоји зависи од природе одлуке (види Европски суд за људска права, *Ruiz Torija против Шпаније*, пресуда од 9. децембра 1994. године, серија А број 303-А, став 29). Када је у питању одлука вишег суда довољно је да образложење одлуке садржи слагање с утврђењем нижестепеног или суда који суди тако што ће виши суд у образложење своје одлуке инкорпорирати или упутити на разлоге и образложења нижестепеног суда или на други начин указати да се слаже с њима (види Европски суд, *Garcia Ruiz против Шпаније*, 1999-I, 31 EHRR589 GC). Када се ради о одлуци вишег суда суштински захтјев је да виши суд укаже да је размотрио питања истакнута у жалби која су била од суштинског значаја; да је, у случају неслагања с одлуком нижестепеног суда, неслагања засновао на њеној процјени (види Европски суд, *Helle против Финске*, 1997-VIII, 26 EHRR 159) и да жалбу није одбио а да је претходно није размотрио (види Европски суд, *Lindner u Hammermayer против Румуније*, HUDOC, 2002).

39. У конкретном случају Уставни суд примјећује да је Окружни суд у образложењу своје одлуке најприје указао на чињенично утврђење првостепеног суда које је било релевантно за правилно разрјешење конкретног спора, те садржај и анализу релевантних одредби материјалног права које се тичу спорног односа. На основу наведеног, а указујући на доказе проведене у току поступка, Окружни суд је закључио да је првостепени суд правилно расправио и утврдио чињенице релевантне за разрјешење конкретног спора на које је правилно примијенио материјално право. Сходно наведеном, а имајући у виду наведене принципе Европског и Уставног суда у погледу стандарда образложене пресуде, Уставни суд није могао да прихвати као основану апеланткињину тврдњу да је Врховни суд погрешно закључио да је правилна и законита пресуда Окружног суда и поред недостатака који се, како тврди, тичу њеног образложења.

40. Сходно наведеном, Уставни суд сматра да у околностима конкретног случаја нема ништа што би упутило на закључак да су редовни судови у оспореним пресудама релевантне одредбе материјалног права примијенили на начин који оставља утисак произвољности, као и да су пропустили да образложе своје одлуке на начин који доводи у питање стандард образложене пресуде у смислу права на правично суђење.

41. Уставни суд закључује да су апеланткињини наводи о повреди права на правично суђење из члана II/3e) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције неосновани.

Остали наводи

42. С обзиром да се апеланткињини наводи о повреди права на имовину своде на идентичне тврдње које су већ размотрене у односу на право на правично суђење и за које је закључено да су неосноване, Уставни суд сматра да нема потребе да их посебно испитује и у односу на ово право.

VIII. Закључак

43. Уставни суд закључује да не постоји повреда права на правично суђење из члана II/3e) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције када су редовни судови релевантне одредбе материјалног права примијенили на начин који не оставља утисак произвољности, те када у образложењима оспорених пресуда нису изостали разлози и образложења који не доводе у питање стандард "образложена пресуда" у смислу права на правично суђење.

44. На основу члана 61 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

45. Сходно члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Валерија Галић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **AP 2684/10**, rješavajući apelaciju **Ane**

Radovanović, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 59. stav 2. alineja 2. i člana 61. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Tudor Pantiru, potpredsjednik
Miodrag Simović, potpredsjednik
Seada Palavrić, potpredsjednica
Mato Tadić, sudija
Constance Grewe, sutkinja
Mirsad Ćeman, sudija
Margarita Caca-Nikolovska, sutkinja
Zlatko M. Knežević, sudija
na sjednici održanoj 28. marta 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neosnovana apelacija **Ane Radovanović**, podnesena protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj 118-0-Rev-09-001 016 od 8. aprila 2010. godine, Presude Okružnog suda u Doboju broj 84 0 P 000670 08 Gž od 25. marta 2009. godine i Presude Osnovnog suda u Derventi broj 13 84 P 000670 05 P od 19. juna 2008. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Ana Radovanović (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Bosanskog Broda, koju zastupa Novak Borojević, advokat iz Bosanskog Broda, podnijela je 5. jula 2010. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 118-0-Rev-09-001 016 od 8. aprila 2010. godine, Presude Okružnog suda u Doboju (u daljnjem tekstu: Okružni sud) broj 84 0 P 000670 08 Gž od 25. marta 2009. godine i Presude Osnovnog suda u Derventi (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) broj 13 84 P 000670 05 P od 19. juna 2008. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda od Vrhovnog suda, Okružnog suda, Osnovnog suda, te učesnika u postupku Fonda zdravstvenog osiguranja RS (u daljnjem tekstu: tužitelj), zatraženo je 17. oktobra 2011. godine da dostave odgovor na apelaciju.

3. Vrhovni sud je odgovor dostavio 27. oktobra 2011. godine, Okružni sud 24. oktobra 2011. godine, Osnovni sud 2. novembra 2011. godine, a tužitelj 4. novembra 2011. godine.

4. Na osnovu člana 26. stav 2. Pravila Ustavnog suda, odgovori na apelaciju su dostavljeni apelantici 14. novembra 2011. godine.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelanticinih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

6. Osnovni sud je Presudom broj 13 84 P 000670 05 P od 19. juna 2008. godine apelanticu obavezao da tužitelju na ime isplaćenih troškova liječenja isplati označeni novčani iznos sa zakonskom zateznom kamatom. U obrazloženju presude je ukazano da je među strankama bilo nesporno da je apelantica Presudom Osnovnog suda broj K-81/02 od 30. septembra 2002. godine proglašena krivom za krivično djelo ugrožavanja javnog saobraćaja kojom prilikom je S. J., M. Č., Z. R., T. R. i sebi lično nanijela teške tjelesne povrede. Zatim, nesporno je bilo i da je tužitelj za njihovo liječenje isplatio označene novčane iznose.

7. Iz obrazloženja presude proizlazi da je neosnovanim ocijenjen apelanticin prigovor nedostatka aktivne i pasivne legitimacije. U vezi s tim je ukazao da je članom 154. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO) regulirano da onaj ko drugom prouzrokuje štetu dužan ju je nadoknaditi, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice, odnosno članom 158. istog zakona, da krivica postoji kada je štetnik prouzrokovao štetu namjerno ili nepažnjom. Najzad, s tim u vezi je ukazano i na član 69. Zakona o osiguranju imovine i lica (u daljnjem tekstu: ZOIL) koji je bio u primjeni u vrijeme nastanka sporne štete, a kojim je bilo regulirano da domaća i strana pravna i fizička lica koja obavljaju poslove zdravstvenog, invalidskog i penzijskog osiguranja ne mogu organizaciji za osiguranje isticati regresni zahtjev na osnovu osiguranja od autoodgovornosti na ime isplate naknade svojim osiguranicima.

8. Zatim, s obzirom da je apelantica pravosnažnom presudom u krivičnom postupku proglašena krivom za krivično djelo koje je počinila iz nehata, proizlazi da je apelantica navedenu štetu prouzrokovala nepažnjom, a kako je građansko-pravna odgovornost za štetu koja je proizašla izvršenjem krivičnog djela šira od krivične odgovornosti, te s obzirom da je, u skladu s članom 12. stav 3. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP) sud u parničnom postupku vezan u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti za pravosnažnu presudu, zaključeno je da između počinjenog krivičnog djela i nastale štete postoji uzročna veza. Dalje, ukazano je da je apelantica svojim radnjama prouzrokovala saobraćajnu nesreću u kojoj su teške tjelesne povrede zadobila navedena lica, a za čije liječenje je tužitelj isplatio navedene novčane iznose. Shodno navedenom, neosnovanim je ocijenjen apelanticin prigovor da nije utvrđeno da li su sve liječničke usluge bile neophodne. Najzad, na temelju provedenih materijalnih dokaza i uvida u račune koje su izdale zdravstvene ustanove koje su pružile uslugu liječenja, zaključeno je da je tužitelj dokazao osnovanost i visinu tužbenog zahtjeva. Prema navedenom, a na osnovu čl. 63. i 70. Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službeni glasnik RS" broj 18/99 - u daljnjem tekstu: ZZO), člana 69. ZOIL ("Službeni glasnik RS" broj 14/00), te čl. 154. i 158. ZOO tužbeni zahtjev tužitelja je usvojen.

9. Okružni sud je Presudom broj 84 0 P 000670 08 Gž od 25. marta 2009. godine apelanticinu žalbu odbio kao neosnovanu i potvrdio presudu prvostepenog suda. Iz obrazloženja presude proizlazi da se Okružni sud u svemu složio s razlozima i obrazloženjima prvostepenog suda ocjenjujući ih pravilnim, te je zaključio da je pravilno primijenjeno materijalno pravo, tj. čl. 154. i 158. ZOO, član 69. ZOIL, te čl. 63. i 70. ZZO. Pri tome, ukazano je da je citiranim odredbama ZZO regulirano da tužitelj ima pravo da zahtijeva naknadu štete od lica koje je prouzrokovalo bolest, povredu ili smrt osiguranika, odnosno da tužitelj, kada utvrdi da mu je u provođenju zdravstvenog osiguranja prouzrokovana šteta, poziva lice koje mu je štetu prouzrokovalo da je u određenom roku nadoknadi, pa je neosnovanim ocijenjeno apelanticino ukazivanje na član 68. ZZO i tvrdnja da je tužitelj tužbeni zahtjev morao usmjeriti na zajednicu osiguranja imovine i lica kod koje je apelantica bila osigurana.

10. Vrhovni sud je Presudom broj 118-0-Rev-09-001 016 od 8. aprila 2010. godine odbio kao neosnovanu apelanticinu reviziju izjavljenu protiv drugostepene presude. U obrazloženju presude Vrhovni sud je prvo ponovio činjenično utvrđenje prvostepenog suda iz kojeg proizlazi da je apelantica skrivila saobraćajnu nesreću u kojoj su povrijeđeni osiguranici tužitelja

i apelantica; da je apelantica u krivičnom postupku proglašena krivom za krivično djelo ugrožavanja javnog saobraćaja i za koje je osuđena presudom Osnovnog suda; da je tužitelj snosio troškove liječenja svih povrijeđenih kao svojih osiguranika u preciziranim iznosima. Ukazano je da tužitelj ima pravo da zahtijeva naknadu štete od lica koje je prouzrokovalo povredu osiguranika (član 63. stav 1. ZZO), tako da se visina naknade utvrđuje prema troškovima s tim u vezi (član 67. ZZO), a prema pravilima ZOO (član 69. stav 2. ZZO) i to na način da se pozove lice koje je štetu prouzrokovalo da je nadoknadi, a ako to ne učini u ostavljenom roku, pravo se ostvaruje podnošenjem tužbe nadležnom sudu (član 70. ZZO). Zatim, ukazano je da "tužitelj ima pravo da zahtijeva naknadu troškova liječenja za svoje osiguranike neposredno od zajednice osiguranja imovine i lica koja je nastala upotrebom motornog vozila osiguranog kod te zajednice" (član 68. ZZO). Međutim, ovo ga ne sprečava da podnese tužbu protiv štetnika koji odgovara po subjektivnoj odgovornosti. Tužitelj snosi troškove liječenja svojih osiguranika koji su uzrokovani bolešću ili povredama, s tim da mogu postojati uvjeti za djelimičnu participaciju, ali ako je treće lice, kao u konkretnom slučaju apelantica, svojim radnjama prouzrokovala povredu osiguranika koja je zahtijevala liječenje, tada tužitelj ima pravo da od odgovornog lica zahtijeva naknadu isplaćenih troškova liječenja. Vrhovni sud je ukazao da je zahtjev tužitelja direktni odštetni zahtjev od apelantice kao štetnika jer traži naknadu štete koju trpe njegovi fondovi isplatom troškova liječenja osiguranika, a koja je direktno posljedično uzročno vezana za apelanticine radnje i ne bi nastupila da tih radnji nije bilo.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelantica smatra da joj je osporenim presudama povrijeđeno pravo iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija). Apelantica smatra da su redovni sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo. S tim u vezi ističe da, u skladu s članom 63. stav 1. ZZO, pored fizičkog, odgovaraju i pravna lica, a to je, po njenom mišljenju, osiguravajuće društvo kod kojeg je automobil bio osiguran i koji odgovara do osiguranog limita. Apelantica smatra da je njena odgovornost mogla biti ustanovljena samo u slučaju da je šteta prelazila osigurani limit, a što nisu okolnosti konkretnog slučaja. Zatim, apelantica navodi da je u toku postupka ukazivala i na neustavnost pojedinih odredbi ZZO i Zakona o osiguranju od autoodgovornosti ne navodeći o kojim odredbama se radi, ali da su redovni sudovi propustili da to pitanje proslijede Ustavnom sudu Republike Srpske. Najzad, apelantica smatra da je neprihvatljiv zaključak Vrhovnog suda da je presuda drugostepenog suda pravilna i zakonita, jer je, po njenom mišljenju, drugostepeni sud propustio da dā jasne i obrazložene razloge na osnovu čega je zaključio da je prvostepena presuda pravilna i zakonita.

b) Odgovor na apelaciju

12. Vrhovni sud je u odgovoru na navode iz apelacije ukazao da je iz činjenica koje su utvrđene tokom postupka pred nižestepenim sudovima utvrđeno da je apelantica prouzrokovala saobraćajnu nezgodu u kojoj su povrijeđena treća lica. Nadalje, ukazano je da je tužitelj snosio troškove liječenja povrijeđenih lica, koje ne bi imao po redovnom toku stvari da nisu nastupile štetne posljedice prouzrokovane apelanticinim radnjama. Prema navedenom, ukazano je da tužitelj ima pravo da potražuje od apelantice, koja je pasivno legitimirana, naknadu štete po osnovu krivice. Pri tome, apelanticina odgovornost ne bi bila isključena samo zbog toga što ima zaključenu polisu obaveznog osiguranja od autoodgovornosti jer je njena odgovornost, kao štetnika, samostalna i može postojati i ako se ne tuži zajednica osiguranja. U vezi s tim je ukazano da apelantica i zajednica osiguranja nisu jedinstveni nužni suparničari, već su samo u položaju formalnih suparničara. Vrhovni sud je ukazao i da apelantica nije u pravu kada tvrdi da je eventualna odgovornost štetnika ograničena visinom osigurane sume. Osigurana suma samo daje pravo apelantici da se do tog iznosa, ako je šteta dosuđena u većem iznosu, regresira od zajednice osiguranja po osnovu zaključenog ugovora o osiguranju pod uvjetom da nije izgubila prava iz te polise. Najzad, u vezi s apelanticinom tvrdnjom da je Vrhovni sud, odlučujući o reviziji, pogrešno zaključio da je drugostepena presuda pravilna i zakonita ukazano je da drugostepeni sud nije dužan da se izjašnjava o svakom pojedinačnom podnesku ili izvedenom dokazu, već samo o onima koji su od odlučnog značaja za pravilno rješenje spora. U situaciji kada se drugostepeni sud izjasni da u cijelosti prihvata obrazloženje dato u prvostepenoj presudi onda prihvata i date razloge pa nije neophodno da ih ponavlja u svojoj odluci.

13. Okružni sud je u odgovoru na navode iz apelacije istakao da je, odlučujući o apelanticinoj žalbi, zaključio da je prvostepeni sud pravilno odbio kao neosnovan prigovor aktivne i pasivne legitimacije koji je isticao tokom postupka punomoćnik tužene, pozivajući se na čl. 154. i 158. ZOO, te dovodeći ih u vezi s članom 69. ZOIL koji je bio u primjeni u vrijeme nastanka štetnog događaja i čl. 63. i 70. ZZO, a na temelju čega su neosnovnim ocijenjeni apelanticini navodi da je tužitelj, prema članu 68. ZZO, morao tužbeni zahtjev usmjeriti na Zajednicu osiguranja imovine i lica kod koje je apelantica osigurana. Zatim, ukazano je da je pravilnim ocijenjen i stav prvostepenog suda u vezi s čl. 63. i 70. ZZO i članom 69. ZOIL, te zaključak o postojanju apelanticine odgovornosti za povređivanje više osiguranika tužitelja, a čije troškove liječenja je platio tužitelj. Prema navedenom, zaključeno je da u postupku pred ovim sudom nisu povrijeđena apelanticina prava na koja u apelaciji ukazuje.

14. Osnovni sud je u odgovoru na navode iz apelacije istakao da su u postupku pred ovim sudom provedeni svi predloženi dokazi, na temelju čije ocjene su primijenjene i relevantne odredbe materijalnog prava i donijeta odluka, u kojoj su dati detaljni razlozi i obrazloženja, koje su prihvatili i drugostepeni i Vrhovni sud.

V. Relevantni propisi

15. **Zakon o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85 i 57/09, te "Službeni glasnik Republike Srpske" br. 17/93, 3/96 i 39/03) u relevantnom dijelu glasi:

Član 154. stav 1.

(1) Ko drugome prouzrokuje štetu dužan je nadoknaditi je, ukoliko se ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

Član 158.

Krivica postoji kada je štetnik prouzrokovao štetu namjerno ili nepažnjom.

Član 917. stav 1.

(1) Osiguranik je dužan izuzev u slučaju osiguranja života, obavijestiti osiguratelja o nastupanju osiguranog slučaja najdalje u roku od tri dana od kada je to saznao.

Član 940.

(1) U slučaju osiguranja od odgovornosti osiguratelj odgovara za štetu nastalu osiguranim slučajem samo ako treće oštećeno lice zahtjeva njenu naknadu.

(2) Osiguratelj snosi, u granicama svote osiguranja, troškove spora o osiguranikovoj odgovornosti.

Član 941. stav 1.

(1) U slučaju osiguranja od odgovornosti oštećeno lice može zahtijevati neposredno od osiguratelja naknadu štete koju je pretrpilo događajem za koji odgovara osiguranik, ali najviše do iznosa osigurateljeve obaveze.

16. **Zakon o zdravstvenom osiguranju** ("Službeni glasnik RS" broj 18/99) u relevantnom dijelu glasi:

Član 63. stav 1.

Fond ima pravo da zahtjeva naknadu štete od lica koje je prouzrokovalo bolest, povredu ili smrt osiguranika.

Član 68.

Fond ima pravo da zahtjeva naknadu troškova liječenja za svoje osiguranike neposredno od zajednice osiguranja imovine i lica koja je nastala upotrebom motornog vozila osiguranog kod te zajednice.

Član 70.

Kada Fond utvrdi da mu je u sprovođenju zdravstvenog osiguranja prouzrokovana šteta, pozvaće lice koje je štetu prouzrokovalo da u određenom roku štetu nadoknadi.

17. **Zakon o osiguranju imovine i lica** ("Službeni glasnik RS" broj 14/00) u relevantnom dijelu glasi:

Član 65.

Vlasnik odnosno korisnik motornog i priključnog vozila dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom motornog vozila pričini trećim licima zbog smrti, povrede tijela, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari, osim za štetu na stvarima koje je primio na prevoz (u daljnjem tekstu: osiguranje od autoodgovornosti).

Član 70. st. 1. i 2.

Oštećeno lice može zahtijevati naknadu štete neposredno od organizacije za osiguranje kod koje je zaključeno osiguranje autoodgovornosti za motorno vozilo kojim je šteta pričinjena i to najviše do sume osiguranja.

Organizacija za osiguranje u odgovoru na takav zahtjev ne može isticati prigovore koje bi na osnovu zakona i ugovora o osiguranju mogla istaći prema osiguraniku zbog nepridržavanja zakona i ugovora.

18. **Zakon o parničnom postupku** ("Službeni glasnik RS" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09) u relevantnom dijelu glasi:

Član 362.

Više lica mogu jednom tužbom tužiti, odnosno biti tuženi (suparničari):

1) ako su u pogledu predmeta spora u pravnoj zajednici ili ako njihova prava, odnosno obaveze proističu iz istog činjeničnog i pravnog osnova (materijalni suparničari);

2) ako su predmet spora zahtjevi, odnosno obaveze iste vrste koji se zasnivaju na bitno istovrsnom činjeničnom i pravnom osnovu, i ako postoji stvarna i mjesna nadležnost istog suda za svaki zahtjev i za svakog tuženog (formalni suparničari);

(...)

Član 372. stav 1.

Ako tužitelj ili tuženi treba treće lice da obavijesti o otpočeto parnici, da bi se time zasnovalo određeno građanskopravno djelovanje, oni mogu, sve dok se parnica pravosnažno ne dovrši, to učiniti podneskom preko parničnog suda, u kom će navesti razlog obavještavanja i u kakvom se stanju nalazi parnica.

VI. Dopustivost

19. U skladu s članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

20. U skladu s članom 16. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

21. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Vrhovnog suda broj 118-0-Rev-09-001 016 od 8. aprila 2010. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu apelantica je primila 8. maja 2010. godine a apelacija je podnesena 1. jula 2010. godine tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 16. stav 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 16. st. 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očigledno (*prima facie*) neosnovana, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

22. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, te člana 16. st. 1, 2. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VI. Meritum

23. Apelantica pobija navedene presude tvrdeći da su tim presudama povrijeđena njena prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, te iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

24. Član II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom

25. Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom. (...).

26. U suštini, apelanticini navodi o povredi prava na pravično suđenje svode se na tvrdnju da su proizvoljno primijenjene relevantne odredbe materijalnog prava.

27. U vezi s apelanticinim navodom da su sudovi proizvoljno primijenili materijalno pravo Ustavni sud ukazuje da prema praksi Evropskog suda i Ustavnog suda zadatak ovih sudova nije da preispituju zaključke redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava (vidi Evropski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan da supstituira redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je općenito zadatak redovnih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi Evropski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. maja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je da ispita da li je eventualno došlo do povrede ili zanemarivanja ustavnih prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i dr.), te da li je primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska. Dakle, u okviru apelacione nadležnosti Ustavni sud se bavi isključivo pitanjem eventualne povrede

ustavnih prava ili prava iz Evropske konvencije u postupku pred redovnim sudovima.

28. Ustavni sud će se, dakle, izuzetno upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise, kada je očigledno da je u određenom postupku došlo do proizvoljnog postupanja redovnog suda, kako u postupku utvrđivanja činjenica, tako i primjene relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. aprila 2005. godine, stav 26). U kontekstu navedenog Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka jednom pravičnom postupku (vidi Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. septembra 2006. godine, tačka 25. i dalje). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će u konkretnom slučaju, s obzirom na pitanja koja apelantica problematizira, ispitati da li su osporene odluke zasnovane na proizvoljnoj primjeni materijalnog i procesnog prava.

29. U konkretnom slučaju iz obrazloženja osporenih presuda proizlazi da je apelantica pravosnažnom presudom u krivičnom postupku, kojom je sud u parničnom postupku, u skladu s članom 12. stav 3. ZPP vezan u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti, proglašena krivom da je počinila navedeno krivično djelo iz nehata. Dalje, u kritičnom događaju, saobraćajnoj nesreći, više lica je pretrpjelo povrede zbog čega su morala biti podvrgnuta bolničkom tretmanu. Na taj način, za tužitelja su nastali troškovi koje je isplatio iz svojih fondova i čiju naknadu je i tražio u postupku. Na temelju navedenog redovni sudovi su zaključili da između apelanticinih radnji, tj. saobraćajne nesreće koju je prouzrokovala iz nehata i štete koja je nastala za tužitelja, plaćanje troškova liječenja za lica koja su u nesreći pretrpjela povrede, postoji uzročna veza. S obzirom da tužitelj, u skladu s članom 63. ZZO ima pravo da zahtijeva naknadu štete od lica koje je prouzrokovalo bolest, povredu ili smrt osiguranika, a što je u okolnostima konkretnog slučaja apelantica, te da naknadu ovako nastale štete može ostvarivati u sudskom postupku, redovni sudovi su zaključili da je apelantica dužna da nadoknadi štetu tužitelju na osnovu čl. 154. i 158. ZOO. Navedenim odredbama ZOO je propisano da je onaj ko prouzrokuje štetu drugome dužan da je i nadoknadi, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice, odnosno da krivica postoji kada je šteta prouzrokovana namjerno ili nepažnjom.

30. Apelantica smatra da su navedene odredbe materijalnog prava proizvoljno primijenjene jer je, po njenom mišljenju, mogla biti obavezana samo na naknadu štete koja je prelazila iznos osiguranja od autoodgovornosti, koje je imala u vrijeme saobraćajne nesreće, pa da je prema navedenom tužitelj svoj zahtjev trebao istakne zajednici osiguranja. Pri tome, apelantica i sama ne dovodi u pitanje da je tužitelj tužbeni zahtjev mogao da istakne i prema njoj, shodno članu 63. stav 1. ZZO, ali tvrdi da se ova odredba ne odnosi samo na fizičko lice koje je štetu prouzrokovalo već i na pravno lice, tj. u konkretnom slučaju, zajednicu osiguranja kod koje je imala zaključeno osiguranje od autoodgovornsoti.

31. Ustavni sud ukazuje kako je u konkretnom slučaju apelantica obvezana na naknadu štete na osnovu čl. 154. i 158. ZOO kojim je regulirano da je onaj ko štetu prouzrokuje svojom krivicom dužan i da je nadoknadi. Apelantica ni u postupku pred redovnim sudovima, kao ni u apelaciji, ne dovodi u pitanje svoju odgovornost prema navedenim odredbama, kao ni pravo tuženog da na temelju njih njoj istakne zahtjev za naknadu štete.

32. Ustavni sud primjećuje da je članom 63. stav 1. ZZO regulirano da Fond ima pravo da traži naknadu štete od lica koje je prouzrokovalo bolest, povredu ili smrt njegovog osiguranika. Iz navedene odredbe, a suprotno apelanticinim tvrdnjama, ne može se zaključiti da je pravo tužitelja uvjetovano prethodnim ili istovremenim isticanjem zahtjeva i zajednici osiguranja kod koje je apelantica imala zaključeno osiguranje o autoodgovornosti. U prilog navedenog, a kako je i ukazano u osporenoj presudi Vrhovnog suda, govori i član 68. ZZO, prema kojem Fond ima pravo da zahtijeva naknadu troškova liječenja za svoje osiguranike neposredno od zajednice osiguranja koja je nastala upotrebom motornog vozila osiguranog kod te zajednice. Iz navedene odredbe proizlazi da se konstituše pravo ali ne i obaveza za Fond da naknadu ovih troškova može zahtijevati jedino ili isključivo od zajednice kod koje je vozilo osigurano. Prema navedenom, u konkretnom slučaju tužitelj je na raspolaganju imao dvije mogućnosti, koje ne isključuju i ne uvjetuju jedna drugu, tj. da naknadu štete traži od apelantice ili da naknadu troškova liječenja traži od zajednice osiguranja kod koje je apelantica imala zaključen ugovor o autoodgovornosti. Dakle, prema ZZO pravo izbora između ovih mogućnosti je prepušteno Fondu, tj. u konkretnom slučaju, tužitelju bez obzira da li je ili ne i zaključen ugovor o autoodgovornosti.

33. Zatim, Ustavni sud primjećuje da je prema članu 65. ZOIL, vlasnik odnosno korisnik motornog i priključnog vozila dužan da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu nastalu upotrebom motornog vozila trećim licima, pored ostalog, zbog povrede tijela i narušavanja zdravlja. Prema članu 70. ZOIL, kada je zaključen ovakav ugovor oštećeno lice može tražiti naknadu štete neposredno od osiguravajućeg društva i to do visine osigurane sume, te kada takav zahtjev istakne oštećeni, zajednica osiguranja ne može isticati one prigovore koje bi inače mogla istaći prema osiguraniku. Dakle, navedenim odredbama se kod oštećenog konstituiše pravo ali ne i obaveza da naknadu štete prouzrokovane motornim vozilom mora i može zahtijevati jedino od zajednice osiguranja. Istovremeno, iz navedenih odredbi proizlazi da će za osiguravajuće društvo obaveza za naknadu štete po osnovu ugovora o autoodgovornosti prema trećem licu nastati kada treće oštećeno lice zajednici osiguranja neposredno istakne zahtjev za naknadu štete.

34. Nadalje, Ustavni sud primjećuje da osiguranje od autoodgovornosti predstavlja ugovor o osiguranju od odgovornosti. Članom 940. ZOO je regulirano da osiguratelj odgovara za štetu nastalu osiguranim slučajem samo ako treće oštećeno lice zahtijeva njenu naknadu, a članom 941. ZOO da oštećeni može zahtijevati neposredno od osiguratelja naknadu štete koju je pretrpjelo događajem za koji odgovara osiguranik, ali najviše do iznosa osigurateljeve obaveze. Kada se ove odredbe dovedu u vezu s citiranim odredbama ZOIL (čl. 65. i 70) proizlazi da će obaveza osiguratelja da štetu naknadi postojati kada mu oštećeni istakne takav zahtjev, s tim da oštećeni ima pravo ali ne i obavezu da to učini kako bi mu šteta koju je osiguranik pričinio i bila nadoknađena.

35. Prema citiranim zakonskim odredbama, u slučaju ugovora o osiguranju od odgovornosti, oštećeno treće lice stiče vlastito pravo na naknadu štete iz osiguranja i pravo da zahtjev za naknadu štete istakne neposredno osiguratelju, iako s njim nije zaključilo ugovor o osiguranju. U ovom slučaju, štetu za koju je odgovoran osiguranik koji se osigurao od odgovornosti, umjesto njega, će nadoknaditi osiguravajuće društvo, uz uvjet da se oštećeni zahtjevom za naknadu štete neposredno obratio osiguravajućem društvu.

36. Međutim, iz citiranih zakonskih odredbi ne proizlazi da one isključuju ili ograničavaju pravo trećeg oštećenog lica da zahtjev za naknadu štete može istaći, prema čl. 154. i 158. ZOO i licu koje je štetu skrivilo, čak i kada takvo lice ima

zaključen ugovor o osiguranju od odgovornosti. Prema navedenom, treće oštećeno lice ima mogućnost da povodom događaja u kojem je pretrpjelo štetu, zahtjev za naknadu štete istakne po dva osnova, i to: po osnovu građansko-pravne odgovornosti za štetu - od odgovornog lica, te po osnovu osiguranja (ugovorne odgovornosti) - od osiguravajućeg društva. Istovremeno postojanje ove dvije mogućnosti ne isključuje jedna drugu, niti obavezuju oštećenog da se mora prethodno obratiti osiguravajućem društvu, već upravo suprotno, oštećenom daje pravo izbora da li će zahtjev za naknadu štete istaći bilo štetniku, bilo osiguravajućem društvu, odnosno ne postoji prepreka da takav zahtjev bude istaknut istovremeno i jednom i drugom. Ovo pravo izbora oštećenog je u funkciji svrhe naknade imovinske štete, tj. uspostavljanja u imovini oštećenog onog stanja koje je postojalo prije naknade štete i ostvarivanje njene potpune naknade, pa je na štetniku da izabere, između zakonom dozvoljenih, onu mogućnost koja mu daje najviše izgleda da ovu svrhu i ostvari. S tim u vezi Ustavni sud ukazuje i da osiguravatelj, po osnovu ugovorne odgovornosti, kada oštećeni od njega traži da nadoknadi štetu, u skladu s članom 941. ZOO (odnosno članom 70. ZOIL) odgovara samo do visine osigurane sume, pa ukoliko šteta premašuje ovaj iznos, štetnik neće biti u mogućnosti da je nadoknadi od osiguravatelja u dijelu koji premašuje osiguranu sumu. Međutim, štetnik u smislu čl. 154. i 158. ZOO tj. po osnovu građansko-pravne (deliktne) odgovornosti, kada je pozvan da nadoknadi štetu, odgovara za nastalu štetu u cjelini i ne može se osloboditi obaveze da je nadoknadi ni u onom dijelu u kojem je ona pokrivena eventualno obaveznim osiguranjem. U slučaju kada je štetnik pozvan da naknadi štetu po osnovu građansko-pravne odgovornosti, na osnovu obaveznog osiguranja, moći će da se od osiguravatelja regresira do iznosa osiguranja na ime onog što je on isplatio radi naknade štete, s obzirom da se treće lice nije koristilo svojim pravom da naknadu štete traži neposredno od osiguravatelja već je takav zahtjev istaklo štetniku. Prema navedenom, a kako je Vrhovni sud i ukazao u odgovoru na apelaciju, apelantica i zajednica osiguranja nisu u poziciji materijalnih već formalnih suparničara, pa je tužitelj, koristeći se pravom izbora koje mu pripada, mogao istaći svoj tužbeni zahtjev bilo prema apelantici ili prema zajednici osiguranja ili istovremeno i prema jednom i prema drugom. Pri tom, Ustavni sud primjećuje da u konkretnom slučaju apelantica ne navodi i u tom smislu ne nudi niti jedan dokaz da je, shodno obavezi iz člana 917. ZOO, osiguratelja obavijestila o nastupanju osiguranog slučaja, a ta obaveza je opća i vrijedi za sve vidove osiguranja, osim u slučaju osiguranja života, kao ni da je, prema navedenom, iskoristila mogućnost u smislu člana 372. ZPP i sudski obavijestila osiguravatelja o otpočinjanju parnice. Stoga, Ustavni sud smatra da zaključak redovnih sudova da je tužitelj tužbeni zahtjev za naknadu štete mogao istaći i samo apelantici, i pored činjenice da je u skladu sa zakonskom obavezom, zaključila ugovor o osiguranju o autoodgovornosti, ne ostavlja utisak proizvoljne i pogrešne primjene prava, kako tvrdi apelantica.

37. Zatim, apelantica tvrdi da Vrhovni sud nije mogao prihvatiti kao pravilnu i zakonitu presudu Okružnog suda čije obrazloženje ne zadovoljava standarde prava na pravično suđenje. U vezi s tim apelantica ističe da se u osporenoj presudi Okružnog suda "jednom rečenicom samo konstatuje da se u svemu prihvata stav prvostepenog suda".

38. U vezi s ovim dijelom navoda Ustavni sud podsjeća da član 6. stav 1. Evropske konvencije obavezuje sudove, između ostalog, da obrazlože svoje presude. Ova obaveza, međutim, ne može biti shvaćena kao obaveza da se u presudi iznesu svi detalji i daju odgovori na sva postavljena pitanja i iznesene argumente (vidi Ustavni sud, odluke br. *U 62/01* od 5. aprila 2002. godine i *AP 352/04* od 23. marta 2005. godine). Mjera u kojoj ova obaveza postoji zavisi od prirode odluke (vidi Evropski sud za ljudska prava, *Ruiz Torija protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine, serija A broj 303-A, stav 29). Kada je u pitanju odluka višeg suda dovoljno je da obrazloženje odluke sadrži slaganje s utvrđenjem nižestepenog ili suda koji sudi tako što će viši sud u obrazloženje svoje odluke inkorporirati ili uputiti na razloge i obrazloženja nižestepenog suda ili na drugi način ukazati da se slaže s njima (vidi Evropski sud, *Garcia Ruiz protiv Španije*, 1999-I, 31 EHRR589 GC). Kada se radi o odluci višeg suda suštinski zahtjev je da viši sud ukaže da je razmotrio pitanja istaknuta u žalbi koja su bila od suštinskog značaja; da je, u slučaju neslaganja s odlukom nižestepenog suda, neslaganja zasnovao na njenoj procjeni (vidi Evropski sud, *Helle protiv Finske*, 1997-VIII, 26 EHRR 159) i da žalbu nije odbio a da je prethodno nije razmotrio (vidi Evropski sud, *Lindner i Hammermayer protiv Rumunije*, HUDOC, 2002).

39. U konkretnom slučaju Ustavni sud primjećuje da je Okružni sud u obrazloženju svoje odluke najprije ukazao na činjenično utvrđenje prvostepenog suda koje je bilo relevantno za pravilno razrješenje konkretnog spora, te sadržaj i analizu relevantnih odredbi materijalnog prava koje se tiču spornog odnosa. Na temelju navedenog, a ukazujući na dokaze provedene u toku postupka, Okružni sud je zaključio da je prvostepeni sud pravilno raspravio i utvrdio činjenice relevantne za razrješenje konkretnog spora na koje je pravilno primijenio materijalno pravo. Prema navedenom, a imajući u vidu navedene principe Evropskog i Ustavnog suda u pogledu standarda obrazložene presude, Ustavni sud nije mogao prihvatiti kao osnovanu apelanticinu tvrdnju da je Vrhovni sud pogrešno zaključio da je pravilna i zakonita presuda Okružnog suda i pored nedostataka koji se, kako tvrdi, tiču njenog obrazloženja.

40. Prema navedenom, Ustavni sud smatra da u okolnostima konkretnog slučaja nema ništa što bi uputilo na zaključak da su redovni sudovi u osporenim presudama relevantne odredbe materijalnog prava primijenili na način koji ostavlja utisak proizvoljnosti, kao i da su propustili da obrazlože svoje odluke na način koji dovodi u pitanje standard obrazložene presude u smislu prava na pravično suđenje.

41. Ustavni sud zaključuje da su apelanticini navodi o povredi prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije neosnovani.

Ostali navodi

42. S obzirom da se apelanticini navodi o povredi prava na imovinu svode na identične tvrdnje koje su već razmotrene u odnosu na pravo na pravično suđenje i za koje je zaključeno da su neosnovane, Ustavni sud smatra da nema potrebe da ih posebno ispituje i u odnosu na ovo pravo.

VIII. Zaključak

43. Ustavni sud zaključuje da ne postoji povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije kada su redovni sudovi relevantne odredbe materijalnog prava primijenili na način koji ne ostavlja utisak proizvoljnosti, te kada u obrazloženjima osporenih presuda nisu izostali razlozi i obrazloženja koji ne dovode u pitanje standard "obrazložena presuda" u smislu prava na pravično suđenje.

44. Na osnovu člana 61. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

45. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, s. r.

681

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 636/11**, rješavajući apelaciju **Ljubice Anić**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak 2. točka b), članka 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 22/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, dopredsjednik
Seada Palavrić, dopredsjednica
Mato Tadić, sudac
Mirsad Ćeman, sudac
Zlatko M. Knežević, sudac
na sjednici održanoj 10. travnja 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neutemeljena apelacija **Ljubice Anić** podnesena protiv Presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Rev-09-001786 od 16. prosinca 2010. godine, Presude Kantonalnog suda u Zenici broj 004-0-Gž-08-000680 od 20. srpnja 2009. godine i Presude Općinskog suda u Zenici broj P-1662/99 od 22. veljače 2008. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Ljubica Anić (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Zenice, koju zastupaju Emir Čolaković i Nina Dragoljić, odvjetnici iz Zenice, podnijela je 10. veljače 2011. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 070-0-Rev-09-001786 od 16. prosinca 2010. godine, Presude Kantonalnog suda u Zenici (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 004-0-Gž-08-000680 od 20. srpnja 2009. godine i Presude Općinskog suda u Zenici (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj P-1662/99 od 22. veljače 2008. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), od Vrhovnog suda, Kantonalnog suda, Općinskog suda, Javnog poduzeća "Komrad" Zenica (u daljnjem tekstu: prvotuženi) i Javnog poduzeća "Gradsko groblje" Zenica zatraženo je 6. veljače 2014. godine da dostave odgovor na apelaciju.

3. Vrhovni sud, Kantonalni sud i Općinski sud su dostavili odgovore na apelaciju 12, 13. i 20. veljače 2014. godine. Drugotuženi je dostavio odgovor na apelaciju 18. veljače 2014. godine.

4. Odgovor Vrhovnog suda, Kantonalnog suda, Općinskog suda i drugotuženog dostavljeni su apelantičinim opunomoćenicima 4. ožujka 2014. godine.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantičinih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

6. Presudom Općinskog suda broj P-1662/99 od 22. veljače 2008. godine, koja je potvrđena Presudom Kantonalnog suda broj 004-0-Gž-08-000 680 od 20. srpnja 2009. godine, odbijen je kao neutemeljen apelantičin tužbeni zahtjev kojim je tražila da joj "tuženi" isplati iznos od 70.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do isplate, kao i da joj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 7.113,80 KM. Apelantica je obvezana isplatiti drugotuženom iznos od 2.837,50 KM na ime troškova parničnog postupka.

7. U obrazloženju prvostupanjske presude se navodi da je apelantičin prednik 9. kolovoza 1999. godine podnio tužbu, te da je u tijeku postupka umro nakon čega je njegova supruga-apelantica kao pravna nasljednica stupila u parnicu. Istaknuto je da je tužbeni zahtjev konačno opredijeljen u podnesku od 17. svibnja 2007. godine. U tužbi je navedeno da je Presudom Općinskog suda broj P-2894/87 od 10. siječnja 1991. godine utvrđeno da su tuženi izvođenjem radova na gradnji Gradskog groblja u Prašnicama znatno oštetili apelantičin građevinski objekt. Ukazano je da je apelantičinom prednik navedenom presudom dosuđen određeni novčani iznos, ali da je i nakon toga klizište koje je nastalo kao posljedica aktivnosti tuženih aktivno i da dalje prouzrokuje štetu koja se manifestira kroz pucanje zidova na objektu.

8. Istaknuto je da je Općinski sud u dokaznom postupku proveo dokaz uvidom i čitanjem spisa Općinskog suda broj P-2894/87, te da je sud u navedenom spisu izvršio uvid, između ostalog, i u nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke I.Š., koji je sačinjen za potrebe postupka vođenog pod brojem P-2894/87. Ukazano je da iz navedenog nalaza i mišljenja proizlazi da je objekt tužitelja-apelantičinog prednika oštećen, te da je oštećenje izraženo u novcu (499,902 dinara). Dalje je navedeno da su, prema navedenom nalazu na strani 10. na kojoj se vještak bavi objektom tužitelja-apelantičinog prednika, dane upute o tome šta je potrebno izvršiti na licu mjesta da bi se sanirao oštećeni objekt, a radi se o rušenju postojećih potpornih betonskih zidova i produbljivanju temelja, te izgradnji potpornih zidova sa točno određenim dimenzijama.

9. Dalje je navedeno da je u predmetnom postupku izvršeno vještačenje vještaka financijske struke čiji je zadatak bio utvrditi koliki je iznos apelantica naplatila po osnovi Presude broj P-2894/87, odnosno broj I-225/96. Prema nalazu i mišljenju navedenog vještaka od 24. rujna 2007. godine, proizlazi da je apelantica, odnosno njezin prednik, po navedenoj presudi naplatila iznos od 6.173,40 KM. Istaknuto je da je prethodno u nalazu navedeno da je apelantica naplatila iznos od 617.340,00 jugoslavenskih dinara. Predmetnom nalazu i mišljenju nisu prigovorile stranke a sud ga je prihvatio kao objektivan i stručan. Dalje, iz nalaza vještaka građevinske struke proizlazi da je tržišna vrijednost predmetne nekretnine 61.776,00 KM u koju je uračunata stambena zgrada, pomoćni objekti i parcela k.č. br. 342 k.o. Raspotočje, apelantičino vlasništvo. Prema navedenom nalazu, stanje objekta je takvo da nijedan od objekata nije uvjetan ni siguran za korištenje.

10. Također je ukazano da je vještak građevinske struke prilikom vještačenja u postupku broj P-2897/87 u svom nalazu utvrdio da apelantičin prednik nije izvršio sanaciju predmetnog objekta nakon što mu je isplaćena šteta, te da nije izveo nijedan od sanacionih radova (da temelje kuće spusti u zdravo tlo najmanje 20 cm, da iza stambenog objekta sagradi nove potporne zidove, drenaže od temelja do vrha, da sagradi armiranobetonske nosače, stupove povezane serklažom da vežu krov, da pojača i poveže pregradne zidove, da potporne zidove ispod kuće i oko zemljišta ojača dodatnim vertikalnim stupovima fundiranim u zdravom tlu sa drenažom i da se rastereti dio padine ispod kuće).

11. Istaknuto je da je apelantica prilikom ispitivanja izjavila da je predmetni stambeni objekt izgrađen 1967. godine, te da je njezin suprug po osnovi štete na predmetnom objektu naplatio iznos od oko 5.000, 00 KM bez kamate.

12. Općinski sud se pozvao na odredbu članka 154. stavak 1. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO) kojom je propisano da " ko drugome prouzrokuje štetu, dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice". Ukazano je da je u postupku koji je pravomoćno okončan pod brojem P-2894/87 utvrđeno da je apelantičin suprug pretrpio materijalnu štetu za koju je utvrđena odgovornost tuženih i oni su obvezani tužitelju isplatiti određeni novčani iznos. Istaknuto je da je visina ove štete određena na temelju nalaza i mišljenja vještaka građevinske struke koji je u svom nalazu i mišljenju obuhvatio sve sanacione radove koje će poduzeti apelantičin prednik, kako bi sanirao nastalu štetu, kao i otkloniti mogućnost nastajanja buduće štete. Prema navedenom nalazu, vrijednost objekta tužitelja je iznosila 897.011 dinara, procijenjena šteta (u vidu građevinskih radova koji se moraju poduzeti radi saniranja postojeće štete i otklanjanja nastanka buduće) je 499.902 dinara ili 42,13 % ukupne vrijednosti objekta tužitelja. U svom nalazu vještak je točno nabrojao radnje koje se moraju poduzeti u opisanu svrhu, a radi se o određenim građevinskim radovima na objektu i oko objekta tužitelja, što bi bila obveza apelantičinog prednika.

13. Općinski sud je naveo da je apelantica kao pravna sljednica tužitelja trebala dokazati da je njezin prednik poduzeo sve građevinske radove koje je kao nužne utvrdio vještak građevinske struke i za koje je njezinom predniku dosuđen iznos od 499.902 dinara Presudom broj P-2894/87, a koji su trebali služiti za sanaciju postojeće štete i kao prevencija od nastanka buduće štete, a što apelantica nije učinila.

14. Istaknuto je da, prema nalazu vještaka, apelantičin prednik nije poduzeo nijedan od utvrđenih sanacionih građevinskih radova iz čega slijedi zaključak da tuženi, koji nisu trebali poduzimati nikakve aktivnosti, ne mogu biti odgovorni za štetu koja je apelantici nastala nakon dosuđenja iznosa od 499.902 dinara u predmetu broj P-2894/87. Općinski sud je naveo da je drugo pitanje je li tada dosuđeni iznos bio dovoljan da se utvrđeni radovi izvedu. Navedeno je da je o tome, kao i o eventualnim monetarnim promjenama koje su bile od utjecaja trebalo voditi računa tijekom postupka koji se vodio pod brojem P-2894/87.

15. Prema mišljenju Općinskog suda, apelantica je dokazala da je pretrpjela štetu, ali nije dokazala da su tuženi odgovorni za štetu, jer sama apelantica, odnosno njezin prednik nisu poduzeli odgovarajuće radnje neophodne za sanaciju već utvrđene štete i prevenciju nastanka daljnjih oštećenja. Tek u situaciji da je apelantica dokazala da je poduzela sve ili dio utvrđenih građevinskih radova moglo bi se raditi o djelomičnoj ili potpunoj odgovornosti tuženih za daljnju štetu na predmetnim objektima.

16. U obrazloženju drugostupanjske presude se navodi da je bez osnove apelantičin prigovor da je prvostupanjski sud propustio ocijeniti dokaze koji se odnose na iznos novca koji je apelantičin prednik dobio za sanaciju štete i da, zbog proteka vremena od presuđenja do naplate, taj iznos nije bio dovoljan za neophodnu sanaciju i da je u tu situaciju apelantica dovedena isključivom krivnjom tuženih, budući da je prvostupanjski sud o tome dao svoje obrazloženje na str. 4. i 5. presude koje u cijelosti prihvaća i Kantonalni sud.

17. Protiv drugostupanjske presude apelantica je izjavila reviziju koju je Vrhovni sud Presudom broj 070-0-Rev-09-001786 od 16. prosinca 2010. godine odbio kao neutemeljenu.

18. U obrazloženju revizione presude se navodi da među parničnim strankama nije sporna činjenica da apelantičin pravni prednik, niti apelantica nisu poduzeli nijedan od sanacionih radova utvrđenih u nalazu vještaka građevinske struke nakon što joj je isplaćena šteta po presudi iz 1991. godine. Također, prema mišljenju Vrhovnog suda, apelantica nije dokazala da bi šteta koju potražuje u ovom postupku nastala i da je poduzela sanacione radove. Stoga je Vrhovni sud našao da su na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestupanjski sudovi pravilno primijenili pravilo o teretu dokazivanja (članak 126. u svezi sa člankom 123. Zakona o parničnom postupku, u daljnjem tekstu: ZPP) kada su u cijelosti odbili tužbeni zahtjev, te da su u obrazloženjima svojih presuda dali razloge koje prihvaća i revizioni sud.

19. Istaknuto je da ne stoji revizijski prigovor da je u identičnoj činjeničnoj i pravnoj situaciji Presudom Kantonalnog suda broj 004-0-Gž-06-001243 od 21. veljače 2007. godine usvojen tužbeni zahtjev N.M., a da je Presudom Vrhovnog suda broj 070-0-Rev-07-000896 od 12. kolovoza 2008. godine odbijena revizija tuženih. Ukazano je da u presudi Kantonalnog suda od 21. veljače 2007. godine nema utvrđenja da je tužitelju N.M. u ranijem postupku dosuđen i isplaćen novčani iznos radi otklanjanja uzroka nastanka štete, a da on ta sredstva nije upotrijebio radi otklanjanja uzroka nastanka štete na svom objektu.

20. Vrhovni sud je naveo da apelantica nije poduzela nijednu od radnji kojom bi se otklonio uzrok nastanka štete na njezinom objektu, a za što joj je prema ranijoj presudi dosuđen i isplaćen novčani iznos od 499.902 jugoslavenskih dinara. Stoga je, prema mišljenju redovitog suda, irelevantno pozivanje revizije na to da je apelantica uskraćena u pravu da posjeduje, koristi i raspolaže predmetnim stambenim objektom i da je on obezvrijeđen.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

21. Apelantica smatra da je osporenim presudama došlo do kršenja njezinog prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Apelantica navodi da prvostupanjski sud nije dao ocjenu izvedenog dokaza vještačenjem vještaka građevinske struke. Navodi da ona nije mogla sanirati objekt sa 0,05 KM koliko je iznosila obezvrijeđena glavnica ranije dosuđenog iznosa, a koji tuženi nisu platili predniku apelantice u roku koji je određen prvostupanjskom presudom. Ističe da iz nalaza vještaka geologa proizlazi da je nakon izgradnje prometnice klizište stalno aktivno, što znači da je faktor vremena bitan radi otklanjanja ili smanjenja štetnih posljedica. Navodi da, nakon dugotrajno vođenog parničnog a kasnije i izvršnog postupka, u uvjetima rata i potpune ekonomske propasti nije moguće popravljati štetne posljedice koje su nastale 1987. godine, i to novcem dobivenim 1996. godine. Ističe da su apelantica i njezina obitelj već 20 godina uskraćeni u mogućnosti da koriste svoju nepokretnu imovinu, jer je izgradnjom predmetnog puta pokrenuto veliko klizište koje ugrožava cijelo naselje, a ne samo apelantičinu kuću. Ukazuje da apelantica više nema nikakvu mogućnost da raspolaže svojom nepokretnom imovinom, jer zemljište i građevinski objekti nemaju nikakvu vrijednost na tržištu pogotovo u situaciji kada je prisutna stalna prijetnja klizištem stvorenim radnjama tuženih. Ističe da se iz nalaza vještaka financijske struke vidi koliko je obezvrijeđen iznos novca koji je apelantica trebala primiti po Presudi broj P-

2894/87 od 10. siječnja 1991. godine a sve zbog odugovlačenja postupka od tuženih i njihovih pokušaja da dokažu kako nisu odgovorni za štetu. Navodi da je apelantičin pravni prednik tek nakon šest godina uspio naplatiti dosuđeni iznos koji u tom momentu nije imao nikakvu vrijednost (0,05 KM). Apelantica ukazuje da su u drugom predmetu koji se ticao iste činjenične i pravne osnove redoviti sudovi odlučili drugačije zbog čega je došlo do povrede jednakosti pred zakonom.

b) Odgovor na apelaciju

22. Iz odgovora Vrhovnog suda, Kantonalnog suda i Općinskog suda proizlazi da navedeni sudovi ostaju pri obrazloženjima danim u svojim odlukama i da smatraju da u predmetnom postupku nije došlo do kršenja apelantičinih ustavnih prava.

23. U svom odgovoru na apelaciju drugotuženi je naveo da u predmetnom postupku nije došlo do kršenja apelantičinih ustavnih prava.

V. Relevantni propisi

24. U **Zakonu o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službene novine RBiH" br. 2/92, 13/93, 13/94 i "Službene novine FBiH" broj 29/03) relevantne odredbe glase:

Osnovi odgovornosti
Član 154. stav 1.

(1) Ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

U **Zakonu o parničnom postupku** ("Službene novine FBiH" br. 53/03, 73/05 i 19/06) relevantne odredbe glase:

Član 7.

(1) Stranke su dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i da izvode dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.

(2) Sud je ovlašten da utvrdi i činjenice koje stranke nisu iznijele, ako iz rezultata rasprave i dokazivanja proizlazi da stranke idu za tim da raspolažu zahtjevima kojima ne mogu raspolagati (član 3. stav 2.).

Član 123.

(1) Svaka stranka dužna je da dokaže činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev.

(2) Sud će slobodnom ocjenom dokaza utvrditi činjenice na osnovu kojih će donijeti odluku.

Član 126.

Ako sud na osnovu ocjene izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću da utvrdi neku činjenicu, o postojanju te činjenice zaključiće primjenom pravila o teretu dokazivanja.

VI. Dopustivost

25. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

26. Sukladno članku 18. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

27. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Vrhovnog suda broj 070-0-Rev-09-001786 od 16. prosinca 2010. godine protiv koje nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporenu odluku apelantica je primila 12. siječnja 2011. godine, a apelacija je podnesena 10. veljače 2011. godine, dakle, u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očigledno (*prima facie*) neutemeljena, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

28. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. 1, 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

29. Apelantica navodi da je osporenim presudama povrijeđeno njezino pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. Europske konvencije i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka stavak 2, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

Članak 6. stavak 1. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom.

30. Predmetni postupak se odnosi na postupak naknade štete, dakle, na predmet građanskopravne prirode, pa je članak 6. stavak 1. Europske konvencije primjenjiv u ovom predmetu.

31. Apelantica, u suštini, smatra da nije imala pravično suđenje zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i proizvoljne primjene materijalnog prava od redovitih sudova.

32. Ustavni sud naglašava svoj stav da nije, općenito, nadležan vršiti provjeru utvrđenih činjenica i načina na koji su redoviti sudovi protumačili pozitivnopravne propise, osim ukoliko odluke tih sudova krše ustavna prava. To će biti slučaj kada odluka redovitog suda krši ustavna prava, tj. ukoliko je redoviti sud pogrešno protumačio ili primijenio neko ustavno pravo, ili je zanemario to pravo, ako je primjena zakona bila proizvoljna ili diskriminacijska, ukoliko je došlo do povrede procesnih prava (pravično suđenje, pristup sudu, učinkoviti pravni lijekovi i u drugim slučajevima), ili ukoliko utvrđeno činjenično stanje ukazuje na povredu Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, Ustavni sud, odluke broj *U 39/01* od 5. travnja 2002. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 25/02, i broj *U 29/02* od 27. lipnja 2003. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 31/03).

33. U konkretnom slučaju Ustavni sud nalazi da je pravna osnova apelantičinog potraživanja utvrđena i raspravljena u parnici koja je vođena pred Općinskim sudom pod brojem P-2894/87 u kojoj je utvrđena odgovornost tuženih za stvaranje klizišta prilikom izvođenja radova na izgradnji puta za groblje "Prašnice". U tom postupku, prema nalazu vještaka, utvrđeno je da šteta na apelantičinom objektu iznosi 499.902 jugoslavenskih dinara, koji iznos je apelantici isplaćen u izvršnom postupku. U navedenom nalazu vještak je, također, utvrdio koji se radovi moraju poduzeti u svrhu sanacije postojeće štete, kao i radovi kako bi se otklonio nastanak buduće štete. Dakle, u nalazu vještaka točno su utvrđeni radovi koje je trebao izvršiti apelantičin prednik, odnosno apelantica, a

za koje je njezinom pravnom predniku u navedenom postupku dosuđen i isplaćen iznos od 499.902 jugoslavenskih dinara. Međutim, Ustavni sud primjećuje da u predmetnom postupku apelantica nije dokazala da su njezin prednik, odnosno apelantica, poduzeli nijedan od sanacionih radova utvrđenih u nalazu vještaka građevinske struke nakon što joj je isplaćena šteta po presudi iz 1991. godine. Također, apelantica u predmetnom postupku nije dokazala da bi šteta koju potražuje u predmetnom postupku nastala i da su poduzete sve radnje koje su navedene u nalazu vještaka. Iz navedenog proizlazi da su redoviti sudovi u predmetnom postupku primijenili pravila o teretu dokazivanja (članak 126. u svezi sa člankom 123. ZPP), te dali jasne i precizne razloge zbog čega su, u smislu odredbe članka 154. stavak 1. ZOO, odbili apelantičin tužbeni zahtjev za naknadu štete.

34. Dalje, Ustavni sud primjećuje da povredu principa jednakosti pred zakonom apelantica dovodi u svezu sa drugačijim odlučenjem redovitih sudova u drugom predmetu u kojem je tužitelju N.M. dosuđena naknada štete. U odnosu na ove apelantičine navode, Ustavni sud kao prvo podsjeća da ovaj sud odlučuje o predmetnoj apelaciji imajući u vidu isključivo okolnosti konkretnog slučaja. Ustavni sud ne može elaborirati, niti davati bilo kakve zaključke o postupcima koji nisu bili predmetom razmatranja pred Ustavnim sudom. Pri tome Ustavni sud ukazuje da su ovi apelantičini navodi bili predmetom ispitivanja Vrhovnog suda, koji je ispitujući ove navode u osporenoj presudi istaknuo da u predmetu na koji se poziva apelantica tužitelju N.M. nije u ranijem postupku dosuđen i isplaćen novčani iznos radi otklanjanja uzroka nastanka štete, a da on ta sredstva nije upotrijebio radi otklanjanja uzroka nastanka štete na objektu. Naime, u predmetnom postupku je nesporno utvrđeno da apelantica nije poduzela niti jednu od radnji kojom bi se otklonio uzrok nastanka štete na njezinom objektu za što joj je po ranijoj presudi dosuđen i isplaćen novčani iznos od 499.902 jugoslavenskih dinara. Dakle, Vrhovni sud je utvrdio jasnu razliku u pogledu činjeničnog stanja između konkretnog predmeta i predmeta na koji apelantica ukazuje u apelaciji, a što je rezultiralo različitom primjenom materijalnog prava. U navedenom obrazloženju Vrhovnog suda Ustavni sud ne nalazi bilo kakvu proizvoljnost, niti ono ukazuje na utemeljenost apelantičinih navoda o kršenju principa jednakosti pred zakonom.

35. Prema tome, imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud u razlozima odluka redovitih sudova ne može naći elemente koji bi ukazivali na nepravilnost ili arbitrarnost u donošenju osporenih odluka. Naime, prema mišljenju Ustavnog suda, redoviti sudovi su dali jasno i precizno obrazloženje svojih zaključaka zbog čega su smatrali da je apelantičin tužbeni zahtjev neutemeljen u smislu odredbe članka 154. stavak 1. ZOO. Do ovakvog zaključka Ustavni sud je došao analizirajući osporene presude i propise na kojima su zasnovane, te dovodeći ih u svezu sa zahtjevima iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

36. Na temelju navedenog, Ustavni sud zaključuje da apelantici nije povrijeđeno pravo na pravično suđenje u smislu garancija iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Ostali navodi

37. Ustavni sud smatra da, obzirom na zaključke u svezi sa člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. stavak 1. Europske konvencije, nije potrebno posebice razmatrati apelantičine navode o povredi prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, budući da se, u suštini, navodi o kršenju prava na imovinu zasnivaju na navodima o kršenju prava na pravično suđenje o kojim je Ustavni sud već iznio svoj stav u prethodnim točkama ove odluke.

VIII. Zaključak

38. Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nema povrede apelantičinog prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije kada u obrazloženju osporenih odluka nema ničega što ukazuje na to da su redoviti sudovi proizvoljno primijenili relevantne propise na apelantičinu štetu, te kada su za svoje odluke dali jasne razloge.

39. Na temelju članka 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

40. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 636/11**, рјешавајући апелацију **Љубице Анић**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став 2 тачка б), члана 59 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 22/14), у саставу:

Валерија Галић, предсједница
Миодраг Симовић, потпредсједник
Сеада Палаврић, потпредсједница
Мато Тадић, судија
Мирсад Ћеман, судија
Златко М. Кнежевић, судија
на сједници одржаној 10. априла 2014. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација **Љубице Анић** поднесена против Пресуде Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине број 070-0-Рев-09-001786 од 16. децембра 2010. године, Пресуде Кантоналног суда у Зеници број 004-0-Гж-08-000680 од 20. јула 2009. године и Пресуде Општинског суда у Зеници број П-1662/99 од 22. фебруара 2008. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Љубица Анић (у даљњем тексту: апеланткиња) из Зенице, коју заступају Емир Чолаковић и Нина Драгољић, адвокати из Зенице, поднијела је 10. фебруара 2011. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Врховни суд) број 070-0-Рев-09-001786 од 16. децембра 2010. године, Пресуде Кантоналног суда у Зеници (у даљњем тексту: Кантонални суд) број 004-0-Гж-08-000680 од 20. јула 2009. године и Пресуде Општинског суда у Зеници (у даљњем тексту: Општински суд) број П-1662/99 од 22. фебруара 2008. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22 ст. 1 и 2 Правила Уставног суда ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 60/05, 64/08 и 51/09), од Врховног суда, Кантоналног суда, Општинског суда, Јавног предузећа "Комрад" Зеница (у даљњем тексту: првотужени) и Јавног предузећа "Градско гробље" Зеница затражено је 6. фебруара 2014. године да доставе одговор на апелацију.

3. Врховни суд, Кантонални суд и Општински суд су доставили одговоре на апелацију 12, 13. и 20. фебруара 2014. године. Друготужени је доставио одговор на апелацију 18. фебруара 2014. године.

4. Одговор Врховног суда, Кантоналног суда, Општинског суда и друготуженог достављени су апеланткињиним пуномоћницима 4. марта 2014. године.

III. Чињенично стање

5. Чињенице предмета које произилазе из апеланткињиних навода и докумената предочених Уставном суду могу се сумирати на сљедећи начин:

6. Пресудом Општинског суда број П-1662/99 од 22. фебруара 2008. године, која је потврђена Пресудом Кантоналног суда број 004-0-Гж-08-000 680 од 20. јула 2009. године, одбијен је као неоснован апеланткињин тужбени захтјев којим је тражила да јој "тужени" исплати износ од 70.000,00 КМ са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате, као и да јој надокнади трошкове поступка у износу од 7.113,80 КМ. Апеланткиња је обавезана да исплати друготуженом износ од 2.837,50 КМ на име трошкова парничног поступка.

7. У образложењу првостепене пресуде се наводи да је апеланткињин предник 9. августа 1999. године поднио тужбу, те да је у току поступка умро након чега је његова супруга-апеланткиња као правна насљедница ступила у парницу. Истакнуто је да је тужбени захтјев коначно опредијељен у поднеску од 17. маја 2007. године. У тужби је наведено да је Пресудом Општинског суда број П-2894/87 од 10. јануара 1991. године утврђено да су тужени извођењем радова на градњи Градског гробља у Прашницама знатно оштетили апеланткињин грађевински објекат. Указано је да је апеланткињином преднику наведеном пресудом досуђен одређени новчани износ, али да је и након тога клизиште које је настало као посљедица активности тужених активно и да даље проузрокује штету која се манифестује кроз пуцање зидова на објекту.

8. Истакнуто је да је Општински суд у доказном поступку спровео доказ увидом и читањем списа Општинског суда број П-2894/87, те да је суд у наведеном спису извршио увид, између осталог, и у налаз и мишљење вјештака грађевинске струке И.Ш., који је сачињен за потребе поступка вођеног под бројем П-2894/87. Указано је да из наведеног налаза и мишљења произилази да је објекат тужиоца-апеланткињиног предника оштећен, те да је оштећење изражено у новцу (499,902 динара). Даље је наведено да су, према наведеном налазу на страни 10 на којој се вјештак бави објектом тужиоца-апеланткињиног предника, дата упутства о томе шта је потребно извршити на лицу мјеста да би се санирао оштећени објекат, а ради се о рушењу постојећих потпорних бетонских зидова и продубљивању темеља, те изградњи потпорних зидова са тачно одређеним димензијама.

9. Даље је наведено да је у предметном поступку извршено вјештачење вјештака финансијске струке чији је задатак био да утврди колики је износ апеланткиња наплатила по основу Пресуде број П-2894/87, односно број И-225/96. Према налазу и мишљењу наведеног вјештака од 24. септембра 2007. године, произилази да је апеланткиња, односно њен предник, по наведеној пресуди наплатила износ од 6.173,40 КМ. Истакнуто је да је претходно у налазу наведено да је апеланткиња наплатила износ од 617.340,00 југословенских динара. Предметном налазу и мишљењу нису приговориле странке а суд га је прихватио као објективан и стручан. Даље, из налаза вјештака грађевинске струке произилази да је тржишна вриједност предметне некретнине 61.776,00 КМ у коју је урачуната стамбена зграда, помоћни објекти и парцела к.ч. бр. 342 к.о. Распоточје, апеланткињина својина. Према наведеном налазу, стање објекта је такво да ниједан од објеката није услован ни безбједан за коришћење.

10. Такође је указано да је вјештак грађевинске струке приликом вјештачења у поступку број П-2897/87 у свом налазу утврдио да апеланткињин предник није извршио санацију предметног објекта након што му је исплаћена штета, те да није извео ниједан од санационих радова (да темеље куће спусти у здраво тло најмање 20 цм, да иза стамбеног објекта сагради нове потпорне зидове, дренаже од темеља до врха, да сагради армиранобетонске носаче, стубове повезане серклажом да вежу кров, да појача и повеже преградне зидове, да потпорне зидове испод куће и око земљишта ојача додатним вертикалним стубовима фундираним у здравом тлу са дренажом и да се растерети дио падине испод куће).

11. Истакнуто је да је апеланткиња приликом испитивања изјавила да је предметни стамбени објекат изграђен 1967. године, те да је њен супруг по основу штете на предметном објекту наплатио износ од око 5.000, 00 КМ без камате.

12. Општински суд се позвао на одредбу члана 154 став 1 Закона о облигационим односима (у даљњем тексту: ЗОО) којом је прописано да "ко другоме проузрокује штету, дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице". Указано је да је у поступку који је правоснажно окончан под бројем П-2894/87 утврђено да је апеланткињин супруг претрпио материјалну штету за коју је утврђена одговорност тужених и они су обавезани да тужиоцу исплате одређени новчани износ. Истакнуто је да је висина ове штете одређена на основу налаза и мишљења вјештака грађевинске струке који је у свом налазу и мишљењу обухватио све санационе радове које ће предузети апеланткињин предник, како би санирао насталу штету, као и отклонити могућност настајања будуће штете. Према наведеном налазу, вриједност објекта тужиоца је износила 897.011 динара, процијењена штета (у виду грађевинских радова који се морају предузети ради санирања постојеће штете и отклањања настанка будуће) је 499.902 динара или 42,13 % укупне вриједности објекта тужиоца. У свом налазу вјештак је тачно набројао радње које се морају предузети у описану сврху, а ради се о одређеним грађевинским радовима на објекту и око објекта тужиоца, што би била обавеза апеланткињиног предника.

13. Општински суд је навео да је апеланткиња као правна сљедница тужиоца требало да докаже да је њен предник предузео све грађевинске радове које је као нужне утврдио вјештак грађевинске струке и за које је њеном преднику досуђен износ од 499.902 динара Пресудом број П-2894/87, а који су требали служити за санацију постојеће штете и као превенција од настанка будуће штете, а што апеланткиња није учинила.

14. Истакнуто је да, према налазу вјештака, апеланткињин предник није предузео ниједан од утврђених санационих грађевинских радова из чега слиједи закључак

да тужени, који нису требали предузимати никакве активности, не могу бити одговорни за штету која је апеланткињи настала након досуђења износа од 499.902 динара у предмету број П-2894/87. Општински суд је навео да је друго питање да ли је тада досуђени износ био довољан да се утврђени радови изведу. Наведено је да је о томе, као и о евентуалним монетарним промјенама које су биле од утицаја требало водити рачуна током поступка који се водио под бројем П-2894/87.

15. Према мишљењу Општинског суда, апеланткиња је доказала да је претрпјела штету, али није доказала да су тужени одговорни за штету, јер сама апеланткиња, односно њен предник нису предузели одговарајуће радње неопходне за санацију већ утврђене штете и превенцију настанка даљњих оштећења. Тек у ситуацији да је апеланткиња доказала да је предузела све или дио утврђених грађевинских радова могло би се радити о дјелимичној или потпуној одговорности тужених за даљњу штету на предметним објектима.

16. У образложењу другостепене пресуде се наводи да је без основа апеланткињин приговор да је првостепени суд пропустио да оцијени доказе који се односе на износ новца који је апеланткињин предник добио за санацију штете и да, због протека времена од пресуђења до наплате, тај износ није био довољан за неопходну санацију и да је у ту ситуацију апеланткиња доведена искључивом кривицом тужених, будући да је првостепени суд о томе дао своје образложење на стр. 4 и 5 пресуде које у цијелости прихвата и Кантонални суд.

17. Против другостепене пресуде апеланткиња је изјавила ревизију коју је Врховни суд Пресудом број 070-0-Рев-09-001786 од 16. децембра 2010. године одбио као неосновану.

18. У образложењу ревизионе пресуде се наводи да међу парничним странкама није спорна чињеница да апеланткињин правни предник, нити апеланткиња нису предузели ниједан од санационих радова утврђених у налазу вјештака грађевинске струке након што јој је исплаћена штета по пресуди из 1991. године. Такође, према мишљењу Врховног суда, апеланткиња није доказала да би штета коју потражује у овом поступку настала и да је предузела санационе радове. Стога је Врховни суд нашао да су на основу тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови правилно примијенили правило о терету доказивања (члан 126 у вези са чланом 123 Закона о парничном поступку, у даљњем тексту: ЗПП) када су у цијелости одбили тужбени захтјев, те да су у образложењима својих пресуда дали разлоге које прихвата и ревизиони суд.

19. Истакнуто је да не стоји ревизијски приговор да је у идентичној чињеничној и правној ситуацији Пресудом Кантоналног суда број 004-0-Гж-06-001243 од 21. фебруара 2007. године усвојен тужбени захтјев Н.М., а да је Пресудом Врховног суда број 070-0-Рев-07-000896 од 12. августа 2008. године одбијена ревизија тужених. Указано је да у пресуди Кантоналног суда од 21. фебруара 2007. године нема утврђења да је тужиоцу Н.М. у ранијем поступку досуђен и исплаћен новчани износ ради отклањања узрока настанка штете, а да он та средства није употријебио ради отклањања узрока настанка штете на свом објекту.

20. Врховни суд је навео да апеланткиња није предузела ниједну од радњи којом би се отклонио узрок настанка штете на њеном објекту, а за шта јој је према ранијој пресуди досуђен и исплаћен новчани износ од 499.902 југословенских динара. Стога је, према мишљењу редовног суда, ирелевантно позивање ревизије на то да је апеланткиња ускраћена у праву да посједује, користи и располаже предметним стамбеним објектом и да је он обезвријеђен.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

21. Апеланткиња сматра да је оспореним пресудама дошло до кршења њеног права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција) и права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Апеланткиња наводи да првостепени суд није дао оцјену изведеног доказа вјештачењем вјештака грађевинске струке. Наводи да она није могла да санира објекат са 0,05 КМ колико је износила обезвријеђена главница раније досуђеног износа, а који тужени нису платили преднику апеланткиње у року који је одређен првостепеном пресудом. Истиче да из налаза вјештака геолога произилази да је након изградње саобраћајнице клизиште стално активно, што значи да је фактор времена битан ради отклањања или смањења штетних посљедица. Наводи да, након дуготрајно вођеног парничног а касније и извршног поступка, у условима рата и потпуне економске пропасти није могуће поправљати штетне посљедице које су настале 1987. године, и то новцем добивеним 1996. године. Истиче да су апеланткиња и њена породица већ 20 година ускраћени у могућности да користе своју непокретну имовину, јер је изградњом предметног пута покренуто велико клизиште које угрожава цијело насеље, а не само апеланткињину кућу. Указује да апеланткиња више нема никакву могућност да располаже својом непокретном имовином, јер земљиште и грађевински објекти немају никакву вриједност на тржишту поготово у ситуацији када је присутна стална пријетња клизиштем створеним радњама тужених. Истиче да се из налаза вјештака финансијске струке види колико је обезвријеђен износ новца који је апеланткиња требало да прими по Пресуди број П-2894/87 од 10. јануара 1991. године а све због одуговлачења поступка од тужених и њихових покушаја да докажу како нису одговорни за штету. Наводи да је апеланткињин правни предник тек након шест година успио да наплати досуђени износ који у том моменту није имао никакву вриједност (0,05 КМ). Апеланткиња указује да су у другом предмету који се тицао истог чињеничног и правног основа редовни судови одлучили другачије због чега је дошло до повреде једнакости пред законом.

б) Одговор на апелацију

22. Из одговора Врховног суда, Кантоналног суда и Општинског суда произилази да наведени судови остају при образложењима датим у својим одлукама и да сматрају да у предметном поступку није дошло до кршења апеланткињиних уставних права.

23. У свом одговору на апелацију друготужени је навео да у предметном поступку није дошло до кршења апеланткињиних уставних права.

V. Релевантни прописи

24. У **Закону о облигационим односима** ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Службене новине РБиХ" бр. 2/92, 13/93, 13/94 и "Службене новине ФБиХ" број 29/03) релевантне одредбе гласе:

Основи одговорности
Члан 154. став 1.

(1) Ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице.

У **Закону о парничном поступку** ("Службене новине ФБиХ" бр. 53/03, 73/05 и 19/06) релевантне одредбе гласе:

Члан 7.

(1) Странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтјеве и да изводе доказе којима се утврђују те чињенице.

(2) Суд је овлаштен да утврди и чињенице које странке нису изнијеле, ако из резултата расправе и доказивања произлази да странке иду за тим да располажу захтјевима којима не могу располагати (члан 3. став 2.).

Члан 123.

(1) Свака странка дужна је да докаже чињенице на којима заснива свој захтјев.

(2) Суд ће слободном оцјеном доказа утврдити чињенице на основу којих ће донијети одлуку.

Члан 126.

Ако суд на основу оцјене изведених доказа не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању те чињенице закључиће примјеном правила о терету доказивања.

VI. Допустивост

25. У складу са чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

26. У складу са чланом 18 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд може разматрати апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

27. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Врховног суда број 070-0-Рев-09-001786 од 16. децембра 2010. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену одлуку апеланткиња је примила 12. јануара 2011. године, а апелација је поднесена 10. фебруара 2011. године, дакле, у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став 1 Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. 3 и 4 Правила Уставног суда, јер није очигледно (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због којег апелација није допустива.

28. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. 1, 3 и 4 Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

29. Апеланткиња наводи да је оспореним пресудама повријеђено њено право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције и право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом.

30. Предметни поступак се односи на поступак накнаде штете, дакле, на предмет грађанскоправне природе, па је члан 6 став 1 Европске конвенције примјењив у овом предмету.

31. Апеланткиња, у суштини, сматра да није имала правично суђење због погрешно утврђеног чињеничног стања и произвољне примјене материјалног права од редовних судова.

32. Уставни суд наглашава свој став да није, уопштено, надлежан вршити провјеру утврђених чињеница и начина на који су редовни судови протумачили позитивноправне прописе, осим уколико одлуке тих судова крше уставна права. То ће бити случај када одлука редовног суда крши уставна права, тј. уколико је редовни суд погрешно протумачио или примијенио неко уставно право, или је занемарио то право, ако је примјена закона била произвољна или дискриминацијска, уколико је дошло до повреде процесних права (правично суђење, приступ суду, дјелотворни правни лијекови и у другим случајевима), или уколико утврђено чињенично стање указује на повреду Устава Босне и Херцеговине (види, Уставни суд, одлуке број *У 39/01* од 5. априла 2002. године, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 25/02, и број *У 29/02* од 27. јуна 2003. године, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 31/03).

33. У конкретном случају Уставни суд налази да је правни основ апеланткињиног потраживања утврђен и расправљен у парници која је вођена пред Општинским судом под бројем П-2894/87 у којој је утврђена одговорност тужених за стварање клизишта приликом извођења радова на изградњи пута за гробље "Прашнице". У том поступку, према налазу вјештака, утврђено је да штета на апеланткињином објекту износи 499.902 југословенских динара, који износ је апеланткиња исплаћен у извршном поступку. У наведеном налазу вјештак је, такође, утврдио који се радови морају предузети у сврху санације постојеће штете, као и радови како би се отклонио настанак будуће штете. Дакле, у налазу вјештака тачно су утврђени радови које је требало да изврши апеланткињин предник, односно апеланткиња, а за које је њеном правном преднику у наведеном поступку досуђен и исплаћен износ од 499.902 југословенских динара. Међутим, Уставни суд примјећује да у предметном поступку апеланткиња није доказала да су њен предник, односно апеланткиња, предузели ниједан од санационих радова утврђених у налазу вјештака грађевинске струке након што јој је исплаћена штета по пресуди из 1991. године. Такође, апеланткиња у предметном поступку није доказала да би штета коју потражује у предметном

поступку настала и да су предузете све радње које су наведене у налазу вјештака. Из наведеног произилази да су редовни судови у предметном поступку примијенили правила о терету доказивања (члан 126 у вези са чланом 123 ЗПП), те дали јасне и прецизне разлоге због чега су, у смислу одредбе члана 154 став 1 ЗОО, одбили апеланткињин тужбени захтјев за накнаду штете.

34. Даље, Уставни суд примјећује да повреду принципа једнакости пред законом апеланткиња доводи у везу са другачијим одлучењем редовних судова у другом предмету у којем је тужиоцу Н.М. досуђена накнада штете. У односу на ове апеланткињине наводе, Уставни суд као прво подсјећа да овај суд одлучује о предметној апелацији имајући у виду искључиво околности конкретног случаја. Уставни суд не може елаборирати, нити давати било какве закључке о поступцима који нису били предмет разматрања пред Уставним судом. При томе Уставни суд указује да су ови апеланткињини наводи били предмет испитивања Врховног суда, који је испитујући ове наводе у оспореној пресуди истакао да у предмету на који се позива апеланткиња тужиоцу Н.М. није у ранијем поступку досуђен и исплаћен новчани износ ради отклањања узрока настанка штете, а да он та средства није употријебио ради отклањања узрока настанка штете на објекту. Наиме, у предметном поступку је неспорно утврђено да апеланткиња није предузела нити једну од радњи којом би се отклонио узрок настанка штете на њеном објекту за шта јој је по ранијој пресуди досуђен и исплаћен новчани износ од 499.902 југословенских динара. Дакле, Врховни суд је утврдио јасну разлику у погледу чињеничног стања између конкретног предмета и предмета на који апеланткиња указује у апелацији, а што је резултирало различитом примјеном материјалног права. У наведеном образложењу Врховног суда Уставни суд не налази било какву произвољност, нити оно указује на основаност апеланткињиних навода о кршењу принципа једнакости пред законом.

35. Према томе, имајући у виду све околности конкретног случаја, Уставни суд у разлозима одлука редовних судова не може наћи елементе који би указивали на неправилност или арбитрарност у доношењу оспорених одлука. Наиме, према мишљењу Уставног суда, редовни судови су дали јасно и прецизно образложење својих закључака због чега су сматрали да је апеланткињин тужбени захтјев неоснован у смислу одредбе члана 154 став 1 ЗОО. До оваквог закључка Уставни суд је дошао анализирајући оспорене пресуде и прописе на којима су засноване, те доводећи их у везу са захтјевима из члана 6 став 1 Европске конвенције.

36. На основу наведеног, Уставни суд закључује да апеланткињи није повријеђено право на правично суђење у смислу гаранција из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

Остали наводи

37. Уставни суд сматра да, с обзиром на закључке у вези са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције, није потребно посебно разматрати апеланткињине наводе о повреди права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, будући да се, у суштини, наводи о кршењу права на имовину заснивају на наводима о кршењу права на правично суђење о којим је Уставни суд већ изнио свој став у претходним тачкама ове одлуке.

VIII. Закључак

38. Уставни суд сматра да у конкретном случају нема повреде апеланткињиног права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције када у образложењу оспорених одлука нема ничега што указује на то да су редовни судови произвољно примијенили релевантне прописе на апеланткињину штету, те када су за своје одлуке дали јасне разлоге.

39. На основу члана 59 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

40. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Валерија Галић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 636/11**, rješavajući apelaciju **Ljubice Anić**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav 2. tačka b), člana 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 22/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, potpredsjednik
Seada Palavrić, potpredsjednica
Mato Tadić, sudija
Mirsad Ćeman, sudija
Zlatko M. Knežević, sudija
na sjednici održanoj 10. aprila 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neosnovana apelacija **Ljubice Anić** podnesena protiv Presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 070-0-Rev-09-001786 od 16. decembra 2010. godine, Presude Kantonalnog suda u Zenici broj 004-0-Gž-08-000680 od 20. jula 2009. godine i Presude Općinskog suda u Zenici broj P-1662/99 od 22. februara 2008. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Ljubica Anić (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Zenice, koju zastupaju Emir Čolaković i Nina Dragoljić, advokati iz Zenice, podnijela je 10. februara 2011. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 070-0-Rev-09-001786 od 16. decembra 2010. godine, Presude Kantonalnog suda u Zenici (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 004-0-Gž-08-000680 od 20. jula 2009. godine i Presude Općinskog suda u Zenici (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj P-1662/99 od 22. februara 2008. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), od Vrhovnog suda, Kantonalnog suda, Općinskog suda, Javnog preduzeća "Komrad" Zenica (u daljnjem tekstu: prvotuženi) i Javnog preduzeća "Gradsko groblje" Zenica zatraženo je 6. februara 2014. godine da dostave odgovor na apelaciju.

3. Vrhovni sud, Kantonalni sud i Općinski sud su dostavili odgovore na apelaciju 12, 13. i 20. februara 2014. godine. Drugotuženi je dostavio odgovor na apelaciju 18. februara 2014. godine.

4. Odgovor Vrhovnog suda, Kantonalnog suda, Općinskog suda i drugotuženog dostavljeni su apelanticinim opunomoćenicima 4. marta 2014. godine.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelanticinih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

6. Presudom Općinskog suda broj P-1662/99 od 22. februara 2008. godine, koja je potvrđena Presudom Kantonalnog suda broj 004-0-Gž-08-000 680 od 20. jula 2009. godine, odbijen je kao neosnovan apelanticin tužbeni zahtjev kojim je tražila da joj "tuženi" isplati iznos od 70.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do isplate, kao i da joj nadoknadi troškove postupka u iznosu od 7.113,80 KM. Apelantica je obavezana da isplati drugotuženom iznos od 2.837,50 KM na ime troškova parničnog postupka.

7. U obrazloženju prvostepene presude se navodi da je apelanticin prednik 9. augusta 1999. godine podnio tužbu, te da je u toku postupka umro nakon čega je njegova supruga-apelantica kao pravna nasljednica stupila u parnicu. Istaknuto je da je tužbeni zahtjev konačno opredijeljen u podnesku od 17. maja 2007. godine. U tužbi je navedeno da je Presudom Općinskog suda broj P-2894/87 od 10. januara 1991. godine utvrđeno da su tuženi izvođenjem radova na gradnji Gradskog groblja u Prašnicama znatno oštetili apelanticin građevinski objekt. Ukazano je da je apelanticinom predniku navedenom presudom dosuđen određeni novčani iznos, ali da je i nakon toga klizište koje je nastalo kao posljedica aktivnosti tuženih aktivno i da dalje prouzrokuje štetu koja se manifestira kroz pucanje zidova na objektu.

8. Istaknuto je da je Općinski sud u dokaznom postupku proveo dokaz uvidom i čitanjem spisa Općinskog suda broj P-2894/87, te da je sud u navedenom spisu izvršio uvid, između ostalog, i u nalaz i mišljenje vještaka građevinske struke I.Š., koji je sačinjen za potrebe postupka vođenog pod brojem P-2894/87. Ukazano je da iz navedenog nalaza i mišljenja proizlazi da je objekt tužioca-apelanticinog prednika oštećen, te da je oštećenje izraženo u novcu (499,902 dinara). Dalje je navedeno da su, prema navedenom nalazu na strani 10. na kojoj se vještak bavi objektom tužioca-apelanticinog prednika, date upute o tome šta je potrebno izvršiti na licu mjesta da bi se sanirao oštećeni objekt, a radi se o rušenju postojećih potpornih betonskih zidova i produbljivanju temelja, te izgradnji potpornih zidova sa tačno određenim dimenzijama.

9. Dalje je navedeno da je u predmetnom postupku izvršeno vještačenje vještaka finansijske struke čiji je zadatak bio da utvrdi koliki je iznos apelantica naplatila po osnovu Presude broj P-2894/87, odnosno broj I-225/96. Prema nalazu i mišljenju navedenog vještaka od 24. septembra 2007. godine, proizlazi da je apelantica, odnosno njen prednik, po navedenoj presudi naplatila iznos od 6.173,40 KM. Istaknuto je da je prethodno u nalazu navedeno da je apelantica naplatila iznos od 617.340,00 jugoslavenskih dinara. Predmetnom nalazu i mišljenju nisu prigovorile stranke a sud ga je prihvatio kao objektivan i stručan. Dalje, iz nalaza vještaka građevinske struke proizlazi da je tržišna vrijednost predmetne nekretnine 61.776,00 KM u koju je uračunata stambena zgrada, pomoćni objekti i parcela k.č. br. 342 k.o. Raspotočje, apelanticino vlasništvo. Prema navedenom nalazu, stanje objekta je takvo da nijedan od objekata nije uvjetan ni siguran za korištenje.

10. Također je ukazano da je vještak građevinske struke prilikom vještačenja u postupku broj P-2897/87 u svom nalazu utvrdio da apelanticin prednik nije izvršio sanaciju predmetnog objekta nakon što mu je isplaćena šteta, te da nije izveo nijedan od sanacionih radova (da temelje kuće spusti u zdravo tlo najmanje 20 cm, da iza stambenog objekta sagradi nove potporne zidove, drenaže od temelja do vrha, da sagradi armiranobetonske nosače, stubove povezane serklažom da vežu krov, da pojača i poveže pregradne zidove, da potporne zidove ispod kuće i oko zemljišta ojača dodatnim vertikalnim stubovima fundiranim u zdravom tlu sa drenažom i da se rastereti dio padine ispod kuće).

11. Istaknuto je da je apelantica prilikom ispitivanja izjavila da je predmetni stambeni objekt izgrađen 1967. godine, te da je njen suprug po osnovu štete na predmetnom objektu naplatio iznos od oko 5.000, 00 KM bez kamate.

12. Općinski sud se pozvao na odredbu člana 154. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO) kojom je propisano da " ko drugome prouzrokuje štetu, dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice". Ukazano je da je u postupku koji je pravosnažno okončan pod brojem P-2894/87 utvrđeno da je apelanticin suprug pretrpio materijalnu štetu za koju je utvrđena odgovornost tuženih i oni su obavezani da tužiocu isplate određeni novčani iznos. Istaknuto je da je visina ove štete određena na temelju nalaza i mišljenja vještaka građevinske struke koji je u svom nalazu i mišljenju obuhvatio sve sanacione radove koje će poduzeti apelanticin prednik, kako bi sanirao nastalu štetu, kao i otkloniti mogućnost nastajanja buduće štete. Prema navedenom nalazu, vrijednost objekta tužioca je iznosila 897.011 dinara, procijenjena šteta (u vidu građevinskih radova koji se moraju poduzeti radi saniranja postojeće štete i otklanjanja nastanka buduće) je 499.902 dinara ili 42,13 % ukupne vrijednosti objekta tužioca. U svom nalazu vještak je tačno nabrojao radnje koje se moraju poduzeti u opisanu svrhu, a radi se o određenim građevinskim radovima na objektu i oko objekta tužioca, što bi bila obaveza apelanticinog prednika.

13. Općinski sud je naveo da je apelantica kao pravna sljednica tužioca trebalo da dokaže da je njen prednik preduzeo sve građevinske radove koje je kao nužne utvrdio vještak građevinske struke i za koje je njenom predniku dosuđen iznos od 499.902 dinara Presudom broj P-2894/87, a koji su trebali služiti za sanaciju postojeće štete i kao prevencija od nastanka buduće štete, a što apelantica nije učinila.

14. Istaknuto je da, prema nalazu vještaka, apelanticin prednik nije poduzeo nijedan od utvrđenih sanacionih građevinskih radova iz čega slijedi zaključak da tuženi, koji nisu trebali preduzimati nikakve aktivnosti, ne mogu biti odgovorni za štetu koja je apelantici nastala nakon dosuđenja iznosa od 499.902 dinara u predmetu broj P-2894/87. Općinski sud je naveo da je drugo pitanje da li je tada dosuđeni iznos bio dovoljan da se utvrđeni radovi izvedu. Navedeno je da je o tome, kao i o eventualnim monetarnim promjenama koje su bile od utjecaja trebalo voditi računa tokom postupka koji se vodio pod brojem P-2894/87.

15. Prema mišljenju Općinskog suda, apelantica je dokazala da je pretrpjela štetu, ali nije dokazala da su tuženi odgovorni za štetu, jer sama apelantica, odnosno njen prednik nisu poduzeli odgovarajuće radnje neophodne za sanaciju već utvrđene štete i prevenciju nastanka daljnjih oštećenja. Tek u situaciji da je apelantica dokazala da je preduzela sve ili dio utvrđenih građevinskih radova moglo bi se raditi o djelomičnoj ili potpunoj odgovornosti tuženih za daljnju štetu na predmetnim objektima.

16. U obrazloženju drugostepene presude se navodi da je bez osnova apelanticin prigovor da je prvostepeni sud propustio ocijeniti dokaze koji se odnose na iznos novca koji je apelanticin prednik dobio za sanaciju štete i da, zbog proteka vremena od presuđenja do naplate, taj iznos nije bio dovoljan za neophodnu sanaciju i da je u tu situaciju apelantica dovedena isključivom krivnjom tuženih, budući da je prvostepeni sud o tome dao svoje obrazloženje na str. 4. i 5. presude koje u cijelosti prihvata i Kantonalni sud.

17. Protiv drugostepene presude apelantica je izjavila reviziju koju je Vrhovni sud Presudom broj 070-0-Rev-09-001786 od 16. decembra 2010. godine odbio kao neosnovanu.

18. U obrazloženju revizione presude se navodi da među parničnim strankama nije sporna činjenica da apelanticin pravni prednik, niti apelantica nisu poduzeli nijedan od sanacionih radova utvrđenih u nalazu vještaka građevinske struke nakon što joj je isplaćena šteta po presudi iz 1991. godine. Također, prema mišljenju Vrhovnog suda, apelantica nije dokazala da bi šteta koju potražuje u ovom postupku nastala i da je preduzela sanacione radove. Stoga je Vrhovni sud našao da su na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi pravilno primijenili pravilo o teretu dokazivanja (član 126. u vezi sa članom 123. Zakona o parničnom postupku, u daljnjem tekstu: ZPP) kada su u cijelosti odbili tužbeni zahtjev, te da su u obrazloženjima svojih presuda dali razloge koje prihvata i revizioni sud.

19. Istaknuto je da ne stoji revizijski prigovor da je u identičnoj činjeničnoj i pravnoj situaciji Presudom Kantonalnog suda broj 004-0-Gž-06-001243 od 21. februara 2007. godine usvojen tužbeni zahtjev N.M., a da je Presudom Vrhovnog suda broj 070-0-Rev-07-000896 od 12. augusta 2008. godine odbijena revizija tuženih. Ukazano je da u presudi Kantonalnog suda od 21. februara 2007. godine nema utvrđenja da je tužitelju N.M. u ranijem postupku dosuđen i isplaćen novčani iznos radi otklanjanja uzroka nastanka štete, a da on ta sredstva nije upotrijebio radi otklanjanja uzroka nastanka štete na svom objektu.

20. Vrhovni sud je naveo da apelantica nije preduzela nijednu od radnji kojom bi se otklonio uzrok nastanka štete na njenom objektu, a za što joj je prema ranijoj presudi dosuđen i isplaćen novčani iznos od 499.902 jugoslavenskih dinara. Stoga je, prema mišljenju redovnog suda, irelevantno pozivanje revizije na to da je apelantica uskraćena u pravu da posjeduje, koristi i raspolaže predmetnim stambenim objektom i da je on obezvrijeđen.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

21. Apelantica smatra da je osporenim presudama došlo do kršenja njenog prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Apelantica navodi da prvostepeni sud nije dao ocjenu izvedenog dokaza vještačenjem vještaka građevinske struke. Navodi da ona nije mogla sanirati objekt sa 0,05 KM koliko je iznosila obezvrijeđena glavnica ranije dosuđenog iznosa, a koji tuženi nisu platili predniku apelantice u roku koji je određen prvostepenom presudom. Ističe da iz nalaza vještaka geologa proizlazi da je nakon izgradnje saobraćajnice klizište stalno aktivno, što znači da je faktor vremena bitan radi otklanjanja ili smanjenja štetnih posljedica. Navodi da, nakon dugotrajno vođenog parničnog a kasnije i izvršnog postupka, u uvjetima rata i potpune ekonomske propasti nije moguće popravljati štetne posljedice koje su nastale 1987. godine, i to novcem dobivenim 1996. godine. Ističe da su apelantica i njena porodica već 20 godina uskraćeni u mogućnosti da koriste svoju nepokretnu imovinu, jer je izgradnjom predmetnog puta pokrenuto veliko klizište koje ugrožava cijelo naselje, a ne samo apelanticinu kuću. Ukazuje da apelantica više nema nikakvu mogućnost da raspolaže svojom nepokretnom imovinom, jer zemljište i građevinski objekti nemaju nikakvu vrijednost na tržištu pogotovo u situaciji kada je prisutna stalna prijetnja klizištem stvorenim radnjama tuženih. Ističe da se iz nalaza vještaka finansijske struke vidi koliko je obezvrijeđen iznos novca koji je apelantica trebalo da primi po Presudi broj P-2894/87 od 10. januara 1991. godine a sve zbog odugovlačenja postupka od tuženih i njihovih pokušaja da dokažu kako nisu odgovorni za štetu. Navodi da je apelanticin pravni prednik tek nakon šest godina uspio da naplati dosuđeni iznos koji u tom momentu nije imao nikakvu vrijednost (0,05 KM). Apelantica ukazuje da su u drugom predmetu koji se ticao istog činjeničnog i pravnog osnova redovni sudovi odlučili drugačije zbog čega je došlo do povrede jednakosti pred zakonom.

b) Odgovor na apelaciju

22. Iz odgovora Vrhovnog suda, Kantonalnog suda i Općinskog suda proizlazi da navedeni sudovi ostaju pri obrazloženjima datim u svojim odlukama i da smatraju da u predmetnom postupku nije došlo do kršenja apelanticinih ustavnih prava.

23. U svom odgovoru na apelaciju drugotuženi je naveo da u predmetnom postupku nije došlo do kršenja apelanticinih ustavnih prava.

V. Relevantni propisi

24. U **Zakonu o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službene novine RBiH" br. 2/92, 13/93, 13/94 i "Službene novine FBiH" broj 29/03) relevantne odredbe glase:

Osnovi odgovornosti

Član 154. stav 1.

(1) Ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

U **Zakonu o parničnom postupku** ("Službene novine FBiH" br. 53/03, 73/05 i 19/06) relevantne odredbe glase:

Član 7.

(1) Stranke su dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i da izvode dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.

(2) Sud je ovlašten da utvrdi i činjenice koje stranke nisu iznijele, ako iz rezultata rasprave i dokazivanja proizlazi da stranke idu za tim da raspolažu zahtjevima kojima ne mogu raspolagati (član 3. stav 2.).

Član 123.

(1) Svaka stranka dužna je da dokaže činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev.

(2) Sud će slobodnom ocjenom dokaza utvrditi činjenice na osnovu kojih će donijeti odluku.

Član 126.

Ako sud na osnovu ocjene izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću da utvrdi neku činjenicu, o postojanju te činjenice zaključiće primjenom pravila o teretu dokazivanja.

VI. Dopustivost

25. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

26. U skladu sa članom 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

27. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Vrhovnog suda broj 070-0-Rev-09-001786 od 16. decembra 2010. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporenu odluku apelantica je primila 12. januara 2011. godine, a apelacija je podnesena 10. februara 2011. godine, dakle, u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očigledno (*prima facie*) neosnovana, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

28. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. 1, 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

29. Apelantica navodi da je osporenim presudama povrijeđeno njeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom.

30. Predmetni postupak se odnosi na postupak naknade štete, dakle, na predmet građanskopravne prirode, pa je član 6. stav 1. Evropske konvencije primjenjiv u ovom predmetu.

31. Apelantica, u suštini, smatra da nije imala pravično suđenje zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i proizvoljne primjene materijalnog prava od redovnih sudova.

32. Ustavni sud naglašava svoj stav da nije, općenito, nadležan vršiti provjeru utvrđenih činjenica i načina na koji su redovni sudovi protumačili pozitivnopravne propise, osim ukoliko odluke tih sudova krše ustavna prava. To će biti slučaj kada odluka redovnog suda krši ustavna prava, tj. ukoliko je redovni sud pogrešno protumačio ili primijenio neko ustavno pravo, ili je zanemario to pravo, ako je primjena zakona bila proizvoljna ili diskriminacijska, ukoliko je došlo do povrede procesnih prava (pravično suđenje, pristup sudu, djelotvorni pravni lijekovi i u drugim slučajevima), ili ukoliko utvrđeno činjenično stanje ukazuje na povredu Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, Ustavni sud, odluke broj *U 39/01* od 5. aprila 2002. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 25/02, i broj *U 29/02* od 27. juna 2003. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 31/03).

33. U konkretnom slučaju Ustavni sud nalazi da je pravni osnov apelanticinog potraživanja utvrđen i raspravljen u parnici koja je vođena pred Općinskim sudom pod brojem P-2894/87 u kojoj je utvrđena odgovornost tuženih za stvaranje klizišta prilikom izvođenja radova na izgradnji puta za groblje "Prašnice". U tom postupku, prema nalazu vještaka, utvrđeno je da šteta na apelanticinom objektu iznosi 499.902 jugoslavenskih dinara, koji iznos je apelantici isplaćen u izvršnom postupku. U navedenom nalazu vještak je, također, utvrdio koji se radovi moraju poduzeti u svrhu sanacije postojeće štete, kao i radovi kako bi se otklonio nastanak buduće štete. Dakle, u nalazu vještaka tačno su utvrđeni radovi koje je trebalo da izvrši apelanticin prednik, odnosno apelantica, a za koje je njenom pravnom predniku u navedenom postupku dosuđen i isplaćen iznos od 499.902 jugoslavenskih dinara. Međutim, Ustavni sud primjećuje da u predmetnom postupku apelantica nije dokazala da su njen prednik, odnosno apelantica, preduzeli nijedan od sanacionih radova utvrđenih u nalazu vještaka građevinske struke nakon što joj je isplaćena šteta po presudi iz 1991. godine. Također, apelantica u predmetnom postupku nije dokazala da bi šteta koju potražuje u predmetnom postupku nastala i da su preduzete sve radnje koje su navedene u nalazu vještaka. Iz navedenog proizlazi da su redovni sudovi u predmetnom postupku primijenili pravila o teretu dokazivanja (član 126. u vezi sa članom 123. ZPP), te dali jasne i precizne razloge zbog čega su, u smislu odredbe člana 154. stav 1. ZOO, odbili apelanticin tužbeni zahtjev za naknadu štete.

34. Dalje, Ustavni sud primjećuje da povredu principa jednakosti pred zakonom apelantica dovodi u vezu sa drugačijim odlučenjem redovnih sudova u drugom predmetu u kojem je tužitelju N.M. dosuđena naknada štete. U odnosu na ove apelanticine navode, Ustavni sud kao prvo podsjeća da ovaj sud odlučuje o predmetnoj apelaciji imajući u vidu isključivo okolnosti konkretnog slučaja. Ustavni sud ne može elaborirati, niti davati bilo kakve zaključke o postupcima koji nisu bili predmet razmatranja pred Ustavnim sudom. Pri tome Ustavni sud ukazuje da su ovi apelanticini navodi bili predmet ispitivanja Vrhovnog suda, koji je ispitujući ove navode u osporenoj presudi istakao da u predmetu na koji se poziva apelantica tužitelju N.M. nije u ranijem postupku dosuđen i isplaćen novčani iznos radi otklanjanja uzroka nastanka štete, a da on ta sredstva nije upotrijebio radi otklanjanja uzroka nastanka štete na objektu. Naime, u predmetnom postupku je nesporno utvrđeno da apelantica nije preduzela niti jednu od radnji kojom bi se otklonio uzrok nastanka štete na njenom objektu za šta joj je po ranijoj presudi dosuđen i isplaćen novčani iznos od 499.902 jugoslavenskih dinara. Dakle, Vrhovni sud je utvrdio jasnu razliku u pogledu činjeničnog stanja između konkretnog predmeta i predmeta na koji apelantica ukazuje u apelaciji, a što je rezultiralo različitom primjenom materijalnog prava. U navedenom obrazloženju Vrhovnog suda Ustavni sud ne nalazi bilo kakvu proizvoljnost, niti ono ukazuje na osnovanost apelanticinih navoda o kršenju principa jednakosti pred zakonom.

35. Prema tome, imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud u razlozima odluka redovnih sudova ne može naći elemente koji bi ukazivali na nepravilnost ili arbitrarnost u donošenju osporenih odluka. Naime, prema mišljenju Ustavnog suda, redovni sudovi su dali jasno i precizno obrazloženje svojih zaključaka zbog čega su smatrali da je apelanticin tužbeni zahtjev neosnovan u smislu odredbe člana 154. stav 1. ZOO. Do ovakvog zaključka Ustavni sud je došao analizirajući osporene presude i propise na kojima su zasnovane, te dovodeći ih u vezu sa zahtjevima iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

36. Na osnovu navedenog, Ustavni sud zaključuje da apelantici nije povrijeđeno pravo na pravično suđenje u smislu

garancija iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Ostali navodi

37. Ustavni sud smatra da, s obzirom na zaključke u vezi sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije, nije potrebno posebno razmatrati apelanticine navode o povredi prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, budući da se, u suštini, navodi o kršenju prava na imovinu zasnivaju na navodima o kršenju prava na pravično suđenje o kojim je Ustavni sud već iznio svoj stav u prethodnim tačkama ove odluke.

VIII. Zaključak

38. Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nema povrede apelanticinog prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije kada u obrazloženju osporenih odluka nema ničega što ukazuje na to da su redovni sudovi proizvoljno primijenili relevantne propise na apelanticinu štetu, te kada su za svoje odluke dali jasne razloge.

39. Na osnovu člana 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

40. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, s. r.

682

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1092/11**, rješavajući apelaciju **Zehrida Hasanovića**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak 2. točka b), članka 59. st. 1. i 2. i članka 62. stavak 1. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 22/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, dopredsjednik
Seada Palavrić, dopredsjednica
Mato Tadić, sudac
Mirsad Ćeman, sudac
Zlatko M. Knežević, sudac
na sjednici održanoj 10. travnja 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Zehrida Hasanovića**.

Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukida se Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 P 062748 09 Gž od 17. prosinca 2010. godine.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Sarajevu da po žurnom postupku donese novu odluku sukladno članku II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Sarajevu da, sukladno članku 72. stavak 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Zehrid Hasanović (u daljnjem tekstu: apelant), kojeg zastupa Asif Plećan, odvjetnik iz Sarajeva, podnio je 7. ožujka 2011. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Kantonalnog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 65 0 P 062748 09 Gž od 17. prosinca 2010. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), od Kantonalnog suda, Općinskog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Općinski sud) i sudionika u postupku tužene Federacije Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: tužena), koju zastupa Federalno pravobraniteljstvo, zatraženo je 14. studenog 2013. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Odgovor na apelaciju Kantonalni sud je dostavio 23. siječnja 2014. godine, Općinski sud 17. prosinca 2013. godine, dok tužena nije dostavila odgovor na apelaciju.

4. Odgovori na apelaciju proslijeđeni su apelantovom zastupniku 13. veljače 2014. godine.

III. Činjenično stanje

5. Presudom Općinskog suda broj 65 0 P 062748 08 P od 26. lipnja 2009. godine obvezana je tužena da apelantu isplati razliku naknade za ishranu u tijeku rada (topli obrok) za listopad, studeni i prosinac 2005. godine, iznose precizirane za svaki mjesec posebice, odnosno ukupan iznos od 85,97 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od podnošenja tužbe, 31. listopada 2008. godine, pa do isplate, uz naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 255,52 KM.

6. U obrazloženju presude Općinski sud je naveo da je apelant 31. listopada 2008. godine podnio tužbu protiv tužene tražeći da se obveže da mu na ime naknade razlike za ishranu u tijeku rada za razdoblje listopad 2005. godine do prosinca 2005. godine isplati iznos od 231,84 KM sa zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe, pa do isplate, uz naknadu troškova postupka. Navedeno je da je na pripremnom ročištu apelant smanjio tužbeni zahtjev, tražeći da se tužena obveže da mu isplati razliku naknade za ishranu u tijeku rada (topli obrok) za razdoblje listopad 2005. godine do prosinca 2005. godine u iznosu od 85,97 KM sa zakonskom zateznom kamatom od podnošenja tužbe, 31. listopada 2008. godine, pa do isplate, uz naknadu troškova parničnog postupka. Općinski sud je istaknuo da je ocjenom izvedenih dokaza, uz primjenu relevantnih odredaba materijalnog prava, čl. 5. i 29. Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće, te članka 31. Kolektivnog ugovora za službenike tijela uprave i sudske vlasti u FBiH, u konačnici, utvrdio da je tužena apelantu za sporno razdoblje na ime toplog obroka isplaćivala iznos od 10,00 KM dnevno, dakle, manje nego što predstavlja 2% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH, zbog čega je zaključio da mu je ostala dužna iznose kao u izreci presude. Odluku o troškovima postupka Općinski sud je donio primjenom odredbe članka 386. stavak 2. i članka 387. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP). U tom kontekstu Općinski sud je konstatirao da se troškovi sastoje od sastava tužbe, zastupanja na pripremnom ročištu i glavnoj raspravi, te sastava obrazloženog podneska i troškova PDV, što ukupno iznosi 982,80 KM. Sud je istaknuo da je apelant u ovom postupku uspio sa 26%, pa mu je na ime troškova postupka dosudio iznos

od 255,52 KM, dok je u preostalom dijelu odbijen apelantov zahtjev za isplatu troškova.

7. Protiv presude Općinskog suda od 22. lipnja 2009. godine priziv je izjavila tužena zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

8. Apelant je također, izjavio priziv, kako je naveo, "protiv Rješenja o troškovima postupka sadržanog u Presudi Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 P 062748 08 P od 26. lipnja 2009. godine", zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene procesnog prava. Apelant je u prizivu naveo da je Općinski sud pogrešno utvrdio činjenicu da je u predmetnom postupku uspio sa 26%, smatrajući da je tužbenim zahtjevom od 85,97 KM uspio 100%, zbog čega smatra da je Općinski sud pogrešno primijenio procesno pravo, odredbu čl. 386. i 387. stavak 2. ZPP, odnosno jer je u cijelosti uspio u predmetnoj parnici.

9. Iz potvrde primitka dokumenta broj 65 0 P 062748 08 P od 15. srpnja 2009. godine, koju je apelant dostavio uz apelaciju, proizlazi da je taj sud navedenog nadnevka a u navedenom predmetu primio priziv na presudu koji je dostavio apelantov odvjetnik u dva primjerka.

10. Kantonalni sud je, kako je to navedeno u uvodu presude, rješavajući po prizivu tužene protiv presude Općinskog suda, donio Presudu broj 65 0 P 062748 09 Gž od 17. prosinca 2010. godine kojom je odlučio da se priziv tužene odbija i prvostupanjska presuda potvrđuje. U obrazloženju presude je navedeno da je Kantonalni sud osporenu presudu ispitao u okviru prizivnih navoda tužene, u granicama propisanim člankom 221. ZPP, nakon čega je zaključio da je priziv tužene neutemeljen, da je prvostupanjski sud pravilnom primjenom materijalnog prava obvezao tuženu da apelantu isplati razliku na ime toplog obroka za razdoblja i u iznosima kao u izreci prvostupanjske presude, primjenom članka 5. Uredbe i članka 31. Kolektivnog ugovora, jer ne postoje razlozi zbog kojih tužena pobija osporenu presudu.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelant smatra da mu je osporenom presudom Kantonalnog suda povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju i pravo na nediskriminaciju iz članka 14. Europske konvencije. Povredu prava na pravično suđenje apelant vidi u proizvoljnoj primjeni odredaba ZPP i povredi prava na pristup sudu kao segmentu prava na pravično suđenje od Kantonalnog suda. Navodi da je protiv odluke prvostupanjskog suda u dijelu dosuđenih troškova parničnog postupka izjavio priziv 15. srpnja 2009. godine Kantonalnom sudu, tražeći da se tužena obveže da mu na ime troškova postupka isplati iznos od 1.338,80 KM, smatrajući da je Općinski sud pogrešno utvrdio da je u konkretnoj pravnoj stvari uspio sa 26%, umjesto 100%, o kojim prizivnim navodima se Kantonalni sud uopće nije očitovao.

b) Odgovor na apelaciju

12. Kantonalni sud je u odgovoru na apelaciju istaknuo da je apelant, prema odredbi članka 192. ZPP, imao pravo u roku od trideset dana od dana primitka presude, obzirom na to da taj sud nije odlučio o njegovom prizivu, podnijeti zahtjev za donošenje dopunske presude, pa kako nije koristio svoja procesna prava na koja je imao pravo, predlaže da se apelacija odbije kao neutemeljena.

13. Općinski sud je u odgovoru na navode iz apelacije istaknuo da je postupak vodio sukladno odredbama ZPP, pa smatra da je odluka tog suda u dijelu odluke o dosuđenim troškovima parničnog postupka zakonito donesena, što je, kako navodi, potvrdio i Kantonalni sud. Stoga predlaže da se apelacije odbije.

V. Relevantni propisi

14. **Zakon o parničnom postupku** ("Službeni novine FBiH" br. 53/03, 73/05 i 19/06) u relevantnom dijelu glasi:

Član 175. stav 4.

(4) Odluka o troškovim postupka u presudi smatra se rješenjem.

Član 176. stav 1. i 2.

(1) Presudom sud odlučuje o zahtjevu koji se tiče glavne stvari i sporednih potraživanja.

(2) Ako postoji više zahtjeva, sud će o svim tim zahtjevima odlučiti jednom presudom.

Član 192. stav 1.

(1) Ako je sud propustio odlučiti o dijelu zahtjeva ili o svim zahtjevima o kojima se mora odlučiti presudom, a koji su već raspravljeni, stranka može u roku od 30 dana od dana prijema presude predložiti parničnom sudu da se presuda dopuni.

Član 193.

Kad sud nađe da je prijedlog za dopunu presude osnovan, bez ponovnog otvaranja glavne rasprave donijet će, u roku od osam dana, presudu o zahtjevu koji nije riješen (dopunska presuda).

Član 194.

(1) Ako je uz prijedlog za dopunu presude podnesena i žalba protiv presude, prvostepeni sud će zastati sa dostavom te žalbe drugostepenom sudu dok se ne donese odluka o prijedlogu za dopunu presude i dok ne protekne rok za žalbu protiv te odluke.

(2) Ako protiv odluke o dopuni presude bude podnesena žalba, ta žalba zajedno sa žalbom protiv prvobitne presude dostavit će se drugostepenom sudu.

(3) Ako se prvostepena presuda pobija žalbom samo zato što prvostepeni sud nije presudom odlučio o svim zahtjevima stranaka koji su predmet parnice, žalba će se smatrati prijedlogom stranke da se donese dopunska presuda.

Član 203. stav 1. i 3.

(1) Protiv presude donijete u prvom stepenu stranke mogu izjaviti žalbu u roku od 30 dana od dana donošenja presude, odnosno, ako se presuda dostavlja u skladu sa odredbama ovog zakona o dostavljanju, 30 dana nakon dostavljanja prepisa presude, ako u ovom zakonu nije određen drugi rok. U mjeničnim i čekovnim sporovima ovaj rok je 15 dana.

(3) O žalbi protiv presude odlučuje drugostepeni sud.

Član 233.

Protiv rješenja prvostepenog suda dozvoljena je žalbe ako u ovom zakonu nije određeno da žalba nije dozvoljena.

Ako ovaj zakon izričito određuje da posebna žalba nije dozvoljena, rješenje prvostepenog suda može se pobijati samo u žalbi protiv konačne odluke.

Član 386. stav 1., 2. i 3.

(1) Stranka koja u cjelini izgubi parnicu dužna je da protivnoj stranci naknadi troškove.

(2) Ako stranka, djelimično uspije u parnici, sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka podmiruje svoje troškove ili da jedna stranka naknadi drugoj srazmjeran dio troškova,

(3) Sud može odlučiti da jedna stranka naknadi sve troškove postupka koje je druga stranka imala ako protivna stranka nije uspjela samo u srazmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi.

Član 387. stav 2.

(2) Ako je propisana tarifa za nagradu advokata ili za druge troškove, ovi troškovi odmjeriće se po toj tarifi.

VI. Dopustivost

15. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

16. Sukladno članku 18. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

17. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Kantonalnog suda broj 65 0 P 062748 09 Gž od 17. prosinca 2010. godine protiv kojeg nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporenu presudu apelant je primio 7. siječnja 2011. godine, a apelacija je podnesena 7. ožujka 2011. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očigledno (*prima facie*) neutemeljena, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

18. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 18. st. 1, 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

19. Apelant pobija presudu Kantonalnog suda tvrdeći da mu je povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije, pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju i pravo na nediskriminaciju iz članka 14. Europske konvencije.

Pravo na pravično suđenje

20. Članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz stavka 2. ovog članka, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

21. Članak 6. stavak 1. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom.

22. Predmetni postupak se odnosi na potraživanja iz osnova rada, dakle, na predmet građanskopravne naravi, pa je članak 6. stavak 1. Europske konvencije u ovom predmetu primjenjiv.

23. Apelant smatra da mu je presudom Kantonalnog suda prekršeno pravo na pravično suđenje zbog pogrešne primjene materijalnog prava. S tim u svezi, Ustavni sud, prije svega, ukazuje da, prema praksi Europskog suda i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije preispitivanje zaključaka redovitih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene prava (vidi, Europski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. lipnja 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati redovite sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je općenito zadatak redovitih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi, Europski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. svibnja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je ispitati je li eventualno došlo do povrede ili zanemarivanja ustavnih prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na učinkovit pravni lijek i dr.), te je li primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska.

24. Ustavni sud se, dakle, prema navedenom stavu, može iznimno, kada ocijeni da je u određenom postupku redoviti sud proizvoljno postupao kako u utvrđivanju činjenica, tako i u primjeni relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. travnja 2005. godine, stavak 26), upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise. U kontekstu navedenoga Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka jednom pravičnom postupku (vidi Odluku Ustavnog suda broj *AP 1293/05* od 12. rujna 2006. godine, točka 25. i dalje). Stoga će Ustavni sud u konkretnom slučaju, obzirom na pitanje koje apelant problematizira, ispitati je li pobijana odluka utemeljena na proizvoljnoj primjeni pozitivnopravnih propisa.

25. Dakle, u konkretnom slučaju apelant smatra da mu je osporenom presudom povrijeđeno pravo na pravično suđenje, jer Kantonalni sud uopće nije uzeo u razmatranje njegov priziv izjavljen 15. srpnja 2009. godine protiv rješenja o troškovima postupka sadržanim u Presudi Općinskog suda broj 65 0 P 062748 08 P od 22. lipnja 2009. godine. S tim u svezi, ukazuje da je priziv izjavio zbog proizvoljne primjene procesnog prava, jer mu je prvostupanjski sud presudom dosudio troškove parničnog postupka utvrdivši da je u predmetnoj parnici uspio sa 26% umjesto 100%.

26. Ustavni sud ističe da "pravo priziva višem sudu nije definirano, niti se podrazumijeva u članku 6. stavak 1. Europske konvencije". Međutim, ako je priziv omogućen i ako je bio podnesen, a sud tog stupnja pozvan da "utvrdi" činjenice, prvi stavak članka 6. Europske konvencije je primjenjiv (vidi, Europski sud za ljudska prava, *Delcourt protiv Belgije*, presuda od 17. siječnja 1970. godine, serija A broj 11, str. 14-15). Ustavni sud ističe da, iako članak 6. stavak 1. Europske konvencije ne podrazumijeva pravo priziva višem sudu, ako se zakonom ovo pravo propiše, onda se moraju osigurati garancije za njegovu dosljednu primjenu kroz jasnu i preciznu normu (vidi, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 4101/09* od 30. ožujka 2012. godine, stavak 49, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 40/12).

27. Ustavni sud podsjeća da se, u suštini, sličnim pravnim pitanjem bavio u svojoj Odluci broj AP 3806/09 (vidi, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 3806/09* od 19. srpnja 2012. godine, dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba), kojom je usvojena apelantova apelacija, u konkretnom slučaju tužitelja Općine Maglaj, podnesena protiv rješenja Kantonalnog suda u Zenici zbog povrede prava na pristup sudu kao segmentu prava na pravično suđenje, jer je taj sud, nadležan odlučiti o činjeničnim i pravnim pitanjima, propustio odlučiti o apelantovom izjavljenom prizivu koji je garantiran zakonom, a što je kao posljedicu imalo izostanak odluke koja predstavlja konačno rješenje o pravu apelanta kao žalitelja. Ustavni sud podsjeća da je u tom predmetu apelant

izjavio priziv protiv dvaju rješenja tog suda: djelomičnog rješenja i konačnog rješenja, od kojih se jedno rješenje ticalo predbilježbe upisa prava na nekretninama, a drugo upisa zakonske hipoteke na nekretninama istog poreznog dužnika po zahtjevu Kantonalnog poreznog ureda u Zenici. Iz obrazloženja osporenog rješenja Kantonalnog suda proizlazi da je taj sud o apelantovom prizivnom navodu u odnosu na rješenje o upisu zakonske hipoteke raspravio i ocijenio ga neutemeljenim, dok o apelantovom prizivu izjavljenom protiv rješenja kojim je dozvoljena predbilježba upisa prava na nekretninama poreznog dužnika uopće nije odlučivao. U navedenoj odluci Ustavni sud je naglasio (točka 27) da ″prema stanovištu Europskog suda, članak 6. stavak 1. Europske konvencije osigurava svakome pravo da povede pred sudom postupak u svezi sa svojim građanskim pravima i obvezama: na taj način ovaj članak uključuje 'pravo na sud', od čega pravo pristupa, to jest pravo na pokretanje postupka u građanskim predmetima, predstavlja jedan aspekt (vidi, Europski sud, *Philis protiv Grčke*, presuda od 27. kolovoza 1991, serija A broj 209, str. 20, stavak 59). Potom, koncept 'odluka', u smislu članka 6. stavak 1. Europske konvencije, pretpostavlja konačno rješenje spora pred sudom, a to i jeste svrha 'prava na sud'. Stoga, u situaciji kada je zakonom dozvoljena mogućnost izjavljivanja priziva i kada takav priziv bude izjavljen sudu koji je nadležan odlučiti o činjeničnim i pravnim pitanjima, svrha 'prava na sud' u vidu 'odluke' koja predstavlja konačno rješenje o pravu će postojati tek kada o izjavljenom prizivu bude i odlučeno".

28. Dovodeći u svezu navedene stavove sa okolnostima konkretnog slučaja, Ustavni sud zapaža da je u apelantovom slučaju Kantonalni sud odlučio o prizivu i tužene, a da uopće nije niti konstatirao da je apelant izjavio priziv, niti ga je ocijenio u osporenoj odluci iz čega proizlazi da je Kantonalni sud propustio odlučiti o apelantovom prizivu garantiranom zakonom u smislu članka 233. ZPP, izjavljenom protiv presude prvostupanjskog suda u dijelu dosuđenih troškova parničnog postupka, kao sud koji je nadležan odlučiti o činjeničnim i pravnim pitanjima. Iz navedenog slijedi da je Kantonalni sud nesporno apelantu uskratio "odluku" koja predstavlja konačno rješenje o njegovom pravu, pa je na taj način apelantovo pravo na pristup sudu kao segmentu prava na pravično suđenje učinio iluzornim. U danim okolnostima se ukazuje neutemeljenim pozivanje Kantonalnog suda (u odgovoru na apelaciju) na apelantova prava propisana odredbom članka 192. ZPP, kojim je regulirano pravo na dopunsku presudu u slučaju da je sud propustio odlučiti o dijelu zahtjeva ili o svim zahtjevima o kojima se mora odlučiti presudom. Da se u apelantovom slučaju ne radi o navedenoj situaciji, proizlazi iz odluke prvostupanjskog suda koji je apelantov zahtjev u svezi sa troškovima parničnog postupka razmotrio i o njima odlučio pozivanjem na odredbe ZPP, koje su taj sud opredijelile za donošenje takve odluke. Protiv tog rješenja apelant je izjavio priziv primjenom članka 233. ZPP, jer se radi o troškovima postupka nastalim povodom konkretne pravne stvari, a apelantova tražbina, u smislu odredaba ZPP, u cjelini gledano predstavlja glavnu stvar o kojoj je drugostupanjski sud bio dužan odlučiti jednom presudom i u kojem slučaju se odluka o troškovima postupka smatra rješenjem. Ustavni sud, također, podsjeća da se radi o dva neovisna procesna sredstva, što proizlazi iz čl. 193, 194. i 233. citiranog zakona, jer priziv na presudu treba razlikovati od prijedloga za donošenje dopunske presude, imajući u vidu da i procesi odlučivanja prema tim sredstvima nisu vezani, te da se priziv izjavljuje na prvostupanjsku presudu suda, a prijedlog za donošenje dopunske presude se izjavljuje zbog nedostatka odluke prvostupanjskog suda o dijelu tužbenog zahtjeva. To u konkretnom predmetu nije slučaj, jer je prvostupanjski sud, kako je već prethodno navedeno, odlučio o apelantovom zahtjevu o troškovima postupka, tako da je apelant samo u slučaju odricanja od prava na priziv imao pravo u zakonskom roku izjaviti prijedlog za donošenje dopunske presude.

29. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da je u okolnostima konkretnog slučaja apelantu povrijeđeno pravo na pristup sudu kao segment prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Ostali navodi

30. Obzirom na zaključke u odnosu na povredu prava na pristup sudu kao segmentu prava na pravično suđenje, Ustavni sud smatra da nije potrebno posebice ispitivati i apelantove navode o povredi prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju i prava na nediskriminaciju iz članka 14. Europske konvencije.

VIII. Zaključak

31. Ustavni sud zaključuje da postoji povreda prava na pristup sudu kao segmenta prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine kada sud, koji je nadležan odlučiti o činjeničnim i pravnim pitanjima, propusti odlučiti o izjavljenom prizivu koji je garantiran zakonom, a što kao posljedicu ima izostanak odluke koja predstavlja konačno rješenje o apelantovom pravu.

32. Na temelju članka 59. st. 1. i 2. i članka 62. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

33. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 1092/11**, рјешавајући апелацију **Зехрида Хасановића**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став 2 тачка б), члана 59 ст. 1 и 2 и члана 62 став 1 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 22/14), у саставу:

Валерија Галић, предсједница
Миодраг Симовић, потпредсједник
Сеада Палаврић, потпредсједница
Мато Тадић, судија
Мирсад Ћеман, судија
Златко М. Кнежевић, судија

на сједници одржаној 10. априла 2014. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација **Зехрида Хасановића**.

Утврђује се повреда права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Пресуда Кантоналног суда у Сарајеву број 65 0 П 062748 09 Гж од 17. децембра 2010. године.

Налаже се Кантоналном суду у Сарајеву да по хитном поступку донесе нову одлуку у складу са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Кантоналном суду у Сарајеву да, у складу са чланом 72 став 5 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања

ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Зехрид Хасановић (у даљњем тексту: апелант), којег заступа Асиф Плећан, адвокат из Сарајева, поднио је 7. марта 2011. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Кантоналног суда у Сарајеву (у даљњем тексту: Кантонални суд) број 65 0 П 062748 09 Гж од 17. децембра 2010. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22 ст. 1 и 2 Правила Уставног суда ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 60/05, 64/08 и 51/09), од Кантоналног суда, Општинског суда у Сарајеву (у даљњем тексту: Општински суд) и учесника у поступку тужене Федерације Босне и Херцеговине, Владе Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: тужена), коју заступа Федерално правобранилаштво, затражено је 14. новембра 2013. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Одговор на апелацију Кантонални суд је доставио 23. јануара 2014. године, Општински суд 17. децембра 2013. године, док тужена није доставила одговор на апелацију.

4. Одговори на апелацију прослијеђени су апелантовом заступнику 13. фебруара 2014. године.

III. Чињенично стање

5. Пресудом Општинског суда број 65 0 П 062748 08 П од 26. јуна 2009. године обавезана је тужена да апеланту исплати разлику накнаде за исхрану у току рада (топли оброк) за октобар, новембар и децембар 2005. године, износе прецизиране за сваки мјесец посебно, односно укупан износ од 85,97 КМ са законском затезном каматом почев од подношења тужбе, 31. октобра 2008. године, па до исплате, уз накнаду трошкова парничног поступка у износу од 255,52 КМ.

6. У образложењу пресуде Општински суд је навео да је апелант 31. октобра 2008. године поднио тужбу против тужене тражећи да се обавеже да му на име накнаде разлике за исхрану у току рада за период октобар 2005. године до децембра 2005. године исплати износ од 231,84 КМ са затезном каматом почев од дана подношења тужбе, па до исплате, уз накнаду трошкова поступка. Наведено је да је на припремном рочишту апелант смањио тужбени захтјев, тражећи да се тужена обавеже да му исплати разлику накнаде за исхрану у току рада (топли оброк) за период октобар 2005. године до децембра 2005. године у износу од 85,97 КМ са законском затезном каматом од подношења тужбе, 31. октобра 2008. године, па до исплате, уз накнаду трошкова парничног поступка. Општински суд је истакао да је оцјеном изведених доказа, уз примјену релевантних одредаба материјалног права, чл. 5 и 29 Уредбе о накнадама и другим материјалним правима која немају карактер плате, те члана 31 Колективног уговора за службенике органа управе и судске власти у ФБиХ, у коначници, утврдио да је тужена апеланту за спорни период на име топлог оброка исплаћивала износ од 10,00 КМ дневно, дакле, мање него што представља 2% просјечне нето-плате исплаћене у ФБиХ, због чега је закључио да му је остала дужна износе као у изреци пресуде. Одлуку о трошковима поступка Општински суд је донио примјеном одредбе члана 386 став 2 и члана 387 Закона о парничном поступку (у даљњем тексту: ЗПП). У том контексту Општински суд је констатовао да се трошкови састоје од састава тужбе, заступања на припремном рочишту и главној расправи, те састава образложеног поднеска и трошкова ПДВ, што укупно износи 982,80 КМ. Суд је истакао да је апелант у овом поступку успио са 26%, па му је на име трошкова поступка досудио износ од 255,52 КМ, док је у преосталом дијелу одбијен апелантов захтјев за исплату трошкова.

7. Против пресуде Општинског суда од 22. јуна 2009. године жалбу је изјавила тужена због повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примјене материјалног права.

8. Апелант је такође, изјавио жалбу, како је навео, "против Рјешења о трошковима поступка садржаног у Пресуди Општинског суда у Сарајеву број 65 0 П 062748 08 П од 26. јуна 2009. године", због погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примјене процесног права. Апелант је у жалби навео да је Општински суд погрешно утврдио чињеницу да је у предметном поступку успио са 26%, сматрајући да је тужбеним захтјевом од 85,97 КМ успио 100%, због чега сматра да је Општински суд погрешно примијенио процесно право, одредбу чл. 386 и 387 став 2 ЗПП, односно јер је у цијелости успио у предметној парници.

9. Из потврде пријема документа број 65 0 П 062748 08 П од 15. јула 2009. године, коју је апелант доставио уз апелацију, произилази да је тај суд наведеног датума у наведеном предмету примио жалбу на пресуду коју је доставио апелантов адвокат у два примјерка.

10. Кантонални суд је, како је то наведено у уводу пресуде, рјешавајући по жалби тужене против пресуде Општинског суда, донио Пресуду број 65 0 П 062748 09 Гж од 17. децембра 2010. године којом је одлучио да се жалба тужене одбија и првостепена пресуда потврђује. У образложењу пресуде је наведено да је Кантонални суд оспорену пресуду испитао у оквиру жалбених навода тужене, у границама прописаним чланом 221 ЗПП, након чега је закључио да је жалба тужене неоснована, да је првостепени суд правилном примјеном материјалног права обавезао тужену да апеланту исплати разлику на име топлог оброка за периоде и у износима као у изреци првостепене пресуде, примјеном члана 5 Уредбе и члана 31 Колективног уговора, јер не постоје разлози због којих тужена побија оспорену пресуду.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

11. Апелант сматра да му је оспореном пресудом Кантоналног суда повријеђено право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију и право на недискриминацију из члана 14 Европске конвенције. Повреду права на правично суђење апелант види у произвољној примјени одредаба ЗПП и повреди права на приступ суду као сегменту права на правично суђење од Кантоналног суда. Наводи да је против одлуке првостепеног суда у дијелу досуђених трошкова парничног

поступка изјавио жалбу 15. јула 2009. године Кантоналном суду, тражећи да се тужена обавеже да му на име трошкова поступка исплати износ од 1.338,80 КМ, сматрајући да је Општински суд погрешно утврдио да је у конкретној правној ствари успио са 26%, умјесто 100%, о којим жалбеним наводима се Кантонални суд уопште није очитовао.

б) Одговор на апелацију

12. Кантонални суд је у одговору на апелацију истакао да је апелант, према одредби члана 192 ЗПП, имао право да у року од тридесет дана од дана пријема пресуде, с обзиром на то да тај суд није одлучио о његовој жалби, поднесе захтјев за доношење допунске пресуде, па како није користио своја процесна права на која је имао право, предлаже да се апелација одбије као неоснована.

13. Општински суд је у одговору на наводе из апелације истакао да је поступак водио у складу са одредбама ЗПП, па сматра да је одлука тог суда у дијелу одлуке о досуђеним трошковима парничног поступка законито донесена, што је, како наводи, потврдио и Кантонални суд. Стога предлаже да се апелације одбије.

V. Релевантни прописи

14. **Закон о парничном поступку** ("Службени новине ФБиХ" бр. 53/03, 73/05 и 19/06) у релевантном дијелу гласи:

Члан 175. став 4.

(4) Одлука о трошковим поступка у пресуди сматра се рјешењем.

Члан 176. став 1. и 2.

(1) Пресудом суд одлучује о захтјеву који се тиче главне ствари и споредних потраживања.

(2) Ако постоји више захтјева, суд ће о свим тим захтјевима одлучити једном пресудом.

Члан 192. став 1.

(1) Ако је суд пропустио одлучити о дијелу захтјева или о свим захтјевима о којима се мора одлучити пресудом, а који су већ расправљени, странка може у року од 30 дана од дана пријема пресуде предложити парничном суду да се пресуда допуни.

Члан 193.

Кад суд нађе да је приједлог за допуну пресуде утемељен, без поновног отварања главне расправе донијет ће, у року од осам дана, пресуду о захтјеву који није ријешен (допунска пресуда).

Члан 194.

(1) Ако је уз приједлог за допуну пресуде поднесена и жалба против пресуде, првостепени суд ће застати са доставом те жалбе другостепеном суду док се не донесе одлука о приједлогу за допуну пресуде и док не протекне рок за жалбу против те одлуке.

(2) Ако против одлуке о допуни пресуде буде поднесена жалба, та жалба заједно са жалбом против првобитне пресуде доставит ће се другостепеном суду.

(3) Ако се првостепена пресуда побија жалбом само зато што првостепени суд није пресудом одлучио о свим захтјевима странака који су предмет парнице, жалба ће се сматрати приједлогом странке да се донесе допунска пресуда.

Члан 203. став 1. и 3.

(1) Против пресуде донијете у првом степену странке могу изјавити жалбу у року од 30 дана од дана доношења пресуде, односно, ако се пресуда доставља у складу са одредбама овог закона о достављању, 30 дана након достављања преписа пресуде, ако у овом закону није одређен други рок. У мјеничним и чековним споровима овај рок је 15 дана.

(3) О жалби против пресуде одлучује другостепени суд.

Члан 233.

Против рјешења првостепеног суда дозвољена је жалбе ако у овом закону није одређено да жалба није дозвољена.

Ако овај закон изричито одређује да посебна жалба није дозвољена, рјешење првостепеног суда може се побијати само у жалби против коначне одлуке.

Члан 386. став 1., 2. и 3.

(1) Странка која у цјелини изгуби парницу дужна је да противној страни накнади трошкове.

(2) Ако странка, дјелимично успије у парници, суд може, с обзиром на постигнути успјех, одредити да свака странка подмирује своје трошкове или да једна странка накнади другој сразмјеран дио трошкова,

(3) Суд може одлучити да једна странка накнади све трошкове поступка које је друга странка имала ако противна странка није успјела само у сразмјерно незнатном дијелу свог захтјева, а због тог дијела нису настали посебни трошкови.

Члан 387. став 2.

(2) Ако је прописана тарифа за награду адвоката или за друге трошкове, ови трошкови одмјериће се по тој тарифи.

VI. Допустивост

15. У складу са чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

16. У складу са чланом 18 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд може разматрати апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

17. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Кантоналног суда број 65 0 П 062748 09 Гж од 17. децембра 2010. године против којег нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 7. јануара 2011. године, а апелација је поднесена 7. марта 2011. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став 1 Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. 3 и 4 Правила Уставног суда, јер није очигледно (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због којег апелација није допустива.

18. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине и члана 18 ст. 1, 3 и 4 Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

19. Апелант побија пресуду Кантоналног суда тврдећи да му је повријеђено право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције, право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз

Европску конвенцију и право на недискриминацију из члана 14 Европске конвенције.

Право на правично суђење

20. Члан II/3e) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

21. Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом.

22. Предметни поступак се односи на потраживања из основа рада, дакле, на предмет грађанскоправне природе, па је члан 6 став 1 Европске конвенције у овом предмету примјењив.

23. Апелант сматра да му је пресудом Кантоналног суда прекршено право на правично суђење због погрешне примјене материјалног права. С тим у вези, Уставни суд, прије свега, указује да, према пракси Европског суда и Уставног суда, задатак ових судова није преиспитивање закључака редовних судова у погледу чињеничног стања и примјене права (види, Европски суд, *Pronina против Русије*, одлука о допустивости од 30. јуна 2005. године, апликација број 65167/01). Наиме, Уставни суд није надлежан да супституише редовне судове у процјени чињеница и доказа, већ је уопштено задатак редовних судова да оцијене чињенице и доказе које су извели (види, Европски суд, *Thomas против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 10. маја 2005. године, апликација број 19354/02). Задатак Уставног суда је да испита да ли је евентуално дошло до повреде или занемаривања уставних права (право на правично суђење, право на приступ суду, право на дјелотворан правни лијек и др.), те да ли је примјена закона била, евентуално, произвољна или дискриминацијска.

24. Уставни суд се, дакле, према наведеном ставу, може изузетно, када оцијени да је у одређеном поступку редовни суд произвољно поступао како у утврђивању чињеница, тако и у примјени релевантних позитивноправних прописа (види, Уставни суд, Одлука број *АП 311/04* од 22. априла 2005. године, став 26), упустити у испитивање начина на који су надлежни судови утврђивали чињенице и на тако утврђене чињенице примијенили позитивноправне прописе. У контексту наведеног Уставни суд подсјећа и да је у више својих одлука указао да очигледна произвољност у примјени релевантних прописа никада не може водити ка једном правичном поступку (види Одлуку Уставног суда број *АП 1293/05* од 12. септембра 2006. године, тачка 25 и даље). Стога ће Уставни суд у конкретном случају, с обзиром на питање које апелант проблематизује, испитати да ли је побијана одлука утемељена на произвољној примјени позитивноправних прописа.

25. Дакле, у конкретном случају апелант сматра да му је оспореном пресудом повријеђено право на правично суђење, јер Кантонални суд уопште није узео у разматрање његову жалбу изјављену 15. јула 2009. године против рјешења о трошковима поступка садржаним у Пресуди Општинског суда број 65 0 П 062748 08 П од 22. јуна 2009. године. С тим у вези, указује да је жалбу изјавио због произвољне примјене процесног права јер му је првостепени суд пресудом досудио трошкове парничног поступка утврдивши да је у предметној парници успио са 26% умјесто 100%.

26. Уставни суд истиче да "право жалбе вишем суду није дефинисано, нити се подразумијева у члану 6 став 1 Европске конвенције". Међутим, ако је жалба омогућена и ако је била поднесена, а суд тог степена позван да "утврди" чињенице, први став члана 6 Европске конвенције је примјењив (види, Европски суд за људска права, *Delcourt против Белгије*, пресуда од 17. јануара 1970. године, серија А број 11, стр. 14-15). Уставни суд истиче да, иако члан 6 став 1 Европске конвенције не подразумијева право жалбе вишем суду, ако се законом ово право пропише, онда се морају обезбиједити гаранције за његову досљедну примјену кроз јасну и прецизну норму (види, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број *АП 4101/09* од 30. марта 2012. године, став 49, објављена у "Службеном гласнику БиХ" број 40/12).

27. Уставни суд подсјећа да се, у суштини, сличним правним питањем бавио у својој Одлуци број АП 3806/09 (види, Одлука о допустивости и меритуму број *АП 3806/09* од 19. јула 2012. године, доступна на web-страници Уставног суда www.ustavnisud.ba), којом је усвојена апелантова апелација, у конкретном случају тужиоца Општине Маглај, поднесена против рјешења Кантоналног суда у Зеници због повреде права на приступ суду као сегменту права на правично суђење, јер је тај суд, надлежан да одлучи о чињеничним и правним питањима, пропустио да одлучи о апелантовој изјављеној жалби која је гарантована законом, а што је као посљедицу имало изостанак одлуке која представља коначно рјешење о праву апеланта као жалиоца. Уставни суд подсјећа да је у том предмету апелант изјавио жалбу против двају рјешења тог суда: дјелимичног рјешења и коначног рјешења, од којих се једно рјешење тицало предбиљежбе уписа права на некретнинама, а друго уписа законске хипотеке на некретнинама истог пореског дужника по захтјеву Кантоналног пореског уреда у Зеници. Из образложења оспореног рјешења Кантоналног суда произилази да је тај суд о апелантовом жалбеном наводу у односу на рјешење о упису законске хипотеке расправио и оцијенио га као неоснован, док о апелантовој жалби изјављеној против рјешења којим је дозвољена предбиљежба уписа права на некретнинама пореског дужника уопште није одлучивао. У наведеној одлуци Уставни суд је нагласио (тачка 27) да, "према становишту Европског суда, члан 6 став 1 Европске конвенције обезбјеђује свакоме право да поведе пред судом поступак у вези са својим грађанским правима и обавезама: на тај начин овај члан укључује 'право на суд', од чега право приступа, то јест право на покретање поступка у грађанским предметима, представља један аспект (види, Европски суд, *Philis против Грчке*, пресуда од 27. августа 1991, серија А број 209, стр. 20, став 59). Затим, концепт 'одлука', у смислу члана 6 став 1 Европске конвенције, претпоставља коначно рјешење спора пред судом, а то и јесте сврха 'права на суд'. Стога, у ситуацији када је законом дозвољена могућност изјављивања жалбе и када таква жалба буде изјављена суду који је надлежан да одлучи о чињеничним и правним питањима, сврха 'права на суд' у виду 'одлуке' која представља коначно рјешење о праву ће постојати тек када о изјављеној жалби буде и одлучено".

28. Доводећи у везу наведене ставове са околностима конкретног случаја, Уставни суд запажа да је у

апелантовом случају Кантонални суд одлучио о жалби тужене, а да уопште није нити констатовао да је апелант изјавио жалбу, нити ју је оцијенио у оспореној одлуци из чега произилази да је Кантонални суд пропустио да одлучи о апелантовој жалби гарантованој законом у смислу члана 233 ЗПП, изјављеној против пресуде првостепеног суда у дијелу досуђених трошкова парничног поступка, као суд који је надлежан да одлучи о чињеничним и правним питањима. Из наведеног слиједи да је Кантонални суд неспорно апеланту ускратио "одлуку" која представља коначно рјешење о његовом праву, па је на тај начин апелантово право на приступ суду као сегменту права на правично суђење учинио илузорним. У датим околностима се указује неоснованим позивање Кантоналног суда (у одговору на апелацију) на апелантова права прописана одредбом члана 192 ЗПП, којим је регулисано право на допунску пресуду у случају да је суд пропустио да одлучи о дијелу захтјева или о свим захтјевима о којима се мора одлучити пресудом. Да се у апелантовом случају не ради о наведеној ситуацији, произилази из одлуке првостепеног суда који је апелантов захтјев у вези са трошковима парничног поступка размотрио и о њима одлучио позивањем на одредбе ЗПП, које су тај суд опредијелиле за доношење такве одлуке. Против тог рјешења апелант је изјавио жалбу примјеном члана 233 ЗПП, јер се ради о трошковима поступка насталим поводом конкретне правне ствари, а апелантова тражбина, у смислу одредаба ЗПП, у цјелини гледано представља главну ствар о којој је другостепени суд био дужан одлучити једном пресудом и у којем случају се одлука о трошковима поступка сматра рјешењем. Уставни суд, такође, подсјећа да се ради о два независна процесна средства, што произилази из чл. 193, 194 и 233 цитираног закона, јер жалбу на пресуду треба разликовати од приједлога за доношење допунске пресуде, имајући у виду да и процеси одлучивања по тим средствима нису везани, јер се жалба изјављује на првостепену пресуду суда, док се приједлог за доношење допунске пресуде изјављује због недостатка одлуке првостепеног суда о дијелу тужбеног захтјева. То у конкретном предмету није случај, јер је првостепени суд, како је већ претходно наведено, одлучио о апелантовом захтјеву у вези са трошковима поступка, тако да је апелант само у случају одрицања од права на жалбу имао право да у законском року изјави приједлог за доношење допунске пресуде.

29. Имајући у виду наведено, Уставни суд закључује да је у околностима конкретног случаја апеланту повријеђено право на приступ суду као сегмент права на правично суђење из члана II/3e) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

Остали наводи

30. С обзиром на закључке у односу на повреду права на приступ суду као сегмента права на правично суђење, Уставни суд сматра да није потребно посебно испитивати и апелантове наводе о повреди права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију и права на недискриминацију из члана 14 Европске конвенције.

VIII. Закључак

31. Уставни суд закључује да постоји повреда права на приступ суду као сегмента права на правично суђење из члана II/3e) Устава Босне и Херцеговине када суд, надлежан да одлучи о чињеничним и правним питањима, пропусти да одлучи о изјављеној жалби која је гарантована законом, а што као посљедицу има изостанак одлуке која представља коначно рјешење о апелантовом праву.

32. На основу члана 59 ст. 1 и 2 и члана 62 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

33. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Валерија Галић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1092/11**, rješavajući apelaciju **Zehrida Hasanovića**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav 2. tačka b), člana 59. st. 1. i 2. i člana 62. stav 1. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 22/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, potpredsjednik
Seada Palavrić, potpredsjednica
Mato Tadić, sudija
Mirsad Ćeman, sudija
Zlatko M. Knežević, sudija
na sjednici održanoj 10. aprila 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Zehrida Hasanovića**.

Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukida se Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 P 062748 09 Gž od 17. decembra 2010. godine.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Sarajevu da po hitnom postupku donese novu odluku u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Sarajevu da, u skladu sa članom 72. stav 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Zehrid Hasanović (u daljnjem tekstu: apelant), kojeg zastupa Asif Plećan, advokat iz Sarajeva, podnio je 7. marta 2011. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Kantonalnog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 65 0 P 062748 09 Gž od 17. decembra 2010. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), od Kantonalnog suda, Općinskog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Općinski sud) i učesnika u postupku tužene Federacije Bosne i Hercegovine, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: tužena), koju zastupa Federalno pravobranilaštvo, zatraženo je 14. novembra 2013. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Odgovor na apelaciju Kantonalni sud je dostavio 23. januara 2014. godine, Općinski sud 17. decembra 2013. godine, dok tužena nije dostavila odgovor na apelaciju.

4. Odgovori na apelaciju proslijeđeni su apelantovom zastupniku 13. februara 2014. godine.

III. Činjenično stanje

5. Presudom Općinskog suda broj 65 0 P 062748 08 P od 26. juna 2009. godine obavezana je tužena da apelantu isplati razliku naknade za ishranu u toku rada (topli obrok) za oktobar, novembar i decembar 2005. godine, iznose precizirane za svaki mjesec posebno, odnosno ukupan iznos od 85,97 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od podnošenja tužbe, 31. oktobra 2008. godine, pa do isplate, uz naknadu troškova parničnog postupka u iznosu od 255,52 KM.

6. U obrazloženju presude Općinski sud je naveo da je apelant 31. oktobra 2008. godine podnio tužbu protiv tužene tražeći da se obaveže da mu na ime naknade razlike za ishranu u toku rada za period oktobar 2005. godine do decembra 2005. godine isplati iznos od 231,84 KM sa zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe, pa do isplate, uz naknadu troškova postupka. Navedeno je da je na pripremnom ročištu apelant smanjio tužbeni zahtjev, tražeći da se tužena obaveže da mu isplati razliku naknade za ishranu u toku rada (topli obrok) za period oktobar 2005. godine do decembra 2005. godine u iznosu od 85,97 KM sa zakonskom zateznom kamatom od podnošenja tužbe, 31. oktobra 2008. godine, pa do isplate, uz naknadu troškova parničnog postupka. Općinski sud je istakao da je ocjenom izvedenih dokaza, uz primjenu relevantnih odredaba materijalnog prava, čl. 5. i 29. Uredbe o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće, te člana 31. Kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH, u konačnici, utvrdio da je tužena apelantu za sporni period na ime toplog obroka isplaćivala iznos od 10,00 KM dnevno, dakle, manje nego što predstavlja 2% prosječne neto plaće isplaćene u FBiH, zbog čega je zaključio da mu je ostala dužna iznose kao u izreci presude. Odluku o troškovima postupka Općinski sud je donio primjenom odredbe člana 386. stav 2. i člana 387. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP). U tom kontekstu Općinski sud je konstatirao da se troškovi sastoje od sastava tužbe, zastupanja na pripremnom ročištu i glavnoj raspravi, te sastava obrazloženog podneska i troškova PDV, što ukupno iznosi 982,80 KM. Sud je istakao da je apelant u ovom postupku uspio sa 26%, pa mu je na ime troškova postupka dosudio iznos od 255,52 KM, dok je u preostalom dijelu odbijen apelantov zahtjev za isplatu troškova.

7. Protiv presude Općinskog suda od 22. juna 2009. godine žalbu je izjavila tužena zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava.

8. Apelant je također, izjavio žalbu, kako je naveo, "protiv Rješenja o troškovima postupka sadržanog u Presudi Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 P 062748 08 P od 26. juna 2009. godine", zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene procesnog prava. Apelant je u žalbi naveo da je Općinski sud pogrešno utvrdio činjenicu da je u predmetnom postupku uspio sa 26%, smatrajući da je tužbenim zahtjevom od 85,97 KM uspio 100%, zbog čega smatra da je Općinski sud pogrešno primijenio procesno pravo, odredbu čl. 386. i 387. stav 2. ZPP, odnosno jer je u cijelosti uspio u predmetnoj parnici.

9. Iz potvrde prijema dokumenta broj 65 0 P 062748 08 P od 15. jula 2009. godine, koju je apelant dostavio uz apelaciju, proizlazi da je taj sud navedenog datuma u navedenom predmetu primio žalbu na presudu koju je dostavio apelantov advokat u dva primjerka.

10. Kantonalni sud je, kako je to navedeno u uvodu presude, rješavajući po žalbi tužene protiv presude Općinskog suda, donio Presudu broj 65 0 P 062748 09 Gž od 17. decembra 2010. godine kojom je odlučio da se žalba tužene odbija i prvostepena presuda potvrđuje. U obrazloženju presude je navedeno da je Kantonalni sud osporenu presudu ispitao u okviru žalbenih navoda tužene, u granicama propisanim članom 221. ZPP, nakon čega je zaključio da je žalba tužene neosnovana, da je prvostepeni sud pravilnom primjenom materijalnog prava obavezao tuženu da apelantu isplati razliku na ime toplog obroka za periode i u iznosima kao u izreci prvostepene presude, primjenom člana 5. Uredbe i člana 31. Kolektivnog ugovora, jer ne postoje razlozi zbog kojih tužena pobija osporenu presudu.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

11. Apelant smatra da mu je osporenom presudom Kantonalnog suda povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju i pravo na nediskriminaciju iz člana 14. Evropske konvencije. Povredu prava na pravično suđenje apelant vidi u proizvoljnoj primjeni odredaba ZPP i povredi prava na pristup sudu kao segmentu prava na pravično suđenje od Kantonalnog suda. Navodi da je protiv odluke prvostepenog suda u dijelu dosuđenih troškova parničnog postupka izjavio žalbu 15. jula 2009. godine Kantonalnom sudu, tražeći da se tužena obaveže da mu na ime troškova postupka isplati iznos od 1.338,80 KM, smatrajući da je Općinski sud pogrešno utvrdio da je u konkretnoj pravnoj stvari uspio sa 26%, umjesto 100%, o kojim žalbenim navodima se Kantonalni sud uopće nije očitovao.

b) Odgovor na apelaciju

12. Kantonalni sud je u odgovoru na apelaciju istakao da je apelant, prema odredbi člana 192. ZPP, imao pravo da u roku od trideset dana od dana prijema presude, s obzirom na to da taj sud nije odlučio o njegovoj žalbi, podnese zahtjev za donošenje dopunske presude, pa kako nije koristio svoja procesna prava na koja je imao pravo, predlaže da se apelacija odbije kao neosnovana.

13. Općinski sud je u odgovoru na navode iz apelacije istakao da je postupak vodio u skladu sa odredbama ZPP, pa smatra da je odluka tog suda u dijelu odluke o dosuđenim troškovima parničnog postupka zakonito donesena, što je, kako navodi, potvrdio i Kantonalni sud. Stoga predlaže da se apelacije odbije.

V. Relevantni propisi

14. **Zakon o parničnom postupku** ("Službeni novine FBiH" br. 53/03, 73/05 i 19/06) u relevantnom dijelu glasi:

Član 175. stav 4.

(4) Odluka o troškovim postupka u presudi smatra se rješenjem.

Član 176. stav 1. i 2.

(1) Presudom sud odlučuje o zahtjevu koji se tiče glavne stvari i sporednih potraživanja.

(2) Ako postoji više zahtjeva, sud će o svim tim zahtjevima odlučiti jednom presudom.

Član 192. stav 1.

(1) Ako je sud propustio odlučiti o dijelu zahtjeva ili o svim zahtjevima o kojima se mora odlučiti presudom, a koji su već raspravljeni, stranka može u roku od 30 dana od dana prijema presude predložiti parničnom sudu da se presuda dopuni.

Član 193.

Kad sud nađe da je prijedlog za dopunu presude utemeljen, bez ponovnog otvaranja glavne rasprave donijet će, u roku od osam dana, presudu o zahtjevu koji nije riješen (dopunska presuda).

Član 194.

(1) Ako je uz prijedlog za dopunu presude podnesena i žalba protiv presude, prvostepeni sud će zastati sa dostavom te žalbe drugostepenom sudu dok se ne donese odluka o prijedlogu za dopunu presude i dok ne protekne rok za žalbu protiv te odluke.

(2) Ako protiv odluke o dopuni presude bude podnesena žalba, ta žalba zajedno sa žalbom protiv prvobitne presude dostavit će se drugostepenom sudu.

(3) Ako se prvostepena presuda pobija žalbom samo zato što prvostepeni sud nije presudom odlučio o svim zahtjevima stranaka koji su predmet parnice, žalba će se smatrati prijedlogom stranke da se donese dopunska presuda.

Član 203. stav 1. i 3.

(1) Protiv presude donijete u prvom stepenu stranke mogu izjaviti žalbu u roku od 30 dana od dana donošenja presude, odnosno, ako se presuda dostavlja u skladu sa odredbama ovog zakona o dostavljanju, 30 dana nakon dostavljanja prepisa presude, ako u ovom zakonu nije određen drugi rok. U mjeničnim i čekovnim sporovima ovaj rok je 15 dana.

(3) O žalbi protiv presude odlučuje drugostepeni sud.

Član 233.

Protiv rješenja prvostepenog suda dozvoljena je žalbe ako u ovom zakonu nije određeno da žalba nije dozvoljena.

Ako ovaj zakon izričito određuje da posebna žalba nije dozvoljena, rješenje prvostepenog suda može se pobijati samo u žalbi protiv konačne odluke.

Član 386. stav 1., 2. i 3.

(1) Stranka koja u cjelini izgubi parnicu dužna je da protivnoj stranci naknadi troškove.

(2) Ako stranka, djelimično uspije u parnici, sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka podmiruje svoje troškove ili da jedna stranka naknadi drugoj srazmjeran dio troškova,

(3) Sud može odlučiti da jedna stranka naknadi sve troškove postupka koje je druga stranka imala ako protivna stranka nije uspjela samo u srazmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi.

Član 387. stav 2.

(2) Ako je propisana tarifa za nagradu advokata ili za druge troškove, ovi troškovi odmjeriće se po toj tarifi.

VI. Dopustivost

15. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

16. U skladu sa članom 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

17. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Kantonalnog suda broj 65 0 P 062748 09 Gž od 17. decembra 2010. godine protiv kojeg nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu apelant je primio 7. januara 2011. godine, a apelacija je podnesena 7. marta 2011. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očigledno (*prima facie*) neosnovana, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

18. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 18. st. 1, 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

19. Apelant pobija presudu Kantonalnog suda tvrdeći da mu je povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju i pravo na nediskriminaciju iz člana 14. Evropske konvencije.

Pravo na pravično suđenje

20. Član II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

21. Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom.

22. Predmetni postupak se odnosi na potraživanja iz osnova rada, dakle, na predmet građanskopravne prirode, pa je član 6. stav 1. Evropske konvencije u ovom predmetu primjenjiv.

23. Apelant smatra da mu je presudom Kantonalnog suda prekršeno pravo na pravično suđenje zbog pogrešne primjene materijalnog prava. S tim u vezi, Ustavni sud, prije svega, ukazuje da, prema praksi Evropskog suda i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije preispitivanje zaključaka redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene prava (vidi, Evropski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan da supstituira redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je općenito zadatak redovnih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi, Evropski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. maja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je da ispita da li je eventualno došlo do povrede ili zanemarivanja ustavnih prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i dr.), te da li je primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska.

24. Ustavni sud se, dakle, prema navedenom stavu, može izuzetno, kada ocijeni da je u određenom postupku redovni sud proizvoljno postupao kako u utvrđivanju činjenica, tako i u primjeni relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. aprila 2005. godine, stav 26), upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi

utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise. U kontekstu navedenoga Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka jednom pravičnom postupku (vidi Odluku Ustavnog suda broj *AP 1293/05* od 12. septembra 2006. godine, tačka 25. i dalje). Stoga će Ustavni sud u konkretnom slučaju, s obzirom na pitanje koje apelant problematizira, ispitati da li je pobijana odluka utemeljena na proizvoljnoj primjeni pozitivnopravnih propisa.

25. Dakle, u konkretnom slučaju apelant smatra da mu je osporenom presudom povrijeđeno pravo na pravično suđenje, jer Kantonalni sud uopće nije uzeo u razmatranje njegovu žalbu izjavljenu 15. jula 2009. godine protiv rješenja o troškovima postupka sadržanim u Presudi Općinskog suda broj 65 0 P 062748 08 P od 22. juna 2009. godine. S tim u vezi, ukazuje da je žalbu izjavio zbog proizvoljne primjene procesnog prava jer mu je prvostepeni sud presudom dosudio troškove parničnog postupka utvrdivši da je u predmetnoj parnici uspio sa 26% umjesto 100%.

26. Ustavni sud ističe da "pravo žalbe višem sudu nije definirano, niti se podrazumijeva u članu 6. stav 1. Evropske konvencije". Međutim, ako je žalba omogućena i ako je bila podnesena, a sud tog stepena pozvan da "utvrdi" činjenice, prvi stav člana 6. Evropske konvencije je primjenjiv (vidi, Evropski sud za ljudska prava, *Delcourt protiv Belgije*, presuda od 17. januara 1970. godine, serija A broj 11, str. 14-15). Ustavni sud ističe da, iako član 6. stav 1. Evropske konvencije ne podrazumijeva pravo žalbe višem sudu, ako se zakonom ovo pravo propiše, onda se moraju osigurati garancije za njegovu dosljednu primjenu kroz jasnu i preciznu normu (vidi, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 4101/09* od 30. marta 2012. godine, stav 49, objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 40/12).

27. Ustavni sud podsjeća da se, u suštini, sličnim pravnim pitanjem bavio u svojoj Odluci broj AP 3806/09 (vidi, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 3806/09* od 19. jula 2012. godine, dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba), kojom je usvojena apelantova apelacija, u konkretnom slučaju tužioca Općine Maglaj, podnesena protiv rješenja Kantonalnog suda u Zenici zbog povrede prava na pristup sudu kao segmentu prava na pravično suđenje, jer je taj sud, nadležan da odluči o činjeničnim i pravnim pitanjima, propustio da odluči o apelantovoj izjavljenoj žalbi koja je garantirana zakonom, a što je kao posljedicu imalo izostanak odluke koja predstavlja konačno rješenje o pravu apelanta kao žalioca. Ustavni sud podsjeća da je u tom predmetu apelant izjavio žalbu protiv dvaju rješenja tog suda: djelimičnog rješenja i konačnog rješenja, od kojih se jedno rješenje ticalo predbilježbe upisa prava na nekretninama, a drugo upisa zakonske hipoteke na nekretninama istog poreznog dužnika po zahtjevu Kantonalnog poreznog ureda u Zenici. Iz obrazloženja osporenog rješenja Kantonalnog suda proizlazi da je taj sud o apelantovom žalbenom navodu u odnosu na rješenje o upisu zakonske hipoteke raspravio i ocijenio ga kao neosnovan, dok o apelantovoj žalbi izjavljenoj protiv rješenja kojim je dozvoljena predbilježba upisa prava na nekretninama poreznog dužnika uopće nije odlučivao. U navedenoj odluci Ustavni sud je naglasio (tačka 27) da, "prema stanovištu Evropskog suda, član 6. stav 1. Evropske konvencije osigurava svakome pravo da povede pred sudom postupak u vezi sa svojim građanskim pravima i obavezama: na taj način ovaj član uključuje 'pravo na sud', od čega pravo pristupa, to jest pravo na pokretanje postupka u građanskim predmetima, predstavlja jedan aspekt (vidi, Evropski sud, *Philis protiv Grčke*, presuda od 27. augusta 1991, serija A broj 209, str. 20, stav 59). Zatim, koncept 'odluka', u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije, pretpostavlja konačno rješenje spora pred sudom, a to i jeste svrha 'prava na sud'. Stoga, u situaciji kada je zakonom dozvoljena mogućnost izjavljivanja žalbe i kada takva žalba bude izjavljena sudu koji je nadležan da odluči o činjeničnim i pravnim pitanjima, svrha 'prava na sud' u vidu 'odluke' koja predstavlja konačno rješenje o pravu će postojati tek kada o izjavljenoj žalbi bude i odlučeno".

28. Dovodeći u vezu navedene stavove sa okolnostima konkretnog slučaja, Ustavni sud zapaža da je u apelantovom slučaju Kantonalni sud odlučio o žalbi tužene, a da uopće nije niti konstatirao da je apelant izjavio žalbu, niti ju je ocijenio u osporenoj odluci iz čega proizlazi da je Kantonalni sud propustio da odluči o apelantovoj žalbi garantiranoj zakonom u smislu člana 233. ZPP, izjavljenoj protiv presude prvostepenog suda u dijelu dosuđenih troškova parničnog postupka, kao sud koji je nadležan da odluči o činjeničnim i pravnim pitanjima. Iz navedenog slijedi da je Kantonalni sud nesporno apelantu uskratio "odluku" koja predstavlja konačno rješenje o njegovom pravu, pa je na taj način apelantovo pravo na pristup sudu kao segmentu prava na pravično suđenje učinio iluzornim. U datim okolnostima se ukazuje neosnovanim pozivanje Kantonalnog suda (u odgovoru na apelaciju) na apelantova prava propisana odredbom člana 192. ZPP, kojim je regulirano pravo na dopunsku presudu u slučaju da je sud propustio da odluči o dijelu zahtjeva ili o svim zahtjevima o kojima se mora odlučiti presudom. Da se u apelantovom slučaju ne radi o navedenoj situaciji, proizlazi iz odluke prvostepenog suda koji je apelantov zahtjev u vezi sa troškovima parničnog postupka razmotrio i o njima odlučio pozivanjem na odredbe ZPP, koje su taj sud opredijelile za donošenje takve odluke. Protiv tog rješenja apelant je izjavio žalbu primjenom člana 233. ZPP, jer se radi o troškovima postupka nastalim povodom konkretne pravne stvari, a apelantova tražbina, u smislu odredaba ZPP, u cjelini gledano predstavlja glavnu stvar o kojoj je drugostepeni sud bio dužan odlučiti jednom presudom i u kojem slučaju se odluka o troškovima postupka smatra rješenjem. Ustavni sud, također, podsjeća da se radi o dva nezavisna procesna sredstva, što proizlazi iz čl. 193, 194. i 233. citiranog zakona, jer žalbu na presudu treba razlikovati od prijedloga za donošenje dopunske presude, imajući u vidu da i procesi odlučivanja po tim sredstvima nisu vezani, jer se žalba izjavljuje na prvostepenu presudu suda, dok se prijedlog za donošenje dopunske presude izjavljuje zbog nedostatka odluke prvostepenog suda o dijelu tužbenog zahtjeva. To u konkretnom predmetu nije slučaj, jer je prvostepeni sud, kako je već prethodno navedeno, odlučio o apelantovom zahtjevu u vezi sa troškovima postupka, tako da je apelant samo u slučaju odricanja od prava na žalbu imao pravo da u zakonskom roku izjavi prijedlog za donošenje dopunske presude.

29. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zaključuje da je u okolnostima konkretnog slučaja apelantu povrijeđeno pravo na pristup sudu kao segment prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Ostali navodi

30. S obzirom na zaključke u odnosu na povredu prava na pristup sudu kao segmenta prava na pravično suđenje, Ustavni sud smatra da nije potrebno posebno ispitivati i apelantove navode o povredi prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju i prava na nediskriminaciju iz člana 14. Evropske konvencije.

VIII. Zaključak

31. Ustavni sud zaključuje da postoji povreda prava na pristup sudu kao segmenta prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine kada sud, nadležan da odluči o činjeničnim i pravnim pitanjima, propusti da odluči o izjavljenoj žalbi koja je garantirana zakonom, a što kao posljedicu ima izostanak odluke koja predstavlja konačno rješenje o apelantovom pravu.

32. Na osnovu člana 59. st. 1. i 2. i člana 62. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

33. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, s. r.

683

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1138/11**, rješavajući apelaciju **Hercegovačko-neretvanskog kantona**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak 2. točka b), članka 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 22/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, dopredsjednik
Seada Palavrić, dopredsjednica
Mato Tadić, sudac
Mirsad Ćeman, sudac
Zlatko M. Knežević, sudac

na sjednici održanoj 10. travnja 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neutemeljena apelacija **Hercegovačko-neretvanskog kantona** podnesena protiv Presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 Ps 902332 09 Rev od 28. prosinca 2010. godine, Presude Kantonalnog suda u Mostaru broj 58 0 Ps 902332 08 Pž od 3. travnja 2009. godine i Presude Općinskog suda u Mostaru broj 07 58 Ps 902332 05 Ps od 13. lipnja 2008. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Hercegovačko-neretvanski kanton (u daljnjem tekstu: apelant), kojeg zastupa Kantonalno javno pravobraniteljstvo Mostar, podnio je 10. ožujka 2011. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 58 0 Ps 902332 09 Rev od 28. prosinca 2010. godine, Presude Kantonalnog suda u Mostaru (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 58 0 Ps 902332 08 Pž od 3. travnja 2009. godine i Presude Općinskog suda u Mostaru (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 07 58 Ps 902332 05 Ps od 13. lipnja 2008. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda (ranije važeća), od Vrhovnog suda, Kantonalnog suda i Općinskog suda, te Federalnog ministarstva unutarnjih poslova, koje zastupa Federalno pravobraniteljstvo (u daljnjem tekstu: tužitelj), zatraženo je 27. prosinca 2013. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Vrhovni sud je dostavio odgovor 7. siječnja 2014. godine, Kantonalni sud 15. siječnja 2014. godine, Općinski sud 9. siječnja 2014. godine, a tužitelj 30. prosinca 2013. godine.

4. Na temelju članka 26. stavak 2. Pravila Ustavnog suda (ranije važeća), odgovor na apelaciju dostavljen je apelantu 5. ožujka 2014. godine.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

6. Općinski sud je Presudom broj 07 58 Ps 902332 05 Ps od 13. lipnja 2008. godine obvezao apelanta da tužitelju na ime duga isplati označeni novčani iznos sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13. lipnja 2005. godine.

7. Iz obrazloženja presude Općinskog suda proizlazi da je među strankama bilo nesporno da je apelant tužitelju po osnovi ugovora o kupoprodaji dužan platiti za isporučenu robu označeni novčani iznos utvrđen na temelju računa izdanih u razdoblju od 13. lipnja 2002. godine do 17. prosinca 2003. godine. Sukladno navedenom, Općinski sud je, na temelju čl. 17. i 454. stavak 1. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO), te članka 277. ZOO usvojio tužbeni zahtjev i apelanta obvezao da tužitelju isplati dugovani iznos i plati zakonske zatezne kamate. Naime, iz obrazloženja presuda proizlazi da je tužitelj u prilog svom tužbenom zahtjevu predočio i materijalne dokaze, tj. financijsku dokumentaciju na temelju koje je utvrđeno da je po apelantovoj narudžbi isporučio robu, kao i iznos apelantove obveze. Također, iz obrazloženja presuda proizlazi da apelant nije predložio provedbu niti jednog dokaza.

8. Dalje, iz obrazloženja presuda proizlazi da je apelant tvrdio da predmetni dug potpada pod unutarnji dug koji je reguliran Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjeg duga HNK (u daljnjem tekstu: Zakon o unutarnjem dugu), koji je donijela Skupština HNK 31. ožujka 2005. godine ("Službene novine HNK" broj 2/05). S tim u svezi, Općinski sud je ukazao da je člankom 2. navedenog zakona, pored ostalog, regulirano da unutarnji dug podrazumijeva novčane obveze nastale na teret proračuna HNK u razdoblju od osnivanja do 31. prosinca 2002. godine, a da dug koji potražuje tužitelj samo djelomično spada u ovu kategoriju. Dalje, ukazano je da je člankom 5. istog zakona izvršena kategorizacija unutarnjeg duga, a da je člankom 7. regulirano da će se obveze izmiriti u roku od četiri godine počev od fiskalne 2005. godine, o čemu će Vlada Kantona donijeti poseban program. Na temelju navedenog, Općinski sud je zaključio da se Zakonom o unutarnjem dugu predviđa dragovoljno izmirenje unutarnjeg duga u ostavljenom roku, ali da to tužbeni zahtjev u konkretnom slučaju ne čini nedopuštenim.

9. Kantonalni sud je Presudom broj 58 0 Ps 902332 08 Pz od 3. travnja 2009. godine apelantov priziv odbio kao neutemeljen i potvrdio prvostupanjsku presudu. Iz obrazloženja presude proizlazi da je apelant u prizivu tvrdio da prvostupanjski sud nije obrazložio zbog čega se na konkretni odnos ne trebaju primijeniti odredbe Zakona o unutarnjem dugu ("Službene novine HNK" broj 2/05 od 5. travnja 2005. godine), da je pogrešan zaključak da se ovim zakonom regulira dragovoljno izvršenje unutarnjeg duga u ostavljenom roku, da su donošenjem ovog zakona prestale važiti odredbe Zakona o privremenom odlaganju od izvršenja potraživanja na temelju izvršnih odluka ("Službene novine FBiH" br. 9/04 i 30/04), da je člankom 7. ovog zakona određeno da će Kanton izmiriti obveze u roku od četiri godine, počev od fiskalne 2005. godine, te da je donošenje zakona bilo neophodno kako bi se zaštitio opći i javni interes, jer bi u protivnom došlo do kolapsa i blokade rada Kantona, kao i da su slične zakone donijeli i Federacija i drugi kantoni.

10. Kantonalni sud je u obrazloženju presude istaknuo da predmetni dug potječe iz 2002. i 2003. godine, a da apelant još nije počeo izmirivati svoje obveze "počevši od fiskalne 2005. godine", kako je Zakonom o unutarnjem dugu određeno, odnosno da bi trebao ispuniti ih u ovoj godini (2009. godina). Također, ukazano je da, sudeći po apelantovom ponašanju ne samo prema konkretnom tužitelju već i prema drugim dužnicima, tužitelj neće moći ostvariti svoje potraživanje ni za niz godina, pa da na taj način apelant krši čl. 12. i 17. ZOO, kao i članak 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija) i članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Također, ukazano je da Zakon o unutarnjem dugu ("Službene novine HNK" broj 8/06) "sam za sebe zaista nije proglašen neustavnim, ali je on donesen u vrijeme kada su istoimeni zakoni na području drugih kantona proglašeni neustavnim, pa nema razloga da se i on tretira drugačije". U svezi sa apelantovim ukazivanjem na Zakon o privremenom odlaganju od izvršenja potraživanja na temelju izvršnih odluka, Kantonalni sud je ukazao da je Ustavni sud u Odluci broj *AP 969/04* od 23. ožujka 2005. godine utvrdio povredu članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije, ukazujući da Europska konvencija državama članicama ne daje pravo da donose zakone kojim će spriječiti izvršenje pravomoćnih sudskih odluka, kao i da donošenje takvih zakona predstavlja odstupanje od obveza preuzetih ratifikacijom. Najzad, Kantonalni sud je neutemeljenim ocijenio apelantove prizivne navode da je Zakon o unutarnjem dugu opravdan, da je donesen radi zaštite općeg interesa i da bi se izbjeglo nastupanje ekonomskog kolapsa i blokade rada HNK u cjelini. S tim u svezi je ukazano da je navedeni zakon donesen kako bi se onemogućilo izvršenje brojnih sudskih odluka, a time, prema zaključku Ustavnog suda iz navedene odluke, "postoji povreda prava na pristup sudu kao elementa prava na pravično suđenje …". Pri tome je ukazano i da je apelant sam doprinio teškoj ekonomskoj situaciji, pored ostalog, i vođenjem nepotrebnih sporova, te nepotrebnim plaćanjem velikih kamata i troškova postupka.

11. Vrhovni sud je Presudom broj 58 0 Ps 902332 09 Rev od 28. prosinca 2010. godine apelantovu reviziju izjavljenu protiv drugostupanjske presude odbio kao neutemeljenu. U obrazloženju presude je ukazano da su sudovi na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenili materijalno pravo, tj. članak 454. stavak 1. (ugovor o prodaji) i članak 277. ZOO, te apelanta obvezali da plati utvrđeni iznos duga i zakonske kamate.

12. Vrhovni sud je apelantovo pozivanje na Zakon o unutarnjem dugu ("Službene novine HNK" broj 2/05 od 5. travnja 2005. godine) i njegovu primjenu ocijenio bez utjecaja na zakonitost drugostupanjske presude. S tim u svezi je ukazano da je člankom 7. citiranog zakona propisano da će Kanton izmiriti obveze navedene u zakonu u razdoblju od četiri godine, počev od fiskalne 2005. godine, a da u konkretnom slučaju nije bilo sporno da apelant niti jedan od dospjelih računa za naplatu nije izmirio. Sukladno navedenom, prema ocjeni Vrhovnog suda, opravdano je i ukazivanje nižestupanjskih sudova na čl. 12. i 17. ZOO. Najzad, ukazano je da, "konstatirajući da se navedenim zakonom izravno krši Europska konvencija o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, i to pravo na imovinu i pravo na pristup sudu, sudovi daju jasno i pravno utemeljeno obrazloženje sa pozivom na konkretne odluke Ustavnog suda i zauzeti stav u tom pravcu, pa nema potrebe da ovaj sud isto ponavlja (...)".

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

13. Apelant smatra da mu je osporenim presudama povrijeđeno pravo iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine, te članka 6. stavak 1. Europske konvencije i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Apelant ističe da je, zbog velikog unutarnjeg duga, kojeg nije bilo moguće izmiriti bez ugrožavanja ekonomske stabilnosti i fiskalne održivosti Kantona, bilo nužno donijeti Zakon o unutarnjem dugu, te da njime nisu povrijeđene odredbe Europske konvencije obzirom na to da je miješanje legitimno, radi općeg interesa, te da je proporcionalno, odnosno da uspostavlja pravičnu ravnotežu između zahtjeva općeg interesa i zahtjeva za zaštitu prava pojedinca. Dalje, apelant tvrdi da je neutemeljen stav Kantonalnog suda da tužitelj neće moći ostvariti svoje potraživanje za dulje vremensko razdoblje. U svezi s tim je ukazano na Odluku o odobravanju utroška novčanih sredstava planiranih za obveze iz navedenog zakona ("Službene novine HNK" broj 9/08) po kojoj se postupa, što dokazuje i da će potraživanja povjeritelja biti namirena u razumnim rokovima, čime se ne uspostavlja pretjeran teret i što dokazuje da je miješanje države proporcionalno. Činjenica da tužitelj niti jedan od računa na temelju kojih je utvrđeno postojanje duga nije namirio prema ovoj odluci, prema apelantovom mišljenju, bez značaja je, jer je očigledno da se zakon primjenjuje i da se dugovi isplaćuju. Najzad, apelant je istaknuo da mu je nepoznato da su zakoni drugih kantona o unutarnjem dugu proglašeni neustavnim, ali i ako jesu, to je bez značaja jer ovi zakoni i nisu istovjetni.

b) Odgovor na apelaciju

14. Vrhovni sud je istaknuo da je osporena presuda donesena sukladno zakonu i Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, a zbog čega smatra da je apelacija neutemeljena.

15. Kantonalni sud je u odgovoru istaknuo da u svemu ostaje pri razlozima i obrazloženjima iz osporene presude i da apelaciju treba odbiti kao neutemeljenu.

16. Općinski sud je istaknuo da donošenjem osporene presude nije prekršeno niti jedno od apelantovih prava, jer je Zakonom o unutarnjem dugu bilo propisano da će apelant sve obveze navedene u zakonu izmiriti u razdoblju od četiri godine, počev od fiskalne 2005. godine, a apelant nije izmirio niti jedan od računa dospjelih za naplatu. Prema mišljenju Općinskog suda, donošenjem ovakvog zakona, ustvari, krši se pravo tužitelja na pristup sudu i pravo na imovinu.

17. Tužitelj je u odgovoru na navode iz apelacije istaknuo da su redoviti sudovi nesporno utvrdili da je njegovo potraživanje utemeljeno i da je apelant dužan platiti dug po osnovi ispostavljenih računa kao kupoprodajnu cijenu, a što, prema njegovom mišljenju, ne može predstavljati kršenje bilo kojih apelantovih prava. Sukladno navedenom, tužitelj smatra da je protivno načelu zakonitosti i poštenom nastupu na tržištu apelantovo inzistiranje da je tužbeni zahtjev trebalo odbiti samo na temelju Zakona o unutarnjem dugu.

V. Relevantni propisi

18. **Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Hercegovačko-neretvanskog kantona** ("Službene novine HNK" broj 2/05) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

Pod unutrašnjim dugom Hercegovačko-neretvanskog kantona podrazumijevaju se novčane obaveze nastale na teret Budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona u razdoblju od osnivanja Hercegovačko-neretvanskog kantona do 31. decembra 2002. godine, za koje je Vlada utvrdila da su nastale i preuzete na osnovu valjanog pravnog osnova.

Unutrašnji dug Kantona je dug evidentiran godišnjim popisom sredstava, potraživanja i obaveza i jedini je evidentirani dug Kantona nastao od njegovog osnivanja.

Član 7.

Kanton će izmiriti obaveze iz člana 5. ovog Zakona u periodu od 4 godine, počevši od fiskalne 2005. godine, o čemu će Vlada Kantona donijeti poseban Program.

Godišnjim Budžetom Kantona i Zakonom o izvršenju Budžeta će se utvrditi kategorije i iznos gotovinskog plaćanja u tekućoj fiskalnoj godini.

19. **Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Hercegovačko-neretvanskog kantona** ("Službene novine HNK" broj 8/06) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

Pod unutrašnjim dugom Kantona u smislu ovog Zakona podrazumijevaju se novčane obaveze nastale na teret sredstava Budžeta Kantona u periodu od 1. januara 1997. godine do 31. decembra 2004. godine, a koje su utvrđene redovnim godišnjim popisom prava i obaveza Kantona na osnovu vjerodostojne računovodstvene dokumentacije, a umanjene za izmirene obaveze do dana donošenja zakona.

Član 10.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Sl. novine HNK" broj 2/05).

20. **Zakon o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službene novine RBiH" br. 2/92, 13/93, 13/94 i "Službene novine FBiH" broj 29/03) u relevantnom dijelu glasi:

Načelo savjesnosti i poštenja

Član 12.

U zasnivanju obligacionih odnosa i ostvarivanju prava i obaveza iz tih odnosa učesnici su dužni da se pridržavaju načela savjesnosti i poštenja.

Dužnost ispunjenja obaveze

Član 17.

(1) Učesnici u obligacionom odnosu dužni su da izvrše svoju obavezu i odgovorni su za njeno ispunjenje.

(2) Obaveza se može ugasiti samo saglasnošću volja učesnika u obligacionom odnosu ili na osnovu zakona.

Pojam

Član 454.

(1) Ugovorom o prodaji obavezuje se prodavac da stvar koju prodaje preda kupcu tako da kupac stekne pravo raspolaganja, odnosno pravo svojine, a kupac se obavezuje da prodavcu plati cijenu.

(...)

21. **Zakon o parničnom postupku** ("Službene novine FBiH" br. 53/03, 75/06 i 19/06) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

(…)

(2) Sud u postupku primjenjuje materijalno pravo po vlastitoj ocjeni i nije vezan za navode stranaka u pogledu materijalnog prava.

Član 221.

Drugostepeni sud ispituje prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje.

Član 241.

Revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojemu se ona pobija revizijom, u granicama razloga navedenih u reviziji, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje.

VI. Dopustivost

22. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

23. Sukladno članku 18. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

24. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Vrhovnog suda broj 58 0 Ps 902332 09 Rev od 28. prosinca 2010. godine protiv koje nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporenu presudu apelant je primio 14. veljače 2011. godine a apelacija je podnesena 10. ožujka 2011. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očigledno (*prima facie*) neutemeljena, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

25. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. 1, 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

26. Apelant pobija navedene presude, tvrdeći da su tim presudama povrijeđena njegova prava iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

27. Obzirom na to da je apelant nositelj javne vlasti, Ustavni sud podsjeća na to da on ne uživa zaštitu prava zagarantiranih odredbama Europske konvencije i njezinih protokola, koji reguliraju odnos javne vlasti i pojedinaca i pružaju pojedincima zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u odnosu sa javnom vlašću. Međutim, Ustavni sud se poziva na svoj stav ustanovljen u Odluci broj *AP 39/03* od 27. veljače 2004. godine (vidi, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu, "Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 19/04) u kojoj je zaključeno da Europska konvencija pruža minimum zaštite u pogledu ljudskih prava i temeljnih sloboda, dok Ustav Bosne i Hercegovine daje širu zaštitu, te da, prema članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, svatko tko je bio stranka u određenom postupku i tko ima presudu bilo kojeg suda za koju smatra da su mu njome povrijeđena prava može podnijeti apelaciju Ustavnom sudu. U citiranoj odluci je zaključeno i da državna tijela i javna vlast, kao sudionici sudskih postupaka, uživaju garancije prava na pravičan postupak i prava na imovinu iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će ispitati apelaciju u odnosu na apelantovo ustavno pravo na pravično suđenje i pravo na imovinu iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 1207/07* od 10. lipnja 2009. godine, dostupna na www.ustavnisud.ba).

Pravo na pravično suđenje

28. Članak II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka stavak 2, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke;

29. Apelantovi navodi o povredi prava na pravično suđenje suštinski se svode na tvrdnju da su redoviti sudovi proizvoljno primijenili materijalno pravo. Naime, apelant smatra da je o spornom odnosu trebalo raspraviti sukladno Zakonu o unutarnjem dugu.

30. Ustavni sud ukazuje na to da, prema praksi Europskog suda i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije da preispituju zaključke redovitih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava (vidi, Europski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. lipnja 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati redovite sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je, općenito, zadatak redovitih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi, Europski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. svibnja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je ispitati jesu li, eventualno, povrijeđena ili zanemarena ustavna prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na učinkovit pravni lijek i dr.), te je li primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska.

31. Ustavni sud se, dakle, prema navedenom stavu, može iznimno, kada ocijeni da je u određenom postupku redoviti sud proizvoljno postupao kako u utvrđivanju činjenica, tako i u primjeni relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. travnja 2005. godine, stavak 26), upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise. U kontekstu navedenog, Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka jednom pravičnom postupku (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. rujna 2006. godine, točka 25. i dalje). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će u konkretnom slučaju, obzirom na pitanja koja apelant problematizira, ispitati jesu li osporene odluke zasnovane na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

32. Ustavni sud primjećuje da su redoviti sudovi u obrazloženjima osporenih odluka dali jasne razloge i obrazloženja koji ne ostavljaju dojam proizvoljne i arbitrarne primjene prava. Naime, u postupku pred redovitim sudovima utvrđeno je kao nesporno da je između apelanta i tužitelja uspostavljen poslovni odnos na temelju ugovora o kupoprodaji, po osnovi kojeg je tužitelj apelantu isporučio određenu robu, a za koju apelant nije platio ugovorenu cijenu. Sukladno navedenom, redoviti sudovi su zaključili da je apelant kao kupac prekršio obvezu iz članka 454. ZOO, kao i da je postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja iz članka 12. ZOO, odnosno dužnosti ispunjenja obveze iz članka 17. ZOO. Dalje, Ustavni sud primjećuje, a u svezi sa apelantovim ukazivanjem na Zakon o unutarnjem dugu, da su redoviti sudovi zaključili i da apelant obvezu koja je nastala u razdoblju između 2002. i 2003. godine prema tužitelju nije izmirio u rokovima određenim člankom 7. Zakonom o unutarnjem dugu iz 2005. godine kao zakonom koji je bio na snazi u vrijeme nastanka spornog odnosa, a što apelant ne osporava ni u apelaciji, niti je s tim u svezi u tijeku postupka tvrdio drugačije. Sukladno navedenom, proizlazi da su redoviti sudovi razmotrili apelantove navode vezane za primjenu Zakona o unutarnjem dugu, na čijoj primjeni apelant inzistira i u navodima apelacije, i dali iscrpna objašnjenja zašto ti navodi u danim okolnostima ne mogu dovesti do drugačijeg rješenja konkretne pravne stvari a dana obrazloženja Ustavni sud ne smatra proizvoljnim.

33. Ustavni sud smatra da u okolnostima konkretnog slučaja nema ništa što bi uputilo na zaključak da su redoviti sudovi na činjenično stanje koje je bilo nesporno i koje se ne dovodi u pitanje apelacijom proizvoljno primijenili relevantne odredbe materijalnog prava, konkretno ZOO.

34. Ustavni sud zaključuje da su neutemeljeni apelantovi navodi o povredi prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine.

Ostali navodi

35. Apelant smatra da mu je osporenim odlukama povrijeđeno i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da apelant kršenje ovog prava nije posebice obrazložio, već da se navodi o kršenju ovog prava, također, zasnivaju na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, a što je Ustavni sud već obrazložio u prethodnim točkama ove odluke. Obzirom na to, Ustavni sud smatra da su apelantovi navodi o kršenju prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, također, neutemeljeni.

VIII. Zaključak

36. Ustavni sud zaključuje da ne postoji povreda prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine kada su redoviti sudovi na nesporno utvrđeno činjenično stanje primijenili relevantne odredbe materijalnog prava na način koji ne ostavlja dojam proizvoljnosti i pogrešne primjene.

37. Također, Ustavni sud zaključuje da nema povrede ni prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine kada apelant kršenje tog prava vezuje za proizvoljnu primjenu materijalnog prava, a Ustavni sud je zaključio da nije bilo proizvoljnosti u tom pogledu.

38. Na temelju članka 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

39. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 1138/11**, рјешавајући апелацију **Херцеговачко-неретванског кантона**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став 2 тачка б), члана 59 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 22/14), у саставу:

Валерија Галић, предсједница
Миодраг Симовић, потпредсједник
Сеада Палаврић, потпредсједница
Мато Тадић, судија
Мирсад Ћеман, судија
Златко М. Кнежевић, судија
на сједници одржаној 10. априла 2014. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација **Херцеговачко-неретванског кантона** поднесена против Пресуде Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине број 58 0 Пс 902332 09 Рев од 28. децембра 2010. године, Пресуде Кантоналног суда у Мостару број 58 0 Пс 902332 08 Пж од

3. априла 2009. године и Пресуде Општинског суда у Мостару број 07 58 Пс 902332 05 Пс од 13. јуна 2008. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Херцеговачко-неретвански кантон (у даљњем тексту: апелант), којег заступа Кантонално јавно правобранилаштво Мостар, поднио је 10. марта 2011. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Врховни суд) број 58 0 Пс 902332 09 Рев од 28. децембра 2010. године, Пресуде Кантоналног суда у Мостару (у даљњем тексту: Кантонални суд) број 58 0 Пс 902332 08 Пж од 3. априла 2009. године и Пресуде Општинског суда у Мостару (у даљњем тексту: Општински суд) број 07 58 Пс 902332 05 Пс од 13. јуна 2008. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22 ст. 1 и 2 Правила Уставног суда (раније важећа), од Врховног суда, Кантоналног суда и Општинског суда, те Федералног министарства унутрашњих послова, које заступа Федерално правобранилаштво (у даљњем тексту: тужилац), затражено је 27. децембра 2013. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Врховни суд је доставио одговор 7. јануара 2014. године, Кантонални суд 15. јануара 2014. године, Општински суд 9. јануара 2014. године, а тужилац 30. децембра 2013. године.

4. На основу члана 26 став 2 Правила Уставног суда (раније важећа), одговор на апелацију достављен је апеланту 5. марта 2014. године.

III. Чињенично стање

5. Чињенице предмета које произилазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу се сумирати на сљедећи начин:

6. Општински суд је Пресудом број 07 58 Пс 902332 05 Пс од 13. јуна 2008. године обавезао апеланта да тужиоцу на име дуга исплати означени новчани износ са законском затезном каматом почев од 13. јуна 2005. године.

7. Из образложења пресуде Општинског суда произилази да је међу странкама било неспорно да је апелант тужиоцу по основу уговора о купопродаји дужан да плати за испоручену робу означени новчани износ утврђен на основу рачуна издатих у периоду од 13. јуна 2002. године до 17. децембра 2003. године. Сходно наведеном, Општински суд је, на основу чл. 17 и 454 став 1 Закона о облигационим односима (у даљњем тексту: ЗОО), те члана 277. ЗОО усвојио тужбени захтјев и апеланта обавезао да тужиоцу исплати дуговани износ и плати законске затезне камате. Наиме, из образложења пресуда произилази да је тужилац у прилог свом тужбеном захтјеву предочио и материјалне доказе, тј. финансијску документацију на основу које је утврђено да је по апелантовој наруџби испоручио робу, као и износ апелантове обавезе. Такође, из образложења пресуда произилази да апелант није предложио спровођење нити једног доказа.

8. Даље, из образложења пресуда произилази да је апелант тврдио да предметни дуг потпада под унутрашњи дуг који је регулисан Законом о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга ХНК (у даљњем тексту: Закон о унутрашњем дугу), који је донијела Скупштина ХНК 31. марта 2005. године ("Службене новине ХНК" број 2/05). С тим у вези, Општински суд је указао да је чланом 2 наведеног закона, поред осталог, регулисано да унутрашњи дуг подразумијева новчане обавезе настале на терет буџета ХНК у периоду од оснивања до 31. децембра 2002. године, а да дуг који потражује тужилац само дјелимично спада у ову категорију. Даље, указано је да је чланом 5 истог закона извршена категоризација унутрашњег дуга, а да је чланом 7 регулисано да ће се обавезе измирити у року од четири године почев од фискалне 2005. године, о чему ће Влада Кантона донијети посебан програм. На основу наведеног, Општински суд је закључио да се Законом о унутрашњем дугу предвиђа добровољно измирење унутрашњег дуга у остављеном року, али да то тужбени захтјев у конкретном случају не чини недопустеним.

9. Кантонални суд је Пресудом број 58 0 Пс 902332 08 Пз од 3. априла 2009. године апелантову жалбу одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду. Из образложења пресуде произилази да је апелант у жалби тврдио да првостепени суд није образложио због чега се на конкретни однос не треба да примијене одредбе Закона о унутрашњем дугу ("Службене новине ХНК" број 2/05 од 5. априла 2005. године), да је погрешан закључак да се овим законом регулише добровољно извршење унутрашњег дуга у остављеном року, да су доношењем овог закона престале да важе одредбе Закона о привременом одлагању од извршења потраживања на основу извршних одлука ("Службене новине ФБиХ" бр. 9/04 и 30/04), да је чланом 7 овог закона одређено да ће Кантон измирити обавезе у року од четири године, почев од фискалне 2005. године, те да је доношење закона било неопходно како би се заштитио општи и јавни интерес, јер би у противном дошло до колапса и блокаде рада Кантона, као и да су сличне законе донијели и Федерација и други кантони.

10. Кантонални суд је у образложењу пресуде истакао да предметни дуг потиче из 2002. и 2003. године, а да апелант још није почео да измирује своје обавезе "почевши од фискалне 2005. године", како је Законом о унутрашњем дугу одређено, односно да би требало да их испуни у овој години (2009. година). Такође, указано је да, судећи по апелантовом понашању не само према конкретном тужиоцу већ и према другим дужницима, тужилац неће моћи остварити своје потраживање ни за низ година, па да на тај начин апелант крши чл. 12 и 17 ЗОО, као и члан 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција) и члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Такође, указано је да Закон о унутрашњем дугу ("Службене новине ХНК" број 8/06) "сам за себе заиста није проглашен неуставним, али је он донесен у вријеме када су истоимени закони на подручју других кантона проглашени неуставним, па нема разлога да се и он третира другачије". У вези са апелантовим указивањем на Закон о привременом одлагању од извршења потраживања на основу извршних одлука, Кантонални суд је указао да је Уставни суд у Одлуци број *АП 969/04* од 23. марта 2005. године утврдио повреду члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције, указујући да Европска конвенција државама чланицама не даје право да доносе законе којим ће спријечити извршење правоснажних судских одлука, као и да доношење таквих закона представља одступање од обавеза преузетих ратификацијом. Најзад, Кантонални суд је неоснованим оцијенио апелантове жалбене наводе да је Закон о унутрашњем дугу оправдан, да је донесен ради заштите општег интереса и да би се избјегло наступање економског

колапса и блокаде рада ХНК у цјелини. С тим у вези је указано да је наведени закон донесен како би се онемогућило извршење бројних судских одлука, а тиме, према закључку Уставног суда из наведене одлуке, "постоји повреда права на приступ суду као елемента права на правично суђење …". При томе је указано и да је апелант сам допринио тешкој економској ситуацији, поред осталог, и вођењем непотребних спорова, те непотребним плаћањем великих камата и трошкова поступка.

11. Врховни суд је Пресудом број 58 0 Пс 902332 09 Рев од 28. децембра 2010. године апелантову ревизију изјављену против другостепене пресуде одбио као неосновану. У образложењу пресуде је указано да су судови на утврђено чињенично стање правилно примијенили материјално право, тј. члан 454 став 1 (уговор о продаји) и члан 277 ЗОО, те апеланта обавезали да плати утврђени износ дуга и законске камате.

12. Врховни суд је апелантово позивање на Закон о унутрашњем дугу ("Службене новине ХНК" број 2/05 од 5. априла 2005. године) и његову примјену оцијенио без утицаја на законитост другостепене пресуде. С тим у вези је указано да је чланом 7 цитираног закона прописано да ће Кантон измирити обавезе наведене у закону у периоду од четири године, почев од фискалне 2005. године, а да у конкретном случају није било спорно да апелант нити један од доспјелих рачуна за наплату није измирио. Сходно наведеном, према оцјени Врховног суда, оправдано је и указивање нижестепених судова на чл. 12 и 17 ЗОО. Најзад, указано је да, "констатујући да се наведеним законом директно крши Европска конвенција о људским правима и основним слободама, и то право на имовину и право на приступ суду, судови дају јасно и правно утемељено образложење са позивом на конкретне одлуке Уставног суда и заузети став у том правцу, па нема потребе да овај суд исто понавља (...)".

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

13. Апелант сматра да му је оспореним пресудама повријеђено право из члана II/3е) и к) Устава Босне и Херцеговине, те члана 6 став 1 Европске конвенције и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Апелант истиче да је, због великог унутрашњег дуга, којег није било могуће измирити без угрожавања економске стабилности и фискалне одрживости Кантона, било нужно донијети Закон о унутрашњем дугу, те да њиме нису повријеђене одредбе Европске конвенције с обзиром на то да је мијешање легитимно, ради општег интереса, те да је пропорционално, односно да успоставља правичну равнотежу између захтјева општег интереса и захтјева за заштиту права појединца. Даље, апелант тврди да је неоснован став Кантоналног суда да тужилац неће моћи остварити своје потраживање за дужи временски период. У вези с тим је указано на Одлуку о одобравању утрошка новчаних средстава планираних за обавезе из наведеног закона ("Службене новине ХНК" број 9/08) по којој се поступа, што доказује и да ће потраживања повјериоца бити намирена у разумним роковима, чиме се не успоставља претјеран терет и што доказује да је мијешање државе пропорционално. Чињеница да тужилац нити један од рачуна на основу којих је утврђено постојање дуга није намирио према овој одлуци, према апелантовом мишљењу, без значаја је, јер је очигледно да се закон примјењује и да се дугови исплаћују. Најзад, апелант је истакао да му је непознато да су закони других кантона о унутрашњем дугу проглашени неуставним, али и ако јесу, то је без значаја јер ови закони и нису истовјетни.

б) Одговор на апелацију

14. Врховни суд је истакао да је оспорена пресуда донесена у складу са законом и Уставом Федерације Босне и Херцеговине, а због чега сматра да је апелација неоснована.

15. Кантонални суд је у одговору истакао да у свему остаје при разлозима и образложењима из оспорене пресуде и да апелацију треба одбити као неосновану.

16. Општински суд је истакао да доношењем оспорене пресуде није прекршено нити једно од апелантових права, јер је Законом о унутрашњем дугу било прописано да ће апелант све обавезе наведене у закону измирити у периоду од четири године, почев од фискалне 2005. године, а апелант није измирио нити један од рачуна доспјелих за наплату. Према мишљењу Општинског суда, доношењем оваквог закона, у ствари, крши се право тужиоца на приступ суду и право на имовину.

17. Тужилац је у одговору на наводе из апелације истакао да су редовни судови неспорно утврдили да је његово потраживање основано и да је апелант дужан да плати дуг по основу испостављених рачуна као купопродајну цијену, а што, према његовом мишљењу, не може представљати кршење било којих апелантових права. Сходно наведеном, тужилац сматра да је противно начелу законитости и поштеном наступу на тржишту апелантово инсистирање да је тужбени захтјев требало одбити само на основу Закона о унутрашњем дугу.

V. Релевантни прописи

18. **Закон о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга Херцеговачко-неретванског кантона** ("Службене новине ХНК" број 2/05) у релевантном дијелу гласи:

Члан 2.

Под унутрашњим дугом Херцеговачко-неретванског кантона подразумијевају се новчане обавезе настале на терет Буџета Херцеговачко-неретванског кантона у раздобљу од оснивања Херцеговачко-неретванског кантона до 31. децембра 2002. године, за које је Влада утврдила да су настале и преузете на основу ваљаног правног основа.

Унутрашњи дуг Кантона је дуг евидентиран годишњим пописом средстава, потраживања и обавеза и једини је евидентирани дуг Кантона настао од његовог оснивања.

Члан 7.

Кантон ће измирити обавезе из члана 5. овог Закона у периоду од 4 године, почевши од фискалне 2005. године, о чему ће Влада Кантона донијети посебан Програм.

Годишњим Буџетом Кантона и Законом о извршењу Буџета ће се утврдити категорије и износ готовинског плаћања у текућој фискалној години.

19. **Закон о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга Херцеговачко-неретванског кантона** ("Службене новине ХНК" број 8/06) у релевантном дијелу гласи:

Члан 2.

Под унутрашњим дугом Кантона у смислу овог Закона подразумијевају се новчане обавезе настале на терет средстава Буџета Кантона у периоду од 1. јануара 1997. године до 31. децембра 2004. године, а које су утврђене редовним годишњим пописом права и обавеза Кантона на основу вјеродостојне рачуноводствене

документације, а умањене за измирене обавезе до дана доношења закона.

Члан 10.

Даном ступања на снагу овог Закона престаје важити Закон о утврђивању и начину измирења унутрашњег дуга Херцеговачко-неретванског кантона ("Сл. новине ХНК" број 2/05).

20. **Закон о облигационим односима** ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Службене новине РБиХ" бр. 2/92, 13/93, 13/94 и "Службене новине ФБиХ" број 29/03) у релевантном дијелу гласи:

Начело савјесности и поштења

Члан 12.

У заснивању облигационих односа и остваривању права и обавеза из тих односа учесници су дужни да се придржавају начела савјесности и поштења.

Дужност испуњења обавезе

Члан 17.

(1) Учесници у облигационом односу дужни су да изврше своју обавезу и одговорни су за њено испуњење.

(2) Обавеза се може угасити само сагласношћу воља учесника у облигационом односу или на основу закона.

Појам

Члан 454.

(1) Уговором о продаји обавезује се продавац да ствар коју продаје преда купцу тако да купац стекне право располагања, односно право својине, а купац се обавезује да продавцу плати цијену.

(...)

21. **Закон о парничном поступку** ("Службене новине ФБиХ" бр. 53/03, 75/06 и 19/06) у релевантном дијелу гласи:

Члан 2.

(…)

(2) Суд у поступку примјењује материјално право по властитој оцјени и није везан за наводе странака у погледу материјалног права.

Члан 221.

Другостепени суд испитује првостепену пресуду у оном дијелу у којем се побија жалбом, у границама разлога наведених у жалби, пазећи по службеној дужности на примјену материјалног права и повреде одредаба парничног поступка које се односе на страначку способност и заступање.

Члан 241.

Ревизијски суд испитује побијану пресуду само у оном дијелу у којему се она побија ревизијом, у границама разлога наведених у ревизији, пазећи по службеној дужности на примјену материјалног права и повреде одредаба парничног поступка које се односе на страначку способност и заступање.

VI. Допустивост

22. У складу са чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

23. У складу са чланом 18 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд може разматрати апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

24. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Врховног суда број 58 0 Пс 902332 09 Рев од 28. децембра 2010. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 14. фебруара 2011. године а апелација је поднесена 10. марта 2011. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став 1 Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. 3 и 4 Правила Уставног суда, јер није очигледно (*prima facie*) неоснована, нити постоји неки други формални разлог због којег апелација није допустива.

25. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. 1, 3 и 4 Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

26. Апелант побија наведене пресуде, тврдећи да су тим пресудама повријеђена његова права из члана II/3е) и к) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

27. С обзиром на то да је апелант носилац јавне власти, Уставни суд подсјећа на то да он не ужива заштиту права загарантованих одредбама Европске конвенције и њених протокола, који регулишу однос јавне власти и појединаца и пружају појединцима заштиту људских права и основних слобода у односу са јавном влашћу. Међутим, Уставни суд се позива на свој став установљен у Одлуци број *АП 39/03* од 27. фебруара 2004. године (види, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму, "Службени гласник Босне и Херцеговине" број 19/04) у којој је закључено да Европска конвенција пружа минимум заштите у погледу људских права и основних слобода, док Устав Босне и Херцеговине даје ширу заштиту, те да, према члану VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, свако ко је био странка у одређеном поступку и ко има пресуду било којег суда за коју сматра да су му њоме повријеђена права може поднијети апелацију Уставном суду. У цитираној одлуци је закључено и да државни органи и јавна власт, као учесници судских поступака, уживају гаранције права на правичан поступак и права на имовину из члана II/3е) и к) Устава Босне и Херцеговине. Имајући у виду наведено, Уставни суд ће испитати апелацију у односу на апелантово уставно право на правично суђење и право на имовину из члана II/3е) и к) Устава Босне и Херцеговине (види, Уставни суд, Одлука број *АП 1207/07* од 10. јуна 2009. године, доступна на www.ustavnisud.ba).

Право на правично суђење

28. Члан II/3е) Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком;

29. Апелантови наводи о повреди права на правично суђење суштински се своде на тврдњу да су редовни судови произвољно примијенили материјално право. Наиме, апелант сматра да је о спорном односу требало расправити сходно Закону о унутрашњем дугу.

30. Уставни суд указује на то да, према пракси Европског суда и Уставног суда, задатак ових судова није да преиспитују закључке редовних судова у погледу чињеничног стања и примјене материјалног права (види, Европски суд, *Pronina против Русије*, одлука о допустивости од 30. јуна 2005. године, апликација број 65167/01). Наиме, Уставни суд није надлежан да супституише редовне судове у процјени чињеница и доказа, већ је, уопштено, задатак редовних судова да оцијене чињенице и доказе које су извели (види, Европски суд, *Thomas против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 10. маја 2005. године, апликација број 19354/02). Задатак Уставног суда је да испита да ли су, евентуално, повријеђена или занемарена уставна права (право на правично суђење, право на приступ суду, право на дјелотворан правни лијек и др.), те да ли је примјена закона била, евентуално, произвољна или дискриминацијска.

31. Уставни суд се, дакле, према наведеном ставу, може изузетно, када оцијени да је у одређеном поступку редовни суд произвољно поступао како у утврђивању чињеница, тако и у примјени релевантних позитивноправних прописа (види, Уставни суд, Одлука број *АП 311/04* од 22. априла 2005. године, став 26), упустити у испитивање начина на који су надлежни судови утврђивали чињенице и на тако утврђене чињенице примијенили позитивноправне прописе. У контексту наведеног, Уставни суд подсјећа и да је у више својих одлука указао да очигледна произвољност у примјени релевантних прописа никада не може водити ка једном правичном поступку (види, Уставни суд, Одлука број *АП 1293/05* од 12. септембра 2006. године, тачка 25 и даље). Имајући у виду наведено, Уставни суд ће у конкретном случају, с обзиром на питања која апелант проблематизује, испитати да ли су оспорене одлуке засноване на погрешној примјени материјалног права.

32. Уставни суд примјећује да су редовни судови у образложењима оспорених одлука дали јасне разлоге и образложења који не остављају утисак произвољне и арбитрарне примјене права. Наиме, у поступку пред редовним судовима утврђено је као неспорно да је између апеланта и тужиоца успостављен пословни однос на основу уговора о купопродаји, по основу ког је тужилац апеланту испоручио одређену робу, а за коју апелант није платио уговорену цијену. Сходно наведеном, редовни судови су закључили да је апелант као купац прекршио обавезу из члана 454 ЗОО, као и да је поступао противно начелу савјесности и поштења из члана 12 ЗОО, односно дужности испуњења обавезе из члана 17 ЗОО. Даље, Уставни суд примјећује, а у вези са апелантовим указивањем на Закон о унутрашњем дугу, да су редовни судови закључили и да апелант обавезу која је настала у периоду између 2002. и 2003. године према тужиоцу није измирио у роковима одређеним чланом 7 Законом о унутрашњем дугу из 2005. године као законом који је био на снази у вријеме настанка спорног односа, а што апелант не оспорава ни у апелацији, нити је с тим у вези у току поступка тврдио другачије. Сходно наведеном, произилази да су редовни судови размотрили апелантове наводе везане за примјену Закона о унутрашњем дугу, на чијој примјени апелант инсистира и у наводима апелације, и дали исцрпна објашњења зашто ти наводи у датим околностима не могу довести до другачијег рјешења конкретне правне ствари а дана образложења Уставни суд не сматра произвољним.

33. Уставни суд сматра да у околностима конкретног случаја нема ништа што би упутило на закључак да су редовни судови на чињенично стање које је било неспорно и које се не доводи у питање апелацијом произвољно примијенили релевантне одредбе материјалног права, конкретно ЗОО.

34. Уставни суд закључује да су неосновани апелантови наводи о повреди права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине.

Остали наводи

35. Апелант сматра да му је оспореним одлукама повријеђено и право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине. У вези с тим, Уставни суд запажа да апелант кршење овог права није посебно образложио, већ да се наводи о кршењу овог права, такође, заснивају на погрешној примјени материјалног права, а што је Уставни суд већ образложио у претходним тачкама ове одлуке. С обзиром на то, Уставни суд сматра да су апелантови наводи о кршењу права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, такође, неосновани.

VIII. Закључак

36. Уставни суд закључује да не постоји повреда права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине када су редовни судови на неспорно утврђено чињенично стање примијенили релевантне одредбе материјалног права на начин који не оставља утисак произвољности и погрешне примјене.

37. Такође, Уставни суд закључује да нема повреде ни права на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине када апелант кршење тог права везује за произвољну примјену материјалног права, а Уставни суд је закључио да није било произвољности у том погледу.

38. На основу члана 59 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

39. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Валерија Галић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1138/11**, rješavajući apelaciju **Hercegovačko-neretvanskog kantona**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav 2. tačka b), člana 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 22/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, potpredsjednik
Seada Palavrić, potpredsjednica
Mato Tadić, sudija
Mirsad Ćeman, sudija
Zlatko M. Knežević, sudija
na sjednici održanoj 10. aprila 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neosnovana apelacija **Hercegovačko-neretvanskog kantona** podnesena protiv Presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 Ps 902332 09 Rev od 28. decembra 2010. godine, Presude Kantonalnog suda u Mostaru broj 58 0 Ps 902332 08 Pž od 3. aprila 2009. godine i Presude Općinskog suda u Mostaru broj 07 58 Ps 902332 05 Ps od 13. juna 2008. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Hercegovačko-neretvanski kanton (u daljnjem tekstu: apelant), kojeg zastupa Kantonalno javno pravobranilaštvo Mostar, podnio je 10. marta 2011. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 58 0 Ps 902332 09 Rev od 28. decembra 2010. godine, Presude Kantonalnog suda u Mostaru (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 58 0 Ps 902332 08 Pž od 3. aprila 2009. godine i Presude Općinskog suda u Mostaru (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 07 58 Ps 902332 05 Ps od 13. juna 2008. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda (ranije važeća), od Vrhovnog suda, Kantonalnog suda i Općinskog suda, te Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, koje zastupa Federalno pravobranilaštvo (u daljnjem tekstu: tužilac), zatraženo je 27. decembra 2013. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Vrhovni sud je dostavio odgovor 7. januara 2014. godine, Kantonalni sud 15. januara 2014. godine, Općinski sud 9. januara 2014. godine, a tužilac 30. decembra 2013. godine.

4. Na osnovu člana 26. stav 2. Pravila Ustavnog suda (ranije važeća), odgovor na apelaciju dostavljen je apelantu 5. marta 2014. godine.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

6. Općinski sud je Presudom broj 07 58 Ps 902332 05 Ps od 13. juna 2008. godine obavezao apelanta da tužiocu na ime duga isplati označeni novčani iznos sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13. juna 2005. godine.

7. Iz obrazloženja presude Općinskog suda proizlazi da je među strankama bilo nesporno da je apelant tužiocu po osnovu ugovora o kupoprodaji dužan da plati za isporučenu robu označeni novčani iznos utvrđen na temelju računa izdatih u periodu od 13. juna 2002. godine do 17. decembra 2003. godine. Shodno navedenom, Općinski sud je, na osnovu čl. 17. i 454. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO), te člana 277. ZOO usvojio tužbeni zahtjev i apelanta obavezao da tužiocu isplati dugovani iznos i plati zakonske zatezne kamate. Naime, iz obrazloženja presuda proizlazi da je tužilac u prilog svom tužbenom zahtjevu predočio i materijalne dokaze, tj. finansijsku dokumentaciju na temelju koje je utvrđeno da je po apelantovoj narudžbi isporučio robu, kao i iznos apelantove obaveze. Također, iz obrazloženja presuda proizlazi da apelant nije predložio provođenje niti jednog dokaza.

8. Dalje, iz obrazloženja presuda proizlazi da je apelant tvrdio da predmetni dug potpada pod unutrašnji dug koji je reguliran Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga HNK (u daljnjem tekstu: Zakon o unutrašnjem dugu), koji je donijela Skupština HNK 31. marta 2005. godine ("Službene novine HNK" broj 2/05). S tim u vezi, Općinski sud je ukazao da je članom 2. navedenog zakona, pored ostalog, regulirano da unutrašnji dug podrazumijeva novčane obaveze nastale na teret budžeta HNK u razdoblju od osnivanja do 31. decembra 2002. godine, a da dug koji potražuje tužilac samo djelimično spada u ovu kategoriju. Dalje, ukazano je da je članom 5. istog zakona izvršena kategorizacija unutrašnjeg duga, a da je članom 7. regulirano da će se obaveze izmiriti u roku od četiri godine počev od fiskalne 2005. godine, o čemu će Vlada Kantona donijeti poseban program. Na temelju navedenog, Općinski sud je zaključio da se Zakonom o unutrašnjem dugu predviđa dobrovoljno izmirenje unutrašnjeg duga u ostavljenom roku, ali da to tužbeni zahtjev u konkretnom slučaju ne čini nedopuštenim.

9. Kantonalni sud je Presudom broj 58 0 Ps 902332 08 Pz od 3. aprila 2009. godine apelantovu žalbu odbio kao neosnovanu i potvrdio prvostepenu presudu. Iz obrazloženja presude proizlazi da je apelant u žalbi tvrdio da prvostepeni sud nije obrazložio zbog čega se na konkretni odnos ne treba da primijene odredbe Zakona o unutrašnjem dugu ("Službene novine HNK" broj 2/05 od 5. aprila 2005. godine), da je pogrešan zaključak da se ovim zakonom regulira dobrovoljno izvršenje unutrašnjeg duga u ostavljenom roku, da su donošenjem ovog zakona prestale da važe odredbe Zakona o privremenom odlaganju od izvršenja potraživanja na osnovu izvršnih odluka ("Službene novine FBiH" br. 9/04 i 30/04), da je članom 7. ovog zakona određeno da će Kanton izmiriti obaveze u roku od četiri godine, počev od fiskalne 2005. godine, te da je donošenje zakona bilo neophodno kako bi se zaštitio opći i javni interes, jer bi u protivnom došlo do kolapsa i blokade rada Kantona, kao i da su slične zakone donijeli i Federacija i drugi kantoni.

10. Kantonalni sud je u obrazloženju presude istakao da predmetni dug potječe iz 2002. i 2003. godine, a da apelant još nije počeo da izmiruje svoje obaveze "počevši od fiskalne 2005. godine", kako je Zakonom o unutrašnjem dugu određeno, odnosno da bi trebalo da ih ispuni u ovoj godini (2009. godina). Također, ukazano je da, sudeći po apelantovom ponašanju ne samo prema konkretnom tužiocu već i prema drugim dužnicima, tužilac neće moći ostvariti svoje potraživanje ni za niz godina, pa da na taj način apelant krši čl. 12. i 17. ZOO, kao i član 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija) i član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Također, ukazano je da Zakon o unutrašnjem dugu ("Službene novine HNK" broj 8/06) "sam za sebe zaista nije proglašen neustavnim, ali je on donesen u vrijeme kada su istoimeni zakoni na području drugih kantona proglašeni neustavnim, pa nema razloga da se i on tretira drugačije". U vezi sa apelantovim ukazivanjem na Zakon o privremenom odlaganju od izvršenja potraživanja na osnovu izvršnih odluka, Kantonalni sud je ukazao da je Ustavni sud u Odluci broj *AP 969/04* od 23. marta 2005. godine utvrdio povredu člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, ukazujući da Evropska konvencija državama članicama ne daje pravo da donose zakone kojim će spriječiti izvršenje pravosnažnih sudskih odluka, kao i da donošenje takvih zakona predstavlja odstupanje od obaveza preuzetih ratifikacijom. Najzad, Kantonalni sud je neosnovanim ocijenio apelantove žalbene navode da je Zakon o unutrašnjem dugu opravdan, da je donesen radi zaštite općeg interesa i da bi se izbjeglo nastupanje ekonomskog kolapsa i blokade rada HNK u cjelini. S tim u vezi je ukazano da je navedeni zakon donesen kako bi se onemogućilo izvršenje brojnih sudskih odluka, a time, prema zaključku Ustavnog suda iz navedene odluke, "postoji povreda prava na pristup sudu kao elementa prava na pravično suđenje …". Pri tome je ukazano i da je apelant sam doprinio teškoj ekonomskoj situaciji, pored ostalog, i vođenjem nepotrebnih sporova, te nepotrebnim plaćanjem velikih kamata i troškova postupka.

11. Vrhovni sud je Presudom broj 58 0 Ps 902332 09 Rev od 28. decembra 2010. godine apelantovu reviziju izjavljenu protiv drugostepene presude odbio kao neosnovanu. U obrazloženju presude je ukazano da su sudovi na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenili materijalno pravo, tj. član

454. stav 1. (ugovor o prodaji) i član 277. ZOO, te apelanta obavezali da plati utvrđeni iznos duga i zakonske kamate.

12. Vrhovni sud je apelantovo pozivanje na Zakon o unutrašnjem dugu ("Službene novine HNK" broj 2/05 od 5. aprila 2005. godine) i njegovu primjenu ocijenio bez utjecaja na zakonitost drugostepene presude. S tim u vezi je ukazano da je članom 7. citiranog zakona propisano da će Kanton izmiriti obaveze navedene u zakonu u periodu od četiri godine, počev od fiskalne 2005. godine, a da u konkretnom slučaju nije bilo sporno da apelant niti jedan od dospjelih računa za naplatu nije izmirio. Shodno navedenom, prema ocjeni Vrhovnog suda, opravdano je i ukazivanje nižestepenih sudova na čl. 12. i 17. ZOO. Najzad, ukazano je da, "konstatirajući da se navedenim zakonom direktno krši Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, i to pravo na imovinu i pravo na pristup sudu, sudovi daju jasno i pravno utemeljeno obrazloženje sa pozivom na konkretne odluke Ustavnog suda i zauzeti stav u tom pravcu, pa nema potrebe da ovaj sud isto ponavlja (...)".

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

13. Apelant smatra da mu je osporenim presudama povrijeđeno pravo iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine, te člana 6. stav 1. Evropske konvencije i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Apelant ističe da je, zbog velikog unutrašnjeg duga, kojeg nije bilo moguće izmiriti bez ugrožavanja ekonomske stabilnosti i fiskalne održivosti Kantona, bilo nužno donijeti Zakon o unutrašnjem dugu, te da njime nisu povrijeđene odredbe Evropske konvencije s obzirom na to da je miješanje legitimno, radi općeg interesa, te da je proporcionalno, odnosno da uspostavlja pravičnu ravnotežu između zahtjeva općeg interesa i zahtjeva za zaštitu prava pojedinca. Dalje, apelant tvrdi da je neosnovan stav Kantonalnog suda da tužilac neće moći ostvariti svoje potraživanje za duži vremenski period. U vezi s tim je ukazano na Odluku o odobravanju utroška novčanih sredstava planiranih za obaveze iz navedenog zakona ("Službene novine HNK" broj 9/08) po kojoj se postupa, što dokazuje i da će potraživanja povjerioca biti namirena u razumnim rokovima, čime se ne uspostavlja pretjeran teret i što dokazuje da je miješanje države proporcionalno. Činjenica da tužilac niti jedan od računa na osnovu kojih je utvrđeno postojanje duga nije namirio prema ovoj odluci, prema apelantovom mišljenju, bez značaja je, jer je očigledno da se zakon primjenjuje i da se dugovi isplaćuju. Najzad, apelant je istakao da mu je nepoznato da su zakoni drugih kantona o unutrašnjem dugu proglašeni neustavnim, ali i ako jesu, to je bez značaja jer ovi zakoni i nisu istovjetni.

b) Odgovor na apelaciju

14. Vrhovni sud je istakao da je osporena presuda donesena u skladu sa zakonom i Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, a zbog čega smatra da je apelacija neosnovana.

15. Kantonalni sud je u odgovoru istakao da u svemu ostaje pri razlozima i obrazloženjima iz osporene presude i da apelaciju treba odbiti kao neosnovanu.

16. Općinski sud je istakao da donošenjem osporene presude nije prekršeno niti jedno od apelantovih prava, jer je Zakonom o unutrašnjem dugu bilo propisano da će apelant sve obaveze navedene u zakonu izmiriti u periodu od četiri godine, počev od fiskalne 2005. godine, a apelant nije izmirio niti jedan od računa dospjelih za naplatu. Prema mišljenju Općinskog suda, donošenjem ovakvog zakona, ustvari, krši se pravo tužioca na pristup sudu i pravo na imovinu.

17. Tužilac je u odgovoru na navode iz apelacije istakao da su redovni sudovi nesporno utvrdili da je njegovo potraživanje osnovano i da je apelant dužan da plati dug po osnovu ispostavljenih računa kao kupoprodajnu cijenu, a što, prema njegovom mišljenju, ne može predstavljati kršenje bilo kojih apelantovih prava. Shodno navedenom, tužilac smatra da je protivno načelu zakonitosti i poštenom nastupu na tržištu apelantovo insistiranje da je tužbeni zahtjev trebalo odbiti samo na osnovu Zakona o unutrašnjem dugu.

V. Relevantni propisi

18. **Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Hercegovačko-neretvanskog kantona** ("Službene novine HNK" broj 2/05) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

Pod unutrašnjim dugom Hercegovačko-neretvanskog kantona podrazumijevaju se novčane obaveze nastale na teret Budžeta Hercegovačko-neretvanskog kantona u razdoblju od osnivanja Hercegovačko-neretvanskog kantona do 31. decembra 2002. godine, za koje je Vlada utvrdila da su nastale i preuzete na osnovu valjanog pravnog osnova.

Unutrašnji dug Kantona je dug evidentiran godišnjim popisom sredstava, potraživanja i obaveza i jedini je evidentirani dug Kantona nastao od njegovog osnivanja.

Član 7.

Kanton će izmiriti obaveze iz člana 5. ovog Zakona u periodu od 4 godine, počevši od fiskalne 2005. godine, o čemu će Vlada Kantona donijeti poseban Program.

Godišnjim Budžetom Kantona i Zakonom o izvršenju Budžeta će se utvrditi kategorije i iznos gotovinskog plaćanja u tekućoj fiskalnoj godini.

19. **Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Hercegovačko-neretvanskog kantona** ("Službene novine HNK" broj 8/06) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

Pod unutrašnjim dugom Kantona u smislu ovog Zakona podrazumijevaju se novčane obaveze nastale na teret sredstava Budžeta Kantona u periodu od 1. januara 1997. godine do 31. decembra 2004. godine, a koje su utvrđene redovnim godišnjim popisom prava i obaveza Kantona na osnovu vjerodostojne računovodstvene dokumentacije, a umanjene za izmirene obaveze do dana donošenja zakona.

Član 10.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjeg duga Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Sl. novine HNK" broj 2/05).

20. **Zakon o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službene novine RBiH" br. 2/92, 13/93, 13/94 i "Službene novine FBiH" broj 29/03) u relevantnom dijelu glasi:

Načelo savjesnosti i poštenja

Član 12.

U zasnivanju obligacionih odnosa i ostvarivanju prava i obaveza iz tih odnosa učesnici su dužni da se pridržavaju načela savjesnosti i poštenja.

Dužnost ispunjenja obaveze

Član 17.

(1) Učesnici u obligacionom odnosu dužni su da izvrše svoju obavezu i odgovorni su za njeno ispunjenje.

(2) Obaveza se može ugasiti samo saglasnošću volja učesnika u obligacionom odnosu ili na osnovu zakona.

Pojam

Član 454.

(1) Ugovorom o prodaji obavezuje se prodavac da stvar koju prodaje preda kupcu tako da kupac stekne pravo

raspolaganja, odnosno pravo svojine, a kupac se obavezuje da prodavcu plati cijenu.

(...)

21. **Zakon o parničnom postupku** ("Službene novine FBiH" br. 53/03, 75/06 i 19/06) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

(…)

(2) Sud u postupku primjenjuje materijalno pravo po vlastitoj ocjeni i nije vezan za navode stranaka u pogledu materijalnog prava.

Član 221.

Drugostepeni sud ispituje prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje.

Član 241.

Revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojemu se ona pobija revizijom, u granicama razloga navedenih u reviziji, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka koje se odnose na stranačku sposobnost i zastupanje.

VI. Dopustivost

22. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

23. U skladu sa članom 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

24. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Vrhovnog suda broj 58 0 Ps 902332 09 Rev od 28. decembra 2010. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu apelant je primio 14. februara 2011. godine a apelacija je podnesena 10. marta 2011. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer nije očigledno (*prima facie*) neosnovana, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

25. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. 1, 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

26. Apelant pobija navedene presude, tvrdeći da su tim presudama povrijeđena njegova prava iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

27. S obzirom na to da je apelant nosilac javne vlasti, Ustavni sud podsjeća na to da on ne uživa zaštitu prava zagarantiranih odredbama Evropske konvencije i njenih protokola, koji reguliraju odnos javne vlasti i pojedinaca i pružaju pojedincima zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u odnosu sa javnom vlašću. Međutim, Ustavni sud se poziva na svoj stav ustanovljen u Odluci broj *AP 39/03* od 27. februara 2004. godine (vidi, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu, "Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 19/04) u kojoj je zaključeno da Evropska konvencija pruža minimum zaštite u pogledu ljudskih prava i osnovnih sloboda, dok Ustav Bosne i Hercegovine daje širu zaštitu, te da, prema članu VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, svako ko je bio stranka u određenom postupku i ko ima presudu bilo kojeg suda za koju smatra da su mu njome povrijeđena prava može podnijeti apelaciju Ustavnom sudu. U citiranoj odluci je zaključeno i da državni organi i javna vlast, kao učesnici sudskih postupaka, uživaju garancije prava na pravičan postupak i prava na imovinu iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će ispitati apelaciju u odnosu na apelantovo ustavno pravo na pravično suđenje i pravo na imovinu iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 1207/07* od 10. juna 2009. godine, dostupna na www.ustavnisud.ba).

Pravo na pravično suđenje

28. Član II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom;

29. Apelantovi navodi o povredi prava na pravično suđenje suštinski se svode na tvrdnju da su redovni sudovi proizvoljno primijenili materijalno pravo. Naime, apelant smatra da je o spornom odnosu trebalo raspraviti shodno Zakonu o unutrašnjem dugu.

30. Ustavni sud ukazuje na to da, prema praksi Evropskog suda i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije da preispituju zaključke redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava (vidi, Evropski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je, općenito, zadatak redovnih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi, Evropski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. maja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je da ispita da li su, eventualno, povrijeđena ili zanemarena ustavna prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i dr.), te da li je primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska.

31. Ustavni sud se, dakle, prema navedenom stavu, može izuzetno, kada ocijeni da je u određenom postupku redovni sud proizvoljno postupao kako u utvrđivanju činjenica, tako i u primjeni relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. aprila 2005. godine, stav 26), upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise. U kontekstu navedenog, Ustavni sud podsjeća i da je u više svojih odluka ukazao da očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka jednom pravičnom postupku (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 1293/05* od 12. septembra 2006. godine, tačka 25. i dalje). Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud će u konkretnom slučaju, s obzirom na pitanja koja apelant problematizira, ispitati da li su osporene odluke zasnovane na pogrešnoj primjeni materijalnog prava.

32. Ustavni sud primjećuje da su redovni sudovi u obrazloženjima osporenih odluka dali jasne razloge i obrazloženja koji ne ostavljaju utisak proizvoljne i arbitrarne primjene prava. Naime, u postupku pred redovnim sudovima utvrđeno je kao nesporno da je između apelanta i tužioca uspostavljen poslovni odnos na temelju ugovora o kupoprodaji, po osnovu kog je tužilac apelantu isporučio određenu robu, a za

koju apelant nije platio ugovorenu cijenu. Shodno navedenom, redovni sudovi su zaključili da je apelant kao kupac prekršio obavezu iz člana 454. ZOO, kao i da je postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja iz člana 12. ZOO, odnosno dužnosti ispunjenja obaveze iz člana 17. ZOO. Dalje, Ustavni sud primjećuje, a u vezi sa apelantovim ukazivanjem na Zakon o unutrašnjem dugu, da su redovni sudovi zaključili i da apelant obavezu koja je nastala u periodu između 2002. i 2003. godine prema tužiocu nije izmirio u rokovima određenim članom 7. Zakonom o unutrašnjem dugu iz 2005. godine kao zakonom koji je bio na snazi u vrijeme nastanka spornog odnosa, a što apelant ne osporava ni u apelaciji, niti je s tim u vezi u toku postupka tvrdio drugačije. Shodno navedenom, proizlazi da su redovni sudovi razmotrili apelantove navode vezane za primjenu Zakona o unutrašnjem dugu, na čijoj primjeni apelant insistira i u navodima apelacije, i dali iscrpna objašnjenja zašto ti navodi u datim okolnostima ne mogu dovesti do drugačijeg rješenja konkretne pravne stvari a dana obrazloženja Ustavni sud ne smatra proizvoljnim.

33. Ustavni sud smatra da u okolnostima konkretnog slučaja nema ništa što bi uputilo na zaključak da su redovni sudovi na činjenično stanje koje je bilo nesporno i koje se ne dovodi u pitanje apelacijom proizvoljno primijenili relevantne odredbe materijalnog prava, konkretno ZOO.

34. Ustavni sud zaključuje da su neosnovani apelantovi navodi o povredi prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine.

Ostali navodi

35. Apelant smatra da mu je osporenim odlukama povrijeđeno i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da apelant kršenje ovog prava nije posebno obrazložio, već da se navodi o kršenju ovog prava, također, zasnivaju na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, a što je Ustavni sud već obrazložio u prethodnim tačkama ove odluke. S obzirom na to, Ustavni sud smatra da su apelantovi navodi o kršenju prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, također, neosnovani.

VIII. Zaključak

36. Ustavni sud zaključuje da ne postoji povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine kada su redovni sudovi na nesporno utvrđeno činjenično stanje primijenili relevantne odredbe materijalnog prava na način koji ne ostavlja utisak proizvoljnosti i pogrešne primjene.

37. Također, Ustavni sud zaključuje da nema povrede ni prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine kada apelant kršenje tog prava vezuje za proizvoljnu primjenu materijalnog prava, a Ustavni sud je zaključio da nije bilo proizvoljnosti u tom pogledu.

38. Na osnovu člana 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

39. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, s. r.

684

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1319/11**, rješavajući apelaciju **Udruge "Akcija građana" Sarajevo**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak 2. točka b), članka 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 22/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, dopredsjednik
Seada Palavrić, dopredsjednica
Mato Tadić, sudac
Mirsad Ćeman, sudac
Zlatko M. Knežević, sudac
na sjednici održanoj 10. travnja 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao nautemeljena apelacija **Udruge "Akcija građana" Sarajevo** podnesena protiv Rješenja Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 1 Pr 016920 10 Pžp od 11. siječnja 2011. godine i Rješenja Osnovnog suda u Sokocu broj 89 1 PR 016920 10 PR od 8. prosinca 2010. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Udruga "Akcija građana" (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Sarajeva, koju zastupa zajednički odvjetnički ured Edina Jahić i Tanja Hadžagić iz Sarajeva, podnijela je 21. ožujka 2011. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Rješenja Okružnog suda u Istočnom Sarajevu (u daljnjem tekstu: Okružni sud) broj 89 1 Pr 016920 10 Pžp od 11. siječnja 2011. godine i Rješenja Osnovnog suda u Sokocu (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) broj 89 1 PR 016920 10 PR od 8. prosinca 2010. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), koja su važila u vrijeme poduzimanja navedenih radnji, od Okružnog suda i Osnovnog suda zatraženo je 27. siječnja 2014. godine da dostave odgovore na apelaciju, a od Policijske stanice za bezbjednost saobraćaja Istočno Sarajevo zatraženo je 17. ožujka 2014. godine da dostavi odgovor na apelaciju.

3. Okružni sud dostavio je odgovor na apelaciju 11. veljače, a Osnovni sud 10. veljače 2014. godine.

4. Odgovor na apelaciju dostavljen je apelantici 6. ožujka 2014. godine.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantičinih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

6. Rješenjem Osnovnog suda broj 89 1 PR 016920 10 PR od 8. prosinca 2010. godine, donesenom u prekršajnom postupku protiv apelantice kao okrivljene, utvrđena je apelantičina odgovornost što kao organizator mirnog okupljanja 9. listopada 2009. godine nije podnijela nadležnom Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Srpske (u daljnjem tekstu: MUP) prijavu za održavanje mirnog okupljanja u Aerodromskoj ulici, Općina Istočna Ilidža, ispred baze EUFOR-a Butmir, za vrijeme održavanja sastanka visokih političkih zvaničnika SAD, EU, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, čime je počinila prekršaj iz članka 9. stavak 1. Zakona o javnom okupljanju, zbog čega joj je primjenom članka 13. Zakona o prekršajima izrečena uvjetna osuda i utvrđena novčana kazna u iznosu od 3.000,00 KM, te određeno da se ona neće izvršiti ako apelantica u roku od 12 mjeseci od pravomoćnosti ne učini novi prekršaj.

7. U obrazloženju rješenja Osnovni sud je naveo da su se u apelantičinim radnjama stekla sva obilježja prekršaja iz članka 9. stavak 1. Zakona o javnom okupljanju. Osnovni sud je naveo je da ovakvo činjenično stanje utvrdio na temelju iskaza svjedoka i drugih dokaza, te je sud utvrdio da je apelantica počinila prekršaj opisan u zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka. Prema mišljenju suda, bit prekršaja iz članka 9. Zakona o javnom okupljanju je dužnost podnošenja prijave za održavanje mirnog okupljanja bez obzira na to hoće li se mirno okupljanje održati ili ne. Također, sud je naveo da je člankom 8. istog zakona regulirano da je mirno okupljanje svako organizirano okupljanje građana koje se održava radi javnog izražavanja političkih, socijalnih i drugih uvjerenja i interesa. Osnovni sud je naveo da je činjenični opis iz zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka potvrđen iskazima svjedoka kako optužbe, tako i obrane, jer iz iskaza nedvojbeno proizlazi da apelantica nije podnijela zahtjev za održavanje mirnog okupljanja nadležnom tijelu, a to je MUP (a ne EUFOR, kako je to apelantica u obrani prezentirala). Prema stavu Osnovnog suda, Zakonom o javnom okupljanju građanima nije oduzeto pravo na izražavanje mišljenja i na okupljanje, te slobodu udruživanja, kako je obrana tvrdila, jer zakon uređuje javno okupljanje građana radi javnih izražavanja političkih, socijalnih i drugih uvjerenja i interesa, te način na koji se organiziraju mirna okupljanja i javni protesti upravo radi izražavanja navedenih uvjerenja i interesa. Osnovni sud je naveo da nije mogao osloboditi od odgovornosti apelanticu, jer nije ispoštovala "prvi korak" koji je bila dužna poduzeti, a što je u tijeku postupka dokazano.

8. Rješavajući po apelantičinom prizivu, Okružni sud donio je Rješenje broj 89 1 Pr 016920 10 Pžp od 11. siječnja 2011. godine kojim je apelantičin priziv odbio kao neutemeljen i prvostupanjsko rješenje potvrdio.

9. U obrazloženju presude Okružni sud je naveo da je priziv nautemeljen. U konkretnom slučaju, prema mišljenju Okružnog suda, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da su se u predmetnoj pravnoj stvari ostvarila sva bitna obilježja prekršaja iz članka 9. stavak 1. Zakona o javnom okupljanju. S tim u svezi, Okružni sud je istaknuo da je u konkretnom slučaju prvostupanjski sud pravilno postupio kada je donio pobijano rješenje i okrivljenu apelanticu proglasio odgovornom. Okružni sud je naveo da je prvostupanjski sud proveo dokazni postupak, ocijenivši pri tome sve dokaze kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj svezi, te je na temelju njih i donio pobijano rješenje. Ispitujući apelantičine prizivne navode, a nakon uvida u kompletan prvostupanjski spis, Okružni sud je utvrdio da je apelantica postupila suprotno odredbama Zakona o javnom okupljanju koji kaže da su organizator, odnosno njegov zastupnik dužni podnijeti prijavu za održavanje mirnog okupljanja, i to najkasnije pet dana prije početka održavanja mirnog protesta i to organizacionoj jedinici MUP-a na čijem području namjerava održati okupljanje. Prilikom donošenja ove odluke sud je uzeo u obzir i činjenicu da je apelantica prijavila Policijskoj stanici Istočno Sarajevo skup koji je održan sedam dana kasnije na istom mjestu, što je potvrđeno i izjavama svjedoka na održanom pretresu. Imajući u vidu navedeno, prema ocjeni Okružnog suda, prvostupanjski sud je, poštujući odredbe Zakona o prekršajima, u svemu pravilno postupio zbog čega je apelantičin priziv odbio kao neutemeljen.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

10. Apelantica ukazuje da joj je osporenim rješenjima povrijeđeno pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjere iz članka II/3.(g) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 9. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), pravo na slobodu izražavanja iz članka II/3.(h) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 10. Europske konvencije i na slobodu na mirno okupljanje iz članka II/3.(i) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 11. Europske konvencije. Apelantica je najprije iznijela u čemu se sastoji njezino djelovanje kao udruge, te opisala u čemu se trebao sastojati njihov performans spornog dana - devet maski bosanskohercegovačkih vladajućih političkih i vjerskih lidera sa nošenjem transparenata "Nama je i ovako dobro" u bazi EUFOR-a. Apelantica je navela da desetak ljudi nije moglo biti smetnja za odvijanje normalnog prometa, kao i da su imali suglasnost iz baze UEFOR-a za izvođenje predstave. Također, apelantica je istaknula da im policija nije spriječila put do baze dok nisu izvadili maske, te da su nakon pet minuta razgovora uhićeni. Apelantica se pozvala na relevantne odredbe Zakona o javnom okupljanju, te je navela da su redoviti sudovi na apelanticu stavili prevelik teret koji se ogleda u činjenici da je devet ljudi-poreznih obveznika trebalo ostaviti svoj posao, "propustiti" nabrojanim likovima sa maski (političarima) da uplate još novca za njihove plaće i naknade i propustiti da zarade obitelji najskuplju hranu, kako bi napisali silne podatke koje, prema članku 10. Zakona o javnom okupljanju, treba sadržavati prijava, i osigurati ostale uvjete koji se traže zakonom. Apelantica smatra da je, postavljajući ovako "nerazumne" uvjete, Bosna i Hercegovina oduzela građanima slobodu udruživanja, mirnog okupljanja i izražavanja mišljenja. Apelantica smatra da je zakon suprotan čl. 10. i 11. Europske konvencije. Prema apelantičinom mišljenju, država mora imati mehanizme za zaštitu interesa nacionalne ili javne sigurnosti radi sprečavanja nemira i zločina, zaštite zdravlja ili morala i zaštite prava i sloboda drugih, sukladno stavku 2. članka 11. Europske konvencije. Međutim, apelantica navodi da niti podnositelj prekršajne prijave (Policijska stanica za javnu bezbjednost saobraćaja Istočno Sarajevo), niti svjedok koji je saslušan - policajac nisu tvrdili da je devet članova apelantice koji su trebali održati performans predstavljalo prijetnju nacionalnoj ili javnoj sigurnosti i drugom, pa se opisani performans "ne može tretirati sa aspekta Zakona o javnom okupljanju čija je intencija da spriječi akte ugrožavanja, a ne da onemogući građane da izraze svoje mišljenje". Apelantica se pozvala na slučaj *Ezelin* protiv Francuske pred Europskim sudom.

b) Odgovor na apelaciju

11. U odgovoru na apelaciju Okružni sud je naveo da je apelantica postupila suprotno Zakonu o javnom okupljanju, te da u cijelosti ostaje pri svom obrazloženju iz odluke. Okružni sud je istaknuo da ni na koji način nije došlo do povrede apelantičinih prava.

12. U odgovoru na apelaciju Osnovni sud je naveo da u svemu ostaje pri obrazloženju koje je dao u svojoj odluci, te da smatra da apelantičina prava na koja se poziva nisu povrijeđena. S tim u svezi, Okružni sud posebice ističe da je apelantica sedam dana nakon spornog događaja prijavila okupljanje sukladno Zakonu o mirnom okupljanju i na istom mjestu održala skup.

V. Relevantni propisi

13. **Zakon o javnom okupljanju** ("Službeni glasnik RS" broj 118/08) u relevantnom dijelu glasi:

II - MIRNA OKUPLJANJA I JAVNI PROTESTI

Član 9.

(1) Organizator, odnosno njegov zastupnik, dužan je da podnese prijavu za održavanje mirnog okupljanja kada je to ovim zakonom određeno.

(2) Prijava iz stava 1. ovog člana podnosi se najkasnije pet dana prije početka održavanja mirnog okupljanja.

(3) Prijava se podnosi Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske - organizacionoj jedinici na čijem području se namjerava održati mirno okupljanje (u daljem tekstu: nadležni organ).

(4) Izuzetno od stava 2. ovog člana, iz naročito opravdanih razloga, prijava se može podnijeti najkasnije 48 časova prije početka održavanja mirnog okupljanja, uz obrazloženje neprijavljivanja u roku iz stava 2. ovog člana.

VI. Dopustivost

14. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

15. Sukladno članku 18. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

16. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Rješenje Okružnog suda broj 98 1 Pr 016920 10 Pžp od 11. siječnja 2011. godine protiv kojeg nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporeno rješenje apelantica je primila 21. siječnja 2011. godine a apelacija je podnesena 18. ožujka 2011. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. 3. i 4. Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) nautemeljena.

17. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. 1, 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

18. Apelantica pobija navedena rješenja tvrdeći da su tim rješenjima povrijeđena njezina prava iz članka II/3.(g), (h) i (i) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 9, 10. i 11. Europske konvencije.

Pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja

19. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz ovog članka stavak 2., što uključuje:

(…)

i) Slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja.

20. Članak 11. Europske konvencije glasi:

1. Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja s drugima, uključujući i pravo osnivanja sindikata i pridruživanja sindikatima zbog zaštite svojih interesa.

2. Ova prava neće biti ograničena izuzev na način propisan zakonom i koji je neophodan u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti ili javne sigurnosti, u cilju sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja ili morala ili zaštite prava i sloboda drugih. Ovim člankom se ne zabranjuje uvođenje zakonitih ograničenja na ona prava koja uživaju pripadnici oružanih snaga, policije ili državne administracije.

21. Apelantica tvrdi da se radilo o mirnom okupljanju i da nije postojala namjera da se izazovu nemiri, već da se skrene pozornost na ozbiljne probleme u državi, te da je sprečavanjem države da se održi okupljanje, zbog činjenice da nisu pribavili odobrenje, na apelanticu stavljen prevelik teret, te joj je povrijeđeno pravo iz članka II/3.(i) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 11. Europske konvencije.

22. Ustavni sud podsjeća da je pravo na slobodu okupljanja, kao i pravo na slobodu govora osnova demokratskog društva kao takvog. Zbog toga se ne treba tumačiti restriktivno (vidi, Europski sud, *G. protiv Njemačke*, aplikacija broj 13079/87, odluka Povjerenstva od 6. ožujka 1989, DR 60, str. 256, *Rai i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, aplikacija broj 25522/94, odluka Povjerenstva od 6. travnja 1995. godine, DR 81-A, str. 146). Pravo na slobodu okupljanja obuhvaća i privatna i javna okupljanja, okupljanja na jednom mjestu i javne procesije, te skupove pojedinaca, kao i skupove koje organiziraju asocijacije (vidi, Europski sud, *Christians against Racism and Fascism protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, aplikacija broj 8440/78, odluka Povjerenstva od 16. srpnja 1980. godine, DR 21, str. 138. do 148).

23. Sukladno članku 11. Europske konvencije, obveza države jeste ne samo osigurati pravo na mirno okupljanje već uzdržati se od primjene neopravdanih neizravnih ograničenja u odnosu na ovo pravo (vidi, Europski sud, *Ezelin* protiv Francuske, presuda od 26. travnja 1991, Serija A broj 202, str. 20). Mada je suština članka 11. Europske konvencije zaštititi pojedinca od arbitrarnog miješanja javnih vlasti u uživanju ovog prava, postoji i pozitivna obveza da se osigura efektivno izvršenje ovog prava (vidi već citiranu odluku *Christians against Racism and Facism*, str.148).

24. Dalje, pojam "ograničenja" u smislu stavka 2. članka 11. Europske konvencije nije ograničen samo na mjere poduzete prije ili u tijeku okupljanja već uključuje i mjere poduzete nakon okupljanja kao što su kaznene mjere (vidi već citiranu odluku *Ezelin*, stavak 39).

25. Ustavni sud podsjeća da je u svojoj skorijoj praksi analizirao pravo na slobodu mirnog okupljanja u situaciji kad je apelant kao predsjednik udruge u tom predmetu proglašen odgovornim za prekršaj iz članka 22. Zakona o javnom redu i miru, jer su apelant i okupljeni građani - članovi Udruženja građana za povrat stare devizne štednje u BiH izašli na magistralni put i blokirali ga iako je rješenjem nadležne PS izričito bilo zabranjeno održavanje javnog skupa (vidi, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 3552/09*, 31. siječnja 2013. godine, dostupna na www.ustavnisud.ba). U navedenoj odluci apelant je ukazivao da je protiv njega pokrenut prekršajni postupak zbog organiziranja i sudjelovanja u okupljanju za koje prethodno nije dobijeno odobrenje, te je osporenim rješenjima apelantu izrečena novčana kazna. Ustavni sud je zaključio da ne postoji povreda prava na slobodu mirnog okupljanja kada je, zbog organiziranja i sudjelovanja u okupljanju koje je prethodno zabranjeno i koje je izgubilo karakter mirnog okupljanja i radnjama samog apelanta, upotrijebljena fizička sila kako bi se osigurao javni red i mir i zaštitila prava drugih na način koji ne ukazuje da je u okolnostima konkretnog slučaja bila pretjerana, te kada je apelantu izrečena novčana sankcija koja se ne može smatrati pretjeranim teretom u uživanju prava na mirno okupljanje.

26. Dovodeći u svezu činjenice apelantovog predmeta sa navedenim, Ustavni sud zapaža da apelantica ukazuje na povredu prava na slobodu udruživanja, jer joj je utvrđena odgovornost u prekršajnom postupku zbog činjenice da nije tražila prethodno odobrenje, čime je na apelanticu stavljen pretjeran teret pogotovo što apelantica (njezini članovi) nije predstavljala prijetnju nacionalnoj ili javnoj sigurnosti, zdravlju ljudi, moralu, pravima i slobodama drugih. Ustavni sud primjećuje da je protiv apelantice pokrenut prekršajni postupak zbog organiziranja mirnog okupljanja za koje prethodno nije

dobijeno odobrenje, te je osporenim rješenjima apelantici izrečena uvjetna kazna. U svezi s tim, Ustavni sud smatra da osporena rješenja, u smislu garancija članka 11. Europske konvencije, nesporno predstavljaju miješanje u apelantičino pravo na slobodu okupljanja.

27. Obzirom na navedeno, Ustavni sud treba, kako bi procijenio utemeljenost apelantičinih navoda, u smislu garancija članka II/3.(i) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 11. Europske konvencije, odgovoriti na pitanje je li miješanje u apelantičino pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja s drugima bilo propisano zakonom, teži li miješanje legitimnom cilju i je li ono bilo nužno u demokratskom društvu, odnosno je li bilo proporcionalno legitimnom cilju kojem se teži.

28. U svezi s tim, Ustavni sud zapaža da iz osporenih rješenja proizlazi da je apelantica proglašena odgovornom i da joj je izrečena uvjetna osuda i sukladno članku 9. Zakona o javnom okupljanju. Naime, apelantica ne osporava da za održavanje "performansa" nije dobila odobrenje, čime je postupila suprotno članku 9. navedenog zakona kojim je propisano da je organizator dužan podnijeti prijavu za održavanje mirnog okupljanja pet dana prije početka održavanja mirnog okupljanja. Sukladno navedenom, a pošto apelantica i ne spori da nije tražila odobrenje, evidentno je da je miješanje u apelantičino pravo na slobodu mirnog okupljanja utemeljeno na zakonu.

29. Dalje, u svezi sa postojanjem legitimnog cilja, Ustavni sud primjećuje da je Zakonom o javnom okupljanju utvrđeno da su okupljanja građana slobodna, ali da se ostvaruju na način propisan ovim zakonom na prostoru koji je primjeren za održavanje javnog skupa na kome okupljanje građana ne dovodi do ometanja javnog prometa, ugrožavanja zdravlja, javnog morala ili sigurnosti ljudi i imovine. Također, prostorom primjerenim za javni skup smatra se i prostor na kojem se odvija javni promet prijevoznim sredstvima kad je moguće dodatnim mjerama osigurati privremenu izmjenu režima prometa, kao i zaštitu zdravlja i sigurnost ljudi i imovine za što se osiguravaju sredstva sukladno navedenom zakonu. Dakle, nepostupanje sukladno članku 9. Zakona o javnom okupljanju, odnosno nedobivanje dozvole može dovesti u opasnost život i zdravlje ljudi, sigurnost imovine, ometanje javnog prometa i drugo zbog čega dobivanje prethodne dozvole kako bi država na adekvatan način zaštitila ljude i imovinu, kao i spriječila nerede i kaos u svakom slučaju ima legitiman cilj.

30. Najzad, potrebno je odgovoriti na pitanje zadovoljava li miješanje u apelantičino pravo na slobodu mirnog okupljanja i standard proporcionalnosti. U konkretnom slučaju nesporno je da se radilo o skupu koji nije dobio prethodno odobrenje i da je apelantici ova činjenica bila poznata. Osim toga, apelantici je izrečena uvjetna osuda kojom joj je utvrđena kazna od 3.000 KM, koja se neće izvršiti ukoliko apelantica u roku od 12 mjeseci ne učini novi prekršaj. Svrha održavanja skupa, prema apelantičinim tvrdnjama, bila je da se skrene pozornost na goruće društveno-političke i socijalne probleme bez namjere da se izazovu neredi ili nemiri. Međutim, Ustavni sud smatra da legitimni cilj, u smislu osiguravanja svih neophodnih pretpostavki za održavanje javnih skupova na miran i demokratski način i sa adekvatnim instrumentima, kako bi se izbjegla svaka eventualna opasnost koju takvo okupljanje može imati u pogledu ometanja javnog prometa, ugrožavanja zdravlja, javnog morala ili sigurnosti ljudi i imovine (kako je to definirano u Zakonu o javnom okupljanju), u svakom slučaju preteže nad apelantičinim pravom, odnosno ne stavlja na nju pretjeran teret time što je uvjetuje da prije organiziranja takvog skupa ispuni zakonom propisane uvjete za njegovo održavanje. Ovo osobito imajući u vidu da se iz dokumenata predočenih Ustavnom sudu ne može zaključiti zašto je za održavanje ovakvog skupa bilo neophodno da to bude konkretnog dana, bez prethodno pribavljenog odobrenja, pogotovo ako se ima u vidu činjenica da je sedam dana nakon toga (kako proizlazi iz osporenih rješenja) na istom mjestu najavljeno i održano okupljanje apelantičinih članova.

31. Osim toga, imajući u vidu da apelantica smatra da je na njoj bio prevelik teret da traži odobrenje, iako navedeno nije ničim potkrijepila, Ustavni sud, imajući u vidu okolnosti konkretnog slučaja, posebice podsjeća da je, sukladno praksi Europskog suda, utvrđeno da okupljanja javnog karaktera iziskuju nalaženje mnogih praktičnih rešenja zbog čega su potrebni makar minimalni dogovori sa vlastima o vremenu, lokaciji, režimu prometa i drugim faktorima. Ova pitanja mogu obuhvatiti sigurnost, sve neprijatnosti do kojih može doći prilikom okupljanja, pa čak i problem eventualnog ekonomskog gubitka onih na koje se skup odnosi. Stoga, određena propisana forma, kao što je obveza da se dostavi prethodna obavijest, ili da se dobije odobrenje, odnosno dozvola za okupljanje, ne predstavlja miješanje u pravo na slobodno okupljanje. Prema mišljenju Europskog suda, razlog se nalazi u činjenici da su vlasti dužne garantirati neometano održavanje skupa, te pravodobno obavještavanje vlasti o planiranim demonstracijama jeste preduvjet da država osigura nazočnost policije koja će omogućiti mirni karakter okupljanja (vidi, Europsku sud, *Rassemblement jurassien and Unite Jurassienne* protiv Švicarske, odluka broj 8191/78, od 10. listopada 1979. godine). Pošto država ima pravo zahtijevati da se pribavi odobrenje, ona mora biti u stanju da primjenjuje i sankcije prema onima koji ne postupaju sukladno tom zahtjevu, inače bi pravo države da kontrolira javno okupljanje bilo iluzorno (vidi, Europski sud, *Ziliberberg protiv Moldove*, presuda od 1. svibnja 2005. godine).

32. Imajući u vidu činjenicu da se apelantica poziva na predmet *Ezelin*, koji je i Ustavni sud u određenim dijelovima navodio u prethodnim točkama odluke, u kojem je Europski sud utvrdio povredu prava iz članka 11. Europske konvencije, Ustavni sud samo upućuje na činjenicu da je u predmetu *Ezelin* postojalo odobrenje za održavanje demonstracija, što je ključna činjenica koja taj predmet razlikuje od apelantičinog slučaja.

33. Zbog navedenog, Ustavni sud zaključuje da u okolnostima konkretnog slučaja nije povrijeđeno apelantičino pravo na slobodu mirnog okupljanja iz članka II/3.(i) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 11. Europske konvencije.

Ostali navodi

34. Ustavni sud primjećuje da se apelantica žalila i na povredu prava iz članka II/3.(g) i II/3.(h) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 9. i 10. Europske konvencije, a iz apelacije proistječe da se apelantica poziva na navedena prava iz identičnih razloga zbog kojih smatra da joj je povrijeđeno pravo na slobodu mirnog okupljanja. Imajući u vidu zaključak Ustavnog suda u svezi sa pravom na slobodu mirnog okupljanja u okolnostima konkretnog slučaja, nema potrebe da se posebice analiziraju prava iz članka II/3.(g) i II/3.(h) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 9. i 10. Europske konvencije.

VIII. Zaključak

35. Ustavni sud zaključuje da u okolnostima konkretnog slučaja nije povrijeđeno apelantičino pravo na slobodu mirnog okupljanja iz članka II/3.(i) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 11. Europske konvencije kada je apelantica, sukladno relevantnim zakonskim odredbama, kažnjena u prekršajnom postupku zbog činjenice da nije prethodno dobila odobrenje od nadležnih tijela za mirno okupljanje.

36. Na temelju članka 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

37. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, v. r.

Uставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 1319/11**, рјешавајући апелацију **Удруге "Акција грађана" Сарајево**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став 2 тачка б), члана 59 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 22/14), у саставу:

Валерија Галић, предсједница
Миодраг Симовић, потпредсједник
Сеада Палаврић, потпредсједница
Мато Тадић, судија
Мирсад Ћеман, судија
Златко М. Кнежевић, судија
на сједници одржаној 10. априла 2014. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација **Удруге "Акција грађана" Сарајево** поднесена против Рјешења Окружног суда у Источном Сарајеву број 89 1 Пр 016920 10 Пжп од 11. јануара 2011. године и Рјешења Основног суда у Сокоцу број 89 1 ПР 016920 10 ПР од 8. децембра 2010. године.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Удруга "Акција грађана" (у даљњем тексту: апеланткиња) из Сарајева, коју заступа заједничка адвокатска канцеларија Едина Јахић и Тања Хаџагић из Сарајева, поднијела је 21. марта 2011. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Рјешења Окружног суда у Источном Сарајеву (у даљњем тексту: Окружни суд) број 89 1 Пр 016920 10 Пжп од 11. јануара 2011. године и Рјешења Основног суда у Сокоцу (у даљњем тексту: Основни суд) број 89 1 ПР 016920 10 ПР од 8. децембра 2010. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22 ст. 1 и 2 Правила Уставног суда ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 60/05, 64/08 и 51/09), која су важила у вријеме предузимања наведених радњи, од Окружног суда и Основног суда затражено је 27. јануара 2014. године да доставе одговоре на апелацију, а од Полицијске станице за безбједност саобраћаја Источно Сарајево затражено је 17. марта 2014. године да достави одговор на апелацију.

3. Окружни суд доставио је одговор на апелацију 11. фебруара, а Основни суд 10. фебруара 2014. године.

4. Одговор на апелацију достављен је апеланткињи 6. марта 2014. године.

III. Чињенично стање

5. Чињенице предмета које произилазе из апеланткињиних навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин:

6. Рјешењем Основног суда број 89 1 ПР 016920 10 ПР од 8. децембра 2010. године, донесеном у прекршајном поступку против апеланткиње као окривљене, утврђена је апеланткињина одговорност што као организатор мирног окупљања 9. октобра 2009. године није поднијела надлежном Министарству унутрашњих послова Републике Српске (у даљњем тексту: МУП) пријаву за одржавање мирног окупљања у Аеродромској улици, Општина Источна Илица, испред базе ЕУФОР-а Бутмир, за вријеме одржавања састанка високих политичких функционера САД, ЕУ, Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске, чиме је починила прекршај из члана 9 став 1 Закона о јавном окупљању, због чега јој је примјеном члана 13 Закона о прекршајима изречена условна осуда и утврђена новчана казна у износу од 3.000,00 КМ, те одређено да се она неће извршити ако апеланткиња у року од 12 мјесеци од правоснажности не учини нови прекршај.

7. У образложењу рјешења Основни суд је навео да су се у апеланткињиним радњама стекла сва обиљежја прекршаја из члана 9 став 1 Закона о јавном окупљању. Основни суд је навео је да овакво чињенично стање утврдио на основу исказа свједока и других доказа, те је суд утврдио да је апеланткиња починила прекршај описан у захтјеву за покретање прекршајног поступка. Према мишљењу суда, бит прекршаја из члана 9 Закона о јавном окупљању је дужност подношења пријаве за одржавање мирног окупљања без обзира на то да ли ће се мирно окупљање одржати или не. Такође, суд је навео да је чланом 8 истог закона регулисано да је мирно окупљање свако организовано окупљање грађана које се одржава ради јавног изражавања политичких, социјалних и других увјерења и интереса. Основни суд је навео да је чињенични опис из захтјева за покретање прекршајног поступка потврђен исказима свједока како оптужбе, тако и одбране, јер из исказа недвојбено произилази да апеланткиња није поднијела захтјев за одржавање мирног окупљања надлежном органу, а то је МУП (а не ЕУФОР, како је то апеланткиња у одбрани презентовала). Према ставу Основног суда, Законом о јавном окупљању грађанима није одузето право на изражавање мишљења и на окупљање, те слободу удруживања, како је одбрана тврдила, јер закон уређује јавно окупљање грађана ради јавних изражавања политичких, социјалних и других увјерења и интереса, те начин на који се организују мирна окупљања и јавни протести управо ради изражавања наведених увјерења и интереса. Основни суд је навео да није могао ослободити од одговорности апеланткињу, јер није испоштовала "први корак" који је била дужна предузети, а што је у току поступка доказано.

8. Рјешавајући по апеланткињиној жалби, Окружни суд донио је Рјешење број 89 1 Пр 016920 10 Пжп од 11. јануара 2011. године којим је апеланткињину жалбу одбио као неосновану и првостепено рјешење потврдио.

9. У образложењу пресуде Окружни суд је навео да је жалба неоснована. У конкретном случају, према мишљењу Окружног суда, правилан је закључак првостепеног суда да су се у предметној правној ствари остварила сва битна обиљежја прекршаја из члана 9 став 1 Закона о јавном окупљању. С тим у вези, Окружни суд је истакао да је у конкретном случају првостепени суд правилно поступио када је донио побијано рјешење и окривљену апеланткињу прогласио одговорном. Окружни суд је навео да је првостепени суд спровео доказни поступак, оцијенивши при томе све доказе како појединачно, тако и у њиховој међусобној вези, те је на основу њих и донио побијано рјешење. Испитујући апеланткињине жалбене наводе, а

након увида у комплетан првостепени спис, Окружни суд је утврдио да је апеланткиња поступила супротно одредбама Закона о јавном окупљању који каже да су организатор, односно његов заступник дужни да поднесу пријаву за одржавање мирног окупљања, и то најкасније пет дана прије почетка одржавања мирног протеста и то организационој јединици МУП-а на чијем подручју намјерава одржати окупљање. Приликом доношења ове одлуке суд је узео у обзир и чињеницу да је апеланткиња пријавила Полицијској станици Источно Сарајево скуп који је одржан седам дана касније на истом мјесту, што је потврђено и изјавама свједока на одржаном претресу. Имајући у виду наведено, према оцјени Окружног суда, првостепени суд је, поштујући одредбе Закона о прекршајима, у свему правилно поступио због чега је апеланткињину жалбу одбио као неосновану.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

10. Апеланткиња указује да јој је оспореним рјешењима повријеђено право на слободу мишљења, савјести и вјере из члана II/3г) Устава Босне и Херцеговине и члана 9 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), право на слободу изражавања из члана II/3х) Устава Босне и Херцеговине и члана 10 Европске конвенције и на слободу на мирно окупљање из члана II/3и) Устава Босне и Херцеговине и члана 11 Европске конвенције. Апеланткиња је најприје изнијела у чему се састоји њено дјеловање као удружења, те описала у чему је требало да се састоји њихов перформанс спорног дана - девет маски босанскохерцеговачких владајућих политичких и вјерских лидера са ношењем транспарената "Нама је и овако добро" у бази ЕУФОР-а. Апеланткиња је навела да десетак људи није могло бити сметња за одвијање нормалног саобраћаја, као и да су имали сагласност из базе УЕФОР-а за извођење представе. Такође, апеланткиња је истакла да им полиција није спријечила пут до базе док нису извадили маске, те да су након пет минута разговора ухапшени. Апеланткиња се позвала на релевантне одредбе Закона о јавном окупљању, те је навела да су редовни судови на апеланткињу ставили превелик терет који се огледа у чињеници да је девет људи-пореских обвезника требало оставити свој посао, "пропустити" набројаним ликовима са маски (политичарима) да уплате још новца за њихове плате и накнаде и пропустити да зараде породици најскупљу храну, како би написали силне податке које, према члану 10 Закона о јавном окупљању, треба да садржи пријава, и обезбиједити остале услове који се траже законом. Апеланткиња сматра да је, постављајући овако "неразумне" услове, Босна и Херцеговина одузела грађанима слободу удруживања, мирног окупљања и изражавања мишљења. Апеланткиња сматра да је закон супротан чл. 10 и 11 Европске конвенције. Према апеланткињином мишљењу, држава мора имати механизме за заштиту интереса националне или јавне безбједности ради спречавања немира и злочина, заштите здравља или морала и заштите права и слобода других, у складу са ставом 2 члана 11 Европске конвенције. Међутим, апеланткиња наводи да нити подносилац прекршајне пријаве (Полицијска станица за јавну безбједност саобраћаја Источно Сарајево), нити свједок који је саслушан - полицајац нису тврдили да је девет чланова апеланткиње који су требали одржати перформанс представљало пријетњу националној или јавној безбједности и другом, па се описани перформанс "не може третирати са аспекта Закона о јавном окупљању чија је интенција да спријечи акте угрожавања, а не да онемогући грађане да изразе своје мишљење". Апеланткиња се позвала на случај *Ezelin* против Француске пред Европским судом.

б) Одговор на апелацију

11. У одговору на апелацију Окружни суд је навео да је апеланткиња поступила супротно Закону о јавном окупљању, те да у цијелости остаје при свом образложењу из одлуке. Окружни суд је истакао да ни на који начин није дошло до повреде апеланткињиних права.

12. У одговору на апелацију Основни суд је навео да у свему остаје при образложењу које је дао у својој одлуци, те да сматра да апеланткињина права на која се позива нису повријеђена. С тим у вези, Окружни суд посебно истиче да је апеланткиња седам дана након спорног догађаја пријавила окупљање у складу са Законом о мирном окупљању и на истом мјесту одржала скуп.

V. Релевантни прописи

13. **Закон о јавном окупљању** ("Службени гласник РС" број 118/08) у релевантном дијелу гласи:

II - МИРНА ОКУПЉАЊА И ЈАВНИ ПРОТЕСТИ

Члан 9.

(1) Организатор, односно његов заступник, дужан је да поднесе пријаву за одржавање мирног окупљања када је то овим законом одређено.

(2) Пријава из става 1. овог члана подноси се најкасније пет дана прије почетка одржавања мирног окупљања.

(3) Пријава се подноси Министарству унутрашњих послова Републике Српске - организационој јединици на чијем подручју се намјерава одржати мирно окупљање (у даљем тексту: надлежни орган).

(4) Изузетно од става 2. овог члана, из нарочито оправданих разлога, пријава се може поднијети најкасније 48 часова прије почетка одржавања мирног окупљања, уз образложење непријављивања у року из става 2. овог члана.

VI. Допустивост

14. У складу са чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

15. У складу са чланом 18 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд може разматрати апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

16. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Рјешење Окружног суда број 98 1 Пр 016920 10 Пжп од 11. јануара 2011. године против којег нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорено рјешење апеланткиња је примила 21. јануара 2011. године а апелација је поднесена 18. марта 2011. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став 1 Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. 3 и 4 Правила Уставног суда јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допустива, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована.

17. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. 1, 3 и 4 Правила Уставног суда,

Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

18. Апеланткиња побија наведена рјешења тврдећи да су тим рјешењима повријеђена њена права из члана II/3г), х) и и) Устава Босне и Херцеговине и чл. 9, 10 и 11 Европске конвенције.

Право на слободу мирног окупљања и слободу удруживања

19. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

(…)

i) Слободу мирног окупљања и слободу удруживања с другима.

20. Члан 11 Европске конвенције гласи:

1. Свако има право на слободу мирног окупљања и удруживања с другима, укључујући и право оснивања синдиката и придруживања синдикатима због заштите својих интереса.

2. Ова права неће бити ограничена изузев на начин прописан законом и који је неопходан у демократском друштву у интересу националне безбједности или јавне безбједности, у циљу спрјечавања нереда или злочина, заштите здравља или морала или заштите права и слобода других. Овим чланом се не забрањује увођење законитих ограничења на она права која уживају припадници оружаних снага, полиције или државне администрације.

21. Апеланткиња тврди да се радило о мирном окупљању и да није постојала намјера да се изазову немири, већ да се скрене пажња на озбиљне проблеме у држави, те да је спречавањем државе да се одржи окупљање, због чињенице да нису прибавили одобрење, на апеланткињу стављен превелик терет, те јој је повријеђено право из члана II/3и) Устава Босне и Херцеговине и члана 11 Европске конвенције.

22. Уставни суд подсјећа да је право на слободу окупљања, као и право на слободу говора основ демократског друштва као таквог. Због тога се не треба тумачити рестриктивно (види, Европски суд, *Г. против Њемачке*, апликација број 13079/87, одлука Комисије од 6. марта 1989, DR 60, стр. 256, *Rai и други против Уједињеног Краљевства*, апликација број 25522/94, одлука Комисије од 6. априла 1995. године, DR 81-A, стр. 146). Право на слободу окупљања обухвата и приватна и јавна окупљања, окупљања на једном мјесту и јавне процесије, те скупове појединаца, као и скупове које организују асоцијације (види, Европски суд, *Christians against Racism and Fascism против Уједињеног Краљевства*, апликација број 8440/78, одлука Комисије од 16. јула 1980. године, DR 21, стр. 138 до 148).

23. У складу са чланом 11 Европске конвенције, обавеза државе јесте не само да обезбиједи право на мирно окупљање већ да се уздржи од примјене неоправданих индиректних ограничења у односу на ово право (види, Европски суд, *Ezelin* против Француске, пресуда од 26. априла 1991, Серија А број 202, стр. 20). Мада је суштина члана 11 Европске конвенције да заштити појединца од арбитрарног мијешања јавних власти у уживању овог права, постоји и позитивна обавеза да се обезбиједи ефективно извршење овог права (види већ цитирану одлуку *Christians against Racism and Facism*, стр. 148).

24. Даље, појам "ограничења" у смислу става 2 члана 11 Европске конвенције није ограничен само на мјере предузете прије или у току окупљања већ укључује и мјере предузете након окупљања као што су кривичне мјере (види већ цитирану одлуку *Ezelin*, став 39).

25. Уставни суд подсјећа да је у својој скоријој пракси анализирао право на слободу мирног окупљања у ситуацији кад је апелант као предсједник удружења у том предмету проглашен одговорним за прекршај из члана 22 Закона о јавном реду и миру, јер су апелант и окупљени грађани - чланови Удружења грађана за повратак старе девизне штедње у БиХ изашли на магистрални пут и блокирали га иако је рјешењем надлежне ПС изричито било забрањено одржавање јавног скупа (види, Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број *АП 3552/09*, 31. јануара 2013. године, доступна на www.ustavnisud.ba). У наведеној одлуци апелант је указивао да је против њега покренут прекршајни поступак због организовања и учешћа у окупљању за које претходно није добијено одобрење, те је оспореним рјешењима апеланту изречена новчана казна. Уставни суд је закључио да не постоји повреда права на слободу мирног окупљања када је, због организовања и учествовања у окупљању које је претходно забрањено и које је изгубило карактер мирног окупљања и радњама самог апеланта, употријебљена физичка сила како би се обезбиједио јавни ред и мир и заштитила права других на начин који не указује да је у околностима конкретног случаја била претјерана, те када је апеланту изречена новчана санкција која се не може сматрати претјераним теретом у уживању права на мирно окупљање.

26. Доводећи у везу чињенице апелантовог предмета са наведеним, Уставни суд запажа да апеланткиња указује на повреду права на слободу удруживања, јер јој је утврђена одговорност у прекршајном поступку због чињенице да није тражила претходно одобрење, чиме је на апеланткињу стављен претјеран терет поготово што апеланткиња (њени чланови) није представљала пријетњу националној или јавној безбједности, здрављу људи, моралу, правима и слободама других. Уставни суд примјећује да је против апеланткиње покренут прекршајни поступак због организовања мирног окупљања за које претходно није добијено одобрење, те је оспореним рјешењима апеланткињи изречена условна казна. У вези с тим, Уставни суд сматра да оспорена рјешења, у смислу гаранција члана 11 Европске конвенције, неспорно представљају мијешање у апеланткињино право на слободу окупљања.

27. С обзиром на наведено, Уставни суд треба, како би проценио основаност апеланткињиних навода, у смислу гаранција члана II/3и) Устава Босне и Херцеговине и члана 11 Европске конвенције, одговорити на питање да ли је мијешање у апеланткињино право на слободу мирног окупљања и слободу удруживања с другима било прописано законом, да ли мијешање тежи легитимном циљу и да ли је оно било нужно у демократском друштву, односно да ли је било пропорционално легитимном циљу којем се тежи.

28. У вези с тим, Уставни суд запажа да из оспорених рјешења произилази да је апеланткиња проглашена одговорном и да јој је изречена условна осуда и у складу са чланом 9 Закона о јавном окупљању. Наиме, апеланткиња не оспорава да за одржавање "перформанса" није добила одобрење, чиме је поступила супротно члану 9 наведеног закона којим је прописано да је организатор дужан да поднесе пријаву за одржавање мирног окупљања пет дана прије почетка одржавања мирног окупљања. Сходно

наведеном, а пошто апеланткиња и не спори да није тражила одобрење, евидентно је да је мијешање у апеланткињино право на слободу мирног окупљања засновано на закону.

29. Даље, у вези са постојањем легитимног циља, Уставни суд примјећује да је Законом о јавном окупљању утврђено да су окупљања грађана слободна, али да се остварују на начин прописан овим законом на простору који је примјерен за одржавање јавног скупа на коме окупљање грађана не доводи до ометања јавног саобраћаја, угрожавања здравља, јавног морала или безбједности људи и имовине. Такође, простором примјереним за јавни скуп сматра се и простор на коме се одвија јавни саобраћај превозним средствима кад је могуће додатним мјерама обезбиједити привремену измјену режима саобраћаја, као и заштиту здравља и безбједност људи и имовине за шта се обезбјеђују средства у складу с наведеним законом. Дакле, непоступање у складу са чланом 9 Закона о јавном окупљању, односно недобијање дозволе може довести у опасност живот и здравље људи, безбједност имовине, ометање јавног саобраћаја и друго због чега добијање претходне дозволе како би држава на адекватан начин заштитила људе и имовину, као и спријечила нереде и хаос у сваком случају има легитиман циљ.

30. Најзад, потребно је одговорити на питање да ли мијешање у апеланткињино право на слободу мирног окупљања задовољава и стандард пропорционалности. У конкретном случају неспорно је да се радило о скупу који није добио претходно одобрење и да је апеланткињи ова чињеница била позната. Осим тога, апеланткињи је изречена условна осуда којом јој је утврђена казна од 3.000 КМ, која се неће извршити уколико апеланткиња у року од 12 мјесеци не учини нови прекршај. Сврха одржавања скупа, према апеланткињиним тврдњама, била је да се скрене пажња на горуће друштвено-политичке и социјалне проблеме без намјере да се изазову нереди или немири. Међутим, Уставни суд сматра да легитимни циљ, у смислу обезбјеђења свих неопходних претпоставки за одржавање јавних скупова на миран и демократски начин и са адекватним инструментима, како би се избјегла свака евентуална опасност коју такво окупљање може имати у погледу ометања јавног саобраћаја, угрожавања здравља, јавног морала или безбједности људи и имовине (како је то дефинисано у Закону о јавном окупљању), у сваком случају претеже над апеланткињиним правом, односно не ставља на њу претјеран терет тиме што је условљава да прије организовања таквог скупа испуни законом прописане услове за његово одржавање. Ово особито имајући у виду да се из докумената предочених Уставном суду не може закључити зашто је за одржавање оваквог скупа било неопходно да то буде конкретног дана, без претходно прибављеног одобрења, поготово ако се има у виду чињеница да је седам дана након тога (како произилази из оспорених рјешења) на истом мјесту најављено и одржано окупљање апеланткињиних чланова.

31. Осим тога, имајући у виду да апеланткиња сматра да је на њој био превелик терет да тражи одобрење, иако наведено није ничим поткријепила, Уставни суд, имајући у виду околности конкретног случаја, посебно подсјећа да је, у складу са праксом Европског суда, утврђено да окупљања јавног карактера изискују налажење многих практичних решења због чега су потребни макар минимални договори са властима о времену, локацији, режиму саобраћаја и другим факторима. Ова питања могу обухватити безбједност, све непријатности до којих може доћи приликом окупљања, па чак и проблем евентуалног економског губитка оних на које се скуп односи. Стога, одређена прописана форма, као што је обавеза да се достави претходно обавјештење, или да се добије одобрење, односно дозвола за окупљање, не представља мијешање у право на слободно окупљање. Према мишљењу Европског суда, разлог се налази у чињеници да су власти дужне да гарантују неометано одржавање скупа, те благовремено обавјештавање власти о планираним демонстрацијама јесте предуслов да држава обезбиједи присуство полиције која ће омогућити мирни карактер окупљања (види, Европску суд, *Rassemblement jurassien and Unite Jurassienne* против Швајцарске, одлука број 8191/78, од 10. октобра 1979. године). Пошто држава има право да захтијева да се прибави одобрење, она мора бити у стању да примјењује и санкције према онима који не поступају у складу с тим захтјевом, иначе би право државе да контролише јавно окупљање било илузорно (види, Европски суд, *Ziliberberg против Молдове*, пресуда од 1. маја 2005. године).

32. Имајући у виду чињеницу да се апеланткиња позива на предмет *Ezelin*, који је и Уставни суд у одређеним дијеловима наводио у претходним тачкама одлуке, у којем је Европски суд утврдио повреду права из члана 11 Европске конвенције, Уставни суд само упућује на чињеницу да је у предмету *Ezelin* постојало одобрење за одржавање демонстрација, што је кључна чињеница која тај предмет разликује од апеланткињиног случаја.

33. Због наведеног, Уставни суд закључује да у околностима конкретног случаја није повријеђено апеланткињино право на слободу мирног окупљања из члана II/3и) Устава Босне и Херцеговине и члана 11 Европске конвенције.

Остали наводи

34. Уставни суд примјећује да се апеланткиња жалила и на повреду права из члана II/3г) и II/3х) Устава Босне и Херцеговине и чл. 9 и 10 Европске конвенције, а из апелације проистиче да се апеланткиња позива на наведена права из идентичних разлога због којих сматра да јој је повријеђено право на слободу мирног окупљања. Имајући у виду закључак Уставног суда у вези са правом на слободу мирног окупљања у околностима конкретног случаја, нема потребе да се посебно анализирају права из члана II/3г) и II/3х) Устава Босне и Херцеговине и чл. 9 и 10 Европске конвенције.

VIII. Закључак

35. Уставни суд закључује да у околностима конкретног случаја није повријеђено апеланткињино право на слободу мирног окупљања из члана II/3и) Устава Босне и Херцеговине и члана 11 Европске конвенције када је апеланткиња, у складу са релевантним законским одредбама, кажњена у прекршајном поступку због чињенице да није претходно добила одобрење од надлежних органа за мирно окупљање.

36. На основу члана 59 ст. 1 и 3 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

37. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Валерија Галић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1319/11**, rješavajući apelaciju **Udruge "Akcija građana" Sarajevo**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava

Bosne i Hercegovine, člana 57. stav 2. tačka b), člana 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 22/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, potpredsjednik
Seada Palavrić, potpredsjednica
Mato Tadić, sudija
Mirsad Ćeman, sudija
Zlatko M. Knežević, sudija
na sjednici održanoj 10. aprila 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neosnovana apelacija **Udruge "Akcija građana" Sarajevo** podnesena protiv Rješenja Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 89 1 Pr 016920 10 Pžp od 11. januara 2011. godine i Rješenja Osnovnog suda u Sokocu broj 89 1 PR 016920 10 PR od 8. decembra 2010. godine.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Udruga "Akcija građana" (u daljnjem tekstu: apelantica) iz Sarajeva, koju zastupa zajednička advokatska kancelarija Edina Jahić i Tanja Hadžagić iz Sarajeva, podnijela je 21. marta 2011. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Rješenja Okružnog suda u Istočnom Sarajevu (u daljnjem tekstu: Okružni sud) broj 89 1 Pr 016920 10 Pžp od 11. januara 2011. godine i Rješenja Osnovnog suda u Sokocu (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) broj 89 1 PR 016920 10 PR od 8. decembra 2010. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), koja su važila u vrijeme poduzimanja navedenih radnji, od Okružnog suda i Osnovnog suda zatraženo je 27. januara 2014. godine da dostave odgovore na apelaciju, a od Policijske stanice za bezbjednost saobraćaja Istočno Sarajevo zatraženo je 17. marta 2014. godine da dostavi odgovor na apelaciju.

3. Okružni sud dostavio je odgovor na apelaciju 11. februara, a Osnovni sud 10. februara 2014. godine.

4. Odgovor na apelaciju dostavljen je apelantici 6. marta 2014. godine.

III. Činjenično stanje

5. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelanticinih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

6. Rješenjem Osnovnog suda broj 89 1 PR 016920 10 PR od 8. decembra 2010. godine, donesenom u prekršajnom postupku protiv apelantice kao okrivljene, utvrđena je apelanticina odgovornost što kao organizator mirnog okupljanja 9. oktobra 2009. godine nije podnijela nadležnom Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske (u daljnjem tekstu: MUP) prijavu za održavanje mirnog okupljanja u Aerodromskoj ulici, Općina Istočna Ilidža, ispred baze EUFOR-a Butmir, za vrijeme održavanja sastanka visokih političkih zvaničnika SAD, EU, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, čime je počinila prekršaj iz člana 9. stav 1. Zakona o javnom okupljanju, zbog čega joj je primjenom člana 13. Zakona o prekršajima izrečena uvjetna osuda i utvrđena novčana kazna u iznosu od 3.000,00 KM, te određeno da se ona neće izvršiti ako apelantica u roku od 12 mjeseci od pravosnažnosti ne učini novi prekršaj.

7. U obrazloženju rješenja Osnovni sud je naveo da su se u apelanticinim radnjama stekla sva obilježja prekršaja iz člana 9. stav 1. Zakona o javnom okupljanju. Osnovni sud je naveo je da ovakvo činjenično stanje utvrdio na osnovu iskaza svjedoka i drugih dokaza, te je sud utvrdio da je apelantica počinila prekršaj opisan u zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka. Prema mišljenju suda, bit prekršaja iz člana 9. Zakona o javnom okupljanju je dužnost podnošenja prijave za održavanje mirnog okupljanja bez obzira na to da li će se mirno okupljanje održati ili ne. Također, sud je naveo da je članom 8. istog zakona regulirano da je mirno okupljanje svako organizirano okupljanje građana koje se održava radi javnog izražavanja političkih, socijalnih i drugih uvjerenja i interesa. Osnovni sud je naveo da je činjenični opis iz zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka potvrđen iskazima svjedoka kako optužbe, tako i odbrane, jer iz iskaza nedvojbeno proizlazi da apelantica nije podnijela zahtjev za održavanje mirnog okupljanja nadležnom organu, a to je MUP (a ne EUFOR, kako je to apelantica u odbrani prezentirala). Prema stavu Osnovnog suda, Zakonom o javnom okupljanju građanima nije oduzeto pravo na izražavanje mišljenja i na okupljanje, te slobodu udruživanja, kako je odbrana tvrdila, jer zakon uređuje javno okupljanje građana radi javnih izražavanja političkih, socijalnih i drugih uvjerenja i interesa, te način na koji se organiziraju mirna okupljanja i javni protesti upravo radi izražavanja navedenih uvjerenja i interesa. Osnovni sud je naveo da nije mogao osloboditi od odgovornosti apelanticu, jer nije ispoštovala "prvi korak" koji je bila dužna poduzeti, a što je u toku postupka dokazano.

8. Rješavajući po apelanticinoj žalbi, Okružni sud donio je Rješenje broj 89 1 Pr 016920 10 Pžp od 11. januara 2011. godine kojim je apelanticinu žalbu odbio kao neosnovanu i prvostepeno rješenje potvrdio.

9. U obrazloženju presude Okružni sud je naveo da je žalba neosnovana. U konkretnom slučaju, prema mišljenju Okružnog suda, pravilan je zaključak prvostepenog suda da su se u predmetnoj pravnoj stvari ostvarila sva bitna obilježja prekršaja iz člana 9. stav 1. Zakona o javnom okupljanju. S tim u vezi, Okružni sud je istakao da je u konkretnom slučaju prvostepeni sud pravilno postupio kada je donio pobijano rješenje i okrivljenu apelanticu proglasio odgovornom. Okružni sud je naveo da je prvostepeni sud proveo dokazni postupak, ocijenivši pri tome sve dokaze kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, te je na osnovu njih i donio pobijano rješenje. Ispitujući apelanticine žalbene navode, a nakon uvida u kompletan prvostepeni spis, Okružni sud je utvrdio da je apelantica postupila suprotno odredbama Zakona o javnom okupljanju koji kaže da su organizator, odnosno njegov zastupnik dužni da podnesu prijavu za održavanje mirnog okupljanja, i to najkasnije pet dana prije početka održavanja mirnog protesta i to organizacionoj jedinici MUP-a na čijem području namjerava održati okupljanje. Prilikom donošenja ove odluke sud je uzeo u obzir i činjenicu da je apelantica prijavila Policijskoj stanici Istočno Sarajevo skup koji je održan sedam dana kasnije na istom mjestu, što je potvrđeno i izjavama svjedoka na održanom pretresu. Imajući u vidu navedeno, prema ocjeni Okružnog suda, prvostepeni sud je, poštujući odredbe Zakona o prekršajima, u svemu pravilno postupio zbog čega je apelanticinu žalbu odbio kao neosnovanu.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

10. Apelantica ukazuje da joj je osporenim rješenjima povrijeđeno pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjere iz člana II/3.g) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 9. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u

daljnjem tekstu: Evropska konvencija), pravo na slobodu izražavanja iz člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije i na slobodu na mirno okupljanje iz člana II/3.i) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 11. Evropske konvencije. Apelantica je najprije iznijela u čemu se sastoji njeno djelovanje kao udruženja, te opisala u čemu je trebalo da se sastoji njihov performans spornog dana - devet maski bosanskohercegovačkih vladajućih političkih i vjerskih lidera sa nošenjem transparenata "Nama je i ovako dobro" u bazi EUFOR-a. Apelantica je navela da desetak ljudi nije moglo biti smetnja za odvijanje normalnog saobraćaja, kao i da su imali saglasnost iz baze UEFOR-a za izvođenje predstave. Također, apelantica je istakla da im policija nije spriječila put do baze dok nisu izvadili maske, te da su nakon pet minuta razgovora uhapšeni. Apelantica se pozvala na relevantne odredbe Zakona o javnom okupljanju, te je navela da su redovni sudovi na apelanticu stavili prevelik teret koji se ogleda u činjenici da je devet ljudi-poreznih obveznika trebalo ostaviti svoj posao, "propustiti" nabrojanim likovima sa maski (političarima) da uplate još novca za njihove plaće i naknade i propustiti da zarade porodici najskuplju hranu, kako bi napisali silne podatke koje, prema članu 10. Zakona o javnom okupljanju, treba da sadrži prijava, i osigurati ostale uvjete koji se traže zakonom. Apelantica smatra da je, postavljajući ovako "nerazumne" uvjete, Bosna i Hercegovina oduzela građanima slobodu udruživanja, mirnog okupljanja i izražavanja mišljenja. Apelantica smatra da je zakon suprotan čl. 10. i 11. Evropske konvencije. Prema apelanticinom mišljenju, država mora imati mehanizme za zaštitu interesa nacionalne ili javne sigurnosti radi sprečavanja nemira i zločina, zaštite zdravlja ili morala i zaštite prava i sloboda drugih, u skladu sa stavom 2. člana 11. Evropske konvencije. Međutim, apelantica navodi da niti podnosilac prekršajne prijave (Policijska stanica za javnu bezbjednost saobraćaja Istočno Sarajevo), niti svjedok koji je saslušan - policajac nisu tvrdili da je devet članova apelantice koji su trebali održati performans predstavljalo prijetnju nacionalnoj ili javnoj sigurnosti i drugom, pa se opisani performans "ne može tretirati sa aspekta Zakona o javnom okupljanju čija je intencija da spriječi akte ugrožavanja, a ne da onemogući građane da izraze svoje mišljenje". Apelantica se pozvala na slučaj *Ezelin* protiv Francuske pred Evropskim sudom.

b) Odgovor na apelaciju

11. U odgovoru na apelaciju Okružni sud je naveo da je apelantica postupila suprotno Zakonu o javnom okupljanju, te da u cijelosti ostaje pri svom obrazloženju iz odluke. Okružni sud je istakao da ni na koji način nije došlo do povrede apelanticinih prava.

12. U odgovoru na apelaciju Osnovni sud je naveo da u svemu ostaje pri obrazloženju koje je dao u svojoj odluci, te da smatra da apelanticina prava na koja se poziva nisu povrijeđena. S tim u vezi, Okružni sud posebno ističe da je apelantica sedam dana nakon spornog događaja prijavila okupljanje u skladu sa Zakonom o mirnom okupljanju i na istom mjestu održala skup.

V. Relevantni propisi

II - MIRNA OKUPLJANJA I JAVNI PROTESTI

Član 9.

(1) Organizator, odnosno njegov zastupnik, dužan je da podnese prijavu za održavanje mirnog okupljanja kada je to ovim zakonom određeno.

(2) Prijava iz stava 1. ovog člana podnosi se najkasnije pet dana prije početka održavanja mirnog okupljanja.

(3) Prijava se podnosi Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske - organizacionoj jedinici na čijem području se namjerava održati mirno okupljanje (u daljem tekstu: nadležni organ).

(4) Izuzetno od stava 2. ovog člana, iz naročito opravdanih razloga, prijava se može podnijeti najkasnije 48 časova prije početka održavanja mirnog okupljanja, uz obrazloženje neprijavljivanja u roku iz stava 2. ovog člana.

VI. Dopustivost

14. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

15. U skladu sa članom 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

16. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Rješenje Okružnog suda broj 98 1 Pr 016920 10 Pžp od 11. januara 2011. godine protiv kojeg nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporeno rješenje apelantica je primila 21. januara 2011. godine a apelacija je podnesena 18. marta 2011. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. 3. i 4. Pravila Ustavnog suda jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana.

17. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. 1, 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

18. Apelantica pobija navedena rješenja tvrdeći da su tim rješenjima povrijeđena njena prava iz člana II/3.g), h) i i) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 9, 10. i 11. Evropske konvencije.

Pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja

19. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

(…)

i) Slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja s drugima.

20. Član 11. Evropske konvencije glasi:

1. Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja s drugima, uključujući i pravo osnivanja sindikata i pridruživanja sindikatima zbog zaštite svojih interesa.

2. Ova prava neće biti ograničena izuzev na način propisan zakonom i koji je neophodan u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti ili javne sigurnosti, u cilju sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja ili morala ili zaštite prava i sloboda drugih. Ovim članom se ne zabranjuje uvođenje zakonitih ograničenja na ona prava koja uživaju pripadnici oružanih snaga, policije ili državne administracije.

21. Apelantica tvrdi da se radilo o mirnom okupljanju i da nije postojala namjera da se izazovu nemiri, već da se skrene pažnja na ozbiljne probleme u državi, te da je sprečavanjem države da se održi okupljanje, zbog činjenice da nisu pribavili

odobrenje, na apelanticu stavljen prevelik teret, te joj je povrijeđeno pravo iz člana II/3.i) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 11. Evropske konvencije.

22. Ustavni sud podsjeća da je pravo na slobodu okupljanja, kao i pravo na slobodu govora osnova demokratskog društva kao takvog. Zbog toga se ne treba tumačiti restriktivno (vidi, Evropski sud, *G. protiv Njemačke*, aplikacija broj 13079/87, odluka Komisije od 6. marta 1989, DR 60, str. 256, *Rai i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, aplikacija broj 25522/94, odluka Komisije od 6. aprila 1995. godine, DR 81-A, str. 146). Pravo na slobodu okupljanja obuhvata i privatna i javna okupljanja, okupljanja na jednom mjestu i javne procesije, te skupove pojedinaca, kao i skupove koje organiziraju asocijacije (vidi, Evropski sud, *Christians against Racism and Fascism protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, aplikacija broj 8440/78, odluka Komisije od 16. jula 1980. godine, DR 21, str. 138. do 148).

23. U skladu sa članom 11. Evropske konvencije, obaveza države jeste ne samo da osigura pravo na mirno okupljanje već da se uzdrži od primjene neopravdanih indirektnih ograničenja u odnosu na ovo pravo (vidi, Evropski sud, *Ezelin* protiv Francuske, presuda od 26. aprila 1991, Serija A broj 202, str. 20). Mada je suština člana 11. Evropske konvencije da zaštiti pojedinca od arbitrarnog miješanja javnih vlasti u uživanju ovog prava, postoji i pozitivna obaveza da se osigura efektivno izvršenje ovog prava (vidi već citiranu odluku *Christians against Racism and Facism*, str.148).

24. Dalje, pojam "ograničenja" u smislu stava 2. člana 11. Evropske konvencije nije ograničen samo na mjere preduzete prije ili u toku okupljanja već uključuje i mjere preduzete nakon okupljanja kao što su krivične mjere (vidi već citiranu odluku *Ezelin*, stav 39).

25. Ustavni sud podsjeća da je u svojoj skorijoj praksi analizirao pravo na slobodu mirnog okupljanja u situaciji kad je apelant kao predsjednik udruženja u tom predmetu proglašen odgovornim za prekršaj iz člana 22. Zakona o javnom redu i miru, jer su apelant i okupljeni građani - članovi Udruženja građana za povrat stare devizne štednje u BiH izašli na magistralni put i blokirali ga iako je rješenjem nadležne PS izričito bilo zabranjeno održavanje javnog skupa (vidi, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *AP 3552/09*, 31. januara 2013. godine, dostupna na www.ustavnisud.ba). U navedenoj odluci apelant je ukazivao da je protiv njega pokrenut prekršajni postupak zbog organiziranja i učešća u okupljanju za koje prethodno nije dobijeno odobrenje, te je osporenim rješenjima apelantu izrečena novčana kazna. Ustavni sud je zaključio da ne postoji povreda prava na slobodu mirnog okupljanja kada je, zbog organiziranja i učestvovanja u okupljanju koje je prethodno zabranjeno i koje je izgubilo karakter mirnog okupljanja i radnjama samog apelanta, upotrijebljena fizička sila kako bi se osigurao javni red i mir i zaštitila prava drugih na način koji ne ukazuje da je u okolnostima konkretnog slučaja bila pretjerana, te kada je apelantu izrečena novčana sankcija koja se ne može smatrati pretjeranim teretom u uživanju prava na mirno okupljanje.

26. Dovodeći u vezu činjenice apelantovog predmeta sa navedenim, Ustavni sud zapaža da apelantica ukazuje na povredu prava na slobodu udruživanja, jer joj je utvrđena odgovornost u prekršajnom postupku zbog činjenice da nije tražila prethodno odobrenje, čime je na apelanticu stavljen pretjeran teret pogotovo što apelantica (njeni članovi) nije predstavljala prijetnju nacionalnoj ili javnoj sigurnosti, zdravlju ljudi, moralu, pravima i slobodama drugih. Ustavni sud primjećuje da je protiv apelantice pokrenut prekršajni postupak zbog organiziranja mirnog okupljanja za koje prethodno nije dobijeno odobrenje, te je osporenim rješenjima apelantici izrečena uvjetna kazna. U vezi s tim, Ustavni sud smatra da osporena rješenja, u smislu garancija člana 11. Evropske konvencije, nesporno predstavljaju miješanje u apelanticino pravo na slobodu okupljanja.

27. S obzirom na navedeno, Ustavni sud treba, kako bi procijenio osnovanost apelanticinih navoda, u smislu garancija člana II/3.i) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 11. Evropske konvencije, odgovoriti na pitanje da li je miješanje u apelanticino pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja s drugima bilo propisano zakonom, da li miješanje teži legitimnom cilju i da li je ono bilo nužno u demokratskom društvu, odnosno da li je bilo proporcionalno legitimnom cilju kojem se teži.

28. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da iz osporenih rješenja proizlazi da je apelantica proglašena odgovornom i da joj je izrečena uvjetna osuda i u skladu sa članom 9. Zakona o javnom okupljanju. Naime, apelantica ne osporava da za održavanje "performansa" nije dobila odobrenje, čime je postupila suprotno članu 9. navedenog zakona kojim je propisano da je organizator dužan da podnese prijavu za održavanje mirnog okupljanja pet dana prije početka održavanja mirnog okupljanja. Shodno navedenom, a pošto apelantica i ne spori da nije tražila odobrenje, evidentno je da je miješanje u apelanticino pravo na slobodu mirnog okupljanja zasnovano na zakonu.

29. Dalje, u vezi sa postojanjem legitimnog cilja, Ustavni sud primjećuje da je Zakonom o javnom okupljanju utvrđeno da su okupljanja građana slobodna, ali da se ostvaruju na način propisan ovim zakonom na prostoru koji je primjeren za održavanje javnog skupa na kome okupljanje građana ne dovodi do ometanja javnog saobraćaja, ugrožavanja zdravlja, javnog morala ili sigurnosti ljudi i imovine. Također, prostorom primjerenim za javni skup smatra se i prostor na kome se odvija javni saobraćaj prevoznim sredstvima kad je moguće dodatnim mjerama osigurati privremenu izmjenu režima saobraćaja, kao i zaštitu zdravlja i sigurnost ljudi i imovine za šta se osiguravaju sredstva u skladu s navedenim zakonom. Dakle, nepostupanje u skladu sa članom 9. Zakona o javnom okupljanju, odnosno nedobijanje dozvole može dovesti u opasnost život i zdravlje ljudi, sigurnost imovine, ometanje javnog saobraćaja i drugo zbog čega dobijanje prethodne dozvole kako bi država na adekvatan način zaštitila ljude i imovinu, kao i spriječila nerede i haos u svakom slučaju ima legitiman cilj.

30. Najzad, potrebno je odgovoriti na pitanje da li miješanje u apelanticino pravo na slobodu mirnog okupljanja zadovoljava i standard proporcionalnosti. U konkretnom slučaju nesporno je da se radilo o skupu koji nije dobio prethodno odobrenje i da je apelantici ova činjenica bila poznata. Osim toga, apelantici je izrečena uvjetna osuda kojom joj je utvrđena kazna od 3.000 KM, koja se neće izvršiti ukoliko apelantica u roku od 12 mjeseci ne učini novi prekršaj. Svrha održavanja skupa, prema apelanticinim tvrdnjama, bila je da se skrene pažnja na goruće društveno-političke i socijalne probleme bez namjere da se izazovu neredi ili nemiri. Međutim, Ustavni sud smatra da legitimni cilj, u smislu osiguravanja svih neophodnih pretpostavki za održavanje javnih skupova na miran i demokratski način i sa adekvatnim instrumentima, kako bi se izbjegla svaka eventualna opasnost koju takvo okupljanje može imati u pogledu ometanja javnog saobraćaja, ugrožavanja zdravlja, javnog morala ili sigurnosti ljudi i imovine (kako je to definirano u Zakonu o javnom okupljanju), u svakom slučaju preteže nad apelanticinim pravom, odnosno ne stavlja na nju pretjeran teret time što je uvjetuje da prije organiziranja takvog skupa ispuni zakonom propisane uvjete za njegovo održavanje. Ovo osobito imajući u vidu da se iz dokumenata predočenih Ustavnom sudu ne može zaključiti zašto je za održavanje

ovakvog skupa bilo neophodno da to bude konkretnog dana, bez prethodno pribavljenog odobrenja, pogotovo ako se ima u vidu činjenica da je sedam dana nakon toga (kako proizlazi iz osporenih rješenja) na istom mjestu najavljeno i održano okupljanje apelanticinih članova.

31. Osim toga, imajući u vidu da apelantica smatra da je na njoj bio prevelik teret da traži odobrenje, iako navedeno nije ničim potkrijepila, Ustavni sud, imajući u vidu okolnosti konkretnog slučaja, posebno podsjeća da je, u skladu sa praksom Evropskog suda, utvrđeno da okupljanja javnog karaktera iziskuju nalaženje mnogih praktičnih rešenja zbog čega su potrebni makar minimalni dogovori sa vlastima o vremenu, lokaciji, režimu saobraćaja i drugim faktorima. Ova pitanja mogu obuhvatiti sigurnost, sve neprijatnosti do kojih može doći prilikom okupljanja, pa čak i problem eventualnog ekonomskog gubitka onih na koje se skup odnosi. Stoga, određena propisana forma, kao što je obaveza da se dostavi prethodno obavještenje, ili da se dobije odobrenje, odnosno dozvola za okupljanje, ne predstavlja miješanje u pravo na slobodno okupljanje. Prema mišljenju Evropskog suda, razlog se nalazi u činjenici da su vlasti dužne da garantiraju neometano održavanje skupa, te blagovremeno obavještavanje vlasti o planiranim demonstracijama jeste preduvjet da država osigura prisustvo policije koja će omogućiti mirni karakter okupljanja (vidi, Evropsku sud, *Rassemblement jurassien and Unite Jurassienne* protiv Švajcarske, odluka broj 8191/78, od 10. oktobra 1979. godine). Pošto država ima pravo da zahtijeva da se pribavi odobrenje, ona mora biti u stanju da primjenjuje i sankcije prema onima koji ne postupaju u skladu s tim zahtjevom, inače bi pravo države da kontrolira javno okupljanje bilo iluzorno (vidi, Evropski sud, *Ziliberberg protiv Moldove*, presuda od 1. maja 2005. godine).

32. Imajući u vidu činjenicu da se apelantica poziva na predmet *Ezelin*, koji je i Ustavni sud u određenim dijelovima navodio u prethodnim tačkama odluke, u kojem je Evropski sud utvrdio povredu prava iz člana 11. Evropske konvencije, Ustavni sud samo upućuje na činjenicu da je u predmetu *Ezelin* postojalo odobrenje za održavanje demonstracija, što je ključna činjenica koja taj predmet razlikuje od apelanticinog slučaja.

33. Zbog navedenog, Ustavni sud zaključuje da u okolnostima konkretnog slučaja nije povrijeđeno apelanticino pravo na slobodu mirnog okupljanja iz člana II/3.i) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 11. Evropske konvencije.

Ostali navodi

34. Ustavni sud primjećuje da se apelantica žalila i na povredu prava iz člana II/3.g) i II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 9. i 10. Evropske konvencije, a iz apelacije proistječe da se apelantica poziva na navedena prava iz identičnih razloga zbog kojih smatra da joj je povrijeđeno pravo na slobodu mirnog okupljanja. Imajući u vidu zaključak Ustavnog suda u vezi sa pravom na slobodu mirnog okupljanja u okolnostima konkretnog slučaja, nema potrebe da se posebno analiziraju prava iz člana II/3.g) i II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i čl. 9. i 10. Evropske konvencije.

VIII. Zaključak

35. Ustavni sud zaključuje da u okolnostima konkretnog slučaja nije povrijeđeno apelanticino pravo na slobodu mirnog okupljanja iz člana II/3.i) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 11. Evropske konvencije kada je apelantica, u skladu sa relevantnim zakonskim odredbama, kažnjena u prekršajnom postupku zbog činjenice da nije prethodno dobila odobrenje od nadležnih organa za mirno okupljanje.

36. Na osnovu člana 59. st. 1. i 3. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

37. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, s. r.

685

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1695/11**, rješavajući apelaciju **Rasima Hastora**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak 2. točka b), članka 59. st. 1. i 2. i članka 62. stavak 1. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 22/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, dopredsjednik
Seada Palavrić, dopredsjednica
Mato Tadić, sudac
Mirsad Ćeman, sudac
Zlatko M. Knežević, sudac
na sjednici održanoj 24. travnja 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Rasima Hastora**.

Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukida se Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 118 0 P 000520 09 Rev od 13. siječnja 2011. godine.

Predmet se vraća Vrhovnom sudu Republike Srpske, koji je dužan po žurnom postupku donijeti novu odluku, sukladno članku II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Vrhovnom sudu Republike Srpske da, sukladno članku 72. stavak 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Rasim Hastor (u daljnjem tekstu: apelant) iz Goražda, kojeg zastupa Zufer Pjano, odvjetnik iz Goražda, podnio je 12. travnja 2011. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 118 0 P 000520 09 Rev od 13. siječnja 2011. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), koja su važila u vrijeme poduzimanja navedene radnje, od Vrhovnog suda zatraženo je 7. veljače 2014. godine da dostavi odgovor na apelaciju. Na temelju članka 23. važećih Pravila Ustavnog suda, od JP "Putevi Republike Srpske", kao suprotne strane u postupku, zatraženo je 3. travnja 2014. godine da dostavi odgovor na apelaciju.

3. Vrhovni sud je dostavio odgovor 17. veljače 2014. godine.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

5. Presudom Osnovnog suda u Višegradu (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) broj 091-0-P-07-000 086 od 8. svibnja 2008. godine obvezan je tuženi apelantu, umjesto povrata nekretnine u prijašnje stanje, isplatiti naknadu pričinjene štete za poljoprivredno zemljište u iznosu 5.761 KM na parceli preciziranoj u presudi, te mu na ime naknade štete za stabla voćaka platiti iznos od 8.290 KM, što ukupno iznosi 14.051 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, i naknaditi mu troškove postupka.

6. U obrazloženju presude Osnovni sud je naveo da je apelant tužbom tražio da mu kao vlasniku nekretnina koje je tuženi prokopao zbog izgradnje puta Ustiprača - Foča tuženi vrati nekretnine u prijašnje stanje ili naknadi štetu.

7. Osnovni sud je utvrdio da je predmet spora u ovoj pravnoj stvari alternativno postavljeni apelantov tužbeni zahtjev, a to je da mu se vrate u posjed nekretnine i to u prijašnje stanje iz 1993. godine, prije izgradnje magistralnog puta Ustiprača-Foča (uz navođenje radnji koje tuženi treba uraditi), ili da tuženi apelantu isplati naknadu na ime pričinjene štete za poljoprivredno zemljište i stabla. Dalje, sud je naveo da je tuženi istaknuo prigovor nedostatka pasivne legitimacije, navodeći da su putevi javna dobra u općoj upotrebi, te da tužbu treba usmjeriti prema vlasniku. Sud je istaknuti prigovor ocijenio kao neutemeljen, pozivajući se na odluku Vlade RS o osnutku Javnog poduzeća "Putevi" RS, koje je pravni sljednik Republičke direkcije za puteve. S tim u svezi, Osnovni sud se pozvao na članak 3. Zakona o javnim putevima kojim je propisano da su putevi dobra u općoj upotrebi i u vlasništvu RS. Također, sud je naveo da je Vlada Republike Srpske donijela odluku o utvrđivanju općeg interesa za izgradnju magistralnog puta Ustiprača-Foča, kojom je utvrdila opći interes za izgradnju puta i da se u tu svrhu može izvršiti potpuna i nepotpuna eksproprijacija, te je navedeno da je korisnik eksproprijacije Republička direkcija za puteve. Sud je utvrdio da stranke nisu ponudile dokaz da je došlo do eksproprijacije, ali je nalogodavac za izgradnju puta kojim je apelantu nanijeta šteta Republička direkcija za puteve, čiji je pravni sljednik tuženi. S tim u svezi, Osnovni sud se pozvao na odredbe Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOVPO), članak 25, pravo vlasnika zemljišta na izbor u roku od tri godine od dana izgradnje građevinskog objekta, kao i pravo na naknadu štete.

8. Dakle, na temelju provedenih dokaza sud je zaključio da je tuženi gradio put na tuđem (apelantovom) zemljištu, a morao je znati da gradi na tuđem zemljištu.

9. Također, Osnovni sud je odbio prigovor zastare za povrat nekretnina u prijašnje stanje, pozivajući se na članak 25. ZOVPO, te je naveo da je pravo izbora iz stavka 1. članka 25. ZOVPO određeno u roku od tri godine od završetka izgradnje građevinskog objekta, a nakon tog roka vlasnik zemljišta ima pravo tražiti samo prometnu cijenu zemljišta. Međutim, sud je, pozivajući se na odredbe Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP), zaključio da tuženi nije dokazao da je put završen, a što je sud utvrdio i na temelju izjave svjedoka koji se izjasnio na ove okolnosti i naveo da se svaki put, pa i ovaj, treba tehnički primiti. Tuženi, na kojem je teret dokazivanja ove činjenice da je put završen, nije to dokazao, pa je prvostupanjski sud zaključio da put nije završen, jer nije tehnički primljen, nema upotrebnu dozvolu i nije asfaltiran. Prema mišljenju suda, to ukazuje da put nije završen i da nije nastupila zastara, odnosno da je prigovor zastare tuženog neutemeljen.

10. Međutim, sud je naveo da nije mogao udovoljiti apelantovom zahtjevu za povrat u prijašnje stanje iako je podnesen u roku, jer je Vlada RS utvrdila opći interes za izgradnju puta, ali apelantu u svakom slučaju pripada pravo na naknadu štete. S tim u svezi, Osnovni sud je naveo da je tuženi u pogledu prava na naknadu štete istaknuo prigovor zastare, ali ga je sud odbio pozivajući se na članak 376. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO). S tim u svezi, Osnovni sud je naveo da naknada štete zastarijeva u roku od tri godine od dana kada je osoba saznala za štetu i osobu koja ju je počinila, dok je objektivni rok pet godina računajući od dana kada je šteta nastala. Sud je utvrdio da je apelant saznao za štetu prvi put 2003. godine, a da je tužba podnesena u rujnu 2007. godine, tako da nije prošao petogodišnji zastarni rok propisan člankom 376. stavak 2. ZOO. Osim toga, sud je naveo da, i sukladno članku 25. ZOVPO, nema mjesta za prigovor zastare.

11. Dalje, Osnovni sud je ustanovio da se u konkretnom slučaju treba primijeniti članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), jer je Vlada RS utvrdila opći interes, ali da se zato osobi koja je lišena imovine mora osigurati adekvatna naknada. Zbog činjenice da je odbio apelantov zahtjev za povrat parcele u prijašnje stanje, sud je zaključio da tuženog treba obvezati na naknadu štete apelantu, jer tuženi nije dokazao da je šteta nastala bez njegove krivnje. Visinu štete sud je utvrdio na temelju nalaza vještaka, kojem je tuženi prigovorio, ali je sud ustanovio da je nalaz objektivan i da primjedbe nisu dovele u pitanje nalaz vještaka. Sud je na dosuđeni iznos naknade štete dosudio i kamatu od dana donošenja sudske odluke.

12. Protiv prvostupanjske presude apelant i tuženi su izjavili priziv, a Okružni sud u Istočnom Sarajevu (u daljnjem tekstu. Okružni sud) je donio Presudu broj 014-0-Gž-08-000 303 od 6. svibnja 2009. godine kojom je priziv tuženog odbio kao neutemeljen i prvostupanjsku presudu u dosuđujućem dijelu potvrdio. Okružni sud je istom presudom apelantov priziv djelomično usvojio i prvostupanjsku presudu preinačio u dijelu odluke o troškovima postupka.

13. U obrazloženju presude Okružni sud je naveo da je tuženi prizivom osporavao zaključak prvostupanjskog suda u pogledu prigovora pasivne legitimacije. Međutim, Okružni sud je naveo da je navedeni prigovor neutemeljen, i to zbog svih razloga koje je naveo prvostupanjski sud u obrazloženju presude, jer je investitor izgradnje puta bila Republička uprava za puteve, pa pošto je tuženi njezin pravni sljednik, to je pasivno legitimiran. U pogledu prizivnih navoda koji se odnose na prigovor zastare, Okružni sud je naveo da je prvostupanjski sud pravilno ocijenio i ovaj prigovor za što je dao obrazloženje koje u potpunosti prihvaća Okružni sud.

14. Protiv drugostupanjske presude tuženi je izjavio reviziju. Vrhovni sud je donio Presudu broj 118 0 P 000520 09 Rev od 13. siječnja 2011. godine kojom je obje nižestupanjske presude preinačio tako što je odbio apelantov tužbeni zahtjev kojim je tražio da se tuženi obveže da mu na ime naknade štete pričinjene na zemljištu i stablima voćaka isplati iznos od ukupno 14.051,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima parničnog postupka.

15. U obrazloženju presude Vrhovni sud je ponovio utvrđeno činjenično stanje i pravni stav nižestupanjskih sudova, te naveo da je zaključio da su obje nižestupanjske presude utemeljene na pogrešnoj primjeni materijalnog prava. Vrhovni sud je istaknuo da je pozivanje tih sudova na odredbe članka 25. ZOVPO pogrešno, jer u konkretnom slučaju tuženi nije stekao pravo vlasništva na zemljištu. Vrhovni sud je naveo da, u smislu navedenog članka, graditelj može biti samo osoba koja

može biti nositelj prava vlasništva, pa se, prema obrazloženju Vrhovnog suda, na građenje koje obavlja društveno-pravni subjekt na tuđem zemljištu, kao što je u konkretnom predmetu slučaj, ove odredbe ne primjenjuju. Vrhovni sud je, također, obrazložio da je apelant građenjem u konkretnom slučaju izgubio pravo vlasništva na spornom dijelu zemljišta i da se apelantu desila ista situacija kao da je zemljište propalo. Vrhovni sud je istaknuo da, ako je graditelj/tuženi i bio nesavjestan, njegova se odgovornost, prema mišljenju Vrhovnog suda, svodi na odgovornost za štetu i procjenjuje se prema odredbama članka 376. st. 1. i 2. ZOO. S tim u svezi, Vrhovni sud je obrazložio da rokovi počinju teći ne, kako pogrešno utvrđuju nižestupanjski sudovi, od završetka radova na putu, već od nastanka štete, odnosno saznanja za štetu. Pošto je šteta nastala 1994. godine, a za nju je apelant, navodno, saznao tek u prosincu 2002. godine, a tužbu je podnio tek 5. rujna 2007. godine, to je, prema mišljenju Vrhovnog suda, protekao i subjektivni trogodišnji zastarni rok koji se računa od dana saznanja za štetu i učinitelja, te objektivni petogodišnji rok (koji je počeo teći od 19. lipnja 1996. godine, kao dana ukidanja neposredne ratne opasnosti i ratnog stanja) od dana nastanka štete, čime je, prema obrazloženju Vrhovnog suda, zastarjelo i apelantovo potraživanje. Osim toga, rokovi zastare su, prema mišljenju Vrhovnog suda, veoma važni za pravnu sigurnost, pa ni Europska konvencije ne isključuje primjenu odredaba koje propisuju rokove zastare iz ZOO i uvjete za zaštitu pojedinih prava. Dalje, Vrhovni sud je istaknuo da je odbijanje tužbenog zahtjeva nesporno miješanje u apelantovu imovinu, ali da su člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju propisani i uvjeti pod kojima se pojedinac može lišiti imovine, a u konkretnom slučaju došlo je do nemogućnosti ostvarivanja apelantovog prava zbog zastarjelosti potraživanja. U svezi sa svojim stavom Vrhovni sud se pozvao na Odluku Ustavnog suda broj AP 526/05 od 14. ožujka 2006. godine.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

16. Apelant smatra da mu je osporenom presudom prekršeno pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), kao i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Kršenje navedenih prava apelant vidi u pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju i proizvoljnoj primjeni materijalnog prava. Smatra da je taj sud proizvoljno primijenio odredbe članka 376. ZOO umjesto odredaba članka 25. ZOVPO, za koje je proizvoljno naveo da se ne odnose na društveno-pravne subjekte. Apelant navodi i da je Vrhovni sud u drugim predmetima sa istom pravnom i činjeničnom osnovom donio drugačije odluke, čime je stvorio pravnu nesigurnost, te je dostavio presudu Vrhovnog suda u kojoj je revizija tuženog (JP "Putevi" Republike Srpske) odbijena i nižestupanjske presude potvrđene.

b) Odgovor na apelaciju

17. U odgovoru na apelaciju Vrhovni sud je istaknuo da apelantovi navodi nisu utemeljeni, budući da u konkretnom slučaju nije bilo moguće izvršiti povrat u prijašnje stanje, te da je zbog toga apelant mogao tražiti samo naknadu štete, ali da je zahtjev podnio nakon proteka objektivnog roka zbog čega je taj sud i preinačio nižestupanjske presude. Navedeno je i da je neutemeljeno apelantovo pozivanje na druge presude Vrhovnog suda, jer se u tim presudama ne radi o istom činjeničnom stanju.

V. Relevantni propisi

18. U **Zakonu o osnovnim svojinskopravnim odnosima (**"Službeni list SFRJ" br. 6/80 i 36/90 i "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 38/03) relevantne odredbe glase:

Član 25. st. 1, 2, 3. i 5.

1. Ako je graditelj znao da gradi na tuđem zemljištu ili ako to nije znao a vlasnik se tome odmah usprotivio, vlasnik zemljišta može tražiti da mu pripadne pravo svojine na građevinskom objektu ili da graditelj poruši građevinski objekat i vrati zemljište u prvobitno stanje ili da mu graditelj isplati prometnu cijenu zemljišta.

2. Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, sud može odlučiti da se izgrađeni građevinski objekat ne poruši ako rušenje građevinskog objekta, s obzirom na okolnosti slučaja i posebno na vrijednost objekta, imovinske prilike vlasnika zemljišta i graditelja, kao i njihovo ponašanje u toku izgradnje ne bi bilo društveno opravdano.

3. U slučajevima iz stava 1. ovog člana vlasnik ima pravo i na naknadu štete.

(...)

5. Pravo izbora iz stava 1. ovog člana vlasnik zemljišta može ostvariti najkasnije u roku od tri godine od dana završetka izgradnje građevinskog objekta. Po proteku ovog roka vlasnik može zahtijevati isplatu prometne cijene zemljišta.

VI. Dopustivost

19. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

20. Sukladno članku 18. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

21. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je presuda Vrhovnog suda protiv koje nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Potom, osporenu presudu apelant je primio 18. veljače 2011. godine, a apelacija je podnesena 12. travnja 2011. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano člankom 18. stavak 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neutemeljena.

22. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 18. st. 1, 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

23. Apelant pobija navedenu presudu tvrdeći da su tom presudom povrijeđena njegova prava iz članka II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

24. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz stavka 2. ovog članka, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima, i druga prava vezana za krivične postupke.

Članak 6. stavak 1. Europske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom. […]

25. Apelant smatra da je Vrhovni sud pogrešno utvrdio činjenično stanje i proizvoljno primijenio materijalno pravo kada je utvrdio da je apelant izgubio pravo vlasništva na spornom zemljištu i da zbog toga nije bilo moguće na njegov slučaj primijeniti odredbe članka 25. Zakona, nego odredbe članka 376. ZOO, pa da je u tom smislu njegovo potraživanje po osnovi naknade za oduzeto zemljište zastarjelo.

26. S tim u svezi, Ustavni sud, prije svega, ukazuje da, prema praksi Europskog suda i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije preispitivanje zaključaka redovitih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene prava (vidi, Europski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. lipnja 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan supstituirati redovite sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je općenito zadatak redovitih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi, Europski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. svibnja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je ispitati je li eventualno došlo do povrede ili zanemarivanja ustavnih prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na učinkovit pravni lijek i dr.), te je li primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska. Iznimno, kada ocijeni da je u određenom postupku redoviti sud proizvoljno postupao kako u utvrđivanju činjenica, tako i u primjeni relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. travnja 2005. godine, stavak 26), može se upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise. Očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka jednom pravičnom postupku (vidi Odluku Ustavnog suda broj *AP 1293/05* od 12. rujna 2006. godine, točka 25. i dalje).

27. Ustavni sud primjećuje da je već rješavao slično činjenično i pravno pitanje u Odluci broj *AP 4051/09* od 13. lipnja 2012. godine i Odluci broj *AP 2061/10* od 12. lipnja 2013. godine (odluke dostupne na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). U Odluci broj *AP 4051/09*, rješavajući apelaciju apelanta (JP "Putevi Republike Srpske") podnesenu protiv presuda Vrhovnog suda, Okružnog suda i Općinskog suda u kojima su sudovi na tri instance udovoljili tužbenom zahtjevu tužitelja i obvezali apelanta da isplati tužitelju novčanu naknadu za oduzeto zemljište, za uništena stabla šljive i trešnje, za porušenu kuću i drugo, u iznosu preciziranom u presudama, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama i troškovima postupka, Ustavni sud je zaključio da su redoviti sudovi dovoljno jasno obrazložili svoje odluke uz pozivanje na relevantne odredbe materijalnog i procesnog prava (ZOO, ZOVPO i ZPP), a takva obrazloženja Ustavni sud ne smatra proizvoljnim zbog čega je apelaciju odbacio kao očigledno neutemeljenu. U Odluci broj *AP 2061/10* Ustavni sud je, rješavajući apelaciju tuženog (JP "Putevi Republike Srpske") podnesenu, istina, protiv presuda Okružnog suda i Općinskog suda (a ne presude Vrhovnog suda kao u konkretnom slučaju, budući da u tom predmetu nije izjavljena revizija) kojim je odlučeno o pitanju oduzimanja zemljišta bez eksproprijacije drugih osoba na istoj lokaciji zbog istog razloga i pod istim uvjetima, apelaciju odbacio kao *prima facie* neutemeljenu. Ustavni sud je u navedenoj odluci zaključio da nema proizvoljnosti u odlučenjima redovitih sudova kad je tuženi obvezan tužiteljima u tom predmetu isplatiti naknadu za zemljište koje je oduzeto za potrebe izgradnje magistralnog puta Ustiprača-Foča bez provedene eksproprijacije i za koje im nije plaćena nikakva naknada, te da to potraživanje nije zastarjelo obzirom na odredbe članka 25. ZOVPO.

28. Također, u svojoj novijoj praksi, rješavajući identično činjenično pravno pitanje, Ustavni sud je donio Odluku o dopustivosti i meritumu u predmetu broj *AP 1798/11* od 12. ožujka 2014. godine u kojoj se apelant žalio zbog odluke Vrhovnog suda kojom su nižestupanjske presude preinačene i odbijen apelantov zahtjev da mu tuženi, umjesto vraćanja zauzetog zemljišta i uspostave ranijeg stanja, isplati naknadu (sa obrazloženjem presude Vrhovnog suda koja je gotovo identična osporenoj presudi u konkretnom predmetu). U navedenoj odluci Ustavni sud je utvrdio povredu apelantovog prava na pravično suđenje, te je obrazložio da "Ustavni sud smatra da je nesporno da je za ovaj slučaj relevantan propis, kao *lex specialis*, upravo članak 25. Zakona [ZOVPO], kako su to zaključili i Osnovni i Okružni sud. Apelant je nesporno tužbom tražio da mu, alternativno, tuženi ili vrati neovlašteno oduzeto zemljište u prvobitnom stanju, ili da mu isplati naknadu za to zemljište, kako je i propisano odredbom članka 25. stavak 1. Zakona [ZOVPO], odnosno da nije tražio naknadu štete kako je to zaključio Vrhovni sud. Pri tome Ustavni sud zapaža da je nesporno da, prema odredbi članka 25. stavak 3. Zakona, vlasnik zemljišta, u konkretnom slučaju, dakle, apelant, ima pravo i na naknadu štete u kojem slučaju bi se prilikom odlučivanja o zahtjevu primjenjivale odredbe članka 376. ZOO koje se odnose na zastaru potraživanja, ali da iz postavljenog tužbenog zahtjeva, kako je već rečeno, kao nesporno proizlazi da apelant nije postavio zahtjev za naknadu štete. Osim toga, nesporno je da je apelantova tužba podnesena u okviru trogodišnjeg roka propisanog člankom 25. stavak 5. Zakona, budući da put, kako je konstatirano u nižestupanjskim odlukama, nikada nije završen, pa samim tim taj rok još nije okončan, te Ustavni sud zapaža da bi i u slučaju da je taj rok (od tri godine) protekao, apelant, sukladno navedenoj odredbi Zakona, imao pravo na naknadu prometne cijene zemljišta. Dakle, Ustavni sud smatra da je Vrhovni sud u konkretnom slučaju proizvoljno primijenio odredbe članka 376. stavak 2. ZOO umjesto odredaba članka 25. Zakona, kao i da je proizvoljno zaključio da je apelant izgubio pravo vlasništva na spornom zemljištu i da se ono za apelanta smatra 'propalim'. Zbog toga, Ustavni sud smatra da su apelantovi navodi o proizvoljnoj primjeni materijalnog prava utemeljeni".

29. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da u konkretnom predmetu nema razloga da odustane od svoje dosadašnje prakse, pa se umjesto posebnog obrazloženja u potpunosti poziva na obrazloženje koje je dao u navedenoj Odluci broj *AP 1798/11*, te utvrđuje da je Vrhovni sud u konkretnom slučaju proizvoljno primijenio odredbe članka 376. stavak 2. ZOO umjesto odredaba članka 25. ZOVPO, kao i da je proizvoljno zaključio da je apelant izgubio pravo vlasništva na spornom zemljištu i da se ono za apelanta smatra "propalim". Zbog toga, Ustavni sud smatra da su apelantovi navodi o proizvoljnoj primjeni materijalnog prava utemeljeni.

30. Zbog navedenog, Ustavni sud smatra da je prekršeno apelantovo pravo na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

Pravo na imovinu

31. Apelant smatra da mu je osporenom presudom Vrhovnog suda prekršeno i pravo na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, te da apelant kršenje tog prava vezuje za primjenu materijalnog

prava. Obzirom na navedeno, kao i na utvrđeno kršenje prava na pravično suđenje zbog proizvoljne primjene materijalnog prava, Ustavni sud smatra da nema potrebe posebice razmatrati navode o kršenju prava na imovinu.

VIII. Zaključak

32. Postoji kršenje prava na pravično suđenje iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije kada je Vrhovni sud proizvoljno primijenio odredbe članka 376. stavak 2. ZOO kojim je regulirano pitanje zastare potraživanja naknade štete umjesto odredaba članka 25. ZOVPO u slučaju kada je nesporno da je na apelantovom zemljištu izvršena izgradnja magistralnog puta, a da prethodno nije proveden postupak eksproprijacije, niti je apelantu isplaćena naknada za njegovo oduzimanje.

33. Na temelju članka 59. st. 1. i 2. i članka 62. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

34. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 1695/11**, рјешавајући апелацију **Расима Хастора**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став 2 тачка б), члана 59 ст. 1 и 2 и члана 62 став 1 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 22/14), у саставу:

Валерија Галић, предсједница
Миодраг Симовић, потпредсједник
Сеада Палаврић, потпредсједница
Мато Тадић, судија
Мирсад Ћеман, судија
Златко М. Кнежевић, судија

на сједници одржаној 24. априла 2014. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се апелација **Расима Хастора**.

Утврђује се повреда права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Пресуда Врховног суда Републике Српске број 118 0 П 000520 09 Рев од 13. јануара 2011. године.

Предмет се враћа Врховном суду Републике Српске, који је дужан да по хитном поступку донесе нову одлуку, у складу са чланом II/3е) Устава Босне и Херцеговине и чланом 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Врховном суду Републике Српске да, у складу са чланом 72 став 5 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Расим Хастор (у даљњем тексту: апелант) из Горажда, којег заступа Зуфер Пјано, адвокат из Горажда, поднио је 12. априла 2011. године апелацију Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) против Пресуде Врховног суда Републике Српске (у даљњем тексту: Врховни суд) број 118 0 П 000520 09 Рев од 13. јануара 2011. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 22 ст. 1 и 2 Правила Уставног суда ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 60/05, 64/08 и 51/09), која су важила у вријеме предузимања наведене радње, од Врховног суда затражено је 7. фебруара 2014. године да достави одговор на апелацију. На основу члана 23 важећих Правила Уставног суда, од ЈП "Путеви Републике Српске", као супротне стране у поступку, затражено је 3. априла 2014. године да достави одговор на апелацију.

3. Врховни суд је доставио одговор 17. фебруара 2014. године.

III. Чињенично стање

4. Чињенице предмета које произИлазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу се сумирати на сљедећи начин:

5. Пресудом Основног суда у Вишеграду (у даљњем тексту: Основни суд) број 091-0-П-07-000 086 од 8. маја 2008. године обавезан је тужени да апеланту, умјесто поврата некретнине у пређашње стање, исплати накнаду причињене штете за пољопривредно земљиште у износу 5.761 КМ на парцели прецизираној у пресуди, као и да му на име накнаде штете за стабла воћака плати износ од 8.290 КМ, што укупно износи 14.051 КМ, са законском затезном каматом, као и да му накнади трошкове поступка.

6. У образложењу пресуде Основни суд је навео да је апелант тужбом тражио да му као власнику некретнина које је тужени прокопао због изградње пута Устипрача - Фоча тужени врати некретнине у пређашње стање или накнади штету.

7. Основни суд је утврдио да је предмет спора у овој правној ствари алтернативно постављени апелантов тужбени захтјев, а то је да му се врате у посјед некретнине и то у пређашње стање из 1993. године, прије изградње магистралног пута Устипрача-Фоча (уз навођење радњи које тужени треба да уради), или да тужени апеланту исплати накнаду на име причињене штете за пољопривредно земљиште и стабла. Даље, суд је навео да је тужени истакао приговор недостатка пасивне легитимације, наводећи да су путеви јавна добра у општој употреби, те да тужбу треба усмјерити према власнику. Суд је истакнути приговор оцијенио као неоснован, позивајући се на одлуку Владе РС о оснивању Јавног предузећа "Путеви" РС, које је правни сљедник Републичке дирекције за путеве. С тим у вези, Основни суд се позвао на члан 3 Закона о јавним путевима којим је прописано да су путеви добра у општој употреби и у својини РС. Такође, суд је навео да је Влада Републике Српске донијела одлуку о утврђивању општег интереса за изградњу магистралног пута Устипрача-Фоча, којом је утврдила општи интерес за изградњу пута и да се у ту сврху може извршити потпуна и непотпуна експропријација, те је наведено да је корисник експропријације Републичка дирекција за путеве. Суд је утврдио да странке нису понудиле доказ да је дошло до експропријације, али је налогодавац за изградњу пута

којим је апеланту нанијета штета Републичка дирекција за путеве, чији је правни сљедник тужени. С тим у вези, Основни суд се позвао на одредбе Закона о основним својинскоправним односима (у даљњем тексту: ЗОСПО), члан 25, право власника земљишта на избор у року од три године од дана изградње грађевинског објекта, као и право на накнаду штете.

8. Дакле, на основу спроведених доказа суд је закључио да је тужени градио пут на туђем (апелантовом) земљишту, а морао је знати да гради на туђем земљишту.

9. Такође, Основни суд је одбио приговор застаре за повратак некретнина у пређашње стање, позивајући се на члан 25 ЗОСПО, те је навео да је право избора из става 1 члана 25 ЗОСПО одређено у року од три године од завршетка изградње грађевинског објекта, а након тог рока власник земљишта има право тражити само прометну цијену земљишта. Међутим, суд је, позивајући се на одредбе Закона о парничном поступку (у даљњем тексту: ЗПП), закључио да тужени није доказао да је пут завршен, а што је суд утврдио и на основу изјаве свједока који се изјаснио на ове околности и навео да се сваки пут, па и овај, треба технички примити. Тужени, на којем је терет доказивања ове чињенице да је пут завршен, није то доказао, па је првостепени суд закључио да пут није завршен, јер није технички примљен, нема употребну дозволу и није асфалтиран. Према мишљењу суда, то указује да пут није завршен и да није наступила застара, односно да је приговор застаре туженог неоснован.

10. Међутим, суд је навео да није могао удовољити апелантовом захтјеву за повратак у пређашње стање иако је поднесен у року, јер је Влада РС утврдила општи интерес за изградњу пута, али апеланту у сваком случају припада право на накнаду штете. С тим у вези, Основни суд је навео да је тужени у погледу права на накнаду штете истакао приговор застаре, али га је суд одбио позивајући се на члан 376 Закона о облигационим односима (у даљњем тексту: ЗОО). С тим у вези, Основни суд је навео да накнада штете застаријева у року од три године од дана када је лице сазнало за штету и лице које ју је починило, док је објективни рок пет година рачунајући од дана када је штета настала. Суд је утврдио да је апелант сазнао за штету први пут 2003. године, а да је тужба поднесена у септембру 2007. године, тако да није прошао петогодишњи застарни рок прописан чланом 376 став 2 ЗОО. Осим тога, суд је навео да, и у складу са чланом 25 ЗОСПО, нема мјеста за приговор застаре.

11. Даље, Основни суд је установио да се у конкретном случају треба примијенити члан 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), јер је Влада РС утврдила општи интерес, али да се зато лицу које је лишено имовине мора обезбиједити адекватна накнада. Због чињенице да је одбио апелантов захтјев за повратак парцеле у пређашње стање, суд је закључио да туженог треба обавезати на накнаду штете апеланту, јер тужени није доказао да је штета настала без његове кривице. Висину штете суд је утврдио на основу налаза вјештака, којем је тужени приговорио, али је суд установио да је налаз објективан и да примједбе нису довеле у питање налаз вјештака. Суд је на досуђени износ накнаде штете досудио и камату од дана доношења судске одлуке.

12. Против првостепене пресуде апелант и тужени су изјавили жалбу, а Окружни суд у Источном Сарајеву (у даљњем тексту. Окружни суд) је донио Пресуду број 014-0-Гж-08-000 303 од 6. маја 2009. године којом је жалбу туженог одбио као неосновану и првостепену пресуду у досуђујућем дијелу потврдио. Окружни суд је истом пресудом апелантову жалбу дјелимично усвојио и првостепену пресуду преиначио у дијелу одлуке о трошковима поступка.

13. У образложењу пресуде Окружни суд је навео да је тужени жалбом оспоравао закључак првостепеног суда у погледу приговора пасивне легитимације. Међутим, Окружни суд је навео да је наведени приговор неоснован, и то због свих разлога које је навео првостепени суд у образложењу пресуде, јер је инвеститор изградње пута била Републичка управа за путеве, па пошто је тужени њен правни сљедник, то је пасивно легитимисан. У погледу жалбених навода који се односе на приговор застаре, Окружни суд је навео да је првостепени суд правилно оцијенио и овај приговор за шта је дао образложење које у потпуности прихвата Окружни суд.

14. Против другостепене пресуде тужени је изјавио ревизију. Врховни суд је донио Пресуду број 118 0 П 000520 09 Рев од 13. јануара 2011. године којом је обје нижестепене пресуде преиначио тако што је одбио апелантов тужбени захтјев којим је тражио да се тужени обавеже да му на име накнаде штете причињене на земљишту и стаблима воћака исплати износ од укупно 14.051,00 КМ са законском затезном каматом и трошковима парничног поступка.

15. У образложењу пресуде Врховни суд је поновио утврђено чињенично стање и правни став нижестепених судова, те навео да је закључио да су обје нижестепене пресуде засноване на погрешној примјени материјалног права. Врховни суд је истакао да је позивање тих судова на одредбе члана 25 ЗОСПО погрешно, јер у конкретном случају тужени није стекао право својине на земљишту. Врховни суд је навео да, у смислу наведеног члана, градитељ може бити само лице које може бити носилац права својине, па се, према образложењу Врховног суда, на грађење које обавља друштвено-правни субјекат на туђем земљишту, као што је у конкретном предмету случај, ове одредбе не примјењују. Врховни суд је, такође, образложио да је апелант грађењем у конкретном случају изгубио право својине на спорном дијелу земљишта и да се апеланту десила иста ситуација као да је земљиште пропало. Врховни суд је истакао да, ако је градитељ/тужени и био несавјестан, његова се одговорност, према мишљењу Врховног суда, своди на одговорност за штету и процјењује се према одредбама члана 376 ст. 1 и 2 ЗОО. С тим у вези, Врховни суд је образложио да рокови почињу тећи не, како погрешно утврђују нижестепени судови, од завршетка радова на путу, већ од настанка штете, односно сазнања за штету. Пошто је штета настала 1994. године, а за њу је апелант, наводно, сазнао тек у децембру 2002. године, а тужбу је поднио тек 5. септембра 2007. године, то је, према мишљењу Врховног суда, протекао и субјективни трогодишњи застарни рок који се рачуна од дана сазнања за штету и учиниоца, те објективни петогодишњи рок (који је почео тећи од 19. јуна 1996. године, као дана укидања непосредне ратне опасности и ратног стања) од дана настанка штете, чиме је, према образложењу Врховног суда, застарјело и апелантово потраживање. Осим тога, рокови застаре су, према мишљењу Врховног суда, веома важни за правну сигурност, па ни Европска конвенције не искључује примјену одредаба које прописују рокове застаре из ЗОО и услове за заштиту појединих права. Даље, Врховни суд је истакао да је одбијање тужбеног захтјева неспорно мијешање у апелантову имовину, али да су чланом 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију прописани и услови под којима се појединац може лишити

имовине, а у конкретном случају дошло је до немогућности остваривања апелантовог права због застарјелости потраживања. У вези са својим ставом Врховни суд се позвао на Одлуку Уставног суда број АП 526/05 од 14. марта 2006. године.

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

16. Апелант сматра да му је оспореном пресудом прекршено право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), као и право на имовину из члана II/3к) Устава Босне и Херцеговине и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију. Кршење наведених права апелант види у погрешно утврђеном чињеничном стању и произвољној примјени материјалног права. Сматра да је тај суд произвољно примијенио одредбе члана 376 ЗОО умјесто одредаба члана 25 ЗОСПО, за које је произвољно навео да се не односе на друштвено-правне субјекте. Апелант наводи и да је Врховни суд у другим предметима са истим правним и чињеничним основом донио другачије одлуке, чиме је створио правну несигурност, те је доставио пресуду Врховног суда у којој је ревизија туженог (ЈП "Путеви" Републике Српске) одбијена и нижестепене пресуде потврђене.

б) Одговор на апелацију

17. У одговору на апелацију Врховни суд је истакао да апелантови наводи нису основани, будући да у конкретном случају није било могуће извршити поврат у пређашње стање, те да је због тога апелант могао тражити само накнаду штете, али да је захтјев поднио након протека објективног рока због чега је тај суд и преиначио нижестепене пресуде. Наведено је и да је неосновано апелантово позивање на друге пресуде Врховног суда, јер се у тим пресудама не ради о истом чињеничном стању.

V. Релевантни прописи

18. У **Закону о основним својинскоправним односима ("**Службени лист СФРЈ" бр. 6/80 и 36/90 и "Службени гласник Републике Српске" број 38/03) релевантне одредбе гласе:

Члан 25. ст. 1, 2, 3. и 5.

1. Ако је градитељ знао да гради на туђем земљишту или ако то није знао а власник се томе одмах успротивио, власник земљишта може тражити да му припадне право својине на грађевинском објекту или да градитељ поруши грађевински објекат и врати земљиште у првобитно стање или да му градитељ исплати прометну цијену земљишта.

2. Изузетно од одредбе става 1. овог члана, суд може одлучити да се изграђени грађевински објекат не поруши ако рушење грађевинског објекта, с обзиром на околности случаја и посебно на вриједност објекта, имовинске прилике власника земљишта и градитеља, као и њихово понашање у току изградње не би било друштвено оправдано.

3. У случајевима из става 1. овог члана власник има право и на накнаду штете.

(...)

5. Право избора из става 1. овог члана власник земљишта може остварити најкасније у року од три године од дана завршетка изградње грађевинског објекта. По протеку овог рока власник може захтијевати исплату прометне цијене земљишта.

VI. Допустивост

19. У складу са чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

20. У складу са чланом 18 став. Правила Уставног суда, Уставни суд може разматрати апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

21. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је пресуда Врховног суда против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 18. фебруара 2011. године, а апелација је поднесена 12. априла 2011. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став 1 Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. 3 и 4 Правила Уставног суда, јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допустива, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована.

22. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. 1, 3 и 4 Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

23. Апелант побија наведену пресуду тврдећи да су том пресудом повријеђена његова права из члана II/3е) и к) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију.

Право на правично суђење

24. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом. [...]

25. Апелант сматра да је Врховни суд погрешно утврдио чињенично стање и произвољно примијенио материјално право када је утврдио да је апелант изгубио право својине на спорном земљишту и да због тога није било могуће на његов случај примијенити одредбе члана 25 Закона, него одредбе члана 376 ЗОО, па да је у том смислу његово потраживање по основу накнаде за одузето земљиште застарјело.

26. С тим у вези, Уставни суд, прије свега, указује да, према пракси Европског суда и Уставног суда, задатак ових судова није преиспитивање закључака редовних судова у погледу чињеничног стања и примјене права (види, Европски суд, *Pronina против Русије*, одлука о допустивости од 30. јуна 2005. године, апликација број

65167/01). Наиме, Уставни суд није надлежан да супституише редовне судове у процјени чињеница и доказа, већ је уопштено задатак редовних судова да оцијене чињенице и доказе које су извели (види, Европски суд, *Thomas против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 10. маја 2005. године, апликација број 19354/02). Задатак Уставног суда је да испита да ли је евентуално дошло до повреде или занемаривања уставних права (право на правично суђење, право на приступ суду, право на дјелотворан правни лијек и др.), те да ли је примјена закона била, евентуално, произвољна или дискриминацијска. Изузетно, када оцијени да је у одређеном поступку редовни суд произвољно поступао како у утврђивању чињеница, тако и у примјени релевантних позитивноправних прописа (види, Уставни суд, Одлука број *АП 311/04* од 22. априла 2005. године, став 26), може се упустити у испитивање начина на који су надлежни судови утврђивали чињенице и на тако утврђене чињенице примијенили позитивноправне прописе. Очигледна произвољност у примјени релевантних прописа никада не може водити ка једном правичном поступку (види Одлуку Уставног суда број *АП 1293/05* од 12. септембра 2006. године, тачка 25 и даље).

27. Уставни суд примјећује да је већ рјешавао слично чињенично и правно питање у Одлуци број *АП 4051/09* од 13. јуна 2012. године и Одлуци број *АП 2061/10* од 12. јуна 2013. године (одлуке доступне на web-страници Уставног суда www.ustavnisud.ba). У Одлуци број *АП 4051/09*, рјешавајући апелацију апеланта (ЈП "Путеви Републике Српске") поднесену против пресуда Врховног суда, Окружног суда и Општинског суда у којима су судови на три инстанце удовољили тужбеном захтјеву тужиоца и обавезали апеланта да исплати тужиоцу новчану накнаду за одузето земљиште, за уништена стабла шљиве и трешње, за порушену кућу и друго, у износу прецизираном у пресудама, заједно са законским затезним каматама и трошковима поступка, Уставни суд је закључио да су редовни судови довољно јасно образложили своје одлуке уз позивање на релевантне одредбе материјалног и процесног права (ЗОО, ЗОВПО и ЗПП), а таква образложења Уставни суд не сматра произвољним због чега је апелацију одбацио као очигледно неосновану. У Одлуци број *АП 2061/10* Уставни суд је, рјешавајући апелацију туженог (ЈП "Путеви Републике Српске") поднесену, истина, против пресуда Окружног суда и Општинског суда (а не пресуде Врховног суда као у конкретном случају, будући да у том предмету није изјављена ревизија) којим је одлучено о питању одузимања земљишта без експропријације других лица на истој локацији због истог разлога и под истим условима, апелацију одбацио као *prima facie* неосновану. Уставни суд је у наведеној одлуци закључио да нема произвољности у одлучењима редовних судова кад је тужени обавезан да тужиоцима у том предмету исплати накнаду за земљиште које је одузето за потребе изградње магистралног пута Устипрача-Фоча без спроведене експропријације и за које им није плаћена никаква накнада, те да то потраживање није застарјело с обзиром на одредбе члана 25 ЗОСПО.

28. Такође, у својој новијој пракси, рјешавајући идентично чињенично правно питање, Уставни суд је донио Одлуку о допустивости и меритуму у предмету број *АП 1798/11* од 12. марта 2014. године у којој се апелант жалио због одлуке Врховног суда којом су нижестепене пресуде преиначене и одбијен апелантов захтјев да му тужени, умјесто враћања заузетог земљишта и успоставе ранијег стања, исплати накнаду (са образложењем пресуде Врховног суда која је готово идентична оспореној пресуди у конкретном предмету). У наведеној одлуци Уставни суд је утврдио повреду апелантовог права на правично суђење, те је образложио да "Уставни суд сматра да је неспорно да је за овај случај релевантан пропис, као *lex specialis*, управо члан 25 Закона [ЗОСПО], како су то закључили и Основни и Окружни суд. Апелант је неспорно тужбом тражио да му, алтернативно, тужени или врати неовлашћено одузето земљиште у првобитном стању, или да му исплати накнаду за то земљиште, како је и прописано одредбом члана 25 став 1 Закона [ЗОСПО], односно да није тражио накнаду штете како је то закључио Врховни суд. При томе Уставни суд запажа да је неспорно да, према одредби члана 25 став 3 Закона, власник земљишта, у конкретном случају, дакле, апелант, има право и на накнаду штете у којем случају би се приликом одлучивања о захтјеву примјењивале одредбе члана 376 ЗОО које се односе на застару потраживања, али да из постављеног тужбеног захтјева, како је већ речено, као неспорно произилази да апелант није поставио захтјев за накнаду штете. Осим тога, неспорно је да је апелантова тужба поднесена у оквиру трогодишњег рока прописаног чланом 25 став 5 Закона, будући да пут, како је констатовано у нижестепеним одлукама, никада није завршен, па самим тим тај рок још није окончан, те Уставни суд запажа да би и у случају да је тај рок (од три године) протекао, апелант, сходно наведеној одредби Закона, имао право на накнаду прометне цијене земљишта. Дакле, Уставни суд сматра да је Врховни суд у конкретном случају произвољно примијенио одредбе члана 376 став 2 ЗОО умјесто одредаба члана 25 Закона, као и да је произвољно закључио да је апелант изгубио право својине на спорном земљишту и да се оно за апеланта сматра 'пропалим'. Због тога, Уставни суд сматра да су апелантови наводи о произвољној примјени материјалног права основани".

29. Имајући у виду све наведено, Уставни суд закључује да у конкретном предмету нема разлога да одустане од своје досадашње праксе, па се умјесто посебног образложења у потпуности позива на образложење које је дао у наведеној Одлуци број *АП 1798/11*, те утврђује да је Врховни суд у конкретном случају произвољно примијенио одредбе члана 376 став 2 ЗОО умјесто одредаба члана 25 ЗОСПО, као и да је произвољно закључио да је апелант изгубио право својине на спорном земљишту и да се оно за апеланта сматра "пропалим". Због тога, Уставни суд сматра да су апелантови наводи о произвољној примјени материјалног права основани.

30. Због наведеног, Уставни суд сматра да је прекршено апелантово право на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

Право на имовину

31. Апелант сматра да му је оспореном пресудом Врховног суда прекршено и право на имовину из члана II/3к) Устава и члана 1 Протокола број 1 уз Европску конвенцију, те да апелант кршење тог права везује за примјену материјалног права. С обзиром на наведено, као и на утврђено кршење права на правично суђење због произвољне примјене материјалног права, Уставни суд сматра да нема потребе посебно разматрати наводе о кршењу права на имовину.

VIII. Закључак

32. Постоји кршење права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције када је Врховни суд произвољно

примијењио одредбе члана 376 став 2 ЗОО којим је регулисано питање застаре потраживања накнаде штете умјесто одредаба члана 25 ЗОСПО у случају када је неспорно да је на апелантовом земљишту извршена изградња магистралног пута, а да претходно није спроведен поступак експропријације, нити је апеланту исплаћена накнада за његово одузимање.

33. На основу члана 59 ст. 1 и 2 и члана 62 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

34. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Валерија Галић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 1695/11**, rješavajući apelaciju **Rasima Hastora**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav 2. tačka b), člana 59. st. 1. i 2. i člana 62. stav 1. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 22/14), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Miodrag Simović, potpredsjednik
Seada Palavrić, potpredsjednica
Mato Tadić, sudija
Mirsad Ćeman, sudija
Zlatko M. Knežević, sudija
na sjednici održanoj 24. aprila 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija **Rasima Hastora**.

Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukida se Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 118 0 P 000520 09 Rev od 13. januara 2011. godine.

Predmet se vraća Vrhovnom sudu Republike Srpske, koji je dužan da po hitnom postupku donese novu odluku, u skladu sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Vrhovnom sudu Republike Srpske da, u skladu sa članom 72. stav 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Rasim Hastor (u daljnjem tekstu: apelant) iz Goražde, kojeg zastupa Zufer Pjano, advokat iz Goražde, podnio je 12. aprila 2011. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Vrhovnog suda Republike Srpske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj 118 0 P 000520 09 Rev od 13. januara 2011. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 22. st. 1. i 2. Pravila Ustavnog suda ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), koja su važila u vrijeme preduzimanja navedene radnje, od Vrhovnog suda zatraženo je 7. februara 2014. godine da dostavi odgovor na apelaciju. Na osnovu člana 23. važećih Pravila Ustavnog suda, od JP "Putevi Republike Srpske", kao suprotne strane u postupku, zatraženo je 3. aprila 2014. godine da dostavi odgovor na apelaciju.

3. Vrhovni sud je dostavio odgovor 17. februara 2014. godine.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

5. Presudom Osnovnog suda u Višegradu (u daljnjem tekstu: Osnovni sud) broj 091-0-P-07-000 086 od 8. maja 2008. godine obavezan je tuženi da apelantu, umjesto povrata nekretnine u pređašnje stanje, isplati naknadu pričinjene štete za poljoprivredno zemljište u iznosu 5.761 KM na parceli preciziranoj u presudi, kao i da mu na ime naknade štete za stabla voćaka plati iznos od 8.290 KM, što ukupno iznosi 14.051 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, kao i da mu naknadi troškove postupka.

6. U obrazloženju presude Osnovni sud je naveo da je apelant tužbom tražio da mu kao vlasniku nekretnina koje je tuženi prokopao zbog izgradnje puta Ustiprača - Foča tuženi vrati nekretnine u pređašnje stanje ili naknadi štetu.

7. Osnovni sud je utvrdio da je predmet spora u ovoj pravnoj stvari alternativno postavljeni apelantov tužbeni zahtjev, a to je da mu se vrate u posjed nekretnine i to u pređašnje stanje iz 1993. godine, prije izgradnje magistralnog puta Ustiprača-Foča (uz navođenje radnji koje tuženi treba da uradi), ili da tuženi apelantu isplati naknadu na ime pričinjene štete za poljoprivredno zemljište i stabla. Dalje, sud je naveo da je tuženi istakao prigovor nedostatka pasivne legitimacije, navodeći da su putevi javna dobra u općoj upotrebi, te da tužbu treba usmjeriti prema vlasniku. Sud je istaknuti prigovor ocijenio kao neosnovan, pozivajući se na odluku Vlade RS o osnivanju Javnog preduzeća "Putevi" RS, koje je pravni sljednik Republičke direkcije za puteve. S tim u vezi, Osnovni sud se pozvao na član 3. Zakona o javnim putevima kojim je propisano da su putevi dobra u općoj upotrebi i u vlasništvu RS. Također, sud je naveo da je Vlada Republike Srpske donijela odluku o utvrđivanju općeg interesa za izgradnju magistralnog puta Ustiprača-Foča, kojom je utvrdila opći interes za izgradnju puta i da se u tu svrhu može izvršiti potpuna i nepotpuna eksproprijacija, te je navedeno da je korisnik eksproprijacije Republička direkcija za puteve. Sud je utvrdio da stranke nisu ponudile dokaz da je došlo do eksproprijacije, ali je nalogodavac za izgradnju puta kojim je apelantu nanijeta šteta Republička direkcija za puteve, čiji je pravni sljednik tuženi. S tim u vezi, Osnovni sud se pozvao na odredbe Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOVPO), član 25, pravo vlasnika zemljišta na izbor u roku od tri godine od dana izgradnje građevinskog objekta, kao i pravo na naknadu štete.

8. Dakle, na osnovu provedenih dokaza sud je zaključio da je tuženi gradio put na tuđem (apelantovom) zemljištu, a morao je znati da gradi na tuđem zemljištu.

9. Također, Osnovni sud je odbio prigovor zastare za povrat nekretnina u pređašnje stanje, pozivajući se na član 25. ZOVPO, te je naveo da je pravo izbora iz stava 1. člana 25. ZOVPO određeno u roku od tri godine od završetka izgradnje građevinskog objekta, a nakon tog roka vlasnik zemljišta ima pravo tražiti samo prometnu cijenu zemljišta. Međutim, sud je, pozivajući se na odredbe Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP), zaključio da tuženi nije dokazao da je put završen, a što je sud utvrdio i na osnovu izjave svjedoka koji se izjasnio na ove okolnosti i naveo da se svaki put, pa i

ovaj, treba tehnički primiti. Tuženi, na kojem je teret dokazivanja ove činjenice da je put završen, nije to dokazao, pa je prvostepeni sud zaključio da put nije završen, jer nije tehnički primljen, nema upotrebnu dozvolu i nije asfaltiran. Prema mišljenju suda, to ukazuje da put nije završen i da nije nastupila zastara, odnosno da je prigovor zastare tuženog neosnovan.

10. Međutim, sud je naveo da nije mogao udovoljiti apelantovom zahtjevu za povrat u pređašnje stanje iako je podnesen u roku, jer je Vlada RS utvrdila opći interes za izgradnju puta, ali apelantu u svakom slučaju pripada pravo na naknadu štete. S tim u vezi, Osnovni sud je naveo da je tuženi u pogledu prava na naknadu štete istakao prigovor zastare, ali ga je sud odbio pozivajući se na član 376. Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO). S tim u vezi, Osnovni sud je naveo da naknada štete zastarijeva u roku od tri godine od dana kada je lice saznalo za štetu i lice koje ju je počinilo, dok je objektivni rok pet godina računajući od dana kada je šteta nastala. Sud je utvrdio da je apelant saznao za štetu prvi put 2003. godine, a da je tužba podnesena u septembru 2007. godine, tako da nije prošao petogodišnji zastarni rok propisan članom 376. stav 2. ZOO. Osim toga, sud je naveo da, i u skladu sa članom 25. ZOVPO, nema mjesta za prigovor zastare.

11. Dalje, Osnovni sud je ustanovio da se u konkretnom slučaju treba primijeniti član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), jer je Vlada RS utvrdila opći interes, ali da se zato licu koje je lišeno imovine mora osigurati adekvatna naknada. Zbog činjenice da je odbio apelantov zahtjev za povrat parcele u pređašnje stanje, sud je zaključio da tuženog treba obavezati na naknadu štete apelantu, jer tuženi nije dokazao da je šteta nastala bez njegove krivice. Visinu štete sud je utvrdio na osnovu nalaza vještaka, kojem je tuženi prigovorio, ali je sud ustanovio da je nalaz objektivan i da primjedbe nisu dovele u pitanje nalaz vještaka. Sud je na dosuđeni iznos naknade štete dosudio i kamatu od dana donošenja sudske odluke.

12. Protiv prvostepene presude apelant i tuženi su izjavili žalbu, a Okružni sud u Istočnom Sarajevu (u daljnjem tekstu. Okružni sud) je donio Presudu broj 014-0-Gž-08-000 303 od 6. maja 2009. godine kojom je žalbu tuženog odbio kao neosnovanu i prvostepenu presudu u dosuđujućem dijelu potvrdio. Okružni sud je istom presudom apelantovu žalbu djelomično usvojio i prvostepenu presudu preinačio u dijelu odluke o troškovima postupka.

13. U obrazloženju presude Okružni sud je naveo da je tuženi žalbom osporavao zaključak prvostepenog suda u pogledu prigovora pasivne legitimacije. Međutim, Okružni sud je naveo da je navedeni prigovor neosnovan, i to zbog svih razloga koje je naveo prvostepeni sud u obrazloženju presude, jer je investitor izgradnje puta bila Republička uprava za puteve, pa pošto je tuženi njen pravni sljednik, to je pasivno legitimiran. U pogledu žalbenih navoda koji se odnose na prigovor zastare, Okružni sud je naveo da je prvostepeni sud pravilno ocijenio i ovaj prigovor za šta je dao obrazloženje koje u potpunosti prihvata Okružni sud.

14. Protiv drugostepene presude tuženi je izjavio reviziju. Vrhovni sud je donio Presudu broj 118 0 P 000520 09 Rev od 13. januara 2011. godine kojom je obje nižestepene presude preinačio tako što je odbio apelantov tužbeni zahtjev kojim je tražio da se tuženi obaveže da mu na ime naknade štete pričinjene na zemljištu i stablima voćaka isplati iznos od ukupno 14.051,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima parničnog postupka.

15. U obrazloženju presude Vrhovni sud je ponovio utvrđeno činjenično stanje i pravni stav nižestepenih sudova, te naveo da je zaključio da su obje nižestepene presude zasnovane na pogrešnoj primjeni materijalnog prava. Vrhovni sud je istakao da je pozivanje tih sudova na odredbe člana 25. ZOVPO pogrešno, jer u konkretnom slučaju tuženi nije stekao pravo vlasništva na zemljištu. Vrhovni sud je naveo da, u smislu navedenog člana, graditelj može biti samo lice koje može biti nositelj prava vlasništva, pa se, prema obrazloženju Vrhovnog suda, na građenje koje obavlja društveno-pravni subjekt na tuđem zemljištu, kao što je u konkretnom predmetu slučaj, ove odredbe ne primjenjuju. Vrhovni sud je, također, obrazložio da je apelant građenjem u konkretnom slučaju izgubio pravo vlasništva na spornom dijelu zemljišta i da se apelantu desila ista situacija kao da je zemljište propalo. Vrhovni sud je istakao da, ako je graditelj/tuženi i bio nesavjestan, njegova se odgovornost, prema mišljenju Vrhovnog suda, svodi na odgovornost za štetu i procjenjuje se prema odredbama člana 376. st. 1. i 2. ZOO. S tim u vezi, Vrhovni sud je obrazložio da rokovi počinju teći ne, kako pogrešno utvrđuju nižestepeni sudovi, od završetka radova na putu, već od nastanka štete, odnosno saznanja za štetu. Pošto je šteta nastala 1994. godine, a za nju je apelant, navodno, saznao tek u decembru 2002. godine, a tužbu je podnio tek 5. septembra 2007. godine, to je, prema mišljenju Vrhovnog suda, protekao i subjektivni trogodišnji zastarni rok koji se računa od dana saznanja za štetu i učinioca, te objektivni petogodišnji rok (koji je počeo teći od 19. juna 1996. godine, kao dana ukidanja neposredne ratne opasnosti i ratnog stanja) od dana nastanka štete, čime je, prema obrazloženju Vrhovnog suda, zastarjelo i apelantovo potraživanje. Osim toga, rokovi zastare su, prema mišljenju Vrhovnog suda, veoma važni za pravnu sigurnost, pa ni Evropska konvencije ne isključuje primjenu odredaba koje propisuju rokove zastare iz ZOO i uvjete za zaštitu pojedinih prava. Dalje, Vrhovni sud je istakao da je odbijanje tužbenog zahtjeva nesporno miješanje u apelantovu imovinu, ali da su članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju propisani i uvjeti pod kojima se pojedinac može lišiti imovine, a u konkretnom slučaju došlo je do nemogućnosti ostvarivanja apelantovog prava zbog zastarjelosti potraživanja. U vezi sa svojim stavom Vrhovni sud se pozvao na Odluku Ustavnog suda broj AP 526/05 od 14. marta 2006. godine.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

16. Apelant smatra da mu je osporenom presudom prekršeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), kao i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. Kršenje navedenih prava apelant vidi u pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju i proizvoljnoj primjeni materijalnog prava. Smatra da je taj sud proizvoljno primijenio odredbe člana 376. ZOO umjesto odredaba člana 25. ZOVPO, za koje je proizvoljno naveo da se ne odnose na društveno-pravne subjekte. Apelant navodi i da je Vrhovni sud u drugim predmetima sa istom pravnom i činjeničnom osnovom donio drugačije odluke, čime je stvorio pravnu nesigurnost, te je dostavio presudu Vrhovnog suda u kojoj je revizija tuženog (JP "Putevi" Republike Srpske) odbijena i nižestepene presude potvrđene.

b) Odgovor na apelaciju

17. U odgovoru na apelaciju Vrhovni sud je istakao da apelantovi navodi nisu osnovani, budući da u konkretnom slučaju nije bilo moguće izvršiti povrat u pređašnje stanje, te da je zbog toga apelant mogao tražiti samo naknadu štete, ali da je zahtjev podnio nakon proteka objektivnog roka zbog čega je taj

sud i preinačio nižestepene presude. Navedeno je i da je neosnovano apelantovo pozivanje na druge presude Vrhovnog suda, jer se u tim presudama ne radi o istom činjeničnom stanju.

V. Relevantni propisi

18. U **Zakonu o osnovnim svojinskopravnim odnosima (**"Službeni list SFRJ" br. 6/80 i 36/90 i "Službeni glasnik Republike Srpske" broj 38/03) relevantne odredbe glase:

Član 25. st. 1, 2, 3. i 5.

1. Ako je graditelj znao da gradi na tuđem zemljištu ili ako to nije znao a vlasnik se tome odmah usprotivio, vlasnik zemljišta može tražiti da mu pripadne pravo svojine na građevinskom objektu ili da graditelj poruši građevinski objekat i vrati zemljište u prvobitno stanje ili da mu graditelj isplati prometnu cijenu zemljišta.

2. Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, sud može odlučiti da se izgrađeni građevinski objekat ne poruši ako rušenje građevinskog objekta, s obzirom na okolnosti slučaja i posebno na vrijednost objekta, imovinske prilike vlasnika zemljišta i graditelja, kao i njihovo ponašanje u toku izgradnje ne bi bilo društveno opravdano.

3. U slučajevima iz stava 1. ovog člana vlasnik ima pravo i na naknadu štete.

(...)

5. Pravo izbora iz stava 1. ovog člana vlasnik zemljišta može ostvariti najkasnije u roku od tri godine od dana završetka izgradnje građevinskog objekta. Po proteku ovog roka vlasnik može zahtijevati isplatu prometne cijene zemljišta.

VI. Dopustivost

19. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

20. U skladu sa članom 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

21. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je presuda Vrhovnog suda protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Zatim, osporenu presudu apelant je primio 18. februara 2011. godine, a apelacija je podnesena 12. aprila 2011. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav 1. Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana.

22. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. 1, 3. i 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da predmetna apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

23. Apelant pobija navedenu presudu tvrdeći da su tom presudom povrijeđena njegova prava iz člana II/3.e) i k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

24. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. […]

25. Apelant smatra da je Vrhovni sud pogrešno utvrdio činjenično stanje i proizvoljno primijenio materijalno pravo kada je utvrdio da je apelant izgubio pravo vlasništva na spornom zemljištu i da zbog toga nije bilo moguće na njegov slučaj primijeniti odredbe člana 25. Zakona, nego odredbe člana 376. ZOO, pa da je u tom smislu njegovo potraživanje po osnovu naknade za oduzeto zemljište zastarjelo.

26. S tim u vezi, Ustavni sud, prije svega, ukazuje da, prema praksi Evropskog suda i Ustavnog suda, zadatak ovih sudova nije preispitivanje zaključaka redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primjene prava (vidi, Evropski sud, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01). Naime, Ustavni sud nije nadležan da supstituira redovne sudove u procjeni činjenica i dokaza, već je općenito zadatak redovnih sudova da ocijene činjenice i dokaze koje su izveli (vidi, Evropski sud, *Thomas protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 10. maja 2005. godine, aplikacija broj 19354/02). Zadatak Ustavnog suda je da ispita da li je eventualno došlo do povrede ili zanemarivanja ustavnih prava (pravo na pravično suđenje, pravo na pristup sudu, pravo na djelotvoran pravni lijek i dr.), te da li je primjena zakona bila, eventualno, proizvoljna ili diskriminacijska. Izuzetno, kada ocijeni da je u određenom postupku redovni sud proizvoljno postupao kako u utvrđivanju činjenica, tako i u primjeni relevantnih pozitivnopravnih propisa (vidi, Ustavni sud, Odluka broj *AP 311/04* od 22. aprila 2005. godine, stav 26), može se upustiti u ispitivanje načina na koji su nadležni sudovi utvrđivali činjenice i na tako utvrđene činjenice primijenili pozitivnopravne propise. Očigledna proizvoljnost u primjeni relevantnih propisa nikada ne može voditi ka jednom pravičnom postupku (vidi Odluku Ustavnog suda broj *AP 1293/05* od 12. septembra 2006. godine, tačka 25. i dalje).

27. Ustavni sud primjećuje da je već rješavao slično činjenično i pravno pitanje u Odluci broj *AP 4051/09* od 13. juna 2012. godine i Odluci broj *AP 2061/10* od 12. juna 2013. godine (odluke dostupne na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). U Odluci broj *AP 4051/09*, rješavajući apelaciju apelanta (JP "Putevi Republike Srpske") podnesenu protiv presuda Vrhovnog suda, Okružnog suda i Općinskog suda u kojima su sudovi na tri instance udovoljili tužbenom zahtjevu tužitelja i obavezali apelanta da isplati tužitelju novčanu naknadu za oduzeto zemljište, za uništena stabla šljive i trešnje, za porušenu kuću i drugo, u iznosu preciziranom u presudama, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama i troškovima postupka, Ustavni sud je zaključio da su redovni sudovi dovoljno jasno obrazložili svoje odluke uz pozivanje na relevantne odredbe materijalnog i procesnog prava (ZOO, ZOVPO i ZPP), a takva obrazloženja Ustavni sud ne smatra proizvoljnim zbog čega je apelaciju odbacio kao očigledno neosnovanu. U Odluci broj *AP 2061/10* Ustavni sud je, rješavajući apelaciju tuženog (JP "Putevi Republike Srpske") podnesenu, istina, protiv presuda Okružnog suda i Općinskog suda (a ne presude Vrhovnog suda kao u konkretnom slučaju, budući da u tom predmetu nije izjavljena revizija) kojim je

odlučeno o pitanju oduzimanja zemljišta bez eksproprijacije drugih lica na istoj lokaciji zbog istog razloga i pod istim uvjetima, apelaciju odbacio kao *prima facie* neosnovanu. Ustavni sud je u navedenoj odluci zaključio da nema proizvoljnosti u odlučenjima redovnih sudova kad je tuženi obavezan da tužiteljima u tom predmetu isplati naknadu za zemljište koje je oduzeto za potrebe izgradnje magistralnog puta Ustiprača-Foča bez provedene eksproprijacije i za koje im nije plaćena nikakva naknada, te da to potraživanje nije zastarjelo s obzirom na odredbe člana 25. ZOVPO.

28. Također, u svojoj novijoj praksi, rješavajući identično činjenično pravno pitanje, Ustavni sud je donio Odluku o dopustivosti i meritumu u predmetu broj *AP 1798/11* od 12. marta 2014. godine u kojoj se apelant žalio zbog odluke Vrhovnog suda kojom su nižestepene presude preinačene i odbijen apelantov zahtjev da mu tuženi, umjesto vraćanja zauzetog zemljišta i uspostave ranijeg stanja, isplati naknadu (sa obrazloženjem presude Vrhovnog suda koja je gotovo identična osporenoj presudi u konkretnom predmetu). U navedenoj odluci Ustavni sud je utvrdio povredu apelantovog prava na pravično suđenje, te je obrazložio da "Ustavni sud smatra da je nesporno da je za ovaj slučaj relevantan propis, kao *lex specialis*, upravo član 25. Zakona [ZOVPO], kako su to zaključili i Osnovni i Okružni sud. Apelant je nesporno tužbom tražio da mu, alternativno, tuženi ili vrati neovlašteno oduzeto zemljište u prvobitnom stanju, ili da mu isplati naknadu za to zemljište, kako je i propisano odredbom člana 25. stav 1. Zakona [ZOVPO], odnosno da nije tražio naknadu štete kako je to zaključio Vrhovni sud. Pri tome Ustavni sud zapaža da je nesporno da, prema odredbi člana 25. stav 3. Zakona, vlasnik zemljišta, u konkretnom slučaju, dakle, apelant, ima pravo i na naknadu štete u kojem slučaju bi se prilikom odlučivanja o zahtjevu primjenjivale odredbe člana 376. ZOO koje se odnose na zastaru potraživanja, ali da iz postavljenog tužbenog zahtjeva, kako je već rečeno, kao nesporno proizlazi da apelant nije postavio zahtjev za naknadu štete. Osim toga, nesporno je da je apelantova tužba podnesena u okviru trogodišnjeg roka propisanog članom 25. stav 5. Zakona, budući da put, kako je konstatirano u nižestepenim odlukama, nikada nije završen, pa samim tim taj rok još nije okončan, te Ustavni sud zapaža da bi i u slučaju da je taj rok (od tri godine) protekao, apelant, shodno navedenoj odredbi Zakona, imao pravo na naknadu prometne cijene zemljišta. Dakle, Ustavni sud smatra da je Vrhovni sud u konkretnom slučaju proizvoljno primijenio odredbe člana 376. stav 2. ZOO umjesto odredaba člana 25. Zakona, kao i da je proizvoljno zaključio da je apelant izgubio pravo vlasništva na spornom zemljištu i da se ono za apelanta smatra 'propalim'. Zbog toga, Ustavni sud smatra da su apelantovi navodi o proizvoljnoj primjeni materijalnog prava osnovani".

29. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da u konkretnom predmetu nema razloga da odustane od svoje dosadašnje prakse, pa se umjesto posebnog obrazloženja u potpunosti poziva na obrazloženje koje je dao u navedenoj Odluci broj *AP 1798/11*, te utvrđuje da je Vrhovni sud u konkretnom slučaju proizvoljno primijenio odredbe člana 376. stav 2. ZOO umjesto odredaba člana 25. ZOVPO, kao i da je proizvoljno zaključio da je apelant izgubio pravo vlasništva na spornom zemljištu i da se ono za apelanta smatra "propalim". Zbog toga, Ustavni sud smatra da su apelantovi navodi o proizvoljnoj primjeni materijalnog prava osnovani.

30. Zbog navedenog, Ustavni sud smatra da je prekršeno apelantovo pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

Pravo na imovinu

31. Apelant smatra da mu je osporenom presudom Vrhovnog suda prekršeno i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, te da apelant kršenje tog prava vezuje za primjenu materijalnog prava. S obzirom na navedeno, kao i na utvrđeno kršenje prava na pravično suđenje zbog proizvoljne primjene materijalnog prava, Ustavni sud smatra da nema potrebe posebno razmatrati navode o kršenju prava na imovinu.

VIII. Zaključak

32. Postoji kršenje prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije kada je Vrhovni sud proizvoljno primijenio odredbe člana 376. stav 2. ZOO kojim je regulirano pitanje zastare potraživanja naknade štete umjesto odredaba člana 25. ZOVPO u slučaju kada je nesporno da je na apelantovom zemljištu izvršena izgradnja magistralnog puta, a da prethodno nije proveden postupak eksproprijacije, niti je apelantu isplaćena naknada za njegovo oduzimanje.

33. Na osnovu člana 59. st. 1. i 2. i člana 62. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

34. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, s. r.

686

Ustavni sud Bosne i Hercegovine je u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U 29/13**, rješavajući zahtjeve **Suda Bosne i Hercegovine (sutkinje Medihe Pašić i suca Halila Lagumdžije)**, na temelju članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 59. stavak 2. alineja 2, članka 61. st. 1, 2. i 3. i članka 63. stavak 4. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Tudor Pantiru, dopredsjednik
Miodrag Simović, dopredsjednik
Seada Palavrić, dopredsjednica
Mato Tadić, sudac
Constance Grewe, sutkinja
Mirsad Ćeman, sudac
Margarita Caca-Nikolovska, sutkinja
Zlatko M. Knežević, sudac
na sjednici održanoj 28. ožujka 2014. godine donio

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se zahtjev **Suda Bosne i Hercegovine (sutkinje Medihe Pašić)** za ocjenu kompatibilnosti Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07).

Utvrđuje se kako Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07), zbog toga što ne sadrži odredbe o naknadama na ime troškova smještaja u tijeku rada, nije sukladan odredbama članka I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i odredbama članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 14. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Nalaže se Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine da, sukladno članku 63. stavak 4. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostave ove odluke, uskladi Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07) u pogledu naknada na ime troškova smještaja s odredbama članka I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i odredbama članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 14. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Nalaže se Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine da, sukladno članku 74. stavak 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku iz prethodnoga stavka, obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odbija se zahtjev **Suda Bosne i Hercegovine (suca Halila Lagumdžije**) u odnosu na ocjenu kompatibilnosti Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07), zbog toga što ne sadrži odredbe o naknadama za posebne uvjete rada za pojedine kategorije uposlenika u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine.

Utvrđuje se da je Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07), u odnosu na navode **Suda Bosne i Hercegovine (suca Halila Lagumdžije**), sukladan odredbama članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 14. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Sud Bosne i Hercegovine (sutkinja Mediha Pašić), u predmetu povodom tužbi tužitelja (dvoje sudaca Suda Bosne i Hercegovine) pred Sudom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH) za isplatu naknada na ime troškova smještaja u tijeku rada, podnio je 29. studenoga 2013. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu kompatibilnosti Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07, u daljnjem tekstu: osporeni zakon) s odredbama čl. I/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 14. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), člankom 1. st. 1. i 2. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju, kao i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, te određenim međunarodnim instrumentima. Ovaj je zahtjev zaveden pod brojem U 29/13.

2. Sud BiH (sudac Halil Lagumdžija), u predmetu povodom tužbi tužitelja (stručni suradnici istražitelji i stručni suradnici pravnici uposleni u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine) pred Sudom BiH za isplatu naknada za posebne uvjete rada, podnio je 10. prosinca 2013. godine Ustavnom sudu zahtjev za ocjenu kompatibilnosti osporenog zakona s odredbama čl. I/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 14. Europske konvencije i člankom 1. st. 1. i 2. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju, kao i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Ovaj zahtjev je zaveden pod brojem U 30/13.

3. Imajući u vidu navedeno Ustavni sud je, sukladno članku 31. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, donio odluku o spajanju navedenih zahtjeva o kojima će voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku pod brojem U 29/13.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

4. Na temelju članka 22. stavak 1. Pravila Ustavnog suda od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Zastupničkog doma i Doma naroda zatraženo je 16. prosinca 2013. godine i 31. siječnja 2014. godine da dostave odgovore na zahtjeve.

5. Dom naroda i Zastupnički dom su 27. siječnja i 5. veljače 2014. godine dostavili odgovor na zahtjev broj U 29/13.

6. Zastupnički dom i Dom naroda su 27. veljače i 14. ožujka 2014. godine dostavili odgovor na zahtjev broj U 30/13.

7. Na temelju članka 26. stavak 2. Pravila Ustavnog suda, odgovori na zahtjeve su proslijeđeni podnositelju zahtjeva 10. i 28. veljače, te 14. ožujka 2014. godine.

III. Zahtjev

a) 1. Navodi iz zahtjeva broj U 29/13

8. Podnositelj zahtjeva je naveo kako je pred Sudom BiH pokrenut parnični postupak povodom tužbe dvoje tužitelja sudaca protiv tužene Bosne i Hercegovine – Suda BiH radi isplate naknada na ime troškove smještaja u tijeku rada za razdoblje od 1. listopada 2010. godine do 30. travnja 2012. godine. U tužbi je navedeno kako su plaće i druge naknade koje nemaju karakter plaće i određena materijalna prava tužitelja, kao sudaca Suda BiH, regulirani osporenim zakonom. Međutim, osporeni zakon ne propisuje pravo na naknadu troškova smještaja u tijeku rada, iako je navedeno pravo jedno od temeljnih prava svih uposlenika bilo u privatnom, bilo u javnom sektoru, na bilo kojoj razini teritorijalno-političkih zajednica u Bosni i Hercegovini. Oprečno tome, pravo na naknadu troškova smještaja je predviđeno člankom 37. stavak 1. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine koji propisuje da se detaljnije uređenje ovoga prava vrši podzakonskim aktima. Stavkom 2. istoga članka je propisano kako naknada može iznositi maksimalno do visine osnovice za obračun plaće propisane u članku 7. toga zakona. Sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine državni službenici, namještenici, izabrani dužnosnici i svi ostali uposlenici uživaju sva prava iz radnoga odnosa, pa tako i pravo na naknadu. Tužitelji, odnosno suci, odnosno stručno osoblje uposleno u pravosudnim institucijama na razini Bosne i Hercegovine su jedina kategorija uposlenika na teritoriju Bosne i Hercegovine koja nema pravo na naknadu troškova smještaja, što predstavlja diskriminaciju koja se ne može opravdati bilo kakvim "objektivnim i razumnim" postupanjem zakonodavca.

9. Nadalje, istaknuto je kako tužitelji smatraju da se reduciranjem obujma naknada iz radnoga odnosa na svega tri u odnosu na devet koliko ih uživaju svi ostali uposlenici u Bosni i Hercegovini, nositelji pravosudnih funkcija diskriminirani u odnosu na uposlenike u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti, kao i u odnosu na izabrane dužnosnike, državne službenike i namještenike. Navedenim postupanjem zakonodavne vlasti krši se načelo podjele vlasti, a ukoliko sudbena vlast nije dovoljno financirana ili je financirana ovisno o volji druge vlasti, utoliko je neovisnost i učinkovitost sudbene vlasti manja, a materijalni status sudaca ne samo da nije zaštićen od nepovoljnih ekonomskih kretanja nego je u potpunosti ovisan o izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, što je oprečno međunarodnim načelima sadržanim u sljedećim dokumentima: Osnovna načela UN-a o

neovisnosti sudova iz studenoga 1995. godine, Preporuka 94 (12) Odbora ministara Vijeća Europe od 13. listopada 1994. godine, Zaključak pod točkom 4. multilateralnog sastanka predstavnica članica Vijeća Europe o garancijama neovisnosti sudstva, Budimpešta, svibanj 1998. godine, Europska povelja o zakonima za suce, Strasbourg 1998, te Opća povelja sudaca iz Taipeia (Tajvan), studeni 1999. godine. Prema tim dokumentima, svrha svih posebnosti materije sudačkih plaća je snažno i efikasno osiguranje sudačke neovisnosti i autonomije sudstva, potom osiguranje efikasnog obavljanja sudačke dužnosti, zaštita dostojanstva, integriteta i materijalne neovisnosti sudaca, osiguranje objektivne nepotkupljivosti sudaca u očima stranaka i opće javnosti, iz čega nesporno proizlazi kako su tužitelji neposredno diskriminirani temeljem izbora zanimanja i radnoga mjesta, što je izričito zabranjeno odredbama članka 2. stavak 2, u svezi s člankom 6. stavak 1.a) Zakona o zabrani diskriminacije. Podnositelj zahtjeva podsjeća i na Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud FBiH) broj U-28/11 od 24. siječnja 2012. godine kojom je utvrđeno kako Zakon o plaćama i drugim naknadama sudaca i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine, u dijelu koji se odnosi na naknade sudaca, tužitelja i stručnih suradnika, nije u suglasnosti s Ustavom FBiH.

10. Imajući u vidu navedeno osporenim se zakonom vrši diskriminacija prema sucima, tužiteljima i drugom stručnom osoblju uposlenom u pravosudnim institucijama.

a) 2. Navodi iz zahtjeva broj U 30/13

11. Podnositelj zahtjeva je naveo kako je pred Sudom BiH pokrenut parnični postupak po tužbi tužitelja, stručnih suradnika istražitelja i stručnih suradnika pravnika uposlenih u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužiteljstvo BiH) protiv tužene Bosne i Hercegovine, radi isplate duga na ime naknada za posebne uvjete rada. Plaće i druge naknade koje nemaju karakter plaće i određena materijalna prava tužitelja, regulirana su osporenim zakonom, koji ne propisuje pravo na naknadu za posebne uvjete rada, iako je ovakva naknada propisana pozitivnim propisima koji reguliraju radno-pravni status ovlaštenih službenih osoba unutar policijskih i drugih organa Bosne i Hercegovine, koje u okviru svojih ovlasti obnašaju iste ili slične poslove kao tužitelji. Zakonom o kaznenom postupku BiH, člankom 20. stavak 1. točka g) propisano je kako ovlaštena službena osoba ima odgovarajuće ovlasti unutar državne granične službe, policijskih organa Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, sudbene policije, kao i carinskih organa, organa financijske policije, poreznih organa i organa vojne policije. Potpuno je jasno kako tužitelji obnašaju potpuno identične poslove i zadaće kakve obnašaju ovlaštene službene osobe u smislu Zakona o kaznenom postupku BiH, međutim osporenim zakonom nije propisano pravo na naknadu dodatka za posebne uvjete rada. Primjerice, odredbama članka 87. Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine u ovisnosti o riziku, odgovornosti, složenosti ili posebnim uvjetima rada na određenim radnim mjestima, rukovoditelj odlučuje o trajnom određenom dodatku za posebne uvjete rada na takvim radnim mjestima. Osim toga, ova naknada je određena člankom 26. stavak 1. točka b) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine koji propisuje kako je dodatak na plaću uvećanje plaće temeljem posebnih uvjeta radnoga mjesta za: 1) operativne poslove u Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, 2) osobe raspoređene na radna mjesta s posebnim ovlastima i ovlaštene službene osobe sukladno Pravilniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i Pravilniku o ovlastima i ovlaštenim službenim osobama u Upravi za neizravno oporezivanje BiH, 3) veterinarske, fitosanitarne i ostale inspektore koji obnašaju poslove na graničnim prijelazima, 4) uposlene na operativnim poslovima u Službi za poslove sa strancima, 5) uposlene koji obnašaju poslove sudbene policije i za službenike u zavodima za izvršenje kaznenih sankcija, 6) uposlene u Centru za uklanjanje mina u BiH (BHMAC) koji obnašaju inspektorske deminerske poslove i poslove izviđanja, 7) uposlene u Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH koji obnašaju poslove u vezi s upravljanjem i kontrolom zračnoga prometa, 8) uposlene s visokom školskom spremom koji imaju validne certifikate vezane za potvrdu posebne stručne osposobljenosti, a obnašaju složene informatičko-aplikativne poslove koji se odnose na održavanje i razvoj upravljačkih aplikacija u institucijama BiH. Osim navedenoga, ova je naknada propisana i entitetskim zakonima koji reguliraju radno-pravni status uposlenih ovlaštenih osoba (Zakon o policijskim službenicima Federacije Bosne i Hercegovine, Zakon o plaćama uposlenika u Ministarstvu unutarnjih poslova, kazneno-popravnim ustanovama i sudbenoj policiji Republike Srpske).

12. Sukladno navedenome, na državnoj i entitetskoj razini Bosne i Hercegovine ovlaštene službene osobe uživaju sva prava iz radnoga odnosa pa tako i pravo na ovu naknadu. Tužitelji u tužbi navode kako su jedina kategorija ovlaštenih službenih osoba na teritoriju čitave Bosne i Hercegovine koja nema pravo na naknadu dodatka za posebne uvjete rada, što predstavlja diskriminaciju temeljem izbora zanimanja radnoga mjesta u drugim državnim i entitetskim institucijama, koja se ne može opravdati nikakvim objektivnim i razumnim postupanjem zakonodavca. Istodobno se vrši povreda prava na jednakost pred zakonom i prava na imovinu, jer akt koji se osporava nije sukladan Ustavu Bosne i Hercegovine zbog čega je u potpunosti oprečan međunarodnim konvencijama kojima je utvrđena jednakost bez diskriminacije po bilo kojemu temelju. Zbog navedenoga je osporeni zakon oprečan Ustavu Bosne i Hercegovine, međunarodnim načelima o zabrani diskriminacije iz Europske konvencije, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima iz čega slijedi da su tužitelji neposredno diskriminirani temeljem izbora zanimanja i radnoga mjesta, što je izričito zabranjeno odredbama članka 2. stavak 2. u svezi s člankom 6. stavak 1.a) Zakona o zabrani diskriminacije. I ovaj zahtjev sadrži navode koji se odnose na Presudu Ustavnog suda FBiH broj U-28/11 od 24. siječnja 2012. godine.

b) 1. Odgovor na zahtjev broj U 29/13

13. Dom naroda, Ustavnopravno povjerenstvo, je jednoglasno odlučilo odluku o zahtjevu prepustiti Ustavnom sudu.

14. Zastupnički dom, Ustavnopravno povjerenstvo, je istaknulo kako je s pet glasova "za", jednim glasom "protiv" te jednim glasom "suzdržan" podržalo zahtjev.

b) 2. Odgovor na zahtjev broj U 30/13

15. Zastupnički dom, Ustavnopravno povjerenstvo, je jednoglasno odlučilo kako ostaje na pozicijama važećega osporenog zakona.

16. Dom naroda, Ustavnopravno povjerenstvo, je jednoglasno odlučilo kako Ustavni sud, u okviru svojih ovlasti, odlučuje o usuglašenosti osporenoga zakona s Ustavom Bosne i Hercegovine.

IV. Relevantni propisi

17. **Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.
Okvir Zakona

Ovim Zakonom utvrđuju se plaće, naknade i određena materijalna prava sudaca i tužitelja i određenih kategorija stručnog osoblja u pravosudnim institucijama na razini Bosne i Hercegovine.

Članak 3. točka a)
Osnovna mjesečna plaća sudaca Suda Bosne i Hercegovine

Osnovna mjesečna plaća sudaca iznosi:

a) Za suce Suda Bosne i Hercegovine: 3.800 KM.

Članak 5.
Dodatak na radni staž

Osnovna mjesečna plaća svakog suca i tužitelja iz članka 2. odnosno 3. i 4. ovog Zakona povećava se za 0,5% za svaku punu godinu radnog staža, najviše do 40 godina.

Članak 8. st. 1. i 3.
Plaćeni godišnji odmor i odsustvo za zadovoljavanje vjerskih potreba

1. Suci i tužitelji imaju pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana.

3. Svi suci i tužitelji imaju pravo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne mjesečne plaće iz točke a) članka 2. ovog Zakona.

Članak 11.
Naknada prilikom odlaska u mirovinu

Suci i tužitelji imaju pravo na jednu osnovnu mjesečnu plaću kao naknadu prilikom odlaska u mirovinu, kao što je to propisano u članku 2. odnosno 3. i 4. ovog Zakona.

Članak 14.
Naknada za putne troškove

Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće u suradnji sa Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine donosi propise u svezi sa okolnostima pod kojim sudac odnosno tužitelj ima pravo na naknadu za putne troškove nastale tijekom obavljanja službenih dužnosti (dnevnice, prijevoz i smještaj) i iznosu te naknade. [...]

Članak 16.
Naknada za upućivanje na drugi sud sa ili bez pristanka suca

U slučaju upućivanja suca da vrši dužnost sudac u drugom sudu u skladu sa člankom 50. ili 51. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću, taj sudac ima pravo na naknadu za troškove u skladu sa odredbama koje donese Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće u suradnji sa Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine.

Članak 17. stavak 1. točka g)
Osnovna mjesečna plaća

Osnovna mjesečna plata sljedećeg stručnog osoblja iznosi:

g) Za stručne suradnike Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, stručne suradnike i tajnike odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine, stručne suradnike/pomoćnike tužitelja u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, pravnike/stručno osoblje Tajništvu Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine: od 1.200 do 1.800 KM.

18. **Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12 i 50/12, 32/13, 87/13 i 87/13) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 2.
(Pojmovi)

Pojmovi rabljeni u ovome Zakonu imaju sljedeće značenje:

*a) **institucija Bosne i Hercegovine**, u smislu ovoga Zakona, proračunski je korisnik koji se financira iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine sukladno Zakonu o financiranju institucija Bosne i Hercegovine;*

Članak 19. st. 1. i 3.
(Posebni dodaci)

(1) Policijskim službenicima pripada pravo na poseban dodatak (policijski dodatak):

a) u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu i Graničnoj policiji BiH...

b) policijskim službenicima raspoređenim na poslove u sastavu Jedinice za specijalnu podršku Državne agencije za istrage i zaštitu može biti pojedinačno odobren poseban dodatak,...

(3) Državnim službenicima koji obavljaju operativno-istražne poslove u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu...

Članak 26. stavak 1. točka b)
(Dodatak na plaću)

(1) Dodatak na plaću je uvećanje plaće na temelju:

b) posebnih uvjeta radnog mjesta za:

1) operativne poslove u Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH...

2) za osobe raspoređene na radna mjesta s posebnim ovlastima i opunomoćene službene osobe, sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji poslova i Pravilniku o ovlastima i opunomoćenim službenim osobama Uprave za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine...

3) veterinarske, fitosanitarne i ostale inspektore koji obavljaju poslove na graničnim prijelazima...

4) uposlene na operativnim poslovima u Službi za poslove sa strancima...

5) uposlene koji obavljaju poslove sudbene policije i za službenike u zavodima za izvršenje kaznenih sankcija...

6) uposlene u Centru za uklanjanje mina u BiH (BHMAC) koji obavljaju inspektorske deminerske poslove i poslove izviđanja...

7) uposlene u Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH koji obavljaju poslove vezane za upravljanje i kontrolu zračnog prometa...

8) uposlene s visokom školskom spremom koji imaju validne certifikate vezane za potvrdu posebne stručne osposobljenosti, a obavljaju složene informatičko-aplikativne poslove koji se odnose na održavanje i razvoj upravljačkih aplikacija u institucijama BiH...

Članak 30. stavak 1.
(Vrste naknada)

(1) Ovim zakonom utvrđuju se sljedeće naknade za:

a) godišnji odmor i plaćeno odsustvo;

b) ishranu u tijeku rada;

c) regres za godišnji odmor;

d) bolovanje;

*e) za rodiljni **"i roditeljski"** dopust;*

f) prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika;

g) pravo na troškove smještaja, naknada za odvojeni život i naknada za privremeno raspoređivanje;

h) obavljanje poslova drugog radnog mjesta;

i) rad u upravnim odborima, nadzornim i drugim radnim tijelima;

j) službeno putovanje;

k) prijevoz na posao i prijevoz s posla;

l) slučaj teške povrede na radu zaposlenog, teške bolesti i invalidnosti zaposlenog ili člana njegove uže porodice i smrti člana uže porodice zaposlenog;

m) slučaj smrti zaposlenog;

n) obrazovanje i *strukovno usavršavanje;*

o) jubilarne nagrade;

p) otpremninu za odlazak u mirovinu;

r) slučaj prekobrojnosti;

s) vrijeme produljenja radnopravnog statusa izabranih osoba i imenovanih dužnosnika.

[...]

19. ***Magna charta* sudaca (Osnovna načela)**, Konzultativno vijeće europskih sudaca Vijeća Europe (CCJE), Strasbourg, studeni 2010. godine, u relevantnome dijelu glasi:

Vladavina prava i pravda

1. Sudstvo je jedna od tri grane vlasti u svakoj demokratskoj državi. Njegova misija je da garantira postojanje vladavine prava i, stoga, da osigura pravilnu primjenu zakona na nepristran, pravičan i efikasan način.

Neovisnost sudstva

2. Neovisnost i samostalnost sudstva su osnovni preduvjeti za funkcioniranje pravosuđa.

3. Sudbena neovisnost treba da bude statutarna, funkcionalna i financijska. Ona će biti garantirana u pogledu drugih vlasti u državi, onima koji traže pravdu, drugim sucima i društvu uopće, sredstvima nacionalnih pravila na najvišem nivou. Država i svaki sudac pojedinačno su odgovorni za unapređenje i zaštitu sudbene neovisnosti.

4. Neovisnost sudstva će biti garantirana u pogledu sudbene aktivnosti a posebno u pogledu regrutovanja, imenovanja do godina za umirovljenje, unapređenja, neuklanjanja sa funkcije, obuka, sudačkog imuniteta, discipline, nagrada i financiranja sudstva.

Garancije neovisnosti

7. Nakon konzultacija sa sudstvom, država će osigurati ljudske, materijalne i financijske resurse, neophodne za pravilno funkcioniranje sudbenog sistema. Da bi se izbjegao nezakoniti utjecaj, suci će primati adekvatnu naknadu i biće im osigurana adekvatna mirovinska shema, koja će se utvrditi zakonom.

Međunarodni sudovi

23. Ova načela će se primjenjivati mutatis mutandis na suce svih europskih i međunarodnih sudova.

20. **Europska povelja o zakonu za suce, 1998. godina**, u relevantnom dijelu glasi:

I. Opća načela

1.1. Zakon za suce ima za cilj da osigura stručnost, neovisnost i nepristranost, koju svaka osoba opravdano očekuje od sudova i svakog suca kojem je povjerena zaštita njegovih prava. Ovo isključuje svaku odredbu i svaki postupak koji bi vodio umanjenu povjerenja u takvu stručnost, neovisnost i nepristranost. Ovu Povelju čine odredbe koje na najbolji način mogu garantirati postizanje ovih ciljeva. Njene odredbe imaju za cilj da povećaju stupanj garancija u različitim europskim državama. One ne mogu poslužiti kao opravdanje za izmjenu nacionalnih zakona u namjeri umanjenja već postignutog nivoa garancija u dotičnim državama.

V. Dopustivost

21. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine.

Članak VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

c) Ustavni sud će imati nadležnost za pitanjima koja mu podnese bilo koji sud u Bosni i Hercegovini, a koja se tiču toga je li neki zakon, o čijoj valjanosti ovisi njegova odluka, sukladno ovom Ustavu, s Europskom konvencijom za ljudska prava i temeljne slobode i njezinim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine, ili koja se tiču postojanja ili djelokruga nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

22. Zahtjeve za ocjenu ustavnosti je podnio Sud BiH (sutkinja Mediha Pašić i sudac Halil Lagumdžija), što znači da je zahtjeve podnijela ovlaštena osoba iz članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U 5/10* od 26. studenog 2010. godine, točke 7-14, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11). Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 17. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra kako su predmetni zahtjevi dopustivi zato što ih je podnio ovlašteni subjekt, te kako ne postoji nijedan formalni razlog iz članka 17. stavak 1. Pravila Ustavnog suda zbog kojega zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

VI.1. U odnosu na navode iz zahtjeva broj U 29/13

23. Podnositelj zahtjeva, sutkinja Mediha Pašić, traži ocjenu jesu li suci, tužitelji i drugo stručno osoblje diskriminirani zbog nepostojanja relevantnih odredbi u osporenome zakonu kojima bi se reguliralo pitanje naknada na ime troškova smještaja u tijeku rada. Osim toga, zahtjevom se traži ocjena krši li se zbog navedenoga i načelo neovisnosti pravosuđa koje je sastavni dio načela vladavine prava, proklamirano u članku I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

24. Ustavni sud podsjeća kako je razmatrao zahtjev za ocjenu kompatibilnosti osporenoga zakona u Odluci broj U 7/12 (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U 7/12* od 31. siječnja 2013. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 17/13). U citiranoj odluci Ustavni sud je utvrdio kako osporeni zakon, zato što ne sadrži odredbe glede naknada na ime troškova prijevoza, toploga obroka i odvojenoga života nije sukladan odredbama članka I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, jer krši načelo neovisnosti pravosuđa kao temeljne garancije vladavine prava. Osim toga, zbog toga što ne sadrži navedeno osporeni zakon nije sukladan odredbama članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 14. Europske konvencije, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

25. Po konkretnom zahtjevu Ustavni sud mora dati ocjenu dovodi li se zbog toga što osporeni zakon ne propisuje naknadu na ime troškova smještaja u tijeku rada u pitanje načelo neovisnosti pravosuđa kao osnovne garancije vladavine prava, odnosno jesu li, zbog toga što osporeni zakon sadrži navedeno, suci, tužitelji i drugo stručno osoblje uposleno u pravosudnim institucijama BiH diskriminirani.

Članak I/2. Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcionira sukladno zakonu i temeljem slobodnih i demokratskih izbora.

Članak II/4. Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Uživanje prava i sloboda, predviđenih ovim člankom ili u međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I ovom Ustavu, osigurano je za sve osobe u Bosni i Hercegovini bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja, jezik, vjera, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, vezivanje za neku nacionalnu manjinu, imovina, rođenje ili drugi status

Članak 14. Europske konvencije glasi:

Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom konvencijom osigurava se bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, sveza sa nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

Članak 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju glasi:
Članak 1.

Opća zabrana diskriminacije

1. Uživanje svih prava određenih zakonom osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status.

2. Nikoga ne smiju diskriminirati javna tijela na bilo kojoj osnovi, kako je i navedeno u stavku 1.

Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima od 16. prosinca 1966. godine u relevantnom dijelu glasi:

Članak 26.

Sve osobe su jednake pred zakonom i imaju pravo bez ikakve diskriminacije na podjednaku zaštitu zakona. U tom smislu, zakon mora da zabranjuje svaku diskriminaciju i da osigura svim osobama podjednaku i uspješnu zaštitu protiv svake diskriminacije, naročito u pogledu rase, boje, spola, jezika, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, imovnog stanja, rođenja ili svakog drugog stanja.

26. Ustavni sud prije svega primjećuje kako prema propisima Bosne i Hercegovine, za razliku od drugih naknada na plaću, primjerice naknada na ime toploga obroka, regresa, otpremnine prilikom odlaska u mirovinu, a koje se odnose na sve uposlene, tj. da se za ostvarenje prava na ove naknade ne traži ispunjenje određenih uvjeta, za ostvarenje prava na naknadu na ime odvojenoga života i naknadu na ime troškova smještaja je potrebno da uposleni radi izvan mjesta prebivališta. Dakle, ove se dvije naknade mogu smatrati srodnim naknadama ako se ima u vidu da je zajednički uvjet za ostvarenje prava na ove naknade da se radi o uposlenima koji rade izvan mjesta prebivališta. U citiranoj Odluci U 7/12 Ustavni sud je zaključio kako to što osporeni zakon ne propisuje, između ostaloga, pravo na naknadu na ime odvojenoga života zadire u načelo neovisnosti pravosuđa, koje je sastavni dio načela vladavine prava proklamirano u članku I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Iz obrazloženja citirane Odluke broj U 7/12, između ostalog, slijedi kako Ustavni sud primjećuje da je zakonodavna vlast spornim zakonom onemogućila sucima, tužiteljima i ostalim uposlenicima u Sudu BiH pravo na naknade na ime troškova prijevoza, toploga obroka i odvojenoga života. Pri tome, Ustavni sud naglašava kako je materijalna osnova ujedno i osnova očuvanja neovisnosti pravosuđa, na što upućuju brojni međunarodni dokumenti. Neosiguranje spornih naknada predstavlja očiglednu regresiju u garantiranju pojedinačne neovisnosti sudaca i tužitelja i slabljenje uloge koju ima pravosuđe koje služi građanima i čiju poziciju, posebice u ovim vremenima, treba ojačati a ne oslabiti. Ustavni sud posebno skreće pozornost na potrebu da se nositeljima pravosudnih funkcija osigura naknada za odvojeni život, a kako bi se zadovoljio načelo odgovarajuće teritorijalne i nacionalne zastupljenosti sudaca i tužitelja u pravosudnim institucijama. Naime, prema mišljenju Ustavnog suda, imajući u vidu društveno-političko uređenje Bosne i Hercegovine, te ratna dešavanja koja su, između ostaloga, imala za posljedicu promjenu strukture stanovništva u Bosni i Hercegovini, unutarnju migraciju, postoji potreba da se u pravosudnim institucijama osigura i odgovarajuća teritorijalna zastupljenost konstitutivnih naroda i Ostalih. Prema tome, propisivanje navedene naknade vodi ka osiguranju i odgovarajuće teritorijalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i Ostalih u pravosuđu, što, prema mišljenju Ustavnog suda, jača povjerenje i ugled pravosuđa u očima javnosti, odnosno građana Bosne i Hercegovine. Navedeno je, prema mišljenju Ustavnog suda, sukladno odredbi članka 43. stavak 2. Zakona o visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 25/04, 93/05, 32/07, 48/07 i 15/08), kojom su propisani kriteriji za imenovanje sudaca i tužitelja. Tom je odredbom propisano da Vijeće primjenjuje odgovarajuće ustavne odredbe kojima se uređuju jednaka prava i zastupljenost konstitutivnih naroda i Ostalih. Dakle, u citiranoj odluci Ustavni sud je posebice skrenuo pozornost na potrebu da se nositeljima pravosudnih funkcija osigura naknada za odvojeni život, a kako bi se zadovoljio načelo neovisnosti sudaca i tužitelja i odgovarajuće teritorijalne i nacionalne zastupljenosti sudaca i tužitelja u pravosudnim institucijama. Neprijeporno je kako i propisivanje naknade na ime troškova smještaja tijekom rada vodi ka zadovoljenju načela neovisnosti sudaca i tužitelja i osiguranju odgovarajuće teritorijalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i Ostalih u pravosuđu. Iz istih razloga kao u Odluci broj U 7/12 Ustavni sud zaključuje kako nepropisivanjem naknada na ime troškova smještaja sucima, tužiteljima i drugom stručnom osoblju zakonodavna vlast zadire u načelo neovisnosti pravosuđa kao garanta vladavine prava. Stoga, proizlazi kako je osporeni zakon u suprotnosti s načelom neovisnosti pravosuđa kao garanta vladavine prava koji je sadržan u članku I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

27. Nadalje, podnositelj zahtjeva traži ocjenu vrši li se, zbog nepostojanja relevantnih odredbi u osporenom zakonu kojima bi se reguliralo pitanje naknada na ime troškova smještaja tijekom rada, diskriminacija prema sucima, tužiteljima i drugom stručnom osoblju uposlenom u pravosudnim institucijama. Prema prethodnome stavu naknada na ime odvojenoga života i naknada na ime troškova smještaja mogu se smatrati srodnim naknadama, ako se ima u vidu kako je zajednički uvjet za ostvarenje prava na ove naknade da se radi o osobama koje rade izvan mjesta prebivališta. Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine je uz naknadu na ime odvojenoga života propisao i naknadu na ime troškova smještaja uposlenima u institucijama BiH, a podzakonskim aktom su regulirani uvjeti i visina ovih naknada (Odluka o načinu i postupku ostvarivanja prava uposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine na troškove smještaja, naknadu za odvojeni život i naknadu za privremeno raspoređivanje) kao srodnih naknada. Ustavni sud podsjeća kako je u citiranoj Odluci U 7/12 utvrdio da je osporeni zakon diskriminacijski zato što ne sadrži odredbe glede naknada na ime toploga obroka, odvojenoga života i prijevoza. Iz obrazloženja citirane Odluke broj U 7/12 slijedi, kako Ustavni sud opaža, da suci i tužitelji i određene kategorije stručnoga osoblja u pravosudnim institucijama na razini Bosne i Hercegovine iz osporenoga zakona nemaju istovrsne naknade kao izabrani dužnosnici, državni službenici, namještenici i ostali uposleni u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na razini Bosne i Hercegovine. Pitanje ovih naknada u ostalim institucijama Bosne i Hercegovine je regulirano Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12 i 50/12). Ustavni sud naglašava specifičnost i društveni značaj navedenih kategorija iz osporenoga zakona za svaku državu koja počiva na demokratskim načelima. Zakonodavac mora imati na umu da se njihov neovisni položaj ne može uspoređivati s bilo kojim drugim kategorijama. Ustavni sud ponovno podsjeća i na *Magna charta* sudija, kojom se država obvezuje osigurati ljudske, materijalne i financijske resurse kako bi se osigurala neovisnost pravosuđa. Ustavni sud ne može u prijepornome zakonu pronaći opravdanje za različito postupanje glede strukture primanja korisnika državnoga proračuna, posebice imajući u vidu kako je pravosuđe specifična kategorija

korisnika proračuna kao i da je sporni zakon donesen prije sedam godina i od tada nije nikada mijenjan niti usklađivan s potrebama u smislu ekonomsko-financijske situacije u zemlji. Prema tome, Ustavni sud smatra kako ne postoji razuman odnos proporcionalnosti između primijenjenih sredstava i cilja čijem se ostvarenju težilo donošenjem prijepornoga zakona. Štoviše, može se zaključiti kako nepropisivanje ovih naknada u prijepornome zakonu za ovu kategoriju proračunskih korisnika predstavlja diskriminaciju budući da krši ustavno načelo jednakosti iz odredbe članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine. Pri tome, Ustavni sud poštuje diskrecijsko pravo zakonodavca da uredi pojedine oblasti onako kako smatra da je to najprikladnije. U tome smislu, Ustavni sud je u Odluci broj *U 12/09* iskazao kako poštuje specifičnost ustavnoga poretka Bosne i Hercegovine, ali da se zajednički ustavni standardi kompleksnih država – posebice na europskoj razini – moraju uzeti u obzir, a odstupanja se mogu desiti jedino kada postoji dovoljno opravdanje (vidi Ustavni sud, Odluka broj U 12/09 od 28. svibnja 2010. godine, točka 34). Međutim, Ustavni sud ponovno naglašava da primanja nositelja pravosudnih funkcija moraju biti na odgovarajućoj razini kako bi se osigurala efikasnost i neovisnost pravosuđa. Imajući u vidu navedeno, a iz istih razloga kao i u citiranoj Odluci broj U 7/12, Ustavni sud zaključuje kako je osporeni zakon diskriminacijski, zato što ne propisuje pravo na naknadu na ime troškova smještaja tijekom rada sucima, tužiteljima i drugom stručnom osoblju uposlenom u pravosudnim institucijama.

28. Ustavni sud zaključuje, u odnosu na navode Suda BiH (sutkinje Medihe Pašić) iz Zahtjeva broj 29/13, kako osporeni zakon zato što ne sadrži odredbe u pogledu naknada na ime troškova smještaja nije sukladan odredbama članka I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, jer krši načelo neovisnosti pravosuđa kao osnovne garancije vladavine prava. Osim toga, zbog toga što ne sadrži navedeno osporeni zakon nije sukladan odredbama članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 14. Europske konvencije, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

29. S obzirom na navedene zaključke glede diskriminacije, Ustavni sud neće razmatrati navode podnositelja zahtjeva o mogućoj diskriminaciji u odnosu na ostale međunarodne instrumente i Zakon o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine, jer su zahtjevi podnositelja zahtjeva u ovoj odluci ispitani kroz članak 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju koji sadrži opće načelo zabrane diskriminacije.

VI.2. U odnosu na navode iz zahtjeva U 30/13

30. Podnositelj zahtjeva, sudac Halil Lagumdžija, traži ocjenu jesu li stručni suradnici istražitelji i stručni suradnici pravnici uposleni u Tužiteljstvu BiH diskriminirani zbog nepostojanja relevantnih odredbi u osporenom zakonu kojima bi se reguliralo pitanje naknada na ime posebnih uvjeta rada.

31. Ispitujući navedeno, Ustavni sud naglašava kako članak 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju sadrži opće načelo zabrane diskriminacije i garantira uživanje svih prava određenih zakonom bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status. Dalje, odredba Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju podrazumijeva i da javna tijela nikoga ne mogu diskriminirati prema bilo kojoj osnovi, dakle temeljno načelo nediskriminacije je prošireno i na domaće zakone, a ne samo na prava garantirana Europskom konvencijom, kako to predviđa članak 14. Europske konvencije.

32. Primjenjujući navedena načela na konkretan slučaj, Ustavni sud podsjeća na to da, prema praksi Europskog suda za ljudska prava, diskriminacija nastupa ako se osoba ili skupina osoba koje se nalaze u analognoj situaciji različito tretiraju na temelju spola, rase, boje, jezika, vjere (...), u pogledu uživanja prava iz Europske konvencije, a ne postoji objektivno i razumno opravdanje za takav tretman ili uporabu sredstava naspram željenoga cilja koji nisu u proporcionalnom odnosu (vidi Europski sud za ljudska prava, *Belgijski jezični slučaj*, presuda od 9. veljače 1967. godine, serija A, broj 6, stavak 10). Pri tome je nevažno je li diskriminacija posljedica različitoga zakonskog tretmana ili primjene samoga zakona (vidi Europski sud za ljudska prava, *Irska protiv Velike Britanije*, presuda od 18. siječnja 1978. godine, serija A, broj 25, stavak 226).

33. Također, Ustavni sud podsjeća na to da svako različito postupanje ne podrazumijeva i diskriminaciju ukoliko za takvo razlikovanje postoji razumno i objektivno opravdanje. S tim u svezi, Europski sud je u nekoliko svojih presuda istaknuo kako visoke strane ugovornice uživaju izvjesno "unutarnje polje slobodne procjene" kod procjenjivanja o tome postoje li ili ne postoje razlike u inače sličnim situacijama kojima bi se mogao opravdati različit zakonski tretman (vidi Europski sud za ljudska prava, *Belgijski jezični slučaj*, presuda od 23. srpnja 1968. godine, serija A, broj 6, stranica 35, stavak 10; *Nacionalni savez belgijskih policajaca*, presuda od 27. listopada 1975. godine, serija A, broj 19, stranica 47, stavak 20, str. 47, kao i stranice 21. i 22, stavak 49; *Švedski sindikat vozača*, presuda od 6. veljače 1976, serija A, broj 20, stranica 17, stavak 72; *Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 18. siječnja 1978. godine, serija A, broj 25, stranica 87, stavak 229). Širina unutarnjega polja slobodne procjene se razlikuje od slučaja do slučaja, u ovisnosti o suštini spora i historijatu cijeloga slučaja. U tome smislu, jedan od relevantnih činitelja moglo bi biti postojanje ili nepostojanje zajedničke osnove između zakona država-ugovornica (vidi, *mutatis mutandis*, *The Sunday Times*, presuda od 26. travnja 1979. godine, serija A, broj 30, stranica 36, stavak 59).

34. Ovu široku diskreciju procjene Europski sud objašnjava stavom da su "zbog njihovog neposrednog poznavanja matičnog društva i njegovih potreba, domaće vlasti, u načelu, u boljem položaju da razluče što je 'u javnom interesu' nego međunarodni sudac". Europski sud zaključuje da će "poštivati stav zakonodavca o tome što je 'u javnom interesu' ukoliko taj stav nije očito bez razumne osnove" (vidi Europski sud za ljudska prava, *James i dr. protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 21. veljače 1986. godine, serija A, broj 98, točka 46).

35. Dakle, kako bi različit tretman bio objektivno i razumno opravdan, moraju biti ispunjena dva uvjeta: a) načelo različitoga tretmana se može primijeniti u svrhu postizanja legitimnoga cilja, i b) mora postojati razuman odnos proporcionalnosti između primijenjenih sredstava i cilja čijemu se ostvarenju teži.

36. Ustavni sud podsjeća kako je u prethodnome dijelu odluke (u odnosu na navode iz Zahtjeva broj U 29/13) dao odgovor na pitanje je li, zato što osporeni zakon ne propisuje pravo na naknadu troškova smještaja sucima, tužiteljima i drugom stručnom osoblju, povrijeđeno načelo neovisnosti pravosuđa, odnosno jesu li oni diskriminirani. U odnosu na Zahtjev U 30/13 Ustavni sud mora dati odgovor na pitanje jesu li stručni suradnici pravnici i stručni suradnici istražitelji uposleni kao stručno osoblje u Tužiteljstvu BiH diskriminirani u odnosu na uposlenike, odnosno ovlaštene službene osobe u drugim državnim i entitetskim institucijama, jer im osporeni zakon ne propisuje pravo na dodatak na plaću za posebne uvjete rada.

37. Ustavni sud podsjeća kako postoje suštinske razlike između naknada plaće i prava na dodatke na plaću temeljem radnoga mjesta, odnosno prava na posebne dodatke na plaću. Primjerice, naknade plaća su naknade na ime toploga obroka, regresa, otpremnine prilikom odlaska u mirovinu, odvojenoga života, troškova smještaja, koje ukoliko su propisne ostvaruju svi uposleni u određenim institucijama, odnosno svi uposleni koji rade izvan mjesta prebivališta. Međutim, pravo na posebne dodatke na plaću imaju isključivo uposleni koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada. Posebni uvjeti rada su poslovi radnih mjesta na kojima uposlenima koji obavljaju te poslove svakoga radnog dana, zbog njihove prirode, težine okolnosti u kojim te poslove obavljaju, prijeti opasnost od ugrožavanja života, profesionalne bolesti ili narušavanja zdravlja. Dakle, između svih uposlenih u određenim se institucijama izdvajaju posebne i specifične skupine kojima se propisuje pravo na dodatak na plaću jer rade na poslovima s posebnim uvjetima rada.

38. Ustavni sud podvlači kako se ovim zahtjevom traži odgovor na pitanje jesu li isključivo stručni suradnici pravnici i stručni suradnici istražitelji uposleni u Tužiteljstvu BiH kao stručno osoblje, kojima su plaće i druge naknade uređene osporenim zakonom, a koji ne propisuje dodatak na plaću za posebne uvjete rada, diskriminirani u odnosu na uposlenike, odnosno ovlaštene službene osobe u drugim državnim i entitetskim institucijama koji imaju pravo na dodatke na plaću temeljem posebnih uvjeta radnoga mjesta. S tim u svezi u predmetnome zahtjevu je, između ostaloga, ukazano da su dodaci na plaću propisani odredbama članka 87. Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine (Ustavni sud uočava kako je navedena odredba prestala važiti donošenjem Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, koji je u članku 19. propisao posebne dodatke na plaću) i odredbama članka 26. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

39. Ustavni sud uočava kako navodi podnositelja zahtjeva ukazuju na diskriminaciju temeljem profesionalnoga statusa. S tim u svezi Ustavni sud podsjeća na stav iz predmeta *Van der Mussele* (vidi Europski sud za ljudska prava, *Van der Mussele protiv Belgije*, presuda od 23. studenoga 1983. godine) "...između Komore i različitih profesija koje je naveo podnositelj, uključujući čak i sudbene i parasudbene profesije, postoje fundamentalne razlike na koje su pravilno skrenuli pozornost i vlada i većina u Komisiji, naime razlike u odnosu na pravni status, uvjete ulaska u profesiju, prirodu dužnosti koje su u to uključene, način izvršenja tih dužnosti, itd. Dokaz pred Sudom ne otkriva nijednu sličnost između disparatnih situacija o kojima je riječ: svaka je obilježena korpusom prava i obveza u odnosu na koje bi bilo neprirodno *(artificial)* izdvajati jedan specifičan aspekt."

40. Ustavni sud nalazi kako je osporeni zakon propisao plaću, naknade i određena materijalna prava osim za suce i tužitelje i za određenu kategoriju stručnoga osoblja. U stručno osoblje u smislu osporenoga zakona ulaze i stručni suradnici/pomoćnici tužitelja u Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine, kojim osporeni zakon nije propisao pravo na dodatke zbog posebnih uvjeta rada. Ustavni sud nalazi da je Zakonom o Tužiteljstvu BiH propisano da je Tužiteljstvo BiH tijelo nadležno za provedbu istrage za kaznena djela za koja je nadležan Sud Bosne i Hercegovine, te za gonjenje počinitelja pred Sudom Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine i drugim primjenjivim zakonima. Nadalje, Pravilnikom o unutarnjem ustroju Tužiteljstva BiH propisano je da se u Uredu registrara i Odjelu za istrage i potporu svjedocima nalazi posebna kategorija uposlenika, koja prvenstveno pruža potporu radu tužitelja u kaznenim predmetima. Ustavni sud dalje nalazi kako je odredbama navedenoga Pravilnika propisano da stručni suradnik pravnik, između ostaloga, pruža pomoć tužitelju pri izradi pravnih podnesaka, izrađuje nacrte optužnica, pritužbi, prijedloga, naredbi i drugih akata, te sukladno uputama tužitelja vrši pripreme za glavni pretres i zajedno s tužiteljem nazoči glavnom pretresu. Nadalje, Pravilnikom o unutarnjem ustroju Tužiteljstva BiH je propisano da stručni suradnik istražitelj, između ostaloga, sudjeluje u aktivnostima Tužiteljstva BiH u segmentu otkrivanja i procesuiranja kaznenih djela, priprema dokumenta, izvješća i smjernice za rad u oblasti otkrivanja kaznenih djela iz nadležnosti Tužiteljstva BiH, priprema i predlaže koncepte i metode vođenja istraga za konkretna kaznena djela iz nadležnosti Tužiteljstva BiH, planira, organizira i pruža drugu stručnu pomoć u istragama, analizira činjenice i prikupljene dokaze, poduzima i druge potrebne radnje tijekom vođenja istrage po zahtjevu i nalogu tužitelja. Iz navedenoga slijedi kako su stručni suradnici pravnici i stručni suradnici istražitelji posebna kategorija uposlenika, koja prvenstveno pruža potporu radu tužitelja u kaznenim predmetima, odnosno koja pomaže tužitelju i obavlja manje složene poslove iz nadležnosti poslova tužitelja. Ustavni sud primjećuje kako i osporeni zakon navedenom stručnom osoblju daje odrednicu pomoćnici tužitelja u Tužiteljstvu BiH.

41. S druge strane, Ustavni sud uočava kako je odredbama čl. 19. i 26. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine propisano koji uposleni u kojim institucijama Bosne i Hercegovine imaju pravo na posebne dodatke na plaću, odnosno pravo na dodatak na plaću zbog posebnih uvjeta rada. Primjerice, Ustavni sud nalazi kako je navedenim odredbama propisano pravo na dodatak na plaću za uposlene u Centru za uklanjanje mina koji obnašaju inspektorske deminerske poslove i poslove izviđanja. Ustavni sud uočava kako je Zakonom o demineranju u Bosni i Hercegovini propisano da se tim zakonom, između ostaloga, uređuje organizacijska struktura za uklanjanje i izviđanje mina i neeksplodiranih ubojitih sredstava na području Bosne i Hercegovine, poslove demineranja obavljaju demineri i to u tijeku dnevnoga radnog vremena, najviše do pet sati, a stručni nadzor nad obavljanjem poslova demineranja obavljaju inspektori za osiguranje kvalitete. Pravo na dodatak na temelju posebnih uvjeta rada u smislu Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovini imaju fitosanitarni inspektori koji obavljaju poslove na graničnim prijelazima. Ustavni sud uočava kako se Zakonom o zaštiti zdravlja bilja Bosne i Hercegovine, između ostaloga, regulira zdravlje bilja, određuju se mjere i obveze radi sprečavanja pojave, unošenja i širenja štetnih organizama na biljke, biljne proizvode i druge regulirane objekte/predmete kao i njihovo iskorjenjivanje. Fitosanitarni inspektori, između ostaloga, mogu imati pristup biljkama, biljnim proizvodima i reguliranim objektima u svako vrijeme i na svakome mjestu gdje se oni prevoze, proizvode, prerađuju, skladište, prodaju ili na drugi način koriste. Nadalje, pravo na posebne dodatke u smislu Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovini imaju policijski službenici uposleni u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, odnosno državni službenici u ovoj agenciji koji obavljaju operativno-istražne poslove. Zakonom o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu je propisano da je ova agencija, između ostaloga, nadležna za sprečavanje, otkrivanje kaznenih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, izvršavanje naloga Suda i glavnoga tužitelja BiH. Osim toga, Zakon o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu propisuje da policijski službenici uposleni u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu primjenjuju policijske ovlasti sukladno Zakonu o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine postupaju kao ovlaštene

službene osobe. Nadalje, sukladno Zakonu o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine ovlaštena službena osoba je osoba koja ima odgovarajuće ovlasti unutar policijskih organa Bosne i Hercegovine, uključujući Državnu agenciju za istrage i zaštitu, Državnu graničnu službu, sudbenu i financijsku policiju, kao i unutar carinskih organa, poreznih organa i organa vojne policije u Bosni i Hercegovini. Pod ovlaštenim službenim osobama se smatraju i stručni suradnici odnosno istražitelji Tužiteljstva BiH koji rade po ovlastima tužitelja. Zakonom o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine su propisane policijske ovlasti, odnosno da pored dužnosti i ovlasti propisanih Zakonom o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine, policijski službenici, između ostaloga, imaju sljedeće ovlasti: provjera i utvrđivanje identiteta osoba, privođenje, potraga za osobama i stvarima, privremeno ograničavanje slobode kretanja, izdavanje upozorenja i naredbi, privremeno oduzimanje predmeta, pregled osoba, stvari i prijevoznih sredstava, te uporaba sile. Proizlazi kako se radi o skupini uposlenih u potpuno različitim institucijama Bosne i Hercegovine kojima je zajedničko to da obavljaju operativne, neposredne poslove odnosno da obavljaju takve poslove zbog kojih im prijeti opasnost od ugrožavanja života, profesionalne bolesti ili narušavanja zdravlja. Iz navedenih razloga Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovini im je propisao pravo na dodatak na plaću zbog posebnih uvjeta rada.

42. Iz navedenoga proizlazi da je pravni status, vrsta poslova koje obavljaju, te uvjeti u kojima se izvršavaju poslovi uposlenih u institucijama BiH, kojim je Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine propisao pravo na dodatak za posebne uvjete rada, potpuno različit od pravnoga statusa, vrste poslova, te načina izvršenja poslova koje obavljaju stručni suradnici pravnici i stručni suradnici istražitelji u Tužiteljstvu BiH, kojima osporeni zakon nije propisao ovo pravo. Ustavni sud uočava kako i stručni suradnici pravnici i stručni suradnici istražitelji u Tužiteljstvu BiH imaju status ovlaštene službene osobe sukladno Zakonu o kaznenom postupku kao i policijski službenici. Međutim, navedeno se ovlaštenje odnosi samo na poslove koji su precizno navedeni u Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu Tužiteljstva BiH koji se u pogledu posebnih uvjeta rada suštinski razlikuju od naprijed navedenih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine. Dakle, radi se o potpuno različitim skupinama, odnosno u konkretnom slučaju ne postoji analogna situacija zbog čega nije ispunjen temeljni uvjet da bi se dalje analiziralo postojanje diskriminacije.

43. Osim toga, Ustavni sud naglašava kako prema stavovima Europskog suda zakonodavac uživa "polje slobodne procjene" (*engl. margin of appreciation*) kod procjenjivanja o tome postoje li ili ne postoje razlike u inače sličnim situacijama kojima bi se mogao opravdati različit zakonski tretman, odnosno, po pravilu, poštuje se izbor zakonodavne politike države ugovornice, osim ako je bez razumne osnove. U konkretnom slučaju zakonodavac je "izdvojio" posebnu skupinu uposlenika kojima je zbog specifičnosti radnoga mjesta propisao posebne dodatke na plaću temeljem posebnih uvjeta rada. Ustavni sud je prethodno detaljno razmotrio pravni status, vrstu poslova koje obavljaju, te uvjete u kojim se izvršavaju poslovi uposlenih u institucijama BiH kojima je Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovini propisao pravo na dodatke na ime posebnih uvjeta rada. Po mišljenju Ustavnog suda zakonodavac je, prema načelu *polja slobodne procjene*, imao pravo smatrati kako je propisivanje naknada na ime posebnih uvjeta rada uposlenima u institucijama BiH bilo opravdano željom da se zaštite interesi uposlenih koji obavljaju takve poslove zbog kojih im prijeti opasnost od ugrožavanja života, profesionalne bolesti ili narušavanja zdravlja. S druge strane, Ustavni sud smatra kako se nepropisivanje prava na dodatak na plaću stručnim suradnicima pravnicima i stručnim suradnicima istražiteljima u Tužiteljstvu BiH može opravdati (i) primjenom gore navedenoga načela *polja slobodne procjene* koje uživa zakonodavac u konkretnom slučaju. Po mišljenju Ustavnog suda ne može se tvrditi kako je "bez razumne osnove" odluka zakonodavca o isključenju navedenih kategorija uposlenika u Tužiteljstvu BiH od ove vrste naknada, upravo imajući u vidu specifičnosti drugih zanimanja za koja je zakonodavac propisao ovu vrstu naknade.

44. Na temelju navedenoga, u odnosu na navode iz Zahtjeva Suda BiH suca Halila Lagumdžije, broj U 30/13, Ustavni sud zaključuje kako je osporeni zakon sukladan članku II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 14. Europske konvencije, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

45. Podnositelj zahtjeva traži odgovor na pitanje je li osporeni zakon protivan članku I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, koji propisuje da je Bosna i Hercegovina demokratska država koja funkcionira sukladno zakonu i na temelju slobodnih i demokratskih izbora. Međutim, zahtjev ne sadrži obrazloženje razloga u svezi s kojim načelima, koji proizlaze iz navedenoga članka, je došlo do povrede navedenoga članka. Zbog navedenoga Ustavni neće ulaziti u analizu povodom navedenoga pitanja.

VII. Zaključak

46. Ustavni sud zaključuje kako Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07), u odnosu na navode iz zahtjeva Suda BiH, sutkinje Medihe Pašić, nije sukladan odredbama članka I/2. Ustava Bosne i Hercegovine jer krši načelo neovisnosti pravosuđa kao temeljne garancije vladavine prava.

47. Ustavni sud ističe kako Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07) u odnosu na navode iz zahtjeva Suda BiH, sutkinje Medihe Pašić, nije sukladan odredbama članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 14. Europske konvencije, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

48. Međutim, Ustavni sud zaključuje kako je Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudbenim i tužiteljskim institucijama na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07) u odnosu na navode iz zahtjeva Suda BiH, suca Halila Lagumdžije, sukladan odredbama članka II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 14. Europske konvencije, člankom 1. Protokola broj 12 uz Europsku konvenciju i člankom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

49. Na temelju članka 61. st. 1, 2. i 3. i članka 63. stavak 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

50. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **У 29/13**, рјешавајући захтјеве **Суда**

Босне и Херцеговине (судија Медихе Пашић и Халила Лагумџије), на основу члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине, члана 59 став 2 алинеја 2, члана 61 ст. 1, 2 и 3 и члана 63 став 4 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине ("Службени гласник Босне и Херцеговине" бр. 60/05, 64/08 и 51/09), у саставу:

Валерија Галић, предсједница
Tudor Pantiru, потпредсједник
Миодраг Симовић, потпредсједник
Сеада Палаврић, потпредсједница
Мато Тадић, судија
Constance Grewe, судија
Мирсад Ћеман, судија
Маргарита Цаца-Николовска, судија
Златко М. Кнежевић, судија
на сједници одржаној 28. марта 2014. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Усваја се захтјев **Суда Босне и Херцеговине (судије Медихе Пашић**) за оцјену компатибилности Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05 и 32/07).

Утврђује се како Закон о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05 и 32/07), због тога што не садржи одредбе о накнадама на име трошкова смјештаја у току рада, није у складу с одредбама члана I/2. Устава Босне и Херцеговине и одредбама члана II/4 Устава Босне и Херцеговине, у вези с чланом 14 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чланом 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, као и чланом 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

Налаже се Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине да, у складу с чланом 63 став 4 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, најкасније у року од шест мјесеци од дана достављања ове одлуке, усклади Закон о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05 и 32/07) у погледу накнада на име трошкова смјештаја с одредбама члана I/2 Устава Босне и Херцеговине и одредбама члана II/4 Устава Босне и Херцеговине, у вези с чланом 14 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чланом 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, као и чланом 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

Налаже се Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине да, у складу с чланом 74 став 5 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року из претходног става, обавијести Уставни суд Босне и Херцеговине о мјерама које су предузете с циљем да се изврши ова одлука.

Одбија се захтјев **Суда Босне и Херцеговине (судије Халила Лагумџије**) у односу на оцјену компатибилности Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05 и 32/07), због тога што не садржи одредбе о накнадама за посебне услове рада за поједине категорије запосленика у Тужилаштву Босне и Херцеговине.

Утврђује се да је Закон о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05 и 32/07), у односу на наводе **Суда Босне и Херцеговине (судије Халила Лагумџије**), у складу с одредбама члана II/4 Устава Босне и Херцеговине, у вези с чланом 14 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, чланом 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, као и чланом 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Дистрикта Брчко Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. Суд Босне и Херцеговине (судија Медиха Пашић), у предмету поводом тужби тужиоца (двоје судија Суда Босне и Херцеговине) пред Судом Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Суд БиХ) за исплату накнада на име трошкова смјештаја у току рада, поднио је 29. новембра 2013. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) захтјев за оцјену компатибилности Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05 и 32/07, у даљњем тексту: оспорени закон) с одредбама чл. I/2 и II/4 Устава Босне и Херцеговине, у вези с чланом 14 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција), чланом 1 ст. 1 и 2 Протокола број 12 уз Европску конвенцију, као и чланом 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима, те одређеним међународним инструментима. Овај захтјев је заведен под бројем У 29/13.

2. Суд БиХ (судија Халил Лагумџија), у предмету поводом тужби тужиоца (стручни сарадници истражиоци и стручни сарадници правници запослени у Тужилаштву Босне и Херцеговине) пред Судом БиХ за исплату накнада за посебне услове рада, поднио је 10. децембра 2013. године Уставном суду захтјев за оцјену компатибилности оспореног закона с одредбама чл. I/2 и II/4 Устава Босне и Херцеговине, у вези с чланом 14 Европске конвенције и чланом 1 ст. 1 и 2 Протокола број 12 уз Европску конвенцију, као и чланом 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима. Овај захтјев је заведен под бројем У 30/13.

3. Имајући у виду наведено Уставни суд је, у складу с чланом 31 став 1 Правила Уставног суда, донио одлуку да споји наведене захтјеве о којима ће водити један поступак и донијети једну одлуку под бројем У 29/13.

II. Поступак пред Уставним судом

4. На основу члана 22 став 1 Правила Уставног суда од Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, Представничког дома и Дома народа затражено је 16. децембра 2013. године и 31. јануара 2014. године да доставе одговоре на захтјеве.

5. Дом народа и Представнички дом су 27. јануара и 5. фебруара 2014. године доставили одговор на захтјев број У 29/13.

6. Представнички дом и Дом народа су 27. фебруара и 14. марта 2014. године доставили одговор на захтјев број У 30/13.

7. На основу члана 26 став 2 Правила Уставног суда, одговори на захтјеве су прослијеђени подносиоцу захтјева 10. и 28. фебруара, те 14. марта 2014. године.

III. Захтјев

а) 1. Наводи из захтјева број У 29/13

8. Подносилац захтјева је навео да је пред Судом БиХ покренут парнични поступак поводом тужбе двоје тужилаца судија против тужене Босне и Херцеговине – Суда БиХ ради исплате накнада на име трошкове смјештаја у току рада за период од 1. октобра 2010. године до 30. априла 2012. године. У тужби је наведено како су плате и друге накнаде које немају карактер плате и одређена материјална права тужилаца, као судија Суда БиХ, регулисани оспореним законом. Међутим, оспорени закон не прописује право на накнаду трошкова смјештаја у току рада, иако је наведено право једно од основних права свих запосленика било у приватном, било у јавном сектору, на било ком нивоу територијално-политичких заједница у Босни и Херцеговини. Супротно томе, право на накнаду трошкова смјештаја је предвиђено чланом 37 став 1 Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине који прописује да се детаљније уређење овог права врши подзаконским актима. Ставом 2 истог члана прописано је да накнада може да износи максимално до висине основице за обрачун плате прописане у члану 7 тог закона. У складу са Законом о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине државни службеници, намјештеници, изабрани дужносници и сви остали запосленици уживају сва права из радног односа, па тако и право на накнаду. Тужиоци, односно судије, односно стручно особље запослено у правосудним институцијама на нивоу Босне и Херцеговине су једина категорија запосленика на територији Босне и Херцеговине која нема право на накнаду трошкова смјештаја, што представља дискриминацију која не може да се оправда било каквим "објективним и разумним" поступањем законодавца.

9. Даље, истакнуто је како тужиоци сматрају да се редуковањем обима накнада из радног односа на свега три у односу на девет колико их уживају сви остали запослени у Босни и Херцеговини, носиоци правосудних функција дискриминисани у односу на запослене у законодавној и извршној власти, као и у односу на изабране дужноснике, државне службенике и намјештенике. Наведеним поступањем законодавне власти крши се принцип подјеле власти, а уколико судска власт није довољно финансирана или је финансирана зависно од вољи друге власти, утолико је независност и дјелотворност судске власти мања, а материјални статус судија не само да није заштићен од неповољних економских кретања него је у потпуности зависан од извршне и законодавне власти, што је супротно међународним принципима садржаним у сљедећим документима: Основни принцип УН-а о независности судова из новембра 1995. године, Препорука 94 (12) Одбора министара Савјета Европе од 13. октобра 1994. године, Закључак под тачком 4 мултилатералног састанка представница чланица Савјета Европе о гаранцијама независности судства, Будимпешта, мај 1998. године, Европска повеља о законима за судије, Стразбург 1998, те Општа повеља судија из Таипеиа (Тајван), новембар 1999. године. Сходно тим документима, сврха свих посебности материје плата судија је снажно и ефикасно осигурање судске независности и аутономије судства, затим осигурање ефикасног обављања судске дужности, заштита достојанства, интегритета и материјалне независности судија, осигурање објективне непоткупљивости судија у очима странака и опште јавности, из чега неспорно произилази да су тужиоци непосредно дискриминисани по основу избора занимања и радног мјеста, што је изричито забрањено одредбама члана 2 став 2, у вези с чланом 6 став 1а) Закона о забрани дискриминације. Подносилац захтјева подсјећа и на Пресуду Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд ФБиХ) број У-28/11 од 24. јануара 2012. године којом је утврђено да Закон о платама и другим накнадама судија и тужилаца у Федерацији Босне и Херцеговине, у дијелу који се односи на накнаде судија, тужилаца и стручних сарадника, није у сагласности с Уставом ФБиХ.

10. Имајући у виду наведено оспореним законом врши се дискриминација према судијама, тужиоцима и другом стручном особљу запосленом у правосудним институцијама.

а) 2. Наводи из захтјева број У 30/13

11. Подносилац захтјева је навео да је пред Судом БиХ покренут парнични поступак по тужби тужилаца, стручних сарадника истражилаца и стручних сарадника правника запослених у Тужилаштву Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Тужилаштво БиХ) против тужене Босне и Херцеговине, ради исплате дуга на име накнада за посебне услове рада. Плате и друге накнаде које немају карактер плате и одређена материјална права тужилаца, регулисана су оспореним законом, који не прописује право на накнаду за посебне услове рада, иако је оваква накнада прописана позитивним прописима који регулишу радно-правни статус овлашћених службених лица унутар полицијских и других органа Босне и Херцеговине, које у оквиру својих овлашћења обављају исте или сличне послове као тужиоци. Законом о кривичном поступку БиХ, чланом 20 став 1 тачка г) прописано је да овлашћено службено лице има одговарајуће овлашћење унутар државне граничне службе, полицијских органа Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, судске полиције, као и царинских органа, органа финансијске полиције, пореских органа и органа војне полиције. Потпуно је јасно да тужиоци обављају потпуно идентичне послове и задатке какве обављају овлашћена службена лица у смислу Закона о кривичном поступку БиХ, међутим оспореним законом није прописано право на накнаду додатка за посебне услове рада. На примјер, одредбама члана 87 Закона о полицијским службеницима Босне и Херцеговине у зависности од ризика, одговорности, сложености или посебним условима рада на одређеним радним мјестима, руководилац одлучује о трајном одређеном додатку за посебне услове рада на таквим радним мјестима. Осим тога, ова накнада је одређена чланом 26 став 1 тачка б) Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине који прописује како је додатак на плату увећање плате по основу посебних услова радног мјеста за: 1) оперативне послове у Обавјештајно-безбједносној агенцији БиХ, 2) лица распоређена на радна мјеста с посебним овлашћењима и овлашћена службена лица у складу с Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова и Правилником о овлашћењима и овлашћеним службеним лицима у Управи за индиректно опорезивање БиХ, 3) ветеринарске, фитосанитарне и остале инспекторе који обављају послове на граничним прелазима, 4) запослене на оперативним пословима у Служби за послове са странцима, 5) запослене који обављају послове судске полиције и за службенике у заводима за извршење кривичних санкција, 6) запослене у Центру за уклањање мина у БиХ (БХМАЦ) који обављају инспекторске деминерске послове и послове извиђања, 7) запослене у Дирекцији за цивилно ваздухопловство БиХ који обављају послове у вези с управљањем и контролом

ваздушног саобраћаја, 8) запослене с високом школском спремом који имају валидне сертификате везане за потврду посебне стручне оспособљености, а обављају сложене информатичко-апликативне послове који се односе на одржавање и развој управљачких апликација у институцијама БиХ. Осим наведеног, ова накнада прописана је и ентитетским законима који регулишу радно-правни статус запослених овлашћених лица (Закон о полицијским службеницима Федерације Босне и Херцеговине, Закон о платама запосленика у Министарству унутрашњих послова, кривично-поправним установама и судској полицији Републике Српске).

12. У складу с наведеним, на државном и ентитетском нивоу Босне и Херцеговине овлашћена службена лица уживају сва права из радног односа па тако и право на ову накнаду. Тужиоци у тужби наводе да су једина категорија овлашћених службених лица на територији читаве Босне и Херцеговине која нема право на накнаду додатка за посебне услове рада, што представља дискриминацију по основу избора занимања радног мјеста у другим државним и ентитетским институцијама, која не може да се оправда никаквим објективним и разумним поступањем законодавца. Истовремено се врши повреда права на једнакост пред законом и права на имовину, јер акт који се оспорава није у складу с Уставом Босне и Херцеговине због чега је у потпуности супротан међународним конвенцијама којим је утврђена једнакост без дискриминације по било ком основу. Због наведеног је оспорени закон супротан Уставу Босне и Херцеговине, међународним принципима о забрани дискриминације из Европске конвенције, Међународном пакту о грађанским и политичким правима из чега слиједи да су тужиоци непосредно дискриминисани по основу избора занимања и радног мјеста, што је изричито забрањено одредбама члана 2 став 2 у вези с чланом 6 став 1а) Закона о забрани дискриминације. И овај захтјев садржи наводе који се односе на Пресуду Уставног суда ФБиХ број У-28/11 од 24. јануара 2012. године.

б) 1. Одговор на захтјев број У 29/13

13. Дом народа, Уставноправна комисија, је једногласно одлучила да одлуку о захтјеву препусти Уставном суду.

14. Представнички дом, Уставноправна комисија, истакнула је да је с пет гласова "за", једним гласом "против" те једним гласом "суздржан" подржала захтјев.

б) 2. Одговор на захтјев број У 30/13

15. Представнички дом, Уставноправна комисија, једногласно је одлучила да остаје на позицијама важећег оспореног закона.

16. Дом народа, Уставноправна комисија, једногласно је одлучила да Уставни суд, у оквиру својих овлашћења, одлучује о усаглашености оспореног закона с Уставом Босне и Херцеговине.

IV. Релевантни прописи

17. **Закон о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине** ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05 и 32/07) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Оквир Закона

Овим законом утврђују се плате, накнаде и одређена материјална права судија и тужилаца и одређених категорија стручног особља у правосудним институцијама на нивоу Босне и Херцеговине.

Члан 3. тачка а)

Основна мјесечна плата судија Суда Босне и Херцеговине

Основна мјесечна плата судија износи:

а) За судије Суда Босне и Херцеговине: 3.800 КМ.

Члан 5.

Додатак на радни стаж

Основна мјесечна плата сваког судије и тужиоца из члана 2. односно 3. и 4. овог Закона повећава се за 0,5% за сваку пуну годину радног стажа, највише до 40 година.

Члан 8. ст. 1. и 3.

Плаћени годишњи одмор и одсуство за задовољавање вјерских потреба

1. Судије и тужиоци имају право на плаћени годишњи одмор у трајању од 30 радних дана.

3. Сви судије и тужиоци имају право на нето накнаду за годишњи одмор у износу од 50% основне мјесечне плате из тачке а) члана 2. овог Закона.

Члан 11.

Накнада приликом одласка у пензију

Судије и тужиоци имају право на једну основну мјесечну плату као накнаду приликом одласка у пензију, као што је то прописано у члану 2. односно 3. и 4. овог закона.

Члан 14.

Накнада за путне трошкове

Високи судски и тужилачки савјет у сарадњи са Министарством правде Босне и Херцеговине доноси прописе у вези са околностима под којим судија односно тужилац има право на накнаду за путне трошкове настале током обављања службених дужности (дневнице, превоз и смјештај) и износу те накнаде. [...]

Члан 16.

Накнада за упућивање у други суд са или без пристанка судије

У случају упућивања судије да врши дужност судије у другом суду у складу са чланом 50. или 51. Закона о Високом судском и тужилачком савјету, тај судија има право на накнаду за трошкове у складу са одредбама које донесе Високи судски и тужилачки савјет у сарадњи са Министарством правде Босне и Херцеговине.

Члан 17. став 1. тачка г)

Основна мјесечна плата

Основна мјесечна плата сљедећег стручног особља износи:

г) За стручне сараднике Уставног суда Босне и Херцеговине, стручне сараднике и секретаре одјељења Суда Босне и Херцеговине, стручне сараднике/помоћнике тужилаца у Тужилаштву Босне и Херцеговине, правнике/стручно особље Секретаријата Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине: од 1.200 до 1.800 КМ.

18. **Закон о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине** ("Службени гласник БиХ" бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12 и 50/12, 32/13, 87/13 и 87/13): у релевантном дијелу гласи:

Члан 2.

(Појмови)

Појмови коришћени у овом закону имају сљедеће значење:

*а) **институција Босне и Херцеговине**, у смислу овог закона, подразумијева буџетског корисника који се финансира из буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине, у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине;*

Član 19. st. 1. i 3.
(Posebni dodaci)

(1) Policijskim službenicima pripada pravo na posebaan dodatak (policijski dodatak):

a) u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu i Graničnoj policiji BiH, i to pojedinačno najviše do 40% od osnovne plate, s tim da ukupan fond za isplate policijskog dodatka iz ovog stava ne može biti veći od 35% budžeta predviđenog za osnovne plate policijskih službenika na koje se odnosi dodatak iz ove tačke;

b) policijskim službenicima raspoređenim na poslove u sastavu Jedinice za specijalnu podršku Državne agencije za istrage i zaštitu može se odobriti posebaan dodatak pojedinačno najviše do 50% od osnovne plate.

(3) Državnim službenicima koji obavljaju operativno-istražne poslove u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova, pripada pravo na posebaan dodatak do 25% od osnovne plate.

Član 26. stav 1. tačka b)
(Dodatak na platu)

(1) Dodatak na platu je uvećanje plate po osnovu:

b) Posebni uslovi radnog mjesta:

1) za operativne poslove u Obavještajno-bezbjednosnoj agenciji BiH, ...

2) za lica raspoređena na radna mjesta sa posebnim ovlašćenjima i ovlašćena službena lica u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i Pravilnikom o ovlašćenjima i ovlašćenim službenim licima u Upravi za indirektno oporezivanje BiH, ...

3) za veterinarske, fitosanitarne i ostale inspektore koji obavljaju poslove na graničnim prelazima ...

4) za zaposlene na operativnim poslovima u Službi za poslove sa strancima ...

5) za zaposlene koji obavljaju poslove sudske policije i za službenike u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija ...

6) za zaposlene u Centru za uklanjanje mina u BiH (BHMAC) koji obavljaju inspekcijske deminerske poslove i poslove izviđanja ...

7) za zaposlene u Direkciji za civilno vazduhoplovstvo BiH koji obavljaju poslove vezane za upravljanje i kontrolu vazdušnog saobraćaja ...

8) za zaposlene sa visokom školskom spremom koji posjedujy validne certifikate vezane za potvrdu posebne stručne osposobljenosti, a obavljaju složene informatičko-aplikativne poslove koji se odnose na održavanje i razvoj upravljačkih aplikacija u institucijama BiH...

Član 30. stav 1.
(Vrste naknada)

(1) Ovim zakonom utvrđujy se sljedeće naknade za:

a) godišnji odmor i plaćeno odsustvo;

b) ishranu u toku rada;

c) regres za godišnji odmor;

d) bolovanje;

*e) porodiljsko **"i roditeljsko"** odsustvo;*

f) prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika;

g) pravo na troškove smještaja, naknada za odvojeni život i naknada za privremeno raspoređivanje;

h) obavljanje poslova drugog radnog mjesta;

i) rad u upravnim odborima, nadzornim i drugim radnim tijelima:

j) službeno putovanje;

k) prevoz na posao i prevoz sa posla;

l) slučaj teške povrede na radu zaposlenog, teške bolesti i invalidnosti zaposlenog ili člana njegove uže porodice i smrti člana uže porodice zaposlenog;

m) slučaj smrti zaposlenog;

n) obrazovanje i stručno usavršavanje;

o) jubilarne nagrade;

p) otpremninu za odlazak u penziju;

r) slučaj prekobrojnosti;

s) vrijeme produženja radnopravnog statusa izabranih lica i imenovanih funkcionera.

[...]

19. ***Magna charta Magna charta sudija (Osnovni principi)***

Konsultativni savjet evropskih sudija Savjeta Evrope (CCJE), Strasbourg, novembar 2010. godine, u relevantnom dijelu glasi:

Vladavina prava i pravda

1. Sudstvo je jedna od tri grane vlasti u svakoj demokratskoj državi. Njegova misija je da garantuje postojanje vladavine prava i, stoga, da obezbijedi pravilnu primjenu zakona na nepristrasan, pravičan i efikasan način.

Nezavisnost sudstva

2. Nezavisnost i samostalnost sudstva su osnovni preduslovi za funkcionisanje pravosuđa.

3. Sudska nezavisnost treba da bude statutarna, funkcionalna i finansijska. Ona će biti garantovana u pogledu drugih vlasti u državi, onima koji traže pravdu,

drugim sudijama i društvu uopšte, sredstvima nacionalnih pravila na najvišem nivou. Država i svaki sudija pojedinačno su odgovorni za unapređenje i zaštitu sudske nezavisnosti.

4. Nezavisnost sudstva će biti garantovana u pogledu sudske aktivnosti a posebno u pogledu regrutovanja, imenovanja do godina za penzionisanje, unapređenja, neuklanjanja sa funkcije, obuka, sudijskog imuniteta, disciplinе, nagrada i finansiranja sudstva.

Garancije nezavisnosti

7. Nakon konsultacija sa sudstvom, država će obezbijediti ljudske, materijalne i finansijske resurse, neophodne za pravilno funkcionisanje sudskog sistema. Da

bi se izbjegao nezakoniti uticaj, sudije će primati adekvatnu naknadu i biće im obezbijeđena adekvatna penzijska shema, koja će se utvrditi zakonom.

Međunarodni sudovi

23. Ova načela će se primjenjivati mutatis mutandis na sudije svih evropskih i međunarodnih sudova.

20. ***Evropska povelja o zakonu za sudije, 1998. godina**, u relevantnom dijelu glasi:*

1. Opšta načela

1.1. Zakon za sudije ima za cilj da obezbijedi stručnost, nezavisnost i nepristrasnost, koju svako lice opravdano očekuje od sudova i svakog sudije kojem je povjerena zaštita njegovih prava. Ovo isključuje svaku odredbu i svaki postupak koji bi vodio umanjenu povjerenja u takvu stručnost, nezavisnost i nepristrasnost. Ovu Povelju čine odredbe koje na najbolji način mogu garantovati postizanje ovih ciljeva. Njene odredbe imaju za cilj da povećajy stepen garancija u različitim evropskim državama. One ne mogu poslužiti kao opravdanje za izmjenu nacionalnih zakona u namjeri

умањења већ постигнутог нивоа гаранција у дотичним државама.

V. Допустивост

21. При испитивању допустивости захтјева Уставни суд је пошао од одредбе члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине.

Члан VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине гласи:

ц) Уставни суд је надлежан у питањима која му је прослиједио било који суд у Босни и Херцеговини у погледу тога да ли је закон, о чијем важењу његова одлука зависи, компатибилан са овим Уставом, са Европском конвенцијом о људским правима и основним слободама и њеним протоколима, или са законима Босне и Херцеговине, или у погледу постојања или домашаја неког општег правила међународног јавног права које је битно за одлуку суда.

22. Захтјеве за оцјену уставности поднио је Суд БиХ (судије Медиха Пашић и Халил Лагумџија), што значи да је захтјеве поднијело овлашћено лице из члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број *У 5/10* од 26. новембра 2010. године, тачке 7-14, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 37/11). Имајући у виду одредбе члана VI/3ц) Устава Босне и Херцеговине и члана 17 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд сматра да су предметни захтјеви допустиви зато што их је поднио овлашћени субјекат, те да не постоји ниједан формални разлог из члана 17 став 1 Правила Уставног суда због ког захтјев не би био допустив.

VI. Меритум

VI.1. У односу на наводе из захтјева број У 29/13

23. Подносилац захтјева, судија Медиха Пашић, тражи оцјену да ли су судије, тужиоци и друго стручно особље дискриминисани због непостојања релевантних одредби у оспореном закону којим би се регулисало питање накнада на име трошкова смјештаја у току рада. Осим тога, захтјевом се тражи оцјена да ли се због наведеног крши и принцип независности правосуђа који је саставни дио принципа владавине права, прокламовано у члану I/2 Устава Босне и Херцеговине.

24. Уставни суд подсјећа да је разматрао захтјев за оцјену компатибилности оспореног закона у Одлуци број У 7/12 (види Уставни суд, Одлука о допустивости и меритуму број *У 7/12* од 31. јануара 2013. године, објављена у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине" број 17/13). У цитираној одлуци Уставни суд је утврдио да оспорени закон, зато што не садржи одредбе у погледу накнада на име трошкова превоза, топлог оброка и одвојеног живота није у складу с одредбама члана I/2 Устава Босне и Херцеговине, јер крши принцип независности правосуђа као основне гаранције владавине права. Осим тога, због тога што не садржи наведено оспорени закон није у складу с одредбама члана II/4 Устава Босне и Херцеговине, у вези с чланом 14 Европске конвенције, чланом 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију и чланом 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

25. По конкретном захтјеву Уставни суд мора дати оцјену да ли се због тога што оспорени закон не прописује накнаду на име трошкова смјештаја у току рада доводи у питање принцип независности правосуђа као основне гаранције владавине права, односно да ли су, због тога што оспорени закон садржи наведено, судије, тужиоци и друго стручно особље запослено у правосудним институцијама БиХ дискриминисани.

Члан I/2 Устава Босне и Херцеговине гласи:

Босна и Херцеговина је демократска држава, која функционише на принципу владавине права и на основу слободних и демократских избора.

Члан II/4 Устава Босне и Херцеговине гласи:

Уживање права и слобода, предвиђених у овом члану или у међународним споразумима наведеним у Анексу I овог Устава, обезбијеђено је свим лицима у Босни и Херцеговини без дискриминације по било којој основи као што је пол, раса, боја, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално и социјално поријекло или повезаност са националном мањином, имовина, рођење или други статус.

Члан 14 Европске конвенције гласи:

Уживање права и слобода предвиђених овом конвенцијом обезбјеђује се без дискриминације по било којој основи, као што су пол, раса, боја коже, језик, вјероисповијест, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, веза са неком националном мањином, имовно стање, рођење или други статус.

Члан 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију гласи:

Члан 1.

Општа забрана дискриминације

1. Уживање свих права одређених законом обезбиједиће се без дискриминације на било којој основи као што је пол, раса, боја коже, језик, вјера, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, припадност националној мањини, имовина, рођење или други статус.

2. Никога не смију да дискриминишу јавна тијела на било којој основи, како је и наведено у ставу 1.

Међународни пакт о грађанским и политичким правима од 16. децембра 1966. године у релевантном дијелу гласи:

Члан 26.

Све особе су једнаке пред законом и имају право без икакве дискриминације на подједнаку заштиту закона. У том смислу, закон мора да забрањује сваку дискриминацију и да осигура свим лицима подједнаку и успјешну заштиту против сваке дискриминације, нарочито у погледу расе, боје, спола, језика, политичког или другог увјерења, националног или социјалног поријекла, имовног стања, рођења или сваког другог стања.

26. Уставни суд прије свега примјећује да према прописима Босне и Херцеговине, за разлику од других накнада на плату, на примјер накнада на име топлог оброка, регреса, отпремнине приликом одласка у пензију, а које се односе на све запослене, тј. да се за остварење права на ове накнаде не тражи да се испуне одређени услови да би се остварила права на накнаду, на име одвојеног живота и накнаду на име трошкова смјештаја потребно је да запослени ради ван мјеста пребивалишта. Дакле, ове двије накнаде могу да се сматрају сродним накнадама ако се има у виду да је заједнички услов за остварење права на ове накнаде да се ради о запосленима који раде ван мјеста пребивалишта. У цитираној Одлуци У 7/12 Уставни суд је закључио да то што оспорени закон не прописује, између осталог, право на накнаду на име одвојеног живота задире у принцип независности правосуђа, које је саставни дио принципа владавине права прокламовано у члану I/2 Устава Босне и Херцеговине. Из образложења цитиране Одлуке број У 7/12, између осталог, слиједи како Уставни

суд примјећује да је законодавна власт спорним законом онемогућила судијама, тужиоцима и осталим запосленима у Суду БиХ право на накнаде на име трошкова превоза, топлог оброка и одвојеног живота. При том, Уставни суд наглашава како је материјални основ уједно и основ очувања независности правосуђа, на што упућују бројни међународни документи. Неосигурање спорних накнада представља очигледну регресију у гарантовању појединачне независности судија и тужилаца и слабљење улоге коју има правосуђе које служи грађанима и чију позицију, посебно у овим временима, треба да ојача а не ослаби. Уставни суд посебно скреће пажњу на потребу да се носиоцима правосудних функција обезбиједи накнада за одвојени живот, а да би се задовољио принцип одговарајуће територијалне и националне заступљености судија и тужилаца у правосудним институцијама. Наиме, сходно мишљењу Уставног суда, имајући у виду друштвено-политичко уређење Босне и Херцеговине, те ратна дешавања која су, између осталог, имала за посљедицу промјену структуре становништва у Босни и Херцеговини, унутрашњу миграцију, постоји потреба да се у правосудним институцијама обезбиједи и одговарајућа територијална заступљеност конститутивних народа и Осталих. Сходно томе, прописивање наведене накнаде води ка осигурању и одговарајуће територијалне заступљености конститутивних народа и Осталих у правосуђу, што, према мишљењу Уставног суда, јача повјерење и углед правосуђа у очима јавности, односно грађана Босне и Херцеговине. Наведено је, сходно мишљењу Уставног суда, у складу с одредбом члана 43 став 2 Закона о високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 25/04, 93/05, 32/07, 48/07 и 15/08), којом су прописани критеријуми за именовање судија и тужилаца. Том одредбом је прописано да Савјет примјењује одговарајуће уставне одредбе којим се уређују једнака права и заступљеност конститутивних народа и Осталих. Дакле, у цитираној одлуци Уставни суд је посебно скренуо пажњу на потребу да се носиоцима правосудних функција обезбиједи накнада за одвојени живот, а да би се задовољио принцип независности судија и тужилаца и одговарајуће територијалне и националне заступљености судија и тужилаца у правосудним институцијама. Неспорно је да и прописивање накнаде на име трошкова смјештаја током рада води ка задовољењу принципа независности судија и тужилаца и осигурању одговарајуће територијалне заступљености конститутивних народа и Осталих у правосуђу. Из истих разлога као у Одлуци број У 7/12 Уставни суд закључује да непрописивањем накнада на име трошкова смјештаја судијама, тужиоцима и другом стручном особљу законодавна власт задире у принцип независности правосуђа као гаранта владавине права. Стога, произилази да је оспорени закон у супротности с принципом независности правосуђа као гаранта владавине права који је садржан у члану I/2 Устава Босне и Херцеговине.

27. Затим, подносилац захтјева тражи оцјену да ли се, због непостојања релевантних одредби у оспореном закону којима би се регулирало питање накнада на име трошкова смјештаја током рада, врши дискриминација према судијама, тужиоцима и другом стручном особљу запосленом у правосудним институцијама. Сходно претходном ставу накнада на име одвојеног живота и накнада на име трошкова смјештаја могу да се сматрају сродним накнадама, ако се има у виду да је заједнички услов за остварење права на ове накнаде да се ради о лицима која раде ван мјеста пребивалишта. Закон о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине је уз накнаду на име одвојеног живота прописао и накнаду на име трошкова смјештаја запосленим у институцијама БиХ, а подзаконским актом су регулисани услови и висина ових накнада (Одлука о начину и поступку остваривања права запослених у институцијама Босне и Херцеговине на трошкове смјештаја, накнаду за одвојени живот и накнаду за привремено распоређивање) као сродних накнада. Уставни суд подсјећа да је у цитираној Одлуци У 7/12 утврдио да је оспорени закон дискриминаторски зато што не садржи одредбе у погледу накнада на име топлог оброка, одвојеног живота и превоза. Из образложења цитиране Одлуке број У 7/12 слиједи, како Уставни суд запажа, да судије и тужиоци и одређене категорије стручног особља у правосудним институцијама на нивоу Босне и Херцеговине из оспореног закона немају истоврсне накнаде као изабрани дужносници, државни службеници, намјештеници и остали запослени у законодавној и извршној власти на нивоу Босне и Херцеговине. Питање ових накнада у осталим институцијама Босне и Херцеговине је регулисано Законом о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12 и 50/12). Уставни суд наглашава специфичност и друштвени значај наведених категорија из оспореног закона за сваку државу која почива на демократским принципима. Законодавац мора да има на уму да њихов независни положај не може да се упоређује с било којим другим категоријама. Уставни суд поново подсјећа и на *Magna charta* судија, којом се држава обавезује да ће обезбиједити људске, материјалне и финансијске ресурсе да би се осигурала независност правосуђа. Уставни суд не може да у спорном закону пронађе оправдање за различито поступање у погледу структуре примања корисника државног буџета, посебно имајући у виду како је правосуђе специфична категорија корисника буџета као и да је спорни закон донесен прије седам година и од тада није никада мијењан нити усклађиван с потребама у смислу економско-финансијске ситуације у земљи. Сходно томе, Уставни суд сматра да не постоји разуман однос пропорционалности између примијењених средстава и циља чијем се остварењу тежило доношењем спорног закона. Штавише, може да се закључи да непрописивање ових накнада у спорном закону за ову категорију буџетских корисника представља дискриминацију будући да крши уставно принцип једнакости из одредбе члана II/4 Устава Босне и Херцеговине. При том, Уставни суд поштује дискрециono право законодавца да уреди поједине области онако како сматра да је то најприкладније. У том смислу, Уставни суд је у Одлуци број *У 12/09* исказао да поштује специфичност уставног поретка Босне и Херцеговине, али да заједнички уставни стандарди комплексних држава – посебно на европском нивоу – морају да се узму у обзир, а одступања могу да се десе једино кад постоји довољно оправдање (види Уставни суд, Одлука број У 12/09 од 28. маја 2010. године, тачка 34). Међутим, Уставни суд поново наглашава да примања носилаца правосудних функција морају да буду на одговарајућем нивоу да би се обезбиједила ефикасност и независност правосуђа. Имајући у виду наведено, а из истих разлога као и у цитираној Одлуци број У 7/12, Уставни суд закључује да је оспорени закон дискриминаторски, зато што не прописује право на накнаду на име трошкова смјештаја током рада судијама, тужиоцима и другом стручном особљу запосленом у правосудним институцијама.

28. Уставни суд закључује, у односу на наводе Суда БиХ (судије Медихе Пашић) из Захтјева број 29/13, да оспорени закон зато што не садржи одредбе у погледу накнада на име трошкова смјештаја није у складу с одредбама члана I/2 Устава Босне и Херцеговине, јер крши принцип независности правосуђа као основне гаранције владавине права. Осим тога, због тога што не садржи наведено оспорени закон није у складу с одредбама члана II/4 Устава Босне и Херцеговине, у вези с чланом 14 Европске конвенције, чланом 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију и чланом 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

29. С обзиром на наведене закључке у погледу дискриминације, Уставни суд неће разматрати наводе подносилаца захтјева о могућој дискриминацији у односу на остале међународне инструменте и Закон о забрани дискриминације Босне и Херцеговине, јер су захтјеви подносилаца захтјева у овој одлуци испитани кроз члан 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију који садржи општи принцип забране дискриминације.

VI.2. У односу на наводе из захтјева У 30/13

30. Подносилац захтјева, судија Халил Лагумџија, тражи оцјену да ли су стручни сарадници истражиоци и стручни сарадници правници запослени у Тужилаштву БиХ дискриминисани због тога што не постоје релевантне одредбе у оспореном закону којим би се регулисало питање накнада на име посебних услова рада.

31. Испитујући наведено, Уставни суд наглашава да члан 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију садржи опште принцип забране дискриминације и гарантује уживање свих права одређених законом без дискриминације на било којој основи као што су пол, раса, боја коже, језик, вјера, политичко или друго мишљење, национално или социјално поријекло, припадност националној мањини, имовина, рођење или други статус. Даље, одредба Протокола број 12 уз Европску конвенцију подразумијева и да јавна тијела никога не могу да дискриминишу према било којој основи, дакле основни принцип недискриминације је проширен и на домаће законе, а не само на права која су гарантована Европском конвенцијом, како то предвиђа члан 14 Европске конвенције.

32. Примјењујући наведене принципе на конкретан случај, Уставни суд подсјећа на то да, сходно пракси Европског суда за људска права, дискриминација наступа ако се лице или група лица која се налазе у аналогној ситуацији различито третирају на основу пола, расе, боје, језика, вјере (...), у погледу уживања права из Европске конвенције, а не постоји објективно и разумно оправдање за такав третман или употребу средстава наспрам жељеног циља који нису у пропорционалном односу (види Европски суд за људска права, *Белгијски језички случај*, пресуда од 9. фебруара 1967. године, серија А, број 6, став 10). При том је неважно да ли је дискриминација посљедица различитог законског третмана или примјене самог закона (види Европски суд за људска права, *Ирска против Велике Британије*, пресуда од 18. јануара 1978. године, серија А, број 25, став 226).

33. Такође, Уставни суд подсјећа на то да свако различито поступање не подразумијева и дискриминацију уколико за такво разликовање постоји разумно и објективно оправдање. С тим у вези, Европски суд је у неколико својих пресуда истакнуо да високе стране уговорнице уживају извјесно "унутрашње поље слободне процјене" код процјењивања о томе да ли постоје или не постоје разлике у иначе сличним ситуацијама којима би могао да се оправда различит законски третман (види Европски суд за људска права, *Белгијски језички случај*, пресуда од 23. јула 1968. године, серија А, број 6, страница 35, став 10; *Национални савез белгијских полицајаца*, пресуда од 27. октобра 1975. године, серија А, број 19, страница 47, став 20, стр. 47, као и странице 21 и 22, став 49; *Шведски синдикат возача*, пресуда од 6. фебруара 1976, серија А, број 20, страница 17, став 72; *Ирска против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 18. јануара 1978. године, серија А, број 25, страница 87, став 229). Ширина унутрашњег поља слободне процјене разликује се од случаја до случаја, у зависности од суштине спора и историјату цијелог случаја. У том смислу, један од релевантних чинилаца могло би да буде постојање или непостојање заједничког основа између закона држава-уговорница (види, *mutatis mutandis*, *The Sunday Times*, пресуда од 26. априла 1979. године, серија А, број 30, страница 36, став 59).

34. Ову широку дискрецију процјене Европски суд објашњава ставом да су "због њиховог непосредног познавања матичног друштва и његових потреба, домаће власти, у начелу, у бољем положају да разлуче што је 'у јавном интересу' него међународни судија". Европски суд закључује да ће "поштивати став законодавца о томе што је 'у јавном интересу' уколико тај став није очито без разумне основе" (види Европски суд за људска права, *James и др. против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 21. фебруара 1986. године, серија А, број 98, тачка 46).

35. Дакле, да би различит третман био објективно и разумно оправдан, морају да буду испуњена два услова: а) принцип различитог третмана може да се примијени у сврху постизања легитимнога циља, и б) мора да постоји разуман однос пропорционалности између примијењених средстава и циља чијем се остварењу тежи.

36. Уставни суд подсјећа да је у претходном дијелу одлуке (у односу на наводе из Захтјева број У 29/13) дао одговор на питање да ли је, зато што оспорени закон не прописује право на накнаду трошкова смјештаја судијама, тужиоцима и другом стручном особљу, повријеђен принцип независности правосуђа, односно да ли су они дискриминисани. У односу на Захтјев У 30/13 Уставни суд мора да одговори на питање да ли су стручни сарадници правници и стручни сарадници истражиоци запослени као стручно особље у Тужилаштву БиХ дискриминисани у односу на запослене, односно овлашћена службена лица у другим државним и ентитетским институцијама, јер им оспорени закон не прописује право на додатак на плату за посебне услове рада.

37. Уставни суд подсјећа да постоје суштинске разлике између накнада плате и права на додатке на плату по основу радног мјеста, односно права на посебне додатке на плату. На примјер, накнаде плата су накнаде на име топлог оброка, регреса, отпремнине приликом одласка у пензију, одвојеног живота, трошкова смјештаја, које уколико су прописне остварују сви запослени у одређеним институцијама, односно сви запослени који раде ван мјеста пребивалишта. Међутим, право на посебне додатке на плату имају искључиво запослени који раде на пословима с посебним условима рада. Посебни услови рада су послови радних мјеста на којим запосленим који обављају те послове сваког радног дана, због њихове природе, тежине околности у којим те послове обављају, пријети опасност од угрожавања живота, професионалне болести или нарушавања здравља. Дакле, између свих запослених у одређеним институцијама се издвајају посебне и

специфичне групе којим се прописује право на додатак на плату јер раде на пословима с посебним условима рада.

38. Уставни суд подвлачи како се овим захтјевом тражи одговор на питање да ли су искључиво стручни сарадници правници и стручни сарадници истражиоци запослени у Тужилаштву БиХ као стручно особље, којим су плате и друге накнаде уређене оспореним законом, а који не прописује додатак на плату за посебне услове рада, дискриминисани у односу на запослените, односно овлашћена службена лица у другим државним и ентитетским институцијама који имају право на додатке на плату по основу посебних услова радног мјеста. С тим у вези у предметном захтјеву је, између осталог, указано да су додаци на плату прописани одредбама члана 87 Закона о полицијским службеницима Босне и Херцеговине (Уставни суд уочава да је наведена одредба престала да важи доношењем Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ, који је у члану 19 прописао посебне додатке на плату) и одредбама члана 26 Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине.

39. Уставни суд уочава да наводи подносилаца захтјева указују на дискриминацију по основу професионалног статуса. С тим у вези Уставни суд подсјећа на став из предмета *Van der Mussele* (види Европски суд за људска права, *Van der Mussele против Белгије*, пресуда од 23. новембра 1983. године) "...између Коморе и различитих професија које је навео подносилац, укључујући чак и судске и парасудске професије, постоје фундаменталне разлике на које су правилно скренули позорност и влада и већина у Комисији, наиме разлике у односу на правни статус, услове уласка у професију, природу дужности које су у то укључене, начин извршења тих дужности, итд. Доказ пред Судом не открива ниједну сличност између диспаратних ситуација о којима је ријеч: свака је обиљежена корпусом права и обавеза у односу на које би било неприродно *(artificial*) издвајати један специфичан аспект."

40. Уставни суд налази да је оспорени закон прописао плату, накнаде и одређена материјална права осим за судије и тужиоце и за одређену категорију стручног особља. У стручно особље у смислу оспореног закона улазе и стручни сарадници/помоћници тужилаца у Тужилаштву Босне и Херцеговине, којим оспорени закон није прописао право на додатке због посебних услова рада. Уставни суд налази да је Законом о Тужилаштву БиХ прописано да је Тужилаштво БиХ тијело надлежно за спровођење истраге за кривична дјела за која је надлежан Суд Босне и Херцеговине, те за гоњење починилаца пред Судом Босне и Херцеговине, у складу са Законом о кривичном поступку Босне и Херцеговине и другим примјењивим законима. Даље, Правилником о унутрашњој организацији Тужилаштва БиХ прописано је да се у Канцеларији регистрара и Одјелу за истраге и подршку свједоцима налази посебна категорија запосленика, која превасходно пружа подршку раду тужилаца у кривичним предметима. Уставни суд даље налази да је одредбама наведеног Правилника прописано да стручни сарадник правник, између осталог, пружа помоћ тужиоцу при изради правних поднесака, израђује нацрте оптужница, притужби, приједлога, наредби и других аката, те у складу с упутствима тужиоца врши припреме за главни претрес и заједно с тужиоцем присуствује главном претресу. Затим, Правилником о унутрашњој организацији Тужилаштва БиХ прописано је да стручни сарадник истражилац, између осталог, учествује у активностима Тужилаштва БиХ у сегменту откривања и процесуирања кривичних дјела, припрема документа, извјештаје и смјернице за рад у области откривања кривичних дјела из надлежности Тужилаштва БиХ, припрема и предлаже концепте и методе вођења истрага за конкретна кривична дјела из надлежности Тужилаштва БиХ, планира, организује и пружа другу стручну помоћ у истрагама, анализира чињенице и прикупљене доказе, предузима и друге потребне радње током вођења истраге по захтјеву и налогу тужиоца. Из наведеног слиједи како су стручни сарадници правници и стручни сарадници истражиоци посебна категорија запосленика, која превасходно пружа подршку раду тужилаца у кривичним предметима, односно која помаже тужиоцу и обавља мање сложене послове из надлежности послова тужиоца. Уставни суд примјећује да и оспорени закон наведеном стручном особљу даје одредницу помоћници тужиоца у Тужилаштву БиХ.

41. С друге стране, Уставни суд уочава да је одредбама чл. 19 и 26 Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине прописано који запослени у којим институцијама Босне и Херцеговине имају право на посебне додатке на плату, односно право на додатак на плату због посебних услова рада. На примјер, Уставни суд налази да је наведеним одредбама прописано право на додатак на плату за запослене у Центру за уклањање мина који обављају инспекторске деминерске послове и послове извиђања. Уставни суд уочава да је Законом о деминирању у Босни и Херцеговини прописано да се тим законом, између осталог, уређује организациона структура за уклањање и извиђање мина и неексплодираних убојитих средстава на подручју Босне и Херцеговине, послове деминирања обављају деминери и то у току дневног радног времена, највише до пет часова, а стручни надзор над обављањем послова деминирања обављају инспектори за осигурање квалитета. Право на додатак на основу посебних услова рада у смислу Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговини имају фитосанитарни инспектори који обављају послове на граничним прелазима. Уставни суд уочава да се Законом о заштити здравља биља Босне и Херцеговине, између осталог, регулише здравље биља, одређују се мјере и обавезе ради спречавања појаве, уношења и ширења штетних организама на биљке, биљне производе и друге регулисане објекте/предмете као и њихово искорјењивање. Фитосанитарни инспектори, између осталог, могу да имају приступ биљкама, биљним производима и регулисаним објектима у свако вријеме и на сваком мјесту гдје се они превозе, производе, прерађују, складиште, продају или на други начин користе. Затим, право на посебне додатке у смислу Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговини имају полицијски службеници запослени у Државној агенцији за истраге и заштиту, односно државни службеници у овој агенцији који обављају оперативно-истражне послове. Законом о Државној агенцији за истраге и заштиту прописано је да је ова агенција, између осталог, надлежна да спречава и открива кривична дјела из надлежности Суда Босне и Херцеговине, извршава налоге Суда и главног тужиоца БиХ. Осим тога, Закон о Државној агенцији за истраге и заштиту прописује да полицијски службеници запослени у Државној агенцији за истраге и заштиту примјењују полицијска овлашћења у складу са Законом о полицијским службеницима Босне и Херцеговине поступају као овлашћена службена лица. Даље, у складу са Законом о кривичном поступку Босне и Херцеговине овлашћено службено лице је лице које има одговарајућа овлашћења унутар полицијских органа Босне и Херцеговине,

укључујући Државну агенцију за истраге и заштиту, Државну граничну службу, судску и финансијску полицију, као и унутар царинских органа, пореских органа и органа војне полиције у Босни и Херцеговини. Под овлашћеним службеним лицима сматрају се и стручни сарадници односно истражиоци Тужилаштва БиХ који раде по овлашћењима тужиоца. Законом о полицијским службеницима Босне и Херцеговине прописана су полицијска овлашћења, односно да поред дужности и овлашћења прописаних Законом о кривичном поступку Босне и Херцеговине, полицијски службеници, између осталог, имају сљедећа овлашћења: провјера и утврђивање идентитета лица, привођење, потрага за лицима и стварима, привремено ограничавање слободе кретања, издавање упозорења и наредби, привремено одузимање предмета, преглед лица, ствари и превозних средстава, те употреба силе. Произилази да се ради о групи запослених у потпуно различитим институцијама Босне и Херцеговине којима је заједничко то да обављају оперативне, непосредне послове односно да обављају такве послове због којих им пријети опасност од угрожавања живота, професионалне болести или нарушавања здравља. Из наведених разлога Закон о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговини им је прописао право на додатак на плату због посебних услова рада.

42. Из наведеног произилази да је правни статус, врста послова које обављају, те услови у којим се извршавају послови запослених у институцијама БиХ, којим је Закон о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине прописао право на додатак за посебне услове рада, потпуно различит од правног статуса, врсте послова, те начина извршења послова које обављају стручни сарадници правници и стручни сарадници истражиоци у Тужилаштву БиХ, којима оспорени закон није прописао ово право. Уставни суд уочава да и стручни сарадници правници и стручни сарадници истражиоци у Тужилаштву БиХ имају статус овлашћеног службеног лица у складу са Законом о кривичном поступку као и полицијски службеници. Међутим, наведено овлашћење се односи само на послове који су прецизно наведени у Правилнику о унутрашњој организацији Тужилаштва БиХ који се у погледу посебних услова рада суштински разликују од напријед наведених послова у институцијама Босне и Херцеговине. Дакле, ради се о потпуно различитим групама, односно у конкретном случају не постоји аналогна ситуација због чега није испуњен основни услов да би се даље анализирало да ли постоји дискриминација.

43. Осим тога, Уставни суд наглашава да према ставовима Европског суда законодавац ужива "поље слободне процјене" (*енгл. margin of appreciation*) код процјењивања о томе да ли постоје или не постоје разлике у иначе сличним ситуацијама којима би могао да се оправда различит законски третман, односно, по правилу, поштује се избор законодавне политике државе уговорнице, осим ако је без разумног основа. У конкретном случају законодавац је "издвојио" посебну групу запосленика којима је због специфичности радног мјеста прописао посебне додатке на плату по основу посебних услова рада. Уставни суд је претходно детаљно размотрио правни статус, врсту послова које обављају, те услове у којим се извршавају послови запослених у институцијама БиХ којим је Закон о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговини прописао право на додатке на име посебних услова рада. По мишљењу Уставног суда законодавац је, према начелу *поља слободне процјене*, имао право да сматра да је прописивање накнада на име посебних услова рада запосленим у институцијама БиХ било оправдано жељом да се заштите интереси запослених који обављају такве послове због којих им пријети опасност од угрожавања живота, професионалне болести или нарушавања здравља. С друге стране, Уставни суд сматра да непрописивање права на додатак на плату стручним сарадницима правницима и стручним сарадницима истражиоцима у Тужилаштву БиХ може да се оправда (и) примјеном горе наведеног принципа *поља слободне процјене* које ужива законодавац у конкретном случају. По мишљењу Уставног суда не може да се тврди да је "без разумног основа" одлука законодавца да искључи наведену категорију запосленика у Тужилаштву БиХ од ове врсте накнада, управо имајући у виду специфичности других занимања за која је законодавац прописао ову врсту накнаде.

44. На основу наведеног, у односу на наводе из Захтјева Суда БиХ судије Халила Лагумџије, број У 30/13, Уставни суд закључује да је оспорени закон у складу с чланом II/4 Устава Босне и Херцеговине, у вези с чланом 14 Европске конвенције, чланом 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију и чланом 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

45. Подносилац захтјева тражи одговор на питање да ли је оспорени закон противан члану I/2 Устава Босне и Херцеговине, који прописује да је Босна и Херцеговина демократска држава која функционише у складу са Законом и на основу слободних и демократских избора. Међутим, захтјев не садржи образложење разлога у вези с којим принципима, који произилазе из наведеног члана, је дошло до повреде наведеног члана. Због наведеног Уставни неће улазити у анализу поводом наведеног питања.

VII. Закључак

46. Уставни суд закључује да Закон о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05 и 32/07), у односу на наводе из захтјева Суда БиХ, судије Медихе Пашић, није у складу с одредбама члана I/2 Устава Босне и Херцеговине јер крши принцип независности правосуђа као основне гаранције владавине права.

47. Уставни суд истиче да Закон о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05 и 32/07) у односу на наводе из захтјева Суда БиХ, судије Медихе Пашић, није у складу с одредбама члана II/4 Устава Босне и Херцеговине, у вези с чланом 14 Европске конвенције, чланом 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију и чланом 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

48. Међутим, Уставни суд закључује да је Закон о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" бр. 90/05 и 32/07) у односу на наводе из захтјева Суда БиХ, судије Халила Лагумџије, у складу с одредбама члана II/4 Устава Босне и Херцеговине, у вези с чланом 14 Европске конвенције, чланом 1 Протокола број 12 уз Европску конвенцију и чланом 26 Међународног пакта о грађанским и политичким правима.

49. На основу члана 61 ст. 1, 2 и 3 и члана 63 став 4 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

50. Сходно члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједница
Уставног суда Босне и Херцеговине
Валерија Галић, с. р.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U 29/13**, rješavajući zahtjeve **Suda Bosne i Hercegovine (sutkinje Medihe Pašić i sudije Halila Lagumdžije)**, na osnovu člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 59. stav 2. alineja 2, člana 61. st. 1, 2. i 3. i člana 63. stav 4. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" br. 60/05, 64/08 i 51/09), u sastavu:

Valerija Galić, predsjednica
Tudor Pantiru, potpredsjednik
Miodrag Simović, potpredsjednik
Seada Palavrić, potpredsjednica
Mato Tadić, sudija
Constance Grewe, sutkinja
Mirsad Ćeman, sudija
Margarita Caca-Nikolovska, sutkinja
Zlatko M. Knežević, sudija
na sjednici održanoj 28. marta 2014. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se zahtjev **Suda Bosne i Hercegovine (sutkinje Medihe Pašić)** za ocjenu kompatibilnosti Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07).

Utvrđuje se kako Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07), zbog toga što ne sadrži odredbe o naknadama na ime troškova smještaja u toku rada, nije u skladu s odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Nalaže se Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine da, u skladu s članom 63. stav 4. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana dostave ove odluke, uskladi Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07) u pogledu naknada na ime troškova smještaja s odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Nalaže se Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine da, u skladu s članom 74. stav 5. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku iz prethodnog stava, obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odbija se zahtjev **Suda Bosne i Hercegovine (sudije Halila Lagumdžije)** u odnosu na ocjenu kompatibilnosti Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07), zbog toga što ne sadrži odredbe o naknadama za posebne uvjete rada za pojedine kategorije zaposlenika u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine.

Utvrđuje se da je Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07), u odnosu na navode **Suda Bosne i Hercegovine (sudije Halila Lagumdžije)**, u skladu s odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Sud Bosne i Hercegovine (sutkinja Mediha Pašić), u predmetu povodom tužbi tužilaca (dvoje sudija Suda Bosne i Hercegovine) pred Sudom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Sud BiH) za isplatu naknada na ime troškova smještaja u toku rada, podnio je 29. novembra 2013. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu kompatibilnosti Zakona o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07, u daljnjem tekstu: osporeni zakon) s odredbama čl. I/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), članom 1. st. 1. i 2. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju, kao i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, te određenim međunarodnim instrumentima. Ovaj zahtjev je zaveden pod brojem U 29/13.

2. Sud BiH (sudija Halil Lagumdžija), u predmetu povodom tužbi tužilaca (stručni saradnici istražitelji i stručni saradnici pravnici zaposleni u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine) pred Sudom BiH za isplatu naknada za posebne uvjete rada, podnio je 10. decembra 2013. godine Ustavnom sudu zahtjev za ocjenu kompatibilnosti osporenog zakona s odredbama čl. I/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 14. Evropske konvencije i članom 1. st. 1. i 2. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju, kao i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima. Ovaj zahtjev je zaveden pod brojem U 30/13.

3. Imajući u vidu navedeno Ustavni sud je, u skladu s članom 31. stav 1. Pravila Ustavnog suda, donio odluku o spajanju navedenih zahtjeva o kojima će voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku pod brojem U 29/13.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

4. Na osnovu člana 22. stav 1. Pravila Ustavnog suda od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Predstavničkog doma i Doma naroda zatraženo je 16. decembra 2013. godine i 31. januara 2014. godine da dostave odgovore na zahtjeve.

5. Dom naroda i Predstavnički dom su 27. januara i 5. februara 2014. godine dostavili odgovor na zahtjev broj U 29/13.

6. Predstavnički dom i Dom naroda su 27. februara i 14. marta 2014. godine dostavili odgovor na zahtjev broj U 30/13.

7. Na osnovu člana 26. stav 2. Pravila Ustavnog suda, odgovori na zahtjeve su proslijeđeni podnositelju zahtjeva 10. i 28. februara, te 14. marta 2014. godine.

III. Zahtjev

a) 1. Navodi iz zahtjeva broj U 29/13

8. Podnositelj zahtjeva je naveo kako je pred Sudom BiH pokrenut parnični postupak povodom tužbe dvoje tužilaca sudija protiv tužene Bosne i Hercegovine – Suda BiH radi isplate naknada na ime troškove smještaja u toku rada za period od 1. oktobra 2010. godine do 30. aprila 2012. godine. U tužbi je navedeno kako su plaće i druge naknade koje nemaju karakter plaće i određena materijalna prava tužilaca, kao sudija Suda BiH, regulirani osporenim zakonom. Međutim, osporeni zakon ne propisuje pravo na naknadu troškova smještaja u toku rada, iako je navedeno pravo jedno od osnovnih prava svih zaposlenika bilo u privatnom, bilo u javnom sektoru, na bilo kojem nivou teritorijalno-političkih zajednica u Bosni i Hercegovini. Suprotno tome, pravo na naknadu troškova smještaja je predviđeno članom 37. stav 1. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine koji propisuje da se detaljnije uređenje ovoga prava vrši podzakonskim aktima. Stavom 2. istog člana je propisano kako naknada može iznositi maksimalno do visine osnovice za obračun plaće propisane u članu 7. toga zakona. U skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine državni službenici, namještenici, izabrani dužnosnici i svi ostali zaposlenici uživaju sva prava iz radnog odnosa, pa tako i pravo na naknadu. Tužioci, odnosno sudije, odnosno stručno osoblje zaposleno u pravosudnim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine su jedina kategorija zaposlenika na teritoriji Bosne i Hercegovine koja nema pravo na naknadu troškova smještaja, što predstavlja diskriminaciju koja se ne može opravdati bilo kakvim "objektivnim i razumnim" postupanjem zakonodavca.

9. Dalje, istaknuto je kako tužioci smatraju da se reduciranjem obima naknada iz radnog odnosa na svega tri u odnosu na devet koliko ih uživaju svi ostali zaposlenici u Bosni i Hercegovini, nositelji pravosudnih funkcija diskriminirani u odnosu na zaposlenike u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti, kao i u odnosu na izabrane dužnosnike, državne službenike i namještenike. Navedenim postupanjem zakonodavne vlasti krši se načelo podjele vlasti, a ukoliko sudska vlast nije dovoljno finansirana ili je finansirana ovisno o volji druge vlasti, utoliko je neovisnost i učinkovitost sudske vlasti manja, a materijalni status sudija ne samo da nije zaštićen od nepovoljnih ekonomskih kretanja nego je u potpunosti ovisan o izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, što je suprotno međunarodnim načelima sadržanim u sljedećim dokumentima: Osnovna načela UN-a o neovisnosti sudova iz novembra 1995. godine, Preporuka 94 (12) Odbora ministara Vijeća Evrope od 13. oktobra 1994. godine, Zaključak pod tačkom 4. multilateralnog sastanka predstavnica članica Vijeća Evrope o garancijama neovisnosti sudstva, Budimpešta, maj 1998. godine, Evropska povelja o zakonima za sudije, Strasbourg 1998, te Opća povelja sudija iz Taipeia (Tajvan), novembar 1999. godine. Prema tim dokumentima, svrha svih posebnosti materije plaća sudija je snažno i efikasno osiguranje sudske neovisnosti i autonomije sudstva, potom osiguranje efikasnog obavljanja sudske dužnosti, zaštita dostojanstva, integriteta i materijalne neovisnosti sudija, osiguranje objektivne nepotkupljivosti sudija u očima stranaka i opće javnosti, iz čega nesporno proizlazi kako su tužioci neposredno diskriminirani po osnovu izbora zanimanja i radnog mjesta, što je izričito zabranjeno odredbama člana 2. stav 2, u vezi s članom 6. stav 1.a) Zakona o zabrani diskriminacije. Podnositelj zahtjeva podsjeća i na Presudu Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud FBiH) broj U-28/11 od 24. januara 2012. godine kojom je utvrđeno kako Zakon o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, u dijelu koji se odnosi na naknade sudija, tužilaca i stručnih saradnika, nije u saglasnosti s Ustavom FBiH.

10. Imajući u vidu navedeno osporenim zakonom se vrši diskriminacija prema sudijama, tužiocima i drugom stručnom osoblju zaposlenom u pravosudnim institucijama.

a) 2. Navodi iz zahtjeva broj U 30/13

11. Podnositelj zahtjeva je naveo kako je pred Sudom BiH pokrenut parnični postupak po tužbi tužilaca, stručnih saradnika istražitelja i stručnih saradnika pravnika zaposlenih u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Tužilaštvo BiH) protiv tužene Bosne i Hercegovine, radi isplate duga na ime naknada za posebne uvjete rada. Plaće i druge naknade koje nemaju karakter plaće i određena materijalna prava tužilaca, regulirana su osporenim zakonom, koji ne propisuje pravo na naknadu za posebne uvjete rada, iako je ovakva naknada propisana pozitivnim propisima koji reguliraju radno-pravni status ovlaštenih službenih osoba unutar policijskih i drugih organa Bosne i Hercegovine, koje u okviru svojih ovlasti obavljaju iste ili slične poslove kao tužioci. Zakonom o krivičnom postupku BiH, članom 20. stav 1. tačka g) propisano je kako ovlaštena službena osoba ima odgovarajuće ovlasti unutar državne granične službe, policijskih organa Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, sudske policije, kao i carinskih organa, organa finansijske policije, poreskih organa i organa vojne policije. Potpuno je jasno kako tužioci obavljaju potpuno identične poslove i zadatke kakve obavljaju ovlaštene službene osobe u smislu Zakona o krivičnom postupku BiH, međutim osporenim zakonom nije propisano pravo na naknadu dodatka za posebne uvjete rada. Na primjer, odredbama člana 87. Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine u ovisnosti o riziku, odgovornosti, složenosti ili posebnim uvjetima rada na određenim radnim mjestima, rukovodilac odlučuje o trajnom određenom dodatku za posebne uvjete rada na takvim radnim mjestima. Osim toga, ova naknada je određena članom 26. stav 1. tačka b) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine koji propisuje kako je dodatak na plaću uvećanje plaće po osnovu posebnih uvjeta radnog mjesta za: 1) operativne poslove u Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, 2) osobe raspoređene na radna mjesta s posebnim ovlaštenjima i ovlaštene službene osobe u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i Pravilnikom o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim osobama u Upravi za indirektno oporezivanje BiH, 3) veterinarske, fitosanitarne i ostale inspektore koji obavljaju poslove na graničnim prijelazima, 4) zaposlene na operativnim poslovima u Službi za poslove sa strancima, 5) zaposlene koji obavljaju poslove sudske policije i za službenike u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija, 6) zaposlene u Centru za uklanjanje mina u BiH (BHMAC) koji obavljaju inspektorske deminerske poslove i poslove izviđanja, 7) zaposlene u Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH koji obavljaju poslove u vezi s upravljanjem i kontrolom zračnog prometa, 8) zaposlene s visokom školskom spremom koji imaju validne certifikate vezane za potvrdu posebne stručne osposobljenosti, a obavljaju složene informatičko-aplikativne poslove koji se odnose na održavanje i razvoj upravljačkih aplikacija u institucijama BiH. Osim navedenog, ova naknada je propisana i entitetskim zakonima koji reguliraju radno-pravni status zaposlenih ovlaštenih osoba (Zakon o policijskim službenicima Federacije Bosne i Hercegovine, Zakon o plaćama zaposlenika u Ministarstvu unutrašnjih poslova, krivično-popravnim ustanovama i sudskoj policiji Republike Srpske).

12. U skladu s navedenim, na državnom i entitetskom nivou Bosne i Hercegovine ovlaštene službene osobe uživaju

sva prava iz radnog odnosa pa tako i pravo na ovu naknadu. Tužioci u tužbi navode kako su jedina kategorija ovlaštenih službenih osoba na teritoriji čitave Bosne i Hercegovine koja nema pravo na naknadu dodatka za posebne uvjete rada, što predstavlja diskriminaciju po osnovu izbora zanimanja radnog mjesta u drugim državnim i entitetskim institucijama, koja se ne može opravdati nikakvim objektivnim i razumnim postupanjem zakonodavca. Istovremeno se vrši povreda prava na jednakost pred zakonom i prava na imovinu, jer akt koji se osporava nije u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine zbog čega je u potpunosti suprotan međunarodnim konvencijama kojima je utvrđena jednakost bez diskriminacije po bilo kojem osnovu. Zbog navedenog je osporeni zakon suprotan Ustavu Bosne i Hercegovine, međunarodnim načelima o zabrani diskriminacije iz Evropske konvencije, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima iz čega slijedi da su tužioci neposredno diskriminirani po osnovu izbora zanimanja i radnog mjesta, što je izričito zabranjeno odredbama člana 2. stav 2. u vezi s članom 6. stav 1.a) Zakona o zabrani diskriminacije. I ovaj zahtjev sadrži navode koji se odnose na Presudu Ustavnog suda FBiH broj U-28/11 od 24. januara 2012. godine.

b) 1. Odgovor na zahtjev broj U 29/13

13. Dom naroda, Ustavnopravna komisija, je jednoglasno odlučila odluku o zahtjevu prepustiti Ustavnom sudu.

14. Predstavnički dom, Ustavnopravna komisija, je istaknula da je s pet glasova "za", jednim glasom "protiv" te jednim glasom "suzdržan" podržala zahtjev.

b) 2. Odgovor na zahtjev broj U 30/13

15. Predstavnički dom, Ustavnopravna komisija, je jednoglasno odlučila kako ostaje na pozicijama važećeg osporenog zakona.

16. Dom naroda, Ustavnopravna komisija, je jednoglasno odlučila kako Ustavni sud, u okviru svojih ovlasti, odlučuje o usaglašenosti osporenog zakona s Ustavom Bosne i Hercegovine.

IV. Relevantni propisi

17. **Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07) u relevantnom dijelu glasi:

Član 1.

Okvir Zakona

Ovim Zakonom utvrđuju se plaće, naknade i određena materijalna prava sudija i tužilaca i određenih kategorija stručnog osoblja u pravosudnim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine.

Član 3. tačka a)

Osnovna mjesečna plaća sudija Suda Bosne i Hercegovine

Osnovna mjesečna plaća sudija iznosi:

a) Za sudije Suda Bosne i Hercegovine: 3.800 KM.

Član 5.

Dodatak na radni staž

Osnovna mjesečna plaća svakog sudije i tužioca iz člana 2. odnosno 3. i 4. ovog Zakona povećava se za 0,5% za svaku punu godinu radnog staža, najviše do 40 godina.

Član 8. st. 1. i 3.

Plaćeni godišnji odmor i odsustvo za zadovoljavanje vjerskih potreba

1. Sudije i tužioci imaju pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana.

3. Svi sudije i tužioci imaju pravo na neto naknadu za godišnji odmor u iznosu od 50% osnovne mjesečne plaće iz tačke a) člana 2 ovog Zakona.

Član 11.

Naknada prilikom odlaska u penziju

Sudije i tužioci imaju pravo na jednu osnovnu mjesečnu plaću kao naknadu prilikom odlaska u penziju, kao što je to propisano u članu 2. odnosno 3. i 4. ovog Zakona.

Član 14.

Naknada za putne troškove

Visoko sudsko i tužilačko vijeće u saradnji sa Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine donosi propise u vezi sa okolnostima pod kojim sudija odnosno tužilac ima pravo na naknadu za putne troškove nastale tokom obavljanja službenih dužnosti (dnevnice, prevoz i smještaj) i iznosu te naknade. [...]

Član 16.

Naknada za upućivanje u drugi sud sa ili bez pristanka sudije

U slučaju upućivanja sudije da vrši dužnost sudije u drugom sudu u skladu sa članom 50. ili 51. Zakona o visokom sudskom i tužilačkom vijeću, taj sudija ima pravo na naknadu za troškove u skladu sa odredbama koje donese Visoko sudsko i tužilačko vijeće u saradnji sa Ministarstvom pravde Bosne i Hercegovine.

Član 17. stav 1. tačka g)

Osnovna mjesečna plaća

Osnovna mjesečna plaća sljedećeg stručnog osoblja iznosi:

g) Za stručne saradnike Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, stručne saradnike i sekretare odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine, stručne saradnike/pomoćnike tužilaca u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, pravnike/stručno osoblje Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine: od 1.200 do 1.800 KM.

18. **Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12 i 50/12, 32/13, 87/13 i 87/13) u relevantnom dijelu glasi:

Član 2.

(Pojmovi)

Pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

*a) **Institucija Bosne i Hercegovine**, u smislu ovog zakona, predstavlja budžetskog korisnika koji se finansira iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine;*

Član 19. st. 1. i 3.

(Posebni dodaci)

(1) Policijskim službenicima pripada pravo na poseban dodatak (policijski dodatak):

a) u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu i Graničnoj policiji BiH i to pojedinačno najviše do 40% od osnovne plaće, s tim da ukupan fond za isplate policijskog dodatka iz ovog stava ne može biti veći od 35% budžeta predviđenog za osnovne plaće policijskih službenika na koje se odnosi dodatak iz ove tačke;

b) policijskim službenicima raspoređenim na poslove u sastavu Jedinice za specijalnu podršku Državne agencije za istrage i zaštitu može se odobriti poseban dodatak pojedinačno najviše do 50% od osnovne plaće.

(3) Državnim službenicima koji obavljaju operativno-istražne poslove u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu,

Član 26. stav 1. tačka b)

(Dodatak na plaću)

(1) Dodatak na plaću je uvećanje plaće po osnovu:

b) posebnih uslova radnog mjesta za:

1) operativne poslove u Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, ...

2) lica raspoređena na radna mjesta s posebnim ovlaštenjima i ovlaštena službena lica u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i Pravilnikom o ovlaštenjima i ovlaštenim službenim licima u Upravi za indirektno oporezivanje BiH, ...

3) veterinarske, fitosanitarne i ostale inspektore koji obavljaju poslove na graničnim prijelazima ...

4) zaposlene na operativnim poslovima u Službi za poslove sa strancima, ...

5) zaposlene koji obavljaju poslove sudske policije i za službenike u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija ...

6) zaposlene u Centru za uklanjanje mina u BiH (BHMAC) koji obavljaju inspektorske deminerske poslove i poslove izviđanja ...

7) zaposlene u Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH koji obavljaju poslove vezane za upravljanje i kontrolu zračnog saobraćaja ...

8) zaposlene s visokom školskom spremom koji imaju validne certifikate vezane za potvrdu posebne stručne osposobljenosti, a obavljaju složene informatičko-aplikativne poslove koji se odnose na održavanje i razvoj upravljačkih aplikacija u institucijama BiH, ...

Član 30. stav 1.

(Vrste naknada)

(1) Ovim zakonom utvrđuju se sljedeće naknade za:

a) godišnji odmor i plaćeno odsustvo;

b) ishranu u toku rada;

c) regres za godišnji odmor;

d) bolovanje;

*e) porodiljsko **"i roditeljsko"** odsustvo;*

f) prekovremeni rad, rad u neradne dane, noćni rad i rad u dane državnih praznika;

g) pravo na troškove smještaja, naknada za odvojeni život i naknada za privremeno raspoređivanje;

h) obavljanje poslova drugog radnog mjesta;

i) rad u upravnim odborima, nadzornim i drugim radnim tijelima;

j) službeno putovanje;

k) prijevoz na posao i prijevoz s posla;

l) slučaj teške povrede na radu zaposlenog, teške bolesti i invalidnosti zaposlenog ili člana njegove uže porodice i smrti člana uže porodice zaposlenog;

m) slučaj smrti zaposlenog;

n) obrazovanje i stručno usavršavanje;

o) jubilarne nagrade;

p) otpremninu za odlazak u penziju;

r) slučaj prekobrojnosti;

s) vrijeme produženja radnopravnog statusa izabranih lica i imenovanih zvaničnika.

[...]

19. ***Magna charta*** **sudija (Osnovna načela)**, Konzultativno vijeće evropskih sudija Vijeća Evrope (CCJE), Strasbourg, studeni 2010. godine, u relevantnom dijelu glasi:

Vladavina prava i pravda

1. Sudstvo je jedna od tri grane vlasti u svakoj demokratskoj državi. Njegova misija je da garantuje postojanje vladavine prava i, stoga, da obezbijedi pravilnu primjenu zakona na nepristrasan, pravičan i efikasan način.

Nezavisnost sudstva

2. Nezavisnost i samostalnost sudstva su osnovni preduslovi za funkcionisanje pravosuđa.

3. Sudska nezavisnost treba da bude statutarna, funkcionalna i finansijska. Ona će biti garantovana u pogledu drugih vlasti u državi, onima koji traže pravdu, drugim sudijama i društvu uopšte, sredstvima nacionalnih pravila na najvišem nivou. Država i svaki sudija pojedinačno su odgovorni za unapređenje i zaštitu sudske nezavisnosti.

4. Nezavisnost sudstva će biti garantovana u pogledu sudske aktivnosti a posebno u pogledu regrutovanja, imenovanja do godina za penzionisanje, unapređenja, neuklanjanja sa funkcije, obuka, sudijskog imuniteta, discipline, nagrada i finansiranja sudstva

Garancije nezavisnosti

7. Nakon konsultacija sa sudstvom, država će obezbijediti ljudske, materijalne i finansijske resurse, neophodne za pravilno funkcionisanje sudskog sistema. Da bi se izbjegao nezakoniti uticaj, sudije će primati adekvatnu naknadu i biće im obezbijeđena adekvatna penzijska šema, koja će se utvrditi zakonom.

Međunarodni sudovi

23. Ova načela će se primjenjivati mutatis mutandis na sudije svih evropskih i međunarodnih sudova.

20. **Evropska povelja o zakonu za sudije, 1998. godina**, u relevantnom dijelu glasi:

1. Opšta načela

1.1. Zakon za sudije ima za cilj da obezbijedi stručnost, nezavisnost i nepristrasnost, koju svako lice opravdano očekuje od sudova i svakog sudije kojem je povjerena zaštita njegovih prava. Ovo isključuje svaku odredbu i svaki postupak koji bi vodio umanjenu povjerenja u takvu stručnost, nezavisnost i nepristrasnost. Ovu Povelju čine odredbe koje na najbolji način mogu garantovati postizanje ovih ciljeva. Njene odredbe imaju za cilj da povećaju stepen garancija u različitim evropskim državama. One ne mogu poslužiti kao opravdanje za izmjenu nacionalnih zakona u namjeri umanjenja već postignutog nivoa garancija u dotičnim državama.

V. Dopustivost

21. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine.

Član VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

c) Ustavni sud je nadležan u pitanjima koja mu je proslijedio bilo koji sud u Bosni i Hercegovini u pogledu toga da li je zakon, o čijem važenju njegova odluka ovisi, kompatibilan sa ovim Ustavom, sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine, ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog opšteg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

22. Zahtjeve za ocjenu ustavnosti podnio je Sud BiH (sutkinja Mediha Pašić i sudija Halil Lagumdžija), što znači da je zahtjeve podnijela ovlaštena osoba iz člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U 5/10* od 26. novembra 2010. godine, tačke 7-14, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 37/11). Imajući u vidu odredbe člana VI/3.c) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 17. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra kako su predmetni zahtjevi dopustivi zato što ih je podnio ovlašteni subjekt, te kako ne postoji nijedan formalni razlog iz člana 17. stav 1. Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

VI.1. U odnosu na navode iz zahtjeva broj U 29/13

23. Podnositelj zahtjeva, sutkinja Mediha Pašić, traži ocjenu jesu li sudije, tužioci i drugo stručno osoblje diskriminirani zbog nepostojanja relevantnih odredbi u osporenom zakonu kojima bi se reguliralo pitanje naknada na ime troškova smještaja u toku rada. Osim toga, zahtjevom se traži ocjena krši li se zbog navedenog i načelo neovisnosti

pravosuđa koje je sastavni dio načela vladavine prava, proklamirano u članu I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

24. Ustavni sud podsjeća kako je razmatrao zahtjev za ocjenu kompatibilnosti osporenog zakona u Odluci broj U 7/12 (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj *U 7/12* od 31. januara 2013. godine, objavljena u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" broj 17/13). U citiranoj odluci Ustavni sud je utvrdio kako osporeni zakon, zato što ne sadrži odredbe u pogledu naknada na ime troškova prijevoza, toplog obroka i odvojenog života nije u skladu s odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, jer krši načelo neovisnosti pravosuđa kao temeljne garancije vladavine prava. Osim toga, zbog toga što ne sadrži navedeno osporeni zakon nije u skladu s odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 14. Evropske konvencije, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

25. Po konkretnom zahtjevu Ustavni sud mora dati ocjenu dovodi li se zbog toga što osporeni zakon ne propisuje naknadu na ime troškova smještaja u toku rada u pitanje načelo neovisnosti pravosuđa kao osnovne garancije vladavine prava, odnosno jesu li, zbog toga što osporeni zakon sadrži navedeno, sudije, tužioci i drugo stručno osoblje zaposleno u pravosudnim institucijama BiH diskriminirani.

Član I/2. Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcionira u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

Član II/4. Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Uživanje prava i sloboda, predviđenih u ovom članu ili u međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I ovog Ustava, osigurano je svim licima u Bosni i Hercegovini bez diskriminacije po bilo kojem osnovu kao što je spol, rasa, boja, jezik, vjera, političko i drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost sa nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.

Član 14. Evropske konvencije glasi:

Uživanje prava i sloboda predviđenih ovom konvencijom osigurava se bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, veza sa nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

Član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju glasi:

Član 1.

Opća zabrana diskriminacije

1. Uživanje svih prava određenih zakonom osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status.

2. Nikoga ne smiju diskriminirati javna tijela na bilo kojoj osnovi, kako je i navedeno u stavu 1.

Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima od 16. decembra 1966. godine u relevantnom dijelu glasi:

Član 26.

Sve osobe su jednake pred zakonom i imaju pravo bez ikakve diskriminacije na podjednaku zaštitu zakona. U tom smislu, zakon mora da zabranjuje svaku diskriminaciju i da osigura svim osobama podjednaku i uspješnu zaštitu protiv svake diskriminacije, naročito u pogledu rase, boje, spola, jezika, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, imovnog stanja, rođenja ili svakog drugog stanja.

26. Ustavni sud prije svega primjećuje kako prema propisima Bosne i Hercegovine, za razliku od drugih naknada na plaću, na primjer naknada na ime toplog obroka, regresa, otpremnine prilikom odlaska u mirovinu, a koje se odnose na sve zaposlene, tj. da se za ostvarenje prava na ove naknade ne traži ispunjenje određenih uvjeta, za ostvarenje prava na naknadu na ime odvojenog života i naknadu na ime troškova smještaja je potrebno da zaposleni radi van mjesta prebivališta. Dakle, ove se dvije naknade mogu smatrati srodnim naknadama ako se ima u vidu da je zajednički uvjet za ostvarenje prava na ove naknade da se radi o zaposlenima koji rade van mjesta prebivališta. U citiranoj Odluci U 7/12 Ustavni sud je zaključio kako to što osporeni zakon ne propisuje, između ostalog, pravo na naknadu na ime odvojenog života zadire u načelo neovisnosti pravosuđa, koje je sastavni dio načela vladavine prava proklamirano u članu I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Iz obrazloženja citirane Odluke broj U 7/12, između ostalog, slijedi kako Ustavni sud primjećuje da je zakonodavna vlast spornim zakonom onemogućila sudijama, tužiocima i ostalim zaposlenicima u Sudu BiH pravo na naknade na ime troškova prijevoza, toplog obroka i odvojenog života. Pri tome, Ustavni sud naglašava kako je materijalna osnova ujedno i osnova očuvanja neovisnosti pravosuđa, na što upućuju brojni međunarodni dokumenti. Neosiguranje spornih naknada predstavlja očiglednu regresiju u garantiranju pojedinačne neovisnosti sudija i tužilaca i slabljenje uloge koju ima pravosuđe koje služi građanima i čiju poziciju, posebno u ovim vremenima, treba ojačati a ne oslabiti. Ustavni sud posebno skreće pažnju na potrebu da se nositeljima pravosudnih funkcija osigura naknada za odvojeni život, a kako bi se zadovoljio načelo odgovarajuće teritorijalne i nacionalne zastupljenosti sudija i tužilaca u pravosudnim institucijama. Naime, prema mišljenju Ustavnog suda, imajući u vidu društveno-političko uređenje Bosne i Hercegovine, te ratna dešavanja koja su, između ostalog, imala za posljedicu promjenu strukture stanovništva u Bosni i Hercegovini, unutrašnju migraciju, postoji potreba da se u pravosudnim institucijama osigura i odgovarajuća teritorijalna zastupljenost konstitutivnih naroda i Ostalih. Prema tome, propisivanje navedene naknade vodi ka osiguranju i odgovarajuće teritorijalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i Ostalih u pravosuđu, što, prema mišljenju Ustavnog suda, jača povjerenje i ugled pravosuđa u očima javnosti, odnosno građana Bosne i Hercegovine. Navedeno je, prema mišljenju Ustavnog suda, u skladu s odredbom člana 43. stav 2. Zakona o visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 25/04, 93/05, 32/07, 48/07 i 15/08), kojom su propisani kriteriji za imenovanje sudija i tužilaca. Tom odredbom je propisano da Vijeće primjenjuje odgovarajuće ustavne odredbe kojima se uređuju jednaka prava i zastupljenost konstitutivnih naroda i Ostalih. Dakle, u citiranoj odluci Ustavni sud je posebno skrenuo pozornost na potrebu da se nositeljima pravosudnih funkcija osigura naknada za odvojeni život, a kako bi se zadovoljio načelo neovisnosti sudija i tužilaca i odgovarajuće teritorijalne i nacionalne zastupljenosti sudija i tužilaca u pravosudnim institucijama. Nesporno je kako i propisivanje naknade na ime troškova smještaja tokom rada vodi ka zadovoljenju načela neovisnosti sudija i tužilaca i osiguranju odgovarajuće teritorijalne zastupljenosti konstitutivnih naroda i Ostalih u pravosuđu. Iz istih razloga kao u Odluci broj U 7/12 Ustavni sud zaključuje kako nepropisivanjem naknada na ime troškova smještaja sudijama, tužiocima i drugom stručnom osoblju zakonodavna vlast zadire u načelo neovisnosti pravosuđa kao garanta vladavine prava. Stoga, proizlazi kako je osporeni zakon u suprotnosti s načelom neovisnosti pravosuđa kao garanta

vladavine prava koji je sadržan u članu I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

27. Zatim, podnositelj zahtjeva traži ocjenu vrši li se, zbog nepostojanja relevantnih odredbi u osporenom zakonu kojima bi se reguliralo pitanje naknada na ime troškova smještaja tokom rada, diskriminacija prema sudijama, tužiocima i drugom stručnom osoblju zaposlenom u pravosudnim institucijama. Prema prethodnom stavu naknada na ime odvojenog života i naknada na ime troškova smještaja mogu se smatrati srodnim naknadama, ako se ima u vidu kako je zajednički uvjet za ostvarenje prava na ove naknade da se radi o osobama koje rade van mjesta prebivališta. Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine je uz naknadu na ime odvojenog života propisao i naknadu na ime troškova smještaja zaposlenima u institucijama BiH, a podzakonskim aktom su regulirani uvjeti i visina ovih naknada (Odluka o načinu i postupku ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama Bosne i Hercegovine na troškove smještaja, naknadu za odvojeni život i naknadu za privremeno raspoređivanje) kao srodnih naknada. Ustavni sud podsjeća kako je u citiranoj Odluci U 7/12 utvrdio da je osporeni zakon diskriminacijski zato što ne sadrži odredbe u pogledu naknada na ime toplog obroka, odvojenog života i prijevoza. Iz obrazloženja citirane Odluke broj U 7/12 slijedi, kako Ustavni sud zapaža, da sudije i tužioci i određene kategorije stručnog osoblja u pravosudnim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine iz osporenog zakona nemaju istovrsne naknade kao izabrani dužnosnici, državni službenici, namještenici i ostali zaposleni u zakonodavnoj i izvršnoj vlasti na nivou Bosne i Hercegovine. Pitanje ovih naknada u ostalim institucijama Bosne i Hercegovine je regulirano Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12 i 50/12). Ustavni sud naglašava specifičnost i društveni značaj navedenih kategorija iz osporenog zakona za svaku državu koja počiva na demokratskim načelima. Zakonodavac mora imati na umu da se njihov neovisni položaj ne može uspoređivati s bilo kojim drugim kategorijama. Ustavni sud ponovno podsjeća i na *Magna charta* sudija, kojom se država obavezuje osigurati ljudske, materijalne i finansijske resurse kako bi se osigurala neovisnost pravosuđa. Ustavni sud ne može u spornom zakonu pronaći opravdanje za različito postupanje u pogledu strukture primanja korisnika državnog budžeta, posebno imajući u vidu kako je pravosuđe specifična kategorija korisnika budžeta kao i da je sporni zakon donesen prije sedam godina i od tada nije nikada mijenjan niti usklađivan s potrebama u smislu ekonomsko-finansijske situacije u zemlji. Prema tome, Ustavni sud smatra kako ne postoji razuman odnos proporcionalnosti između primijenjenih sredstava i cilja čijem se ostvarenju težilo donošenjem spornog zakona. Štoviše, može se zaključiti kako nepropisivanje ovih naknada u spornom zakonu za ovu kategoriju budžetskih korisnika predstavlja diskriminaciju budući da krši ustavno načelo jednakosti iz odredbe člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine. Pri tome, Ustavni sud poštuje diskrecijsko pravo zakonodavca da uredi pojedine oblasti onako kako smatra da je to najprikladnije. U tome smislu, Ustavni sud je u Odluci broj *U 12/09* iskazao kako poštuje specifičnost ustavnog poretka Bosne i Hercegovine, ali da se zajednički ustavni standardi kompleksnih država – posebno na evropskom nivou – moraju uzeti u obzir, a odstupanja se mogu desiti jedino kada postoji dovoljno opravdanje (vidi Ustavni sud, Odluka broj U 12/09 od 28. maja 2010. godine, tačka 34). Međutim, Ustavni sud ponovno naglašava da primanja nositelja pravosudnih funkcija moraju biti na odgovarajućem nivou kako bi se osigurala efikasnost i neovisnost pravosuđa. Imajući u vidu navedeno, a iz istih razloga kao i u citiranoj Odluci broj U 7/12, Ustavni sud zaključuje kako je osporeni zakon diskriminacijski, zato što ne propisuje pravo na naknadu na ime troškova smještaja tokom rada sudijama, tužiocima i drugom stručnom osoblju zaposlenom u pravosudnim institucijama.

28. Ustavni sud zaključuje, u odnosu na navode Suda BiH (sutkinje Medihe Pašić) iz Zahtjeva broj 29/13, kako osporeni zakon zato što ne sadrži odredbe u pogledu naknada na ime troškova smještaja nije u skladu s odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, jer krši načelo neovisnosti pravosuđa kao osnovne garancije vladavine prava. Osim toga, zbog toga što ne sadrži navedeno osporeni zakon nije u skladu s odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 14. Evropske konvencije, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

29. S obzirom na navedene zaključke u pogledu diskriminacije, Ustavni sud neće razmatrati navode podnositelja zahtjeva o mogućoj diskriminaciji u odnosu na ostale međunarodne instrumente i Zakon o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine, jer su zahtjevi podnositelja zahtjeva u ovoj odluci ispitani kroz član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju koji sadrži opće načelo zabrane diskriminacije.

VI.2. U odnosu na navode iz zahtjeva U 30/13

30. Podnositelj zahtjeva, sudija Halil Lagumdžija, traži ocjenu jesu li stručni saradnici istražitelji i stručni saradnici pravnici zaposleni u Tužilaštvu BiH diskriminirani zbog nepostojanja relevantnih odredbi u osporenom zakonu kojima bi se reguliralo pitanje naknada na ime posebnih uvjeta rada.

31. Ispitujući navedeno, Ustavni sud naglašava kako član 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju sadrži opće načelo zabrane diskriminacije i garantira uživanje svih prava određenih zakonom bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status. Dalje, odredba Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju podrazumijeva i da javna tijela nikoga ne mogu diskriminirati prema bilo kojoj osnovi, dakle osnovno načelo nediskriminacije je prošireno i na domaće zakone, a ne samo na prava garantirana Evropskom konvencijom, kako to predviđa član 14. Evropske konvencije.

32. Primjenjujući navedena načela na konkretan slučaj, Ustavni sud podsjeća na to da, prema praksi Evropskog suda za ljudska prava, diskriminacija nastupa ako se osoba ili grupa osoba koje se nalaze u analognoj situaciji različito tretiraju na osnovu spola, rase, boje, jezika, vjere (...), u pogledu uživanja prava iz Evropske konvencije, a ne postoji objektivno i razumno opravdanje za takav tretman ili upotrebu sredstava naspram željenog cilja koji nisu u proporcionalnom odnosu (vidi Evropski sud za ljudska prava, *Belgijski jezični slučaj*, presuda od 9. februara 1967. godine, serija A, broj 6, stav 10). Pri tome je nevažno je li diskriminacija posljedica različitog zakonskog tretmana ili primjene samog zakona (vidi Evropski sud za ljudska prava, *Irska protiv Velike Britanije*, presuda od 18. januara 1978. godine, serija A, broj 25, stav 226).

33. Također, Ustavni sud podsjeća na to da svako različito postupanje ne podrazumijeva i diskriminaciju ukoliko za takvo razlikovanje postoji razumno i objektivno opravdanje. S tim u vezi, Evropski sud je u nekoliko svojih presuda istaknuo kako visoke strane ugovornice uživaju izvjesno "unutrašnje polje slobodne procjene" kod procjenjivanja o tome postoje li ili ne postoje razlike u inače sličnim situacijama kojima bi se mogao opravdati različit zakonski tretman (vidi Evropski sud za ljudska prava, *Belgijski jezični slučaj*, presuda od 23. jula 1968. godine, serija A, broj 6, stranica 35, stav 10; *Nacionalni savez*

belgijskih policajaca, presuda od 27. oktobra 1975. godine, serija A, broj 19, stranica 47, stav 20, str. 47, kao i stranice 21. i 22, stav 49; *Švedski sindikat vozača*, presuda od 6. februara 1976, serija A, broj 20, stranica 17, stav 72; *Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 18. januara 1978. godine, serija A, broj 25, stranica 87, stav 229). Širina unutrašnjeg polja slobodne procjene se razlikuje od slučaja do slučaja, u ovisnosti o suštini spora i historijatu cijelog slučaja. U tome smislu, jedan od relevantnih činilaca moglo bi biti postojanje ili nepostojanje zajedničke osnove između zakona država-ugovornica (vidi, *mutatis mutandis*, *The Sunday Times*, presuda od 26. aprila 1979. godine, serija A, broj 30, stranica 36, stav 59).

34. Ovu široku diskreciju procjene Evropski sud objašnjava stavom da su "zbog njihovog neposrednog poznavanja matičnog društva i njegovih potreba, domaće vlasti, u načelu, u boljem položaju da razluče što je 'u javnom interesu' nego međunarodni sudija". Evropski sud zaključuje da će "poštivati stav zakonodavca o tome što je 'u javnom interesu' ukoliko taj stav nije očito bez razumne osnove" (vidi Evropski sud za ljudska prava, *James i dr. protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 21. februara 1986. godine, serija A, broj 98, tačka 46).

35. Dakle, kako bi različit tretman bio objektivno i razumno opravdan, moraju biti ispunjena dva uvjeta: a) načelo različitog tretmana se može primijeniti u svrhu postizanja legitimnoga cilja, i b) mora postojati razuman odnos proporcionalnosti između primijenjenih sredstava i cilja čijemu se ostvarenju teži.

36. Ustavni sud podsjeća kako je u prethodnome dijelu odluke (u odnosu na navode iz Zahtjeva broj U 29/13) dao odgovor na pitanje je li, zato što osporeni zakon ne propisuje pravo na naknadu troškova smještaja sudijama, tužiocima i drugom stručnom osoblju, povrijeđeno načelo neovisnosti pravosuđa, odnosno jesu li oni diskriminirani. U odnosu na Zahtjev U 30/13 Ustavni sud mora dati odgovor na pitanje jesu li stručni saradnici pravnici i stručni saradnici istražitelji zaposleni kao stručno osoblje u Tužilaštvu BiH diskriminirani u odnosu na zaposlenike, odnosno ovlaštene službene osobe u drugim državnim i entitetskim institucijama, jer im osporeni zakon ne propisuje pravo na dodatak na plaću za posebne uvjete rada.

37. Ustavni sud podsjeća kako postoje suštinske razlike između naknada plaće i prava na dodatke na plaću po osnovu radnog mjesta, odnosno prava na posebne dodatke na plaću. Na primjer, naknade plaća su naknade na ime toplog obroka, regresa, otpremnine prilikom odlaska u penziju, odvojenog života, troškova smještaja, koje ukoliko su propisne ostvaruju svi zaposleni u određenim institucijama, odnosno svi zaposleni koji rade van mjesta prebivališta. Međutim, pravo na posebne dodatke na plaću imaju isključivo zaposleni koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada. Posebni uvjeti rada su poslovi radnih mjesta na kojima zaposlenima koji obavljaju te poslove svakog radnog dana, zbog njihove prirode, težine okolnosti u kojim te poslove obavljaju, prijeti opasnost od ugrožavanja života, profesionalne bolesti ili narušavanja zdravlja. Dakle, između svih zaposlenih u određenim se institucijama izdvajaju posebne i specifične grupe kojima se propisuje pravo na dodatak na plaću jer rade na poslovima s posebnim uvjetima rada.

38. Ustavni sud podvlači kako se ovim zahtjevom traži odgovor na pitanje jesu li isključivo stručni saradnici pravnici i stručni saradnici istražitelji zaposleni u Tužilaštvu BiH kao stručno osoblje, kojima su plaće i druge naknade uređene osporenim zakonom, a koji ne propisuje dodatak na plaću za posebne uvjete rada, diskriminirani u odnosu na zaposlenike, odnosno ovlaštene službene osobe u drugim državnim i entitetskim institucijama koji imaju pravo na dodatke na plaću po osnovu posebnih uvjeta radnog mjesta. S tim u vezi u predmetnom zahtjevu je, između ostalog, ukazano da su dodaci na plaću propisani odredbama člana 87. Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine (Ustavni sud uočava kako je navedena odredba prestala važiti donošenjem Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, koji je u članu 19. propisao posebne dodatke na plaću) i odredbama člana 26. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine.

39. Ustavni sud uočava kako navodi podnositelja zahtjeva ukazuju na diskriminaciju po osnovu profesionalnog statusa. S tim u vezi Ustavni sud podsjeća na stav iz predmeta *Van der Mussele* (vidi Evropski sud za ljudska prava, *Van der Mussele protiv Belgije*, presuda od 23. novembra 1983. godine) "...između Komore i različitih profesija koje je naveo podnositelj, uključujući čak i sudske i parasudske profesije, postoje fundamentalne razlike na koje su pravilno skrenuli pozornost i vlada i većina u Komisiji, naime razlike u odnosu na pravni status, uvjete ulaska u profesiju, prirodu dužnosti koje su u to uključene, način izvršenja tih dužnosti, itd. Dokaz pred Sudom ne otkriva nijednu sličnost između disparatnih situacija o kojima je riječ: svaka je obilježena korpusom prava i obaveza u odnosu na koje bi bilo neprirodno *(artificial)* izdvajati jedan specifičan aspekt."

40. Ustavni sud nalazi kako je osporeni zakon propisao plaću, naknade i određena materijalna prava osim za sudije i tužioce i za određenu kategoriju stručnog osoblja. U stručno osoblje u smislu osporenog zakona ulaze i stručni saradnici/pomoćnici tužilaca u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, kojim osporeni zakon nije propisao pravo na dodatke zbog posebnih uvjeta rada. Ustavni sud nalazi da je Zakonom o Tužilaštvu BiH propisano da je Tužilaštvo BiH tijelo nadležno za provođenje istrage za krivična djela za koja je nadležan Sud Bosne i Hercegovine, te za gonjenje počinitelja pred Sudom Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i drugim primjenjivim zakonima. Dalje, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Tužilaštva BiH propisano je da se u Uredu registrara i Odjelu za istrage i podršku svjedocima nalazi posebna kategorija zaposlenika, koja prvenstveno pruža podršku radu tužilaca u krivičnim predmetima. Ustavni sud dalje nalazi kako je odredbama navedenog Pravilnika propisano da stručni saradnik pravnik, između ostalog, pruža pomoć tužiocu pri izradi pravnih podnesaka, izrađuje nacrte optužnica, pritužbi, prijedloga, naredbi i drugih akata, te u skladu s uputstvima tužilaca vrši pripreme za glavni pretres i zajedno s tužiocem prisustvuje glavnom pretresu. Zatim, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Tužilaštva BiH je propisano da stručni saradnik istražitelj, između ostalog, sudjeluje u aktivnostima Tužilaštva BiH u segmentu otkrivanja i procesuiranja krivičnih djela, priprema dokumenta, izvještaje i smjernice za rad u oblasti otkrivanja krivičnih djela iz nadležnosti Tužilaštva BiH, priprema i predlaže koncepte i metode vođenja istraga za konkretna krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva BiH, planira, organizira i pruža drugu stručnu pomoć u istragama, analizira činjenice i prikupljene dokaze, poduzima i druge potrebne radnje tokom vođenja istrage po zahtjevu i nalogu tužilaca. Iz navedenog slijedi kako su stručni saradnici pravnici i stručni saradnici istražitelji posebna kategorija zaposlenika, koja prvenstveno pruža podršku radu tužilaca u krivičnim predmetima, odnosno koja pomaže tužiocu i obavlja manje složene poslove iz nadležnosti poslova tužilaca. Ustavni sud primjećuje kako i osporeni zakon navedenom stručnom osoblju daje odrednicu pomoćnici tužilaca u Tužilaštvu BiH.

41. S druge strane, Ustavni sud uočava kako je odredbama čl. 19. i 26. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine propisano koji zaposleni u kojim institucijama Bosne i Hercegovine imaju pravo na posebne dodatke na plaću, odnosno pravo na dodatak na plaću zbog posebnih uvjeta rada. Na primjer, Ustavni sud nalazi kako je navedenim odredbama propisano pravo na dodatak na plaću za zaposlene u Centru za uklanjanje mina koji obavljaju inspektorske deminerske poslove i poslove izviđanja. Ustavni sud uočava kako je Zakonom o deminiranju u Bosni i Hercegovini propisano da se tim zakonom, između ostaloga, uređuje organizacijska struktura za uklanjanje i izviđanje mina i neeksplodiranih ubojitih sredstava na području Bosne i Hercegovine, poslove deminiranja obavljaju demineri i to u toku dnevnog radnog vremena, najviše do pet sati, a stručni nadzor nad obavljanjem poslova deminiranja obavljaju inspektori za osiguranje kvaliteta. Pravo na dodatak na osnovu posebnih uvjeta rada u smislu Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovini imaju fitosanitarni inspektori koji obavljaju poslove na graničnim prijelazima. Ustavni sud uočava kako se Zakonom o zaštiti zdravlja bilja Bosne i Hercegovine, između ostalog, regulira zdravlje bilja, određuju se mjere i obaveze radi sprečavanja pojave, unošenja i širenja štetnih organizama na biljke, biljne proizvode i druge regulirane objekte/predmete kao i njihovo iskorjenjivanje. Fitosanitarni inspektori, između ostalog, mogu imati pristup biljkama, biljnim proizvodima i reguliranim objektima u svako vrijeme i na svakom mjestu gdje se oni prevoze, proizvode, prerađuju, skladište, prodaju ili na drugi način koriste. Zatim, pravo na posebne dodatke u smislu Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovini imaju policijski službenici zaposleni u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, odnosno državni službenici u ovoj agenciji koji obavljaju operativno-istražne poslove. Zakonom o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu je propisano da je ova agencija, između ostalog, nadležna za sprečavanje, otkrivanje krivičnih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, izvršavanje naloga Suda i glavnog tužilaca BiH. Osim toga, Zakon o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu propisuje da policijski službenici zaposleni u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu primjenjuju policijska ovlaštenja u skladu sa Zakonom o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine postupaju kao ovlaštene službene osobe. Dalje, u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine ovlaštena službena osoba je osoba koja ima odgovarajuća ovlaštenja unutar policijskih organa Bosne i Hercegovine, uključujući Državnu agenciju za istrage i zaštitu, Državnu graničnu službu, sudsku i finansijsku policiju, kao i unutar carinskih organa, poreskih organa i organa vojne policije u Bosni i Hercegovini. Pod ovlaštenim službenim osobama se smatraju i stručni saradnici odnosno istražitelji Tužilaštva BiH koji rade po ovlaštenjima tužilaca. Zakonom o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine su propisana policijska ovlaštenja, odnosno da pored dužnosti i ovlaštenja propisanih Zakonom o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, policijski službenici, između ostalog, imaju sljedeća ovlaštenja: provjera i utvrđivanje identiteta osoba, privođenje, potraga za osobama i stvarima, privremeno ograničavanje slobode kretanja, izdavanje upozorenja i naredbi, privremeno oduzimanje predmeta, pregled osoba, stvari i prijevoznih sredstava, te upotreba sile. Proizlazi kako se radi o grupi zaposlenih u potpuno različitim institucijama Bosne i Hercegovine kojima je zajedničko to da obavljaju operativne, neposredne poslove odnosno da obavljaju takve poslove zbog kojih im prijeti opasnost od ugrožavanja života, profesionalne bolesti ili narušavanja zdravlja. Iz navedenih razloga Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovini im je propisao pravo na dodatak na plaću zbog posebnih uvjeta rada.

42. Iz navedenog proizlazi da je pravni status, vrsta poslova koje obavljaju, te uvjeti u kojim se izvršavaju poslovi zaposlenih u institucijama BiH, kojim je Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine propisao pravo na dodatak za posebne uvjete rada, potpuno različit od pravnog statusa, vrste poslova, te načina izvršenja poslova koje obavljaju stručni saradnici pravnici i stručni saradnici istražitelji u Tužilaštvu BiH, kojima osporeni zakon nije propisao ovo pravo. Ustavni sud uočava kako i stručni saradnici pravnici i stručni saradnici istražitelji u Tužilaštvu BiH imaju status ovlaštene službene osobe u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku kao i policijski službenici. Međutim, navedeno ovlaštenje se odnosi samo na poslove koji su precizno navedeni u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Tužilaštva BiH koji se u pogledu posebnih uvjeta rada suštinski razlikuju od naprijed navedenih poslova u institucijama Bosne i Hercegovine. Dakle, radi se o potpuno različitim grupama, odnosno u konkretnom slučaju ne postoji analogna situacija zbog čega nije ispunjen osnovni uvjet da bi se dalje analiziralo postojanje diskriminacije.

43. Osim toga, Ustavni sud naglašava kako prema stavovima Evropskog suda zakonodavac uživa "polje slobodne procjene" (*engl. margin of appreciation*) kod procjenjivanja o tome postoje li ili ne postoje razlike u inače sličnim situacijama kojima bi se mogao opravdati različit zakonski tretman, odnosno, po pravilu, poštuje se izbor zakonodavne politike države ugovornice, osim ako je bez razumne osnove. U konkretnom slučaju zakonodavac je "izdvojio" posebnu grupu zaposlenika kojima je zbog specifičnosti radnog mjesta propisao posebne dodatke na plaću po osnovu posebnih uvjeta rada. Ustavni sud je prethodno detaljno razmotrio pravni status, vrstu poslova koje obavljaju, te uvjete u kojim se izvršavaju poslovi zaposlenih u institucijama BiH kojima je Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovini propisao pravo na dodatke na ime posebnih uvjeta rada. Po mišljenju Ustavnog suda zakonodavac je, prema načelu *polja slobodne procjene*, imao pravo smatrati kako je propisivanje naknada na ime posebnih uvjeta rada zaposlenim u institucijama BiH bilo opravdano željom da se zaštite interesi zaposlenih koji obavljaju takve poslove zbog kojih im prijeti opasnost od ugrožavanja života, profesionalne bolesti ili narušavanja zdravlja. S druge strane, Ustavni sud smatra kako se nepropisivanje prava na dodatak na plaću stručnim saradnicima pravnicima i stručnim saradnicima istražiteljima u Tužilaštvu BiH može opravdati (i) primjenom gore navedenog načela *polja slobodne procjene* koje uživa zakonodavac u konkretnom slučaju. Po mišljenju Ustavnog suda ne može se tvrditi kako je "bez razumne osnove" odluka zakonodavca o isključenju navedenih kategorija zaposlenika u Tužilaštvu BiH od ove vrste naknada, upravo imajući u vidu specifičnosti drugih zanimanja za koja je zakonodavac propisao ovu vrstu naknade.

44. Na osnovu navedenog, u odnosu na navode iz Zahtjeva Suda BiH sudije Halila Lagumdžije, broj U 30/13, Ustavni sud zaključuje kako je osporeni zakon u skladu s članom II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 14. Evropske konvencije, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

45. Podnositelj zahtjeva traži odgovor na pitanje je li osporeni zakon protivan članu I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, koji propisuje da je Bosna i Hercegovina demokratska država koja funkcionira u skladu sa Zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora. Međutim, zahtjev ne sadrži obrazloženje

razloga u vezi s kojim načelima, koji proizlaze iz navedenog člana, je došlo do povrede navedenog člana. Zbog navedenog Ustavni neće ulaziti u analizu povodom navedenog pitanja.

VII. Zaključak

46. Ustavni sud zaključuje kako Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07), u odnosu na navode iz zahtjeva Suda BiH, sutkinje Medihe Pašić, nije u skladu s odredbama člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine jer krši načelo neovisnosti pravosuđa kao osnovne garancije vladavine prava.

47. Ustavni sud ističe kako Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07) u odnosu na navode iz zahtjeva Suda BiH, sutkinje Medihe Pašić, nije u skladu s odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 14. Evropske konvencije, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

48. Međutim, Ustavni sud zaključuje kako je Zakon o plaćama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 90/05 i 32/07) u odnosu na navode iz zahtjeva Suda BiH, sudije Halila Lagumdžije, u skladu s odredbama člana II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, u vezi s članom 14. Evropske konvencije, članom 1. Protokola broj 12 uz Evropsku konvenciju i članom 26. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

49. Na osnovu člana 61. st. 1, 2. i 3. i člana 63. stav 4. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

50. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednica
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Valerija Galić, s. r.

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA
ČETVRTI ODJEL

687

PREDMET MUSLIJA PROTIV BOSNE I HERCEGOVINE

(Zahtjev br. 32042/11)

PRESUDA

STRASBOURG
14.1.2014. godine

Ova će presuda postati konačnom u skladu s uvjetima iz članka 44. stavka 2. Konvencije. Presuda može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Muslija protiv Bosne i Hercegovine,

Europski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Ineta Ziemele, *predsjednica,*
Päivi Hirvelä,
Ledi Bianku,
Vincent A. De Gaetano,
Paul Mahoney,
Faris Vehabović,
Robert Spano, *suci,*
i Françoise Elens-Passos, *registrar Odjela,*

nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost, održanog 10.12.2013., donosi sljedeću presudu usvojenu istoga dana:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je povodom zahtjeva (br. 32042/11) protiv Bosne i Hercegovine što ga je Sudu podnio državljanin Bosne i Hercegovine, g. Adnan Muslija (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva), dana 14.4.2011. prema članku 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Konvencija).

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. K. Kolić, odvjetnik iz Sarajeva. Vladu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada) zastupala je zamjenica zastupnice Vijeća ministra, gđa Z. Ibrahimović.

3. Podnositelj zahtjeva posebno navodi da mu je dva puta suđeno, te da je dva puta kažnjen za isto djelo u vezi s istim događajem.

4. Dana 21.11.2012. zahtjev je dostavljen Vladi. Odlučeno je da će se istodobno ispitati dopuštenost i osnovanost zahtjeva (članak 29. stavak 1.).

ČINJENICE
I. OKOLNOSTI PREDMETA

5. Podnositelj zahtjeva rođen je 1969. godine i živi u Sarajevu.

A. Osuda za prekršaj

6. Dana 13.2.2003. policija u Kaknju podnijela je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv podnositelja zahtjeva Sudu za prekršaje u Kaknju (u daljnjem tekstu: Sud za prekršaje).

7. Rješenjem od 16.8.2004. Sud za prekršaje utvrdio je da je dana 12.2.2003., oko 18.40 sati, podnositelj zahtjeva fizički napao svoju bivšu suprugu M.P. u njezinu stanu, u Kaknju. Podnositelj zahtjeva nekoliko je puta udario M.P. u glavu i nastavio ju je udarati po tijelu u prisutnosti njihove maloljetne djece. Oglašen je krivim za prekršaj protiv javnog reda iz članka 3. stavka 1. točke 2. Zakona o javnom redu iz 2000. godine, zbog čega mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 150 konvertibilnih maraka (KM)[1]. Mjerodavni dio rješenja glasi:

"Muslija Adnan... odgovoran je što je dana 12.2.2003. godine oko 18,40 sati, u ul. Rudi Čajevac u Kaknju, nepozvano ušao u hodnik stana [svoje bivše supruge]... uhvatio M. za vrat... a zatim, u prisustvu svoje maloljetne djece... nekoliko puta svojim dlanovima uputio više udaraca M. u predjelu lica i ostalih dijelova tijela, prijeteći joj da će joj oduzeti oboje djece."

8. Dana 19.10.2004. Kantonalni sud za prekršaje u Zenici potvrdio je tu odluku i ona je postala pravomoćna.

9. Dana 3.8.2006. podnositelj zahtjeva platio je novčanu kaznu.

B. Osuda za kazneno djelo

10. Dana 18.9.2003. kantonalni tužitelj podnio je optužnicu protiv podnositelja zathjeva Općinskom sudu u Kaknju (u daljnjem tekstu: Općinski sud) zbog nanošenja teške tjelesne ozljede M.P.

11. Dana 9.1.2008. Općinski sud oglasio je podnositelja zahtjeva krivim za kazneno djelo nanošenja teške tjelesne ozljede iz članka 177. st. 1. i 2. Kaznenog zakona iz 1998. godine, te mu izrekao zatvorsku kaznu od tri mjeseca. Prilikom izricanja presude, sud je uzeo u obzir razne olakotne okolnosti kao što je protok vremena od počinjenja djela, činjenica da

[1] Konvertibilna marka ima isti fiksni tečaj prema euru kao i njemačka marka: EUR 1 = KM 1,95583.

podnositelj zahtjeva nije ponovio kazneno djelo, da je otac troje maloljetne djece, da nije ranije osuđivan te da je nezaposlen. Sud je uzeo za otegotnu okolnost činjenicu da se incident dogodio u prisutnosti maloljetne djece podnositelja zahtjeva i M.P. Mjerodavni dio ove odluke glasi:

"Optuženi Muslija Adnan... kriv je što je

Dana 12.2.2003. oko 19,00 sati u Kaknju, u ul. Rudi Čajavec bb, ušao u stan u kojem stanuje njegova bivša supruga M.P.... i uhvatio je rukama u predjelu vrata i više puta je udario pesnicom u predio glave, stomaka i lica, kojom prilikom joj je nanio tešku tjelesnu povredu u vidu prijeloma donje vilice... i više lakih tjelesnih povreda..."

12. Dana 7.4.2008. Kantonalni sud u Zenici je potvrdio ovu presudu.

13. Na zahtjev podnositelja zahtjeva zatvorska kazna naknadno je preinačena u novčanu kaznu u iznosu od 9.000 KM. Dana 22.3.2011. podnositelj zahtjeva platio je novčanu kaznu.

C. Postupak pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine

14. Dana 4.6.2008. podnositelj zahtjeva podnio je priziv Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine u kojem se žali na povredu načela *ne bis in idem*.

15. Dana 11.1.2011. Ustavni sud Bosne i Hercegovine odbio je njegov priziv. Ustavni sud Bosne i Hercegovine smatrao je da je podnositelj zahtjeva oglašen krivim za prekršaj protiv javnog reda u prekršajnom postupku, dok je u kaznenom postupku osuđen za kazneno djelo nanošenja teške tjelesne ozljede. Iako su obje odluke donesene povodom istog incidenta, djela su različita po svojoj naravi i nakani.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

16. Člankom 3. stavkom 1. točkom 2. Zakona o javnom redu iz 2000. godine (*Zakon o javnom redu i miru Zeničko-dobojskog kantona*, "Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", br. 8/00, 15/03, 11/07 i 8/08) propisano je da prekršaj javnog reda i mira čini tko na javnom mjestu narušava javni red i mir sudjelovanjem u tučnjavi, zlostavljanjem ili fizičkim napadom na drugoga ili tko izazove tučnjavu odnosno zlostavljanje ili fizički napad na drugoga. Prema članku 6. stavku 1., za prekršaj javnog reda i mira bila je propisana novčana kazna u iznosu od 200 KM do 500 KM ili zatvorska kazna do šezdeset dana. Nakon 15.7.2007. za ovaj prekršaj može se izreći samo novčana kazna u iznosu od 200 KM do 500 KM.

17. Člankom 48. stavkom 2. Kaznenog zakona iz 1998. godine (*Kazneni zakon Federacije Bosne i Hercegovine*, "Službene novine Federacije BiH", br. 43/98, 2/99, 15/99, 29/00 i 59/02), koji je bio na snazi do 1.7.2003., među ostalim je bilo propisano da će se novčana kazna izrečena za prekršaj odbiti od kazne izrečene u kaznenom postupku (50 KM izjednačeno je s danom zatvora) ako obilježja kaznenog djela obuhvaćaju i obilježja prekršaja.

Člankom 177. stavkom 1. toga zakona bilo je propisano da će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina onaj tko drugoga teško tjelesno ozlijedi ili mu teško naruši zdravlje. Ako je to djelo počinjeno protiv roditelja zajedničkog djeteta, zaprijećena kazna iznosila je od jedne do pet godina zatvora (članak 177. stavak 2). Nadležni sud mogao je izreći blažu sankciju od minimalne kazne propisane zakonom u slučaju postojanja olakotnih okolnosti (članak 41. stavak 2).

18. Dana 30.3.2012. Ustavni sud Bosne i Hercegovine je na plenarnoj sjednici utvrdio da je došlo do povrede načela *ne bis in idem* u predmetu koji je gotovo istovjetan ovome predmetu (vidjeti odluku br. *AP 133/09*). U svome obrazloženju Ustavni sud Bosne i Hercegovne izravno se poziva na praksu ovoga Suda utvrđenu u predmetu *Sergej Zolotukin protiv Rusije* ([GC], br. 14939/03, ESLJP 2009) i *Maresti protiv Hrvatske* (br. 55759/07, 25.6.2009.).

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 4. PROTOKOLA BR. 7 UZ KONVENCIJU

19. Podnositelj zahtjeva žali se što mu je dva puta suđeno, te što je dva puta kažnjen za isto djelo u vezi s incidentom koji se dogodio 12.2.2003. oko 18.40 sati u stanu njegove bivše supruge. On se poziva na članak 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju, koji glasi:

"1. Nikome se ne može suditi niti se može ponovno kazniti u kaznenom postupku u nadležnosti iste države za djelo zbog kojega je već bio pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom te države.

2. Odredbe prethodnog stavka ne sprječavaju obnovu postupka u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom dane države ako postoje dokazi o novim ili novootkrivenim činjenicama ili ako je u ranijem postupku došlo do bitne povrede koja je mogla utjecati na njegov ishod.

3. Ovaj se članak ne može staviti izvan snage na osnovi članka 15. Konvencije."

20. Vlada je osporila taj navod.

A. Dopuštenost

21. Sud zapaža da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavka 3.(a) Konvencije. Nadalje, Sud smatra da on nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se on mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Podnesci stranaka

22. Podnositelj zahtjeva navodi da je oglašen krivim za isti incident i iste činjenice i u prekršajnom i u kaznenom postupku, te da je time, bez obzira na dvije različite klasifikacije djela prema domaćem zakonu, povrijeđeno njegovo pravo da mu se ne sudi i da ne bude kažnjen dva puta za isto djelo.

23. Vlada tvrdi da se postupak protiv podnositelja zahtjeva prilikom incidenta od 12.2.2003. sastojao iz dva različita djela s različitim bitnim obilježjima, te da je stoga podnositelj zahtjeva osuđen u dva različita postupka na dva različita suda. U prekršajnom postupku oglašen je krivim za remećenje javnog reda i mira, jer je verbalno i fizički napao svoju bivšu suprugu u prisutnosti njihove malodobne djece i susjeda. Svrha sankcije u ovome postupku bila je zaštita dobrobiti građana te javnog reda i mira u širem smislu. Nadalje, kazna izrečena u prekršajnom postupku nije bila dovoljno stroga za djelo koje je takve težine da se kvalificira kao kazneno djelo po svojoj naravi: sud za prekršaje izrekao je podnositelju zahtjeva minimalnu novčanu kaznu od 150 KM.

S druge strane, kazneni postupak odnosi se na posljedicu radnji podnositelja zahtjeva: tešku tjelesnu ozljedu nanesenu M.P., s čim Sud za prekršaje nije bio upoznat. Sam se napad nije mogao smatrati prekršajem, te je stoga bio predmetom kaznenog postupka. Nanošenje teške tjelesne ozljede nije se moglo smatrati istovjetno djelu remećenja javnog reda i mira, za što je podnositelj zahtjeva kažnjen u postupku pred Sudom za prekršaje.

2. Ocjena Suda

(a) Je li prva kazna po svojoj naravi bila kaznena

24. Sud zapaža da je dana 16.8.2004. podnositelj zahtjeva oglašen krivim u postupku provedenom prema Zakonu o javnom redu iz 2000. godine, te da mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 150 KM. Prema pravnoj klasifikaciji u Bosni i Hercegovini, nije potpuno jasno treba li "prekršaje" smatrati "kaznenim". Dakle, kako bi se odredilo je li podnositelj

zahtjeva "pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom [te] države", prvo pitanje o kojemu treba odlučiti jest je li se taj postupak odnosio na "kaznenu" stvar u smislu članka 4. Protokola br. 7.

25. Sud ponovno ističe da pravna kvalifikacija postupka prema domaćem zakonu ne može biti isključivi kriterij od značaja za primjenu načela *ne bis in idem* iz članka 4. stavka 1. Protokola br. 7. U suprotnome, primjena ove odredbe bila bi ostavljena slobodnoj procjeni država ugovornica u mjeri u kojoj bi to moglo dovesti do rezultata koji su nespojivi s predmetom i svrhom Konvencije (vidjeti, primjetice, *Storbråten protiv Norveške* (odl.), br. 12277/04, ECHR 2007-... (izvadci), s daljim referencijama). Pojam "kaznenog postupka" iz odredbe članka 4. Protokola br. 7 mora se tumačiti u svjetlu općih načela koja se odnose na odgovarajuće riječi "optužba za kazneno djelo" odnosno "kazna" iz članka 6. odnosno 7. Konvencije (vidjeti *Rosenquist protiv Švedske* (odl.), br. 60619/00, 14.9.2004.; *Nilsson protiv Švedske* (odl.), br. 73661/01, ESLJP 2005-...; i *Haarvig protiv Norveške* (odl.), br. 11187/05, 11.12.2007.).

26. U utvrđenoj praksi Suda postavljena su tri mjerila koja su općepoznata kao "mjerila Engel" (vidjeti *Engel i drugi protiv Nizozemske*, 8.6.1976., Serija A. br. 22), koja treba razmotriti pri utvrđivanju ja li riječ o "optužbi za kazneno djelo". Prvo mjerilo je pravna kvalifikacija djela prema domaćem pravu, drugo je sama narav djela, a treće stupanj težine kazne koja bi se mogla izreći dotičnoj osobi. Drugo i treće mjerilo postavljeni su alternativno, ne nužno kumulativno. To, međutim, ne isključuje kumulativni pristup kada odvojenom analizom svakoga mjerila nije moguće doći do jasnog zaključka u pogledu postojanja optužbe za kazneno djelo (vidjeti *Ezeh i Connors protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], br. 39665/98 i 40086/98, st. 82.-86., ESLJP 2003-X, i *Jussila protiv Finske* [GC], br. 73053/01, st. 30.-31., ESLJP 2006-...).

27. U domaćoj pravnoj klasifikaciji djelo o kojemu je riječ predstavlja prekršaj iz članka 3. stavka 1. točke 2. Zakona o javnom redu iz 2000. godine (vidjeti točku 16. gore) Ipak, Sud je ranije našao da određena djela imaju kaznenu konotaciju iako se prema mjerodavnom domaćem pravu smatraju previše trivijalnima da bi se na njih primjenjivao kazneni zakon i postupak (vidjeti *Ziliberberg protiv Moldavije*, br. 61821/00, st. 32.-35., 1.2.2005.; *Menesheva protiv Rusije*, br. 59261/00, stavak 96, ESLJP 2006-...; i *Maresti*, citiran gore, stavak 58.).

28. Uvrštavanje djela o kojemu je riječ u Zakon o javnom redu iz 2000. godine imalo je za cilj zajamčiti zaštitu ljudskog dostojanstva i javnog reda, vrijednosti i interesa koji obično spadaju u sferu zaštite kaznenog prava. Mjerodavna odredba toga zakona usmjerena je prema svim građanima, a ne prema skupini koja ima poseban status. Pozivanje na "lakšu" narav djela samo po sebi ne isključuje njegovu klasifikaciju kao "kaznenog" u autonomnom smislu Konvencije, jer u Konvenciji ništa ne upućuje na to da bi karakterizacija djela kao kaznenog po svojoj naravi, u smislu mjerila Engel, nužno tražila određeni stupanj težine (vidjeti gore citirani predmet *Ezeh*, stavak 104.). Konačno, Sud smatra da su primarni ciljevi pri utvrđivanju djela o kojemu je riječ kažnjavanje i odvraćanje, a to su priznate značajke kaznenih sankcija (*ibid*, st. 102. i 105.).

29. U pogledu stupnja težine mjere, on se utvrđuje s obzirom na najvišu moguću kaznu koja je predviđena mjerodavnim zakonom. Sama izrečena kazna mjerodavna je za ovo utvrđenje, ali ne može umanjiti važnost onoga što je kao mogućnost postojalo na početku (*ibid.*, stavak 120.). Sud primjećuje da je u mjerodavnom razdoblju člankom 6. stavkom 1. Zakona o javnom redu iz 2000. godine predviđena kazna zatvora u trajanju od šezdeset dana kao najveća kazna, iako je podnositelju zahtjeva na kraju izrečena novčana kazna u iznosu od 150 KM.

30. Zajednička osobina svih kaznenopravnih sustava jest to što se određena kaznena djela sankcioniraju novčanom kaznom, dok druga za sobom povlače lišavanje slobode. U ovome je predmetu kazna zatvora izrečena podnositelju zahtjeva u kaznenom postupku kasnije preinačena u novčanu kaznu u iznosu od 9.000 KM. Dva kriterija, narav djela te narav i stupanj težine kazne, predstavljaju alternativne, a ne nužno kumulativne kriterije. Dovoljno je što je sa stanovišta Konvencije djelo o kojemu je riječ po svojoj naravi kazneno djelo (vidjeti *Lauko protiv Slovačke*, 2.9.1998. § 56., *Izvješća o presudama i odlukama* 1998-VI; *Kadubec protiv Slovačke*, 2.9.1998. § 52., *Izvješća o presudama i odlukama* 1998-VI; i *Tsonyo Tsonev protiv Bugarske (br. 2)*, br. 2376/03, § 49., 14.1.2010.).

31. U svjetlu navedenih razmatranja, Sud zaključuje da je narav premetnog djela takva da osudu podnositelja zahtjeva od 16.8.2004. dovodi u sferu "kaznenog postupka" u smislu članka 4. Protokola br.7.

(b) Jesu li djela za koja je podnositelj zahtjeva bio kazneno progonjen bila ista (*idem*)

32. U predmetu *Sergej Zolotukin protiv Rusije* (citiran gore, §§ 70.-78.), Sud je primijetio da praksa koju je Sud stvorio tijekom vremena primjene članka 4. Protokola br. 7 ukazuje na postojanje nekoliko pristupa kada je riječ o pitanju jesu li djela za koja je podnositelj zahtjeva bio kazneno progonjen ista. Nastojeći okončati ovu pravnu nesigurnost, Sud je odlučio dati usuglašeno tumačenje pojma "ista djela" – odnosno elementa *idem* sadržanog u načelu *ne bis in idem*.

33. U predmetu *Sergej Zolotukin* (§ 82.) Sud je zauzeo stav da se članak 4. Protokola br. 7 mora tumačiti tako da se njime zabranjuje kazneni progon ili suđenje za drugo "djelo" ukoliko ono proizlazi iz istovjetnih činjenica ili činjenica koje su u biti iste.

34. Vraćajući se na ovaj predmet, Sud napominje da je podnositelj zahtjeva oglašen krivim za isti postupak prema istoj žrtvi i u isto vrijeme, kako u prekršajnom tako i u kaznenom postupku (vidjeti st. 7. i 11. gore). Godine 2011. Ustavni sud odbio je njegov priziv primjenjujući pravnu praksu koja je postojala prije prakse u predmetu *Zolotukin*. Nakon toga je njegov pristup evoluirao (vidjeti stavak 18. gore). Sud nadalje napominje da definicija prekršaja iz članka 3. stavka 1. točke 2. Zakona o javnom redu iz 2000. godine kao takva ne uključuje nanošenje tjelesne ozljede, dok je taj element ključni za kazneno djelo nanošenja teške tjelesne ozljede iz članka 177. Kaznenog zakona iz 1998. godine. Međutim, u svome rješenju Sud za prekršaje izričito je rekao da je podnositelj zahtjeva kriv što je, *inter alia*, udario M.P. u predjelu lica i cijelog tijela. Fizički napad na M.P. tako predstavlja obilježje prekršaja za koji je podnositelj zahtjeva oglašen krivim (u vezi s ovim vidjeti *Maresti*, citiran gore, § 63.). U kaznenom postupku pred Općinskim sudom podnositelj zahtjeva ponovno je oglašen krivim što je, *inter alia*, udarao M.P. Događaji opisani u odlukama koje su donesene u oba postupka odigrali su se oko 18,40 sati 12.2.2003. u stanu M.P. u Kaknju. Očito se obje odluke odnose na potpuno isti događaj i iste radnje, bez obzira na to što je u odluci Općinskog suda navedeno da se događaj odigrao oko 19 sati.

35. Činjenice koje se odnose na ova dva djela moraju se stoga smatrati u biti istima u smislu članka 4. Protokola br. 7.

(c) Je li postojala dvostrukost postupka (*bis*)

36. Cilj članka 4. Protokola br. 7. je zabrana ponavljanja postupka koji je okončan "pravomoćnom" odlukom. Odluka je pravomoćna u smislu ove odredbe ukoliko je stekla status *res*

judicata. To je slučaj kada je ona neopoziva, odnosno kada više ne postoji na raspolaganju nikakav redovan pravni lijek, ili kada su stranke iscrpjele takve pravne lijekove ili dozvolile da istekne rok za njih, a pritom ga nisu iskoristile (vidjeti *Sergej Zolotukin*, citiran gore, §§ 107. i 108., s daljnjim referencijama).

37. U ovome predmetu Sud za prekršaje donio je svoje rješenje dana 16.8.2004. i ono je postalo pravomoćno 19.10.2004. Kazneni postupak pokrenut je 18.9.2003., dok prekršajni postupak još nije bio okončan. Tako su ova dva postupka vođena istodobno. U vrijeme kada je osuda iz prekršajnog postupka postala pravomoćna i stekla status *res iudicata*, kazneni postupak u tome predmetu vođen je pred prvostupanjskim sudom. U tim okolnostima Sud smatra da je Općinski sud trebao obustaviti kazneni postupak nakon donošenja "pravomoćne" odluke u prvom postupku (vidjeti *Zigarella protiv Italije* (dec.), br. 48154/99, ESLJP 2002-IX (izvadci) i *Sergej Zolotukin*, citiran gore, § 115.). Nadalje, prilikom odlučivanja o prizivu podnositelja zahtjeva, Ustavni sud Bosne i Hercegovine nije uskladio svoju praksu s pristupom što ga je ovaj Sud zauzeo u predmetu *Zolotukin*.

(d) Zaključak

38. Podnositelj zahtjeva "osuđen" je u prekršajnom postupku koji se u autonomnom značenju ovoga termina u Konvenciji izjednačuje s "kaznenim postupkom". Nakon pravomoćnosti ove "osude", on je oglašen krivim za kazneno djelo koje se odnosilo na isto ponašanje za koje je kažnjen u prekršajnom postupku i koje je obuhvaćalo u biti iste činjenice. Ustavni sud Bosne i Hercegovine propustio je primijeniti načela utvrđena u predmetu *Zolotukin* i tako ispraviti situaciju u kojoj se našao podnositelj zahtjeva.

39. U svjetlu navedenoga, Sud smatra da se postupak koji je pokrenut protiv podnositelja zahtjeva na temelju članka 177. stavak 1. Kaznenog zakona iz 1998. godine odnosio na, u biti, isto djelo za koje je već bio poravomoćno osuđen na temelju članka 3. stavka 1. točke 2. Zakona o javnom redu iz 2000. godine.

40. Dakle, došlo je do povrede članka 4. Protokola br. 7.

II. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

41. Sud je ispitao ostale prigovore podnositelja zahtjeva podnesene prema čl. 6. i 14. Konvencije. Međutim, na temelju svih materijala koji mu stoje na raspolaganju te u mjeri u kojoj su pitanja na koja se prigovori odnose u njegovoj nadležnosti, Sud nalazi da oni ne ukazuju na postojanje povrede prava i sloboda utvrđenih Konvencijom ili njezinim protokolima. Iz toga proizlazi da je taj dio zahtjeva očigledno neosnovan, te se mora odbiti u skladu s člankom 35. st. 3. (a) i 4. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

42. Člankom 41. Konvencije propisano je:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Naknada štete

43. Podnositelj zahtjeva potraživao je iznos od 1.200 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.

44. Vlada je smatrala potraživani iznos neopravdanim.

45. U okolnostima ovoga predmeta, Sud smatra da utvrđenje povrede članka 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju samo po sebi predstavlja dovoljnu pravenu naknadu.

B. Troškovi i izdatci

46. Podnositelj zahtjeva također je potraživao iznos od 1.163 eura na ime naknade troškova i izdataka što ih je imao pred ovim Sudom.

47. Vlada je smatrala potraživane iznose neopravdanima.

48. Prema praksi Suda, podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo ako dokaže da su stvarno i nužno nastali te da je riječ o opravdanom iznosu. U ovome predmetu, uzimajući u obzir dokumentaciju u posjedu Suda i navedene kriterije, Sud smatra opravdanim podnositelju zahtjeva dodijeliti potraživani iznos od 1.163 eura na ime troškova i izdataka što ih je imao u postupku pred Sudom, kao i porez koji bi mu mogao biti zaračunat na taj iznos.

C. Zatezna kamata

49. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke, uvećanoj za tri postotna boda.

IZ NAVEDENIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* prigovore koji se odnose na povredu načela *ne bis in idem* dopuštenima, a ostatak zahtjeva nedopuštenim;

2. *Presuđuje* da je došlo do povrede članka 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju;

3. *Presuđuje*

(a) da odgovorna stranka u roku od tri mjeseca od dana konačnosti presude, u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, podnositelju zahtjeva treba isplatiti 1.163 eura (tisuću sto šezdeset i tri eura) na ime troškova i izdataka, preračunato u konvertibilne marke prema važećem tečaju na dan isplate, kao i sve poreze koji bi mu se mogli zaračunati;

(b) po proteku navedenog roka od tri mjeseca do dana isplate treba zaračunati običnu kamatu na navedeni iznos po stopi jednakoj najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke u razdoblju neplaćanja, uvećanu za tri postotna boda;

4. *Odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanom obliku dana 14.1.2014., u skladu s pravilom 77. st. 2. i 3. Pravilnika Suda.

Registrar	Predsjednica
Françoise Elens-Passos	**Ineta Ziemele**

U skladu s člankom 45. stavkom 2. Konvencije i pravilom 74. stavkom 2. Pravilnika Suda, izjava sutkinje Ziemele priložena je ovoj presudi.

I.Z.
F.E.P.

IZJAVA SUTKINJE ZIEMELE

U vezi s točkom 45. ove presude, pozivam se na svoje izdvojeno mišljenje o slaganju u prilogu presude u predmetu *Vinter i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* ([GC], br. 66069/09, 130/10 i 3896/10, ESLJP 2013.), s obzirom na to da obrazloženje koje je u njemu dano potpuno odražava moju kritiku u pogledu standardne formulacije koju Sud koristi u okolnostima kada smatra nepotrebnim dodijeliti naknadu za nematerijalnu štetu.

ПРЕДМЕТ МУСЛИЈА ПРОТИВ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

(Апликација бр. 32042/11)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

14. 01. 2014. године

Ова пресуда ће постати коначна у складу са условима из члана 44. став 2. Конвенције. У пресуди су могуће редакцијске измјене.

У предмету Муслија против Босне и Херцеговине,

Европски суд за људска права (Четврто одјељење), засједајући у вијећу у сљедећем саставу:

Инета Зимеле (Ineta Ziemele), предсједница,
Паиви Хирвела (Päivi Hirvelä),
Леди Бјанку (Ledi Bianku),
Винсент А. де Гаетано (Vincent A. De Gaetano),
Пол Махони (Paul Mahoney),
Фарис Вехабовић,
Роберт Спано*, судије,*
и Франсоаз Елен-Пасос (Françoise Elens-Passos), регистрар Одјела,

након вијећања на сједници затвореној за јавност дана 10.12.2013. године, доноси сљедећу пресуду која је усвојена наведеног датума:

ПОСТУПАК

1. Поступак у овом предмету покренут је по апликацији (бр. 32042/11) против Босне и Херцеговине коју је Суду поднио држављанин Босне и Херцеговине, г. Аднан Муслија (апликант), дана 14. 04. 2011. године, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (Конвенција).

2. Апликанта је заступао г. К. Колић, адвокат из Сарајева. Владу Босне и Херцеговине (Влада) заступала је замјеница агента Савјета министра, гђа З. Ибрахимовић.

3. Апликант посебно наводи да му је два пута суђено, те да је два пута кажњен за исто дјело у вези с истим догађајем.

4. Дана 21. 11. 2012. године апликација је достављена Влади. Одлучено је да ће се истовремено испитати прихватљивост и основаност апликације (члан 29. став 1).

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

5. Апликант је рођен 1969. године и живи у Сарајеву.

А. Осуда за прекршај

6. Дана 13. 02. 2003. године полиција у Какњу је поднијела захтјев за покретање прекршајног поступка против апликанта Суду за прекршаје у Какњу (Суд за прекршаје).

7. Рјешењем од 16. 08. 2004. године Суд за прекршаје утврдио је да је 12. 02. 2003. године, око 18.40 часова, апликант физички напао своју бившу супругу М.П., у њеном стану у Какњу. Апликант је неколико пута ударио М.П. у главу и наставио да је удара по тијелу у присуству њихове малољетне дјеце. Оглашен је кривим за прекршај против јавног реда из члана 3. став 1. тачка 2. Закона о јавном реду из 2000. године, због чега му је изречена новчана казна у износу од 150 конвертибилних марака (КМ) [1]. Релевантни дио рјешења гласи:

"Аднан Муслија... одговоран је што је 12. 02. 2003. године око 18.40 часова, у ул. Руди Чајавец у Какњу, непозвано ушао у ходник стана [своје бивше супруге]... ухватио М. за врат... а затим, у присуству своје малољетне дјеце... неколико пута својим длановима упутио више ударача М. у предјелу лица и осталих дијелова тијела, пријетећи јој да ће јој одузети обоје дјеце."

8. Дана 19. 10. 2004. године Кантонални суд за прекршаје у Зеници потврдио је ту одлуку и она је постала правоснажна.

9. Дана 03. 08. 2006. године апликант је платио новчану казну.

Б. Осуда за кривично дјело

10. Дана 18. 09. 2003. године кантонални тужилац је поднио оптужницу против апликанта Општинском суду у Какњу (Општински суд) због наношења тешке тјелесне повреде М.П.

11. Дана 09. 01. 2008. године Општински суд је огласио апликанта кривим за кривично дјело наношења тешке тјелесне повреде из члана 177. ст. 1. и 2. Кривичног закона из 1998. године, те му изрекао затворску казну од три мјесеца. Приликом изрицања пресуде, суд је узео у обзир разне олакшавајуће околности као што је проток времена од почињења дјела, чињеница да апликант није поновио кривично дјело, да је отац троје малољетне дјеце, да није раније осуђиван, те да је незапослен. Суд је узео као отежавајућу околност чињеницу да се инцидент догодио у присуству малољетне дјеце апликанта и М.П. Релевантни дио ове одлуке гласи:

"Оптужени Муслија Аднан... крив је што је

Дана 12.02.2003. године, око 19.00 часова, у Какњу, у Ул. Руди Чајавец бб, ушао у стан у којем станује његова бивша супруга М.П.... и ухватио је рукама у предјелу врата и више пута је ударио песницом у предио главе, стомака и лица, те јој том приликом нанио тешку тјелесну повреду у виду прелома доње вилице... и више лаких тјелесних повреда..."

12. Дана 07. 04. 2008. године Кантонални суд у Зеници је потврдио ову пресуду.

13. На захтјев апликанта затворска казна је накнадно претворена у новчану казну у износу од 9.000 КМ. Дана 22. 03. 2011. године апликант је платио новчану казну.

Ц. Поступак пред Уставним судом

14. Дана 04. 06. 2008. године апликант је поднио апелацију Уставном суду у којој се жали на повреду принципа *ne bis in idem*.

15. Дана 11. 01. 2011. године Уставни суд Босне и Херцеговине одбио је његову апелацију. Уставни суд је сматрао да је апликант оглашен кривим за прекршај против јавног реда у прекршајном поступку, док је у кривичном поступку осуђен за кривично дјело наношења тешке тјелесне повреде. Иако су обје одлуке донесене поводом истог инцидента, дјела су различита по својој природи и намјери.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО И ПРАКСА

16. Члан 3. став 1. тачка 2. Закона о јавном реду из 2000. године (Закон о јавном реду и миру Зеничко-добојског кантона, "Службене новине Зеничко-добојског кантона", бр. 8/00, 15/03, 11/07 и 8/08) прописује да прекршај јавног реда и мира чини онај ко на јавном мјесту нарушава јавни ред и мир учествовањем у тучи, злостављањем или физичким нападом на другог или ко изазове тучу, односно злостављање или физички напад на другог. Према члану 6. став 1, за прекршај јавног реда и

[1] Конвертибилна марка има исти фиксни курс према евру као и њемачка марка: EUR 1 = KM 1,95583.

мира била је прописана новчана казна у износу од 200 до 500 КМ или затворска казна до шездесет дана. Након 15. 07. 2007. године за овај прекршај може се изрећи само новчана казна од 200 до 500 КМ.

17. Члан 48. став 2. Кривичног закона из 1998. године (Кривични закон Федерације Босне и Херцеговине, "Службене новине Федерације БиХ", бр. 43/98, 2/99, 15/99, 29/00 и 59/02), који је био на снази до 01. 07. 2003. године, прописивао је, између осталог, да ће се новчана казна изречена за прекршај одбити од казне изречене у кривичном поступку (50 КМ је изједначено са даном затвора) уколико обиљежја кривичног дјела обухватају и обиљежја прекршаја.

Члан 177. став 1. истог закона прописивао је да ће се казнити затвором од шест мјесеци до пет година онај ко другог тешко тјелесно повриједи или му тешко наруши здравље. Ако је то дјело почињено против родитеља заједничког дјетета, запријећена казна је износила од једне до пет година затвора (члан 177. став 2). Надлежни суд је могао изрећи блажу санкцију од минималне казне прописане законом у случају постојања олакшавајућих околности (члан 41. став 2).

18. Дана 30. 03. 2012. године Уставни суд је на пленарној сједници утврдио да је дошло до повреде принципа *ne bis in idem* u предмету који је готово идентичан овом предмету (види одлуку бр. АП 133/09). У свом образложењу Уставни суд се директно позива на праксу овог Суда утврђену у предмету Сергеј Золотукин против Русије ([ГЦ], бр. 14939/03, ЕСЉП 2009) и Марести против Хрватске (бр. 55759/07, 25. 06. 2009).

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 4. ПРОТОКОЛА бр. 7 УЗ КОНВЕНЦИЈУ

19. Апликант се жали да му је суђено два пута, те да је два пута кажњен за исто дјело у вези с инцидентом који се догодио 12. 02. 2003. године око 18.40 часова у стану његове бивше супруге. Он се позива на члан 4. Протокола бр. 7 уз Конвенцију који гласи:

"1. Никоме се не може судити нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дјело због којег је већ био правоснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

2. Одредбе претходног става не спречавају обнову поступка у складу са законом и кривичним поступком дате државе, ако постоје докази о новим или новооткривеним чињеницама, или ако је у ранијем поступку дошло до битне повреде која је могла утицати на његов исход.

3. Овај члан се не може ставити ван снаге на основу члана 15. Конвенције."

20. Влада је оспорила тај навод.

А. Прихватљивост

21. Суд запажа да овај приговор није очигледно неоснован у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције. Надаље, Суд сматра да он није неприхватљив ни по којем другом основу. Стога се он мора прогласити прихватљивим.

Б. Меритум

1. Поднесци страна

22. Апликант наводи да је оглашен кривим за исти инцидент и исте чињенице и у прекршајном и у кривичном поступку, те да је тиме, без обзира на двије различите класификације дјела према домаћем закону, повријеђено његово право да му се не суди и да не буде кажњен два пута за исто дјело.

23. Влада тврди да се апликантов поступак приликом инцидента од 12. 02. 2003. године састојао од два различита дјела с различитим битним обиљежјима, те да је стога апликант осуђен у два различита поступка, од два различита суда. У прекршајном поступку оглашен је кривим за ремећење јавног реда и мира јер је вербално и физички напао своју бившу супругу у присуству њихове малољетне дјеце и комшија. Сврха санкције у овом поступку била је заштита добробити грађана, те јавног реда и мира у ширем смислу. Надаље, казна изречена у прекршајном поступку није била довољно строга за дјело које је такве тежине да се квалификује као кривично дјело по својој природи: суд за прекршаје апликанту је изрекао минималну новчану казну у износу од 150 КМ.

С друге стране, кривични поступак се односи на посљедицу апликантових радњи: тешку тјелесну повреду нанесену М.П., са чим Суд за прекршаје није био упознат. Сам напад се није могао сматрати прекршајем, те је стога био предмет кривичног поступка. Наношење тешке тјелесне повреде није се могло сматрати идентичним дјелу ремећења јавног реда и мира, за шта је апликант кажњен у поступку пред Судом за прекршаје.

2. Оцјена Суда

(а) Да ли је прва казна по својој природи била кривична

24. Суд запажа да је 16. 08. 2004. године апликант оглашен кривим у поступку спроведеном према Закону о јавном реду из 2000. године, те да му је изречена новчана казна у износу од 150 КМ. Према правној класификацији у Босни и Херцеговини, није потпуно јасно да ли "прекршаје" треба сматрати "кривичним". Дакле, како би се одредило да ли је апликант "правоснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком [те] државе", прво питање о којем треба одлучити јесте да ли се тај поступак односио на "кривичну" ствар у смислу члана 4. Протокола бр. 7.

25. Суд поново истиче да правна квалификација поступка према домаћем закону не може бити искључиви критеријум значајан за примјену принципа *ne bis in idem* из члана 4. става 1. Протокола бр. 7. У супротном, примјена ове одредбе била би остављена слободној процјени држава уговорница у мјери у којој би то могло довести до резултата који су неспојиви са предметом и сврхом Конвенције (види, нпр., *Storbråten против Норвешке* (одл.), бр. 12277/04, ЕСЉП 2007-... (изваци), са даљим референцама). Појам "кривичног поступка" из одредбе члана 4. Протокола бр. 7 мора се тумачити у свјетлу општих принципа који се односе на одговарајуће ријечи "оптужба за кривично дјело" односно "казна" из члана 6. односно 7. Конвенције (види *Rosenquist против Шведске* (одл.), бр. 60619/00, 14.09.2004; *Nilsson против Шведске* (одл.), бр. 73661/01, ЕСЉП 2005-...; и *Haarvig против Норвешке* (одл.), бр. 11187/05, 11.12.2007).

26. У утврђеној пракси Суда постављена су три мјерила која су општепозната као "мјерила Енгел" (види *Енгел и други против Холандије*, 08. 06. 1976, Серија А бр. 22), која треба размотрити при утврђивању да ли се ради о "оптужби за кривично дјело". Прво мјерило је правна квалификација дјела према домаћем праву, друго је сама природа дјела, а треће степен тежине казне која би се могла изрећи дотичној особи. Друго и треће мјерило постављени су алтернативно, не нужно кумулативно. То, међутим, не искључује кумулативни приступ када одвојеном анализом сваког мјерила није могуће доћи до јасног закључка у

погледу постојања оптужбе за кривично дјело (види *Ezeh и Connors против Уједињеног Краљевства* [ГЦ], бр. 39665/98 и 40086/98, ставови 82-86, ЕСЉП 2003-X, и *Jussila против Финске* [ГЦ], бр. 73053/01, ставови 30-31, ЕСЉП 2006-...).

27. У домаћој правној класификацији дјело о којем је ријеч представља прекршај из члана 3. став 1. тачка 2. Закона о јавном реду из 2000. године (види тачку 16. горе). Ипак, Суд је раније нашао да одређена дјела имају кривичну конотацију иако се према релевантном домаћем праву сматрају превише тривијалнима да би се на њих примјењивао кривични закон и поступак (види *Ziliberberg против Молдавије*, бр. 61821/00, ставови 32-35, 1.02.2005; *Menesheva против Русије*, бр. 59261/00, став 96, ЕСЉП 2006-...; и *Maresti*, цитиран горе, став 58).

28. Циљ увртавања дјела о којем је ријеч у Закон о јавном реду из 2000. године било је гарантовање заштите људског достојанства и јавног реда, вриједности и интереса који обично спадају у сферу заштите кривичног права. Релевантна одредба овог закона усмјерена је према свим грађанима, а не према групи која има посебан статус. Позивање на "лакшу" природу дјела само по себи не искључује његову класификацију као "кривичног" у аутономном смислу Конвенције, јер у Конвенцији ништа не упућује на то да би карактеризација дјела као кривичног по својој природи, у смислу мјерила Енгел, нужно тражила одређени степен тежине (види горе цитирани предмет *Ezeh*, став 104. Коначно, Суд сматра да су примарни циљеви при утврђивању дјела о којем је ријеч кажњавање и одвраћање, а то су признате карактеристике кривичних санкција (ибид, ст. 102. и 105).

29. У погледу степена тежине мјере, он се утврђује с обзиром на највишу могућу казну која је предвиђена релевантним законом. Сама изречена казна релевантна је за ово утврђење, али не може умањити важност онога што је као могућност постојало на почетку (ибид., ст. 120). Суд примјећује да је у релевантном периоду члан 6. став 1. Закона о јавном реду из 2000. године предвиђао казну затвора у трајању од шездесет дана као максималну казну, иако је апликанту на крају изречена новчана казна у износу од 150 КМ.

30. Заједничка карактеристика свих кривично-правних система јесте да се нека кривична дјела санкционишу новчаном казном, док друга за собом повлаче лишавање слободе. У овом предмету, казна затвора која је изречена апликанту у кривичном поступку касније је претворена у новчану казну у износу од 9.000 КМ. Два критеријума, природа дјела те природа и степен тежине казне, представљају алтернативне, а не нужно кумулативне критеријуме. Довољно је да је са становишта Конвенције дјело о којем је ријеч по својој природи кривично дјело (види *Lauko против Словачке*, 02. 09. 1998. § 56, *Извјештаји о пресудама и одлукама* 1998-VI; *Kadubec против Словачке*, 02. 09. 1998. § 52, *Извјештаји о пресудама и одлукама* 1998-VI; и *Tsonyo Tsonev против Бугарске (бр. 2)*, бр. 2376/03, § 49, 14. 01. 2010).

31. У свјетлу наведених разматрања, Суд закључује да је природа преметног дјела таква да осуду апликанта од 16. 08. 2004. године доводи у сферу "кривичног поступка" у смислу члана 4. Протокола бр. 7.

(б) Да ли су дјела за која је апликант био кривично гоњен била иста (*idem*)

32. У предмету *Сергеј Золотукин против Русије* (цитиран горе, §§ 70-78), Суд је примијетио да пракса коју је тај суд створио током историје примјене члана 4. Протокола бр. 7 указује на постојање неколико приступа када је ријеч о питању да ли су дјела за која је апликант био кривично гоњен иста. Настојећи окончати ову правну несигурност, Суд је одлучио да да усаглашено тумачење појма "иста дјела" – односно елемента *idem* садржаног у принципу *ne bis in idem*.

33. У предмету *Сергеј Золотукин* (§ 82) Суд је заузео став да се члан 4. Протокола бр. 7 мора тумачити тако да забрањује кривично гоњење или суђење за друго "дјело" уколико оно произлази из идентичних чињеница или чињеница које су у бити исте.

34. Враћајући се на овај предмет, Суд напомиње да је апликант оглашен кривим за исти поступак према истој жртви и у исто вријеме, како у прекршајном тако и у кривичном поступку (види ст. 7. и 11. горе). Године 2011. Уставни суд је одбио његову апелацију примјењујући правну праксу која је постојала прије праксе у предмету *Золотукин*. Након тога, његов приступ је еволуирао (види став 18. горе). Суд даље напомиње да дефиниција прекршаја из члана 3. став 1. тачка 2. Закона о јавном реду из 2000. године као таква не укључује наношење тјелесне повреде, док је тај елемент кључни за кривично дјело наношења тешке тјелесне повреде из члана 177. Кривичног закона из 1998. године. Међутим, у свом рјешењу Суд за прекршаје је изричито рекао да је апликант крив што је, *inter alia*, ударио М.П. у предјелу лица и цијелог тијела. Физички напад на М.П. тако представља обиљежје прекршаја за који је апликант оглашен кривим (у вези с овим види *Maresti*, цитиран горе, § 63). У кривичном поступку пред Општинским судом апликант је поновно оглашен кривим што је, *inter alia*, ударао М.П. Догађаји описани у одлукама које су донесене у оба поступка одиграли су се 12. 02. 2003. године, око 18.40 часова у стану М.П. у Какњу. Очигледно је да се обје одлуке односе на потпуно исти догађај и исте радње, без обзира на то што је у одлуци Општинског суда наведено да се догађај одиграо око 19 часова.

35. Чињенице које се односе на ова два дјела морају се стога сматрати у бити истим у смислу члана 4. Протокола бр. 7.

(ц) Да ли је постојала двострукост поступка (*bis*)

36. Циљ члана 4. Протокола бр. 7 је забрана понављања поступка који је окончан "правоснажном" одлуком. Одлука је правоснажна у смислу ове одредбе уколико је стекла статус *res judicata*. То је случај када је она неопозива, односно када више не постоји на располагању никакав редован правни лијек, или када су стране исцрпиле такве правне лијекове или дозволиле да истекне рок за њих, а да га нису искористиле (види *Сергеј Золотукин*, цитиран горе, §§ 107 и 108, са даљим референцама).

37. У овом предмету, Суд за прекршаје донио је своје рјешење 16. 08. 2004. године и оно је постало правоснажно 19. 10. 2004. године. Кривични поступак је покренут 18. 09. 2003. године док прекршајни поступак још није био окончан. Тако су ова два поступка вођена истовремено. У вријеме када је осуда из прекршајног поступка постала правоснажна и стекла статус *res iudicata*, кривични поступак у том предмету водио се пред првостепеним судом. У тим околностима Суд сматра да је Општински суд требало да обустави кривични поступак након доношења "правоснажне" одлуке у првом поступку (види *Zigarella против Италије* (дец.), бр. 48154/99, ЕСЉП 2002-IX (изваци) и *Сергеј Золотукин*, цитиран горе, § 115). Надаље, приликом одлучивања о апликантовој апелацији Уставни

суд није ускладио своју праксу са приступом који је овај суд заузео у предмету *Золотукин*.

(д) Закључак

38. Апликант је "осуђен" у прекршајном поступку који се у аутономном значењу овог термина у Конвенцији изједначава са "кривичним поступком". Након што је ова "осуда" постала правоснажна, он је оглашен кривим за кривично дјело које се односило на исто понашање за које је кажњен у прекршајном поступку и које је, у бити, обухватало исте чињенице. Уставни суд је пропустио да примијени принципе који су утврђени у предмету *Золотукин* и тако исправи ситуацију у којој се нашао апликант.

39. У свјетлу наведеног, Суд сматра да се поступак који је покренут против апликанта на основу члана 177. став 1. Кривичног закона из 1998. године односио, у суштини, на исто дјело за које је већ био поравоснажно осуђен на основу члана 3. став 1. тачка 2. Закона о јавном реду из 2000. године.

40. Дакле, дошло је до кршења члана 4. Протокола бр.7.

II. ОСТАЛЕ НАВОДНЕ ПОВРЕДЕ КОНВЕНЦИЈЕ

41. Суд је испитао остале приговоре апликанта поднесене према члановима 6. и 14. Конвенције. Међутим, на основу свих материјала који му стоје на располагању, те у мјери у којој су питања на која се приговори односе у његовој надлежности, Суд налази да они не указују на постојање повреде права и слобода утврђених у Конвенцији или њеним протоколима. Из тога произлази да је тај дио апликације очигледно неоснован, те мора бити одбијен у складу са чланом 35. ст. 3. (а) и 4. Конвенције.

III. ПРИМЈЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

42. Члан 41. Конвенције прописује:

"Уколико Суд утврди да је дошло до повреде Конвенције или њених протокола, те уколико законодавство високе стране уговорнице о којој је ријеч омогућава само дјелимично обештећење, Суд ће, по потреби, одредити правичну накнаду оштећеној страни."

А. Накнада штете

43. Апликант је поставио захтјев у износу од 1.200 евра (EUR) на име нематеријалне штете.

44. Влада је сматрала да је потраживани износ неоправдан.

45. У околностима овог предмета, Суд сматра да утврђење повреде члана 4. Протокола бр. 7 уз Конвенцију само по себи представља довољну правичну накнаду.

Б. Трошкови и издаци

46 Апликант је такође поставио захтјев у износу од 1.163 евра на име накнаде трошкова и издатака које је имао пред овим судом.

47. Влада је сматрала да су потраживани износи неоправдани.

48. Према пракси Суда, апликант има право на накнаду трошкова и издатака само ако докаже да су они заиста настали, да су неопходни, те да се ради о оправданом износу. У овом предмету, узимајући у обзир документацију у посједу Суда и наведене критеријуме, Суд сматра оправданим да се апликанту додијели потраживани износ од 1.163 евра на име трошкова и издатака које је имао у поступку пред Судом, као и порез који би му могао бити зарачунат на тај износ.

Ц. Затезна камата

49. Суд сматра примјереним да се затезна камата заснива на најнижој кредитној стопи Европске централне банке, увећаној за три процентна бода.

ИЗ НАВЕДЕНИХ РАЗЛОГА СУД ЈЕДНОГЛАСНО

1. Проглашава приговоре који се односе на повреду принципа *ne bis in idem* прихватљивим, а остатак апликације неприхватљивим;

2. Утврђује да је дошло до повреде члана 4. Протокола бр. 7 уз Конвенцију;

3. *Утврђује*

(а) да одговорна страна, у року од три мјесеца од дана када пресуда постане коначна, у складу са чланом 44. ставом 2. Конвенције, апликанту треба да исплати 1.163 евра (хиљаду сто шездесет и три евра) претворено у конвертибилне марке према курсу важећем на дан исплате, као и све порезе који би му могли бити зарачунати, на име трошкова и издатака;

(б) да се од дана истека наведеног рока од три мјесеца до исплате зарачунава обична камата на наведени износ по стопи једнакој најнижој кредитној стопи Европске централне банке у периоду неплаћања, увећана за три процентна бода;

4. Одбија преостали дио захтјева апликанта за правичну накнаду.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми дана 14. 01. 2014. године, у складу са правилом 77. ст. 2. и 3. Правила Суда.

Регистрар	Предсједница
Франсоаз Елен-Пасос	**Инета Зимеле**

У складу са чланом 45. став 2. Конвенције и правилом 74. став 2. Правила Суда, изјава судије Зимеле налази се у прилогу ове пресуде.

И.З.
Ф.Е.П.

ИЗЈАВА СУДИЈЕ ЗИМЕЛЕ

У вези са тачком 45. ове пресуде, позивам се на своје издвојено мишљење о слагању у прилогу пресуде у предмету *Vinter и други против Уједињеног Краљевства* ([ГЦ], бр. 66069/09, 130/10 и 3896/10, ЕСЉП 2013) с обзиром на то да образложење које је у њему дато у потпуности одражава моју критику у погледу стандардне формулације коју Суд користи у околностима када сматра да није потребно додијелити накнаду за нематеријалну штету.

PREDMET MUSLIJA PROTIV BOSNE I HERCEGOVINE

(Aplikacija br. 32042/11)

PRESUDA
STRASBOURG

14.1.2014. godine

Ova presuda postat će konačna u skladu sa uslovima iz člana 44. stav 2. Konvencije. U presudi su moguće redakcijske izmjene.

U predmetu Muslija protiv Bosne i Hercegovine,

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući u vijeću u sljedećem sastavu:

Ineta Ziemele, predsjednica,
Päivi Hirvelä,

Ledi Bianku,
Vincent A. De Gaetano,
Paul Mahoney,
Faris Vehabović,
Robert Spano, sudije,
i Françoise Elens-Passos, registrar Odjela,

nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost dana 10.12.2013. donosi sljedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je po aplikaciji (br. 32042/11) protiv Bosne i Hercegovine koju je Sudu podnio državljanin Bosne i Hercegovine gosp. Adnan Muslija (u daljnjem tekstu: aplikant), dana 14.4.2011. prema članu 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Konvencija).

2. Aplikanta je zastupao gosp. K. Kolić, advokat iz Sarajeva. Vladu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada) zastupala je zamjenica agenta Vijeća ministara BiH gđa Z. Ibrahimović.

3 Aplikant posebno navodi da mu je dva puta suđeno, te da je dva puta kažnjen za isto djelo u vezi sa istim događajem.

4. Dana 21.11.2012. aplikacija je dostavljena Vladi. Odlučeno je da će se istovremeno ispitati dopuštenost i osnovanost aplikacije (član 29. stav 1.).

ČINJENICE
I. OKOLNOSTI PREDMETA

5. Aplikant je rođen 1969. godine i živi u Sarajevu.

A. Osuda za prekršaj

6. Dana 13.2.2003. policija u Kaknju podnijela je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv aplikanta Sudu za prekršaje u Kaknju (u daljnjem tekstu: Sud za prekršaje).

7. Rješenjem od 16.8.2004. Sud za prekršaje utvrdio je da je dana 12.2.2003., oko 18,40 sati, aplikant fizički napao svoju bivšu suprugu M.P., u njenom stanu u Kaknju. Aplikant je nekoliko puta udario M.P. u glavu i nastavio da je udara po tijelu u prisustvu njihove maloljetne djece. Oglašen je krivim za prekršaj protiv javnog reda iz člana 3. stav 1. tačka 2. Zakona o javnom redu iz 2000. godine, zbog čega mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 150 konvertibilnih maraka (u daljnjem tekstu: KM) [1]. Relevantni dio rješenja glasi:

"Adnan Muslija... odgovoran je što je dana 12.2.2003. oko 18,40 sati, u Ul. Rudija Čajevca u Kaknju, nepozvano ušao u hodnik stana [svoje bivše supruge]... uhvatio M. za vrat... a zatim, u prisustvu svoje maloljetne djece... nekoliko puta svojim dlanovima uputio više udaraca M. u predjelu lica i ostalih dijelova tijela, prijeteći joj da će joj oduzeti oboje djece."

8. Dana 19.10.2004. Kantonalni sud za prekršaje u Zenici potvrdio je tu odluku i ona je postala pravosnažna.

9. Dana 3.8.2006. aplikant je platio novčanu kaznu.

B. Osuda za krivično djelo

10. Dana 18.9.2003. kantonalni tužilac podnio je optužnicu protiv aplikanta Općinskom sudu u Kaknju (u daljnjem tekstu: Općinski sud) zbog nanošenja teške tjelesne povrede M.P.

11. Dana 9.1.2008. Općinski sud oglasio je aplikanta krivim za krivično djelo nanošenja teške tjelesne povrede iz člana 177. st. 1. i 2. Krivičnog zakona iz 1998. godine, te mu izrekao zatvorsku kaznu od tri mjeseca. Prilikom izricanja presude, sud je uzeo u obzir razne olakšavajuće okolnosti kao što je protok vremena od počinjenja djela, činjenica da aplikant nije ponovio krivično djelo, da je otac troje maloljetne djece, da nije ranije osuđivan, te da je nezaposlen. Sud je kao otežavajuću okolnost uzeo činjenicu da se incident dogodio u prisustvu maloljetne djece aplikanta i M.P. Relevantni dio ove odluke glasi:

"Optuženi Adnan Muslija...kriv je što je:

Dana 12.2.2003. oko 19,00 sati u Kaknju, u Ul. Rudija Čajevca bb, ušao u stan u kojem stanuje njegova bivša supruga M.P.... i uhvatio je rukama u predjelu vrata i više puta je udario pesnicom u predio glave, stomaka i lica, kojom prilikom joj je nanio tešku tjelesnu povredu u vidu prijeloma donje vilice... i više lakih tjelesnih povreda..."

12. Dana 7.4.2008. Kantonalni sud u Zenici potvrdio je ovu presudu.

13. Na zahtjev aplikanta, zatvorska kazna naknadno je pretvorena u novčanu kaznu u iznosu od 9.000 KM. Dana 22.3.2011. aplikant je platio novčanu kaznu.

C. Postupak pred Ustavnim sudom

14. Dana 4.6.2008. aplikant je podnio apelaciju Ustavnom sudu u kojoj se žali na povredu principa *ne bis in idem*.

15. Dana 11.1.2011. Ustavni sud Bosne i Hercegovine odbio je njegovu apelaciju. Ustavni sud smatrao je da je aplikant oglašen krivim za prekršaj protiv javnog reda u prekršajnom postupku, dok je u krivičnom postupku osuđen za krivično djelo nanošenja teške tjelesne povrede. Iako su obje odluke donesene povodom istog incidenta, djela su različita po svojoj prirodi i namjeri.

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

16. Članom 3. stav. 1. tačka 2. Zakona o javnom redu iz 2000. godine (*Zakon o javnom redu i miru Zeničko-dobojskog kantona, Službene novine Zeničko-dobojskog kantona*, br. 8/00, 15/03, 11/07 i 8/08) propisano je da prekršaj protiv javnog reda i mira čini onaj ko na javnom mjestu narušava javni red i mir učešćem u tuči, zlostavljanjem ili fizičkim napadom na drugog ili ko izazove tuču, odnosno zlostavljanje ili fizički napad na drugog. Prema članu 6. stav 1., za prekršaj protiv javnog reda i mira bila je propisana novčana kazna u iznosu od 200 do 500 KM ili zatvorska kazna do 60 dana. Nakon 15.7.2007. za ovaj prekršaj može se izreći samo novčana kazna u iznosu od 200 do 500 KM.

17. Članom 48. stav 2. Krivičnog zakona iz 1998. godine (*Krivični zakon Federacije Bosne i Hercegovine*, Službene novine Federacije BiH, br. 43/98, 2/99, 15/99, 29/00 i 59/02), koji je bio na snazi do 1.7.2003., bilo je propisano, između ostalog, da će se novčana kazna izrečena za prekršaj odbiti od kazne izrečene u krivičnom postupku (50 KM je izjednačeno s danom zatvora) ako obilježja krivičnog djela obuhvataju i obilježja prekršaja.

Članom 177. stav 1. istog zakona propisivano je da će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina onaj ko drugog teško fizički povrijedi ili mu teško naruši zdravlje. Ako je to djelo počinjeno protiv roditelja zajedničkog djeteta, zaprijećena kazna bila od jedne do pet godina zatvora (član 177. stav 2). Nadležni sud mogao je izreći blažu sankciju od minimalne kazne propisane zakonom u slučaju postojanja olakšavajućih okolnosti (član 41. stav 2).

18. Dana 30.3.2012. Ustavni sud je na plenarnoj sjednici utvrdio da je došlo do povrede principa *ne bis in idem* u predmetu koji je gotovo identičan ovom predmetu (vidjeti odluku br. AP 133/09). U svom obrazloženju Ustavni sud direktno se poziva na praksu ovog suda utvrđenu u predmetu *Sergej Zolotukin protiv Rusije* ([GC], br. 14939/03, ESLJP 2009) i *Maresti protiv Hrvatske* (br. 55759/07, 25.6.2009.).

[1] Konvertibilna marka ima isti fiksni kurs prema euru kao i njemačka marka: EUR 1=KM 1,95583

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 4. PROTOKOLA br. 7 UZ KONVENCIJU

19. Aplikant se žali da mu je suđeno dva puta, te da je dva puta kažnjen za isto djelo u vezi s incidentom koji se dogodio 12.2.2003., oko 18,40 sati u stanu njegove bivše supruge. On se poziva na član 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju koji glasi:

"1. Nikome se ne može suditi niti se može ponovo kazniti u krivičnom postupku u nadležnosti iste države za djelo zbog kojeg je već bio pravosnažno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i krivičnim postupkom te države.

2. Odredbe prethodnog stava ne sprečavaju obnovu postupka u skladu sa zakonom i krivičnim postupkom date države, ako postoje dokazi o novim ili novootkrivenim činjenicama, ili ako je u ranijem postupku došlo do bitne povrede koja je mogla uticati na njegov ishod.

3. Ovaj član ne može se staviti van snage na osnovu člana 15. Konvencije."

20. Vlada je osporila taj navod.

A. Dopuštenost

21. Sud zapaža da ovaj prigovor nije očigledno neosnovan u smislu člana 35. stav 3.(a) Konvencije. Nadalje, Sud smatra da on nije nedopušten ni po kojem drugom osnovu. Stoga se on mora proglasiti dopuštenim.

B. Meritum

1. Podnesci strana

22. Aplikant navodi da je oglašen krivim za isti incident i iste činjenice kako u prekršajnom, tako i u krivičnom postupku, te da je time, bez obzira na dvije različite klasifikacije djela prema domaćem zakonu, povrijeđeno njegovo pravo da mu se ne sudi i da ne bude kažnjen dva puta za isto djelo.

23. Vlada tvrdi da se aplikantov postupak prilikom incidenta od 12.2.2003. sastojao od dva različita djela s različitim bitnim obilježjima, te da je stoga aplikant osuđen u dva različita postupka, od dva različita suda. U prekršajnom postupku oglašen je krivim za remećenje javnog reda i mira jer je verbalno i fizički napao svoju bivšu suprugu u prisustvu njihove maloljetne djece i komšija. Svrha sankcije u ovom postupku bila je zaštita dobrobiti građana, te javnog reda i mira u širem smislu. Nadalje, kazna izrečena u prekršajnom postupku nije bila dovoljno stroga za djelo koje je takve težine da se kvalificira kao krivično djelo po svojoj prirodi: sud za prekršaje je aplikantu izrekao minimalnu novčanu kaznu u iznosu od 150 KM.

S druge strane, krivični postupak odnosi se na posljedicu aplikantovih radnji: tešku tjelesnu povredu nanesenu M.P., sa čim Sud za prekršaje nije bio upoznat. Sam napad nije se mogao smatrati prekršajem, te je stoga bio predmet krivičnog postupka. Nanošenje teške tjelesne povrede nije se moglo smatrati identičnim djelu remećenja javnog reda i mira, za šta je aplikant kažnjen u postupku pred Sudom za prekršaje.

2. Ocjena Suda

(a) Da li je prva kazna po svojoj prirodi bila krivična

24. Sud zapaža da je dana 16.8.2004. aplikant oglašen krivim u postupku provedenom prema Zakonu o javnom redu iz 2000. godine, te da mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 150 KM. Prema pravnoj klasifikaciji u Bosni i Hercegovini, nije potpuno jasno da li treba "prekršaje" smatrati "krivičnim". Dakle, kako bi se odredilo da li je aplikant "pravosnažno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i krivičnim postupkom [te] države", prvo pitanje o kojem treba odlučiti jeste da li se taj postupak odnosio na "krivičnu" stvar u smislu člana 4. Protokola br. 7.

25. Sud ponovo ističe da pravna kvalifikacija postupka prema domaćem zakonu ne može biti isključivi kriterij od značaja za primjenu principa ne bis in idem iz člana 4. stav 1. Protokola br. 7. U suprotnom, primjena ove odredbe bila bi ostavljena slobodnoj procjeni država ugovornica u mjeri u kojoj bi to moglo dovesti do rezultata koji su nespojivi s predmetom i svrhom Konvencije (vidjeti, npr., *Storbråten protiv Norveške* (odl.), br. 12277/04, ECHR 2007-... (izvaci), s daljnjim referencama). Pojam "krivičnog postupka" iz odredbe člana 4. Protokola br. 7 mora se tumačiti u svjetlu općih principa koji se odnose na odgovarajuće riječi "optužba za krivično djelo", odnosno "kazna" iz člana 6., odnosno 7. Konvencije (vidjeti *Rosenquist protiv Švedske* (odl.), br. 60619/00, 14.9.2004.; *Nilsson protiv Švedske* (odl.), br. 73661/01, ESLJP 2005-...; i *Haarvig protiv Norveške* (odl.), br. 11187/05, 11.12.2007.).

26. U utvrđenoj praksi Suda postavljena su tri mjerila koja su opće poznata kao "mjerila Engel" (vidjeti *Engel i drugi protiv Holandije*, 8.6.1976., Serija A br. 22), koja treba razmotriti pri utvrđivanju da li se radi o "optužbi za krivično djelo". Prvo mjerilo je pravna kvalifikacija djela prema domaćem pravu, drugo je sama priroda djela, a treće stepen težine kazne koja bi se mogla izreći dotičnoj osobi. Drugo i treće mjerilo postavljeni su alternativno, ne nužno kumulativno. To, međutim, ne isključuje kumulativni pristup kada odvojenom analizom svakog mjerila nije moguće doći do jasnog zaključka u pogledu postojanja optužbe za krivično djelo (vidjeti *Ezeh i Connors protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [GC], br. 39665/98 i 40086/98, stavovi 82.-86., ESLJP 2003-X, i *Jussila protiv Finske* [GC], br. 73053/01, stavovi 30.-31., ESLJP 2006-...).

27. U domaćoj pravnoj klasifikaciji djelo o kojem je riječ predstavlja prekršaj iz člana 3. stav 1. tačka 2. Zakona o javnom redu iz 2000. godine (vidjeti tačku 16.) Ipak, Sud je ranije našao da određena djela imaju krivičnu konotaciju iako se prema relevantnom domaćem pravu smatraju previše trivijalnim da bi se na njih primjenjivao krivični zakon i postupak (vidjeti *Ziliberberg protiv Moldavije*, br. 61821/00, st. 32.-35., 1.2.2005.; *Menesheva protiv Rusije*, br. 59261/00, stav 96, ESLJP 2006.-...; i *Maresti*, citiran gore, stav 58.).

28. Uvrštavanje djela o kojem je riječ u Zakon o javnom redu iz 2000. godine imalo je za cilj garanciju zaštite ljudskog dostojanstva i javnog reda, vrijednosti i interesa koji obično spadaju u sferu zaštite krivičnog prava. Relevantna odredba ovog zakona usmjerena je prema svim građanima, a ne prema grupi koja ima poseban status. Pozivanje na "lakšu" prirodu djela samo po sebi ne isključuje njegovu klasifikaciju kao "krivičnog" u autonomnom smislu Konvencije, jer u Konvenciji ništa ne upućuje na to da bi karakterizacija djela kao krivičnog po svojoj prirodi, u smislu mjerila Engel, nužno tražila određeni stepen težine (vidjeti gore citirani predmet *Ezeh*, stav 104.) Konačno, Sud smatra da su primarni ciljevi kod utvrđivanja djela o kojem je riječ kažnjavanje i odvraćanje, a to su priznate karakteristike krivičnih sankcija (ibid, st. 102. i 105.).

29. U pogledu stepena težine mjere, on se utvrđuje s obzirom na najvišu moguću kaznu koju predviđa relevantni zakon. Sama izrečena kazna relevantna je za ovo utvrđivanje, ali ne može umanjiti važnost onoga što je kao mogućnost postojalo na početku (ibid., stav 120). Sud primjećuje da je u relevantnom periodu član 6. stav 1. Zakona o javnom redu iz 2000. godine predviđao kaznu zatvora u trajanju od 60 dana kao maksimalnu kaznu, iako je aplikantu na kraju izrečena novčana kazna u iznosu od 150 KM.

30. Zajednička karakteristika svih krivičnopravnih sistema jeste da se neka krivična djela sankcioniraju novčanom kaznom, dok druga za sobom povlače lišavanje slobode. U ovom predmetu, kazna zatvora koja je izrečena aplikantu u

krivičnom postupku kasnije je pretvorena u novčanu kaznu u iznosu od 9.000 KM. Dva kriterija, priroda djela te priroda i stepen težine kazne, predstavljaju alternativne, a ne nužno kumulativne kriterije. Dovoljno je da je sa stanovišta Konvencije djelo o kojem je riječ po svojoj prirodi krivično djelo (vidjeti *Lauko protiv Slovačke*, 2.9.1998. § 56, Izvještaji o presudama i odlukama 1998-VI; Kadubec protiv Slovačke, 2.9.1998. § 52, *Izvještaji o presudama i odlukama* 1998-VI; i *Tsonyo Tsonev protiv Bugarske* (br. 2), br. 2376/03, § 49, 14.1.2010.).

31. U svjetlu navedenih razmatranja, Sud zaključuje da je priroda premetnog djela takva da osudu aplikanta od 16.8.2004. dovodi u sferu "krivičnog postupka" u smislu člana 4. Protokola br. 7.

(b) Da li su djela za koja je aplikant bio krivično gonjen bila ista (*idem*)

32. U predmetu *Sergej Zolotukin protiv Rusije* (citiran gore, §§ 70.-78.), Sud je primijetio da praksa koju je taj sud stvorio tokom historije primjene člana 4. Protokola br. 7 ukazuje na postojanje nekoliko pristupa kada je riječ o pitanju da li su djela za koja je aplikant bio krivično gonjen ista. Nastojeći okončati ovu pravnu nesigurnost, Sud je odlučio dati usaglašeno tumačenje pojma "ista djela" – odnosno elementa *idem* sadržanog u principu *ne bis in idem.*

33. U predmetu *Sergej Zolotukin* (§ 82.) Sud je zauzeo stav da se član 4. Protokola br. 7 mora tumačiti tako da zabranjuje krivično gonjenje ili suđenje za drugo "djelo" ako ono proizilazi iz identičnih činjenica ili činjenica koje su u biti iste.

34. Vraćajući se na ovaj predmet, Sud napominje da je aplikant oglašen krivim za isti postupak prema istoj žrtvi i u isto vrijeme, kako u prekršajnom tako i u krivičnom postupku (vidjeti st. 7. i 11.). Godine 2011. Ustavni sud odbio je njegovu apelaciju primjenjujući pravnu praksu koja je postojala prije prakse u predmetu *Zolotukin*. Nakon toga, njegov pristup je evoluirao (vidjeti stav 18.). Sud dalje napominje da definicija prekršaja iz člana 3. stav 1. tačka 2. Zakona o javnom redu iz 2000. godine kao takva ne uključuje nanošenje tjelesne povrede, dok je taj element ključni za krivično djelo nanošenja teške tjelesne povrede iz člana 177. Krivičnog zakona iz 1998. godine. Međutim, u svom rješenju Sud za prekršaje je izričito rekao da je aplikant kriv što je, *inter alia*, udario M.P. u predjelu lica i cijelog tijela. Fizički napad na M.P. tako predstavlja obilježje prekršaja za koji je aplikant oglašen krivim (u vezi s ovim vidjeti *Maresti*, citiran gore, § 63.). U krivičnom postupku pred Općinskim sudom aplikant je ponovo oglašen krivim što je, *inter alia*, udarao M.P. Događaji opisani u odlukama koje su donesene u oba postupka odigrali su se oko 18,40 sati 12.2.2003. u stanu M.P. u Kaknju. Očito je da se obje odluke odnose na potpuno isti događaj i iste radnje, bez obzira na to što je u odluci Općinskog suda navedeno da se događaj odigrao oko 19 sati.

35. Činjenice koje se odnose na ova dva djela moraju se stoga smatrati u biti istima u smislu člana 4. Protokola br. 7.

(c) Da li je postojala dvostrukost postupka (*bis*)

36. Cilj člana 4. Protokola br. 7. je zabrana ponavljanja postupka koji je okončan "pravosnažnom" odlukom. Odluka je pravosnažna u smislu ove odredbe ukoliko je stekla status *res judicata*. To je slučaj kada je ona neopoziva, odnosno kada više ne postoji na raspolaganju nikakav redovan pravni lijek, ili kada su strane iscrpile takve pravne lijekove ili dozvolile da istekne rok za njih, a da ga nisu iskoristile (vidjeti *Sergej Zolotukin*, citiran gore, §§ 107. i 108., s daljim referencama).

37. U ovom predmetu, Sud za prekršaje donio je svoje rješenje dana 16.8.2004. i ono je postalo pravosnažno 19.10.2004. Krivični postupak pokrenut je 18.9.2003., dok prekršajni postupak još nije bio okončan. Tako su ova dva postupka vođena istovremeno. U vrijeme kada je osuda iz prekršajnog postupka postala pravosnažna i stekla status *res iudicata*, krivični postupak u tom predmetu vodio se pred prvostepenim sudom. U tim okolnostima Sud smatra da je Općinski sud trebao obustaviti krivični postupak nakon donošenja "pravosnažne" odluke u prvom postupku (vidjeti *Zigarella protiv Italije* (dec.), br. 48154/99, ESLJP 2002-IX (izvaci) i *Sergej Zolotukin*, citiran gore, § 115.). Nadalje, prilikom odlučivanja o aplikantovoj apelaciji Ustavni sud nije uskladio svoju praksu s pristupom koji je ovaj sud zauzeo u predmetu *Zolotukin*.

(d) Zaključak

38. Aplikant je "osuđen" u prekršajnom postupku koji se u autonomnom značenju ovog termina u Konvenciji izjednačava s "krivičnim postupkom". Nakon što je ova "osuda" postala pravosnažna, on je oglašen krivim za krivično djelo koje se odnosilo na isto ponašanje za koje je kažnjen u prekršajnom postupku i koje je obuhvatalo u biti iste činjenice. Ustavni sud propustio je da primijeni principe koji su utvrđeni u predmetu *Zolotukin* i tako ispravi situaciju u kojoj se našao aplikant.

39. U svjetlu navedenog, Sud smatra da se postupak koji je pokrenut protiv aplikanta na osnovu člana 177. stav 1. Krivičnog zakona iz 1998. godine odnosio na, u biti, isto djelo za koje je već bio pravosnažno osuđen na osnovu člana 3. stav 1. tačka 2. Zakona o javnom redu iz 2000. godine.

40. Dakle, došlo je do kršenja člana 4. Protokola br.7.

II. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

41. Sud je ispitao ostale prigovore aplikanta podnesene prema čl. 6. i 14. Konvencije. Međutim, na osnovu svih materijala koji mu stoje na raspolaganju, te u mjeri u kojoj su pitanja na koja se prigovori odnose u njegovoj nadležnosti, Sud nalazi da oni ne ukazuju na postojanje povrede prava i sloboda utvrđenih u Konvenciji ili njenim protokolima. Iz toga proizilazi da je taj dio aplikacije očigledno neosnovan, te se mora odbiti u skladu s članom 35. st.3. (a) i 4. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJE

42. Članom 41. Konvencije propisuje se da:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije ili njenih protokola, te ako zakonodavstvo visoke strane ugovornice o kojoj je riječ omogućava samo djelimično obeštećenje, Sud će, po potrebi, odrediti pravičnu naknadu oštećenoj strani."

A. Naknada štete

43. Aplikant je postavio zahtjev u iznosu od 1.200 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.

44. Vlada je smatrala da je potraživani iznos neopravdan.

45. U okolnostima ovog predmeta, Sud smatra da utvrđivanje povrede člana 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju samo po sebi predstavlja dovoljnu pravičnu naknadu.

B. Troškovi i izdaci

46. Aplikant je također postavio zahtjev u iznosu od 1.163 eura na ime naknade troškova i izdataka koje je imao pred ovim sudom.

47. Vlada je smatrala da su potraživani iznosi neopravdani.

48. Prema praksi Suda, aplikant ima pravo na naknadu troškova i izdataka samo ako dokaže da su oni zaista nastali, da su neophodni, te da se radi o opravdanom iznosu. U ovom predmetu, uzimajući u obzir dokumentaciju u posjedu Suda i navedene kriterije, Sud smatra opravdanim da se aplikantu dodijeli potraživani iznos od 1.163 eura na ime troškova i

izdataka koje je imao u postupku pred Sudom, kao i porez koji bi mu mogao biti zaračunat na taj iznos.

C. Zatezna kamata

49. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata zasniva na najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke, uvećanoj za tri postotna boda.

IZ NAVEDENIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* prigovore koji se odnose na povredu principa *ne bis in idem* dopuštenim, a ostatak aplikacije nedopuštenim;

2. *Utvrđuje* da je došlo do povrede člana 4. Protokola br. 7 uz Konvenciju;

3. *Utvrđuje*

(a) da odgovorna strana treba aplikantu isplatiti u roku od tri mjeseca od dana kada presuda postane konačna, u skladu s članom 44. stav 2. Konvencije, 1.163 eura (hiljadu sto šezdeset i tri eura) pretvoreno u konvertibilne marke prema kursu važećem na dan isplate, kao i sve poreze koji bi mu mogli biti zaračunati, na ime troškova i izdataka;

(b) da se od dana isteka navedenog roka od tri mjeseca do isplate zaračunava obična kamata na navedeni iznos po stopi jednakoj najnižoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke u periodu neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;

4. *Odbija* preostali dio zahtjeva aplikanta za pravičnu naknadu.

Sastavljeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi dana 14.1.2014., u skladu s pravilom 77. st. 2. i 3. Pravila Suda.

Registrar	Predsjednica
Françoise Elens-Passos	**Ineta Ziemele**

U skladu s članom 45. stav 2. Konvencije i pravilom 74. stav 2. Pravila Suda, izjava sutkinje Ziemele nalazi se u prilogu ove presude.

I.Z.
F.E.P.

IZJAVA SUTKINJE ZIEMELE

U vezi s tačkom 45. ove presude pozivam se na svoje izdvojeno mišljenje o slaganju u prilogu presude u predmetu *Vinter i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* ([GC], br. 66069/09, 130/10 i 3896/10, ESLJP 2013.) s obzirom na to da obrazloženje koje je u njemu dato u potpunosti odražava moju kritiku u pogledu standardne formulacije koju Sud koristi u okolnostima kada smatra nepotrebnom dodjelu nematerijalne štete.

K A Z A L O

VIJEĆE MINISTARA BOSNE I HERCEGOVINE

634 Odluka o utvrđivanju visine troškova školovanja i boravka u Agenciji za školovanje i stručno usavršavanje kadrova za institucije i organizacije koje se ne financiraju iz proračuna Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 1
Одлука о утврђивању висине трошкова школовања и боравка у Агенцији за школовање и стручно усавршавање кадрова за институције и организације које се не финансирају из буџета Босне и Херцеговине (српски језик) 2
Odluka o utvrđivanju visine troškova školovanja i boravka u Agenciji za školovanje i stručno usavršavanje kadrova za institucije i organizacije koje se ne finansiraju iz budžeta Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 2

635 Odluka o odobravanju sredstava iz tekuće pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2014. godinu (hrvatski jezik) 3
Одлука о одобравању средстава из текуће резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2014. годину (српски језик) 3
Odluka o odobravanju sredstava iz tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2014. godinu (bosanski jezik) 4

636 Rješenje o prihvaćanju ostavke Edite Đapo na funkciju zamjenika ministra financija i trezora u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 4
Рјешење о прихватању оставке Едите Ђапо на функцију замјеника министра финансија и трезора у Савјету министара Босне и Херцеговине (српски језик) 4
Rešenje o prihvatanju ostavke Edite Đapo na funkciju zamjenika ministra finansija i trezora u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 4

KONKURENCIJSKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

637 Rješenje broj 01-26-1-037-145-II/13 (hrvatski jezik) 4
Рјешење број 01-26-1-037-145-II/13 (српски језик) 17
Rješenje broj 01-26-1-037-145-II/13 (bosanski jezik) 31

AGENCIJA ZA DRŽAVNU SLUŽBU BOSNE I HERCEGOVINE

638 Rješenje broj 03-34-2-847-8/13 (hrvatski jezik) 43
Рјешење број 03-34-2-847-8/13 (српски језик) 43
Rješenje broj 03-34-2-847-8/13 (bosanski jezik) 43

VISOKO SUDBENO I TUŽITELJSKO VIJEĆE BOSNE I HERCEGOVINE

639 Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik) 44
Одлука о престанку мандата (српски језик) 44
Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik) 44

640 Odluka o imenovanju suca u Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 45
Одлука о именовању судије у Врховни суд Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 45
Odluka o imenovanju sudije u Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 45
641 Odluka o imenovanju zamjenika glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Hercegovačko-neretvanskog kantona (hrvatski jezik) 45
Одлука о именовању замјеника главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Херцеговачко-неретванског кантона (српски језик) 46
Odluka o imenovanju zamjenika glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Hercegovačko-neretvanskog kantona (bosanski jezik) 46
642 Odluka o imenovanju predsjednika Osnovnog suda u Foči (hrvatski jezik) 46
Одлука о именовању предсједника Основног суда у Фочи (српски језик) 47
Odluka o imenovanju predsjednika Osnovnog suda u Foči (bosanski jezik) 47
643 Odluka o imenovanju suca u Okružni sud u Banjoj Luci (hrvatski jezik) 47
Одлука о именовању судије у Окружни суд у Бањој Луци (српски језик) 48
Odluka o imenovanju sudije u Okružni sud u Banjoj Luci (bosanski jezik) 48
644 Odluka o imenovanju suca u Okružni sud u Banjoj Luci (hrvatski jezik) 48
Одлука о именовању судије у Окружни суд у Бањој Луци (српски језик) 49
Odluka o imenovanju sudije u Okružni sud u Banjoj Luci (bosanski jezik) 49
645 Odluka o imenovanju suca u Okružni sud u Banjoj Luci (hrvatski jezik) 49
Одлука о именовању судије у Окружни суд у Бањој Луци (српски језик) 49
Odluka o imenovanju sudije u Okružni sud u Banjoj Luci (bosanski jezik) 50
646 Odluka o imenovanju suca u Okružni sud u Trebinju (hrvatski jezik) 50
Одлука о именовању судије у Окружни суд у Требињу (српски језик) 50
Odluka o imenovanju sudije u Okružni sud u Trebinju (bosanski jezik) 51
647 Odluka o imenovanju glavnog tužitelja u Okružno tužiteljstvo u Doboju (hrvatski jezik) 51
Одлука о именовању главног тужиоца у Окружно тужилаштво у Добоју (српски језик) 51
Odluka o imenovanju glavnog tužioca u Okružno tužilaštvo u Doboju (bosanski jezik) 52
648 Odluka o imenovanju zamjenika glavnog tužitelja u Okružno tužilaštvo u Bijeljini (hrvatski jezik) 52
Одлука о именовању замјеника главног тужиоца у Окружно тужилаштво у Бијељини (српски језик) 52
Odluka o imenovanju zamjenika glavnog tužioca u Okružno tužilaštvo u Bijeljini (bosanski jezik) 52
649 Odluka o imenovanju tužitelja u Okružno tužiteljstvo u Istočnom Sarajevu (hrvatski jezik) 53
Одлука о именовању тужиоца у Окружно тужилаштво у Источном Сарајеву (српски језик) 53
Odluka o imenovanju tužioca u Okružno tužilaštvo u Istočnom Sarajevu (bosanski jezik) 53
650 Odluka o imenovanju tužitelja u Okružno tužiteljstvo u Doboju (hrvatski jezik) 54
Одлука о именовању тужиоца у Окружно тужилаштво у Добоју (српски језик) 54
Odluka o imenovanju tužioca u Okružno tužilaštvo u Doboju (bosanski jezik) 54
651 Odluka o imenovanju tužitelja u Okružno tužiteljstvo u Istočnom Sarajevu (hrvatski jezik) 55
Одлука о именовању тужиоца у Окружно тужилаштво у Источном Сарајеву (српски језик) 55
Odluka o imenovanju tužioca u Okružno tužilaštvo u Istočnom Sarajevu (bosanski jezik) 55
652 Odluka o imenovanju zamjenika glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Hercegovačko-neretvanskog kantona (hrvatski jezik) 55
Одлука о именовању замјеника главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Херцеговачко-неретванског кантона (српски језик) 56
Odluka o imenovanju zamjenika glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Hercegovačko-neretvanskog kantona (bosanski jezik) 56
653 Odluka o imenovanju zamjenika glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Kantona 10 (hrvatski jezik) 56
Одлука о именовању замјеника главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Кантона 10 (српски језик) 57
Odluka o imenovanju zamjenika glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Kantona 10 (bosanski jezik) 57
654 Odluka o imenovanju zamjenika glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona (hrvatski jezik) 57
Одлука о именовању замјеника главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Тузланског кантона (српски језик) 58
Odluka o imenovanju zamjenika glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Tuzlanskog kantona (bosanski jezik) 58
655 Odluka o imenovanju glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Hercegovačko-neretvanskog kantona (hrvatski jezik) 58
Одлука о именовању главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Херцеговачко-неретванског кантона (српски језик) 59
Odluka o imenovanju glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Hercegovačko-neretvanskog kantona (bosanski jezik) 59
656 Odluka o imenovanju dodatnog suca u Kantonalni sud u Tuzli (hrvatski jezik) 59
Одлука о именовању додатног судије у Кантонални суд у Тузли (српски језик) 60
Odluka o imenovanju dodatnog sudije u Kantonalni sud u Tuzli (bosanski jezik) 60
657 Odluka o imenovanju dodatnog suca u Općinski sud u Tuzli (hrvatski jezik) 60
Одлука о именовању додатног судије у Општински суд у Тузли (српски језик) 60
Odluka o imenovanju dodatnog sudije u Općinski sud u Tuzli (bosanski jezik) 60
658 Odluka o imenovanju suca u Kantonalni sud u Bihaću (hrvatski jezik) 61
Одлука о именовању судије у Кантонални суд у Бихаћу (српски језик) 61

Odluka o imenovanju sudije u Kantonalni sud u Bihaću (bosanski jezik) 62
659 Odluka o imenovanju suca u Kantonalni sud u Sarajevu (hrvatski jezik) 62
Одлука о именовању судије у Кантонални суд у Сарајеву (српски језик) 62
Odluka o imenovanju sudije u Kantonalni sud u Sarajevu (bosanski jezik) 63
660 Odluka o imenovanju suca u Kantonalni sud u Sarajevu (hrvatski jezik) 63
Одлука о именовњу судије у Кантонални суд у Сарајеву (српски језик) 63
Odluka o imenovanju sudije u Kantonalni sud u Sarajevu (bosanski jezik) 63
661 Odluka o imenovanju suca u Općinski sud u Bihaću (hrvatski jezik) 64
Одлука о именовању судије у Општински суд у Бихаћу (српски језик) 64
Odluka o imenovanju sudije u Općinski sud u Bihaću (bosanski jezik) 64
662 Odluka o imenovanju suca u Općinski sud u Tuzli (hrvatski jezik) 65
Одлука о именовању судије у Општински суд у Тузли (српски језик) 65
Odluka o imenovanju sudije u Općinski sud u Tuzli (bosanski jezik) 65
663 Odluka o imenovanju suca u Općinski sud u Sarajevu (hrvatski jezik) 66
Одлука о именовању судије у Општински суд у Сарајеву (српски језик) 66
Odluka o imenovanju sudije u Općinski sud u Sarajevu (bosanski jezik) 66
664 Odluka o imenovanju tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Sarajevskog kantona (hrvatski jezik) 66
Одлука о именовању тужиоца у Кантонално тужилаштво Сарајевског кантона (српски језик) 67
Odluka o imenovanju tužioca u Kantonalno tužilaštvo Sarajevskog kantona (bosanski jezik) 67
665 Odluka o imenovanju tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Sarajevskog kantona (hrvatski jezik) 67
Одлука о именовању тужиоца у Кантонално тужилаштво Сарајевског кантона (српски језик) 68
Odluka o imenovanju tužioca u Kantonalno tužilaštvo Sarajevskog kantona (bosanski jezik) 68
666 Odluka o imenovanju tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Sarajevskog kantona (hrvatski jezik) 68
Одлука о именовању тужиоца у Кантонално тужилаштво Сарајевског кантона (српски језик) 69
Odluka o imenovanju tužioca u Kantonalno tužilaštvo Sarajevskog kantona (bosanski jezik) 69
667 Odluka o imenovanju tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Unsko-sanskog kantona (hrvatski jezik) 69
Одлука о именовању тужиоца у Кантонално тужилаштво Унско-санског кантона (српски језик) 69
Odluka o imenovanju tužioca u Kantonalno tužilaštvo Unsko-sanskog kantona (bosanski jezik) 70
668 Odluka o imenovanju tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Srednjobosanskog kantona (hrvatski jezik) 70
Одлука о именовању тужиоца у Кантонално тужилаштво Средњобосанског кантона (српски језик) 70
Odluka o imenovanju tužioca u Kantonalno tužilaštvo Srednjobosanskog kantona (bosanski jezik) 71
669 Odluka o imenovanju tužitelja u Kantonalno tužiteljstvo Zeničko-dobojskog kantona (hrvatski jezik) 71
Одлука о именовању тужиоца у Кантонално тужилаштво Зеничко-добојског кантона (српски језик) 71
Odluka o imenovanju tužioca u Kantonalno tužilaštvo Zeničko-dobojskog kantona (bosanski jezik) 72
670 Odluka o imenovanju predsjednika Općinskog suda u Čapljini (hrvatski jezik) 72
Одлука о именовању предсједника Општинског суда у Чапљини (српски језик) 72
Odluka o imenovanju predsjednika Općinskog suda u Čapljini (bosanski jezik) 72
671 Odluka o imenovanju suca u Općinski sud u Zenici (hrvatski jezik) 73
Одлука о именовању судије у Општински суд у Зеници (српски језик) 73
Odluka o imenovanju sudije u Općinski sud u Zenici (bosanski jezik) 73
672 Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik) 74
Одлука о престанку мандата (српски језик) 74
Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik) 74
673 Odluka o produženju mandata dodatnom sucu u Općinskom sudu u Mostaru (hrvatski jezik) 75
Одлука о продужењу мандата додатном судији у Општинском суду у Мостару (српски језик) 75
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Općinskom sudu u Mostaru (bosanski jezik) 75
674 Odluka o produženju mandata dodatnom sucu u Vrhovnom sudu Federacije BiH (hrvatski jezik) 76
Одлука о продужењу мандата додатном судији у Врховном суду Федерације БиХ (српски језик) 76
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Vrhovnom sudu Federacije BiH (bosanski jezik) 76
675 Odluka o produženju mandata dodatnom sucu u Vrhovnom sudu Federacije BiH (hrvatski jezik) 76
Одлука о продужењу мандата додатном судији у Врховном суду Федерације БиХ (српски језик) 77
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Vrhovnom sudu Federacije BiH (bosanski jezik) 77
676 Odluka o produženju mandata dodatnom sucu u Osnovnom sudu u Doboju (hrvatski jezik) 77
Одлука о продужењу мандата додатном судији у Основном суду у Добоју (српски језик) 78
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Doboju (bosanski jezik) 78
677 Odluka o produženju mandata dodatnom sucu u Osnovnom sudu u Bijeljini (hrvatski jezik) 78
Одлука о продужењу мандата додатном судији у Основном суду у Бијељини (српски језик) 78
Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Bijeljini (bosanski jezik) 79
678 Odluka o produženju mandata dodatnom sucu u Osnovnom sudu u Banjoj Luci (hrvatski jezik) 79
Одлука о продужењу мандата додатном судији у Основном суду у Бањој Луци (српски језик) 79

Odluka o produženju mandata dodatnom sudiji u Osnovnom sudu u Banjoj Luci (bosanski jezik) 80
679 Pravilnik o dopunama Pravilnika o unutarnjem sudbenom poslovanju (hrvatski jezik) 80
Правилник о допунама Правилника о унутрашњем судском пословању (српски језик) 80
Pravilnik o dopunama Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju (bosanski jezik) 81

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

680 Odluka broj AP 2684/10 (hrvatski jezik) 81
Одлука број АП 2684/10 (српски језик) 86
Odluka broj AP 2684/10 (bosanski jezik) 91
681 Odluka broj AP 636/11 (hrvatski jezik) 97
Одлука број АП 636/11 (српски језик) 100
Odluka broj AP 636/11 (bosanski jezik) 104
682 Odluka broj AP 1092/11 (hrvatski jezik) 108
Одлука број АП 1092/11 (српски језик) 111
Odluka broj AP 1092/11 (bosanski jezik) 115
683 Odluka broj AP 1138/11 (hrvatski jezik) 119
Одлука број АП 1138/11 (српски језик) 122
Odluka broj AP 1138/11 (bosanski jezik) 126
684 Odluka broj AP 1319/11 (hrvatski jezik) 130
Одлука број АП 1319/11 (српски језик) 134
Odluka broj AP 1319/11 (bosanski jezik) 137
685 Odluka broj AP 1695/11 (hrvatski jezik) 141
Одлука број АП 1695/11 (српски језик) 145
Odluka broj AP 1695/11 (bosanski jezik) 149
686 Odluka broj U 29/13 (hrvatski jezik) 152
Одлука број У 29/13 (српски језик) 160
Odluka Broj U 29/13 (bosanski jezik) 170

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA ČETVRTI ODJEL

687 Predmet Muslija protiv Bosne i Hercegovine (Zahtjev br. 32042/11) (hrvatski jezik) 178
Предмет Муслија против Босне и Херцеговине (Апликација бр. 32042/11) (српски језик) 182
Predmet Muslija protiv Bosne i Hercegovine (Aplikacija br. 32042/11) (bosanski jezik) 185

Nakladnik: Ovlaštena služba Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1, Sarajevo - Za nakladnika: tajnik Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine Marin Vukoja - Priprema i distribucija: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Ravnatelj: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Ravnatelj: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050 faks: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044, 722-046 - Komercijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK d.d. 338-320-22000052-11, VAKUFSKA BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo 161-000-00071700-57 - Tisak: GIK "OKO" d.d. Sarajevo - Za tiskaru: Mevludin Hamzić - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila.
"Službeni glasnik BiH" je upisan u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 731.
Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF/I - 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002. Molimo pretplatnike da obvezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.
Pretplata za I polugodište 2014. za "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM, "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM.
Web izdanje: http: //www.sluzbenilist.ba - godišnja pretplata 200,00 KM